

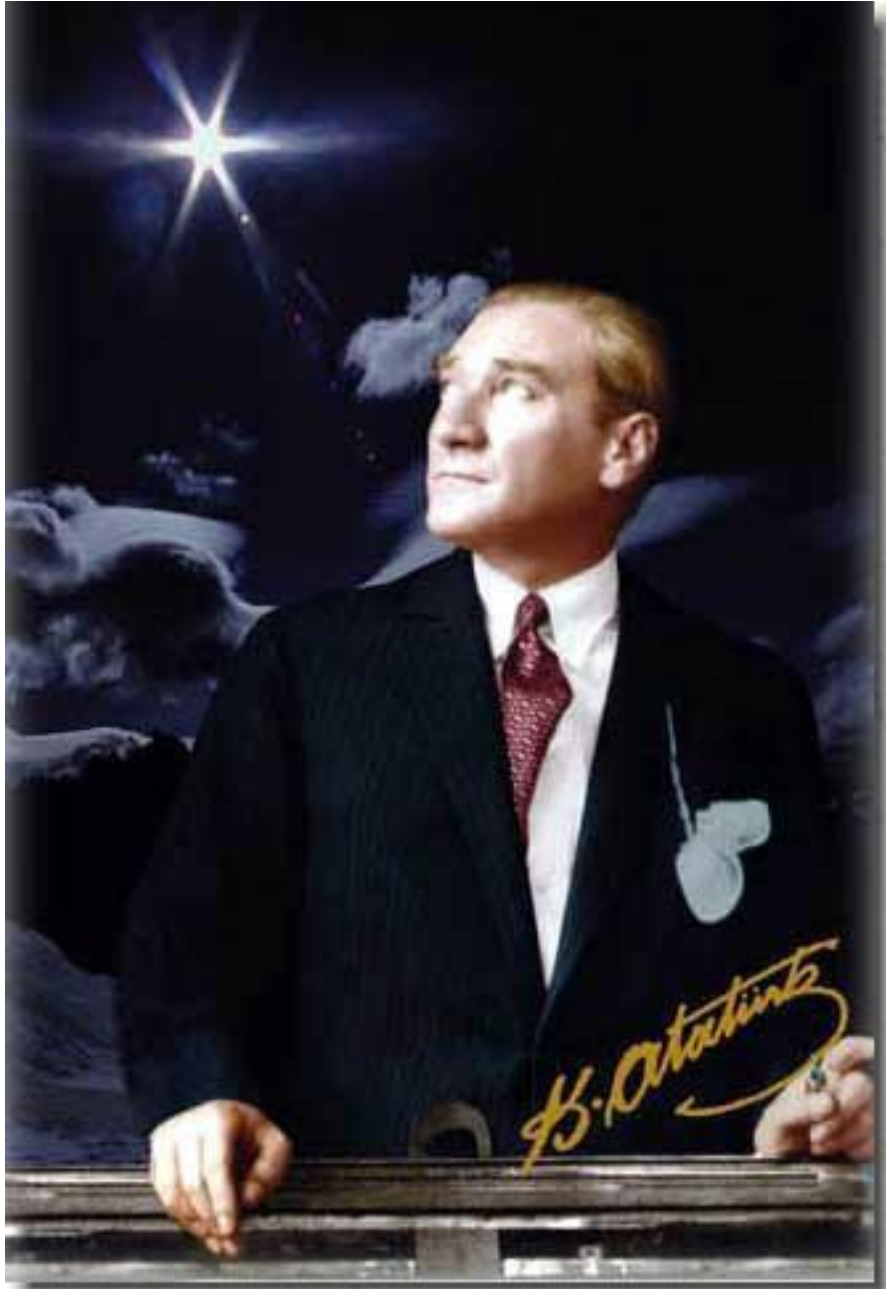
**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**

**DİGM
2019 YILI RAPORU**

Yurtdışındaki Vatandaşlarımıza İlişkin Gelişmeler ve Sayısal Bilgiler

©

Bu kitabın yayın hakkı T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'ne aittir. Kitaptan yapılacak alıntılar kaynak göstermek suretiyle yapılabilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

“Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.”

(Madde 62)

Vedat BİLGİN

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

ÖNSÖZ

Anadolu coğrafyası tarih boyunca, gerek farklı medeniyetlere ev sahipliği yapması, gerekse göç hareketlerinin merkezi olması nedeniyle insanlık tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur. Uluslararası göç hareketleri, günümüz dünyasında da doğru yönetilmesi gereken bir sosyal olgu olarak önemini korurken, göç alan ve göç veren bir ülke konumundaki Türkiye, bu alanda büyük bir tecrübeye sahiptir. Bugün dünya genelinde göçmenlere yönelik ayrımcı muameleler ve politikalar maalesef gittikçe yaygınlaşmaktadır. Devlet ve millet olarak, ırk, dil, din ayrımı gözetmeksizin ihtiyaç sahibi tüm insanlara kapımızı açmamız, bir devlet geleneğimiz olmasının ötesinde, yüzyıllardır temsil ettiğimiz medeniyetin bir hususiyetidir.

Bu minvalde, ülkemize yerleşen veya misafir olarak ağırladığımız göçmenlere karşı sergilediğimiz tutum ve uyguladığımız politika, tüm dünyaya örnek teşkil etmektedir. Özellikle 60'lı yıllardan

itibaren dünyanın çeşitli bölgelerine göç eden vatandaşlarımıza yapılan muamele ve onların buldukları ülkelerdeki refahı da, bizi aynı derecede ilgilendirmektedir. “Sizin derdiniz, bizim derdimiz” anlayışıyla, yurtdışında yaşayan 6 milyonu aşkın Türk’e sahip çıkmamız, misyonumuzun bir parçasıdır. Bakanlığımız bu misyonla, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın; çalışma ve sosyal güvenlik haklarının korunup geliştirilerek, istihdamlarının desteklenmesi ve sosyal hizmetlere erişimlerinin artırılması konularında yoğun çalışmalar yürütmekte, bilhassa gençlerimizin çalışma alanında ve sosyal hayatta daha aktif ve başarılı olmalarını teşvik etmektedir.

Diğer yandan, uyum ve katılımın çift taraflı bir süreç olduğu gerçeğinden hareketle vatandaşlarımızın anadilleri ve kültürleri ile bağlarını koparmadan, buldukları ülkelerin; sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel hayatlarına katkıda bulunmalarının hayati önem taşıdığını belirtmek gerekir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, Bakanlığımızın faaliyetleri büyük önem kazanmaktadır. Bakanlığımız ve Yurtdışı Teşkilatımız her daim vatandaşlarımızın yanında yer almaya ve her türlü desteği vermeye devam etmekte, mevzubahis konularda uluslararası hukuk yolları da dâhil olmak üzere, idari ve adli süreçlerin tamamını etkin bir şekilde işletmektedir.

Dünyanın birçok ülkesinde ve uluslararası mecrada çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki gelişmeleri yakından takip etmemiz, yurtdışındaki vatandaşlarımıza sunduğumuz hizmetlerin günün ihtiyaçlarına uygun şekilde geliştirilebilmesi için büyük önem arz etmektedir.

Alanında özgün bir kaynak olan ‘Dış İlişkiler Yıllık Raporu’, 1979 yılından beri düzenli olarak yayımlanmakta, ilgili alanda araştırmalar yapan akademik çevrelerin başvuru kaynakları arasında yer almaktadır. Konu ile ilgili politikaların oluşturulmasında önemli bir bilgi desteği sağlamanın yanı sıra, vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi bakımından da yol gösterici olmaktadır.

Bu vesileyle “2019 Yılı Faaliyet Raporu”nun yurtdışındaki Türklerle ilgili inceleme, araştırma ve yayın yapmak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlara faydalı olmasını temenni eder, hazırlanmasında emeği geçen Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ve Yurtdışı Teşkilatı personeline teşekkür ederim.

Oğuz TUNCAY
Dış İlişkiler Genel Müdürü

SUNUŞ

Bilindiği üzere, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 62. maddesi, yurtdışındaki vatandaşlarımızın buldukları ülkelerde ve yurda geri döndükten sonra haklarının korunması ve geliştirilmesi yönünde devletimize gerekli tedbirleri alma görevi vermiştir. Bu doğrultuda, Türk işgücünün yabancı ülkelerde istihdamının başlamasıyla birlikte, 1967 yılından bu yana Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı, vatandaşlarımızın ve aile bireylerinin çalışma, sosyal güvenlik ve sosyal hizmetler alanındaki hak ve çıkarlarının korunması amacıyla hizmet vermeyi sürdürmektedir. Bununla birlikte, Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü olarak, yurda dönen vatandaşlarımıza yardımcı olurken, uluslararası platformda Bakanlığımız yetki ve sorumluluk alanına giren konularda ülkemizi temsil etmeye devam ediyoruz.

Genel Mdrlgmz, yurtdnda yaşayan vatandaşlarımızın günümüz koşullarına göre değişen ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve onlara doğru bilgiyi ulatırabilmek için yoğun çalışmalar yürütmektedir. Müşavirlik ve Ataeliklerimiz vasıtasıyla yılda ortalama 100 bin civarında vatandaımızın talepleri karşılanmaktadır. Ayrıca, yurtd teşkilatında görevli personelimizin sunduğu hizmetler sadece ofis ortamında değil, vatandaşlarımızın kurmuş oldukları sivil toplum kuruluşları ve istihdam edildikleri işletmelerin ziyaret edilmesi yoluyla daha geniş bir kesime ulatırılmaktadır. Bu kapsamda, Müşavirlik ve Ataeliklerimiz, yürüttükleri çalışmalar ve verdikleri hizmetlerle 2019 yılında yaklaşık 230 bin vatandaımıza ulaşmıştır.

Genel Mdrlgmz; vatandaşlarımıza ve bulunulan ülkenin çalışma ve sosyal güvenlik hayatına ilişkin sayısal verileri ve değerlendirmeleri içeren yıllık faaliyet raporunu 1979 yılından bu yana yayımlamaktadır. Çeşitli kurum ve kuruluşların, ayrıca akademik çevrelerin başvuru kaynakları arasında özgün bir kaynak olarak yer bulan “2019 Yılı Faaliyet Raporu”, tüm kullanıcılara faydalı olması temennisi ile hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
SUNUŞ.....	V
DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	6
I. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER.....	9
1. ALMANYA	10
1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	10
1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	13
1.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	22
1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	31
1.5. GÖÇ VE UYUM.....	33
2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	36
2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	36
2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	41
2.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	59
2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	72
2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	74
3. AVUSTRALYA	79
3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	79
3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	82

3.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	86
3.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	92
3.5.	GÖÇ VE UYUM.....	93
4.	AVUSTURYA	94
4.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	94
4.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	98
4.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	109
4.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	118
4.5.	GÖÇ VE UYUM.....	121
5.	AZERBAYCAN	124
5.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	124
5.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	128
5.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	133
5.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	140
5.5.	GÖÇ VE UYUM.....	141
6.	BELÇİKA	142
6.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	142
6.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	144
6.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	149
6.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	160
6.5.	GÖÇ VE UYUM.....	162
7.	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	164
7.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	164
7.2.	ÇALIŞMA HAYATI.....	167
7.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	179

7.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	183
7.5.	GÖÇ VE UYUM.....	184
8.	FRANSA	186
8.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	186
8.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	190
8.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	198
8.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	211
8.5.	GÖÇ VE UYUM.....	213
9.	HOLLANDA	216
9.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	216
9.2.	ÇALIŞMA HAYATI.....	221
9.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	229
9.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	237
9.5.	GÖÇ VE UYUM.....	239
10.	İNGİLTERE	240
10.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	240
10.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	248
10.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	257
10.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	263
10.5.	GÖÇ VE UYUM.....	264
11.	İSVEÇ	265
11.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	265
11.2.	ÇALIŞMA HAYATI.....	268
11.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	276
11.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	287

11.5. GÖÇ VE UYUM.....	290
12. İSVİÇRE	294
12.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	294
12.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	301
12.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	319
12.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	339
12.5. GÖÇ VE UYUM.....	346
13. KAZAKİSTAN	353
13.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	353
13.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	356
13.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	372
13.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	387
13.5. GÖÇ VE UYUM.....	389
14. KUVEYT	401
14.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	401
14.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	404
14.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	412
14.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	416
14.5. GÖÇ VE UYUM.....	417
15. KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	422
15.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	422
15.2. ÇALIŞMA HAYATI.....	425
15.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	427
15.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	436

16. TÜRKMENİSTAN	438
16.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	438
16.2. ÇALIŞMA HAYATI.....	441
16.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	446
16.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	450
16.5. GÖÇ VE UYUM.....	452
II. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER.....	454
17. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)	455
18. AVRUPA KONSEYİ (AK)	465
19. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI (OECD)	472
20. G20 PLATFORMU	476
21. İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI	480
III. ANLAŞMALAR	486
22. ULUSLARARASI ANLAŞMALAR	487
23. YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN ULUSLARARASI ANLAŞMALAR	523
24. KAPSAM BAKIMINDAN SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI	526
IV. DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞIBİRİMLERİMİZİN İLETİŞİM BİLGİLERİ	529

DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Kuruluş

Türkiye'den sanayileőmiő Avrupa ölkelerine yönelik 60'lı yılların başından itibaren başlayan işgücü göçünden sonra doğan ihtiyaç sonucu, vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerini korumak ve ilgili kurumlar nezdinde sorunlarını çözmeye yönelik girişimlerde bulunmak amacıyla 08.05.1967 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı kurulmuştur.

Yurt dışı teőkilatımızın vatandaşlarımızın bulunduğu ölkelerde hizmete başlamasından kısa süre sonra 06.04.1972 tarihinde Çalışma Bakanlığı'nın ana hizmet birimlerinden biri olarak "Yurt Dışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Genel Müdürlüğümüzün adı 13.12.1983 tarihinde "Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" ve 24.07.2003 tarihinde "Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

10.07.2018 tarihinde yayımlanan "1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile Genel Müdürlüğün adı "Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" olmuştur.

10 Ocak 2019 tarihli "27 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile Genel Müdürlüğümüzün adı, "Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü" olarak belirlenmiştir.

Genel Müdürlüğümüz, Bakanlık faaliyetlerini; "merkez teşkilatı hizmetleri", "yurt dışı vatandaş hizmetleri" ve "dış ilişkiler" olmak üzere üç ana eksen üzerinden sürdürmeye devam etmektedir.

Merkez Teşkilatı Hizmetleri

Bakanlığımız, yaşadıkları ülkeden ayrılarak vatanına kesin dönüş yapmış olan vatandaşlarımızın uluslararası hukuktan doğan haklarını takip etmektedir. Genel Müdürlük olarak, yabancı bir ülkede çalışmış, okumuş veya çocuk büyütmüş vatandaşlarımızı bilgilendirmek ve haklarını korumaya yönelik gerekli işlemleri yapmak suretiyle hizmet vermeyi sürdürmekteyiz.

Yurt Dışı Vatandaş Hizmetleri

Bugün yurt dışında büyük çoğunluğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere yaklaşık üç milyon Türk vatandaşımız yaşamaktadır. Bu rakam diğer ülke vatandaşlığına geçmiş olanlarla birlikte altı milyonu aşmaktadır. Bunun yanı sıra yurt dışında bir süre çalıştıktan sonra Türkiye'ye kesin dönüş yapmış, ancak geçmiş çalışmalarından dolayı bu ülkeler ile hem hukuki hem ailevi bağlantıları süren iki milyondan fazla vatandaşımız bulunmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz, yurt dışında çalışan veya yurt dışı ile bağlantıları devam eden vatandaşlarımızın ve aile fertlerinin çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatından doğan haklarının korunması ve geliştirilmesi konusunda her imkânı seferber etmektedir. Bu amaçla 29 ülkede 57 yurtdışı birimimiz ile vatandaşlarımıza hizmet vermekteyiz.

Dış İlişkiler

Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımızın faaliyet alanına giren konularda ülkemizi Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Avrupa Konseyi (CoE) ve G-20 başta olmak üzere uluslararası platform ve kuruluşlar nezdinde temsil etmekte ve bu kuruluşların sözleşmelerine taraf olmaktan kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesine yönelik çalışmaları yürütmektedir. Bununla birlikte vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla ikili sosyal güvenlik ve işgücü anlaşmalarının yapılmasını sağlamakta ve Bakanlıklararası işbirliği anlaşmaları ile yabancı ülkelerin muadil Bakanlıkları ile yakın ilişkilere süreklilik kazandırmaktadır.

Şehitlerimiz

Ülkemizin birbirinden değerli birçok diplomatı 1973-1984 yılları arasında Ermeni terör örgütleri tarafından hunharca katledilmiştir. Dünya diplomasi tarihinde benzeri olmayan bu teröre yurt dışı teşkilatımızda görev yapan 3 diplomatımız şehit verilmiştir. Silahlı saldırı neticesinde Paris Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimiz nezdinde Müşavir Yardımcısı olarak görev yapan Reşat MORALI ile Din Görevlisi olarak görev yapan Tecelli ARI 4 Mart 1981 tarihinde, Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimiz nezdinde Sosyal Yardımcı olarak görev yapan Erdoğan ÖZEN 20 Haziran 1984 tarihinde eli kanlı teröristler tarafından şehit edilmiştir. Ancak bilinmelidir ki, yurt dışında ülkesine ve milletine hizmet etmek için canları pahasına görev yapan personelimiz hiçbir terör örgütüne ve tehdiye boyun eğmeyecektir.

Geleceğe Bakış

Ülkemize yerleşen veya misafir olarak ağırladığımız göçmenlere yönelik devlet olarak sergilediğimiz tutum ve uyguladığımız politika, tüm dünyaya örnek teşkil etmektedir. Özellikle 1960'lı yıllardan itibaren dünyanın çeşitli bölgelerine göç eden vatandaşlarımıza yapılan muamele ve onların buldukları ülkelerdeki refahı da, bizi aynı derecede alakadar etmektedir. “Sizin derdiniz, bizim derdimiz” düşüncesiyle hareket ederek, sayıları 6 milyonu aşan yurtdışındaki Türklere sahip çıkmamız, misyonumuzun temelini oluşturmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzün en önemli hedefi geçmişte olduğu gibi bugün de büyük bir sorumluluk bilinci ve fedakârlıkla çalışarak; vatandaşlarımıza sunduğu hizmetleri günün gereklerine uygun olarak çeşitlendirmek, vatandaşlarımızın uluslararası hukuktan ve buldukları ülkelerin ulusal mevzuatlarından doğan haklarını korumak ve geliştirmek, her alanda olduğu gibi Bakanlığımızın uluslararası alandaki etkinliğini artırmaktır.

**I. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANINI VE VATANDAŞLARIMIZI
İLGİLENDİREN GELİŞMELER**

1. ALMANYA

1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

1.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

30.09.2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	41.036.542	6.013.925	759.640
Kadın	42.112.735	5.214.370	712.755
Toplam	83.149.277	11.228.295	1.472.395

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*) Sadece Türk vatandaşı olanlar

1.1.2. Almanya'daki Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

Yıllar	Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı	Çifte Vatandaş Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2019	16.235	996.388	*	2.468.783
2018	16.700	980.153	*	2.466.563
2017	14.984	973.453	*	2.456.968
2016	16.290	958.469	*	2.464.582
2015	19.674	942.179	*	2.448.292
2014	22.463	922.505	*	2.449.623
2013	27.970	900.042	*	2.449.850

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*) Alman vatandaşlık hukukuna göre 2000 yılından sonra çifte vatandaşlık bazı istisnalar dışında mümkün değildir. Bu nedenle ilgili yıllara ait çifte vatandaş sayısı belli değildir.

1.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu*	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
0-15	24.015	*	22.775	*	46.790
16-35	215.460		189.977		405.337
36-50	248.175		232.730		480.905
51-65	163.165		141.395		304.560
66-75	53.799		83.594		137.393
76 +	54.945		42.365		97.310
Genel Toplam	759.559		712.836		1.472.295

(*) 0-19 yaş grubundaki çocukların % 95'i 2000 yılından beri yürürlükte olan Alman vatandaşlık hukuku uyarınca çifte vatandaştır. Bu nedenle istatistiklerde Türk olarak gözükmemektedirler.

1.1.4. Vatandaşlarımızın* Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge /İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Erkek	Kadın	Toplam
Baden Württemberg	132.000	122.065	254.065
Bavyera	99.905	92.462	192.367
Berlin Brandenburg	57.058	52.898	110.047
Bremen	12.190	12.335	24.525
Hamburg	23.697	21.325	45.022
Hessen	79.730	75.280	155.010
Meclenburg Vorpommern	1.070	545	1.615
Aşağı Saksonya	45.595	43.225	88.820
Kuzey Ren Vestfalya	250.110	242.190	492.300
Palatina	30.595	27.860	58.455
Saarland	5.270	4.965	10.235
Saksonya	3.515	1.930	5.445
Saksonya Anhalt	1.990	1.200	3.190
Schleswig Holstein	15.060	13.395	28.455
Thüringen	1.855	1.080	2.935
Toplam	759.640	712.755	1.472.395

Kaynak: Federal. İstatistik Dairesi

(*) Sadece Türk vatandaşı olanlar

1.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2018	15.010	5.129	8.980

Kaynak: Federal Almanya'daki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşelikleri

1.1.6. Almanya'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Ülkeler*	Sayı
Türk	1.472.395
Polonya	862.535
İtalyan	646.460
Romanya	748.225
Yunan	363.650
Hırvatistan	414.890
Bulgaristan	360.170
Rusya Federasyonu	260.395
Kosova	232.075
Bosna Hersek	203.265
Diğer	5.664.240
Toplam	11.228.300

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*) Yabancı sayısı en fazla olan ilk on ülke

1.1.7. Almanya'ya Gelen ve Almanya'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıllar	Gelen	Ayrılan
2018	40.561	24.071
2017	33.655	21.350
2016	28.639	24.678
2015	27.952	23.790
2014	22.058	25.520
2013	23.230	27.896

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2019 Yılında İş Piyasası

Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, 2019 yılında tüm çalışanların sayısı yıllık ortalama 402.000 (%0,9) artarak 45,26 milyona yükselmiştir (2018 yılında artış 606.000 ve %1,4). Böylece tüm çalışanların sayısı iki Almanya'nın birleşmesinden sonra, geçen son 3 yılda olduğu gibi en yüksek düzeye ulaşmıştır.

2019 yılında sigortaya tabi olarak çalışanların sayısındaki artış çok hızlı şekilde devam etmiştir. Sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı, 537.000 (%1,6) artarak (1 yıl öncesinde 705.000, %2,2), 32,87 milyon (2017 yılında 32,16 milyon) olarak kayıtlara geçmiştir. Böylece, sigortaya tabi olarak çalışanlar, tüm çalışanların % 73,8'ine ulaşmıştır (2018 yılında %73,3, 2009 yılında % 67,5, 1999 yılında %70,1).

2019 yılında da bağımsız çalışanların sayılarında azalma kaydedilmiştir. Bağımsız çalışanların sayısı 2019 yılında, bir önceki yıla göre ortalama 73.000 kişi azalarak (%1,7) 4,15 milyon düzeyine inmiştir. Böylece 2019 yılında çalışanların %9,2'sini bağımsız çalışanlar oluşturmuştur. 2018 yılında bu oran % 9,4, 2009 yılında %11, 1999 yılında ise %10,2 olarak gerçekleşmiştir.

Düşük ücretli işlerde çalışanların sayıları 2019 yılında 96.000 (% 2) azalarak 4,65 milyon olarak kayıtlara geçmiştir (1 yıl öncesinde azalma -60.000 (% -1,2) olarak gerçekleşmiştir.). Bunların tüm çalışanlar arasındaki oranı ise %10,3'dür. Bu oran, 2018 yılında %10,6, 2009 yılında %12,4 olarak kaydedilmiştir.

Sigortaya tabi çalışırken ayrıca ek bir işte çalışanların sayısı da bir önceki yıla göre 117.000 (%4,1) artarak 2,95 milyona (2018 yılında 135.000, %7) çıkmıştır.

2019 yılında kısa süreli çalışanların sayısı ortalama 118.000'den 140.000'e yükselmiştir. (2018 yılında 118.000'den 80.000'e inmiştir).

Bölgesel olarak ele alındığında sigortaya tabi çalışanların sayısı, Haziran 2019 itibarıyla bir önceki yıla göre Batı Almanya'da %1,7 artarak 27,22 milyona, Doğu Almanya'da ise %1,1 artarak 6,18 milyona çıkmıştır.

Sigortaya tabi çalışanların sayısındaki artışın yarısından fazlası sigortaya tabi çalışan yabancıların sayılarına bağlı olarak artmıştır. Bunların sayısı 306.000 (%7,9) artarak 4,17 milyona ulaşmıştır. Sigortaya tabi olarak çalışan Alman vatandaşlarının sayısı da 231.000 (%0,8) artarak 29,23 milyon olarak kayıtlara geçmiştir.

İş piyasasının durumu eyaletlere göre değerlendirildiğinde, 2019 yılında sigortaya tabi çalışanlardaki en büyük artış, 1 yıl öncesinde olduğu gibi %3,5 oranıyla Berlin'de ve Hamburg'da (%2,2), en düşük artış ise Saarland'da %0,6 oranlarıyla gerçekleşmiştir.

Sektörlere göre sigortaya tabi çalışanların sayısı neredeyse tüm işkollarında artış göstermiştir. En büyük artış, nitelikli girişimci hizmet sektöründe 80.000 (%3,2) olarak kaydedilmiştir. Ödünç işçi veren sektörde 103.000 (%12) ve finans ve sigortacılık sektöründe 5.000 (% 0,5) kişilik azalma kaydedilmiştir.

2019 yılında sigortaya tabi çalışanların %70,9'u hizmet sektöründe istihdam edilmiştir (2018 yılında 70,9). İmalat sektöründe ise sigortaya tabi çalışanların %28,3'ü (2018 yılında %28,4) istihdam edilmiştir. 2009 yılında bu oran hizmet sektörü için %68,5 ve imalat sektörü için %30,7 olarak kaydedilmiştir.

Sigortaya tabi olarak çalışan yabancıların sayısı da 30.06.2019 tarihi itibarıyla 4.260.341 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 294.679 (%12,6) daha fazladır. Yine aynı dönemde 543.521 Türk vatandaşı sigortaya tabi olarak çalışmıştır. Bir yıl önceki döneme göre 1.560 (%1,6) kişilik artış görülmektedir.

2019 yılında ortalama 2.267.000 işsiz kayıtlara geçmiştir. (2018 yılında 2.340.000, 2016 yılında 2.691.000). İşsizlerin sayısı bir önceki yıla göre, 73.000 (%3) daha azdır.

2019 yılı işsizlik oranı ortalama %5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre %0,2 daha azdır. Batı Almanya'da bu oran %4,7, Doğu Almanya'da %6,4 olarak kaydedilmiştir. Bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da %0,1, Doğu Almanya'da %0,5 azalma kayıtlara geçmiştir.

Alman vatandaşlarında işsizlik sayısı %5 azalarak 1.624.000 olarak kayıtlara geçerken, yabancılarda işsizlik sayısı, düşük mesleki nitelikten dolayı %2 artarak 636.000'e yükselmiştir.

2019 Aralık ayı itibarıyla işsiz vatandaşlarımızın sayısı 106.863 olarak kaydedilmiştir. Bir yıl öncesine göre ise işsiz vatandaşlarımızın sayısı 1.362 (%1,3) artmıştır.

2019 yılında işsiz vatandaşlarımızın 60.740'ı erkeklerden, 46.123'ü kadınlardan oluşmakta, bunlardan 6.549'u 25 yaşın altında, 86.776'sı 25 ile 50 yaşları arasında, 13.536'sı 55 yaşının üzerindedir.

2019 Aralık ayı itibarıyla yabancı işsizlerde işsizlik oranı %12,1, (1 yıl önce %12), Türk vatandaşlarının işsizlik oranı ise % 15,8 (1 yıl önce % 16) olarak kaydedilmiştir. Türk işsizlerin yabancı işsizler içindeki oranı ise %16,7 (1 yıl önce %17,6) olarak tespit edilmiştir.

Mesleki Kalifikasyon Olanaklarına İlişkin Kanun

1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren düzenlemeye göre,

- Dijitalleşme ve teknolojik gelişmelerden dolayı mesleki faaliyetlerini teknik aletler ve robotlara bırakmak zorunda kalan çalışanların, meslekte ilerleme tedbirlerine katılmaları sağlanacaktır. Bugüne kadar olan uygulama, küçük ölçekli işletmelerde işsiz kalma tehlikesi bulunan meslek diploması olmayan çalışanları kapsamaktaydı. Yeni uygulama, mesleki kalifikasyonuna ve çalışılan işletmenin büyüklüğüne bakılmaksızın tüm çalışanları kapsamaktadır,
- Federal İş Ajansı tarafından yürütülen meslekte ilerleme önlemlerine ilişkin danışma hizmetleri artırılmıştır.

İşsizlik Sigortası

2019 yılında işsizlik sigortası prim oranı %3'den %2,6'ya indirilmiştir. 2022 yılına kadar prim oranı %2,5 olarak belirlenecektir.

İstihdam Piyasasına Katılım Kanunu

1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren İstihdam Piyasasına Katılım Kanunu, uzun süreden beri işsiz olan kişilere daha yoğun danışmanlık hizmeti verilmesini ve bunların daha fazla teşvik edilmelerini öngörmektedir. Bu yolla uzun süreden beri işsiz olanların istihdam piyasasına katılım olanakları somut olarak artırılacaktır. İşverenlere uzun süreden beri işsizlerle iş ilişkileri kurmaları halinde, sosyal güvenlik primlerinde indirim yapılacaktır. Teşvik süresi 24 aya kadar olabilecektir. Teşvikten faydalanan çalışanlara çalışma süresince danışmanlık hizmeti verilerek bunların düzenli ve teşvike gerek bulunmayan iş ilişkilerine geçmeleri sağlanacaktır.

Toplam 6 yıllık bir süre zarfında 2 yıl birinci basamak işsizlik parası ve geride kalan 4 yıl ikinci basamak işsizlik parası almış olan uzun süreli işsizlerin yeni düzenlemenin öngördüğü teşviklerden yararlanma hakkı bulunacaktır.

Engelli kişiler ve rüşt yaşını doldurmamış bir çocuğa bakan kişiler ise 5 yıllık bir süreden sonra teşviklerden yararlanabileceklerdir. Anılan koşulların yerine getirilmiş olması halinde, yetkili İş Ajansları söz konusu kişileri tarayarak bunların teşviklerden yararlanmalarını sağlayacaktır.

İflas Parası

2019 yılında iflas fonuna işverenler tarafından ödenen aidat miktarı %0,06 olarak belirlenmiştir.

Kısmi Çalışma Hakkı

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla Kısmi Çalışmanın İyileştirmesine İlişkin Kanun yürürlüğe girmiştir. Buna göre çalışanlar 1 yıl ile 5 yıl arası bir süre zarfında işverenlerle anlaşarak mesai süresini azaltarak, kısmi süreli olarak çalışabilecektir. Kısmi çalışma talep hakkı 45 işçi

çalıştıran işletmelerde geçerli olacaktır. 46-200 arası işçiye kadar işçi çalıştıran işletmelerde ise, uygulamadan her 15 işçiden biri faydalanabilecektir. Bunun yanında kısmi çalışan işçinin tekrar tam süreli çalışmaya geçme başvurusu yapması ve tam süreli çalışan olarak işe yerleştirilmemesi halinde, işverene bu durumu gerekçelendirme yükümlülüğü yüklenmiştir. Böylece kısmi çalışanların kısmi çalışma sürelerini, tekrar tam süreli çalışmaya geçme kaygısı olmadan, daha kolay uzatabilme imkânı tanınmıştır. Ayrıca kısmi çalışma sürelerinin düzenlenmesinde işveren ve işçi arasında şeffaflık getirilmiştir.

Fesih Sürelerinin Topluluk Hukukuna Uyarlanması

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla Alman Medeni Kanunu'nun 622'nci maddesinin 2'nci fıkrasının 2'inci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır. Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) 19 Ocak 2010 tarih ve C-555/07 sayılı kararıyla anılan maddenin yaştan dolayı ayrımcılık yasağı ilkesini ihlal ettiğine hükmetmiştir. Anılan Karar uyarınca ilgili düzenleme lağvedilmiştir.

Alman Medeni Kanunu'nun 622'nci maddesinin 2'nci fıkrasının 2'inci cümlesi fesih süresinin belirlenmesinde işletmede geçirilen tüm süreleri hesaba katmadığından, daha önce işletmede çalışmış yaşlı işçiler ayrımcılığa uğramış sayılmaktaydılar. ABAD'ın Kararı doğrultusunda bu düzenlemenin lav edilmesiyle birlikte, Topluluk hukukuna uygun olarak fesih süresi yaşlı işçilerde tüm işletmedeki çalışma süresine yayılmış oldu.

Toplu Sözleşme Hukuku

Toplu Sözleşme Kanunu, Federal Anayasa Mahkemesi'nin ilgili Kararı uyarınca 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla değiştirilmiştir. Buna göre, toplu sözleşmelerde temel ilke, ayrı işkollarına girmemek şartıyla, bir işletmede en çok üyesi olan sendikanın bağladığı toplu sözleşmenin geçerli olmasıdır. Bu bağlamda, farklı sendikalar tarafından bağtlanan toplu sözleşmelerin birbiriyle çakışan hükümleri içerdikleri hallerde, işletmede daha az sayıda üyesi bulunan sendikanın toplu sözleşmesinin aynı işletmede uygulanması mümkün değildir. Yeni düzenleme toplu sözleşme hukukunda farklılık gösteren farklı toplu sözleşmelerin aynı işletmede uygulanmasını önlemeyi hedeflemektedir.

1.2.1.1. Asgari Ücret

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla asgari ücret 1 saatlik çalışma için brüt 9,19 Avro, 1 Ocak 2020'den itibaren de 9,35 Avro olarak belirlenmiştir.

1.2.2. Sayısal Veriler

1.2.2.1. İşverene Bağlı Toplam Çalışan Sayıları*

30.06.2019 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	17.988.091	15.419.171	33.407.262
Yabancı	2.638.922	1.514.092	4.153.014
Bunlardan Türk	363.347	178.796	542.143
Türklerin yabancılar içindeki oranı	%13,8	% 11,8	% 13,1

Kaynak: Federal İş Ajansı

(* Bu sayıların dışında Almanya'da 4,3 milyon kişi serbest olarak çalışmaktadır. 30.000 Türk (yalnız Türk vatandaşı olan) vatandaşının serbest olarak çalıştığı tahmin edilmektedir.

1.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

30.06.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu*	Erkek	Kadın	Toplam
20 yaş altı	4.426	3.666	18.092
20-25	32.611	26.555	59.166
25-30	41.631	25.498	67.129
30-35	41.359	18.383	59.742
35 -40	45.264	20.315	65.579
40-45	55.841	25.498	78.339
45-50	56.177	28.003	84.180
50-55	47.001	17.476	64.477
55-60	29.865	9.345	39.210
60-65	10.845	3.404	14.249
65 ve daha yaşlı	1.327	653	1.980
Genel Toplam	363.347	178.796	542.143

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

30.06.2019 tarihi itibarıyla

Tarım, Orman, Balıkçılık	738
Maden ve Taş Toprak	989
İmalat Sanayi	159.485
Enerji	1.079
Su işleri, Kanalizasyon, Çöp Sektörü	3.861
İnşaat Sektörü	30.397
Ticaret, Otomobil ve Motorlu Araçlar Tamirciliği	78.144
Ulaştırma ve Depolama	51.072
Otelcilik, Lokantacılık	29.583
Bilişim ve İletişim	6.459
Kredi ve Sigortacılık	4.575
Emlak ve Konut Sektörü	1.964
Serbest ve Bilimsel Hizmetler Sektörü	15.857
Diğer İktisadi Hizmetler Sektörü	79.864
Kamu İdaresi, Savunma ve Sosyal Sigortalar	10.041
Eğitim ve Öğretim	8.718
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	43.869
Sanat, Eğlence, Dinlence	3.255
Diğer Hizmet Sektörleri	11.680
Özel Ev Hizmetleri	317
Sınır Ötesi Organizasyonlar ve Kurumlar	147
Başka İş koluna Girmeyen Hizmetler	49
Toplam	542.143

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2019 yılı itibarıyla, Almanya’da 70.000’ün üzerinde Türk kökenli işverenin bulunduğu tahmin edilmektedir.

Türk işletmelerinin faaliyet gösterdikleri alanlar sektörler itibarıyla tahmini olarak aşağıda belirtilmiştir.

Sektör	Sayı	Oran
Parakende ticaret	23.170	% 33,1
Hizmet	17.850	% 25,5
Gastronomi	16.450	% 23,5
El sanatları	6.370	% 9,1
Toptan ticaret	3.220	% 4,6
İmalat sanayi	1.820	% 2,6
İnşaat	1.120	% 1,6

Kaynak: Türkiye Araştırmalar Merkezi

Yine tahmini olarak Türk işletmelerinde yaklaşık 400.000'e yakın kişi istihdam edilmektedir. Toplam yatırımın 8 milyar Avro, yıllık cironun ise 40 milyar Avro olduğu tahmin edilmektedir. Söz konusu işletmelerin büyük bölümünü küçük aile işletmeleri teşkil etmektedir.

1.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2019 yılı ortalaması

	Erkek	Kadın	Toplam	
	Sayı	Sayı	Sayı	%
Genel	1.262.887	1.003.830	2.266.720	5,0
Yabancı	353.925	285.721	639.650	12,1
Türk	60.687	47.546	108.233	15,8

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2019 yılı ortalaması

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	4.242	2.846	7.088
25-35	14.041	9.278	23.319
35-45	17.397	15.433	32.830
45-55	16.959	14.816	31.775
55-65	7.509	5.108	13.017
65 +	139	63	202
Genel Toplam	60.687	47.546	108.233

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.7. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2019 yılı itibarıyla

İşkolları	Ortalama Brüt Aylık Ücretler (Avro)
İmalat ve hizmet sektörü	4.035
İmalat sektörü	4.232
Mağden sektörü	4.116
Enerji	5.189
Su	3.465
İnşaat	3.585
Hizmet sektörü	3.996
Ticaret	3.576
Ulaştırma ve Depolama	3.110
Otelcilik, lokantacılık	2.480
Bilişim ve İletişim	5.217
Kredi ve Sigortacılık	5.447
Emlak ve konut sektörü	4.234
Bilimsel ve teknik işler alanı	4.990
Diğer iktisadi hizmet sektörleri	2.843
Ticaret	3.712
Kamu idaresi	4.007
Eğitim, öğretim	4.520
Sağlık ve sosyal güvenlik alanı	4.027
Sanat, eğlence	4.259
Tüm üretim sektörü	4.103

Kaynak: Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

1.2.2.8. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı verilerine göre Almanya’da 2019 yılında yaklaşık 65.000 toplu sözleşme bağlanmıştır. Ayrıca, Almanya’da 2019 yılında 410 genel geçerli toplu sözleşme ilan edilmiştir. Bu sözleşmelerin 200’ü 2018 yılından kalan sözleşmelerin devamı niteliğinde olup, 210’u yeni genel geçerli toplu sözleşme olarak yürürlüğe girmiştir. Tüm toplu sözleşmeler sendikacı çalışanların % 51’i ile doğrudan ilgilidir.

1.3. SOSYAL GÜVENLİK

1.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Emeklilik Sigortası Prim Oranı

2019 yılında da emeklilik sigortası prim oranı %18,6, madenciler sigortası prim oranı %24,7 oranlarında değişmeden kalmıştır.

Çocuk Yetiştirme Süreleri

1992 yılından önce dünyaya gelen çocuklar için çocuğu büyüten anne veya babaya ilave 6 aylık çocuk yetiştirme süresi tanıyan düzenleme yürürlüğe girmiştir.

Emeklilik Yaşı

2012 yılından beri kademeli olarak yükseltilen emeklilik yaşı, 2019 yılında bir ay artırılarak 1953 yılında doğan sigortalılar için 65 yaş artı 8 aya yükselmiştir.

Maluliyet Aylıklarının İyileştirilmesi

2018 yılı itibarıyla getirilen yeni düzenlemeye göre, işgöremezlik aylığının miktarının belirlenmesinde ölçü olarak alınan sigortalının yaşı 2018 yılından 2024 yılına kadar kademeli olarak artırılarak 62 yaşından 65 yaşına kadar yükseltilmiştir. Buna göre 2018 yılında işgöremezlik aylığı bağlanacak sigortalılarda ölçü alınan sigortalılık yaşı 62 yıl 3 ay olarak belirlenmiştir. Ölçü alınan sigortalılık yaşı, 2019 yılından itibaren 2031 yılına kadar 67 yaşına yükseltilecektir. 2019 yılında bağlanan bir işgöremezlik aylığı için yaş sınırı 65 yaş ve 8 ayda sona ermektedir.

Sanatçıların Sosyal Güvenliği Prim Oranı

Sanatçıların sosyal sigorta prim oranı 2019 yılında %4,2 olarak belirlenmiştir.

Tarım Sigortası

Çiftçilerin yaşlılık sigortası aylık prim miktarı 2019 yılında eski eyaletlerde aylık 246 Avrodan 253 Avroya, yeni eyaletlerde aylık 219 Avrodan 234 Avroya artırılmıştır.

Sağlık Sigortası Prim Oranı

2019 yılında sağlık sigortası prim oranı %14,6 olarak belirlenmiştir.

Sosyal Güvenlik Primlerine Esas Alınan Ücret Üst Sınırları (Avro)

2019 yılı itibarıyla

	Eski Eyaletler		Yeni Eyaletler	
	Yıllık	Aylık	Yıllık	Aylık
Yaşlılık Sigortası	80.400	6.700	73.800	6.150
Madenciler Yaşlılık Sigortası	98.400	8.200	91.200	7.600
İşsizlik Sigortası	80.400	6.700	73.800	6.150
Yasal Hastalık Sigortası	60.750	5.062,50	60.750	5.062,50
Bakım Sigortası	54.450	4.537,50	54.450	4.537,50

İsteğe Bağlı Asgari Sigorta Prim Miktarı

Yaşlılık sigortası isteğe bağlı aylık asgari prim miktarı, 2019 yılında da bir yıl öncesinde olduğu gibi 83,70 Avro olarak belirlenmiştir.

Nakdi Yardım Miktarları

Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı, nakdi yardım miktarlarını tüketici enflasyon oranlarına uyarlayarak %2,2 artış oranını 2019 yılı için belirlemiştir. Buna göre “iaşe yardım miktarı”, 246 Avrodan 251 Avroya (kahvaltı 53 Avro, öğlen ve akşam yemekleri 99 Avroya) artırılmıştır. “İbate yardımları” (kira ve konut yardımları) ise %2,1 oranında artırılarak 226 Avrodan 231 Avroya yükseltilmiştir.

Çocuk Parası Miktarları

2019 yılında çocuk parası 1 Temmuz 2019 tarihinden itibaren çocuk başına 10 Avro artırılmıştır.

Almanya'daki çocuklar için :

1. çocuk için:	194 + 10 = 204 Avro
2. çocuk için:	194 + 10 = 204 Avro
3. çocuk için:	200 + 10 = 210 Avro
4.ve sonraki her çocuk için	225 +10 = 235 Avro

Türkiye'deki çocuklar için:

1. çocuk için	5,11 Avro
2. çocuk için	12,78 Avro
3.ve 4.çocuk için	30,68 Avro
5. ve sonraki her çocuk için	35,79 Avro

Çocuk Muafiyet Miktarı

Gelir vergisinde dikkate alınan çocuk muafiyet miktarı 192 Avro artırılarak 2019 yılı için 7.620 Avro olarak tespit edilmiştir.

Çocuk Nafaka Miktarları

Eşlerinden ayrı çocuklarını yetiştiren ebeveynlerin çocukları için 2019 yılında talep edecekleri asgari nafaka miktarları aşağıda belirtilmiştir:

Kazanç basamakları (Avro)	0-5 Yaş (Avro)	6-11 Yaş (Avro)	12-17 Yaş (Avro)	Reşit (Avro)
1.900 Avro'ya kadar	354	406	476	527
1.901-2.300	372	427	500	554
2.301-2.700	390	447	524	580
2.701-3.100	408	467	548	607
3.101-3.500	425	488	572	633
3.501-3.900	454	520	610	675
3.901-4.300	482	553	648	717
4.301-4.700	510	585	686	759
4.701-5.100	539	618	724	802
5.101-5.500	567	650	762	844

Çocuk Nafaka Ödeneği

Eşlerinden ayrı çocuk yetiştiren ve eşlerinden nafaka alamayan çocuklar için devlet tarafından ödenen çocuk nafaka ödeneği miktarları 2019 yılında aşağıda belirtilmiştir:

6 yaşına kadar olan çocuklar için ödenek	261 Avro
6 -11 yaşları arasındaki çocuklar için	309 Avro
12-17 yaşları arasındaki çocuklar için	379 Avro

Ebeveyn Parası

Ebeveyn parası uygulaması çerçevesinde 2019 yılında ebeveynler bir çocuk sahibi olmaları halinde, gelirlerinin %67'si oranında ebeveyn parası, ancak azami ayda 1.800 Avro alabileceklerdir.

Ebeveyn parası 2019 yılında 12 veya 14 ay süreyle ödenebilecektir. Daha uzun ebeveyn süresi, diğer eşin 2 aylık bir bebek yetiştirme izni veya haftalık çalışma süresini 30 saate indirmesine bağlanmıştır. Bu durumda ebeveyn parası 12 ay yerine 14 ay boyunca ödenecektir. Ebeveyn parası yanında ebeveynler aynı zamanda çocuk parası da alabileceklerdir.

1.3.2. Sosyal Sigortalar

1.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

2019 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Toplam %
Yaşlılık malullük ölüm	9,30	9,30	18,60
Madenciler Yaşlılık Sigortası	9,30	15,40	24,70
İşsizlik Sigortası	1,25	1,25	2,5
İş Kazası/Meslek Hastalığı*	-	1,3	1,3
Hastalık	7,3	7,3	14,60
Bakım			
-Çocuklu Sigortalılar	1,525	1,525	3,05
-Çocuksuz Sigortalılar	1,775	1,525	3,3
Toplam Prim Oranı	19,375 19,375	20,675 26,775	40,05 46,15

Kaynak: F. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

(*) Kaza sigortası prim oranı işletme için geçerli olan tehlike konumuna göre belirlenmektedir. Tabelada ortalama oran verilmiştir.

1.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2018 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı Yıllık (Avro)	
	Genel	Türk	Genel	Türk
Yaşlılık	17.950.258	272.489	186.111.052.160	2.870.146.164
Maluliyet	1.832.150	48.890	15.821.167.152	448.781.512
Geride Kalanlar dul/yetim (bunlardan yetim)	5.452.764 (289.231)	87.120 (10.672)	34.390.108.376 (85.808.741)	452.181.352 19.712.611
Toplam	25.235.172	408.499	236.322.327.688	3.771.109.028

Kaynak: Alman Yaşlılık Malullük Ölüm Sigortası

1.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Aylık/Ödenek Miktarı Yıllık (Avro)
Yaşlılık	33.336	267.335.130
Maluliyet	1.319	13.353.614
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	28.384 1.027	152.097.603 1.927.178
Toplam	64.066	434.713.525

Kaynak: Alman Yaşlılık Malullük Ölüm Sigortası

1.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

1.Yıl İçinde Olan İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sayısı

2018 yılı itibarıyla

	İş Kazası	İş Güzergâhında Kaza	Meslek Hastalığı
Alman	11.847	3.841	18.411
Yabancı	699	117	1.138
-Bunun içinde Türk	120	16	199
Toplam	12.666	3.974	19.748

1.3.2.5. İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Aylıklarına İlişkin Veriler

2018 yılı itibarıyla

	İş Kazası/Meslek Hastalığı Vakası	Hak Sahibi	Ödenen Tazminat Miktarı (Milyon Avro)
Alman	765.954	773.187	5.582
Yabancı	48.873	49.690	360
- Bunun içinden Türk	15.997	16.346	122
Toplam	814.827	822.877	5.942

Kaynak: Alman Kaza Sigortaları Birliği

1.3.3. Aile Yardımları

1.3.3.1. Çocuk Parası Miktarları

2019 yılı itibarıyla

	Görev Yapılan Ülkedeki Çocuklar İçin/Avro	Türkiye’de Kalan Çocuklar İçin/Avro
1. Çocuk	204	5,11
2. Çocuk	204	12,78
3. Çocuk	210	30,68
4. ve sonraki her çocuk	235	30,68
5. ve sonraki her çocuk	235	35,79

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.3.3.2. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Almanya’da zorunlu sosyal güvenlik kurumları dışında, genelde büyük ölçekli firmalarda “işletme emekli sandıkları” bulunmaktadır. Bu sandıklar, aşağıdaki şartların yerine getirilmesi durumunda hak sahiplerine (emekli/dul/yetim) bir yaşlılık aylığı bağlamaktadırlar.

Aşağıda işletme emekli aylığına hak kazanılması için gerekli şartlar belirtilmiştir:

1. Firmalarda;
 - a) İşyerinde bir işletme emekli sandığı (Betriebliche Altersversorgung) kurulmuş olmalıdır.
 - b) İşçi aynı işyerinde aralıksız en az 10 veya 12 yıl çalışmış ve 10 yıldan beri bu sandık kapsamına alınmış olmalıdır.
 - c) İşçi işten ayrıldığında 35 yaşını doldurmuş olmalıdır.
2. Alman Posta ve Haberleşme İdaresinde ve Devlet Demiryollarında çalışanlara işletme emekli sandığından aylık bağlanabilmesi için en az aralıksız 5 yıl çalışma süresi gerekmektedir.
3. İnşaat işkolunda çalışanlara hem işletme emekli sandığından hem de İnşaat İşçileri Ek Emeklilik Kasasından yararlanabilmeleri mümkündür. Bunun için;
 - a) Aralıksız 10 yıl aynı inşaat işyerinde çalışmış olmak veya
 - b) Aralıklı olarak değişik inşaat firmalarında en az 220 ay (18 yıl 4 ay) çalışmış olmak gerekmektedir.
4. Maden işkolunda işletme emekli aylığı kurulmamıştır. Bu nedenle, maden işkolunda çalışanların işletme emekli aylığı talep etmeleri söz konusu değildir.

1.3.4. Sosyal Yardımlar

Birinci Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayıları ve Miktarı

2019 yılı itibarıyla

1'inci Basamak İşsizlik Parası	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Kişi Sayısı	772.656	174.632	26.485
Yardım Miktarı (Aylık Ortalama Avro)	1.020	1.020	1.020

İkinci Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayıları ve Miktarları

2019 yılı itibarıyla

2'inci Basamak İşsizlik Parası	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Kişi Sayısı	3.760.277	465.018	80.378
Yardım Miktarı (Aylık Ortalama Avro)	Bekâr 662 Evli 1.576	Bekâr 662 Evli 1.576	Bekâr 662 Evli 1.576

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

İş Piyasası Dışına Çıkanların Aldıkları Sosyal Yardımlar

2019 yılı itibarıyla

Sosyal Yardım	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Kişi Sayısı	1.555.475	642.000	41.750
Yardım Miktarı (Aylık Ortalama Avro)	Bekâr 662 Evli 1.576	Bekâr 662 Evli 1.576	Bekâr 662 Evli 1.576

Kaynak: F. İstatistik Dairesi

YardıM Miktarları

01.01.2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere ikinci basamak işsizlik parası uygulaması çerçevesinde hak sahipleri için yardıM miktarları artırılmıştır. Yalnız yaşayanlar için mutad yardıM miktarı aylık 8 Avro artırılarak 424 Avro olarak belirlenmiştir. Aşağıda yardıM basamaklarına göre mutad yardıM miktarları belirtilmiştir. Sosyal Kanun'un 12'nci Kitabına göre istihdam piyasası dışında kalan ve yardıma muhtaç kişiler için ödenen sosyal yardıM ödenekleri de yardıM miktarlarıyla aynıdır:

Açıklama	YardıM
1'inci basamak yardıM miktarı (Yalnız yaşayan ve yalnız çocuk yetiştiren hak sahipleri)	424 Avro (artış +8 Avro)
2'nci basamak yardıM miktarı (Aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için)	374 Avro (artış +8 Avro)
3'üncü basamak yardıM miktarı (Ailesi yanında yaşayan 25 yaşın altında yetişkin hak sahipleri)	339 Avro (artış +7 Avro)
4'üncü basamak yardıM miktarı (14-18 yaşındaki çocuklar)	322 Avro (artış +6 Avro)
5'inci basamak yardıM miktarı (6-14 yaşındaki çocuklar)	302 Avro (artış +6 Avro)
6'ncı basamak yardıM miktarı (0-6 yaşındaki çocuklar)	245 Avro (artış +5 Avro)

1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.4.1. Sayısal Veriler

1.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Tipi	Öğrenci Sayısı		Türk
	Genel	Yabancı	
Anasınıflar (Vorklassen)	11.570	1.999	47
Anaokulu (Schulkindergarten)	17.112	4.050	333
İlkokul (Grundschule)	2.796.542	323.910	17.632
Ortaokul (Hauptschulen)	397.120	93.786	6.730
Farklı eğitim veren okullar (Schulen mit mehreren Bildungsgängen)	532.541	49.102	2.690
Ortaokul (Realschulen)	817.452	68.780	8.900
Kapsamlı ortaokul (Gesamtschule)	1.010.354	132.760	12.348
FreieWaldorf okulları	85.023	2.381	59
Lise (Gymnasium)	2.225.952	108.801	10.891
Akşam okulları (Abendschulen)	1.751	632	755
Öğrenme engelli okulları (Förderschulen)	317.201	35.292	4.152
Akşam Liseleri (Abendgymnasien)	12.875	2.091	670
Kolejler (Kollegs)	14.170	2.452	357
Diğer	11.456	10.972	201
Toplam	8.250.698	837.008	65.765

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul türü	Çocuk Sayıları		Türk
	Genel	Yabancı	
Kısmi meslek okulları	1.415.107	148.410	36.276
Meslek hazırlık sınıfları	123.768	78.912	2.157
Meslek okulları	425.105	64.270	17.342
Meslek teknik okulları	17.434	1.170	380
Meslek liseleri	193.765	11.320	4.003
Meslek ortaokulları	139.752	13.235	4.952
Mesleki uzmanlık okulları	188.507	9.201	2.060
Meslek akademileri	9.029	692	85
Sağlık meslek okulları	142.855	19.430	3.120
Diğer	17.541	1.736	2.930
Toplam	2.672.863	348.376	73.305

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.4.2.1. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Almanya’da bulunan Eğitim Ataşeliklerinin verilerine göre, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Türk Dili ve Kültürü derslerine devam eden Türk öğrencilerinin sayısı yaklaşık 60.000’dir.

1.4.2.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Federal İstatistik Dairesi’nin verilerine göre, 2018-2019 eğitim öğretim yılında yükseköğrenime devam eden yabancı öğrencilerin sayısı 394.665 Türk öğrencilerinin sayısı 39.634’dür.

1.5. GÖÇ VE UYUM

1.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Nitelikli İşgücünün Göçüne İlişkin Yasa (Fachkräfteeinwanderungsgesetz)

Almanya’da kalifiye işgücü açığını kapamak amacıyla üçüncü ülkeden gelecek yabancı işgücüne Alman iş piyasasının açılmasını sağlayacak “Nitelikli İşgücünün Göçüne İlişkin Yasa” (Fachkräfteeinwanderungsgesetz) 2019 yılında kabul edilmiştir. Anılan Yasa 2020 yılında yürürlüğe girmiştir.

Yeni düzenleme ile üniversite mezunu olmayan kalifiye işgücünün Almanya’ya gelmesi ve burada iş aramasına imkân sağlanmaktadır. Üniversite mezunu olmayan ancak kalifiye bir meslek diploması sahibi üçüncü ülke vatandaşlarının Almanya’ya gelerek çalışmalarına izin verecek düzenlemeye göre, yabancılardan Almanya’da tanınan bir meslek diploması sahibi olunması şartı yanında, Almanya’da iş arayacakları süre zarfında geçimlerinin sağlandığı şartını yerine getirmeleri istenecektir. Bununla Alman sosyal güvenlik sistemine yönelik göçün önlenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca çalışılacak mesleğe uygun Almanca dil bilgisi de koşul olarak öngörülmektedir.

Anılan Yasa aşağıda belirtilen yenilikleri getirmektedir:

- Almanya’da açık bir işyerinin ve yabancı talep sahibinin buna uygun mesleki bir kalifikasyonunun bulunması halinde, üniversite veya Almanya’da tanınan bir meslek diploması sahibi üçüncü ülke vatandaşlarının her meslek alanında çalışmalarına izin verilmiştir. Böylece bazı mesleklerde yabancılara getirilmiş kısıtlamalar ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca, Alman ve AB vatandaşlarının iş piyasasına girişlerine ilişkin öncelik ilkesi de yürürlükten kaldırılmıştır. Alman ve AB vatandaşlarına yönelik öncelik ilkesi işsizliğin çok yüksek olduğu bölgelerde gerektiğinde yeniden uygulamaya konulabilecektir.
- Yurtdışından gelecek meslek diploması sahibi üçüncü ülke vatandaşlarının Almanya’da mesleklerine uygun bir işyeri bulabilmeleri için bunlara sınırlı (6 aya kadar) oturma izni verilmektedir. Burada bunlardan mesleklerini tanıtmaları ve

mesleklerinin ifasına uygun Almanca dil bilgisi istenmektedir. Yabancıların tüm mesleklerde Almanya'ya gelmelerine izin verilecektir. Koşulların değişmesi halinde Alman Hükümetinin çıkaracağı kanun hükmünde kararnamelerle bazı mesleklere girişlere kısıtlamalar getirilebilecektir. Sosyal yardım sistemlerine göçün engellenmesi amacıyla yabancı iş aradığı süre boyunca Almanya'da geçimini kendi imkânlarıyla temin etmek ve durumunu kanıtlamak zorundadır.

- İkamet Kanunu'nun 17a maddesince öngörülen “bir yabancıya meslek diplomasının tanıtılmasında eksik kalan mesleki kalifikasyonu tamamlayıcı eğitim önlemlerinden Almanya'da yararlanabilmesi için 18 aya kadar ikamet izni verilmesine ilişkin düzenleme“ daha da genişletilmiştir.
- Yurtdışından başvuracak adaylara kolaylık sağlamak amacıyla başvuru prosedürü kolaylaştırılmıştır.

1.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

1.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Yaklaşık Sayı
Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB)	900
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	1.700
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	600
İşadamları Dernekleri	350
Spor Dernekleri	400
Diğerleri	800
Toplam	4.750

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

1.5.2.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Avrupa Parlamentosu	1
Federal Parlamento	8
Eyalet Parlamentoları	20
Yerel Yönetimler	88
Yabancılar Meclisleri	1.300
Toplam	1.417

Kaynak: Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

1.5.3. Türkiye Kaynaklı Yurt Dışı Yatırım Ve Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Türk İşgücü İstihdamı

İstisna Akdi İşgücü Anlaşması

Almanya’da İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde 2019 Aralık ayında 422’si inşaat sektöründe, 1.327’si inşaat yan sektöründe ve 21’i ormancılık, madencilik, taş işleme alanında olmak üzere toplam 1.770 vatandaşımız istihdam edilmiştir. 2019 yılında ayda ortalama 1.639 Türk vatandaşı anılan Anlaşma çerçevesinde Almanya’da çalışmıştır.

İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde iş üstlenecek Türk firmalarına 01.10.2019 tarihinden sonraki 1 yıllık dönemde 6.170 kişilik kontenjan ayrılmıştır.

2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

2.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2019 yılı itibarıyla

	Genel	Yerli	Yabancı (ABD Vatandaşı)	Yabancı (ABD Vatandaşı olmayan)	Türk
Erkek	159.028.000	136.682.000	10.419.000	11.927.000	%53,2
Kadın	165.328.000	141.854.000	11.877.000	11.597.000	%46,8
Toplam	324.356.000	278.536.000	22.296.000	23.524.000	212.489

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

2.1.2. ABD'deki Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

2018	Yıl İçinde Sürekli Oturma İzni Olan Türk Sayısı	Yıl İçinde Amerikan Uyruğuna Geçen Türklerin Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı*
Kadın	2.667	1.414	-
Erkek	2.918	1.861	-
Toplam	5.585	3.275	216.700 vatandaş + ABD vatandaşlığı bulunanlar

Kaynak: ABD İç Güvenlik Bakanlığı, 2018 verileri- Amerikan Uyruğuna Geçen Türklerin, Sürekli Oturma İzni Olan Türklerin sayıları

(*) ABD Nüfus İdaresi ABD vatandaşlığına geçmiş ve çifte vatandaşlığı bulunanlara ilişkin veri vermediğinden toplam sayıya ulaşmak mümkün değildir. Dışişleri Bakanlığı tahminlerine göre ABD'de 350.000 – 500.000 Türk kökenli bulunmaktadır.

2019 yılı itibarıyla

	Toplam Sayı	Erkek Oranı, %	Kadın Oranı, %
ABD doğumlu Türkler	97.148	49,4	50,6
ABD dışında doğan Türkler	115.341	56,4	43,6
ABD dışında doğup Amerikan vatandaşlığına geçen Türkler	58.111	56,5	43,5
ABD dışında doğup Amerikan vatandaşlığına geçmeyen Türkler	57.230	56,3	43,7

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

Türklerin 2019 Yılı İçinde Sürekli Oturma İzni Alma Konuları

Konu	Kişi Sayısı
ABD Vatandaşı olan Yakın Aile Bireyleri Vesilesiyle ⁽¹⁾	2.264
Aile Bireyi Destekli ⁽²⁾	236
İstihdam Yoluyla	1.625
Vize Piyangosu	1.356
Mülteci / Sığınmacı	209
Diğer	23
TOPLAM	5.713

⁽¹⁾ ABD vatandaşı, eşi, ebeveynleri ile 21 yaş altındaki evlenmemiş çocukları için Green Card başvurusu yapabilir.

⁽²⁾ Hem ABD vatandaşı hem de Green Card sahibi kişiler eşi, ebeveynleri ile 21 yaş altındaki evlenmemiş çocukları için Green Card başvurusu yapabilir.

2.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2019 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek %	Kadın %	Toplam %	Toplam Sayı
5 yaş altı	-	-	7,3	-
5-17	-	-	17,1	-
18-24	-	-	9,6	-
25-34	-	-	16,3	-
35-44	-	-	18,6	-
45-54	-	-	14,0	-
55-64	-	-	8,8	-
65-74	-	-	4,7	-
75 yaş ve üzeri	-	-	3,7	-
Toplam	53,2	46,8	-	212.489
18 yaş altı	47,8	52,2	100	51.661
18 yaş üzeri	54,9	45,1	100	160.828
18-34	54,2	45,8	100	54.983
35-64	55,7	44,3	100	88.004
65 yaş ve üzeri	53,1	46,9	100	17.841

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

2.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

2019 yılı itibarıyla

Eyaletler	2019 Yılında Amerikan Uyruğuna Geçen Türk Kökenliler	2019 Yılında Sürekli Oturma İzni Alan Türk Kökenliler
Alabama	15	20
Alaska	-	6
Arizona	34	71
Arkansas	17	15
California	433	864
Colorado	26	63
Connecticut	58	87
Delaware	26	25
District of Columbia	19	32
Florida	250	410
Georgia	86	144
Hawai	3	6
Illinois	129	173
Indiana	28	44
Iowa	9	22
Kansas	6	13
Kentucky	3	6
Louisiana	15	33
Maine	3	9
Maryland	77	117
Massachusetts	117	248
Michigan	29	58
Minnesota	20	44
Mississippi	4	-
Missouri	26	32
Montana	-	4
Nebraska	-	18
Nevada	27	24
New Hampshire	7	10
New Jersey	412	633
New Mexico	8	9
New York	462	816
North Carolina	55	90
North Dakota	-	11
Ohio	53	135
Oklahoma	6	21
Oregon	24	51
Pennsylvania	103	190
Rhode Island	14	20
South Carolina	16	35
South Dakota	-	6
Tennessee	29	45
Teksas	323	608
Utah	13	22
Vermont	-	14
Virginia	122	223
Washington Eyaleti	68	117
West Virginia	4	4
Wisconsin	37	45
Wyoming	3	4
ABD Ordu Görev Yerleri	-	5
Bilinmeyen	58	6

Kaynak: ABD İç Güvenlik Bakanlığı, 2019 verileri

2.1.5. Türkiye Doğumlu Türk Kökenlilerin Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2018 yılı itibarıyla

Ülke	Göçmen Sayısı	Göçmen Nüfusa Oranı (%)
Türkiye*	126.700	0,00284
Meksika	11.172.000	25,0
Hindistan	2.653.000	5,9
Çin	2.455.000	5,5
Filipinler	2.014.000	4,5
El Salvador	1.419.000	3,2
Vietnam	1.346.000	3,0
Küba	1.344.000	3,0
Dominik Cumhuriyeti	1.178.000	2,6
Kore	1.039.000	2,3
Guatemala	1.007.000	2,3
Diğer	18.712.000	41,8
Toplam**	44.728.721	

Kaynak: Göç Politikası Enstitüsü, ABD'deki En Çok Göçmeni olan 10 Ülke, 2018 verileri

(*) ABD Nüfus İdaresi, 2018 verileri

(**) Göçmenler (yabancı ülke doğumlu) ABD doğumlu olmayanları ifade etmektedir. Bu rakam, Amerikan vatandaşlığına geçen, sürekli oturma izni olan, bazı legal göçmen olmayan (örn: öğrenci ya da çalışma vizesi olanlar) ve mülteci statüsünde ya da ABD'de yasadışı şekilde ikamet eden kişileri kapsamaktadır.

2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

2.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

ABD’de 2019 yılında 157.538.000 kişi işgücünde bulunmakta olup nüfusun %60,8’ni teşkil etmektedir. 95.636.000 kişi işgücüne katılmamaktadır.

Ulusal işsizlik oranı ortalaması %3,7’ye düşmüş olup yıl içinde ekonomiye 2.051.000 yeni iş kazandırılmıştır. 2019 yılında ortalama 7,16 milyon iş mevcut olup 6 milyon işsiz bulunmaktadır.

İşsizlik oranı 2019 yılında 10 eyalette düşmüş, 1 eyalette artmış ve 39 eyalet ile Washington DC’de aynı seviyede kalmıştır.

Amerika İşgücü İstatistikleri Bürosu tarafından yayınlanan Ulusal Ortalama Haftalık Ücret (NAWW) ile Asgari ve Azami Tazminat bedelleri aşağıda belirtilmektedir:

Geçerlilik Süresi	1 Ekim 2018 – 30 Eylül 2019	1 Ekim 2019- 30 Eylül 2020
Ulusal Ortalama Haftalık Ücret	\$755,38	780,04
Asgari Tazminat	\$1.510,76	\$1.560,08
Azami Tazminat	\$377,69	\$390,02
Artış Oranı	%2,65	%3,26

- 2019 yılında 18,8 milyon gazi/eski asker bulunmakta olup bu sayı 18 yaş ve üzeri nüfusun yaklaşık %8’ini oluşturmaktadır. Bu sayının %38’ini (7,2 milyon) II. Dünya Savaşı, Kore ve Vietnam Savaşları, %39’unu (7,4 milyon) Körfez Savaşı I. Dönemi (Ağustos 1990-Ağustos 2001) ve Körfez Savaşı II. Dönemi (Eylül 2001’den bu yana), %22’sini (4,2 milyon) ise bu savaş dönemleri dışında kalan dönemlerde savaşmış gazi/eski askerler oluşturmaktadır. Tüm gazi/eski askerlerin %10’u kadındır.

Tüm gazi/eski askerlerin işsizlik oranı ise %3,1'dir. Erkek gazi/eski askerlerin işsizlik oranı %3'e düşmüş, kadın gazi/eski askerlerin işsizlik oranı ise az bir değişikliklerle %3,7 olmuştur. 2019 yılında 284.000 işsiz gazi/eski askerinin %56'sı 25 ila 54 yaşları arasında, %39'u 55 yaş ve üzeri, %5'i ise 18 ila 24 yaşları arasındadır. Ağustos 2019'da hizmete bağlı maluliyeti olan gazi/eski askerlerin sayısı, 4,7 milyon olup toplam sayının %25'ini teşkil etmektedir.

Hizmete bağlı maluliyeti olan gazi/eski askerlerin işsizlik oranı ise %4,8'dir.

- 2019 yılında engelli kişilerin istihdam oranı %19,3, işsizlik oranı ise %7,3'dür. Engelli kişilerin yarısından fazlası 65 yaş ve üzeridir. Engelli olmayan kişilerde yarı zamanlı çalışma oranı %17 iken engelli çalışanların %32'si yarı zamanlı çalışmaktadır. Engelli çalışanların kendi namına çalışma olasılığı engelli olmayanlara göre daha yüksektir.
- 10,9 milyar Dolar tutarındaki 2020 Mali Yılı Bütçesi, aile geçindirecek işler sağlayacak, kanıtlanmış programlara yatırım sağlayarak Amerikalı çalışanlara destek vermekte, işçi koruma programlarına ciddi yatırım yapmakta, ülkenin gazi/eski askerlerini desteklemekte, etkisiz ve aynı olan programları geliştirip ya da tasfiye etmektedir. Bütçe ayrıca çıraklık fırsatlarını geliştirmekte, asker ailelerine yardım etmekte ve vergi verenlerin parasından tasarruf sağlayacak hükümet reformlarını belirlemektedir.

2020 Mali Yılı Çalışma Bakanlığı Bütçesi'nin ana hatları:

- ✓ Rekor sayıda iş fırsatının olduğu iş pazarında aile geçindirecek kariyerler oluşturmak ve çıraklığın az kullanıldığı sektörlerde yeni fırsatlar yaratmak amacıyla çıraklık programına 160 milyon \$ yatırım yaparak vasıflı işgücü geliştirecektir.
- ✓ Bütçe teklifi ayrıca H-B (Geçici işçi vizesi) programının Amerikan Rekabet Gücü ve İşgücü Geliştirme Yasası ücretini iki katına çıkartmayı ve artan bu gelirin, ileri imalat, bilişim teknolojisi ve sağlık hizmeti gibi sektörlerde çıraklığın genişletilmesinde kullanılmasını teklif etmektedir.
- ✓ Geçiş Destek Programı (TAP) fonunu arttırarak ordu mensuplarının sivil hayata geçişini destekleyecektir. Fonlar, geçiş sağlayan ordu mensupların istihdam destek hizmetlerinin kalitesini arttıracaktır.

- ✓ Mevcut çalışanı koruma yasalarını yerine getirerek 143 milyondan fazla Amerikalı çalışanın haklarını koruyacaktır:
 - Küçük bir fark ile Mesleki Güvenlik ve Sağlık İdaresi'ne (OSHA) 558 milyon \$;
 - 2.2 milyon \$ artış ile Maden Güvenliği ve Sağlığı İdaresi'ne 376 milyon \$;
 - 3.6 milyon \$ artış ile Saat Ücreti Birimi'ne (WHD) 233 milyon \$;
 - 10 milyon \$ artış ile Çalışan Yardımları Güvenlik İdaresi'ne 194 milyon \$;
 - 7 milyon \$ artış ile İşgücü- Yönetim Standartları Dairesi'ne (OLMS) 49 milyon \$ tahsis edilecektir.
- ✓ Evlat edinenler de dâhil yeni anne babalara destek olmak ve iş ile aile hayatının taleplerini dengelemek amacıyla en az 6 hafta ücretli aile izni sağlanacaktır. Bütçe teklifi eyaletlere kendi işgücü ve ekonomilerine en uygun programları geliştirmelerini sağlayacaktır.
- ✓ Hükümet Hesap Verebilirlik Dairesi'nin (GAO), Kongre Bütçe Dairesi'nin (CBO) ve Baş Müfettiş Dairesi'nin (OIG) uzun zamandır verdiği tavsiyeleri dâhil ederek Kamu Çalışanları Tazminat Yasası programı modernize edilecektir. Değişiklikler, yardım oranlarını basitleştirerek, sahtekârlığı önleme denetimlerini sunarak ve yardım yönetimini modernize ederek masraflarda tasarruf sağlayacaktır.
- ✓ Yabancı işçi ruhsatı programlarını kullanan işverenlerce ödenen ücretlerle bu programların işletim maliyetinin karşılanması için Kongre izni talep edilmesi gibi düzenlemeleri önermektedir. Böylelikle program, vergi mükellefleri tarafından değil kullanıcıları tarafından fonlanacaktır.
- ✓ İnsan kaynakları, bilişim teknolojisi hizmetleri, güvenlik ve tedarik gibi idari eylemleri merkezîleştirmek ve etkisiz programları da tasfiye etmek suretiyle Bakanlığın verimi arttırılacaktır. Bakanlık, İş Bulma kurumları gibi programları modernize edecektir.
- ABD Çalışma Bakanlığı, Adil İşgücü Standartları Yasası (FLSA) uyarınca, 1,3 milyon Amerikalı çalışanın fazla mesai ücreti almasını sağlayan bir düzenleme yapmıştır. 2004 yılından beri ilk kez yapılan fazla mesai ücreti düzenlemesi, çalışanların fazla mesai ücretinden muaf tutan gelir eşliğinde değişiklik yapmaktadır ve işverenlerin belirli prim ve

komisyon ödemelerinin belirli bir bölümünün maaş seviyesine dâhil edilmesi öngörülmüştür. 1 Ocak 2020’de yürürlüğe giren yeni düzenlemeye göre:

- ✓ ‘Standart haftalık ücret seviyesi’ haftada 455 Dolardan (yıllık 23.660 \$) 684 Dolara (tüm yıl çalışan bir işçi için yıllık 35.568 \$) çıkartılmıştır.
 - ✓ ‘Çok iyi tazmin edilmiş çalışanlar’ (HCE) için toplam yıllık tazminat seviyesi 100.000 Dolardan 107.432 Dolara yükseltilmiştir.
 - ✓ İşverenlerin, yıllık ödenen (komisyonlar dâhil) isteğe bağlı olmayan prim ve teşvik ödemelerinin %10’nun maaş seviyesine dâhil edilmesini sağlamaktadır.
 - ✓ ABD topraklarında ve film endüstrisinde çalışan işçilerin özel maaş seviyelerinde düzenleme yapmaktadır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, işverenlerin çalışanlarına maaş dışı gelir/avantajları daha kolaylıkla sunmalarını sağlayacak yasal düzenleme, Adil İşgücü Standartları Yasası (FLSA) uyarınca uygulanmakta olan normal ücret* (*Normal Ücret: saat başına ödenen ücret*) şartlarında 50 seneden fazladır ilk defa önemli ölçüde güncellenmeyi içermektedir. Bu şartlar, çalışanların fazla mesai ücretlerini belirlerken ‘saat ücreti + %50’si’ (*time and one half*) hesaplamasında işverenlerin hangi ödeme şekillerini dâhil edip hangilerini hariç tutacağını belirlemektedir.
 - 2019 Yılı Şubat ayında, kapsamlı bir ulusal işgücü stratejisi oluşturmak amacıyla Amerikan İşgücü Politikası Danışma Kurulu kurulmuştur.
 - ABD Çalışma Bakanlığı’nın İstihdam ve Eğitim İdaresi, 2019 Mali Yılında 250.000’den fazla rekor sayıda yeni çırağın katıldığını ve bunun 80.000’den fazlasının 2019 MY’nın son çeyreğinde edinildiğini açıklamıştır. Yılın son çeyreğinde, 2018 MY’nın son çeyreğine göre %10, 2017 MY’nın son çeyreğine göre %37 artış kaydedilmiştir. Çıraklık programının başladığı 2017’den bu yana 655.444 yeni çırak katılmıştır. 2019 yılında Bakanlık çıraklık programlarına yaklaşık 285 milyon \$ tutarında fon sağlamıştır.
 - ABD Çalışma Bakanlığı, çalışanların, çıraklık gibi fırsatlara erişimini genişletecek ve eyaletlerin, Çalışanlara Yönelik Ticaret Düzenlemesi Desteği (TAA) Programı uygulamalarını kolaylaştıracak Yasa Teklifi Duyurusu’nda (NPRM) bulunmuştur. Bu

NPRM, 1994'den beri TAA Programı'yla ilgili verilen ilk yönetmelik güncellemesi olmuştur. TAA Programı, dış ticaretten etkilenen çalışanlara, beceri eğitimi, iş arama ve yer değiştirme ödeneği ile gelir desteği dâhil olma üzere bir dizi yardım sağlamaktadır.

- ABD Çalışma Bakanlığı, eyalet işgücü data sistemlerinin ve dolayısıyla bu eyaletlerdeki işgücü programlarının verimini ve etkinliğini artırmak üzere tasarlanmış İşgücü Veri Kalitesi Girişimi (WDQI) hibeleri kapsamında 11,1 milyon \$ tutarında hibe sağlayacağını duyurmuştur.
- ABD Çalışma Bakanlığı'nın Saat Ücreti Birimi (WHD), 2019 Mali Yılı'nda çalışanların alacaklı olduğu 322 milyon \$ tutarında rekor seviyede eksik ücreti tahsil etmiş olduğunu açıklamıştır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, Federal Sözleşmeler Uygunluk Programı Ofisi'nin (OFCCP) 2019 Mali Yılı'nda yeni bir rekora imza attığını açıklamıştır. OFCCP, Amerikan işgücünün %25'ini oluşturan, federal üstleniciler tarafından istihdam edilen kişilere eşit istihdam fırsatı sağlamayı ve bu kişilerin ayrımcılığa uğramamalarını amaçlamaktadır.
- OFCCP, 2019 MY'da 40.569.816 \$ tutarında rekor bir parasal uzlaşma elde etmiştir. Bu tutar, şimdiye kadarki en yüksek tutarın elde edildiği 2017 MY'na göre 16 milyon \$ daha fazladır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, 32 eyalette Gençlik İnşası programları için 85 milyon \$ hibe sağlamıştır. Gençlik İnşası, risk altındaki gençlerin lise ya da eyalet denkliğinde lisans diploması programlarını tamamlamaya, revaçta meslekler için sektörlerce kabul edilen vasıflara sahip olmalarına yönelik bir programdır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, hapisten çıkan genç yetişkinlere ve yetişkinlere istihdam fırsatları sağlamak amacıyla 82,5 milyon Dolar tutarında İstihdama Yeniden Giriş Fırsatı hibesi ile 5 milyon Dolar tutarında Kefalet Sigortası Tanıtımı (*Kefaret Sigortası, çalışanın sahtekârlığından dolayı oluşan para ya da mal kaybına karşı işvereni koruyan bir iş sigortasıdır.*) hibesi sağlamıştır.

İstihdama Yeniden Giriş Fırsatı hibeleri, 18-24 yaş arasında olup hüküm giymiş genç ya da yetişkinler ile 25 yaş ve üzeri olup hapse girdikten sonra 2 yıl içinde hapisten çıkmış yetişkinlere yönelik istihdam fırsatlarını geliştirecek programları tasarlayıp yaygınlaştırmak amacıyla geliştirilmiştir.

Kefalet Sigortası Tanıtımı hibesi ise, eyaletlerin, uyuşturucu bağımlılığından kurtulan eski hükümlüler dâhil sabıkası olan kişilerin iş bulmalarına yardımcı olacak, kefalet sigortasının kullanımını yaygınlaştırmalarını sağlamıştır.

- New Jersey Çalışma Departmanı 2 milyon \$ bütçeli Yaz Dönemi Genç İstihdamı Programı'nı başlatmıştır. New Jersey Çalışma ve İşgücü Geliştirme Departmanı'nın (NJDOL) Gençlik Programları Ofisi, Newark Şehri ile 7 ilçeye, işsizliğin yüksek olduğu bölgelerdeki 16-24 yaşlarındaki gençlere ücretli yaz stajları sağlamak amacıyla 2 milyon \$ fon vermiştir.
- ABD Çalışma Bakanlığı, çıraklığı yaygınlaştırma çalışmaları çerçevesinde, şirketlerle ortaklık yapan eğitim kurumlarına, 183,8 milyon \$ tutarında Sektör Bazlı Stratejilerle Çıraklığı Ölçeklendirme hibesini duyurmuştur. Hibeler, bilişim teknolojisi, ileri düzey imalat ve sağlık hizmetlerindeki özel sektör- kamu çıraklık ortaklıklarına verilmiş olup H-1B vizesi (*Geçici İşçi Vizesi*) ücretleriyle fonlanmıştır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, ülkenin çeşitli eyaletlerini etkileyen tayfun, kasırga, fırtına ve sel felaketleri sonucu işinden olmuş kişilere kariyer ve eğitim hizmetleri sağlamaları ve afet yardımı çalışmalarını sürdürmeleri amacıyla 57 milyon Dolara yakın Afetten Toparlanma İşinden Edilmiş İşçi Ulusal Hibesi (DWG) sağlamıştır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, ülkenin çeşitli eyaletlerinde fabrika, maden gibi yerlerin kapanmasından etkilenen kişilere yeniden istihdam hizmetleri sunulması amacıyla 12 milyon Dolara yakın İşinden Edilmiş İşçi Ulusal Hibesi (DWG) sağlamıştır.
- ABD Çalışma Bakanlığı'nın İstihdam ve Eğitim İdaresi (ETA), Kırsal Toplumlarda İşgücü Fırsatı (WORC) hibe girişimi çerçevesinde ABD'nin Appalaş ve Delta bölgelerindeki

işgücünü geliştirme girişimlerinin etkisini arttırmak amacıyla 29.175.000 \$ tutarında fon sağlamıştır.

- 2025 yılına kadar, ekonomik güçlendirme çabalarıyla 50 milyon kadının faydalanmasını ve hem ülke çapında hem de yurt dışında, refahın sağlanmasında kadınların oynadığı önemli rolü vurgulamak amacıyla özel sektör katılımcılarının harekete geçmesini hedefleyen Kadın Küresel Kalkınma ve Refahı (W-GDP) Girişimi kurulmuştur.
- Mart ayı ABD’de Kadın Tarihi Ayı olarak kutlanmaktadır. Kadınlar, Amerikan işgücünün %47’sini oluşturmaktadır. Amerikalı kadınların %57’si çalışmaktadır. 2017’den beri Federal Sözleşme Uygunluk Programları Dairesi (OFCCP) işyerinde kanunlara aykırı şekilde cinsiyetçi ayrımcılığa uğrayan kadınlar için 22.930.000 Doların üzerinde nakit tazminat elde edilmiştir.
- ABD Çalışma Bakanlığı’nın Kadın Bürosu, çıraklık öncesi ve çıraklık programlarında daha fazla kadının alınması, eğitilmesi amacıyla Illinois, Virginia ve Wisconsin’deki örgütlere yaklaşık 1,5 milyon \$ fon sağlamıştır. Hibeler, kadınların, imalat, altyapı, siber güvenlik, sağlık hizmetleri ve diğer sektörlerde kariyer yapmalarına yardımcı olmaktadır.

Bu çerçevede, Çıraklıkta ve Geleneksel Olmayan Mesleklerde Kadın, Chicago Meslekte Kadınlar, Hampton Roads İşgücü Kurulu, Wisconsin Bölgesel Eğitim Ortaklığı hibeleri verilmiştir.

- ABD Çalışma Bakanlığı Engelli İstihdam Politikası Dairesi (ODEP), Çıraklığı Müdahil Etme Modelleri (AIM) (*Aim İngilterede aynı zamanda amaç, hedef anlamına gelmektedir*) girişiminin ilk uygulamasını yapmaları için 4 kuruluş belirlemiştir. AIM girişiminin amacı, işverenler, birlikler ve çıraklık programları ile yeni işe alma ve işte tutma stratejileri geliştirmek ve test etmek suretiyle yüksek talep gören ve iyi ücret ödeyen işlerde engelli genç ve yetişkinlerin yollarını açmaktır. Seçilen 4 kuruluş, Amazon, Microsoft, Sağlık Sektöründe Kariyer Yapma Programı ile Endüstriyel İmalat Teknisyeni Çıraklık programıdır.

- ABD Çalışma Bakanlığı, işveren odaklı engelli politikası geliştirme ve teknik destek merkezi için işbirliği anlaşmasının ilk yılı için yaklaşık 2 milyon \$ tutarında fon sağlayacağını açıklamıştır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, işverenlerin akıl sağlığıyla ilgili sorunları daha iyi anlayabilmelerine yardımcı olacak ve bu tür sağlık durumu olan çalışanlara yardımcı olacak bir işyeri ortamı nasıl oluşturulacağına dair rehberlik sunan yeni bir kaynak oluşturmuştur. ODEP ve EARN işbirliği ile oluşturulan Akıl Sağlığı Kitapçığı, işverenlere akıl sağlığı dostu bir işyeri sunmaları için değerli bilgi ve rehberlik sunan bir çevrimiçi kaynaktır.
- Engelli öğrencilerine federal (kamu) işlere girmelerine fırsat sağlamak isteyen kolejler ve üniversiteler İşgücü İşe Alım Programı'na (WRP) kayıt olabilmektedirler. WRP, ülke çapında federal (kamu) ve özel sektör işverenlerini, yaz dönemi ya da kalıcı işlerde yeteneklerini göstermek isteyen, motivasyonu yüksek, engelli üniversite/kolej öğrencileri ve yeni mezunlarla bir araya getiren bir işe alım programıdır.
- ABD Çalışma Bakanlığı, işgücüne engelli kişileri müdahil etme konusunda mükemmeliyet gösteren federal üstleniciler için Engellileri Müdahil Etmede Mükemmeliyet Ödülleri (EDI) oluşturmuştur. EDI ödülleri, Bakanlığın Federal Sözleşmelere Uygunluk Programları Ofisi (OFCCP) ile Engelli İstihdamı Politikası Ofisi (ODEP) tarafından ortak fonlanmaktadır.
- VETS, yılda dünya çapındaki askeri yerleşkelerde bulunan geçiş dönemindeki yaklaşık 200,000 ordu mensubuna, kişiye özel kariyere geçiş desteği ve çıraklığa yerleştirme hizmetleri dâhil olmak üzere istihdama geçiş hizmetleri sağlayacak Geçiş Destek Programı'nı (TAP) başlatmıştır.
- ABD Çalışma Bakanlığı'nın Mesleki Güvenlik ve Sağlık İdaresi (OSHA), 2019 yılında işyeri güvenliği ve sağlığı standartları ihlalleri para cezalarını enflasyon oranına göre ayarlamak amacıyla arttırmıştır. OSHA, kayıt tutma, genel sektör, denizcilik ve inşaat standartlarıyla ilgili muğlak, hükmü kalmamış ya da gereksiz 14 hükümde değişiklik içeren nihai kanunu yayınlamıştır. Yapılan düzeltmelerin, hükümlerin daha iyi anlaşılmasını ve

hükümlere daha iyi uyulmasını, çalışanların güvenlik ve sağlığını iyileştirmesi ve işverenlerin yılda yaklaşık 6,1 milyon \$ tasarruf etmesini sağlaması beklenmektedir.

- ABD Çalışma Bakanlığı'nın Maden Güvenliği ve Sağlığı İdaresi (MSHA) 2018 yılında 27 adet ölümlle sonuçlanan maden kazası yaşandığını ve bu sayının şimdiye kadarki ikinci en düşük sayı olduğunu bildirmiştir.

2.2.2. Sayısal Veriler

2.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2019 yılı itibarıyla

	Erkek %	Erkek	Kadın %	Kadın	Toplam Sayı	%
Genel	53,00	86.687.000	47,00	76.852.000	163.539.000	100
Yabancı	57,18	16.234.000	42,82	12.156.000	28.390.000	17,4

Kaynak: İşgücü İstatistikleri Ofisi, Yabancı Ülke Doğumlu Çalışanlar: İşgücü Özellikleri 2019 (15 Mayıs 2020)

2.2.2.2. İş Piyasasındaki Türklere İlişkin Bilgiler

2019 yılı itibarıyla

	Genel	Kadın	Erkek
16 yaş ve üzeri Türk nüfus	165.865	75.497 (%45,52)	90.368 (%54,48)
İşgücünde olan	%66,9	%55,5	-
Sivil işgücü katılımı*	%66,8	%55,5	-
Çalışan	106.411 (%64,2)	39.656 (%52,5)	66.755 (%73,87)
İşsiz	%2,6	%3	-
İşsizlik oranı	%3,9	%5,4	-
Silahlı Kuvvetler	%0,2	-	-
İşgücünde olmayan	%33,1	-	-
Özel sektörde çalışanlar	%79,6	-	-
Kamuda çalışanlar	%11,8	-	-
Kendi işinde çalışanlar	%8,2	-	-
Ücretsiz aile işçisi	%0,4	-	-

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

(*) Sivil çalışan: 16 yaş ve üzeri, Silahlı Kuvvetler mensubu olmayan ve hapisane, akıl hastanesi ya da huzur evinde bulunmayan hem istihdam edilen ve hem de işsiz kişilerin toplamını ifade etmektedir.

2.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İş Kollarına Göre Dağılımı

2019 yılı itibarıyla

Sektör	Oran %
Tarım, Ormancılık, Balıkçılık, Avcılık, Madencilik	0,3
İnşaat	5,9
İmalat	7,4
Toptancılık	2,9
Perakendecilik	10,4
Ulaşım ve Depoculuk, Havagazı, Su, Elektrik Hizmetleri	6,3
Bilişim	3,2
Finans ve Sigorta, Emlakçılık, Kiralama ve Leasing	8,5
Profesyonel, Bilimsel ve Yöneticilik ile İdari ve Atık Yönetimi Hizmetleri	15,9
Eğitim Hizmetleri, Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmet	21,1
Sanat, Eğlence, Dinlence, Konaklama ve Gıda Hizmetleri	11,4
Diğer Hizmetler (Kamu Yönetimi Hariç)	4,1
Kamu yönetimi	2,7

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

2019 yılı itibarıyla

İş	Toplam %	Erkek %	Kadın %
Yönetim, bilim ve sanat	55,6	53,8	58,78
Hizmet	12,5	11,3	14,4
Satış ve Ofis	16,4	12,8	22,4
Doğal kaynaklar, inşaat ve bakım	5,1	7,9	0,3
Üretim, ulaşım, malzeme taşıma	10,5	14,1	4,3

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

2.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

16 yaş ve üzeri sivil çalışan Türkler	106.411
Kendi İşinde Çalışanlar	%8,2

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

2.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	3.227.000	3,7	2.774.000	3,6	6.001.000	3,7
Yabancı	443.000	2,7	446.000	3,7	888.000	3,1

Kaynak: İşgücü İstatistikleri Ofisi (BLS), Yabancı Ülke Doğumlu Çalışanlar: İşgücü Özellikleri- 2019 (15 Mayıs 2020)

2.2.2.6. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Eyalet Bazında Asgari Saat Ücretleri Dolar \$		
Eyalet	Asgari Ücret	Açıklama
Alabama	-	Asgari ücret yasası bulunmamaktadır. İşverenler, saat başına 7,25 \$ Federal Asgari ücrete tabidir.
Alaska	10,19	
American Samoa	Değişken	
Arizona	12,00	
Arkansas	10,00	
California	12,00	25'ten az çalışanı olan şirketler
	13,00	26'dan fazla çalışanı olan şirketler
Colorado	12,10	
Commonwealth of the Northern Mariana Islands	7,25	
Connecticut	11	
Delaware	9,25	

D.C. (Kolumbiya Bölgesi)	14,00	Washington, D.C.
Florida	8,56	
Georgia	5,15	6'dan fazla çalışanı olan şirketler. FLSA (Adil İşgücü Standartları Kanunu) kapsamına giren işletmeler 7,25 \$ Federal Asgari ücrete tabidir
Guam	8,25	
Hawaii	10,10	
Idaho	7,25	
Illinois	9,25	Aile bireyleri hariç 4'den fazla çalışanı olan şirketler
Indiana	7,25	2'den fazla çalışanı olan şirketler
Iowa	7,25	
Kansas	7,25	
Kentucky	7,25	
Louisiana	-	Asgari ücret yasası yok. İşverenler, saat başına 7,25 \$ Federal Asgari Ücrete tabidir.
Maine	12,00	
Maryland	11,00	
Massachusetts	12,75	
Michigan	9,65	2'den fazla çalışanı olan şirketler
Minnesota	10,00	Yıllık cirosu 500.000 \$'dan fazla olan şirketler
	8,15	Yıllık cirosu 500.000 \$'dan az olan şirketler
Mississippi	-	Asgari ücret yasası yok. İşverenler, saat başına 7,25 \$ Federal Asgari Ücrete tabidir.
Missouri	9,45	
Montana	8,65	Yıllık satışı 110.000 \$'dan fazla işletmeler
	4,00	Yıllık satışı 110.000 \$'dan az olan, FLSA kapsamına girmeyen işletmeler
Nebraska	9,00	4'den fazla çalışanı olan şirketler
Nevada	8,25	İşveren tarafından sağlık sigortası ödenmeyen
	7,25	İşveren tarafından sağlık sigortası ödenen
New Hampshire	7,25	
New Jersey	11,00	
New Mexico	9,00	
New York	11,80	
	13,00	Long Island & Winchester
	15,00	NYC
North Carolina	7,25	
North Dakota	7,25	
Ohio	8,70	Yıllık cirosu 305.000 \$'dan fazla şirketler
	7,25	Yıllık cirosu 305.000 \$'dan az şirketler

Oklahoma	7,25	10'dan fazla çalışanı olan ile çalışan sayısına bakılmaksızın yıllık cirosu 100.000\$'dan fazla olan şirketler
	2,00	Diğer şirketler
Oregon	11,75	
Pennsylvania	7,25	
Puerto Rico	7,25	FLSA kapsamına giren işletmeler
	5,08	FLSA kapsamına girmeyen işletmeler
Rhode Island	10,50	
South Carolina	-	Asgari ücret yasası yok. İşverenler, saat başına \$7,25'lik Federal Asgari Ücrete tabidir.
South Dakota	9,30	
Tennessee	-	Asgari ücret yasası yok. İşverenler, saat başına \$7,25'lik Federal Asgari Ücrete tabidir.
Texas	7,25	Federal Asgari Ücret
Utah	7,25	Federal Asgari Ücret
Vermont	10,96	2'den fazla çalışanı olan şirketler
Virgin Islands	10,50	
Virginia	7,25	4'den fazla çalışanı olan şirketler
Washington Eyaleti	13,50	
West Virginia	8,75	Bir işyerinde 6'dan fazla çalışanı olan şirketler
Wisconsin	7,25	
Wyoming	5,15	FLSA kapsamına giren işletmeler 7,25 \$ Federal Asgari Ücret öderler.

Kaynak: ABD Çalışma Bakanlığı Saat Ücreti Birimi 1 Ocak 2020 verileri

Bazı Meslek Gruplarının Ortalama Yıllık Kazanç Miktarları

Meslek Grupları	Ortalama Yıllık Maaşlar (\$)
İdari Meslekler	122.480
İş ve Finansal Operasyonlarla İlgili Meslekler	78.130
Bilgisayar ve Matematikle İlgili Meslekler	93.760
Mimarlık ve Mühendislik Meslekleri	88.800
Fen, Fizik ve Sosyal Bilimlerle İlgili Meslekler	77.540
Toplum ve Sosyal Hizmetlerle İlgili Meslekler	50.480
Hukuki Meslekler	109.630
Öğretim, Eğitim ve Kütüphanecilikle İlgili Meslekler	57.710
Sanat, Tasarım, Spor ve Medya ile İlgili Meslekler	61.960
Sağlık Hizmetleri ve Teknik Meslekleri	83.640
Destekleyici Sağlık Hizmetleri	31.010
Koruma Hizmetleriyle İlgili Meslekler	49.880
Gıda Hazırlama ve İlgili Meslekler	26.670
Bina ve Zemin Temizleme ve Bakımla İlgili Meslekler	31.250
Kişisel Bakım ve Hizmetlerle İlgili Meslekler	31.260
Satış ve İlgili Meslekler	43.060
Ofis ve İdari Destek Meslekleri	41.040
Tarım, Balıkçılık ve Ormancılıkla İlgili Meslekler	31.340
İnşaat ve Madencilikle İlgili Meslekler	52.580
Montaj, Bakım ve Onarımla İlgili Meslekler	50.130
Üretimle İlgili Meslekler	40.140
Ulaştırma Malzeme Taşıma ile İlgili Meslekler	37.920

Kaynak: ABD Çalışma Bakanlığı İşgücü İstatistikleri Bürosu'nun (BLS) Mayıs 2019 Amerika Ulusal Mesleki İstihdam ve Ücret Tahminleri veriler

Belirli Mesleklerin Ortalama Yıllık Maaşları (Dolar)	
Üst Düzey Yönetici	193.850
Pazarlama ve Satış Müdürü	144.660
Bilgisayar Sistem Analisti	96.160
Elektrik ve Elektronik Mühendisleri	106.240
Mimarlar	87,060
Kimyagerler	84.150
Psikologlar	88.770
Avukatlar	145.300
Hâkimler	128.550
İlkokul ve Ortaokul Öğretmenleri	63.820
Lise Öğretmenleri	65.850
Üniversite Öğretim Görevlileri	90.830
Sanat Yönetmenleri	109.600
Diş Hekimleri	183.060
Eczacılar	125.510
Dâhiliye Uzmanı	201.440
Cerrahlar	252.040
Psikiyatristler	220.430
İtfaiyeciler	54.650
Polis	67.620
Şef ve Baş Aşçılar	56.310
Tarım İşçileri	29.120

Kaynak: ABD Çalışma Bakanlığı İşgücü İstatistikleri Bürosu'nun (BLS) Mayıs 2019 Amerika Ulusal Mesleki İstihdam ve Ücret Tahminleri verileri

2.2.2.7. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Yürürlükte 1.106 adet kamu toplu iş sözleşmesi, 2543'den fazla özel sektör toplu iş sözleşmesi bulunmaktadır.

Maaşla çalışan işçilerin sendika üyeliği oranı 2019'da %10,3 olup 2018 yılına göre %0,2 oranında azalmıştır. Sendika üyesi sayısı 2019'da 14,6 milyon olup 2018'ye göre az seviyede düşüş kaydetmiştir. 2019'da 16,4 milyon maaşla çalışan işçi bir sendika tarafından temsil edilmiştir. Bu sayının 14,6 milyonu sendika üyesi olup 1,8 milyonu ise sendika ile bir bağlantısı olmamakla birlikte mesleği bir sendika sözleşmesi kapsamında olanlardır.

2019'da kamu sektöründe çalışan 7,1 milyon kişi bir sendikaya mensup iken özel sektörde bu sayı 7,5 milyondur. Kamu çalışanlarının sendikalaşma oranı (%33,6) özel sektör çalışanlarinkine (%6,2) göre 5 kattan daha fazla olmaya devam etmektedir. En yüksek sendikalaşma oranı koruyucu hizmet meslekleri (emniyet) (%33,8) ile öğretim, eğitim ve kütüphanecilikle ilgili mesleklerde (%33,1) olmuştur.

Eyaletler arasında en yüksek sendika üyeliği oranı %23,5 ile Hawaii ve %21,0 ile New York'ta, en düşük sendika üyeliği oranı ise %2,2 ile Güney Carolina, %2,3 ile Kuzey Carolina'dadır.

Erkeklerin sendikalaşma oranı (%10,8) kadınlarinkine göre (%9,7) daha fazla olmaya devam etmektedir. Siyahi işçilerin, beyaz, Asyalı ya da Hispanik işçilere göre sendika üyesi olma oranı daha yüksektir.

45-64 yaş arası çalışanların sendika üyeliği en yüksek orandadır. 2019'da 45-54 yaş arası çalışanların %12,6'sı, 55-64 yaş arası çalışanların %12,7'si sendika üyesidir.

Sendika üyesi olmayan işçilerin ortalama haftalık kazancı (\$892), sendika üyesi işçinin haftalık kazancının (\$1.095) %81'i kadardır.

2019 yılında 425.000 işçinin dâhil olduğu büyük çaplı 25 iş durdurma eylemi yapılmıştır. Eğitim hizmetleri, 270.000 işçi ve 13 eylem ile çoğunluğu oluşturmaktadır.

2019'da, çalışılmayan gün sayısı açısından en geniş çaplı işi durdurma eylemi General Motors (GM) ile Birleşik Otomobil İşçileri (UAW) arasında gerçekleşmiştir. 46.000 işçinin katıldığı eylem 29 iş gününe yayılmış olup toplamda 1.334.000 iş günü kaybına neden olmuştur.

2.3. SOSYAL GÜVENLİK

2.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

- ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı ve Hazine Bakanlığı, küçük işletmeler dâhil yüzbinlerce işverene, işçilerine daha iyi bir sağlık sigortası sunabilmelerini sağlayacak ve milyonlarca Amerikalı işçiye daha fazla sağlık sigortası seçeneği sunacak yeni bir politikayı yayınlamışlardır. Bakanlıkların yayınladıkları son düzenleme Sağlık Masrafları Geri Ödeme Planları'nın (HRA) kullanımını yaygınlaştıracaktır. İşverenler yeni düzenlemeye tümüyle geçtiklerinde HRA'ların yaygınlaşmasının daha önce sigortalanmış tahmini 800.000 Amerikalı dâhil olmak üzere yaklaşık 800.000 işverene, 11 milyondan fazla çalışan ve aile üyelerine fayda sağlaması beklenmektedir.
- ABD Çalışma Bakanlığı, Amerika çapında milyonlarca küçük işletme çalışanının emeklilik güvencesini güçlendirmeye yönelik kanunu duyurmuştur. Kanun, küçük işletmelerin çalışanlarına, Birlik Emeklilik Planları (ARP) aracılığıyla emeklilik planı sunmalarını kolaylaştırmaktadır.
- ABD Çalışma Bakanlığı'nın Çalışan Yardımları Güvenlik İdaresi (EBSA) 2019 Mali Yılı'na ait programı kapsamında uygulama ve yardım danışmanı programları, planlar, katılımcılar ve faydalanıcılara ödenecek 2,5 milyar Doların üzerinde ödeme almıştır.
- Ulusal Aile İçi Şiddet Hattı, 800 799 SAFE (*Güvenli*), aile içi şiddet mağdurlarına 24 saat yardım sağlamaktadır. Şiddet hattı görevlileri, mağdurlara, onlar adına arayan kişilere kriz müdahale, güvenlik planlaması ve yerel hizmet sağlayıcılara sevk konularında destek vermektedirler. Şiddet hattı her ay 24.000'nin üzerinde çağrı almaktadır.
- Nisan Ayı Ulusal Çocuk İstismarını Önleme Ayı olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda 24-26 Nisan 2019 tarihinde Washington DC'de 21. Ulusal Çocuk İstismarı ve İhmali Konferansı düzenlenmiş, ülke çapında 2000'den fazla çocuk esirgeme personeli,

çocuklara kötü muameleyi önleme ortaklarını ve ebeveyni konuyla ilgili strateji belirlemek amacıyla bir araya getirmiştir.

- Çocuk Dairesi, çocuk istismarının önlenmesi, çocukları istismar riskinden koruma ve aileleri güçlendirme konularında bir dizi kaynak sunmaktadır. Ailelere, destek verme, koruma faktörleri, kamu farkındalığı, toplumsal faaliyetler, olumlu ebeveynlik, önleme programları basta olmak üzere pek çok konuda bilgi sağlamaktadır.
- Mayıs ayı Ulusal Koruyucu Aile Ayı (NFCM) olarak belirlenmiş olup 2019 yılı teması ‘Ebeveynlerin Yerine Geçen bir Temsilci Olarak Değil, Ailelere bir Destek Olarak Koruyucu Aile olmuştur. Koruyucu ailelerin, çocuk ve gençlerin güvenli, istikrarlı ve kalıcı evlerde aileleriyle bir araya gelmelerinde yardımcı olarak üstlendikleri önemli role dikkat çekmektedir.
- ABD Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığı’na bağlı Çocuk Bürosu, koruyucu aile sistemindeki ileri yaşlardaki gençlerin ihtiyaçlarının çocuk esirgeme kurumlarınca ne ölçüde karşılandığını belirlemek ve bu yaş grubunun tecrübeleri ve algılarını araştıran federal verileri sunan bir rapor hazırlamıştır. Rapor, Çocuk ve Aile Hizmeti İncelemesi’nin (CFSR), 2015-2017 yıllarında yayınlanan 38 eyaletteki 16-17 yaşındaki gençlere yönelik bulgularını incelemektedir. CFSR’ler, her bir eyaletteki önemli paydaşlar ile görüşmeler yaparak çocuk ve gençlerin güvenlik, devamlılık ve refahının sağlanmasında kurumun performansını değerlendirmektedir ve ileriki yaşlardaki gençlere yönelik hizmetlerin iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir.
- Ulusal yıllık koruyucu bakım ve evlat edinme verileri, koruyucu bakım altındaki çocukların sayısının, her ne kadar rakamlar halen yüksek olsa da, 2011’den bu yana ilk kez düşüş kaydettiğini göstermektedir. Evlat edinilmek suretiyle süreklilik elde eden çocukların sayısı son 4 yıldır artarak en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Ayrıca koruyucu bakıma dâhil olan çocukların sayısı ise, 2013 yılından beri her sene yükselmekte iken, son 2 senedir düşüş kaydetmiştir.

2.3.2. Sayısal Veriler

2.3.2.1. Sosyal Sigortalar

- 2019 yılında 69,1 milyon kişi Amerikan Sosyal Sigortalar İdaresi'nden yardım almıştır.
- 5,7 milyon kişi 2019'da ilk kez yardım almaya başlamıştır.
- Yararlananların %45'i erkek, %55'i kadındır.
- 2019'da malulen emekli olanların yaş ortalaması 54,9'dur.
- Sosyal Sigorta İdaresi'nden bir ya da birden fazla yardım alan 69.053.000 kişinin yaklaşık 60.976.000'i sadece YGKM (Yaşlılık / Geride Kalanlar (Dul / Yetim), Maluliyet) maaşı, 5.395.000'i sadece Ek Güvenlik Geliri (EGG) almakta olup her iki programdan yararlanan sayısı 2.682.000'dir.
- 2019'da Ek Güvenlik Geliri (EGG) alanların %86'sı malullük ya da görme engeli nedeniyle bu yardımı almıştır.
- Aralık 2019 itibariyle EGG alanların toplamı yaklaşık 8,1 milyon olup bunun 4,6 milyonu 18-64 yaş arası, 2,3 milyonu 65 yaş ve üzeri olup 1,1 milyonu ise 18 yaş altındadır.

2019 yılında Yaşlılık / Geride Kalanlar Sigortası ve Maluliyet Sigortası Fonları 1,1 trilyon \$ toplamıştır. Bu rakamın %89,0'ı prim katkısı ile Hazine Genel Fonu'ndan gelen geri ödemelerden, %3,4'i ise Sosyal Sigortalar yardımları için ödenen gelir vergisinden karşılanmaktadır. Fonlardaki devlet bonolarından kazanılan faiz geri kalan %7,6'sını sağlamaktadır.

2019 Yılında Sosyal Sigortalar Gelirlerinin Kaynakları ve Harcamaları	
Kaynaklar	1,1 trilyon \$
Harcamalar	1,1 trilyon \$
Primler	%89
Faiz	%7,6
Vergiler	%3,4
Yardım Ödemeleri	%98,7
Fon Artışı	%0,2
İdari Harcamalar	%0,6
Demiryolu Emekliliği Finansal Takas	%0,5

Kaynak: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi'nin Temmuz 2020 tarihinde yayınlanmış Sosyal Güvenlikle ilgili Bilgi ve Sayılar 2020 Raporu

2.3.2.2. Sosyal Sigorta Prim Oranları

2019 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Kendi İşini Yapanlar	Devlet Katkısı
Yaşlılık, Dul-Yetim	%5,30	%5,30	%10,60	-
Maluliyet	%0,90	%0,90	%1,80	-
Sağlık	%1,45 ¹	%1,45	%2,90 ¹	-
İş Kazası/Meslek Hastalığı	+ ²	+ ³	- ⁴	-
Aile Yardımları/Çocuk Parası	-	-	-	-
İşsizlik	-	-	-	-
Toplam	%7,65	%7,65	%15,30	

Not: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi'nden (SSA) maaş alabilmek için yılda azami 4 iş kredisinden 10 yılda toplam 40 iş kredisi oluşturmak gerekmektedir. 2018 yılında her \$1,320 tutarındaki gelir (yılda toplam \$5,280) için 1 iş kredisi kazanılmaktadır. Kredilerin geçerli olması için Sosyal Sigortalar vergisinin ödenmiş olması gerekmektedir. Normal şartlarda çalışan bir kişi 40 krediden daha fazla iş kredisi kazabilecek durumda olsa dahi 40'dan fazla krediye sahip olunması daha yüksek maaş alınmasını sağlamamaktadır.

⁽¹⁾ Yıllık geliri \$200,000'i aşan kişiler ile ortak beyanname bulunan ve yıllık toplam gelirleri \$250,000'i aşan evli çiftler ek olarak %0,90 sağlık sigortası öderler.

⁽²⁾ Birkaç eyalette çok düşük miktarda katkı sağlanmaktadır. Kendi işini yapanlar için geçerli değildir.

⁽³⁾ Birçok eyalette tüm masraflar, diğerlerinde ise masrafların çoğu sigorta primlerince karşılanmaktadır. 1973'den sonra işe başlamış sigortalı kişilerin pnömokonyoz masraflarının tümü karşılanmaktadır.

⁽⁴⁾ Devlet katkısı bulunmamaktadır. Devlet ancak işveren olarak katkı sağlamaktadır. 1974'den önce işe başlamış sigortalı kişilerin pnömokonyoz masraflarının tümü karşılanmaktadır.

2.3.2.3. Katkı Miktarları (Dolar)

2019 yılı itibarıyla

	Yaşlılık/Geride Kalanlar	Maluliyet	Sağlık
Ortalama	2.855	485	781
Azami	7.044	1.196	Sınır yok
Kendi işini yapanlar için azami	14.087	2.392	Sınır yok

Kaynak: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi – Sosyal Güvenlikle İlgili Bilgi ve Sayılar 2019

Eyalet Bazında Haftalık İşsizlik Yardımı ve Azami İşsizlik Yardımı Süreleri			
	Asgari İşsizlik Yardımı (\$)	Azami İşsizlik Yardımı (\$)	Azami İşsizlik Yardımı Süresi (hafta)
Alabama	45	265	26
Alaska	56	370 -442 ⁽¹⁾	20
Arizona	172	240	26
Arkansas	81	451	25
California	40	450	26
Colorado	25	597	26
Connecticut	15	631 -706 ⁽²⁾	26
Delaware	20	330	26
D.C.	50	438	26
Florida	32	275	12
Georgia	44	330	14
Hawaii	5	630	26
Idaho	72	414	21
Illinois	51	471 -648 ⁽³⁾	25
Indiana	37	390	26
Iowa	70	467 – 573 ⁽⁴⁾	26
Kansas	118	474	16
Kentucky	39	502	26
Louisiana	10	284	26
Maine	75	431 -646 ⁽⁵⁾	26

Maryland	50	430 -40 ⁽⁶⁾	26
Massachusetts	45	795 -1,192 ⁽⁷⁾	30 ⁽⁸⁾
Michigan	147	362 ⁽⁹⁾	20
Minnesota	28	462-717	26
Mississippi	30	235	26
Missouri	35	320	13
Montana	150	527	28
Nebraska	70	426	26
Nevada	16	450	26
New Hampshire	32	427	26
New Jersey	103	696 – 7% ⁽¹⁰⁾	26
New Mexico	82	492 ⁽¹¹⁾	26
New York	100	450	26
North Carolina	15	350	12
North Dakota	43	595	26
Ohio	130	443 - 598	26
Oklahoma	16	520	26
Oregon	146	624	26
Pennsylvania	68	569 ⁽¹²⁾	26
Rhode Island	53	566 – 707 ⁽¹³⁾	26
South Carolina	42	326	20
South Dakota	28	402	26
Tennessee	30	275	26
Texas	68	507	26
Utah	31	560	26
Vermont	68	498	26
Virginia	60	378	26
Washington	178	749	26
West Virginia	24	424	26
Wisconsin	54	370	26
Wyoming	35	489	26

Kaynak: singlemotherguide.com - 7 Şubat 2020 tarihinde güncellenmiş veriler

⁽¹⁾ Bakmakla yükümlü olduğu 3 kişiye kadar kişi başına 24 Dolar ek yardım sağlanmaktadır.

(2) Bakmakla yükümlü olduğu kişilere verilecek yardım 5 kişiden (75 Dolar) fazla olamaz ve haftalık yardım oranını hiçbir şekilde geçemez.

(3) Çalışmayan eş varsa haftada 535 Dolar'a kadar ya da çocuk(lar) varsa haftada 627 Dolar'a kadar ek yardım sağlanmaktadır.

(4) Bakmakla yükümlü olduğu 4 kişiye kadar azami 559 Dolar'a kadar ek yardım sağlanmaktadır.

(5) Haftalık yardım miktarının yarısına kadar bakmakla yükümlü olduğu kişi için 10 Dolar ek yardım sağlanmaktadır.

(6) Bakmakla yükümlü olduğu 5 çocuğa kadar kişi başına 8 Dolar ek yardım alma hakkına sahip olunabilir. Ancak, bakmakla yükümlü olunan kişilere verilecek yardımlar dâhil azami haftalık yardım tutarı 430 Dolar'ı geçemez.

(7) Bakmakla yükümlü olunan çocuk başına 25 Dolar verilmektedir ancak haftalık yardım miktarının %50'sinden fazla olamaz. Eşler dâhil değildir.

(8) Azami işsizlik yardımı süresi 30 haftadan 26 haftaya inmiştir.

(9) Bakmakla yükümlü olduğu 5 kişiye kadar kişi başına 6 Dolar verilmektedir.

(10) Bakmakla yükümlü olduğu ilk kişi için temel haftalık yardım tutarının %7'si, bakmakla yükümlü olduğu diğer iki kişi için %4 tutarında ek yardım sağlanır. Bakmakla yükümlü olduğu kişi sayısı 3 ile sınırlıdır.

(11) Bakmakla yükümlü olduğu 18 yaş altı azami 2 çocuğa kadar çocuk başına haftada 25 Dolar ek yardım sağlamaktadır.

(12) Bakmakla yükümlü olduğu eş için haftada 5 Dolar artı bakmakla yükümlü olduğu 1 çocuk için 3 Dolar ek yardım alınabilir. Bakmakla yükümlü olduğu eşin olmadığı durumlarda bakmakla yükümlü olduğu 1 çocuk için 5 Dolar artı ikinci çocuk için 3 Dolar ek yardım alınabilir. Her hâlikârda bakmakla yükümlü kişiler için verilen yardım haftada 8 Dolar'ı geçemez.

(13) Bakmakla yükümlü olduğu kişilere verilecek yardım en az 15 Dolar ya da haftalık yardım tutarının %5'i kadardır ve 5 çocukla sınırlıdır.

2.3.2.4. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Aralık 2019 tarihi itibarıyla

Sosyal Güvenlik (SG), Ek Güvenlik Geliri (EGG) ya da Her İkisinden Yararlanan Kişi Sayısı				
Yararlanan Kişi	Toplam	Sadece SG	Sadece EGG	SG+EGG
65 yaş ve üzeri	48.573.000	47.275.000	1.007.000	1.291.000
Malül, 65 yaş altı *	13.424.000	7.646.000	4.388.000	1.391.000
Diğer **	6.056.000	6.056.000	- ***	-
Toplam	69.053.000	60.976.000	5.395.000	2.682.000

Not: Bu tabloda, Sosyal Güvenlikten hem ana hem ikincil yararlanıcı olan kişiler sadece bir kere sayılmıştır. EGG sayımı, federal EGG, federal olarak idare edilen eyalet ek ödemeleri ya da her ikisini kapsamaktadır.

(*) Kendi maluliyeti nedeniyle EGG alan çocuklar dâhildir.

(**) Yaşlı ya da malul olmayıp SG'den yararlananlar (örneğin; erken emekli, yetim geride kalanlar).

(***) Uygulanabilir değil.

2.3.2.5. Sosyal Güvenlik Yardımları

Aralık 2019 tarihi itibarıyla

Yararlanan Kişi	Yararlananlar		Toplam Aylık Yardım (Milyon Dolar)	Ortalama Aylık Yardım (Dolar)
	Sayı	%		
Toplam	64.064.000	100,00	88.523	1.381,79
Yaşlılık ve Geride Kalanlar Sigortası	54.139.000	84,5	77.385	1.429,37
Emeklilik Aylığı	48.227.000	75,3	70.181	1.455,22
Emekli işçiler	45.094.000	70,4	67.770	1.502,85
Emekli işçi eşleri	2.431.000	3,8	1.911	786,07
Emekli işçi çocukları	702.000	1,1	501	712,77
Geride Kalanlar Yardımı	5.912.000	9,2	7.2045	1.218,51
Ölen işçilerin çocukları	1.916.000	3,0	1.727	901,56
Dul anne ve babalar	117.000	0,2	121	1.034,33
Malul olmayan dullar	3.632.000	5,7	5.167	1.422,69
Malul dullar	246.000	0,4	187	760,03
Ölen işçinin anne babası	1.000	*	1	1.270,51
Maluliyet Sigortası	9.925.000	15,5	11.139	1.122,23
Malul işçiler	8.378.000	13,1	10.537	1.257,65
Malul işçi eşleri	113.000	0,2	41	362,14
Malul işçi çocukları	1.434.000	2,2	560	390,92

Kaynak: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi, Aralık 2019 itibarıyla Ana Yararlanan Kayıtları

(*) %0,05'ten az

ABD’de Yaşayan Türklerin Sosyal Sigorta ve Sağlık Sigortası

2019 yılı itibarıyla

	%	Ortalama Yıllık \$
Sosyal Sigorta Geliri olan	15,1	20.470
Ek Güvenlik Geliri¹(EGG) olan	3,5	8.873
Nakit Kamu Destek Geliri² olan	1,5	1.894
Emeklilik Geliri olan	12,3	28.274
Gıda Pulu / SNAP Yardımları³	6,1	-

Sivil Kurumda Bulunmayan⁴ Türkler	211.800
Özel Sağlık Sigortası Olanlar	% 72,7
Devletin Karşılıdığı Sigortası Olanlar	% 23,4
Sağlık Sigortası Olmayanlar	% 10,1

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 2019 verileri

⁽¹⁾ Ek Güvenlik Geliri, kısıtlı geliri olan engelli yetişkin ve çocuklara sağlanan yardımdır. EGG, yeterli finansal kaynağı olmayan, engelsiz 65 yaş ve üstü kişilere de ödenebilmektedir. Ayrıca Amerikan vatandaşı olmayıp ABD’de sürekli oturma izni olanlara da sağlanabilmektedir.

⁽²⁾ Nakit Kamu Yardımı Geliri, Ek Güvenlik Gelirini kapsamakla birlikte yemek kuponu, ev yardımı, sağlık yardımı vb. nakdi olmayan yardımların dışında yeterli geliri olmayanlara verilen nakdi yardımı içermektedir.

⁽³⁾ Düşük gelirlili veya geliri olmayanlara verilen yiyecek almaya yarayan gıda pulları. SNAP (Ek Gıda Yardım Programı)

⁽⁴⁾ ABD’de yaşayan, 16 yaş üzeri, hapisane, akıl hastanesi vb. bir kurumda olmayan ya da aktif görevde olan askeri personel olmayan nüfusu ifade etmektedir.

2.3.2.6. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

2018 yılında özel sektörde 2,8 milyon ölümcül olmayan iş kazası ve hastalığı gerçekleşmiş, bu sayı 2017 ile aynı seviyede kalmıştır. Özel sektörde 900.380 iş kazası ve hastalığı, en az 1 gün işe devamsızlıkla sonuçlanmıştır.

2018 yılındaki iş kazaları en çok sağlık hizmetleri ve sosyal yardım (577.400), imalat (430.300), perakendecilik (409.900), konaklama ve yiyecek (278.500), inşaat (199.100) ile toptancılık (160.800) sektörlerinde meydana gelmiştir.

Perakende sektöründe işe devamsızlıkla sonuçlanan 126.850 vakanın 34.194'ü düşme, kayma, takılma kaynaklı olup önceki yıla göre %11 artmıştır. Nesne ve araç gerece çarpma kaynaklı kazalar %10 oranında artarak 38.940 vakaya ulaşmıştır. Perakende sektöründe en fazla görülen yaralanmalar 45.340 vaka (%36) ile burkma, incinme ve yırtık, 21.320 vaka (%17) ile sırt yaralanmalarıdır.

2018 yılında 5.250 adet ölümlle sonuçlanan iş kazası gerçekleşmiştir, bu sayı, 2017 yılına göre (5.147) %2 oranında artmıştır. Bu sayının 4.178'i maaşlı çalışanları, 1.072'i ise kendi işini yapanları içermekte olup 413'ü kadın, 4.837'si ise erkektir.

16 yaş altında 13, 16-24 yaş arası 362, 25-54 yaş arası 2.838, 55-64 yaş arası 1.155, 65 yaş ve üzeri 775 kişi ölümcül kazaya maruz kalmıştır.

Yabancı işçiler (yabancı ülke doğumlular), ölümlle sonuçlanan iş kazalarında ölen işçilerin %19,6'sını (1,028) oluşturmaktadır. Bu sayı, 2017 yılına göre (927) artış kaydetmiştir. Bu işçilerin 4'ü Türk'tür. 865'i maaşlı çalışanlardan, 1.072'i ise kendi işini yapanlardan oluşmakta olup 62'si kadın olup 966'sı erkektir.

2018 yılında ulaşım 2.080 adet ölümcül kaza ile yine en çok kazanın gerçekleştiği alan olup tüm iş kazası ölümlerinin %40'ını teşkil etmektedir.

İşleyen araç ya da makineye kaptırma kaynaklı ölümlerde %39 oranında, nesne ve araç gerece çarpma kaynaklı kazalar %13 oranında (2017 yılında 695 iken 2018'de 786) ve düşen nesne ya da ekipman çarpması kaynaklı kazalar %17 oranında artış göstermiştir.

Çalışırken tedavi amaçlı olmayan hap ya da alkolün kullanımından kaynaklanan aşırı doz ölümleri 2017 yılında 272 iken %12'lik artış ile 2018'de 305'e yükselmiştir. İşe bağlı intiharların 275'den 304'e %11 oranında artmasına bağlı olarak şiddet ve diğer insan ya da hayvan kaynaklı kazalar 2018 yılında %3 artmıştır.

2018 yılında düşme, kayma, takılmadan kaynaklanan ölümcül kazalar %11 oranında azalarak 791'e düşmüştür. Bunun dışında tehlikeli maddelere ya da ortama maruz kalmaktan

kaynaklanan ölümcül kaza sayısı 6.211 olup 2017 yılına göre (531) az oranda artış göstermiştir. Yangın ve patlama kaynaklı ölümcül kazalar 115 olup bu sayı 2017'ye göre (123) azalmıştır.

Kamu sektöründe toplam 471 ölümcül kaza kaydedilmiş olup bu sayının 124'ü federal yönetim, 91'i eyalet yönetimi ve 276'sı yerel yönetimde gerçekleşmiştir.

2.3.3. Aile Yardımları

2.3.3.1. Çocuk Parası Miktarları

2019 Mali Yılında eyalet ve kabile çocuk yardımı programlarıyla \$32,4 milyar çocuk yardımı toplanmıştır. Bu yardımlardan 14,3 milyon çocuk faydalanmıştır.

2.3.3.2. Primsiz Nitelikte Özel Nakdi Yardımlar

ABD'de TANF (İhtiyaç Sahibi Aileler için Geçici Destek) nakit yardımını belirleyen federal bir yasa bulunmamaktadır. Nakit yardım tutarını eyaletler, ailedeki kişi sayısına ve gelir kaynaklarına göre belirlemektedir. Genelde 60 aya kadar TANF yardımı sağlanmaktadır ancak bazı eyaletler bu süreyi uzatmaya yönelik yeni düzenlemeler yapmaktadır.

AYLIK TANF YARDIMLARI SEVİYESİ (Tek Ebeveynli 3 Kişilik Aile)**Temmuz 2019 itibarıyla**

Eyalet	\$
Alabama	215
Alaska	923
Arizona	278
Arkansas	204
California	785
Colorado	508
Connecticut	698
Delaware	338
D.C.	642
Florida	303
Georgia	280
Hawaii	610
Idaho	309
Illinois	520
Indiana	288
Iowa	426
Kansas	429
Kentucky	262
Louisiana	240
Maine	594
Maryland	709
Massachusetts	633
Michigan	492
Minnesota	532
Mississippi	170
Missouri	292

Eyalet	\$
Montana	588
Nebraska	468
Nevada	386
New Hampshire	1.066
New Jersey	559
New Mexico	447
New York	789
North Carolina	272
North Dakota	486
Ohio	497
Oregon	506
Rhode Island	554
South Dakota	615
Texas	295
Oklahoma	292
Pennsylvania	421
South Carolina	292
Tennessee	277
Utah	498
Vermont	640
Virginia	442
Washington	569
West Virginia	340
Wisconsin	653
Wyoming	697

Kaynak: Center on Budget and Policy Priorities – Bütçe ve Politika Öncelikleri Merkezi (CBPP), 1 Temmuz 2019 TANF verileri

2.3.4. Sosyal Yardımlar

SNAP (Ek Besin Yardımı Programı)

AZAMI AYLIK SNAP ÖDENEĞİ- 1 Ekim 2019 -30 Eylül 2020

48 Eyalet ve DC'de Azami Aylık SNAP Ödeneği

Ev Halkı Sayısı	\$
1	194
2	355
3	509
4	646
5	768
6	921
7	1.018
8	1.164
Ek her bir kişi için	146

Kaynak: ABD Tarım Bakanlığı, SNAP 2019 Mali Yılı Geçim Masraf Ayarlamaları Genelgesi / 24 Temmuz 2019

ASGARİ SNAP ÖDENEĞİ- 1 EKİM 2019 -30 EYLÜL 2020)

Ev Halkı Sayısı	48 Eyalet ve D.C.	Guam	U.S. Virgin Islands	Alaska Urban	Alaska Rural 1	Alaska Rural 2	Hawaii
1-2	\$16	\$23	\$20	\$19	\$24	\$30	\$29

Kaynak: ABD Tarım Bakanlığı, SNAP 2019 Mali Yılı Geçim Masraf Ayarlamaları Genelgesi / 24 Temmuz 2019

2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

2.4.1. Sayısal Veriler

2.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Genel	Yabancı	Türk
Anasınıfı, İlkokul, Ortaokul, Lise	56.600.000 ⁽¹⁾	-	-
Devlet	50.800.000	-	-
Özel	5.800.000	-	-
Meslek Lisesi	-	-	-
Yüksek Öğrenim	19.900.000 ⁽¹⁾	1.095.299 ⁽²⁾	10.159 ⁽²⁾
Genel Toplam	76.476.000 ⁽¹⁾	-	-

Kaynak: ⁽¹⁾NCES Eğitim İstatistikleri Ulusal Merkezi / 2019 sonbaharı itibariyle okula başlayan öğrenci sayıları

⁽²⁾IIE Uluslararası Eğitim Enstitüsü, Açık Kapılar Raporu 2018/19 verileri

Not: ABD’de yapılan istatistikler, Beyaz ve Avrupalı Amerikalılar, Hispanik ve Latin Amerikalılar, Siyah ve Afrikalı Amerikalılar, Asyalı Amerikalılar, Orta Doğulu Amerikalılar, Kızılderililer, Hawaii ve Pasifik Adalı Amerikalılar ve çok ırklı Amerikalılar gurupları altında yapılmakta olup her ülke vatandaşına ait ayrı ayrı eğitim istatistiği bulunmamaktadır.

2.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

ABD çapında yaklaşık 12,5 milyon lise ve kolej öğrencisi (CTE) Kariyer ve Teknik Eğitimi Programı’na kayıtlıdır.

2.4.2.1. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Türkiye, 2018/2019 yılında 10.159 Türk öğrenci ile ABD’ye en çok öğrenci gönderen 15’inci ülke olma durumunu korumuştur. Türk öğrenciler ABD’deki yabancı öğrencilerin %0,9’unu teşkil etmektedir.

2018/2019 yılında Türk öğrencilerininin 3.440’ı lisans, 4.409’u lisansüstü, 465’i diplomasız eğitim almaktadır, 1.845’i ise OPT çalışma vizesidir.

2.4.2.2. Türk Dili ve Kùltürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

ABD’de Millî Eğitim Bakanlığı’na baēlı Türk Okulu ya da okullarda seçmeli Türkçe dersi bulunmamaktadır.

Türkçe ve Türk Kùltürü dersleri T.C. Vaşington Büyùkelçiliēi ile TASC (Türk Amerikan Yönlendirme Komitesi) işbirliēi ile verilen dersler ile Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde devam etmektedir.

2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

2.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

- 2019'da ABD'de işgücünde yabancı ülke doğumlu 28,4 milyon yabancı bulunmaktadır ve toplam işgücünün %17,4'nü teşkil etmektedir. Yabancı ülke doğumlu çalışanların %47,6'sını Hispanik, %25,3'ünü Asya kökenliler, %16,4'ünü Beyazlar ve %9,6' sını Siyahiler oluşturmaktadır.

Yabancı ülke doğumluların işgücüne katılım oranı 2019 yılında %66'ya yükselmiştir. Yabancı ülke doğumlu erkeklerin işgücüne katılım oranı (%78) ABD doğumlu erkeklere (%67,4) göre daha yüksektir. Yabancı ülke doğumlu kadınların işgücüne katılım oranı ise (%54,8) ABD doğumlulara (%57,9) göre daha düşüktür.

2019'da yurtdışı doğumlu tam zamanlı çalışanların ortalama haftalık kazancı (800\$), ABD'de doğan mevkidaşlarının haftalık kazancının (941\$) %85'i kadardır. Yurtdışı doğumlu erkek çalışanların ortalama haftalık kazancı (\$863) yerli mevkidaşlarının kazancının (1.042\$) %82,8'i kadardır. Yurtdışı doğumlu kadın çalışanların ortalama haftalık kazancı (719\$) yerli mevkidaşlarının kazancının (841\$) %85,5'i kadardır.

Hem yurtdışı doğumlu çalışanların hem yerli çalışanların kazançları eğitimleriyle orantılı olarak artmaktadır. 2019'da 25 yaş ve üzeri, lise diploması ya da daha az eğitimi olan yabancı ülke doğumlu çalışanlar haftada 577\$ kazanmışken, lisans ve üzeri diplomaya sahip olanlar yaklaşık 2,5 katı daha fazla (haftada \$1.418) kazanmıştır. Yerli çalışanlarda bu ücretler, lise mezunu olanlar için haftada \$617 olup lisans ve üzeri diploması olanlar ise 2,2 katı daha fazla (haftada 1.360\$) kazanmıştır.

2019'da yurtdışı doğumlu çalışanların yerli çalışanlara göre hizmet sektöründe (%22,5'e karşılık %16,0), doğal kaynaklar, inşaat ve bakımla ilgili mesleklerde (%13,4'e karşılık %8,2), üretim, ulaştırma ve mal taşıma sektöründe (%14,7'ye karşılık %11,2) işe alınma olasılıkları daha yüksek olmuştur. Yurtdışı doğumlu çalışanların yerli çalışanlara oranla idari, profesyonel ve ilgili meslekler (%33,9'a karşılık %42,2) ile satış ve ofis işlerinde (%15,5'e karşılık %22,4) istihdam edilme oranları daha düşüktür.

2019'da yabancı ülke doğumlu çalışanların işsizlik oranı %3,1 olup 2018 yılına göre (%3,5) düşüş kaydetmiştir. ABD doğumlu çalışanların işsizlik oranı %3,8 olup 2018 yılına göre (%4,0) düşüş kaydetmiştir. 2019'da yabancı ülke doğumlu çalışan erkeklerin işsizlik oranı %2,7, kadınları ise %3,7'dir.

- Yabancı İşgücü Ruhsatı Ofisi 2019 Mali Yılı verilerine göre Sürekli İşgücü, H-1B Geçici Uzmanlık Gerektiren Meslekler İşgücü Şartı, H-2B Geçici Tarım Dışı İşgücü Ruhsatı ve H-2A Geçici Tarım İşgücü Ruhsatı Programlarına yapılan başvurular ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur:

Sürekli İşgücü Programı:

Alınan Başvurular					
2019 MY	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	2018 MY'a göre fark %
113.014	27.948	23.923	29.594	31.549	%8,3

Değerlendirilmiş Başvurular					
Karar	2019 MY	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4.Çeyrek
Ruhsat verilen	93.865	15.730	21.254	34.123	22.758
Kabul edilmeyen	5.535	1.104	1.502	1.515	1.414
Geri çekilen	3.255	875	917	732	731

En Revaçta olan 5 Meslek	Ruhsat Sayısı	2019 MY'da Toplam Ruhsat Sayısı %'si
Bilgisayar ve Matematik	54.635	%58,2
Mimarlık ve Mühendislik	8.025	%8,5
Yöneticilik	5.540	%6,5
İşletme ve Finansal Operasyonlar	6.141	%5,9
Öğretim, Eğitim ve Kütüphane	2.749	%2,9

H-1B Geçici Uzmanlık Gerektiren Meslekler İşgücü Şartı Programı:

Alınan Başvurular					
2019 MY	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	2018 MY'a göre fark %
635.792	85.682	319.974	127.582	102.554	%1,5

Değerlendirilmiş Başvurular					
Karar	2019 MY	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4.Çeyrek
Toplam Karar	664.616	95.741	309.504	141.571	117.800
Ruhsat verilen	613.745	81.938	291.157	131.818	108.832
Kabul edilmeyen	5.893	1.475	2.607	1.117	694
Geri çekilen	44.978	12.328	15.740	8.636	8.274

En Revaçta olan 10 Meslek	Ruhsat Sayısı	2019 MY'da Toplam Ruhsat Sayısı %'si
Uygulama Yazılım Geliştiricileri	333.507	%33,2
Bilgisayar Sistem Analistleri	88.274	%8,8
Diğer Tüm Bilgisayar Meslekleri	84.556	%8,4
Sistem Yazılımı Geliştiricileri	82.851	%8,2
Bilgisayar Hariç Elektronik Mühendisleri	41.298	%4,1
Operasyon Araştırma Analistleri	29.351	%2,9
Bilgisayar Programcıları	24.551	%2,4
Yönetim Analisti	21.517	%2,1
Makine Mühendisleri	16.458	%1,6
Diğer Tüm Finans Uzmanları	15.546	%1,5

H-2B Geçici Tarım Dışı İşgücü Ruhsatı Programı:

Alınan Başvurular					
2019 MY	1.Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	2018 MY'a göre %
9.253	1.490	6.186	167	1.410	+%2,2

En Revaçta olan 10 Meslek	Ruhsat Sayısı	2019 MY'da Toplam Ruhsat Sayısı %'si
Peyzaj ve Bakım İşçileri	66.151	%40,0
Orman ve Doğal Kaynakları Koruma İşçileri	11.283	%7,5
Hizmetliler ve Temizlikçiler	9.869	%6,6
Et, Tavuk, Balık Kesip Temizleyenler	8.486	%5,6
Eğlence ve Dinlence Yerleri Görevlileri	8.014	%5,3
Garsonlar	4.104	%2,7
İnşaat İşçileri	3.369	%2,2
Restoran Aşçısı	3.299	%2,2
Amele ve Nakliyeciler	2.274	%1,5
Tarım Dışı Hayvan Bakıcısı	2.226	%1,5

H-2A Geçici Tarım İşgücü Ruhsatı Programı:

Alınan Başvurular					
2019 MY	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	2018 MY'a göre %
13.081	3.175	5.380	2.948	1.578	%10,8

Kaynak: ABD Çalışma Bakanlığı ve bağlı kurumların 2019 yılı bültenleri, ABD Çalışma Bakanlığı İşgücü İstatistikleri Bürosu'nun (BLS) Yabancı Ülke Doğumlu İşçiler: İşgücü Özellikleri – 2019 verileri (15 Mayıs 2020) ABD Çalışma Bakanlığı İstihdam ve Eğitim İdaresi – Yabancı İşgücü Ruhsatı Ofisi 2019 verileri

2.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

2.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar / Federasyon / Konfederasyon	4
Dini hizmet amaçlı dernekler	18
Sosyal ve kültürel amaçlı dernekler	84
İşadamları / İş dernekleri	15
Spor dernekleri	6
Mezunlar dernekleri	2
Öğrenci dernekleri	50+*
Meslek dernekleri	9
Eğitim dernekleri	5
Diğer	5

(* ABD'deki pek çok üniversitede Türk öğrencileri dernek kurmuştur ancak bu öğrenci derneklerinin kesin sayısı ve güncelliği belirlenmemektedir.

2.5.2.2. Türklerin Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımı

ABD'de Kongre veya Temsilciler Meclisi'nde seçilmiş Türk bulunmamaktadır.

2019 verilerine göre ABD'de kamu görevlerine seçilmiş Türk kökenli Amerikalılar aşağıda belirtilmiştir:

1. Tayfun Selen Chatham İlçesi Belediye Başkanı
2. Hüseyin Bayram New Jersey, Paterson Belediye Başkan Yardımcısı
3. Ali Paksoy 27-B Bölge Hâkimi, Kuzey Carolina
4. Derya Taşkın New Jersey, Passaic County İl Meclisi Üyesi

2019 verilerine göre ABD'de kamu görevlerine atanmış Türk kökenli Amerikalılar aşağıda belirtilmiştir:

1. Halil Süleyman Özerden- Mississippi Güney Bölgesi Bölge Hâkimi

3. AVUSTRALYA

3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	12.823.929	2.979.898	44.961
Kadın	12.953.464	3.028.986	42.772
Toplam	25.777.393	6.008.884	87.733

Kaynak: Melburn Ataşeliği

Türk sayısı Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12.2019'a kadar %1,8 nüfus artış hızı eklenerek hesaplanmıştır. Aynısı aşağıdaki tablolar için de geçerlidir.

3.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	8.390	8.046	16.436
16-25	8.629	7.725	16.354
26-50	18.095	17.607	35.702
51-64	7.635	7.257	14.892
65 +	2.212	2.137	4.349
Genel Toplam	44.961	42.772	87.733

Kaynak: Avustralya Devlet İstatistik Bürosu, Melburn Ataşeliği.

3.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge /İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Toplam Vatandaş
Yeni Güney Galler NSW	42.583
Viktorya VIC	36.949
Queensland QLD	3.274
Batı Avustralya WA	2.289
Güney Avustralya SA	2.162
Tazmanya TAS	320
Kuzey Bölgesi NT	92
Avustralya Başkent Bölgesi ACT	64
Genel Toplam	87.733

Kaynak: Avustralya Devlet İstatistik Bürosu, Melburn Ataşeliği

3.1.4. Avustralya'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler*

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Doğum Ülkesi	Kişi	Avustralya dışında doğanlara oranı	Ortalama yaş
	'000	%	Yaş
İngiltere	992	4	56
Çin	651	2,6	34
Hindistan	592	2,4	34
Yeni Zelanda	568	2,3	43
Filipinler	278	1,1	40
Vietnam	256	1,0	46
Güney Afrika	189	0,8	43
İtalya	187	0,7	71
Malezya	174	0,7	39
İskoçya	135	0,5	59
Toplam Başka Ülkede Doğanlar	7.343.000	29,4	44
Toplam Yurtdışı Doğumlar	17.650.000	70,6	34

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

*Yabancı sayısı en fazla ilk on ülke

3.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2019	826	138	242

Kaynak: T.C. Melburn ve Sidney Başkonsoloslukları

3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.2.1. Sayısal Veriler

3.2.1.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Genel Çalışan Avustralyalı Sayısı	12.981.900
-----------------------------------	------------

Kaynak: Labour Force Australia

3.2.1.2. Türk İş Gücü 15-64 Yaş Arası Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Erkek	35.925
Kadın	33.899
Toplam	68.824

Kaynak: Türk sayısı Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31 Aralık 2019'a kadar hesaplanmış %1,8 nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

3.2.1.3. Çalışan Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Erkek	28.295
Kadın	16.881
Toplam	45.176

Türk sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31 Aralık 2019'e kadar hesaplanmış %1,8 nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

3.2.1.4. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	6.558	3.784	10.342
25-44	13.952	8.480	22.432
45-55	5.905	3.569	9.474
65 Yaş Üzeri	1.880	1.048	2.928
Toplam	28.295	16.881	45.176

Kaynak: Türk sayısı Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12.2019'a kadar %1,8 nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce hesaplanmıştır. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

Not: Avustralya istatistiklerinde kökenlere göre ayırım yapılmamakta, Avustralya doğumlular ile Avustralya dışı doğumlular olarak ayırım verilmektedir. Kuzey Kıbrıs Türkleri de Türk olarak sayılmamaktadır. Avustralya'ya gelmiş vatandaşlarımız kısa sürede vatandaşlık almakta ve kayıtlarda artık Avustralyalı olarak geçmektedirler, Avustralya'da doğan çocukları ise Türk olarak kaydedilmemektedir. Dolayısı ile Avustralya tarafından verilen rakamlar vatandaşlarımızın sayısını tam olarak göstermemektedir.

Daha önceki verilerin üzerine Ataşeliğimizce elde edilen çeşitli kaynak bilgiler ile Avustralya İstatistik Bürosu nüfus sayımları, artış hızı, ölüm oranları, yurt dışından gelen göç oranları gibi bilimsel veriler göz önüne alınarak tahmini hesaplama yapılarak vatandaşlarımızın sayısı bulunmaktadır.

Avustralya ve OECD yayınlarında belirtilen resmi rakamlardaki Türk sayıları ile Raporumuzda belirtilen Türk sayıları arasındaki fark bu açıklama gözetilerek değerlendirilmelidir.

3.2.1.5. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına* Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu	Çalışan İşçi Sayısı
Tarım, Orman, Balıkçılık, Madencilik	1.581
İmalat Sanayi	9.291
İnşaat	2.763
Toptan ve Perakende Ticaret	6.515
Ulaştırma ve Depolama Hizmetleri	3.838
Maden	2.479
Banka, Sigorta, Finans	3.967
Kamu Yönetimi, Savunma	893
Eğitim, Sağlık Hizmetleri	3.298
Diğer	4.510
Bağımsız Çalışanlar	6.041
Toplam	45.176

Kaynak: Türk sayısı Avustralya İstatistik Bürosu(ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12. 2019'a kadar hesaplanmış %1,8 nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

3.2.1.6. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Avustralya’da ücretlerde değişiklik her bütçe yılının Temmuz ayında yapılmaktadır. Avustralya’da 31.12.2018 tarihi itibarıyla geçerli olan ortalama ve asgari ücretler ile Sosyal Güvenlik Ödemeleri;

- Haftalık brüt asgari ücret 740,80 AUD
- Bir saatlik brüt ücret 19,49 AUD
- Aylık brüt asgari ücret 3.210,13 AUD olmuştur.

3.2.1.7. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Bölge	Toplam Çalışan	İşsiz Sayısı	Toplam İşgücü	İşsizlik Oranı (%)	İşgücüne Katılım (%)
Avustralya’da doğanlar	9.054.082	449.348	9.503.430	4,7	69,3
Avustralya dışında doğanlar	3.352.282	170.761	3.523.043	4,8	62,7
Okyanusya ve Antartika	472.868	27.386	500.254	5,5	77,7
Kuzey-Batı Avrupa	940.151	37.481	977.633	3,8	60,6
Güney ve Doğu Avrupa	318.754	9.344	328.097	2,8	40,9
Kuzey Afrika ve Orta Doğu	147.456	19.976	167.432	11,9	50,5
Türkiye dahil Lübnan hariç Kuzey Afrika ve Orta Doğu	108.578	16.432	125.010	13,1	51,7
Güney Doğu Asya	359.642	15.895	375.537	4,2	76,4
Amerika	157.551	6.873	164.424	4,2	70,6
Diğer	3.544	322	3.866	8,8	67,6

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS)

Not: Yaş gruplandırmaları alınan istatistik kaynağına göre değişebilir.

3.2.1.8. İşkolları İtibariyle Ortalama Aylık Brüt Ücretler

Avustralya İstatistik Bürosu tarafından tam zamanlı çalışan yetişkinler için işkollarına göre 31.12.2018 tarihi itibarıyla geçerli olan ortalama brüt yıllık ve aylık ücretler aşağıda verilmiştir.

İş Kolları	Avustralya Doları (AUS)	Avustralya Doları (AUS)
	Yıllık Brüt Ortalama Ücret	Aylık Brüt Ortalama Ücret
Madencilik	137.659,56	11.471,63
Pazarlama	73.522,8	6.126,9
Elektrik, Gaz, Su, Atık Servisi	98.877,99	8.239,8
İnşaat	80.615,6	6.717,96
Toptan Ticaret Sektörü	81.405,96	6.783,83
Perakende Ticaret Sektörü	60.840	6.070
Konaklama ve Yemek Sektörü	59.415,2	4.951,26
Nakliye, Posta ve Depolama	86.694,4	7.224,53
Bilişim, Medya ve Telekomünikasyon	102.278,8	8.523,23
Finans ve Sigortacılık Sektörü	100.365,2	8.363,76
Kiralama ve Emlak Sektörü	76.746,8	6.395,56
Profesyonel Bilimsel ve Teknik Servis	97.240	8.103,33
İdari ve Destek Sektörü	74.880	6.240
Kamu Yönetimi ve Güvenlik Sektörü	89.252,8	7.437,73
Eğitim ve Öğretim	94.374,8	7.864,56
Sağlık ve Sosyal Yardım Sektörü	87.786,4	7.315,53
Sanat ve Eğlence Sektörü	81.676,40	6.806,36
Diğer hizmetler	66.404	5.533,66
İş kolları Ortalaması	86.113,15	7.231,65

Not: Avustralya İstatistik Bürosunun, (ABS) tam zamanlı çalışan yetişkinler için işkollarına göre, 31.12.2018 itibarıyla geçerli olan brüt yıllık ve aylık ücretlerdir.

3.3. SOSYAL GÜVENLİK

3.3.1. Sayısal Veriler

3.3.1.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Avustralya sosyal güvenlik sistemi vergilerle finanse edilir ve sigorta primi ödeme zorunluluğu yoktur. Primsiz olan Avustralya sosyal güvenlik mevzuatında sosyal güvenlik yardım ve aylıklarına hak kazanma ve ödemenin devamı, Avustralya’da ikamet koşuluna bağlıdır.

3.3.1.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar*	Avustralyalı (Yabancı)	Türk	Genel
Faydalanan Kişi Sayısı	7.717.300	41.932	7.759.232

Kaynak: Centrelink

Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Avustralya dışında 4 haftadan fazla ikamet edildiğinde ikamete dayalı sosyal yardımlar kesilmektedir.

3.3.1.3. Sosyal Güvenlik Ödemeleri (Avustralya Hükümet Ödemeleri)

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Aile Vergi Yardımı Bölüm A	İki haftalık (AUD)
18 yaşın altındaki her bir çocuk için	59,78
18-19 yaş arası her bir çocuk için	59,78
Aile Vergi Yardımı Bölüm B	İki haftalık (AUD)
5 yaşın altındaki her bir çocuk için	158,34
5-15 yaş arası (veya tam zamanlı eğitim alıyorsa 16-18 yaş arası) her bir çocuk için	110,60
Doğum Yardımı 02.07.2018 itibarıyla	
İlk doğum her çocuk başı için	2.239,86
Sonra doğan her çocuk başı için	1.120,56
Çocuk Bakım Yardımı (7 yaşın altında ve okula gitmeyen)	Aylık (AUD)
Onaylı bakım	2036,6
Ebeveyn Ödeneği	İki haftalık (AUD)
Yalnız yaşayan ebeveynler	776,10
Eşli olan ebeveynler	501,70
Yetim aylığı	65,10
Yaşlılık aylığı	
Yalnız yaşayanlar	843,60
Birlikte yaşayan çiftlerin her birine	635,90
Maluliyet Destek Aylığı	İki haftalık (AUD)
18 yaş altı, bekâr, ailesi ile yaşayan	379,00
18 yaş altı, bekâr, bağımsız yaşayan	585,00
18-20 yaş arası, bekâr, ailesi ile yaşayan	429,60
18-20 yaş arası, bekâr, bağımsız yaşayan	585,00
Evli çiftlerden her biri 18-20 yaş arası	585,00
21-63/65 yaş arasındakiler	Yaşlılık aylığı kadar
Hastalık Yardımı	İşsizlik yardımı kadar
Ölüm yardımı	Yaşlılık aylığı kadar
Bakıcı ödeneği	Yaşlılık aylığı kadar
Bakıcı yardımı aylık	259,60
Eğitim ödeneği (25 yaş ve üstü)	İki haftalık (AUD)
Bekâr	455,20
Bekâr çocuklu	596,50
Evli, çocuksuz	455,20

Evli, çocuklu	499,90
Gençlik Yardımı (16-24 yaş arası tam gün genel eğitim ve çıraklık eğitimi alan)	İki haftalık (AUD)
18 yaş altında, ailesi ile yaşayanlar 18 yaş altında, yalnız	249,20
18 yaşın üstünde, ailesi ile yaşayanlar 18 yaşın üstünde,	455,20
İşsizlik yardımı	İki haftalık (AUD)
Bekâr çocuksuz	559,70
Bekâr çocuklu	604,70
Bekâr 60 yaş üstü	604,70
Eşli, eşlerin her birine	504,00

Kaynak: Avustralya Centrelink Kurumu

3.3.1.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İş kolu	2007-2008		2008-2009		2009-2010		2010-2011	
	Ciddi kazalar	Sıklık oranı	Ciddi kazalar	Sıklık oranı	Ciddi kazalar	Sıklık oranı	Ciddi kazalar	Sıklık oranı
Tarım-Orman-Balıkçılık	4.325	24,7	4.340	25,6	4.050	22,1	3.790	21,6
Maden	2.760	19,9	2.665	16,4	2.815	16,4	2.900	14,6
İmalat	25.665	25,4	23.100	24,0	21.115	22,4	20.160	21,7
Elektrik-Gaz-Su	810	9,3	720	7,1	745	7,7	785	7,0
İnşaat	14.895	22,4	15.035	22,2	13.865	19,9	13.970	19,1
Toptan ticaret	6.600	15,7	6.305	15,0	6.065	13,7	6.250	14,4
Perakende ticaret	12.865	8,6	12.905	8,5	12.610	8,4	12.770	8,1
Yeme-İçme	6.370	12,0	6.175	11,6	5.795	10,2	5.910	10,3
İletişim	11.210	24,9	10.855	25,0	10.445	24,1	9.820	22,4
Finans ve Sigorta	1.110	2,9	1.065	2,8	1.075	2,8	1.125	2,9
Emlak	9.810	8,2	9.700	8,3	9.555	7,9	10.825	8,6
Hükümet İdaresi ve Savunma	6.000	12,1	5.735	10,8	6.000	10,9	5.630	10,1
Eğitim	135	3,6	140	3,8	140	3,6	135	3,6
Sağlık ve Toplum hizmetleri	17.205	15,5	17.410	15,1	19.025	15,5	19.260	14,7
Kültürel ve yaratıcılık	2.795	10,3	2.725	9,3	2.630	9,2	2.715	9,1
Kişisel ve diğer hizmetler	6.460	18,4	6.615	19,1	7.110	19,8	7.105	19,2
Toplam	138.145	14,62	134.465	14	132.125	13,41	132.570	12,96

Kaynak: Safe Work Avustralya

Not: İş kazaları istatistikleri etnik kökene göre tutulmadığından Türklere ait bilgilere ulaşılamamıştır.

3.3.1.5. Aile Yardımları

Vergi Bazlı Aile Yardımları (Family Tax Benefit A ve B)

Family Tax Benefit, çocuk yetiştirmenin giderlerinin karşılanmasına yardımcı olur. İki parçadan oluşur: Family Tax Benefit Part A ve Family Tax Benefit Part B.

- Family Tax Benefit Part A her çocuk için ödenir. Bağlanan miktar ailenin yapısına ve gelirine bağlıdır.
- Family Tax Benefit Part B tek yaşayan anne ve babalara veya anne ya da babadan birinin tam-gün olarak çocuklara bakmak üzere evde bakıcı olarak kaldığı durumlarda, yani tek temel geliri olan veya bir miktar paralı işi olan ailelere ek yardım sağlamak üzere verilir.

Family Tax Benefit Part A almak için çocukların aşağıdaki koşullara uyması gerekir

- 16 yaşın altında olmak
- 16 veya 17 yaşlarında olup 12. Sınıf veya eşdeğeri bir eğitimi tamamlamış olmak ya da 16-19 yaşları arasında olmak (19 yaşını doldurdukları takvim yılı sonuna kadar) ve onaylanmış bir kurumda 12. Sınıf veya eşdeğeri bir eğitimi tamamlamasına imkân verecek tam gün süreli bir eğitim alıyor olmak / kabul edilebilir bir eğitim yükü altında olmak veya kendisine bu koşuldan muafiyet tanınmış olması gerekir.
- Aynı zamanda ödeme talep eden kişinin gelir testinden geçmesi ve çocuğa en az yüzde 35 oranında bakıyor olması gerekir.

Family Tax Benefit için Gelir testi

- Eğer bir mali yılda ailenin geliri 48,837 AUD veya altındaysa ödeme gelir testinden etkilenmeyecektir.
- Pek çok durumda Family Tax Benefit Part A ödemesi iki gelir testi uygulanarak belirlenir ve aileye en yüksek ödemeyi vaat eden test dikkate alınır.

İlk test 48,837 AUD üzerindeki her dolar için, maksimum Family Tax Benefit Part A ödeme tutarını Family Tax Benefit Part A- temel ödeme tutarına ulaşıncaya kadar 20 Cent indirir.

İkinci test, 94,316 AUD (bu tutar Family Tax Benefit alan ilk çocuktan sonraki her çocuk için 3,796 AUD artırılır) üzerindeki her bir Dolar için Family Tax Benefit Part A temel tutarını ödemeler sıfıra düşünceye kadar 30 Cent indirir.

3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.4.1. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Avustralya’da Türkiye’den gönderilen öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenler mahallinden görevlendirilmektedir. Avustralya Eğitim Bakanlığınca mahallinden görevlendirilen Viktorya Eyaletinde 70 civarında, Yeni Güney Galler (NSW) Eyaletinde yaklaşık 52 Türk öğretmen yarı zamanlı olarak görev yapmaktadır. Ayrıca özel Türk eğitim kurumlarınca tam gün istihdam edilen Türk öğretmenler bu sayıya dâhil değildir.

Avustralya’da bulunan vatandaşlarımızın çocuklarından oluşan ilk-orta-lise-üniversite ve Türk Dili okullarında olmak üzere değişik düzeyde eğitim programlarına devam eden yaklaşık 15.800 öğrencimiz bulunmaktadır. Türkiye’den gelen 2.200’e yakın öğrenci Avustralya’daki üniversitelerde lisans ve lisans-üstü eğitim görmektedirler.

Türk öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri, müfredatında seçimlik ders olarak Türkçe dersi bulunan hafta içi Devlet Okullarında, hafta sonu Devlet Okullarının yanı sıra devlet veya yerel yönetimlerce desteklenen dernek okullarında verilmektedir.

3.5. GÖÇ VE UYUM

3.5.1. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

3.5.1.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar/Federasyon/Konfederasyon	3
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	26
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	68
İşadamları Dernekleri	3
Spor Dernekleri	3
Diğerleri	-
Toplam	103

Kaynak: Melburn Başkonsolosluğu ve Avustralian Golden Turkish Business Directory

3.5.1.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Avrupa Parlamentosu	--
Federal Parlamento	--
Eyalet Parlamentoları	2
Yerel Yönetimler	1
Yabancılar Meclisleri	--
Toplam	3

Kaynak: Melburn Başkonsolosluk kayıtları

4. AVUSTURYA

4. 1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

4.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	4.378.772	757.840	60.037
Kadın	4.522.292	728.383	57.570
Toplam	8.901.064	1.486.223	117.607

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

* Türk vatandaşı olanlar

Avusturya nüfusunun %16,7'sini (1.486.223) yabancı ülke vatandaşları oluşturmaktadır. Avusturyalı olmayan vatandaşların yarısından fazlası (778.443'ü) AB ve EFTA vatandaşıdır. Sayıları 199.993'ü bulan Alman vatandaşları, Avusturya'nın en büyük (%13,5) yabancı grubunu oluşturmaktadır. Avusturya' da toplam 707.780 kişi üçüncü ülke vatandaşıdır. Bunların 122.115'i Sırp vatandaşlarından ve 117.607'si Türk vatandaşlarından oluşmaktadır. Avusturya nüfusunun önemli bir bölümü 5 büyük şehirde yerleşmiş bulunmaktadır. Bu yerleşim birimleri, Başkent Viyana (1.911.191), Graz (291.072), Linz (206.595), Salzburg (155.021) ve Bregenz (134.987) şeklinde sıralanmaktadır.

4.1.2. Genel ve Yabancı Nüfusun Eyaletlere Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Eyaletler	Yüzölçümü/km ²	Genel Nüfus	Yabancı Nüfus
Burgenland	3.961,80	294.466	26.958
Kaernten	9.538,01	561.390	60.994
Aşağı Avusturya	19.186,26	1.684.623	174.293
Yukarı Avusturya	11.979,91	1.490.392	197.158
Salzburg	7.156,03	558.479	98.959
Steiermark	16.401,04	1.246.576	142.978
Tirol	12.640,17	757.852	123.978
Vorarlberg	2.601,12	397.094	72.280
Viyana	414,65	1.911.728	589.422
Toplam	83.879,00	8.902.600	1.487.020

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

4.1.3. Avusturya Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın ve Türk Kökenlilerin Yıllar İtibarıyla Sayısı

Yıllar	Avusturya Uyuşuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2019	912	
2018	828	268.800
2017	779	279.071
2016	820	271.600
2015	997	271.950

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu, Avusturya Entegrasyon Kurumu

4.1.4. Genel, Yabancı ve Türk Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Genel	Yabancı	Türk
0-5	522.368	107.934	7.212
6-14	760.692	139.243	10.553
15-17	259.561	40.021	3.434
18-24	696.064	144.797	10.521
25-34	1.209.030	315.030	23.199
35-49	1.797.198	408.512	35.209
50-64	1.962.524	228.218	17.978
65 +	1.693.627	102.468	9.501
Genel Toplam	8.901.064	1.486.223	117.607

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

Avusturya genelinde yaş ortalaması 42,9 dur. Avusturya vatandaşlarının yaş ortalaması 42,8 olup ülkedeki yabancı ülke vatandaşlarının yaş ortalaması 35,1 ve Türk vatandaşlarımızın yaş ortalaması 36,1'dir.

4.1.5. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Eyaletler	Sayı
Burgenland	890
Kaernten	904
Aşağı Avusturya	15.772
Yukarı Avusturya	15.374
Salzburg	6.501
Steiermark	7.776
Tirol	11.584
Vorarlberg	12.982
Viyana	45.824
Toplam	117.607

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

4.1.6. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Uyruk	Toplam
Almanya	199.993
Sırbistan	122.115
Türkiye	117.607
Romanya	123.459
Bosna-Hersek	96.583
Macaristan	87.516
Hırvatistan	83.596
Polonya	64.429
Slovakya	43.621
Rusya	32.872
İtalya	32.490
Bulgaristan	32.528
Kosova	26.032
Makedonya	24.088
Slovenya	21.441
Çek Cumhuriyeti	14.182
Diğer	363.671
Yabancı Toplam	1.486.223

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

*Milliyetlerine göre kadın-erkek toplam sayı.

4.1.7. Avusturya'ya Gelen ve Ayrılan Türk Sayısı

Yıl	Gelen	Ayrılan
2019	3.836	3.513

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

4.1.8. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2019	2.359	212	518

Kaynak: T.C. Viyana Başkonsolosluğu

4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

4.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Avusturya, kalifiye yabancı işgücünün ülkeye gelmesini teşvik amacıyla 01.07.2011 tarihinden itibaren puan esasına dayalı yeni bir sistemi hayata geçirmiştir. Bu kapsamda, yüksek kalifiye elemanlar, nitelikli işgücü aranan mesleklerde yetişmiş kişiler ve kilit personelin Avusturya iş piyasasına girişi sağlanmıştır. Keza, herhangi bir AB ülkesinde yüksek tahsilini tamamlamış üçüncü ülke vatandaşları ile Avusturya’da yükseköğrenim görmüş yabancıların, belli koşullarda Avusturya’da çalışma ve oturma izni almalarına imkân sağlanmıştır. Elaman temininde güçlük çekilen mesleklerle ilgili liste Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığınca hazırlanmaktadır.

Avusturya’da 2018 yılında işsiz sayısı 312.107’dir. 2019 yılında bu sayı 301.328’e düşmüştür.

Diğer taraftan Avusturya’da Federal Hükümet, işsizlikle mücadele kapsamında; ileri yaş çalışanların iş piyasasında daha uzun kalabilmelerinin sağlanması, işletmelerin ileri yaş işgücü istihdam etmeye teşvik edilmesi, insan kaynaklarının iyileştirilmesi, uzun süreli işsizlikle mücadele edilmesi, gençlere eğitim yeri garanti edilmesi ve kadın istihdamının artırılması amacıyla değişik teşvik tedbirleri, program ve projeler hayata geçirilmiştir.

Nitelikli yabancı işgücünün Avusturya’ya yasal göçünde esas alınacak puanlama sisteminde “mesleki kalifikasyon”, “mesleki deneyim” “yaş”, “dil bilgisi” ve “ücret” gibi unsurlar tayin edici kriterler olarak belirlenmiş olup Avusturya’da bir işyerinden bağlayıcı iş teklifi aldığı kanıtlanması ve işverenin Kanuna, Tüzüğe ve Toplu İş Sözleşmesine uygun bir asgari ücret ödemeye hazır olduğunu belgelemesi halinde, Kırmızı Beyaz Kırmızı Kart (Rot Weis Rot) verilmektedir.

Kilit personel (Schlüsselkraft) konumunda istihdam edilecek yabancı işgücüne ödenmesi zorunlu asgari ücret sınırları da 01.01.2019 tarihinden itibaren; 30 yaşın altındakilere 2.685 Avro, 30 yaşın üstündekilere ise 3.222 Avro olarak belirlenmiştir. Bu sınır, yüksek öğrenimliler için 2.450 Avro olarak uygulanmaktadır.

2019 Yılı için Elaman İhtiyacı Duyulan Mesleklerin Listesi:

1. Frezeciler
2. Makine imalatı alanında yüksek öğrenimli teknisyenler
3. Kaplamacılar
4. Yüksek akım alanında yüksek öğrenim görmüş teknisyenler
5. Tarım aletleri/makineleri imalat işçileri
6. Tornacılar
7. Özel yüksek akım teknisyenleri
8. Bilgi işlem alanında yüksek öğrenim görmüş teknisyenler
9. Çatı Kaplamacılar
10. Kaynakçılar, kesici oksijen aleti kullanıcıları
11. Yüksek öğrenim görmüş teknisyenler
12. Makina imalatı için teknisyenler
13. Tesviyeciler
14. Beton işçileri
15. Marangozlar
16. Elektrik tesisatçıları, montajcılar
17. Yalıtımcılar
18. Motorlu taşıt mekanikerleri
19. Delici ve kesici alet yapımcıları
20. Boru tesisatçıları, Montajcılar
21. Cilacılar
22. Doğramacılar
23. Fayansçılar
24. Farrier ve vagon üreticileri
25. Alçak gerilim ve telekomünikasyon teknisyenleri
26. Yol beton kaplamacılar
27. Ahşap makinistleri
28. Eğitimli bakıcılar, Hemşireler
29. İnşaat tesisatçıları
30. Ekonomi yüksek öğrenimli teknisyenler
31. Karoseri tesisatçıları/Radyatör tesisatçıları
32. Gözlükçüler

33. Marangozlar
34. Restoran aşçıları
35. Diğer zemin tesisatçıları
36. Makinist çilingirler
37. İnşaat, Sac Tesisatçıları
38. Alçak Gerilim ve telekomünikasyon alanında yüksek öğrenim görmüş teknisyen
39. Diğer teknisyenler
40. Özel iktisat teknisyenleri
41. Diğer mekanikerler
42. Plastik işlemeciler
43. Yüksek inşaat mühendisleri/Yüksek inşaat teknisyenleri
44. Bordro hesaplayıcıları
45. Diğer inşaat çalışanları

4.2.2. Sayısal Veriler

4.2.2.1. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

Avusturya'nın çalışma yaşındaki (15-64 yaş) nüfusunun toplam sayısı 5.911.524 olup bu sayının 4.098.632'si istihdam hayatına katılmış bulunmaktadır. Sivil işgücünün (15-64 yaş) istihdama katılım oranı %78,4 (erkeklerde: %80,1 kadınlarda: %76,5), işgücüne katılım oranı ise %73 (erkeklerde: %77,4 kadınlarda: %68,6) olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı ortalama verilerine göre; 4.284.705 (2.314.180'i erkek) olarak belirlenen çalışan nüfus sayısının 3.797.304'ü ücret karşılığı bağımlı çalışanlar teşkil etmektedir. Bu grubun 799.483'ü yabancı ülke vatandaşı olup bunların da 59.659'u (39.27'si erkek) Türk vatandaşıdır. Çalışan nüfusun 487.401'i ise bağımsız çalışanlar oluşturmaktadır.

4.2.2.2. Avusturya Genelinde Toplam Çalışan Toplam/Türk/Yabancı Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel (Bağımlı Çalışanlar)	2.034.007	1.763.297	3.797.304
<i>Yabancı</i>	480.143	319.340	799.483
<i>Türk*</i>	39.027	20.632	59.659
Bağımsız Çalışanlar	280.173	207.228	487.401
TOPLAM	2.314.180	1.970.525	4.284.705

Kaynak: Avusturya İşçi Bulma Kurumu, Federal İstatistik Kurumu

- İşsizler dâhil değildir

* 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olan vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir.

Sigorta prim muafiyetli işlerde kısmi ve belirli ücret sınırında çalışanların sayısı 346.603 (214.409'u kadın) olarak belirlenmiştir. Bu statüde çalışanlar için sadece kaza sigortası primi ödenmekte olup günlük ve aylık kazanç sınırları yasa ile belirlenmektedir. Bu sınır 2019 yılı için aylık 446,81 Avro olarak uygulanmaktadır. (2020 sınırı: 460,66 Avro aylık)

Hizmet sektörü, sivil istihdamın sektörlere göre dağılımında %69,5 ile önde gelmektedir. Sanayi sektöründe çalışanların oranı %26,1 iken, işgal alanı tarım olanların oranı ise %4,4'te kalmaktadır. Bugün itibarıyla her 20 çalışandan neredeyse biri tarım sektöründen gelir elde etmektedir. Hizmet sektörünün genel istihdam içindeki oranı son 20 yıl içinde ortalama %10'luk bir artış kaydetmiş bulunmaktadır. Buna karşılık sanayi sektöründe istihdam edilenlerin oranı 1980 senesinde %38 iken, bu oran günümüzde %26,1'e gerilemiştir.

Hizmet sektöründe kadın (%83,5) çalışanlar ağırlığını hissettirirken, sanayi sektöründe tersi bir gelişme kaydedilmektedir. Bu sektörde istihdam edilen kadın işgücü oranı sadece %12,2 olarak tespit edilmiştir.

Çalışma hayatında bulunan toplam 945.800 göçmen kökenli işçinin 409.600'ü AB ülkelerinden (İsviçre ve AEA ülkeleri dâhil) gelmektedir. Keza eski Yugoslavya'yı oluşturan ülkelerden gelmekte olanların sayısı 259.300, Türk kökenli çalışanların sayısı ise 115.900 şeklinde belirlenmiştir. Çalışan Türk kökenlilerin %92,9'u ücret karşılığı bağımlı çalışanlardan

oluşmaktadır. Bunların da %59,8'i işçi, %33,1'i ise hizmetli statüsündedir. Türk kökenlilerin %7,1'i kendi nam ve hesabına serbest çalışmaktadır.

Göçmen kökenli nüfus içinde yer alıp da 25-65 yaş grubuna mensup olanların eğitim seviyeleri aşağıda gösterilmektedir:

25-64 Yaş Arası Nüfusun Eğitim Durumu

2019 yılı itibarıyla

	Genel	Avusturya Kökenli	Türk Kökenli	AB'ye 2004'den önce giren Ülkeler	AB'ye 2004'den sonra giren Ülkeler
Toplam Sayı	4.844.169	3.624.694	164.102	166.611	176.656
Zorunlu Eğt. %	13,8	9,7	57,5	5,2	6,9
Mesleki Eğt. %	50,3	56,0	29,3	35,7	36,0
Lise ve Dengi %	16,6	15,9	8,3	15,9	30,7
Yüksek Öğr. %	19,3	18,4	4,9	43,2	26,4

Kaynak: 2019 Yılı Göçmen Raporu

4.2.2.3. Genel ve Yabancı Çalışan Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Aşağıdaki tabloda Avusturya'daki bağımlı çalışanların yaş gruplarına göre dağılımı, genel ve yabancı ülke vatandaşı olarak verilmektedir. Avusturya genelinde çalışan sayısının en çok olduğu yaş grubu 45-54 arasındır. Bu grupta toplam 1.000.994 bağımlı çalışan bulunmaktadır. Yabancılar arasında ise bağımlı çalışan sayısının en çok olduğu yaş grubu 35-44'tür.

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Genel	Yabancı (Türkler Dâhil)
15-24	447.461	97.745
25-34	902.287	225.631
35-44	899.320	229.062
45-54	996.369	175.232
55-64	537.603	68.869
65 +	14.264	2.944
Genel Toplam	3.797.304	799.483

Kaynak: Sosyal Güvenlik Yıllığı 2019

4.2.2.4. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışan Sayısı (Viyana)	Çalışan Sayısı (Avusturya Geneli)
Tarım/Orman/Balıkçılık	5	57
Madencilik ve taş ocakları	4	59
İmalat	1.687	12.834
Enerji Tedariki	21	56
Temiz Su Ted./Atık Su ve Çöp Kaldırma ve İmhası	104	500
İnşaat	2.768	6.375
Ticaret /Mot. Araç Tamiri	3.927	9.454
Ulaşım ve Depo Hizmetleri	2.485	5.401
Otel ve Lokantacılık	1.983	6.234
Bilgi ve İletişim	361	537
Mali ve Sigorta Sektörü	382	666
Arsa ve Konut Sektörü	216	390
Serbest Meslek/Bilimsel ve Teknik Hizmet Sektörü	584	1.060
Diğer Ekonomik Hizmt.	3.129	8.785
Kamu İdaresi, Savunma ve Sosyal Sigorta Hizmetleri	758	1.546
Eğitim ve Öğretim Hizm.	858	1.240
Sağlık ve Sosyal İşler Hizmet Sektörü	857	2.088
Sanat ve Eğlence Sektörü	128	357
Diğer Hizmetler	917	1.988
Ev İşleri	9	21
Ülke dışı Organizasyon ve Kuruluşlarda çalışanlar	4	4
Diğerleri	7	8
Toplam	21.194	59.660

Kaynak: Avusturya İşçi Bulma Kurumu

4.2.2.5. Bağımsız Çalışanlarla İlgili Bilgiler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	280.173	38.786	3.671
Kadın	207.228	76.804	809
Toplam	487.401	115.590	4.480

Kaynak: <https://www.dnet.at/Bali/Query.aspx>

Avusturya'da faaliyet gösteren Türk girişimciler, büyük ölçüde küçük ve orta ölçekli Türk işletme sahiplerini bir araya getiren ATİS, TÜMSİAD, MÜSİAD ve Viyana Türk İş Adamları Derneği adı altındaki teşkilatlarla örgütlenmiş bulunmaktadır.

4.2.2.6. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2019 yılı ortalama verileri

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	166.638	7,6	134.690	7,1	301.328	7,4
Yabancı	53.489	10,0	42.878	11,8	96.367	10,8
Türk	6.519	14,3	5.029	19,6	11.548	16,2

Kaynak: Avusturya İşçi bulma Kurumu (AMS) 2019 Ortalama İstatistik Dökümü

Avusturya, diğer Avrupa ülkelerine kıyasla, işsizlik oranındaki artışı kontrol altına almayı başarmıştır. Avusturya genelinde genel işsizlik oranı %7,4 olarak tespit edilmiş olup 2019 yılı ortalama verilerine göre 301.328 olan genel işsiz sayısı (134.690'ı kadın), bir önceki yıla oranla %3,5 azalma göstermiştir.

2019 yılı ortalama işsizlik verilerinde, Avusturya vatandaşlarının sayısı 204.960 (91.812'si kadın), yabancı ülke vatandaşlarının sayısı 96.367 (42.878'i kadın), Türk vatandaşlarının sayısı ise 11.548 (5.029'u kadın) olarak yer almıştır. Sağlık sorunları nedeniyle iş piyasasına girme şansları yok denecek kadar azalanların sayısı 75.521 şeklinde ifade edilmektedir.

İşsizlik oranı, son 12 aylık süre içinde Avusturya vatandaşları arasında %5,2 oranında azalmış olup yabancı ülke vatandaşlarında %0,5, Türk vatandaşları arasında ise %1,6 oranında azalma kaydetmiş bulunmaktadır.

2019 yılında toplam 61.959 kişi (32.673'ü kadın) işgücü yaratma ve mesleki eğitim tedbirlerine katılmıştır. Bu sayı genel işsizlik sayısına dâhil değildir. Yine aynı dönemde işsiz geçirilen ortalama gün adedi 121 olarak kaydedilmiş bulunmaktadır. Keza, toplam 39.035 açık işyeri bildirilmiş olup, 6.247 meslek eğitim yeri de henüz doldurulmamıştır. Buna karşılık meslek eğitim yeri bulamayan gençlerin sayısı 6.830 olarak bildirilmektedir.

Avusturya, Birlik kriterleri ışığında, işsizlik oranı en düşük on birinci AB ülkesidir. İşsizlik oranı AB-28 ortalaması %6,3 olup Avusturya'da %4,5 olarak tespit edilmiş bulunmaktadır. Genç işsizler arasındaki oransal mukayesede de benzeri konum söz konusudur.

Yabancı ülke vatandaşı olup işsiz bulunan, 42.878'i kadın toplam 96.367 yabancı işsizin 11.548'i (5.029'u kadın) Türk vatandaşdır. Vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranında bir önceki yıla göre %1,6'lık bir azalma tespit edilmiştir.

4.2.2.7. İşsiz Vatandaşlarımızın Çalışma Bölgelerine Göre Dağılımı

2019 yılı ortalaması

Eyaletler	Genel İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %	Yabancı İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %	Türk İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %
Burgenland	8.411	-3,9	1.374	-4,6	92	1,2
Kaernten	20.748	-4,2	4.240	-0,6	78	-14,7
Aşağı Avusturya	50.745	-3,3	10.681	1,1	1.682	1,6
Yukarı Avusturya	34.052	-3,1	9.846	0,2	1.194	-4,6
Salzburg	12.694	-6,1	4.419	-4,3	434	-5,7
Steiermark	34.038	-2,8	8.701	3,1	901	5,0
Tirol	16.310	-6,9	4.681	-5,6	670	-9,3
Vorarlberg	9.461	-0,3	3.376	2,7	792	2,8
Viyana	114.868	-3,1	49.049	1,2	5.706	-1,9
Toplam	301.327	-3,5	96.367	0,5	11.548	-1,6

Kaynak: Avusturya İşçi bulma Kurumu (AMS) 2019 Ortalama İstatistik Dökümü

Başkent Viyana’da kayıtlı işsiz sayısı 114.868 olarak belirlenmiştir. Bu Eyaletin genel işsiz sayısı 2019 yılına oranla %3,1 azalırken, yabancı işsiz sayısında ise %1,2 oranında yükselmiştir. Viyana’daki toplam işsiz sayısının 49.049’u yabancı ülke vatandaşı olup bunların da 5.706’sı Türk vatandaşıdır. Viyana’da kayıtlı işsiz vatandaş sayımız da son bir yıl içinde %1,9 oranında azalmıştır. 2019 yılında Aşağı Avusturya’da 1.682, Steiermark’da 901, Burgenland’da ise 92 vatandaşımız işsiz bulunmaktadır. Yukarı Avusturya’daki işsiz Türk vatandaşı sayısı ise 1.194 olarak verilmektedir.

4.2.2.8. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Avusturya İş Piyasası Servisi, işsiz vatandaşlarımızın yaş ve cinsiyetlerine göre dağılımına ilişkin istatistik tutmamaktadır. Aşağıdaki tablo genel işsiz sayısının yaş ve cinsiyetlere göre dağılımını göstermektedir.

2019 yılı ortalaması

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam	Bir Önceki Yıl değişim Oranı %
15-19	2.610	2.202	4.812	-7,2
20-24	14.958	10.500	25.458	-6,6
25-49	90.570	82.321	172.891	-5,1
50->	58.500	39.667	98.166	0,7
Toplam	166.638	134.690	301.327	-3,5

Kaynak: Avusturya İşçi bulma Kurumu (AMS) 2019 Ortalama İstatistik Dökümü

4.2.2.9. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

İşçi ve Hizmetliler İçin Ortalama Aylık Brüt Ücretler (Avro)

	Kadın	Erkek	Genel
Ücret Karşılığı Bağımlı Çalışan İşçiler	1.680	2.704	2.361
Ücret Karşılığı Bağımlı Çalışan Hizmetliler	2.454	4.002	2.996
Ortalama	2.139	3.059	2.648

Kaynak: Sosyal Güvenlik Yıllığı 2019

Not: Bu veriler, Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği tarafından senelik yayımlanan "İstatistik Yıllığı" esas alınarak hazırlanmış olup giydirilmiş (izin ve Noel parası dâhil) brüt ücretleri ifade etmektedir.

Not: Avusturya'da yasal asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte Federal Çalışma Bakanlığı sadece ev hizmetlerinde istihdam edilenlere uygulanmak üzere aylık Asgari Ücret sınırlarını belirlemektedir. Bu kapsamda ödenecek asgari ücretlerde istihdam edilen kişinin mesleki eğitimi ve çalışma süresi esas alınmaktadır.

4.2.2.10. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Sendikal Örgütler ve Çalışma Alanları

1945 senesinde kurulan Avusturya İşçi Sendikaları Birliği (ÖGB), bünyesinde barındırdığı 7 sendika ile ülkenin tek konfederasyondur. Konfederasyon içinde, değişik siyasi pozisyonları olan fraksiyonlar veya federasyon benzeri oluşumlar da faaliyet imkânı bulmaktadır.

ÖGB içinde 6 değişik fraksiyon faaliyet göstermektedir. Bu fraksiyonlardan beşi siyasi partilerle yakın ilişki içindedir. Bunlar; Sosyal Demokrat Sendikacılar Fraksiyonu (FSG), Katolik Sendikacılar Fraksiyonu (FCG), Bağımsızlar Fraksiyonu (UG) Özgürlükçü İşçiler Fraksiyonu (FA) ve Sendikal Sol Blok Fraksiyonu (GLB) şeklinde sıralanmaktadır. Partisizler Fraksiyonu'nun (PFG) herhangi bir siyasi parti ile irtibatı bulunmamaktadır.

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği'ne üye sendikalar şöyledir:

1. Müstahdemler, Gazetecilik-Yayın-Kâğıt Sanayi İşçileri Sendikası (GPA-DJP) ,
2. Kamu Çalışanları Sendikası (GÖD),
3. Belediye İşçileri, Kültür, Sanat ve Spor Çalışanları Sendikası (GdG-KMSfB),
4. İnşaat İşçileri ve Ağaç Sanayi Çalışanları Sendikası (GBH),

5. Ulaştırma, Sosyal İşler, Sağlık, Özel Hizmet Sektörü Çalışanları Sendikası (Vida),
6. Posta ve Haberleşme İşçileri Sendikası (GPF) ,
7. Metal, Tekstil, Kimya ve Gıda Sanayi İşçileri Sendikası (PRO-GE)

Avusturya’da toplu sözleşmeler işletmeler bazında değil, branş esasına dayalı olarak yapılmaktadır. Avusturya İşçi Sendikaları Birliği (ÖGB) ve dolayısıyla bağlı sendikaları 04.09.1947 tarihli Kararname ile işçiler adına sözleşme imzalamakla yetkilendirilmiş otoritedir. Toplu sözleşmenin diğer ortağı ise, işverenler adına imza yetkisi tanınan Ticaret Odaları ile yasal diğer meslek örgütleri veya işveren konumuna sahip benzer kurumsal yapılanmalardır.

Avusturya’da halen yaklaşık 900 toplu iş sözleşmesi yürürlükte olup yıllık 450’nin üzerinde toplu sözleşme imzalanmaktadır. İmzalanan toplu sözleşmeler, sendika üyeliğinden bağımsız, iş kolunda faaliyet gösteren tüm çalışanları kapsamaktadır. Özel durumlarda, eyalet sınırlarını kapsayacak sözleşmeler de yapılabilmektedir.

4.3. SOSYAL GÜVENLİK

4.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

29. Eylül 2019 tarihinde ki seçimler sonucunda Çalışma Bakanlığı görevine Rudolf ANSCHÖBER atanmıştır.

4.3.2. Sosyal Sigortalar

SOSYAL SIGORTA KURUMLARI MERKEZ BİRLİĞİ (Hauptverband der österreichischen Sozialversicherungsträger)		
Kaza Sigortası	Sağlık Sigortası	Emeklilik Sigortası
Genel Kaza Sigortası Kurumu	9 Bölge Sağlık Sandığı	Emeklilik Sigortası Kurumu
	5 İşletme Sağlık Sandığı	
	Serbest Meslek Sahibi Sosyal Sigorta Kurumu	
Demiryolları ve Madencilik Sigorta Kurumu		
Çiftçiler Sosyal Sigorta Kurumu		
Kamu Görevliler Sigorta Kurumu		
		Avusturya Noterler Odası Sigorta Kurumu

4.3.2.1. Sosyal Güvenlik Prim Oranları (İşverene Bağlı Çalışanlar)

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Kesintiler	Ücret Karşılığı Bağımlı Çalışan İşçi ve Hizmetliler		
	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Toplam %
Yaşlılık Sigortası	10,25	12,55	22,80
Hastalık Sigortası	3,87	3,78	7,65
Kaza Sigortası	-	1,30	1,30
İşsizlik Sigortası	3,0	3,0	6,0
İflas Ödeme Güvencesi Katkısı	-	0,35	0,35
İşçi Odası Üyelik Aidatı	0,50		0,50
Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,0
TOPLAM	18,12	21,48	39,60
Kötü Hava Ödeneği Katkısı*	0,70	0,70	1,40
İşletme İçi Emeklilik Primi**		1,53	1,53

(*) İnşaat sektörü çalışanları için

(**) "İşletme İçi Emeklilik Sigortası" uygulanan işyerlerinde çalışanlar için

4.3.2.2. Sosyal Güvenlik Prim Oranları (Devlet Memurları)

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Kesintiler	Devlet Memurları		
	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Toplam %
Emeklilik Sigortası	10,25	12,55	22,80
Hastalık Sigortası	4,10	3,535	7,635
Kaza Sigortası	-	0,47	0,47
İşsizlik Sigortası	3,0	3,0	6,0
İşçi Odası Üyelik Aidatı	0,50	-	0,50
Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,0
TOPLAM	18,35	20,055	38,405
İflas Ödeme Güvencesi Katkısı*	-	0,35	0,35

(*) Sadece belirli Kamu Görevlileri için

4.3.2.3. Sosyal Güvenlik Prim Oranları (Bağımsız Çalışanlar)

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Kesintiler	Bağımsız Çalışanlar %
Emeklilik Sigortası	18,50
Hastalık Sigortası	7,65
TOPLAM	26,15

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik El Kitabı 2018

4.3.2.4. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	
	Genel	Türk*
Bir işverene bağlı çalışan	1.755.172	7.283
- Yaşlılık		
- Maluliyet	146.999	1.910
- Ölüm (Dul, Yetim)	493.993	2.814
TOPLAM	2.396.164	12.007

Kaynak: Salzburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

* 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir. Avusturya'da mukim vatandaşlarımıza yapılan aylık ödemelerinin tutarı verilmemektedir.

4.3.2.5. Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2019 yılı itibarıyla

Aylık Türleri	İkamet Yeri Türkiye	Türkiye'ye Havale (Avro)
Yaşlılık	11.112	72.572.648,17
Maluliyet	524	6.389.540,47
Dul Aylığı/Yetim Aylığı	7.325	26.882.639,53
TOPLAM	18.961	105.844.828,17

Kaynak: Avusturya Sigorta Birliği'nin 03.03.2020 tarihli yazısı

4.3.2.6. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2019 tarihi itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Genel	106.390	1.140	107.530
Yabancı	29.846	131	29.977
Türk	3.295	20	3.315

Kaynak: Avusturya Genel Kaza Sigortaları Kurumunun 10.05.2019 tarihli e-postası

4.3.2.7. Yıllara Göre İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

VAKA	2019
İş Kazası	105.449
-İş Kazası (Ağır)	92.981
-Yol Kazası	12.468
Meslek Hastalığı	1.198
Öğrenci Kazası	54.589
Toplam	161.236

Kaynak: Avusturya Genel Kaza Sigortaları Kurumunun 30.04.2020 tarihli e-postası.

Kaza Sigortası tarafından 2019 yılında toplam 161.236 kaza kaydedilmiş olup, bunlardan 105.449'u iş kazasıdır.

Bakım Sigortası (Pflegeversicherung)

Bakım parasına temel olarak ikamet yerinin Avusturya olması durumunda hak kazanılabilmektedir. 2018 yılında toplam 459.333 kişi bakım sigortasından faydalanmıştır. 2019 yılının ortalama verilerine göre 462.179 kişi bakım sigortasından faydalanmıştır.

Bir AB-Ülkesinde, EWR-Ülkesinde veya İsviçre'de ikamet edilmesi durumunda da gerekli koşulların bulunması halinde bakım parasına hak kazanılabilmektedir. Bakım parası sadece dilekçe ile talep edilmesi durumunda verilebilmekte ve uzman doktor raporu gerektirmektedir. Bakım parasından Avusturya veya yabancı ülkelere yapılan benzer ödemeler veya AB-ülkelerinden, ERW-ülkelerinden veya İsviçre'den ödenen bakım paraları mahsup edilmelidir. Böyle bir ödemenin başlaması ve söz konusu değişikliklerin hemen, ayrıca bakım parası

hakkına yönelik değişikliklerin (örneğin hastanede yatma ve yurtdışında bulunma) dört hafta içerisinde bildirilmesi gerekmektedir.

Bakım parası senelik 12 defa ödenmekte olup, basamak gruplarına göre (2018-2019 yılı için) ödenen miktarlar şu şekildedir;

1. basamak bakım grubu için aylık 157,30 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 65 saat)
2. basamak bakım grubu için aylık 290,00 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 95 saat)
3. basamak bakım grubu için aylık 451,80 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 120 saat)
4. basamak bakım grubu için aylık 667,60 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 160 saat)
5. basamak bakım grubu için aylık 920,30 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat ve olağan dışı bir bakım gerekmesi durumunda)
6. basamak bakım grubu için aylık 1.285,20 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat - gece ve gündüz bakım ihtiyacı - kendine ya da yabancı birine zarar verme eğilimin olması durumunda)
7. basamak bakım grubu için aylık 1.688,90 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat – yataklık olması veya tekerlekli sandalye kullanması durumunda)

4.3.3. Aile Yardımları

4.3.3.1. Aile Yardımı (Çocuk Parası)

Aile yardımı, ebeveynlerin çalışma ve gelir durumundan bağımsız olarak gerekli şartların yerine getirilmiş olması durumunda ödenmektedir. 2018 yılı itibarıyla toplam 1.753.291 kişi aile yardımından (Familienbeihilfe) faydalanmaktadır.

Aile Yardımı almaya hak kazanmak için aşağıda belirtilen şartların yerine getirilmesi gerekmektedir:

- Avusturya vatandaşlığı veya yabancı vatandaşların (Avrupa Ekonomik Sahası dışı ülke vatandaşlarının) oturma izni (NAG-Karte: Yerleşme ve Oturma Yasasıyla alınan kart) veya oturma kayıt belgesi (Anmeldebescheinigung) sahibi olması,
- Avrupa Birliği vatandaşı olması,
- Yaşamın odak noktasının Avusturya'da bulunması,

- Çocukların (evlatlık, bakım ve üvey çocukların ve torunların) ebeveynleriyle birlikte aynı evde yaşamaları ya da anne veya babayla oturmuyorlarsa ebeveynlerin çocuklarının geçimlerine katkıda bulunuyor olmaları,
- Çocukların sürekli olarak Avusturya’da yaşıyor olmaları.

Çocuk Parası Miktarları (Avro)

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Yaş	1.Çocuk	2.Çocuk	3.Çocuk	4.Çocuk	5.Çocuk	6.Çocuk
0-3	114,00	128,20	166,20	220,00	274,00	328,20
3-10	121,90	136,10	174,10	227,90	281,90	336,10
10-19	141,50	155,70	193,70	247,50	301,50	355,70
19-26	165,10	179,30	217,30	271,10	325,10	379,30

Kaynak: Federal Ekonomi Bakanlığı

- 7. ve sonrası her çocuk için 52 Avro fazla ödeme yapılır.
- Engelli çocuklar için 155,90 Avro tutarında ek ödeme yapılmaktadır.
- 6-15 yaş grubuna giren çocuklar için her yılın Eylül ayında bir defaya mahsus olmak üzere “okul başlangıç desteği“ adı altında çocuk başına 100 Avro ilave ödeme yapılmaktadır. Bu yardım için yazılı başvuru şartı aranmaz.
- Çocuk Parası, öğrenim hayatına devam edilmesi halinde kaideden 25, istisnai durumlarda da 26 yaşın tamamlanmasına kadar ödenebilmektedir.

Avusturya, Türkiye’de yaşayan çocuklar için aile yardımı yapmamaktadır.

Aile Yardımı Ödeme Süresi

18 yaşına kadar olan tüm çocuklar Aile Yardımı Parası alma hakkına sahiptir. Eğitimi sürenler, bu yardımı en fazla 24 yaşına kadar alabilmektedirler. Çocukların meslek ve çıraklık eğitimi/pratiği ve/veya ara tatillerde yaptıkları işlerden elde ettikleri kazanç dikkate alınmamaktadır. 18 yaşını geçmiş çocuklar halen eğitim ve öğretim yaşamlarına devam ediyorlarsa ve kazançları yıllık 10 bin Avro’nun üzerindeyse aile yardımı hakkını kaybederler.

4.3.3.2. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

İşsizlik Ödeneği

İş piyasasına hazır olan işsizlere, ön sigortalılık koşulunun yerine getirilmesi halinde “İşsizlik Parası” (Arbeitslosengeld) ödenmektedir. İşsizlik parasında uygulanan genel kural işsizlik müracaatından geriye doğru 2 yıl içinde en az 52 hafta süresiyle işsizlik sigortası primi ödenmiş olmasıdır. Hak sahibinin 25 yaşın altında olması halinde, işsizlik kaydından geriye doğru 1 yıl içinde en az 26 haftalık prim süresi talep edilmektedir.

İşsizlik Parası, asgari 20 hafta süreyle ödenmektedir. Ödeme süresi, geçmiş dönemdeki tüm çalışma süreleri içerisinde en az 156 hafta (3 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş bulunan hak sahipleri için 30 haftaya, 40 yaşını doldurmuş ve son 10 yıl içinde en az 312 hafta (6 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş hak sahipleri için 39 haftaya, başvuru tarihinde 50 yaşını aşmış ve son 15 sene içinde en az 468 hafta (9 yıl) prim ödemiş hak sahipleri için 52 haftaya yükseltilmektedir. İşsizlik parası, emeklilik sigortası kurumlarınca mesleki rehabilitasyona tabi tutulan hak sahiplerine istisnai olarak 78 hafta süreyle ödenebilmektedir.

İşsizlik parası miktarı, hak sahibinin son bir yıllık ortalama net gelirinin %55'i oranında olup, 20-52 hafta arasında değişen süre için ödenebilmektedir. Hak sahibine, birlikte yaşadığı ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri için ayrı ayrı günlük 0,97 Avro tutarında ilave ödeme yapılmaktadır. İşsizlik parası için tavan ücreti 4.980 Avro olarak belirlenmiştir.

İşsizlik sigortası kapsamında, işsizlik parası alma süresi dolan işsizlere, hak sahibinin herhangi bir geliri olmaması şartına bağlı olarak “Muhtaçlık Ödeneği” (Notstandshilfe) yardımında bulunmaktadır. Muhtaçlık süresine bağlı olarak yapılan bu yardımın miktarı, işsizlik parasının %92-95'i oranında değişmekte olup, hesabında hak sahibinin veya birlikte yaşadığı aile fertlerinin gelirleri dikkate alınmaktadır.

Aylık Dışı Özel Yardımlar

Avusturya bütçe kaynaklarından emeklilere yapılan aylık dışı özel yardımlar, AB üyesi ülkelere, İsviçre'ye ve Avrupa Ekonomik Alanı ülkelerine yapılan aylık havalelerine

yansıtılmakta, ancak ülkemizde ikamet eden ve aylıkları Türkiye'ye havale edilen vatandaşlarımız ise bu uygulamadan yararlanamamaktadırlar.

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar
Yaşlılık	106.490
Maluliyet	35.978
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	62.838
-Dul (Erkek)	634
-Dul (Kadın)	47.769
-Yetim	14.435
Toplam	205.306

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik El Kitabı

4.3.4. Sosyal Yardımlar

Şahsi gelir veya kazançları ile kendilerinin ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin geçimini sağlayamayanlara, ihtiyaç duyulan süre ile sınırlı "İhtiyaç Odaklı Asgari Güvence Yardımı" ödenmektedir. 2019 yılı için belirlenen ve Avro olarak 12 ay süreyle ödenen asgari güvence parasının sınırları güncel olarak şöyledir:

Tek Yaşayan	Eşler	Çocuk
885,47 Avro	1.328,20 Avro	239,08 Avro

Asgari Güvence Yardım miktarının hesabında esas alınan çocuk başına 239,08 Avro tutarındaki sınır en düşük düzeyi göstermekte olup Federal Eyalet tarafından daha yüksek sınırlar uygulanabilmektedir.

Asgari Güvence Yardımı, hak sahibine bakmakla yükümlü aile fertlerinden belli koşullarda geri talep edilmekte ayrıca ödenmesi hak sahibinin geçimini sağlamak için önce şahsi gelirlerini veya servetini devreye sokma koşuluna bağlanabilmektedir. (4.427,35 Avro'ya kadar birikim dikkate alınmaz)

Avusturya İstatistik Kurumu, sosyal yardım alanların milliyetlerine göre dağılımına ilişkin istatistik tutmadığı gibi, Avusturya Sosyal Yardım Kurumu da konuyla ilgili veri paylaşımında bulunmamaktadır. Avusturya İstatistik Kurumu verilerine göre, 2019 yılında Avusturya genelinde toplam 289.646 kişi Asgari Geçim Yardımı'ndan faydalanmıştır.

4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

4.4.1. Sayısal Veriler

Avusturya nüfusunda 420.286 kişi “05-09”, 423.273 kişi “10-14”, 439.004 kişi ise “15-19” yaş grubunda bulunmaktadır. Avusturya genelinde ilk ve orta dereceli okullarda toplam 1.099.214 öğrenci bulunmakta olup bunlardan 170.006’sı yabancı ülke vatandaşıdır. Türk vatandaşı öğrenci sayısı da 15.311’dir.

4.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türleri	Toplam Öğrenci	Yabancı Öğrenci	*Türk Öğrenci
İlkokul	342.116	66.298	5.536
Ortaokul	-	-	18
Özel Eğitim/Sonderschulen	14.630	3.555	524
Politeknik Okulu	15.159	3.528	346
Yeni Orta Okul	206.512	39.127	3.843
Lise	213.046	25.645	1.132
Meslek Okulları/ Berufsschulen+BMS	167.774	25.944	2.717
Yüksek Meslek Lisesi	142.234	15.424	1.192
Genel Toplam	1.101.471	179.521	15.308

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

*Sayılar 2017/2018 Eğitim/Öğretim Yılına aittir

4.4.1.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

İkili (dual) sistemde mesleki eğitim Avusturya’da önemli bir toplumsal değer taşımaktadır. 10. sınıf öğrencilerinden yaklaşık %40’ı dual sistemli mesleki eğitimi seçmekte, yine yaklaşık %40’ı ise tam gün okul eğitimi meslek okullarına devam etmektedir. Yani gençlerin %80’i mesleki eğitim yoluyla hayata atılmayı tercih etmektedir. Bununla birlikte, eğitim sistemi, kurumlar arasında geçişlere imkân tanır niteliktedir. Yani, mesleki eğitimini sürdüren bir genç, aynı zamanda lise bitirme diploması da alma olanağına sahip bulunmaktadır.

Meslek Eğitime Devam Edenlerin Eyaletlere Göre Dağılımı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Eyaletler	Genel	*Yabancı	**Türk
Burgenland	2.579	162	11
Kaernten	7.165	667	23
Aşağı Avusturya	16.811	1.135	145
Yukarı Avusturya	23.294	2.665	270
Salzburg	8.454	1.448	171
Steiermark	15.543	1.457	131
Tirol	10.874	1.471	197
Vorarlberg	7.238	876	201
Viyana	17.153	4.867	679
Genel Toplam	109.111	14.748	1.828

Kaynak: Avusturya Ticaret Odası, Avusturya İstatistik Kurumu

*/** 2017/2018 Eğitim/Öğretim Yılına ait sayılar

2019 yılında Avusturya genelinde toplam 109.111 genç meslek eğitimine devam etmiştir.

Meslek Eğitime Devam Edenlerin Sektörlere Göre Dağılımı (2018 İstatistikleri Esas Alınmıştır)

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

SEKTÖRLER	Çırak	İşletme Sayısı	Türk Gençleri %
	2019	2018	2018
Esnaf-Sanatkâr	46.390	16.243	1,4
Sanayi	16.446	1.243	0,5
Ticaret	15.283	3.893	2,2
Banka-Sigorta	1.222	238	0,5
Taşıma-Ulaştırma	2.869	437	1,0
Turizm-Eğlence	8.910	3.192	1,1
Bilgi İletişim	2.509	1.259	0,6
Ticaret Odası Dışı	8.060	2.372	0,7
İşletmeler Üstü	7.422	93	2,6
GENEL	109.111	28.970	1,4

Kaynak: Ekonomi Eğitimi Araştırma Enstitüsü

2018 yılında Avusturya genelinde yaklaşık 29.357 işletmede meslek eğitimi verilmiştir. İstatistiklere göre, her yıl 10.000 kadar genç herhangi bir mesleki eğitim kurumuna devam etmeksizin veya eğitimlerini tamamlamaksızın diplomasız olarak öğrenim hayatlarını sonlandırmaktadır.

4.4.1.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim Durumu	Kadın	Erkek	Toplam
Lisans	964	1.238	2.202
Yüksek Lisans	290	344	634
Doktora	101	98	199

Kaynak: Federal Bilim, Araştırma ve Ekonomi Bakanlığı

4.4.1.4. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

Avusturya’da Türkçe ve Türk Kültür Derslerine devam eden Türk öğrencilerin sayısı 14.492 olup bu öğrenciler için 161 öğretmen görevlendirilmiştir.

4.5. GÖÇ VE UYUM

4.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

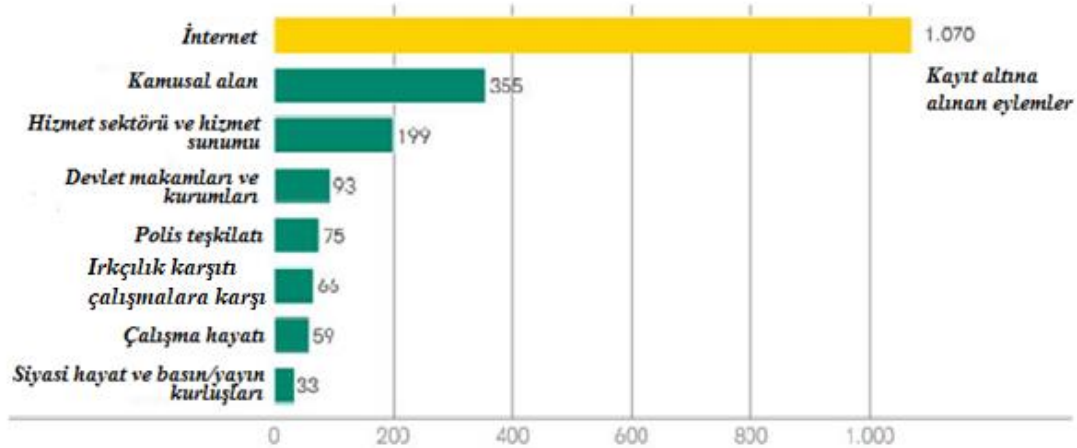
Son dönemde Avrupa'daki olaylar bahane gösterilerek bazı Türk dernekleri ve kuruluşlarına yönelik gerçekleştirilen saldırılar bulunmaktadır. Bu saldırılar Avusturya'daki bir kısım aşırı grupların faaliyetlerinin daha yakından izlenmesi gerektiğine dikkat çekecek niteliktedir. Avusturya Federal İçişleri Bakanlığı bünyesinde bağımsız bir organ olarak kurulan "Avusturya Göç Kurulu" bir rapor yayınlamıştır. Rapor hükümetin göç ile ilgili politikaların belirlenmesinde ana metin olarak kullanılacak olup raporda öne çıkan başlıklar aşağıda özetlenmiştir:

- Avusturya'daki sosyal barışın uzun vadede korunması için; devlet ve toplumsal düzeyde, eğitim, ekonomi, iş piyasası, sağlık ve kamu güvenliğinin dengede kalması gerekmektedir.
- Göç ve iltica politikasının oluşturulmasında ve uygulanmasında ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği içerisinde olması sağlanmalıdır,
- Ekonomi; planlı, yönlendirilmiş ve kalifiye işgücüne ihtiyaç duymaktadır,
- Avusturya demografik olarak yaşlanıyor olsa bile, göçmenler azalan işgücünün tamamını ikame etmemelidir. Azalan emek arzı inovasyon ve verimlilik ile kapatılmalıdır,
- Göçün gerçekleşmesinden önce değerler tanıtımının yapılmasına önem verilmelidir,
- Göç politikasına ilişkin yasal mevzuatta yerel halkın kabulü gözetilmelidir. Kamusal onay demokrasinin esaslarındandır,
- Yerel ve Avrupa çapında Avusturya göç yasa kitabı ve Avrupa Göç Hukuku ile sade ve bütüncül yabancılar hukukunun oluşturulması gerekmektedir,
- Açık iç sınırların korunması için güvenli dış sınırlara ihtiyaç bulunmaktadır. Birden fazla ülkeyi ilgilendiren dış sınır korumasının direk EU sınır güvenilirliği ile sağlanması gerekmektedir,
- Mobil hizmet birimleri aracılığıyla göç yolu ve süreçleri konusunda korumaya muhtaç kişilerin güvenliklerinin sağlanacağı yeni bir koruma sisteminin kurulması gerekmektedir,
- Planlı göç uzun vadede yönetilebilirliği açısından, hem daha güvenli hem de göç alan ülke vatandaşları bakımından kabul edilebilir olacaktır,

- Gönüllülük ilkesi ile sığınmacının toplumsal katılımı teşvik edilmelidir,
- Yabancı üniversite öğrencileri için uzun vadeli planlama yapılmalı ve bu potansiyel özellikle Avusturya için de değerlendirilmelidir,
- Etkili iltica politikası için, Avrupa ülkeleri nezdinde veya çok taraflı olarak geri kabul sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. Korumaya muhtaç olmayan kişilerin hızlı bir şekilde ülkelerine kabulü sağlanmalıdır. Göç alınan ülkelerle işbirliğinin temini için hükümetlerin ve Avrupa'nın girişimleri gerekmektedir.

Avusturya'da ırkçılıkla mücadele etmek ve toplumsal duyarlılığı artırmak üzere 1999 senesinde kurulan ZARA (Zivilcourage und Anti-Rassismus-Arbeit) isimli sivil toplum kuruluşu, çalışmaları hakkında düzenli olarak yıllık raporlar hazırlamaktadır. "İrkçilik Raporu" adıyla yayınlanan raporların sonuncusu 2019 yılına ait olup, bu yıl içinde tespit edilen eylemlere bu raporda yer verilmekte ve kuruluşa intikal eden veya ettirilen yabancı aleyhtarları tüm girişimler sıralanmaktadır.

ZARA'nın 2019 Yılı İrkçilik Raporunda, rapor döneminde 1.950 ırkçı eylemin kayıt altına alındığına ve bu eylemlerden 1.070'inin internet ortamı, kamusal alan ve hizmet sektöründe belirlendiğine dikkat çekilmektedir. Eylemlerin, vuku bulduğu alanlara göre oransal dağılımı aşağıda verilmektedir:

Kaynak: https://assets.zara.or.at/download/pdf/ZARA-Rassismus_Report_2019.pdf

Ayrımcılıkla Karşılaşılan Alanlar

Kategoriler	2013 (%)	2014 (%)	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)
Hizmet Sektörü ve Hizmet Sunumu	19	19	15	16	12	8	10
İnternet Üzerinden Yayın	20	17	20	31	44	60	55
Kamusal Alan	19	20	22	20	15	16	18
Polis Teşkilatı	8	7	6	6	6	4	4
Siyasi Hayat ve Basın/Yayın Kuruluşları	8	8	13	9	3	5	2
Duvar Yazıları, Afiş ve Hakaret İçeren Karalamalar	8	8	8	6	8	-	3
Çalışma Hayatı	7	8	7	5	4	2	3

4.5.2. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Haziran 2020 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Çatı Dernekleri	10
Ticari/İşadamı Dernekleri	5
Hemşeri-Yöre Dernekleri	18
Diğer Dernekler	25
Cami Birlikleri	197
Toplam	255

Kaynak: Viyana Başkonsolosluğu

4.5.3. Türklerin Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Avrupa Parlamentosu	-
Ulusal Meclis	2
Eyalet Meclisi	-
Yerel Yönetimler	-
Yabancılar Meclisleri	-
Toplam	2

Kaynak: Avusturya Parlamentosu (www.parlament.gv.at)

5. AZERBAIJAN

5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

5.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	*Diğer Yabancılar	*Türk
Erkek	(%49,9) 5.023.487	21.528	7.710
Kadın	(%50,1) 5.043.621	19.793	2.267
Toplam	10.067.108	41.321	9.977

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

* 31.12.2019 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturum izni olan yabancıların sayısı

5.1.2. Azerbaycan'daki Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

Yıllar (Son Beş Yıl)	Bulunulan Ülke Uyuşuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Çifte Vatandaş Sayısı
2019	-	4.800
2018	-	928
2017	1	178
2016	-	143
2015	-	117

Kaynak: Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

5.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

*31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	504	506	1.010
16-25	1.526	577	2.103
26-50	4.623	1.055	5.678
51-64	935	106	1.041
65 +	122	23	145
Genel Toplam	7.710	2.267	9.977

Kaynak: Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

* 31.12.2019 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturum izni olan vatandaşlarımızın sayısı

5.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

*31.12.2019 tarihi itibarıyla

Rayon / İl	Erkek	Kadın	Toplam
Abşeron	349	69	418
Ağcabedi	44	2	46
Ağdam	1	0	1
Ağdaş	14	2	16
Ağstafa	3	0	3
Ağsu	9	3	12
Astara	6	0	6
Bakü şəhri	5.624	1-829	7-453
Balaken	6	0	6
Berde	6	5	11
Beylegan	3	0	3
Bilesuvar	3	2	5
Celilabad	3	0	3
Daşkəsən	4	0	4
Füzuli	1	0	1
Gədəbəy	18	1	19
Gence şəhri	214	44	258
Goranboy	9	0	9
Göyçay	17	7	24
Göygöl	8	0	8
Hacıgabal	4	0	4
İmişli	117	14	131
İsmayıllı	8	3	11
Kürdəmir	10	0	10
Lenkeran	26	9	35
Lerik	2	0	2
Masallı	3	2	5
Mingeçevir	18	1	19
Naftalan	2	0	2
Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti (NÖC), Culfa	3	1	4
NÖC Kengerli	0	1	1
NÖC Nahçıvan şəhri	591	195	786
NÖC Ordubad	2	0	2
NÖC Şahbuz	2	0	2
NÖC Şerur	5	1	6
NÖC Babek	9	3	12

Neftçala	2	0	2
Oğuz	1	0	1
Gah	7	0	7
Gazah	6	2	8
Gebele	16	2	18
Guba	7	1	8
Gusar	9	2	11
Saatlı	6	0	6
Sabirabad	5	0	5
Şabran	3	2	5
Salyan	23	2	25
Şamahı	2	0	2
Samuh	19	3	22
Şeki şəhri	23	6	29
Şemkir	15	3	18
Şirvan şəhri	34	0	34
Siyezen	306	41	347
Sumgayıt şəhri	2	0	2
Ter-ter	27	2	29
Tovuz	2	0	2
Ucar	24	6	30
Haçmaz	5	0	5
Hızı	9	0	9
Yevlah	13	1	14
Zagatala	349	69	418
Genel Toplam	7.710	2.267	9.977

Kaynak: Azərbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

* 31.12.2019 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni olan vatandaşlarımızın sayısı

5.1.5. Azerbaycan'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

*31.12.2019 tarihi itibarıyla

Ülkeler	Sayı
Rusya	11.075
Türkiye	9.977
Gürcistan	9.159
İran	3.476
Ukrayna	1.845
Pakistan	1.746
İngiltere	1.585
Kazakistan	1.375
Türkmenistan	1.293
Hindistan	1.103
Diğer	8.664
Yabancı Toplam	51.298

Kaynak: Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

* 31.12.2019 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni olan vatandaşlarımızın sayısı

5.1.6. Azerbaycan'a Gelen ve Ayrılan Türk Sayısı

Yıllar (Son Beş Yıl)	Gelen	Ayrılan
2019	316.624	315.626
2018	291.260	291.461
2017	301.559	303.010
2016	313.343	315.173
2015	289.211	294.475

Kaynak: Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

5.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2019	262	15	201

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Konsolosluk Bölümü

5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

5.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

E-Sosyal İnternet Sitesi Tüzüğü Onaylandı

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 15 Nisan 2019 tarihli Kararıyla Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığınının “Merkezi Elektronik Bilgi Sistemi Tüzüğü” ve “E-Sosyal İnternet Sitesi Tüzüğü” onaylanmıştır. Bakanlığının sosyal sigorta, emeklilik, işsizlik, sosyal yardım vb. tüm hizmetleri söz konusu internet sitesi (www.e-sosial.az) üzerinden yapılacak olup, ilgili tüm bakanlıkların veri sistemleri ile entegre edilecektir.

“DOST Ajansı”nın ve İlk “DOST Merkezi”nin Açılışı Yapıldı

İstihdam, çalışma ve sosyal güvenlik alanında vatandaşlara verilen hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi, şeffaflığın artırılması, yenilikçi çözümlerin uygulanması, e-hizmetlere geçişin hızlandırılması, bürokratik geciktirme durumlarının önlenmesi ve vatandaş memnuniyetinin artırılması amacıyla, Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 09.08.2018 tarihli Kararıyla Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı bünyesinde “Dayanıklı ve Operativ Sosyal Teminat Ajansı (DOST Ajansı)” kurulmuştur.

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 10.12.2018 tarihli Kararıyla söz konusu Ajansın Yönetmeliği, teşkilat yapısı, verilecek hizmetlerin listesi ve verilme şekli onaylanmıştır.

09 Mayıs 2019 tarihinde Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın ilham ALİYEV ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Sayın Mihriban ALİYEVA tarafından “DOST Ajansı” çalışma ofisi ve ilk “DOST Merkezi”nin açılışı yapılmıştır.

Devlet Bütçesinden Karşılanan Aylık Ücretler %20-50 Artırıldı

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 18.06.2019 tarihli Kararlarıyla 01 Eylül 2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, devlet bütçesinden finanse edilen bir takım kurumların çalışanları ile asker, polis, istihbarat, gümrük vb. diğer kolluk güçlerinin rütbeli ve sivil çalışanlarının aylık ücretleri ortalama %40; devlet memurlarının aylık ücretleri ortalama %50; öğretmenlerin aylık ücretleri ortalama %20 artırılmıştır.

Asgari Ücret Artırıldı

18 Haziran 2019 tarihinde yayınlanan Azerbaycan Cumhurbaşkanı kararıyla, 01 Eylül 2019 tarihinden itibaren asgari ücret 180 AZN'den 250 AZN'ye çıkartılmıştır.

Yeni İşe Alınan İşçilerin Aylık Ücretlerinin %50'sinin İşsizlik Fonu Tarafından Karşılacağı Bir Programın Uygulamasına Başlanmıştır

"İstihdam Hakkında" Azerbaycan Cumhuriyeti Kanununun 25. Maddesine göre, işverenler Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı Devlet İstihdam Servisi'nin yönlendirmesi doğrultusunda, iş sözleşmesi yaparak işe alınan işsiz kişilerin ücretinin %50'sinin İşsizlik Sigorta Fonu tarafından karşılanacağı programa katılabilirler. Bu durumda primler de anılan fon tarafından karşılanacaktır. Programın uygulanması sırasında engelli kişilere, gençlere, tahliye edilmiş eski hükümlülere ve bir yıldan fazla işsiz olarak kayıtlı kişilere öncelik verilmektedir.

"Devlet İş Sağlığı Güvenliği Fonu" Kuruldu

Azerbaycan Cumhuriyeti Başbakanlığının, 02.10.2019 tarihinde yayınlanan, 27.09.2019 tarihli Kararıyla "Devlet İş Sağlığı Güvenliği Fonu" kurularak Tüzüğü onaylanmıştır. Fonun amacı ülkede İSG alanında tek devlet politikasına uygun olarak gerçekleştirilen eylemlere maddi ve teknik destek vermektir. Fonun yönetimi Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı (bundan sonra - Bakanlık) tarafından yürütülmektedir.

Asgari Geçim Düzeyi

Azerbaycan Milli Meclisinde 29 Kasım 2019 tarihinde kabul edilen ve 01 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe giren "Azerbaycan'da 2020 yılı için asgari geçim düzeyine ilişkin Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu" Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nca 16 Aralık 2019 tarihinde onaylanarak yayımlanmıştır. Bu kanuna göre; 2020 yılı için asgari geçim düzeyi, ülke geneli için 190 AZN (2019 yılı 180 AZN olmuştur), çalışabilir nüfus için 201 AZN, emekliler için 157 AZN, çocuklar için 170 AZN olarak belirlenmiştir.

İhtiyaç Ölçütünün Düzeyi

Azerbaycan Milli Meclisinde 29 Kasım 2019 tarihinde kabul edilen ve 01 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe giren “Azerbaycan’da 2020 yılı için ihtiyaç ölçütünün düzeyine ilişkin Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu” Azerbaycan Cumhurbaşkanı’nca 16 Aralık 2019 tarihinde onaylanarak yayımlanmıştır. Bu kanuna göre; **yardıma muhtaç vatandaşlara devlet sosyal yardımının bağlanması** amacıyla 2020 yılı için ihtiyaç ölçütünün düzeyi 160 AZN (2019 yılı 143 AZN olmuştur) olarak belirlenmiştir.

5.2.2. Sayısal Veriler

5.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Ücretli/Sözleşmeli Sayısı			*Çalışma İzinli Sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
*Genel Çalışabilir Nüfus			5.190.100			
*Genel Çalışan Nüfus			4.938.500			
*Genel Ücretli/Sözl. İşçi Sayı	838.638	705.129	1.543.767			
Toplam Yabancı Çalışan Sayısı	8.251	2.427	10.678	4.785	818	5.603
Türk Çalışan Sayı	3.023	178	3.201	1.754	156	1.910

Kaynak: *Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu

**Azerbaycan Çalışma Ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

*** Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

5.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	*Ücretli/Sözleşmeli Sayısı			**Çalışma İzinli Sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
18-25	44	8	52	88	18	106
26-50	2.416	154	2.570	1.392	128	1.520
51-64	520	15	535	257	10	267
65 +	43	1	44	17		17
Genel Toplam	3.023	178	3.201	1.754	156	1.910

Kaynak: * Azerbaycan Çalışma Ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

** Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

5.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışma İzinli Sayısı
Tarım/hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık	134
Madencilik sanayi	50
İmalat Sanayi	254
Elektrik enerjisi, gaz, buhar vb. teçhizat	28
Su teçhizatı; kirli su ve atık arıtma	6
İnşaat	866
Toptan ve perakende ticaret; nakliyat araçlarının tamiri	131
Nakliyat ve depo işletmesi	33
Sosyal işe	151
Enformasyon ve iletişim	29
Maliye ve sigorta faaliyeti	13
Gayrimenkul ile ilgili işlemler	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet	1
Kamusal ve yardımcı hizmetlerin verilmesi	37
Eğitim	24
Sağlık ve sosyal hizmetler	101
Dinlenme, eğlence, güzel sanatlar	28
Diğer alanlardaki hizmetler	22
Ev işi faaliyeti; bireysel tüketim için evde üretilen mal ve hizmetlere ilişkin faaliyet	1
Toplam	1.910

Kaynak: Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

5.2.2.4. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

		Erkek		Kadın		Toplam	
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	İstihdam Kurumunca İşsiz Statüsü Verilmiş	50.650	62,3	30.650	37,7	81.300	1,6
	Genel İşsiz Sayısı					**251.600	5,1

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu

* Çalışabilir nüfusa oran

**Çalışabilir nüfus – Çalışan nüfus = Genel işsiz nüfus

$$5.190.100 - 4.938.500 = 251.600$$

Not: İşsizlik sigortası ödemesi alanların sayısı 540 kişi, ortalama miktarı ise 276,4 AZN olmuştur

5.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.11.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Asgari Aylık Ücret AZN	Genel Ortalama Aylık Ücret AZN	Türk Vatandaşları Ortalama Aylık Ücreti AZN
2019 Genel Asgari Ücret	250		
Tarım/hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık		356,5	1.369,78
Madencilik sanayi		2999,6	5.443,29
İmalat Sanayi		626,5	1.468,73
Elektrik enerjisi, gaz, buhar vb. teçhizat		633,4	1.552,80
Su teçhizatı; kirli su ve atık arıtma		453,4	1.247,00
İnşaat		729,9	2.825,24
Toptan ve perakende ticaret; nakliyat araçlarının tamiri		473,7	1.474,81
Nakliyat ve depo işletmesi		846,3	3.105,71
Sosyal iaşe		596,6	1.319,71
Enformasyon ve iletişim		989,0	5.324,15
Maliye ve sigorta faaliyeti		1624,2	8.457,27
Gayrimenkul ile ilgili işlemler		545,5	618,53
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet		1162,0	3.368,89
Kamusal ve yardımcı hizmetlerin verilmesi		384,3	1.271,95
Eğitim		429,7	1.484,03
Sağlık ve sosyal hizmetler		343,1	1.234,25
Dinlenme, eğlen. güzel sanatlar		406,8	4.962,82
Diğer alanlardaki hizmetler		623,4	1.219,42
ORTALAMA		623	

Kaynak: Azerbaycan Çalışma Ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı, Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu

5.3. SOSYAL GÜVENLİK

5.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

“Sağlık Sigortası Hakkında Kanun”da Değişiklikler Onaylandı

Azerbaycan Milli Meclisinde 28.12.2018 tarihinde kabul edilen ve 01.01.2020 tarihinde yürürlüğe girecek olan “Azerbaycan Sağlık Sigortası Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına ilişkin Kanun” Azerbaycan Cumhurbaşkanı tarafından 31.01.2019 tarihinde onaylanarak yayımlanmıştır. Söz konusu köklü değişiklikler; sağlık sigortası kapsamı, prim oranları vb. hususları içermektedir.

“Emekli Aylıkları Hakkında Kanun”da Değişiklik Yapıldı

Azerbaycan Milli Meclisinde 19.02.2019 tarihinde kabul edilen “Azerbaycan Emekli Aylıkları Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına ilişkin Kanun” Azerbaycan Cumhurbaşkanı tarafından 27.02.2019 tarihinde onaylanarak yayımlanmıştır. Söz konusu değişikliğe göre; 01 Mart 2019 tarihinden itibaren asgari emekli aylığı miktarı 160 AZN (94 USD) olarak belirlenmiştir.

Aylıklar ve Sosyal Yardımlar Elektronik Bilgi Sistemi Vasıtasıyla Bağlanacak

Azerbaycan Milli Meclisinde 01.02.2019 tarihinde kabul edilen “Azerbaycan Sosyal Sigortalar Hakkında, Sosyal Yardımlar Hakkında ve Emekli Aylıkları Hakkında Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına ilişkin Kanun” Azerbaycan Cumhurbaşkanı tarafından 12.03.2019 tarihinde onaylanarak yayımlanmıştır. Söz konusu değişikliğe göre; sosyal yardımlar, sosyal ödenekler, emekli aylıklarının bağlanması vb. işlemler Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığının merkezi elektronik bilgi sistemi vasıtasıyla gerçekleştirilecektir.

Malul ve Engellilerin Eğitim Ücretleri Devlet Tarafından Karşılancak

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 03 Mayıs 2019 tarihli Kararıyla 2019-2020 eğitim yılından itibaren, meslek liseleri ile yükseköğrenim kurumlarında lisans ve yüksek lisans eğitimi gören 1. ve 2. derece maluller ile 18 yaşından küçük engellilerin eğitim ücretleri/harçları Devlet Bütçesinden karşılanacaktır.

Asgari emekli aylığı miktarı artırıldı

Azerbaycan Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak 14 Ağustos 2019 tarihinde yayınlanan, 12 Temmuz 2019 tarihli “Emekli Aylıkları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” ile 01 Ekim 2019 tarihinden itibaren asgari emekli aylığı miktarı 160 AZN’den 200 AZN’ye çıkartılmıştır.

Emeklilerin sayısı açıklandı: %57 kadınlar, %43 erkekler

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığınının 11.10.2019 tarihinde açıkladığı verilere göre, Azerbaycan’da emeklilerin sayısı 1.350.680’dir. Emeklilerin %57’si (763.260) kadın, %43’ü (587.420) erkektir.

Aynı zamanda, yaşlılık aylığı alanların 492.315’i kadın, 262.497’si erkek; malullük aylığı alanların 172.308’i kadın, 202.697’si erkek; dul yetim aylığı alanların 98.637’si kadın, 122.226’sı erkektir.

5.3.2. Sosyal Sigortalar

5.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %		İşveren Payı %		Devlet Katkısı %	Toplam %
	Kamu ve petrol sektörü	Özel ve petrol dışı sektör	Kamu ve petrol sektörü	Özel ve petrol dışı sektör		
Yaşlılık Maluliyet Ölüm	3	10	22	15	-	25
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)	-		-		-	-
İş Kazası/Meslek Hastalığı	-		2*	2*	-	2*
Sağlık/Hastalık/Analık	-		-		-	-
Aile Yardımları/Çocuk Parası	-		-		-	-
İşsizlik	0,5	0,5	0,5	0,5	-	1
Bakım	-		-		-	-
Toplam Prim Oranı	3,5	10,5	24,5	17,5		28

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

* İş kazası ve meslek hastalığı prim oranı risk derecesine göre belirlenir, maksimum %2 olup, özel sigorta şirketinde sigorta yapılır.

“Vergi Kanunu” ve “Sosyal Sigorta Hakkında Kanunda” 20.12.2018 Tarihinde Yapılan ve 01.01.2019 Tarihinde Yürürlüğe Giren Geniş Kapsamlı Değişiklikler Sonrası Yeni Oran Düzenlemesi:

	Tüm sektörler için 01.01.2019’dan önceki uygulama	01.01.2019’dan itibaren 7 yıllığına özel sektör ve petrol dışı sektör için uygulama
	Kamu sektörü ile petrol sektörü için 01.01.2019 sonrası uygulama	
Aylık Ücretten Sosyal Sigorta Primi İşveren Payı	%22	200 AZN altında aylık ücret için: %22 200 AZN üstü aylık ücret için: 44 AZN + 200 AZN üstü miktarın %15’i
Aylık Ücretten Sosyal Sigorta Primi İşçi Payı	%3	200 AZN altında aylık ücret için: %3 200 AZN üstü aylık ücret için: 6 AZN + 200 AZN üstü miktarın %10’u
İşsizlik Sigortası İşveren P.	%0,5	%0,5
İşsizlik Sigortası İşçi Payı	%0,5	%0,5

5.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Emekli Sayısı	Ortalama Aylık Miktarı (Manat)
Yaşlılık	740.796	289,81
Maluliyet	383.933	228,63
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	144.675	208,68
Toplam	1.269.404	

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.3.2.3. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Genel	290	-	290
Yabancı	12	-	12

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.3.3. Aile Yardımları

5.3.3.1. Diğer Aile Yardımları

5.3.3.2. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığınca ödenen prim karşılığı olmayan sosyal yardımların türü ve miktarı aşağıda belirtilmiştir:

Sosyal Yardımlar

Aylık yardımlar	01.03.2018'den itibaren AZN	01.04.2019'dan itibaren AZN
Yaşa Göre Yardım	73	130
Malullük Yardımı		
I Derece Malullere	82	150
II Derece Malullere	61	130
III Derece Malullere	53	110
Savaş Malullerine Yardımı		
I Derece Malullere	101	150
II Derece Malullere	80	130
III Derece Malullere	73	110
Askeri Görev Malullerine Yardımı		
I Derece Malullere	94	150
II Derece Malullere	80	130
III Derece Malullere	61	110
<i>I Derece Malullere Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı</i>		100
<i>I Derece Malullere Bakanlara Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı</i>		50

Ayrıca, Savaş Malullerine Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı:		
I Derece Malullere	182	250
II Derece Malullere	158	230
III Derece Malullere	121	210
18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Yardım	82	150
18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Bakanlar İçin Ayrıca Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı		50
Aile Reisini Kaybetmeye Göre Yardım	67	80
Velilerini Kaybetmiş ve Veli Himayesinden Mahrum Kalmış Çocukların Kayyumlarına	61	100
Sürekli Askeri Görevlilerin Çocukları İçin	68	100
Beşten Çok Çocuğu Olan Annelere Her Çocuk İçin	33	55
Bir Defalık Yardımlar		
Doğum Yardımı	109	200
Defin Yardımı	146	300

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.3.3.3. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Azerbaycan'da ikinci ayak emeklilik sistemi bulunmamakta ve zorunlu devlet sosyal sigorta sistemi uygulanmaktadır. Ancak, özel sigorta şirketlerinin uyguladığı isteğe bağlı hayat sigortası bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, asker, kolluk gücü vb. kamu görevlileri için emeklilik şartları ve aylık hesaplama usulleri farklılık göstermektedir.

5.3.3.4. Sosyal Yardımlar

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar*	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Aile Sayısı	-	-	-
Faydalanan Kişi Sayısı	298.881	-	-
Kişi Başı Ortalama Yard. Mik.	50,3 AZN	-	-

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

* Gelir/varlık testine tabi olarak aile ya da bireye tanınan aylık asgari geçim yardımı

5.3.3.5. Çocuk Parası Miktarları

Aylık yardımlar	01.03.2018'den itibaren AZN	01.04.2019'dan itibaren AZN
18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Yardım	82	150
<i>18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Bakanlar İçin Ayrıca Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı</i>		50
Aile Reisini Kaybetmeye Göre Yardım	67	80
Velilerini Kaybetmiş ve Veli Himayesinden Mahrum Kalmış Çocukların Kayyumlarına	61	100
Sürelili Askeri Görevlilerin Çocukları İçin	68	100
Beşten Çok Çocuğu Olan Annelere Her Çocuk İçin	33	55
Bir Defalık Yardımlar		
Doğum Yardımı	109	200
Defin Yardımı	146	300

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

5.4.1. Sayısal Veriler

5.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	*Genel (2019/2020)	**Türk (2019/2020)
Anaokulu	126.000	82
İlkokul	1.600.000	668
Ortaokul		485
Lise		298
Genel Toplam	1.726.000	1.533

Kaynak: * Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu

**T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

5.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

Eğitim Yılı	Azerbaycan Eğitim Bakanlığı Nezdinde Meslek İhtisas Eğitim Müesseselerinin Sayısı	Öğrenci Sayısı
2015/2016	113	24.302
2016/2017	113	23.703
2017/2018	113	23.840
2018/2019	111	23.965

Kaynak: Azerbaycan Eğitim Bakanlığı

5.4.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Ön Lisans	-
Lisans	1.918
Yüksek Lisans	32
Doktora	37
Tıpta Uzmanlık	2
Toplam	1.989

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

5.5. GÖÇ VE UYUM

5.5.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar/Federasyon/Konfederasyon	-
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	-
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	1
İşadamları Dernekleri	3
Spor Dernekleri	-
Diğerleri	-
Toplam	4

6. BELÇİKA

6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

6.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2019 itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	5.628.228	689.387	18.708
Kadın	5.803.178	668.169	17.970
Toplam	11.431.406	1.357.556	36.678

Kaynak: Belçika İstatistik Enstitüsü (Statbel)

* Sadece Türk vatandaşı olanlar.

6.1.2. Belçika Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Yıllar (Son Beş Yıl)	Belçika Uyuşunu Alan Vatandaşlarımızın Sayısı
2019	1.073
2018	985
2017	1.061
2016	989
2015	843

Kaynak: İstatistik Kurumu (Statbel)

6.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

31.12.2019 itibarıyla

Cinsiyet	Anvers Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	Brüksel Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	TOPLAM
Kadın	62.016	60.326	122.342
Erkek	69.014	67.262	136.276
Toplam	131.030	127.588	258.618

Kaynak: T.C. Anvers ve Brüksel Başkonsoloslukları

6.1.4. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Bölge Adı	Toplam
Flaman Bölgesi	19.022
Valon Bölgesi	9.134
Brüksel-Başkent Bölgesi	8.522
Genel Toplam	36.678

Kaynak: İstatistik Kurumu

6.1.5. Belçika'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Yabancı Nüfus		
Ülke	Sayı	%
Fransa	167.508	% 12,0
Hollanda	167.508	% 11,3
İtalya	157.474	11,2%
Romanya	96.034	6,9%
Fas	80.295	5,8%
Polonya	71.331	5,1%
İspanya	65.476	4,7%
Portekiz	47.677	3,4%
Almanya	39.608	2,8%
Bulgaristan	37.277	2,7%
Diğerleri	472.879	34,0%
Toplam	1.403.067	%100

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

6.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Konsolosluk	Doğan	Ölen	Evlenen
Anvers Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	778	168	551
Brüksel Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	1.535	323	398
Toplam	2.313	491	949

Kaynak: T.C. Anvers ve Brüksel Başkonsoloslukları

6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

6.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Vergi Sistemine Bağlı Olarak Net Ücretler Ortalama 27 Avro Arttı

Çalışanların gelirlerini artırmak ve satın alma güçlerini korumak amacıyla birkaç aşamadan oluşan ve ilki 2016 yılında uygulamaya konan ve 2019 yılında son (üçüncü) aşaması yürürlüğe giren vergi sistemindeki “Le tax shift” düzenlemesi ile çalışanların net ücretleri, Ocak 2019 tarihinden itibaren, brüt ücrete bağlı olarak, ortalama 23 ile 31 Avro arasında artmıştır.

Mesleki Kariyer Sonu Asgari Yaş Uygulaması 60’a Çıkarıldı

Çalışanlara mesleki kariyerlerinin sonuna doğru daha az çalışma (mesai saatlerini azaltma veya kısmi çalışma) imkânı sağlayan “kariyer sonu” uygulamasından faydalanabilme yaşı, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, 55’ten 60’a yükseltilmiştir.

Büro İşçilerinin Yıllık Endeksi 2,16 oldu

Büro işçilerinin tabi olduğu Alt Ortak Komisyon 200 (CP200) kararları gereğince, Sözleşmeye taraf büro çalışanlarının ücretleri, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, %2,16 artırılmıştır.

6.2.2. Sayısal Veriler

6.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

Çalışma Çağındaki (15-64 yaş) Aktif (çalışanlar+İşsizler) ve Aktif Olmayan Nüfusun Cinsiyetlere ve Bölgelere Göre Dağılımı

30.09.2019 itibarıyla

Bölgeler	Nüfus Yapısı	Erkek	Kadın	Toplam
Brüksel Başkent Bölgesi	Toplam Nüfus	408.257	408.449	816.706
	Çalışan Aktif Nüfus	287.087	244.678	531.765
	İşsiz Nüfus	31.416	31.404	62.820
	Pasif Nüfus	121.170	163.771	284.941
Flaman Bölgesi	Toplam Nüfus	2.105.598	2.073.955	4.179.553
	Çalışan Aktif Nüfus	1.588.749	1.404.670	2.993.419
	İşsiz Nüfus	54.876	45.599	100.475
	Pasif Nüfus	510.419	662.145	1.172.564
Valon Bölgesi	Toplam Nüfus	1.162.326	1.164.426	2.326.752
	Çalışan Aktif Nüfus	782.038	694.588	1.476.626
	İşsiz Nüfus	69.296	43.179	112.475
	Pasif Nüfus	380.288	469.838	850.126
Belçika Toplamı	Toplam Nüfus	3.676.181	3.646.830	7.323.011
	Çalışan Aktif Nüfus	2.678.609	2.364.537	5.043.146
	İşsiz Nüfus	153.813	109.635	263.448
	Pasif Nüfus	997.572	1.282.293	2.279.865

Kaynak: İstatistik Kurumu (Statbel)

Milliyet, Cinsiyet ve Bölgelere göre İstihdam Oranları

2019 yılı itibarıyla

Kategori	Belçika	Brüksel- Başkent Bölgesi	Flaman Bölgesi	Valon Bölgesi
Belçikalı	%69,6	%63,7	%73,1	%64,7
AB Vatandaşları	%71,8	%75,3	%76,2	%62,9
AB Dışı Yabancılar	%64,9	%67,9	%68,4	%56,6
Erkekler	%73,0	%68,1	%76,3	%68,3
Kadınlar	%66,1	%59,2	%69,8	%61,1

Kaynak: Yüksek İstihdam Konseyi (14.09.2020)

6.2.2.2. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Serbest faaliyette bulunan vatandaşlarımızın toplam sayısı 2018 yılında 2.737 olarak kayda geçmiştir. Bunların 705'i 2018 yılında faaliyete yeni başlamıştır.

“Ana faaliyette bulunan statüsünde” olanların sayısı 747.589’a, “Ek faaliyette bulunan statüsünde” olarak serbest çalışanların sayısı ise 281.210 olmuştur.

Meslekler itibarıyla, bir önceki yıla göre, serbest mesleklerde, sanayide, birincil sektörde, tarım sektöründe ve hizmet sektöründe artış; ticaret ve balıkçılık sektörlerinde ise düşüş kaydedilmiştir.

Belçika’da “serbest çalışan” ve “yardımcı eş statüsünde” olan yabancıların toplam sayısı, 2018 yılına göre, %6,3 (8.484 birim) artarak, 31 Aralık 2019 itibarıyla, 142.772’ye ulaşmıştır. Yabancılar arasında ilk sırada Romenler, Hollandalılar ve Fransızlar gelmektedir.

2019 yılı içerisinde faaliyete başlayan AB dışı yabancı sayısı 27.263’tür. Serbest faaliyette bulunan vatandaşlarımızın toplam sayısı ise 2018 yılında 2.732 iken 2019 yılında 2.813 olarak gerçekleşmiştir.

6.2.2.3. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Asgari Ücret

01.09.2019 tarihi itibarıyla

18 yaş ve üstü olanlar (tam gün çalışma halinde)	1.593.81 Avro
19 yaşında ve en az 6 ay hizmeti olanlar	1.636.10 Avro
22 yaşında ve en az 12 ay hizmeti olanlar	1.654.90 Avro

Bu ücretler esas alınarak ayrıca sektörler düzeyinde asgari ücretler tespit edilmektedir. Diğer yandan, bu ücretlerden evli veya bekâr olma durumuna göre %20 ile %45 arasında (sosyal sigorta ve vergi) kesintisi yapılarak net asgari ücretler hesaplanmaktadır. Net ücretlere ayrıca brüt ücretler içinde görülmeyen sosyal yardımlar/ödenekler eklenmektedir.

Ortalama Ücretler

2018 yılı itibarıyla

En Düşük Ücret Ödeyen İlk Beş Sektör	Ortalama Aylık Brüt Ücret (Avro)
Lokanta	2.628
Konaklama	2.726
Çöp ve Temizlik	2.920
Mobilya	2.934
Bina bakım ve peyzaj	2.961

En Yüksek Ücret Ödeyen İlk Beş Sektör	Ortalama Aylık Brüt Ücret (Avro)
Petrokimya	5.684
Bilgi hizmetleri üst yönetici	5.267
Programcı ve bilgisayar	4.850
Bilim Ar-Ge	4.763
Sigorta ve bankacılık	4.629

Kaynak: İstatistik Kurumu (Statbel)

Not: Veriler 2018 yılına ait olup, 30.09.2020 tarihinde yayımlanmıştır.

6.2.2.4. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Toplu iş sözleşmelerin önemli bir kısmı işletme düzeyinde imzalanmakta olup, son yıllarda her yıl ortalama, 5.500 toplu iş sözleşmesi imzalanmaktadır.

Sendikal Örgütlenme

Belçika’da üç ana sendika kuruluşu vardır:

Belçika Hristiyan Sendikaları Konfederasyonu (CSC),

Belçika'daki Çalışma Genel Federasyonu (FGTB)

Belçika Liberal Sendikaları Genel Konfederasyonu (CGSLB)

Sendikalar; işletme düzeyinde, sektör düzeyinde, sektörler arası ulusal düzeyde ve Federatif kurumlar düzeyinde çeşitli faaliyetlere iştirak etmektedir. İşletme düzeyinde, İşyeri Sendika Temsilciliklerine, İşyeri Önleme ve Koruma Komitesine, İşletme Konseyine, Avrupa İşletme Komitesine iştirak etmektedir. Sektör düzeyinde, işçi ve işveren temsilcilerinden oluşan Toplu Sözleşme Ortak Komisyonlardaki görüşmelere katılmaktadır (CCT). Sektörler arası ulusal düzeyde, sendikalar Ulusal Çalışma Konseyi (CNT) Merkez Ekonomik Konseyi (CCE) Sosyal Taraf Gruplarında aktif rol oynamaktadır. Federatif kurumlar düzeyinde ise, sendikalar Bölge Ekonomik ve Sosyal Konseyin faaliyetlerine iştirak etmektedir. Sendikalar üyelerine çok sayıda hizmet vermektedir. Bunlardan bazıları, hukuki danışmanlık, işsizlik paralarının ödenmesi, eğitim, kültürel ve sosyal etkinliklerdir. Hristiyan ve sosyalist sendikalar daha etkin konumdadır. Büyük işletmelerde ve kamu görevlerinde çalışanların büyük bir kısmı sendikalıdır. Orta ve küçük boy işletmelerde üyelik oranı daha düşüktür. Ortalama üyelik oranı %70’dir. Sendikalar, devlet tarafından verilmiş bir yetki ile sendikacılığı teşvik amacıyla, işsizlik yardımlarını ödemektedir. Sendikalar aynı zamanda, hastalık kasalarını “mutuel”i yönetmekte ve bu sayede önemli sayılabilecek gelir elde etmektedir.

6.2.2.5. İşsiz Sayısı

01.12.2019 itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
	Sayı	Sayı	Sayı
Belçikalı	195.486	169.072	364.558
Yabancı	56.528	49.147	105.675
Türk	2.008	1.355	3.363

Kaynak: Ulusal İstihdam Kurumu (ONEM)

6.3. SOSYAL GÜVENLİK

6.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Erken Emeklilik Yardımından Faydalanan İşsizler de Erken Emekli Olabilecekler

Emeklilik rejimlerinin bazı hükümlerini değiştiren 5 Aralık 2017 tarihli kanuna göre, İşletme İşsizlik Yardımından (eski adıyla erken emeklilik) faydalanan işsizlere, erken emekli olmayı isteyen işçiler gibi, 2019 yılından itibaren, 63 yaş ve 42 yıllık kariyere sahip olmaları halinde, erken emekli olabilme hakkı verilmiştir.

Her Bölge Aile Yardımlarını Kendisi Belirliyor

6. Devlet Reformu kapsamında Belçika Aile Yardımları mevzuatında, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren önemli değişiklikler uygulamaya konulmuştur. Buna göre; Brüksel-Başkent Bölgesi'nde mevcut aile yardımları mevzuatının uygulanmasına 2019 yılında da devam edilmiştir. Yeni sisteme ise 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçilecektir. Flaman Bölgesi'nde yeni aile yardımları sistemi, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren doğan bütün çocuklara uygulanmaya başlanmıştır. 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren Flaman Bölgesinde ikamet eden her aile istediği aile yardımları sandığına kaydını yaptırabilecektir.

Valon Bölgesinde yeni aile yardımları sistemi iki aşamalı olarak uygulanmaya konulacaktır. İlk olarak 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren sadece gelire bağlı ilave yardımlar, aile yardım sandıklarının aileler tarafından seçilip belirlenmesi gibi bazı uygulamalar hayata geçirilmiştir. İkinci olarak da 1 Ocak 2020 tarihinden sonra doğacak olan ve Valon Bölgesinde ikamet eden çocuklara aile yardımları yeni tutarlar üzerinden ödemeye başlanacaktır. 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren Valon Bölgesinde ikamet eden her aile istediği aile yardımları sandığına kaydını yaptırabilecektir.

Alman Toplum Bölgesinde ise yeni aile yardımları sistemi 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuş ve bu bölgede doğan çocuklara, ek yardımlarla birlikte, temel çocuk parası ödenmeye başlanmıştır. Aile yardımlarından 1 Ocak 2019 tarihinden önce faydalanmaya başlayanlar mevcut haklarını, eğitimlerinin sonuna kadar ya da 25. yaşlarına kadar muhafaza etmeye devam edecekler.

Çalışanlar İçin Yeni Bir Ek Emeklilik Yöntemi

İkinci ayak emeklilik uygulamasının yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla, bütün çalışanlara, 2019 yılından itibaren, bağımsız bir ek emekli sandığı (une pension libre complémentaire pour travailleurs salariés (PLCS) kurabilme hakkı verilmiştir.

Muayene ve Tedavi Tarifeleri Arttı

Aile hekimlerine muayene ve tedavi ücretleri, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, 25,40 Avro'dan 26,30 Avro'ya yükseltilmiştir. Aynı şekilde, evde verilen muayene ve tedavi hizmet tarifeleri ile uzman hekimlerin muayene ve tedavi tarifelerinde de artış olmuştur.

Evlatlık Edinme İzni Artırıldı ve Kapsamı Genişletildi

Evlatlık edinme izni, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, çocuğun yaşı ne olursa olsun, 6 haftaya çıkarılmış; çocuğun sağlık durumuna bağlı olarak bu sürenin 12 haftaya kadar uzatılabilme imkânı getirilmiştir.

Sosyal Güvenlik Primlerinden Muaf Tutulmada Kolaylık

İlk defa 1 Ocak 2019 tarihinde başlayan uygulama ile ekonomik ve mali güçlük içerisinde olan kendi hesabına (serbest) çalışanlara, sosyal güvenlik primlerinden muaf tutulmak için Muafiyet Komisyonu'na başvurabilme hakkı verilmiştir.

Serbest Çalışanların Analık Tazminatı Erken Ödenecek

Kendi hesabına (serbest) çalışanların analık tazminatı ödemeleri, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, sağlık sigorta şirketleri (mutuel) tarafından artık 4 ayda değil, 1 ay içerisinde yapılmaya başlanmıştır.

Ücretli Çalışanların Emekli Aylığının Hesaplanmasında Fiili Çalışma Sürelerinin Tamamı Dikkate Alınıyor

Ücretli çalışanların emekli aylığının hesaplanmasında, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, 45 yıllık mesleki kariyerden sonraki fiili çalışma süreleri de dikkate alınmaya başlanmıştır.

Babalık İznine Esneklik

Babalık iznine, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, esneklik getirilmiş ve izinlerin süresi değişmese de, yarım gün ya da her iki haftada bir gün olarak kullanılabilmesi imkânı getirilmiştir.

Emekli Aylıkları Aynı Gün Ödeniyor

Emeklilere, farklı emeklilik rejimlerden (memur, işçi, esnaf) almakta oldukları emekli aylıklarını 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, değişik tarihlerde değil, aynı gün alabilme imkânı getirilmiştir.

65 Yaşından Büyükler İçin Güvence

Emeklilik yaşını (65) doldurmuş olmasına rağmen emekli olmayıp, mesleki faaliyetlerini sürdüren kendi hesabına (serbest) çalışanlara, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, ücretli olarak çalışanlar gibi, 6 ay süre ile hastalık tazminatından faydalanabilme imkânı verilmiştir.

Hepatit C İlaçları Karşılıyor

Ulusal Hastalık-Maluliyet Sigortası Sandığı (l'Institut National de l'Assurance Maladie-Invalidité -INAMI) ile ilaç firmaları arasında sağlanan mutabakat gereğince, şimdiye kadar hastalığın belli bir aşamaya gelmesinden sonra karşılanan Hepatit C ilaç paralarının, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, tamamen karşılanmasına başlanmıştır.

Ambulans Tarifesi 60 Avro oldu

“Acil Tıbbi Yardım” reformu kapsamında, hastayı almak ve hastaneye nakletmek için özel veya kamuya ait ambulansın geliş yerine ve mesafesine bakılmaksızın, hastalara daha şeffaf ve daha adil bir tarife güvencesi sağlamak amacıyla, her bir ambulans hizmeti için 60 Avro'luk sabit tutar uygulamasına geçilmiştir.

İflas Eden İşletmeler

2019 yılında 10.598 işletme iflas etmiş olup 2000 yılından bu yana iflasların en fazla yaşandığı üçüncü yıl olmuştur. İflas nedenlerinin başında, 1 Mayıs 2018 tarihinde yürürlüğe giren İflas Yasası ile kar amacı gütmeyen kuruluşlara (dernekler) ve serbest meslek kuruluşlarına iflas edebilme yetkisinin verilmesi gösterilmektedir. Aynı şekilde, ticaret mahkemelerine hayali ve benzeri şirketleri denetleme ve kapatma konusunda yeni yetkiler verilmesi de ikinci bir gerekçe olarak gösterilmektedir. İflaslara bağlı olarak 20.379 istihdam kaybı yaşanmış olup en yüksek sekizinci yıl olmuştur.

6.3.2. Sosyal Sigortalar

6.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

01.07.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolu	İşçi Payı (Avro)	İşveren Payı (Avro)	Toplam (Avro)
Yaşlılık, Ölüm Sigortası	7,50	8,86	16,36
Hastalık-Maluliyet Sigortası (Sağlık Bakımı)	3,55	3,80	7,35
Hastalık-Maluliyet Sigortası (Sağlık Yardımı)	1,15	2,35	3,50
İşsizlik Sigortası	0,87	1,46	2,33
İş Kazası Sigortası	-	0,30	0,30
Meslek Hastalığı Sigortası	-	1,00	1,00
Aile Yardımları	-	7,00	7,00
Diğer Primler	-	0,15	0,15
2016 Teşvikleri		-5,04	-5,04
Toplam	13,07	19,88 (*)	32,95

Kaynak: Belçika İşletmeler Federasyonu (FEB)

Not: Sigorta primleri, prensip olarak, her üç ayda bir güncellenmektedir.

(*) Yukarıdaki kesintilerden başka sadece işverenlerden kesilen ve çalışan işçi sayısına göre değişen primlerle birlikte işveren payı genel toplamı %45'lere çıkabilmektedir. Çalışanlar için işçi ve ofis işçisi olarak kesinti oranları, yıllık tatil kesinti oranı hariç, aynıdır.

6.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Aylıklar ve Ödenekler (İşverene Bağlı Çalışanlar)

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Ücretli Çalışanlar	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılık Aylığı	1.861.239	1.758.708.142,09
Dul Aylığı	446.878	386.085.021,63
Dulluk Ödeneği (*)	1.186	1.311.870,98
Yakacak Yardımı	38.361	2.982.692,34
Emeklilik Primi (Bonus)	205.999	25.803.087,15
Toplam	2.553.663	2.174.890.814,19

(*) Bağımlı ve bağımsız çalışanları kapsamaktadır.

Aylıklar ve Ödenekler (Bağımsız Çalışanlar)

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Serbest çalışanlar	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılık Aylığı	483.365	231.387.297,12
Dul Aylığı	107.125	72.422.326,56
Dul Ödeneği	251	130.708,95
Emeklilik Primi (Bonus)	83.263	14.266.210,98
Toplam	674.004	318.206.543,61
Aylık Alanların Genel Toplamı (*)	2.150.758	2.493.097.357,80
Aylık ve Ödenek Alanların Genel Toplamı (**)	2.196.890	2.553.362.999,98

(*) Bağımlı ve bağımsız çalışanları kapsamaktadır

(**) Sigorta kurumlarınca yapılan her türlü aylık ve ödemeleri kapsamaktadır.

Aylıklar ve Ödenekler (Sosyal yardımlar)

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Yardım Türleri	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılar Gelir Garantisi Yardımı (GRAPA)	105.612	49.471.212,69
:		
“Ücretli Çalışanlar” Ödeneği	284.202	5.972.035,91
Yaşlılık Ödeneği	251.610	5.362.577,25
Dul Ödeneği	48.351	609.458,66
Sakatlık Avantajı	678	312.959,88
Tamamlayıcı Yardım	572	247.521,62
Tamamlayıcı Yardım Gelir Garantisi	80	12.583,19
Üçüncü Kişilere Yardım	277	52.855,07
Koşulsuz Aylık Alan “Bağımsız Çalışanlar”	72.394	3.241.039,08
Koşulsuz Emekli Aylığı	50.667	2.416.043,65
Koşulsuz Dul Aylığı	23.838	797.995,43
Garanti Gelir Yardımı	2.951	1.295.394,62

Kaynak: Federal Emeklilik Kurumu (Service federal Pensions-SFP) – 2019 Yılı İstatistikleri

(*) Ücretli ve bağımsız çalışanları kapsamaktadır

(**) Sigorta kurumlarınca yapılan her türlü aylık ve ödemeleri kapsamaktadır.

Erken emeklilik sisteminden faydalananların sayısı toplam 12.486 olup 5.448’si erkek, 7.038’i kadın sigortalıdır. Yapılan ödeme tutarı ise aylık toplam 5.554.108,50 Avro olup, 2.013.306,79 Avro’su erkek; 3.540.801,71 Avro’su da kadın sigortalılara ödenmiştir.

Belçika dışında ikamet eden ve aylık alanların toplam sayısı 202.601 olup 53.947’i Belçika vatandaşıdır. Yapılan ödeme tutarı ise toplam 97.473.821,99 Avro’dur.

6.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Federal Emeklilik Hizmetlerinin (Service federal Pensions-SFP) 2019 Yılı İstatistiklerine göre, Belçika’dan aylık alan ve Türkiye’de ikamet edenlerin sayısı 7.025’tir. Bunlardan 6.332’i Türk, 621’ü Belçika vatandaşıdır. 72 kişi ise “Diğerleri” kategorisinde yer almıştır. Türkiye’ye havale edilen toplam ödeme tutarı ise aylık toplam 4.232.237,70 Avro’dur.

6.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sigortası (FEDRİS) verilerine göre, 2019 yılında bildirim yapılan iş kazası sayısı 168.964 olup 2018 yılına göre, %0,3'lük artış söz konusudur. Bildirimde bulunan iş kazalarının yaklaşık %13,3'si reddedilmiş olup bu oran 2018 yılında %12,7 olarak gerçekleşmiştir. İş güzergâhında ise reddedilme oranı, 2018'de %11,7 olmuştur. 2019 yılında meydana gelen iş kazalarından %42,8'inde kazazede işine ara vermemiş; %47,0'inde ise geçici iş göremezlik; %10,2'inde de sürekli iş göremezlik hali yaşamıştır. Ölümle sonuçlanan iş kazası oranı ise %0,1'dir. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, 2019 yılında da iş güzergâhında meydana gelen kazalar, iş yerinde meydana gelen kazalara göre daha ciddi sonuçlar doğurmuştur. İş kazası sayısında, 2019 yılında, her yaş kategorisinde artış gözlemlense de 20-29 yaş grubunda ortalamanın üstünde bir artış olmuştur. Kadınlar iş güzergâhında, erkekler ise iş yerinde daha çok iş kazasına maruz kalmıştır.

İş kazalarının en yoğun olduğu sektör inşaat (%36,8) olup bunu ulaşım (%29,4) ve kamu idari hizmetleri (%27,2) izlemiştir. İş kazalarının en büyük nedeni “yüksekten düşme ve kayma” gösterilmektedir.

6.3.2.5. Aile Yardımları

Aile yardımları, gelir şartına bağlı olmadan, bakmakla yükümlü en az bir çocuğu olan ve Belçika'da ikamet eden her aileye üç çocuğa kadar yapılır. Zorunlu eğitim yaşı, 18 olduğundan, bazı durumlarda 25 yaşına kadar, bütün çocuklar, her yılın 31 Ağustosuna kadar aile yardımlarından faydalanır. Yardım miktarının belirlenmesinde, çocuk sayısı, çocuğun yaşı, çocuğun sağlık durumu, ailenin yapısı gibi çeşitli kriterler dikkate alınır. Belçika'da yaşayan vatandaşlarımızın beraberlerinde ikamet eden bakmakla yükümlü oldukları çocukları için, aile yardımlarının genel prensipleri uygulanmakta ve vatandaşlarımız da aile yardımlarından eşit şartlarda yararlanmaktadır.

Vatandaşlarımızın Türkiye'de ikamet eden çocukları da, belli şartlar dâhilinde, çocuk paralarından faydalanabilmektedir. Vatandaşlarımızın Türkiye'de ikamet eden çocukları için ödenen çocuk paraları tutarları, 1966 tarihli Türkiye-Belçika Sosyal Güvenlik Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde, en son olarak 01.01.2012 tarihinde belirlenen barem esas alınarak belirlenmektedir. Öte yandan, 2014 tarihli Anlaşmanın 1 Eylül 2018 tarihinde yürürlüğe

girmesi ile birlikte, çocuk paraları, Türkiye’de ikamet eden çocukları için yeni bareme göre belirlenmektedir. Bu tutarlar, Belçika ile Sosyal Güvenlik Sözleşmesi imzalamış olan ülkelerden Fas ve Tunus için de aynı şekilde geçerlidir.

6.3.2.6. Çocuk Parası Miktarları (*)

31.12.2019 itibarıyla

	Brüksel/Valon Bölgelerinde ve Alman Toplumunda(**) İkamet eden Çocuklar İçin (Avro)	Flaman Bölgesinde (***) İkamet Eden Çocuklar İçin (Avro)	Türkiye’de (****) İkamet Eden Çocuklar İçin (Avro)
1. Çocuk	95,80	93,93	28,31
2. Çocuk	177,27	173,80	30,08
3. Çocuk	264,67	259,49	31,85
4. Çocuk	--	--	33,62 4. çocuktan sonra ödeme yapılmamaktadır.

Kaynak: Federal Aile Yardımları Sandığı - FAMIFED

(*) Her bölge, aile yardım miktarlarını kendisi belirlemektedir.

(**) Alman Toplumunda, ilk defa 2019 tarihinden itibaren faydalanacak her çocuk için 157 €

(***) Flaman Bölgesinde 01.01.2019 tarihinden sonra doğan her bir çocuk için 163,20 €

(****) Türkiye’de ikamet eden çocuklar için yardım miktarları, Anlaşma hükümleri çerçevesinde güncellenerek tespit edilmektedir.

6.3.2.7. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Vergilerle finanse edilen sosyal yardımlar, Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie de revenus aux personnes âgées)–GRAPA), Özürlülere Yönelik Yardım (Les Allocations aux personnes handicapées), Uyum Yardımı (revenu d’intégration) ve Garanti Aile Yardımları’ndan (les prestations familiales garanties) oluşmaktadır.

Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie De Revenus Aux Personnes Âgées - GRAPA)

Yaşlı kişilere yapılan yardımlar, Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie de Revenus Aux Personnes Âgées - GRAPA) ve Yaşlı Kişilere Katkı Yardımı'ndan (L'Allocation Pour L'aide Aux Personnes Âgées) oluşmaktadır. Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı, emekli aylığı alan veya aylığı yetersiz durumda olanlara 65 yaşından itibaren yapılmaktadır. Bu yardıma hak kazanabilmek için Belçika'da yasal olarak ikamet etmek ve yeterli gelire sahip olmamak şartı aranmaktadır. Bu bağlamda, başvuru sahibinin fiilen ve sürekli olarak Belçika'da ikamet etmesi ve kendisinin ve beraberindekilerin gelirinin (aylık, gayrimenkul geliri, tasarrufları vb.) yetersiz olduğunun belgelenmesi gerekmektedir. Yardım tutarları, 01.07.2019 itibarıyla, yalnız yaşayanlar için aylık 1.121,72 Avro; bir veya birden fazla kişiyle yaşayanlar için aylık 747,81 Avro'dur.

Engellilere Yönelik Yardım (Les Allocations Aux Personnes Handicapées)

Sağlık sorunları nedeniyle, ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli bir gelire sahip olmayanlara gelir vermek veya mevcut gelirlerini artırmak için yapılan bir yardımdır. Başvuru bizzat ilgilinin kendisi veya yetki verdiği kişi tarafından yapılmaktadır. Bu yardımlardan faydalanabilmek için Belçika'da ikamet etmek ve fiilen yaşamak, 21 yaşından büyük 65 yaşından küçük olmak, tıbben özürlü olmak ve yardım almaya hak kazanacak düzeyde bir gelire sahip olmak şartı aranmaktadır. Yetişkin olmayan özürülere (65 yaşından küçükler), Geliri İkame Yardımı ve Uyum Yardımı olmak üzere iki tip yardım yapılmaktadır. Yetişkin özürülere (65 yaşından büyükler) ise Yaşlılara Katkı Yardımı (L'Allocation pour l'aide aux personnes âgées) adlı üçüncü bir yardım söz konusudur.

Geliri İkame Yardımı'nın (Allocation de remplacement de revenus) tutarı ailenin durumuna bağlıdır. Gelirin azami yıllık tutarı, 01.07.2019 itibarıyla:

- Bakmakla yükümlü kişi için (Kategori C) 15.062,61 Avro,
- Yalnız yaşayan kişi için (Kategori B) 11.148,38 Avro,
- Birlikte yaşayan için (Kategori A) 7.432,25 Avro'dur.

Uyum Yardımı'nın (Allocation D'integration) Kategorilere Göre Yıllık Ödeme Tutarları:

01.07.2019 itibarıyla

Kategori	Yardım Tutarı (Avro) gecerli
1. kategori	1.271,84
2. kategori	4.206,76
3. kategori	6.690,30
4. kategori	9.722,78
5. kategori	11.022,78

Geliri İkame Yardımı ile Uyum Yardımı birlikte verilebileceği gibi, ayrı olarak da ödenebilmekte ve ödemeler Sosyal Güvenlik Bakanlığınca her ay yapılmaktadır.

Yaşlılara Katkı Yardımı'nın (L'Allocation pour l'aide aux personnes âgées) Kategorilere Göre Yıllık Ödeme Tutarları:

01.09.2018 itibarıyla

Kategori	Yardım Tutarı (Avro) Gecerli
1. kategori	1.041,72
2. kategori	3.976,48
3. kategori	4.834,76
4. kategori	5.692,79
5. kategori	6.992,79

6.3.2.8. Sosyal Yardımlar

Uyum Geliri (Le revenu d'Intégration)

Belçika'da yaşayan ve işsizlik sigortası ödeneği de dâhil olmak üzere hiçbir yerden geliri olmayan veya geliri olup da ihtiyaçlarını karşılamayanlara Sosyal Yardım Merkezleri (CPAS/OCMW) tarafından "sosyal uyum hakkı" çerçevesinde yapılan ayni veya nakdi gelirdir.

Bu gelirden faydalanabilmek için Belçika vatandaşı olmak veya yasal olarak Belçika'da ikamet etmek, yetişkin olmak, işsizlik ödeneği dâhil olmak üzere hiçbir yerden geliri olmamak veya yeterli bir gelire sahip olmamak, sağlığı çalışmaya uygun olmamak ve yardımlara hak kazanacak nitelikte olmak şartı aranmaktadır.

Uyum Geliri, asgari düzeyde bir gelir olup, yardım miktarı ailenin yapısına göre değişmektedir. 01.07.2019 tarihinden itibaren aşağıdaki gibidir:

Birlikte yaşayanlar için aylık:	619,15 Avro
Yalnız yaşayanlar için:	928,73 Avro
Bakmakla yükümlü olduğu aile ile birlikte yaşayanlar için aylık:	1.254,82 Avro'dur.

Bu bağlamda, sağlanan yardımlar, aynı ve nakdi olmak üzere (mali yardım, gıda yardımı avansı, işe yerleştirme, borç yapılandırma, psikososyal yardım, lojman yardımı, tıbbi yardım, evde tedavi, adli yardımı...) ok farklı Őekillerde olabilmektedir.

Başvuru evrakları, ilgilinin ikamet ettiği yerdeki Kamu Sosyal Yardım Merkezine bizzat elden teslim edilebileceği gibi posta ile de gönderilebilmektedir.

Garanti Aile Yardımları (Les Prestations Familiales Garanties)

Bu yardım, Belçika veya her hangi bir ülke mevzuatına göre ocuk yardımına hak kazanamayan kişilere yapılan bir yardımdır.

Yardıma hak kazanan kişiler, Aile Yardımlarının tamamından (Doğum Yardımı, Evlatlık Primi, Klasik Aile Yardımı (ocuk paraları), çeşitli durumlarda verilen Ek Yardımlar olmak üzere 9 çeşit) yararlanabilir. Bu yardımlara, sadece Federal Aile Yardımları Sandıkları (FAMIFED) tarafından ödenmektedir.

6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

6.4.1. Sayısal Veriler

6.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim/Öğretim Türü	Öğrenci Sayısı
Anaokulu	444.537
İlkokul	809.863
Ortaokul-lise	839.404
Yüksel okul	225.962
Üniversite	100.339
Master	15.081
Doktora	916

Kaynak: Brüksel İstatistik ve Analiz Enstitüsü (IBSA.brussels)

6.4.1.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

İstatistik Kurumu (Statbel) tarafından mesleki eğitim ve çıraklıkla ilgili son 12 ay içerisinde yetişkinler tarafından izlenen kurslarla ilgili 19 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan verilere göre, 2016 yılı itibarıyla:

- Belçika’da, son 12 ay içerisinde formel veya değil en az bir kursa katılanlar arasında 25-64 yaş grubundakilerin payı %45’e yükselmiştir.
- Kursa katılanların sayısı, çıraklık kursunun türü ne olursa olsun, yaş arttıkça düşmektedir.
- Eğitim seviyesi yükseldikçe, meslek veya çıraklık kursuna iştirak de artmaktadır.
- İşsizler, yetişkin nüfusun geri kalanına göre, meslek kurslarına daha fazla iştirak etmektedir.
- Formel olmayan her dört kurstan yaklaşık üçü iş ile ilgilidir. (%72). Bu oran erkeklerde %76, kadınlarda %68’dir.
- Gerek formel meslek kurslarına gerek formel olmayan çıraklık kurslarına en fazla iştirak Brüksel-Başkent Bölgesinde olmuştur.

- En çok takip edilen ilk üç mesleki eğitim kursu sağlık sektöründe (%22); iş-ticaret, yönetim ve hukukta (%17) ve sanat ve insan bilimlerinde olmuştur (%16).
- Formel olmayan eğitimde ise ilk üç sırada, sağlık (%16); iş-ticaret, yönetim ve hukuk (%17) ve bilgisayar ve iletişim teknolojisi sektörü (%16) gelmektedir.

Yaş Grupları	Cinsiyet	Formel Eğitim (*)	Formel Olmayan Eğitim (**)	İnformel Çıracılık (***)
25-34 Yaş	Erkek	%14,6	%49,2	%71,9
	Kadın	%15,8	%52,8	%71,0
	Toplam	%15,2	%51,0	%71,5
35-54 Yaş	Erkek	%4,4	%43,2	%62,7
	Kadın	%5,6	%44,5	%62,2
	Toplam	%5,0	%43,9	%62,5
55-64 Yaş	Erkek	%1,5	%27,4	%55,8
	Kadın	%3,5	%27,7	%54,4
	Toplam	%2,5	%27,5	%55,1
Toplam	Erkek	%6,1	%40,6	%63,1
	Kadın	%7,5	%42,2	%62,4
	Toplam	%6,8	%41,4	%62,7

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu (Statbel)

(*) Formel Çıracılık: Diploma veya sertifika vermekte ve Eğitim Bakanlığınca tanınmaktadır.

(**) Formel Olmayan Çıracılık: Diploma veya sertifika vermekte ancak Eğitim Bakanlığınca tanınmamaktadır

(***) İnformel Çıracılık: Herhangi bir belge vermemekte, Eğitim Bakanlığınca tanınmamakta ancak araştırma yapmak veya ziyaret etmek suretiyle yeni kazanımlar edinmeye imkân sağlamaktadır.

6.4.1.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

T.C. Brüksel Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliğine askerlik tehir işlemi için müracaat eden yüksek lisans ve doktora erkek öğrenci sayısı 68'dir.

6.4.1.4. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Öğrenci Sayısı	1.443 (*)
----------------	-----------

Kaynak: Brüksel Eğitim Müşavirliği

(*) Sayı Brüksel Başkent ve Valon Bölgesine ait olup, 2019/2020 Eğitim/Öğretim yılı itibarıyla Flaman Bölgesinde Türk Dili ve Kültürü dersleri verilememiştir.

6.5. GÖÇ VE UYUM

6.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Yabancılar Mevzuatı

Belçika vatandaşlık yasasında yapılan değişiklik ile Belçika vatandaşı olma şartları 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla önemli ölçüde zorlaştırılmıştır. Bu bağlamda, başvuru sahiplerinin Belçika’da ikamet etmeleri ve başvuru için aranılan ikamet süresince yasal ikamet belgesine sahip olmaları şartı getirilmiştir.

Belçika vatandaşlık yasası, Belçika vatandaşlığını alanların mensubu oldukları ülkenin vatandaşlığından çıkmalarını öngörmemektedir. Aynı şekilde, başka ülke vatandaşlığına geçen Belçikalıların vatandaşlıkları da muhafaza edilmektedir.

Aile Birleştirmesi kapsamında Belçika’ya gelen üçüncü ülke vatandaşlarına ilk üç yıl için verilen geçici ikamet belgesinin süresi 18 Mart 2016 tarihli tasarı kanunlaşarak 5 yıla, aile birleştirmesi kapsamında Belçika’ya gelecek olan üçüncü ülke vatandaşlarının başvuru dosyalarının sonuçlandırılma süresi de 6 aydan 9 aya çıkartılmıştır. Belçika’da yaşayan vatandaşlarımız, aile birleştirmesi kapsamında yabancılardan alınan harçlardan, Ülkemiz ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında İmzalanmış 12.09.1963 tarihli Anlaşma hükümleri gereğince muaf tutulmaktadır. Belçika’nın göç politikası, son yıllarda, önemli ölçüde mülteciler ve aile birleştirmesi üzerinden belirlenmektedir.

İstihdam

İstihdam Bakanlığından yapılan açıklamada, Belçika istihdam piyasasına erişimin özellikle yaşlı kişiler, mesleki nitelik bakımından düşük vasıflı kişiler ve uzun süreli işsiz kişiler için zor olduğu ve Belçikalıların yabancılara göre çok daha avantajlı durumda oldukları belirtilmektedir. İstihdam açısından, aidiyet kökeni, işgücü piyasasındaki eşitsizlikleri gösteren en belirgin faktör olmaya devam etmiş ve bu duruma fazlaca Afrikalılar maruz kalmıştır.

6.5.2. Vatandaşlarımızın Arasında Örgütlenme

6.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Anvers Başkonsolosluğu görev çevresinde faaliyet gösteren toplam dernek sayısı, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 80; Brüksel Başkonsolosluğu görev çevresinde faaliyet gösteren toplam dernek sayısı ise 123'dir.

6.5.2.2. Türklerin Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

26.05.2019 tarihi itibarıyla

Federal Parlamento	2
Eyalet Parlamentoları	6
Toplam	8

Kaynak: Federal ve Eyalet Parlamentoları

7. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

7.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	6.675.456	6.087.242	12.320
Kadın	2.999.118	2.426.383	3.680
Toplam	9.674.574	8.513.625	16.000

Kaynak: SESRIC, BAE İstatistik Kurumu (www.fcsa.gov.ae), Abu Dabi Müşavirliği

Not: BAE 2019 nüfus verileri açıklanmadığından, bir önceki yılın verileri nüfus artış oranı olan %1,5 ile çarpılarak 2019 verileri elde edilmiştir

7.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı*

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	144	145	289
16-25	1.664	571	2.235
26-50	7.754	1.782	9.536
51-64	2.758	1.182	3.940
65 +	-	-	-
Genel Toplam	12.320	3.680	16.000

Kaynak: Abu Dabi Müşavirliği

* BAE'de bulunan vatandaşlarımızın sayısının sürekli değişmesi nedeniyle, hesaplamalar genel ortalamaya göre yapılmıştır

7.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı*

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge /İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Erkek	Kadın	Toplam
Abu Dhabi	3.696	1.104	4.800
Dubai	7.638	2.282	9.920
Ajman	986	294	1.280
Fuhairah			
Ras al-Khaimah			
Sharjah			
Umm al-Quwain			
Genel Toplam	12.320	3.680	16.000

Kaynak: T.C. Abu Dabi Büyükelçiliği, Abu Dabi Müşavirliği

* Tahmini rakamlar.

7.1.4. Bulunulan Ülkedeki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler*

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Ülkeler	Sayı
Hindistan	3.200.000
Pakistan	1.320.000
Bangladeş	700.000
Filipin	560.000
Mısır	500.000
İran	450.000
Sri Lanka	305.000
Nepal	205.000
Endonezya	120.000
Ürdün	100.000
Diğer	1.053.625
Toplam	8.513.625

Kaynak: Yerel Basın, BM Nüfus Bölümü, Yabancı Çalışma Müşavirlikleri, Global Media Insight

* BAE, ülkede bulunan yabancılara ilişkin uyruk bazında istatistik yayınlamamaktadır. Veriler tahminidir.

7.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2019	168	8	46

Kaynak: T.C. Abu Dabi Büyükelçiliği ile T.C. Dubai Başkonsolosluğu

7.2. ÇALIŞMA HAYATI

7.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

- **BAE ile Gambiya İşgücü Mutabakat Zaptı**

BAE ile Gambiya Cumhuriyeti arasında İşgücü Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. 21 Temmuz 2019 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan Mutabakat Zaptına, BAE’de ev hizmetlerinde çalışacak Gambiyalılara ilişkin bir ek protokol de ilave edilmiştir. Mutabakat Zaptı ile ek protokol, Gambiya vatandaşlarının BAE’de iki ülke yasalarına uygun olarak istihdam edilmelerini ve doğabilecek ihtilafların aynı yasal çerçevede çözüme kavuşturulmasını öngörmektedir.

- **BAE Vatandaşlarının İstihdamı (Emirliklileştirme)**

BAE Vatandaşlarının Kamu ve Özel Sektörde İstihdam Edilmelerinin Artırılması (Emirliklileştirme)

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Bakanlar Kurulu’nun 29.09.2019 tarihli oturumunda, BAE vatandaşlarının kamu ve özel sektörde istihdam edilmelerinin artırılmasına yönelik olarak aşağıdaki kararlar alınmıştır:

- 1- Emirliklileştirme açısından stratejik sektörler olarak belirlenen havacılık, telekomünikasyon, bankacılık, sigortacılık ve gayrimenkul geliştirme sektörlerinde vatandaşlara yönelik 20 bin iş fırsatının yaratılması,
- 2- İş arayan vatandaşlara meslek eğitimi verilmesini teminen 300 milyon Dirhem (yaklaşık 463 milyon TL) tutarında bir fonun kurulması,
- 3- 8.000 üniversite mezununun, %40’ı devlet destekli olmak üzere, en az 10 bin Dirhem (yaklaşık 15.400 TL) maaşla kamu, yarı kamu ve özel sektör kuruluşlarında işbaşı eğitim görmesinin sağlanması,
- 4- Katma Değer Vergisi (KDV) gelirlerinin bir bölümünün emirliklileştirme programlarına aktarılması,
- 5- Kamudaki idari, süpervizörlük ve destek hizmetleri işlerinin münhasıran vatandaşlara tahsis edilmesi,

- 6- Özel ve kamu sektörlerinde çalışan vatandaşlar arasındaki hizmet birleştirme ile emeklilik maaşının hesaplanmasında doğan farkın giderilmesi için iş ve emeklilik kanunlarının tadil edilmesi,
- 7- Tüm sektörleri kapsayan ve sadece BAE vatandaşlarının çalışacağı 160 mesleğin belirlenmesi,
- 8- 18 bin vatandaşın 3 yıl içerisinde özel sektörde istihdam edilmesine yönelik olarak uzmanlaşma programları ihdas etmek üzere yüksek teknoloji fakültelerinin görevlendirilmesi,
- 9- Stratejik sektörlerde faaliyet gösteren ve emirliklileştirme programlarına aykırı davranan kurumlara, anılan programa maddi destek vermesinin sağlanması (Verilecek maddi desteğin miktarı İnsan Kaynakları ve Emirliklileştirme Bakanı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecektir.),
- 10- Yıllık emirliklileştirme göstergesinin ihdas edilmesi, bu programa destek veren BAE vatandaşlarının ve yabancıların ödüllendirilmesi ve Emirliklileştirme programına destek veren kurumlara istisnai kamu teşviklerinin verilmesi.

Ayrıca, Başbakan Şeyh Mohammed bin Rashid Al Maktoum, emirliklileştirme programının ülke açısından ekonomik, sosyal ve güvenlik alanlarında öncelik teşkil ettiğini ifade etmiştir. Yukarıdaki kararların uygulanma süreçlerinin izlenmesini teminen İnsan Kaynakları Bakanlığı 3 ayda bir Bakanlar Kuruluna rapor sunacaktır.

- **Birleşik Arap Emirlikleri Çalışma ve İkamet Mevzuatında Yapılan Değişiklikler**

Bir Günlük İş Mahkemeleri

Birleşik Arap Emirlikleri İnsan Kaynakları ve Emirliklileştirme Bakanlığı ve Abu Dabi Emirliği Adalet Dairesi iş birliğiyle Bir Günlük İş Mahkemesi kurulmuştur.

Bir Günlük İş Mahkemesi, Abu Dabi Emirliği Musaffah bölgesinde bulunan Tevafuk merkezi bünyesinde faaliyet göstermektedir. İşçi ve işveren arasında doğan ihtilafların çözümü için çalışan Tevafuk merkezleri, çözüme ulaşılmaması halinde konuyu anılan Mahkemeye intikal ettirmektedir. Mahkemede görüşülen davalar her türlü harçtan muaf tutulmuştur.

Bir Günlük İş Mahkemeleri aşağıda belirtilen konularda faaliyet göstermektedir:

- 1- Basit iş davalarının çözüme kavuşturulması.
- 2- Nihai karar aşamasına gelen iş davalarında karar verilmesi.

- 3- Destek hizmetleri (Ev hizmetleri) davalarının görüşülmesi.
- 4- Acil davalar.
- 5- İspat, ödeme ve geri alma davaları.

Anılan Mahkemede görüşülen davaların çözüme kavuşturulmaması halinde ise dava, Abu Dabi İş Mahkemesine intikal ettirilmektedir.

Uzun Dönem İkamete İlişkin Gelişmeler

Birleşik Arap Emirlikleri Bakanlar Kurulu 2018 yılında almış olduğu 56 sayılı kararında yatırımcılara, girişimcilere, ihtisas sahiplerine ve üstün başarılı öğrencilere belirli şartların karşılanması durumunda 5 veya 10 yıllık ikamet izni verilmesini kararlaştırmıştır. Kararın uygulanmasından Kimlik ve Vatandaşlık Federal Kurumu sorumludur. Uzun dönem ikamet imkânından yararlanacak gruplar ve talep edilen şartlar aşağıdaki gibidir:

A. Üstün Başarılı Öğrenciler

Bu gruptaki kişilere ve aile fertlerine (Anne, Baba ve kardeşler) yenilenebilir 5 yıllık kefilsiz ikamet izni verilebilecektir. Gerekli işlemlerin yapılabilmesi için öğrenciye 6 aylık çok giriş çıkışlı vize verilebilir.

Şartlar:

- 1- Liseden %95 başarı puanıyla veya üstün başarı derecesiyle mezun olmak. Lise diploması BAE'deki ilgili merciler tarafından tanınmış olması gerekir.
- 2- BAE'de bulunan üniversitelerin belirlenen bölümlerine kayıtlı olup, 3,75 genel ortalama puanı veya dengine sahip olmak. İkamet izni imkânı sunulacak fakülte veya bölümler Kimlik ve Vatandaşlık Federal Kurumu ve ilgili kurumlarca belirlenir.
- 3- Üniversite kayıt belgesi.
- 4- Öğrenci ve aile fertlerini kapsayan sağlık sigortası.

B. İhtisas Sahipleri

Bu gruptaki kişilere ve aile fertlerine (eş ve çocuklar) kefilsiz 10 yıllık yenilenebilir ikamet izni verilebilecektir. İlgili kişiye, aile fertlerine ve bir ev hizmetleri çalışanına gerekli işlemlerin yapılabilmesi için 6 aylık çok giriş çıkışlı vize verilebilir. Bu gruba dâhil olanlar ise aşağıda listelenmiştir:

- 1- Uzman doktorlar
- 2- Bilim insanları
- 3- Kültür ve sanat alanlarında yaratıcı olanlar
- 4- Mucitler
- 5- Üstün yetenekli kişiler
- 6- Şirketlerin üst düzey yöneticileri (CEO)
- 7- Öncelikli eğitim alanlarında ihtisas sahipleri

C. Yatırımcılar

Genel ve çeşitli alanlarda yatırım yapanlara 10, gayrimenkul yatırımı olanlara ise 5 yıllık yenilenebilir ikamet izni verilebilecektir. Gerekli işlemlerin yapılabilmesi için yatırımcıya 6 aylık çok giriş çıkışlı vize verilebilecektir. Bu süre ikinci bir 6 ay için uzatılabilir. Yatırımcı, ailesinin büyüklüğüne göre en fazla 3 ev hizmetleri çalışanı için vize talep edebilir.

Şartlar:

- 1- Yatırımcı (Genel):
 - a. Ülkedeki bir yatırım fonunda en az 10 milyon AED tutarında yatırıma sahip olmak.
 - b. Ülkede en az 10 milyon AED tutarında sermayeye sahip bir şirket kurmak.
 - c. Ülkede kurulu olan bir şirkette en az 10 milyon AED tutarında hisse sahibi olmak.
 - d. Ülkede çeşitli alanlarda 10 milyon AED tutarında yatırıma sahip olmak (yatırımın en az %60'ı gayrimenkul dışında olmalıdır).
- 2- Gayrimenkul Yatırımcısı: Gayrimenkul sektöründe yapılan yatırımın tutarı en az 5 milyon AED olmalıdır.

D. Girişimciler

Bu gruptaki kişilere ve aile fertlerine (Eş ve çocuklar) yenilenebilir 5 yıllık ve kefilsiz ikamet izni verilebilecektir.

şartlar:

- 1- İlgili komisyonun onayladığı bir iş alanında en az 500 bin AED değerinde başarılı bir projeye sahip olmak.
- 2- Ülkede tanınan ve Kurum tarafından kabul edilen bir iş kuluğka merkezinden onay almış olmak.
- 3- Kendisi ve aile fertlerini kapsayan sağlık sigortasına sahip olmak.

Yabancı İstihdamı Harçlarında İndirim

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Ekonomi Bakanlığı, vatandaşlara ait ve kendisine bağlı KOBİ Ulusal Programına kayıtlı olan KOBİ'lerin 3.000-4.000 AED aralığında olan yabancı kişi istihdam maliyetlerinin işyeri seviyesine bakılmaksızın 300 AED düzeyine indirildiğini ağıklamıştır.

Ekonomi Bakanlığı ile İnsan Kaynakları ve Emirliklileştirme Bakanlığı arasında imzalanan anlaşmaya göre, programa kayıtlı ve BAE vatandaşlarına ait KOBİ'ler aşağıdaki avantajlardan yararlanacaktır:

- 1- İşyeri seviyesine bakılmaksızın, yabancı kişi çalıştırma harcı 300 AED seviyesine indirilecektir.
- 2- Harç ödemeleri elektronik olarak yapılabilecektir.
- 3- Çalışma izinleri, başvuru yapan şirketin İnsan Kaynakları Bakanlığı tarafından denetlenmesinde önce verilecektir (var olan uygulamanın aksine). Denetimler çalışma izni veriliş tarihinden sonraki 6 ay içerisinde iş müfettişleri tarafından yapılacaktır.
- 4- Yabancı çalışma izni 5 gün içerisinde verilecektir.

Yeni uygulama 04 Mart 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kamu ve Özel Sektör Çalışanlarına Verilen Tatillerin Eşitlenmesi

Birleşik Arap Emirlikleri Bakanlar Kurulu 04 Mart 2019 tarihinde kamu ve özel sektör çalışanlarına verilen resmî tatil sürelerini eşitleme kararı almıştır. Önceki yıllarda kamu çalışanlarına daha uzun, özel sektör çalışanlarına daha kısa resmî tatil verilirken, yeni alınan bu kararın ardından özel sektör çalışanlarına verilen tatil süreleri kamu çalışanlarıyla eşitlenmiştir.

Ev Hizmetleri Çalışanlarının İstihdam Masraflarının Geri Ödenmesi Garanti Süresinin Uzatılması

Birleşik Arap Emirlikleri'nde faaliyet gösteren yurtdışı istihdam ofisleri ile İnsan Kaynakları Bakanlığından izinli ve özel sektör firmalarınca çalıştırılan “tedbir” merkezleri, ev hizmetlerinde çalışacak ve yurtdışından getirilen işçilerin istihdam masraflarının tamamını veya bir bölümünü iade edecektir.

İnsan Kaynakları ve Emirliklileştirme Bakanlığı Destek Hizmetleri Çalışanlarından Sorumlu Müsteşar Yardımcısı Khalil Khouri'nin açıklamasına göre, artık yurtdışından işçi getirtme masraflarının tamamı veya belli bir bölümü, belli şartlar çerçevesinde işverene iade edilecektir.

Yapılan açıklamada, aşağıdaki durumların deneme süresi (ilk 6 ay) içerisinde vuku bulması halinde istihdam ofisi, işveren tarafından yapılan tüm masrafları ödemekle yükümlü olacak ya da işverenin talebi halinde ücretsiz olarak yeni bir çalışan temin edecektir:

- a- İş sözleşmesinin sebepsiz yere işçi tarafından feshedilmesi.
- b- Gerekçesiz olarak işin bırakılması.
- c- İşçinin sağlık açısından iş yapmaya elverişsiz olması.
- d- İşçinin yapılan iş sözleşmesi gereğince ve belirlenen koşullara göre işini yapamaması.

Devamla, deneme süresinin bitmesinin ardından aşağıdaki durumların oluşması halinde istihdam ofisi, işveren tarafından yapılan masrafların 2 yıllık iş sözleşmesinin kalan süresi oranında işveren geri ödemekle yükümlü olacaktır:

- a- İş sözleşmesinin sebepsiz yere işçi tarafından feshedilmesi.
- b- Gerekçesiz olarak işin bırakılması.

Masraflar, işçinin istihdam ofisine geri dönmesi veya işi bırakmasının tebliğ edilmesi tarihinden itibaren 1 ay içerisinde istihdam ofisi tarafından işverene geri ödenecektir.

Yapılan açıklamada ayrıca, işverenin belirli bir kişi seçerek yurtdışından getirmek istemesi halinde, istihdam ofisinin yapılacak masrafları geri ödemekle mükellef olmayacağı belirtilmiştir.

Eski uygulamada, masrafların geri ödenme süresi önce 3 ay olarak belirlenmiş, ardından bu süre 6 aya kadar çıkarılmıştı.

Aile Birleşimi Kurallarında Değişiklik

Birleşik Arap Emirlikleri Bakanlar Kurulu 31/03/2019 tarihli oturumunda, ülkede yaşayan yabancıların aile birleşimi kurallarında değişiklik yapmıştır.

Bakanlar kurulunca alınan kararda, aile birleşimi taleplerinde **sadece maaş şartı** aranacaktır. Aile birleşiminde önceki uygulamada maaş ile işçinin icra ettiği mesleğin düzeyi şartları aranmaktaydı. Aile birleşiminde talep edilecek ücret düzeylerine ilişkin olarak henüz bir açıklama yapılmamıştır.

Bakanlar kurulu ayrıca, ülkede ikamet eden yabancılara eğitim ve sağlık gibi temel hizmetlerde kolaylık sağlanması ile yurtdışından işçi getirtmek yerine mukim yabancıların aile fertlerinin ülkede istihdam edilmesi hususlarında ilgili taraflara rapor hazırlama talimatı vermiştir.

Uzun Dönem İkamet

Uzun dönem ikametler “Altın Kart” adı altında 21 Nisan 2019 tarihinden itibaren verilmeye başlanmıştır. Bu hususta, BAE makamlarınca yapılan çalışmalarda, uzun dönem ikamet almaya aday 6.800 yatırımcı ve yetenek sahibi yabancıların tespit edildiği belirtilmiştir. Uzun dönem ikamet alabilecek yatırımcıların ülkedeki toplam yatırımlarının 100 milyon AED (Yaklaşık 27,2 milyon Dolar) olduğu tahmin edilmektedir.

Uzun dönem ikamet imkânından, yatırımcılar, girişimciler, ihtisas sahipleri, bilim alanında araştırma yapanlar ile başarılı öğrenciler yararlanabilmektedir.

Aile Fertlerinin Sponsorluğu

Birleşik Arap Emirlikleri Kimlik ve Vatandaşlık Kurumu, 18 yaşını bitiren, lise mezunu veya üniversite mezunu olan kişilere velileri üzerinden ikamet verilmeye başlandığını açıklamıştır. 15 Haziran 2019 tarihinden itibaren verilen ikametlerin bir yıl geçerli olacağı ve ikinci bir yıl için uzatılabileceği belirtilmiştir.

Açıklamada ayrıca, başvuru yapan kişinin BAE dışında bulunan bir okuldan/üniversiteden mezun olması ikamet almasına engel teşkil etmeyeceği ifade edilmiştir.

Öte yandan, BAE Kimlik ve Vatandaşlık Federal Kurumu, Bakanlar Kurulu'nun 30/2019 sayılı Kararı'na istinaden aile fertlerinin sponsorluk kurallarını esnetmeye başlamıştır. Yeni karara göre BAE'de çalışan kişiler iş pozisyonlarına bakılmaksızın gelir ve konut şartlarını yerine getirmeleri halinde aile fertlerine sponsorluk yapabileceklerdir. 3.000 AED artı mesken veya 4.000 AED maaşa sahip olan kişiler bu imkândan yararlanabileceklerdir.

18 yaş altı turistlere harç muafiyeti

Birleşik Arap Emirlikleri Bakanlar Kurulu kararı gereğince 15 Temmuz – 15 Eylül 2019 tarihleri arasında ülkeye ebeveynleriyle (en az birisi) giriş yapan 18 yaş altı yabancılardan turistik vize giriş ücreti alınmayacaktır.

60 Yaş ve Üstü Çalışma İkameti

Birleşik Arap Emirlikleri İnsan Kaynakları ve Emirliklileştirme Bakanlığı destek hizmetleri çalışanları (ev hizmetleri çalışanları) hakkında yeni bir düzenleme yapacağını duyurmuştur.

Yeni düzenlemeye göre ev hizmetlerinde çalışan ve 60 yaşını geçen yabancılar, çalıştıkları işverenlerin talebi doğrultusunda ve belli şartlar çerçevesinde, çalışma ikameti alabileceklerdir.

Çalışma ikametinin uzatılması için aranan şartlar aşağıda gösterilmiştir:

- 1- İşe yeterlilik açısından sağlık raporu.
- 2- Çalışan kişinin BAE'deki sağlık masrafının tamamıyla işveren tarafından karşılanması.
- 3- Diğer ilgili resmî kurumlardan onay alınması.

Bu haktan sadece BAE'de halen bulunan ve iş sözleşmelerinin bitimi üzerinden 3 ay geçmeyen yabancılar yararlanabilecektir.

Bakanlık ayrıca, gemici ve kalifiye olmayan işçilerin yukarıda sıralanan şartlara ilaveten, Bakanlıktan özel izin almaları gerektiğini belirtmiştir.

• Sahte İş Teklifleri

Sahte iş teklifleri BAE işgücü piyasasında yaygın olarak karşılaşılan bir sorundur. 2019 yılında toplam 55 sahte iş teklifi araştırma talebi sonuçlandırılmış olup, yapılan araştırmada bilgi talep edilen iş tekliflerinin hepsinin sahte olduğu anlaşılmıştır. 2018 yılında Müşavirliğimize 77 sahte iş teklifi araştırma talebi ulaşmıştır.

7.2.2. Sayısal Veriler

7.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	5.581.103	1.141.498	6.722.601
Yabancı	4.636.101	1.305.333	5.941.434
Türk	9.680	1.320	11.000

Kaynak: Dünya Bankası, SESRIC, mohre.gov.ae, Abu Dabi Müşavirliği

7.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
16-25	1.320	220	1.540
26-50	6.160	660	6.820
51-64	2.200	440	2.640
65 +	-	-	-
Genel Toplam	9.680	1.320	11.000

Kaynak: Abu Dabi Müşavirliği

7.2.2.3. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı*	Çalışan Sayısı
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	-
Gıda sanayi	787
Madencilik ve taş ocakları	-
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç	44
Dokuma, hazır giyim ve deri	226
Ağaç ve kâğıt	24
İletişim ve teknoloji	744
Basın, yayın ve gazetecilik	-
Banka, finans ve sigorta	180
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	1.599
Çimento, toprak ve cam	-
Metal	-
İnşaat	6.673
Enerji	-
Taşımacılık	65
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	-
Sağlık ve sosyal hizmetler	226
Konaklama ve eğlence işleri	245
Savunma ve güvenlik	10
Genel işler	177
Toplam	11.000

* Kaynak: Abu Dabi Müşavirliği

7.2.2.4. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Aylık Asgari Ücret	Asgari Saat Ücreti	Ortalama Aylık Ücret
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	Sadece BAE vatandaşları için 10.000 AED	Saatlik asgari ücret uygulanmamaktadır	-
Gıda sanayi			7.000
Madencilik ve taş ocakları			-
Petrol, kimya, lastik, plastik ve ilaç			20.000
Dokuma, hazır giyim ve deri			4.500
Ağaç ve kâğıt			-
İletişim ve teknoloji			18.000
Basın, yayın ve gazetecilik			13.000
Banka, finans ve sigorta			22.000
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar			10.000
Çimento, toprak ve cam			12.500
Metal			-
İnşaat			13.000
Enerji			23.000
Taşımacılık			9.000
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk			-
Sağlık ve sosyal hizmetler			20.000
Konaklama ve eğlence işleri			6.000
Savunma ve güvenlik			38.000
Genel işler			2.500-3.000

Kaynak: Abu Dabi Müşavirliği

7.2.2.5. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile İlgili Sayısal Veriler

Ülkede sendikalaşma yasağı olduğundan, herhangi bir toplu sözleşme yapma imkânı bulunmamaktadır. Diğer yandan, bazı büyük projelerin yapımında toplu istihdam yönteminin kullanıldığı görülmektedir. Toplu istihdam süreci ülkede uygulanan çalışma mevzuatı çerçevesinde ele alınmaktadır.

7.2.2.6. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Genel	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	98.598	1,72	90.630	7,73	182.289	2,64
Yabancı	-	-	-	-	-	-
Türk	-	-	-	-	-	-

Kaynak: SESRIC

7.3. SOSYAL GÜVENLİK

7.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Engelli Kimlik Kartı

BAE Toplum Geliştirme Bakanlığı'nın Şubat ayında yayınladığı bir raporda, BAE vatandaşları ile yabancılara verilen “Engelli Kimlik Kartı” sayısının 19.453'e ulaştığı belirtilmiştir. Raporda, 11.811 kimlik kartının BAE vatandaşlarına verildiği, kimlik kartı verilecek grupların altıdan ona çıkarıldığı ifade edilmektedir.

Engellilik durumunun tek kanıtı niteliğinde olan bu kimlik kartı, sahiplerine kamu ve özel sektörde engellilere özel olarak verilen hizmetlerden yararlanma, diğer hizmetleri ücretsiz veya indirimli bir şekilde kullanma imkânı sunmaktadır.

Rapora göre, önceki yıllarda bedensel, zihinsel, işitme, görme, down sendromlu ve çoklu engelli kişilere verilen bu kimlik kartı artık iletişim bozukluğu, dikkat eksikliği, hiper aktivite ve duyma/görme engelli kişilere de verilmeye başlanmıştır.

Emekli İkramiyeleri ve Çalışma Teşvikleri I. Konferansı

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Dubai Emirliğinde 26 Şubat 2019'da “Emekli İkramiyeleri ve Çalışma Teşvikleri I. Konferansı”na ev sahipliği yapmıştır.

Konferansın açılışında konuşan BAE Kamu İnsan Kaynakları Federal Kurumu Genel Müdürü Dr. Abdulrahman Al Awar, BAE ve körfez bölgesindeki çalışanların yaş ortalamasının yükselmesi ve hizmet sürelerinin uzaması, emeklilik ikramiyeleri ve kıdem tazminatlarına yönelik yatırım fonlarının kurulmasını gerekli kıldığını ifade etmiştir.

Devamla, kıdem tazminatı ve emeklilik ikramiyelerini güvence altına alan çalışanların, buldukları işyerlerinde çalışmaya devam etme eğilimi gösterdiğini ifade eden Al Awar, Emirates Hava Yolları'nın bu alanda oluşturduğu fonun BAE'deki en iyi örneklerden birisi olduğunu ifade etmiştir.

Al Awar ayrıca, kıdem tazminatı ve emeklilik ikramiyelerine yönelik olarak kurulacak yatırım fonlarının çalışma hayatındaki tüm sosyal taraflara ve ülkeye ekonomik ve sosyal açıdan yarar sağlayacağını belirtmiştir.

Konferansta ele alınan başlıca konular aşağıda gösterilmiştir:

- 1- Birinci Oturum (Uluslararası bir kriz kapımızda):
 - a. Dünyada uygulanan emeklilik ikramiyeleri fonları, BAE karşılaştırması
 - b. Şirketlerde uygulanan emeklilik fonları, teoriler ve uygulamalar.
- 2- İkinci Oturum (Yanlış uygulamaların yasal sonuçları):
 - a. Uluslararası bir emeklilik fonu kurulumuna ilişkin çözümler.
 - b. Uluslararası düzeyde kurulacak fonların yerel kanunlar ile uyumlaştırılması.
- 3- Üçüncü Oturum (Yol haritası):
 - a. Uygulanabilir bir emeklilik fonu için yol haritası.
 - b. Pazardaki müşterilere ulaşma yolları.

Konferansta ayrıca, dördüncü sanayi devriminin işçi-işveren ilişkilerine olan yansıması, dünya nüfusunun yaşlanması, dünyadaki emeklilik fonlarının karşılaştığı zorluklar ve çalışan ile emekli nesiller arasındaki uçurumun büyümesi konuları ele alınmıştır.

7.3.2. Sosyal Sigortalar

7.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık	%5	%15	Özel sektör şirketlerinin ödediği katkı miktarının %2,5'i kadar	%20 + devlet katkısı
Maluliyet				
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)				
İş Kazası/Meslek Hastalığı	Şirketler, bu alanda faaliyet gösteren özel sigorta şirketleriyle anlaşma yapmaktadırlar. Şirketlerin ödediği primler, sigorta şirketi ile yapılan anlaşmaya göre değişmektedir.			
Sağlık/Hastalık/Analık	Tüm yabancı çalışanlar özel sağlık sigortası yaptırmak zorundadır. Minimum sağlık sigortası poliçesi değeri 800 AED'dir. Bu masraflar işveren tarafından karşılanmaktadır.			
Aile Yardımları/Çocuk Parası*	-			
İşsizlik	Kesinti yapılmamaktadır. Primsiz ödeme olarak sadece vatandaşlara 10.000 AED ödenmektedir. Yabancılardan ayrıca bir işsizlik sigortası primi kesilmemektedir.			
Bakım	-	-	-	-
Toplam Prim Oranı	%5	%15	Özel sektör şirketlerinin ödediği katkı miktarının %2,5'i kadar	%20 + devlet katkısı

Kaynak: Sosyal Sigortalar ve Maaşlar Kurumu (www.gpssa.gov.ae)

* Yardımlar primsiz ödeme şeklinde Toplum Gelişimi Bakanlığınca verilmektedir.

7.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı*

31.12.2017 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı (AED)	
	Genel	Türk	Genel	Türk
Yaşlılık	14.568	Kapsam Dışı	881.883.577	Kapsam Dışı
Maluliyet	-		-	
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	-		-	
İş Kazası/Meslek Hastalığı	-		-	
Sağlık/Hastalık/Analık	-		-	
Aile Yardımları/Çocuk Parası	-		-	
İşsizlik	-		-	
Bakım	-		-	
Toplam	14.568		881.883.577	

Kaynak: BAE İstatistik Kurumu (www.fcsa.gov.ae)

*Ödemeler sadece BAE vatandaşlarına yapılmaktadır.

7.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Yabancıların sosyal sigorta sistemi dışında olması nedeniyle, Türkiye’de ikamet eden vatandaşlarımıza herhangi bir sosyal sigorta ödemesi yapılmamaktadır.

7.3.2.4. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar (AED)
Yaşlılık	973.134.144
Maluliyet	286.378.510
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	212.707.113
İş Kazası/Meslek Hastalığı	-
Sağlık/Hastalık/Analık	-
Aile Yardımları/Çocuk Parası	679.462.797
İşsizlik	8.342.362
Bakım	-
Toplam	2.160.024.926

Kaynak: Toplum Gelişimi Bakanlığı (www.mocd.gov.ae)

7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

7.4.1. Sayısal Veriler

7.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Genel	Yabancı	Türk
Anasınıfı	193.668	Verilerin yayınlanması 2016 yılı sonu itibarıyla durdurulmuştur.	Ülke genelinde 200 öğrencinin bulunduğu tahmin edilmektedir.
İlkokul	366.335		
Ortaokul	308.888		
Lise	230.440		
Yetişkin Eğitimi	-		
Evde Eğitim	-		
Mesleki Eğitim	-		
Genel Toplam	1.099.331		

Kaynak: BAE Milli Eğitim ve Öğretim Bakanlığı (www.moe.gov.ae)

7.4.1.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Ön Lisans	-
Lisans	2
Yüksek Lisans	Veri Bulunmamaktadır
Doktora	Veri Bulunmamaktadır

Kaynak: Abu Dabi Büyükelçiliği

7.5. GÖÇ VE UYUM

7.5.1. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

7.5.1.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar/Federasyon/Konfederasyon	-
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	-
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	-
İş Adamları Dernekleri	2
Spor Dernekleri	-
Diğerleri	-
Toplam	2

Kaynak: Abu Dabi Müşavirliği

7.5.2. Türkiye Kaynaklı Yurt Dışı Yatırım Ve Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Türk İşgücü İstihdamı

Vatandaşlarımızın BAE'deki yatırımları genellikle müteahhitlik, ticaret ve hizmet sektörlerinde yoğunlaşmaktadır. Müteahhitlik sektörümüz ülkede 1972-2019 yılları arasında 12.440.300.000 ABD Doları değerinde proje üstlenmiştir. BAE bu rakamla toplam müteahhitlik hizmetleri içerisinde %3,1 paya sahip ve 10. sırada yer almaktadır. Müteahhitlik ve hizmet sektörleri vatandaşlarımızın en çok istihdam edildikleri sektörler olarak öne çıkmaktadır. Ticaret sektöründe ise pek çok Türk firmasının faaliyet göstermesine karşın, gerçekleştirilen faaliyetler genellikle re-export (yeniden ihraç) alanında yoğunlaşmaktadır. Bu tür işlemler emek yoğun olarak sınıflandırılmamaları nedeniyle, bu sektörde faaliyet gösteren Türk firma sayısının çok olmasına rağmen, bu firmalar aynı oranda istihdam sağlamamaktadır.

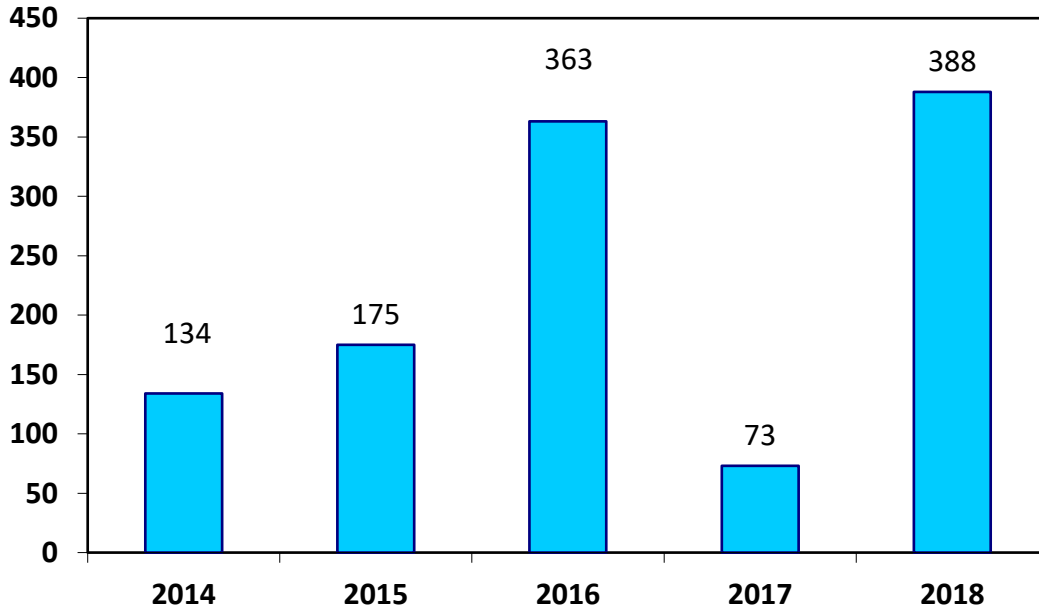
Müteahhitlik sektöründe çalışan vatandaşlarımız genellikle formen, teknisyen, mühendis, orta veya üst düzey yönetici olarak istihdam edilmektedirler. Güney Asya ülkelerinden gelen işçilerin istihdam maliyetlerinin düşük olması nedeniyle (yaklaşık ¼ kadar) inşaat firmaları, teknik ve mesleki bilgi gerektirmeyen işlerde anılan coğrafyadan gelen işçileri istihdam etmeyi tercih etmektedir. Ancak bu uygulama, istihdam maliyetlerini düşürmesine karşın yapılan işlerin süresini uzatmaktadır. Dolayısıyla firmalarımız, teslim tarihinin kısa veya yakın olduğu

projelerde, maliyetlerinin yüksek olmasına rağmen daha hızlı ve kaliteli iş yapmaları nedeniyle vasıflı Türk işçilerini istihdam etmektedir.

Öne çıkan diğer bir sektör de bilişim sektörüdür. Vatandaşlarımız pek çok uluslararası bilişim firmasında çalışmaktadır. Diğer yandan, bazı vatandaşlarımız yine bu sektörde faaliyet gösteren firma kurmuş ve Dubai Ekonomi Departmanı, BAE İnsan kaynakları ve Emirliklileştirme Bakanlığı, Dubai Emirliği Polisi gibi kamu kurumlarına hizmet sunmuşlardır. BAE bilişim piyasasında faaliyet gösteren bu firmalar verdikleri hizmet kalitesiyle tanınmaktadır.

BAE’de çalışmak üzere İŞKUR kanalı ile gelen vatandaşlarımıza ilişkin sayısal veriler aşağıda gösterilmiştir:

İŞKUR Kanalıyla BAE'ye Gönderilen İşçi Sayısı

8. FRANSA

8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

8.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel*	Yabancı	Türk**
Erkek	32.397.179	3.136.000	138.650
Kadın	34.666.524	3.355.000	156.350
Toplam	67.063.703	6.491.000	295.000

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE)

*INSEE, 2015 Nüfus sayımı sonuçları, 2019 yılı sonu geçici sonuçları

** Sadece Türk vatandaşı olanlar, INSEE 2018 yılı sonuçları, 08.10.2019 tarihli yayın.

Başkonsolosluk kayıtlarına göre vatandaşlarımızın (çifte vatandaşlar dahil) sayısı 720.000 civarındadır.

8.1.2. Fransa'da Yaşayan Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

1998-2015 yılları arasında Fransız vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı 166.811'dir. Fransız vatandaşlığını doğumla alan çocukların sayısı bu sayıya dâhil edilmemiştir. Son yıllarda, yılda ortalama 6.000 vatandaşımız Fransız vatandaşlığına geçmektedir. Fransız uyruğuna kabul edilen vatandaşlarımızın Türk vatandaşlığından çıkma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Fransa İçişleri Bakanlığı, 2019 yılı itibarıyla Fransız vatandaşlığına geçenlerin sayısını milliyete göre yayınlamamaktadır.

En son yayınlanan verilere göre, Fransız vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı ve Fransız vatandaşlığını kazanma şekli aşağıdaki tabloda verilmiştir:

2019 tarihi itibarıyla

Yıllar	Fransız vatandaşlığını kazanma şekli				Toplam
	Yasal Düzenleme / İdari karar	Evlilik	Beyan	Diğer/Tasnif Dışı	
2010	4.981	581	4.101	4	9.667
2011	3.458	578	4.238	3	8.277
2012	1.965	535	4.416	4	6.920
2013	1.736	268	3.865	4	5.873
2014	1.626	311	3.894	4	5.835
2015	1.456	344	3.790	5	5.595

Kaynak: Fransa İçişleri Bakanlığı

8.1.3. Türk Kökenlilerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2018 tarihi itibarıyla

	0-30	30+	Toplam
Erkek	110.504	28.146	138.650
Kadın	124.611	31.739	156.350
Toplam	235.115	59.885	295.000

Kaynak: INSEE, 08.10.2019 tarihli yayın.

8.1.4. Türk Kökenlilerin Bölgelere Göre Dağılımı

2019 tarihi itibarıyla

Bölge (Başkonsolosluklar Görev Bölgeleri)	Toplam
Paris	277.000
Lion	142.940
Strazburg	141.143
Marsilya	58.000
Nant	60.000
Bordo	40.000
TOPLAM	719.083

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluklarından temin edilen tahmini veriler

8.1.5. Türk Kökenlilerin Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

26.03.2019 tarihi itibarıyla

	%	Bin
Avrupa	35,4	2.185
AB	30,8	1.897
İspanya	4,0	249
İtalya	4,6	286
Portekiz	10,1	622
Birleşik Krallık	2,4	148
AB 27 dışı Avrupa ülkeleri	9,6	591
Diğer Avrupa Ülkeleri	4,7	288
Afrika	44,6	2.754
Cezayir	12,8	791
Fas	12,0	741
Tunus	4,4	270
Diğer Afrika Ülkeleri	15,4	8.952
Asya	14,3	883
Türkiye	4,0	249*
Kamboçya, Laos, Vietnam	2,6	160
Diğer Asya Ülkeleri	7,7	475
Amerika, Okyanusya	5,6	346

Kaynak: INSEE, 2015 Nüfus sayımı sonuçları, 26.03.2019 tarihli yayın

* Sadece Türk vatandaşı olanlar

8.1.6. Fransa'ya Göç Eden Fransa'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

INSEE tarafından yayımlanan 31.12.2018 tarihli verilere göre, 2017 yılında göçmen olarak 3.300 Türk Fransa'ya gelmiştir. Bu sayı öğrencileri ve aile birleşimi kapsamında gelenleri de kapsamaktadır. Fransız Konsolosluklarınca 2019 yılında düzenlenen vize sayısı ise 137.063'dür.

8.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

T.C. Başkonsoloslukları	Doğan	Ölen	Evlenen
Paris	3.094	348	918
Strazburg	1.342	283	342
Liyon	1.600	183	329
Marsilya	430	63	153
Nant	465	45	63
Bordo	362	27	94
Toplam	7.293	949	1.899

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluk Kayıtları

8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

8.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

▪ Çalışma Hayatında Cinsiyet Eşitliği Endeksi

Cinsiyet Eşitliği Endeksinin uygulanması ve hesaplanmasına ilişkin Kararname 9 Ocak 2019 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Karar gereğince;

- 1 Mart 2019 tarihinden itibaren en az 1000,
- 1 Eylül 2019 tarihinden itibaren en az 250,
- 1 Mart 2020 tarihinden itibaren ise en az 50 çalışanı olan tüm işyerleri her yıl 1 Mart tarihinden önce, internet sitelerinde kadın-erkek eşitliği endeks çıktılarını duyurmakla mükellef kılınmışlardır.

Cinsiyet eşitliği endeksi aşağıda sıralanan göstergeler dikkate alınarak 100 puan üzerinden hesaplanmaktadır:

1. Ücret farkı (40 puan)
2. Ücret artış farkı (20 puan)
3. Terfi farkı (15 puan)
4. Doğum izni sonrası çalışan kadın sayısının yüzdesi (15 puan)
5. En yüksek kazanç sunan ilk 10 meslekte cinsiyet dağılımı (10 puan)

• Fransa'ya Çalışmaya Gelecek Olan Yabancılara Kota Uygulaması

Fransız ekonomisinin ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının yerel olarak ve makul sürede karşılanmadığı durumlarda, yerel işgücünde rekabet yaratmayacak şekilde, 2020 yazından itibaren işgücü göçüne başvurulması kararlaştırılmıştır. Kota uygulaması ile her yıl yaklaşık 33 bin nitelikli çalışanın Fransa'ya geleceği planlanmaktadır.

• İşsizlik Sigortası Reformu

İşsizlik sigortasından yararlanma koşullarını değiştiren uygulamalar 1 Kasım 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Buna göre, beş (5) yıl aralıksız kıdemi bulunan ve istifa eden kişiler, mesleki eğitim yoluyla yeniden çalışmak istemeleri, yeni bir iş kurmaları veya başka bir şirketi devralmaları durumunda işsizlik sigortasından yararlanabileceklerdir. İstifa eden

çalışanın, mesleki projesinin onaylanmasından itibaren altı ay içinde (iş sözleşmesinin bitiminden itibaren 12 ay içinde) Fransa İş Kurumuna kayıt yaptırması gerekmektedir.

- **Çıraklık ve Mesleki Eğitim**

Çıraklık eğitiminde yaş sınırı 25 yaşından 29 yaşına çıkartılmıştır. Ayrıca, çıraklar ehliyet alım sırasında oluşan masraflar için 500 Avro tutarında maddi destek alabileceklerdir. Diğer taraftan, çalışanların kişisel mesleki eğitim hesabında mesleki eğitimi için ayrılmış olan eğitim saatleri, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren parasal hesaba dönüştürülmüş olup her 1 eğitim saati 15 Avro olarak belirlenmiştir.

- **İşyerinde cinsel taciz ve cinsiyetçi davranışlara karşı önlemler hakkında:**

8 Mart 2019 tarihinde Çalışma Bakanlığı, işyerinde cinsel taciz ve cinsiyetçi davranışlara karşı mücadele konusunda tüm taraflara hitap eden bir rehber yayımlamıştır.

Söz konusu rehber, işyerinde cinsel taciz vakalarının ve cinsiyetçi davranışların tanımlanması, tespit edilmesi, önlenmesi ve verilecek cevap ile cezai yaptırımlar hakkında somut örneklerle konu hakkında işçi, işveren ve üçüncü şahısları bilgilendirmeyi ve aydınlatmayı amaçlamaktadır.

- **Engelli İstihdamının Teşvik Edilmesi**

Çalışma Bakanı Penicaud ve Engelli Kişilerden Sorumlu Devlet Bakanı Cluzel ile İş Kurumu ve önemli birlik ve dernek yetkilileri arasında 24 Eylül 2019 tarihinde engelli istihdamının teşvik edilmesi amacıyla bir çerçeve anlaşma imzalanmıştır.

Çalışma Bakanlığının açıklamasında, söz konusu anlaşma ile imzacı tarafların engellilerin istihdama erişimine olanak sağlayacak daha kapsayıcı toplum lehine ortak hareket etme niyetlerini somutlaştırdığı ifade edilmiştir.

- **Acil Ekonomik ve Sosyal Önlemler**

Akaryakıt zamlarına ve kötü ekonomik koşullara tepki olarak başlayan ancak daha sonra Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron yönetimine karşı gösterilere dönüşen “Sarı Yelekliler Hareketi” karşısında Fransız Hükümeti öncelikle akaryakıt vergilerini 6 ay boyunca dondurma

kararı almış olup ardından Fransız Ulusal Meclisi 21 Aralık 2018 tarihinde alım gücünü iyileştirmek amacıyla acil ekonomik ve sosyal önlemler içeren bir kanun teklifini kabul etmişti.

Bu kapsamda, 1 Ocak 2019 itibarıyla, asgari ücretle çalışanlara aylık 100 Avro'luk artış sağlayan geçim yardımı (prime d'activité) yapılması, istisnai primlere (ikramiye) ve fazla mesai ücretlerine vergi muafiyetinin getirilmesi ve düşük yaşlılık aylıklarından alınan Genel Sosyal Katılım (CSG) prim artışının iptal edilmesi kararlaştırılmıştır.

- **İş Kazalarının Tespit ve Tanınma İşlemlerinin Hızlandırılması**

İş kazalarının tespiti ve tanınmasına ilişkin işlemlerin hızlandırılması amacıyla, 1 Aralık 2019 tarihinden itibaren işverenler kaza ile ilgili itirazlarını ve gerekçelerini kaza bildiriminden itibaren artık en geç 10 gün içerisinde yapmaları gerekecektir. Evvelce, itiraz bildirimine dair süre kısıtlaması bulunmamaktaydı.

8.2.2. Sayısal Veriler

8.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli*	14.401	51,7	15.423	60,7	29.824	56,1
Göçmen**	927.8	47,0	1.195.4	67,1	2.123.2	56,6

Kaynak: Ekonomik Araştırmalar ve İstatistik Ulusal Kurumu

(*)INSEE 2019 verileri

(**)INSEE 2016 verileri

8.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Çalışan vatandaşlarımızın yaş gruplarına göre dağılımı hakkında veri temini mümkün olamamıştır. Vatandaşlarımızın istihdam oranları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Vatandaşlarımızın istihdam ve işsizlik oranları:

	İstihdam oranı	İşsizlik oranı*
Kadın	32,0	39,7
Erkek	81,3	20,8
TOPLAM	57,8	25,8

(*)Çifte vatandaşlarımızla beraber işsizlik oranının düşüş göstererek %18-20 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

8.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2010 yılı itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışan Oranı %
Tarım, Balıkçılık ve ormancılık	2
Sanayi	13
İnşaat	39
Hizmet Sektörü	46
Ticaret; otomobil ve motosiklet tamiri	9
Taşımacılık, Depolama	2
Konaklama, Lokantacılık	15
Bilişim, İletişim	0
Banka, finans ve sigorta	1
Emlak İşleri	0
Bilimsel ve teknik faaliyetler;	1
İdari ve destek hizmetleri	10
İdari Kamu Yönetimi	1
Eğitim	2
Sağlık, sosyal işler	1
Temizlik işleri	2
Diğer Hizmet Sektörleri	2

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü, İstihdam Araştırmaları 2010 verileri.

8.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Kurumunun son yıllarda yayınlanan verilerine göre, kendi hesabına çalışan vatandaşlarımızın oranı %16-17 arasında değişmektedir.

Vatandaşlarımızın önemli bir kısmı inşaat sektöründe taşeronluk yapmaktadır. Vatandaşlarımız tarafından kurulan şirketlerin kendi aralarında rekabet ettikleri ve rekabet stratejisi olarak fiyat düşürdükleri, bunun sonucu olarak da karın ve kalitenin düştüğü gözlemlenmektedir. Söz konusu sorun, beraberinde sigortasız ya da eksik primle işçi çalıştırma ve vergi kaçırma gibi kanuni olmayan bir takım yollara başvurulmasına da neden olmaktadır.

Paris ve çevresinde (Ile de France) hızlı yemek türü olarak isimlendirilen işletmelerin (dönercilik vb.), terzi - tamirat atölyelerinin önemli bir kısmının vatandaşlarımız tarafından işletildiği bilinmektedir. Bu tespit, Fransa geneli için de, oran farklılıklarıyla birlikte, benzerlik arz etmektedir.

8.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2019-2020 yılları itibarıyla

2019				2020			
Saatlik		Aylık		Saatlik		Aylık	
Brüt	Net	Brüt	Net	Brüt	Net	Brüt	Net
10,03	7,72	1. 521,22	1.204,20	10,15	8,03	1.539,42	1.219,00

Kaynak: Fransa İş Kurumu.

İşkolları İtibarıyla 2018 Yılında Ortalama Ücretler

İş kolları	31 Aralık 2016 itibarıyla çalışan sayısı	Ücretler (Avro)		
		2016 Yılı	2 Yıllık Değişim	2018 Yılı
Metalürji ve çelik	1.595.300	2.856	3,7	2961.672
İnşaat ve bayındırlık işleri	1.337.600	2.075	3,2	2141.4
Kimya ve ilaç	506.900	3.103	3,3	3205.399
Plastik, kauçuk ve yanıcı maddeler	216.100	2.699	3,5	2793.465
Cam ve inşaat malzemeleri	193.900	2.326	3,1	2398.106
Ağaç ve ağaç ürünleri	244.500	2.148	2,8	2208.144
Giyim, deri, tekstil	454.800	1.946	2,7	1998.542
Kültür ve iletişim	518.000	2.725	2,7	2798.575
Tarım/gıda ürünleri	834.200	1.993	2,9	2050.797
Toptan ticaret ve ithalat-ihracat	384.000	2.481	3,3	2562.873
Gıda ticareti	678.200	1.788	2,5	1832.7
Gıda hariç perakendecilik	388.100	1.943	2,7	1995.461
Otomobil ve yürüyen araçlara yönelik hizmetler	507.800	1.989	3,2	2052.648
Otel, lokanta ve turizm	965.900	1.705	2,5	1747.625
Taşımacılık	1.056.400	2.143	2,8	2203.04
Sağlık ve sosyal hizmetler	2.031.400	1.755	--	---
Bankacılık, mali kurumlar ve sigortacılık	738.000	3.251	2,7	3338.777
Emlakçılık ve emlak ile ilgili diğer hizmetler	323.900	2.366	--	----
İşletmelere yönelik hizmet veren araştırma şirketleri	1.024.7000	2.890	3,1	2979.59
Hukuk ve muhasebe işleri	255.100	2.521	4,2	2626.882
Temizlik, kurtarma ve güvenlik	665.600	1 631	1,9	1661.989
Tarım dışı muhtelif branşlar	707.100	2.192	3	2257.76

Kaynak: Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü DARES, 2018.

8.2.2.6. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün (DARES) 2019 yılında yayınlanan verilerine göre, Fransa'da genel sendikalaşma oranı % 10,8; özel sektörde %8,4, kamuda sendikalaşma oranı %19,1'dir. Bu oran Avrupa'daki en düşük sendikalaşma oranlardan birisidir.

DARES tarafından 2019 yılında yayınlanan verilere göre, 2016 yılında bağitlanan 674 toplu iş sözleşmesi 15,6 milyon çalışanı kapsamaktadır (tarım sektörü hariç). Bağitlanan toplu iş sözleşmelerinin genelinde ortalama net ücret ise 2780 Avro'dur.

8.2.2.7. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2019 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam	
	Sayı	Sayı	Sayı	%
Genel	2.693,6	2.911,4	5.605,0	8,3
Göçmen	---	---	---	16,3*
Türk	---	---	---	18-20*

Kaynak: İş Bulma Kurumu (Pole Emploi)

*İstatistik Kurumları milliyete dayalı araştırma yapmamakla beraber, yabancılar arasında işsizlik oranının, ulusal işsizlik oranın iki katı civarında olduğunu belirtmektedir. Vatandaşlarımız arasında ise, kadınların istihdam piyasasında yeteri kadar yer almamasından dolayı bu oranın daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir. INSEE araştırmaları, özellikle doğum yeri Türkiye olan Türkler arasında işsizliğin daha yüksek olduğunu belirtmektedir. INSEE'nin 2018 yılına ait istihdam anketi sonuçlarına göre, göçmenler arasındaki işsizlik oranı %16,3, AB dışındaki ülkelerden gelen göçmelerin işsizlik oranı ise %19,3'dür. Vatandaşlarımız arasında işsizlik oranının Fransızlara kıyasla iki katı üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Türk kadınlarının istihdam piyasasında yeteri kadar yer almamaları da işsizlik oranlarımızı artırmaktadır. Buna ek olarak, çalışır görünen çok sayıda vatandaşımızın önemli bir kısmının vasıfsız olması sebebiyle istihdam güvencesi olmayan düzensiz, geçici ve düşük ücretli işlerde çalışmak durumunda oldukları bilinmektedir.

8.2.2.8 İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

İşsiz vatandaşlarımızın yaş gruplarına göre dağılımına ilişkin veri yayınlanmamaktadır. Fransa geneli için yayınlanan işsizlik verilerinin yaş ve cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Aralığı	Kadın	Erkek	Toplam (bin)
15-24	235	320	555
25-49	696	692	1.388
50+	275	289	563
Toplam	1.206	1.301	2.506

8.3. SOSYAL GÜVENLİK

8.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

▪ Sağlık Sigortası Reformu

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla, serbest meslek sahipleri (mikro girişimciler, esnaf ve zanaatkarlar) zorunlu sağlık sigortaları için Hastalık Sigortası Kurumunca (Assurance Maladie) otomatik olarak kayıt altına alınmaya başlanmıştır. 1 Mart 2019 tarihi itibarıyla ise, Kamu Hizmetleri Birliğince (MFP) yürütülen kamu görevlilerinin sağlık sigortası işlemleri Hastalık Sigortası Kurumunca yürütülmeye başlamıştır.

▪ Sosyal Sözleşme Vergisinin Kaldırılması

250'den az çalışanı olan işletmelerde kar paylaşımı için uygulanan sosyal sözleşme vergisi (forfait social) 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla kaldırılmıştır.

• Otizm Bilgilendirme Hizmeti

Otizmin erken teşhis edilmesi ve otizmli bireylere ve ailelerine destek sunmak için “Autisme Info” adı altında internet sitesi kurulmuş ve yardım ve yönlendirmede bulunmak üzere özel bir telefon hattı oluşturulmuştur.

• Serbest Meslek Sahibi Kadınlar İçin Analık İzni Sürelerinde Yeni Haklar

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla, serbest meslek sahibi kadınlar, şirket patronları mesleki faaliyetlerinin sona ermesine bağlı olarak azami 15 hafta 112 gün analık izni kullanabilme hakkı elde etmişlerdir.

▪ Öğrencilerin Sosyal Güvenlik Rejimi

Öğrencilerin sosyal güvenlik rejimi 30 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. 1 Eylül 2019 tarihi itibarıyla, herhangi bir başvuru ya da işlem olmaksızın, öğrenciler ikamet ettikleri yerin Hastalık Sigortası Kurumuna bağlanarak (CPAM) sosyal güvenlik sistemi kapsamına alınmaktadır. CPAM Kurumu öğrencilerin eski sigorta kurumlarında kayıtlı olan iletişim bilgileri üzerinden öğrencilere bilgilendirme yaparak, yeni sisteme geçiş yapmıştır.

Fransa'ya eğitim amaçlı olarak ilk kez gelen öğrenciler için ise, özel bir internet sitesi oluşturulmuştur. Fransa'ya yeni gelen öğrenciler etudiant-etranger.ameli.fr internet bağlantısını kullanarak Fransız sosyal güvenlik sistemine kayıt yaptırabilmektedir.

▪ **Fransa Dışında İkamet Eden Emeklilerin Sağlık Sigortalarına İlişkin Yeni Düzenleme**

Fransa dışında ikamet eden emeklilerin Fransa'da buldukları esnadaki sağlık masraflarının karşılanmasına ilişkin düzenleme 1 Temmuz 2019 tarihi itibarıyla değiştirilmiştir. Planlanmış veya planlanmamış tedavi masraflarının karşılanabilmesi için, Fransa'da en az 15 yıl sigortalılık süresi aranacaktır.

Fransa'dan emekli olan ve Fransa dışında ikamet eden Fransızların Yurtdışında Yaşayan Fransız Emekliler Kasasına (Caisse Des Français De L'Etranger- CFE) üye olmaları önerilmektedir.

Fransa'da 15 yıl ve üzeri sigortası olan ve Fransa dışında yaşayan emekliler, Fransa'da buldukları sıradaki sağlık masrafları karşılanırsa da, ek olarak "Retrait Expat Santé" kontratı altında, Fransa'da 15 yıldan az sigortalılık süresi olan kişiler ise Fransa'daki ve/veya başka bir ülkedeki, sağlık masraflarının karşılanması için "Mond Expat Santé" kontratı altında CFE'ye üye olabilmektedir.

• **Yaşam Belgeleri**

Fransız Emeklilik ve Ek Emeklilik Kurumları (CNAV-CARSAT/MSA -AGIRC-ARRCO) kendi aralarındaki bilgi iletişim sistemini güçlendirerek, 2019 yılı Kasım ayında yeni bir düzenlemeye geçmişlerdir. Fransa'dan emekli olup yurtdışında yaşayan kişilerin yaşam belgelerinin Emeklilik ve Ek Emeklilik Kurumlarına ayrı ayrı gönderilmesine gerek kalmamıştır. Emeklilerin yaşam belgelerini tek bir Kuruma göndermeleri yeterli olacaktır.

Diğer yandan, yaşam belgesi sigortalıların Fransız Emeklilik Kurumlarının internet sayfalarından açacakları emeklilik hesapları üzerinden de çevrim içi olarak Fransız Kurumlarına iletilebilmektedir.

8.3.2. Sosyal Sigortalar

8.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları / Mesleki riskler	İşçi payı		İşveren payı	
	Prime esas aylık ücret tavanı (€)	Oran (%)	Prime esas aylık ücret tavanı (€)	Oran (%)
GENEL REJİM:				
Hastalık, analık, maluliyet, ölüm sigortası*	-	-	Ücretin tamamı	7 veya 13
Dayanışma	-	-	Ücretin tamamı	0,3
Yaşlılık sigortası	3.428	6,90	3.428	8,55
Yaşlılık sigortası	Ücretin tamamı	0,4	Ücretin tamamı	1,9
İş kazası	-	-	Ücretin tamamı	Risklere göre değişmektedir
Aile yardımları**	-	-	Ücretin tamamı	5,25 veya 3,45
Genel Sosyal Katılım (CSG)	Ücretin % 98,25'i	9,2		
Sosyal Güvenlik Açıklarının Kapatılması (CRDS)	Ücretin % 98,25'i	0,5		
İşsizlik sigortası*	-	-	13.712	4,05
EK EMEKLİLİK REJİMİ***				
Ücretliler (ARRCO) ve Üst düzey yöneticiler (AGIRC)				
Dilim 1	3.428	3,15	3.428	4,72
Dilim 2	3.428-27.424 arası	8,64	3.428-27.424 arası	12,95
Dilim A	3.311	3,1	3.311	4,65
Dilim B + C	3.311-26.488 arası değişmekte	7,8	3.311-26.488 arası değişmekte	12,75

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

* 2019 yılı Sosyal Güvenlik Bütçe Kanunu, 01.01.2019 tarihinden itibaren:

- % 0,75 oranında olan hastalık sigortası işçi payını tamamen kaldırmış olup, işveren payını % 7 (ücretleri yıllık asgari ücretin 2,5 katını geçmeyen kısımlar için) veya % 13 oranına çıkarmıştır,

- Ayrıca, işsizlik sigortası işçi payını tamamen kaldırmış olup, işveren payını ise % 4'ten % 4,05'e çıkarmıştır.

** "Fillon" indirimi kapsamında olan işletmelerde, sadece asgari ücretin 1,6 katından düşük çalıştırdıkları ücretlilere ve ayrıca, yıllık gelirleri asgari ücretin 3,5 katından düşük veya eşit olanlara uygulanan oran % 3,45'dir.

*** Ek Emeklilik Rejimleri ARRCO ve AGIRC, 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla birleşmiştir.

8.3.2.2. Sosyal Güvenlik Tavanı

	2020 Yılı	2019 Yılı
Yıl	41.136 €	40.524 €
Ay	3.428 €	3.377 €
Üç ay	10.284 €	10.131 €
15 Gün	1.714 €	1.689 €
Hafta	791 €	779 €
Gün	189 €	186 €
Saat	26 €	25 €

Kaynak: Sosyal Güvenlik ve Aile Yardımları Primleri Tahsilat Kurumu (URSSAF)

8.3.2.3. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

2019 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı (Avro)	
	Genel	Türk***	Genel	Türk***
Yaşlılık	662.852*	13.623	115,2 Milyar	30.972.752
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	172.622	6.184		13.217.123
Maluliyet	-	43		282.894
İş Kazası/Meslek Hastalığı	799.821	176	10 Milyar	319.383
Rente (hak sahibi + geride kalan eş)	-	567	-	2.167.406
Sağlık/Hastalık/Analık	62,4 Milyon	141	161.6 Milyar	158.105
Aile Yardımları/Çocuk Parası	12,7 Milyon**	44	90.2 Milyar	28.303
İşsizlik	6,4 Milyon kayıtlı kişi	-	34.6 Milyar	-
Ek Emekli Aylığı	-	7.939	-	9.394.915
Ek Dul Aylığı	-	3.117	-	2.680.463

Kaynak: Fransa Emeklilik Kurumu, 2019 yılı Raporu, Fransa İş Kurumu Yıllık Raporu 2018

Fransa Ulusal Hastalık Sigortası Yıllık Faaliyet Raporu 2018. Sosyal Güvenlik Uluslararası ve Avrupa İrtibat Merkezi (CLEISS) internet sitesi ve 2019 yıllık Raporları.

* 2019 yılı sonu itibarıyla yaşlılık ve dulluk aylığı alanların toplam sayısı 14,5 milyon kişidir. 2019 yılında 662.852 kişi emekli olmuştur. Ortalama emekli aylığı miktarı 1064 Avro'dur.

**Yararlanıcı sayısı ise 32 milyon kişidir.

8.3.2.4. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2019 yılı itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Ödenek Miktarı (Avro)
Yaşlılık	13.623	30.972.752
Maluliyet (hak sahibi + geride kalan eş)	43	282.894
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	6.184	13.217.123
İş Kazası/Meslek Hastalığı	176	319.383
Rente (hak sahibi + geride kalan eş)	567	2.167.406
Sağlık/Hastalık/Analık	141	158.105
Aile Yardımları/Çocuk Parası	44	28.303
İşsizlik	-	-
Ek Emekli Aylığı	7.939	9.394.915
Ek Dul Aylığı	3.117	2.680.463
Toplam	31.834	59.221.344

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

8.3.2.5. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

2019 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam İş Göremezlik Gün Sayısı	İş kazası/Meslek Hastalığına bağlı olarak aktarılan ödenek tutarı
Ülke Geneli	651.103	49.538	260 tam zamanlı işe denk gelmektedir.	13,608 milyar Avro

Kaynak: Ulusal Hastalık Sigortası Kasası Kasım 2019 yayını.

Hastalık Sigortası Kurumu’nun (Assurance Maladie) 2018 yılına ait raporunda, 2017 yılına kıyasla iş kazalarında %2,9 oranında artış meydana geldiği kaydedilmektedir. İş kazalarının %28’i yüksekte düşme kaynaklı kazalardır. İş kazalarının %50’si kaldırma, taşıma, itme, çekme olarak belirlenen elle taşıma işlerinde, %8’si el aletleri kullanılması esnasında meydana

gelmiştir. Meslek hastalıklarında ise 3 yıllık gerilemeden sonra, 2018 yılında %2,1 oranında artış kaydedilmiştir. Meslek hastalıklarının %88,8'ini kas iskelet hastalıkları oluşturmaktadır. 2018 yılında iş kazası ve meslek hastalıklarına bağlı harcamalarda bütçe açığı 661 Milyon Avro'dur.

8.3.3. Aile Yardımları

8.3.3.1. Çocuk Parası Miktarları

01.04.2019-31.03.2020 tarihleri arası

Çocuk Sayısı	Fransa'da İkamet Eden Çocuklar İçin (Aylık/€)
1. Çocuk	Ödenmemektedir
2. Çocuk	131,55
3. Çocuk	300,10
+her bir çocuk için	+168,56

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

8.3.3.2. Diğer Aile Yardımları

Fransa'da çocuğun ve ailenin korunması, barınma şartlarının iyileştirilmesi ve dayanışma amacına yönelik olarak yapılan yardımlar, aile yardımları sigortası kapsamında gerçekleştirilmektedir. Bazı istisnalar dışında yardımlar gelir şartına bağlı olarak ödenmektedir. Yardımlardan yararlanmak için gereken temel şart ise Fransa'da düzenli ikamet ediyor olmaktır.

Eğitim Yardımı (Allocation rentrée scolaire-ARS)

Okula dönüş yardımı, her yılın Ağustos ayında, okula devam eden her çocuk için gelir koşuluna bağlı olarak verilir. Yardım, 6 ile 18 yaş arası çocukları bulunan ve gelirleri belirli bir tavan miktarın altında bulunan hane veya kişilere verilir. Eğitim Yardımının miktarı çocuğun yaşına göre değişmektedir.

2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Yaş	Ödenen Yardım (Avro)
6-10	369,95
11-14	390,35
15-18	403,88

Ek Aile Yardımı (Complément familial-CF)

Ek Aile Yardımı üç veya daha fazla çocuk sahibi olan ailelere gelir şartına bağlı olarak sağlanan yardımdır. 3-5 yaş arasında en az bir çocuğu olan kişiler de gelir şartına bağlı olarak yardımdan yararlanabilmektedir. 1 Nisan 2019 - 31 Mart 2021 tarihleri arasında ailenin gelir durumuna göre verilen yardımın miktarı aylık 171.74 Avro ile 257.63 Avro arasında değişmektedir.

Engelli Çocuk İçin Eğitim Yardımı (Allocation d'ėducation de l'enfant handicapė-AEEH)

Engelli Çocuk İçin Eğitim Yardımı, bakmakla yükümlü olunan 20 yaşından küçük engelli çocuğu olan ailelere verilmektedir. Yardımın miktarı çocuğun engellilik derecesine göre değişmektedir. 1 Nisan 2019- 31 Mart 2021 tarihleri arasında geçerli olan asgari yardım miktarı aylık 132.61 Avro, azami yardım miktarı ise 1.125,29 Avro'dur.

ocuk Bakım Yardımı (Allocation journaliğre de prėsence parentale-AJPP)

Geçirdiği ciddi bir hastalık ya da kaza sonucu birinin bakımına muhtaç olan, 20 yaşın altındaki çocuğuna bakmak için mesleki faaliyetini azaltan ya da bırakan ailelere verilmektedir. 1 Nisan 2019-31 Mart 2021 tarihleri arasında yardım miktarı tek yaşayanlar için günlük 52,08 Avro, iftler için 43,83 Avro olarak belirlenmiştir. Yardım miktarı ayda azami 22 işgünü olarak hesaplanmaktadır. Masraflar için ek yardım miktarı ise ayda 112,12 Avro'dur.

Küçük Çocuk Bakım Yardımı (PAJE)

Çocuğun doğumuyla birlikte verilen yardımdır. Yardım aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

Doğum veya Evlat Edinme Primi

Doğum veya evlat edinme primi, gelir koşuluyla doğacak her çocuk için hamileliğin 7. ayı sırasında veya 20 yaşından küçük bir çocuğun evlat edinilmesi nedeniyle verilir.

1 Nisan 2019 -31 Mart 2021 tarihleri arası

1 Nisan 2018 tarihinden sonra doğan veya evlat edinilen çocuklar	
Doğum Primi: 947,32 €	Evlat edinme Primi: 1.894,65 €

Temel Yardım (L'allocation de base)

Temel yardım üç yaşın altında çocuğu olan ve 20 yaşından küçük çocuk evlat edinen ailelere gelir durumuna göre verilmektedir. Tam oranda yardımın miktarı aylık 171,74 Avro; kısmi oranlı yardım miktarı 85,70 Avro arasında değişmektedir.

İstihdam Destek Yardımı

Söz konusu yardım çocuğuyla ilgilenmek amacıyla mesleki faaliyetine ara vermek veya kısmi zamanlı çalışmak zorunda kalan ebeveynlere verilmektedir. Mesleki faaliyetin tamamen durdurulması durumunda yardım miktarı 1 Nisan 2019-31 Mart 2021 tarihleri arasında aylık 398,39 Avro olarak belirlenmiştir. Kısmi çalışma söz konusu ise yardım miktarı 148,57 Avro ile 257,54 Avro arasında değişmektedir.

Bakıcı İstihdam Yardımı

Söz konusu yardım, 6 yaşından küçük çocuğun bakımı için doğrudan evde bakıcı istihdam eden kişiye verilmektedir. Yardımın miktarı ailenin gelir düzeyi ve çocuğun yaşına bağlı olarak değişmektedir.

Aktif Dayanışma Yardımı (RSA)

Aktif Dayanışma Yardımı Fransa’da ulusal dayanışma kapsamında verilen en önemli sosyal yardımlardan biridir.

Bu yardımdan faydalanma şartları şunlardır:

- Fransa’da ikamet etmek,
- En az 25 yaşında olmak (Çocuk beklenilmesi ya da bir ya da daha fazla çocuk sahibi olunması halinde 25 yaşından küçük olanlar da faydalanabilir.),
- Gelirin olmaması ya da haneye giren gelirin verilecek yardım (RSA) miktarından düşük olması,
- Yardım talep eden kişinin, mesleki uyumunun sağlanmasına yönelik iyi niyetini gösterir sözleşme imzalanması.

Söz konusu yardım, ailenin diğer gelirlerini tamamlayıcı niteliktedir. Başka bir ifadeyle, ilgilinin alacağı yardım miktarı yardımın tutarı ile ailenin diğer gelirleri arasındaki fark kadardır. Yardım tutarı kişinin medeni durumuna ve sahip olduğu çocuk sayısına göre değişmektedir. Verilen yardım miktarı aşağıdaki tabloda belirtilmektedir:

Çocuk sayısı	Yalnız yaşayanlar için (Avro)	Çiftler için (Avro)
0	564,93	847,17
1	847,40	1.016,60
2	1.016,60	1.186,03
+Her bir çocuk	225,91	225,91

Aile Yardımları Kasası ayrıca, yardım alan kişilere çalışmaya eş değer süre olarak kabul edilen ve emeklilik hakkı doğuran sigortalılık süresi verebilmektedir.

Yetişkin Engelli Yardımı (AAH-Allocation aux Adultes Handicapés)

Tıbbi raporla en az %80 oranında özürlü olduğu tespit edilenlerin, Özel Eğitim Yardımının sona ermesini müteakiben (Eğitime devam edip etmemesine bağlı olarak 16 yaşından itibaren) “Allocation aux Adultes Handicapés” adı altında yardım alma hakları vardır. Ayrıca, 01.04.2015 tarihli Kararname ile bu yardım özürlülük oranı %50 ile %80 arasında olanları da kapsamaktadır. Ancak, bu durumda olanlar için Özürlüler Hakları Komisyonu karar almakta (CDAPH) ve bu yardım en fazla 5 yıl (toplamda 20 yılı geçmemek üzere) ödenmektedir. AHH miktarı 902,70 Avro’dur.

Konut İhtiyacının Karşılmasına Yönelik Yardımlar

Konut yardımları, ailelerin konut harcamalarının bir kısmını karşılamaya yöneliktir. Yardıma hak kazanılması, konutun özelliklerine (yüzölçümü, vb.) ve ailenin gelirlerine bağlıdır.

Konut yardımları, kirada oturan ya da ev sahibi olmakla birlikte, oturmakta olduğu evin borçlarını ödeyen kimselere verilmektedir. Yardımdan yararlanabilmek için konutun belirli sağlık standartlarına cevap veriyor olması gerekmektedir (Banyo, wc, sıcak/soğuk su, havalandırma, 9 metrekare genişliğinde en az bir oda). Yardım talebinde bulunan ailenin yıllık gelir tavanı için tek bir sabit rakam bulunmamaktadır. Bu tavan, ailenin oturduğu evin bölgesi, metrekaresi, kira tutarı ya da evin bedeli göz önünde bulundurularak belirlenmektedir. Gelir düzeyinin düşüklüğü ve çocuk sayısının fazlalığı yardım miktarını artıran en temel faktörlerdir.

Söz konusu yardımlar şunlardır:

- Şahsa Özel Konut Yardımı (Aide personnalisée au logement- APL),
- Aile Konut Yardımı (L’allocation de logement à caractère familial- ALF),
- Sosyal Konut Yardımı (L’allocation de logement à caractère social-ALS),
- Taşınma Yardımı (Prime de déménagement),
- Konut Bakım Yardımı (Prêt à l’amélioration de l’habitat),
- Çocuk Bakıcılarına Yönelik Konut Bakımı Kredisi (Prêt à l’amélioration de l’habitat, assistant(e)s maternel(le)s).

Bunlardan taşınma yardımı (primi), biri 2 yaşından küçük olmak üzere en az üç çocuklu ailelere gelir düzeyine bağlı olarak, tek seferde verilmektedir. Üç çocuklu bir aile için azami yardım miktarı 994,56 Avro, ve her bir çocuk için 82,38 Avro'dur.

Geçim Yardımı (Prime d'activité)

Yardım, özellikle düşük gelirli ücretli veya bağımsız çalışanların desteklenmesi için oluşturulmuştur. Yardımın miktarı hanede yaşayan kişi ve çocuk sayısına göre değişmektedir. 18 yaşından itibaren ücretli bir işte çalışan öğrenciler ve çıraklar da gelir şartına bağlı olarak yardımdan faydalanabilmektedir.

1 Nisan 2018-31 Mart 2019 tarihleri arası

Çocuk sayısı	Yalnız yaşayanlar için (Avro)	Çiftler için (Avro)
0	531,51	797,27
1	797,27	956,72
2	956,72	1.116,17
+Her bir çocuk için	212,60	212,60

8.3.3.3. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Yaşlılık sigortası kurumları, gelir düzeyi düşük olan malul ve emeklilere gelir şartına bağlı olarak “Yaşlılık Dayanışma Yardımı - *L'allocation de solidarité aux personnes âgées- ASPA*” ve “Malullük Ek Yardımı-*L'allocation supplémentaire d'invalidité-ASP*” hakkı tanımaktadır.

Gelirin belirli bir düzeyin altında olması yanında hak sahibinin daimi ikamet yerinin Fransa'da olması aranan şartlardır. ASPA yardımından 65 yaşından itibaren (malullük söz konusu ise 60 yaş) Fransa'da düzenli ikamet eden kişiler yararlanabilmektedir. Yardıma hak kazanabilmek için tek yaşayan kişinin yıllık gelirinin 9.998,40 Avro, iki kişi olarak yaşayan kişilerin yıllık gelirlerinin 15.522,54 Avro'yu geçmemesi gerekmektedir. 1 Nisan 2020 tarihi itibarıyla tek kişi yaşayan kişiye aylık 903,20 Avro, iki kişi olarak yaşayanlara 1.402,24 Avro ödenmektedir. Malullük Ek Yardımı (ASI), ASPA'dan yararlanabilmek için gerekli yaş şartını dolduramayan, meslekte kazanma gücünün 2/3 ünü kaybeden malullere asgari yaş şartı aranmaksızın verilmektedir.

8.3.3.4. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Fransa’da işyerlerinin bağlı olduğu ve sigortalıların çalışmaları esnasında zorunlu olarak tabi oldukları Ek Emeklilik Kurumları, Yaşlılık Sigortası Kasalarınınca bağlanan yaşlılık aylığından ayrı olarak, emeklilik yaşına gelindiğinde ilgililere “ek emekli aylığı” bağlamaktadır. Bu aylığın bağlanması için gereken yaş şartı yaşlılık aylığında olduğu gibidir. Ek emeklilik sistemi, genel rejimi tamamlamak üzere oluşturulmuş ve dayanışmaya dayalı bir yapıdır. Sistem, yararlananların ve sistemi oluşturan tarafların temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan Yönetim Kurullarınca idare edilmektedir. Ek emeklilik, tamamlayıcı emeklilik kasaları tarafından sağlanmakta olup, bu kasalar ARRCO ve AGIRC denilen iki büyük Federasyon tarafından koordine edilmektedir. Bu iki Kurum 2019 yılı Ocak ayında birleştirilmiştir.

Tamamlayıcı emeklilik rejimine dâhil olmanın en önemli koşulu, tamamlayıcı emeklilik rejiminin faaliyet gösterdiği alanda çalışmaya başlamaktır. İstisnalar olmakla birlikte, aktif çalışma süresi içerisinde prim ödenmektedir. Aktif çalışmanın başladığı tarihte üyelik başlamakta, sigortalı çalışan kişi işten ayrıldığında üyelik sona ermektedir. Tamamlayıcı emeklilik rejiminde primler kazanca göre ve işçi ve işveren için belirlenen oranlar göz önüne alınarak hesap edilmektedir. İşverenler faaliyet gösterdiği sektördeki tamamlayıcı emeklilik kasasına işletmenin kuruluşundan itibaren üç ay içerisinde işveren kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar.

Ek emeklilik rejimi, zorunlu sosyal güvenlik genel rejimi, tarım sigortası rejimi ya da maden çalışanları rejimine tabi tüm özel sektör işletme ve kuruluşlarında ücretli çalışanlar için zorunludur. Ek emeklilik aylıkları puan itibarıyla hesaplanmaktadır. Yıllık elde edilen ücret veya gelir dolayısıyla ödenen primler puana çevrilir. Puan usulüne dayalı bu rejimlerde aylığın miktarı, bütün meslek hayatı boyunca elde edilen mesleki gelirlerle orantılıdır. Aylık bağlama için asgari prim ödeme süresi yoktur. Ancak, sigortalının tamamlayıcı emeklilik rejimine ödediği primler karşılığında biriken puanları 200’ün üzerinde ise kendisine tamamlayıcı emeklilik aylığı bağlanmaktadır. Bağlanan tamamlayıcı emeklilik aylıkları ise üç ayda veya ayda bir ödenmektedir. Ancak, sigortalının toplam puanı 100 puan ve aşağısında ise, hesaplanan aylığın yıllık miktarının 12 katı tutarında defaten olmak üzere toptan tek bir ödeme yapılmaktadır. Sigortalının puanları 100-199 puan arasında ise kişinin talebi halinde ya toptan ödeme yapılmakta ya da yılda bir kere ödeme yapılmaktadır. Tamamlayıcı emeklilik aylıkları (emeklilik aylığı ya da dul aylığı) ülke dışına da transfer edilebilmektedir.

Ek Dul/Yetim Aylığı (Pension de réversion complémentaire)

Sigortalının vefatı durumunda hak sahipleri de ek emeklilik dul/yetim aylığından yararlanabilmektedir. Ek Emeklilik Rejimince dul aylığı bağlanabilmesi için, halen yürürlükteki mevzuata göre, eşi 01.07.1996 tarihinden önce vefat edenler için 50, bu tarihten sonra vefat edenler için 55 yaşın tamamlanmış olması şartı aranmaktadır. Sigortalının ölüm tarihinde, geride kalan hak sahibinin bakmakla mükellef 25 yaşından küçük 2 çocuğunun olması veya Fransa'dan maluliyet/engellilik durumunun bulunması halinde yaş şartı aranmamaktadır. Ek emeklilik rejiminden yetim aylığı bağlanabilmesi için, ilgilinin her iki ebeveynini de kaybetmiş olması gerekmektedir.

8.3.4. Sosyal Yardımlar

31.12.2018 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar	Genel
Faydalanan Kişi Sayısı	12,7 Milyon
Kapsanan Kişi Sayısı	32 Milyon
Yardım Miktarı	90,2 Milyar Avro

Kaynak: Fransa Aile Yardımları Ulusal Sandığı, CNAF, 2018 Yıllık Raporu

8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

8.4.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Bakalorya Sınavı Reformu

İlk kez 2020-2021 eğitim-öğretim yılı sınavlarından itibaren uygulamaya konulacak yeni sistem gereğince, Baccalauréat (Bakalorya) sınavlarına getirilen değişiklikler aşağıda belirtilmektedir:

- Genel liselerde Fen Bilimleri (Baccalauréat Scientifique), İktisat ve Sosyal Bilimler (Baccalauréat Sciences Economiques et Sociales) ve Edebiyat (Baccalauréat Littéraire) branşları kaldırılmıştır. Bu branşların yerine ‘Uzmanlık Alanları’ getirilmiştir.
- Lise 2. ve lise son sınıf notları dikkate alınacaktır,
- Dört yazılı ve bir sözlü sınav notlarının toplamı Bakalorya başarı notunun %60’ını,
- Lise 2. ve lise son sınıfta alınan karne ve yapılan deneme sınav notlarının toplamı ise Bakalorya başarı notunun %40’ını oluşturacaktır.

8.4.2. Sayısal Veriler

8.4.2.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

1995 yılından bu yana, Fransız okullarının istatistiki bilgilerinde etnik kökenin dikkate alınmasının yasaklanması sebebiyle, anaokulu, ilkökul, ortaokul ve liselerde okuyan Türk uyruklu öğrenci sayılarına erişmek mümkün olmamaktadır.

2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Öğrenci Sayısı
Anasınıfı	6.750.250
İlkokul	
Ortaokul	3.374.400
Lise	2.270.600
Meslek Lisesi/Çıracılık	480.400
Genel Toplam	12.875.650

Kaynak: Fransa Milli Eğitim Bakanlığı Yıllık İstatistiki Raporlar

8.4.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Fransız makamlarınca 2019-2020 eğitim-öğretim yılında yapılan en son sayıma göre, 1.814 Türk öğrencinin kendi imkânlarıyla Fransa'da yüksek eğitim kurumlarına kayıt yaptırdığı bilinmektedir.

8.4.4. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Öğrenci Sayısı	17.287
----------------	--------

Kaynak: T.C. Paris Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

8.5. GÖÇ VE UYUM

8.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Fransa'nın yurt dışı temsilciliklerinde 2019 yılında 3.534.996 vize düzenlenmiş ve düzenlenen vize sayısı 2018 yılına kıyasla %1 oranında artmıştır. 2019 yılında 18.066 öğrenci ve stajyer vizesi düzenlenmiş olup bu sayı bir önceki yıla göre %9,4 oranında artmıştır.

Yabancıların Fransa'da ikamet etmesine yönelik verilen oturum izinlerine ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından 21 Ocak 2020 tarihinde yayınlanan istatistikler aşağıda belirtilmektedir:

Kabul Şartı	2018	2019 Tahmini	2019/2018 (%)
A. Ekonomik	33.146	38.050	+13,9
B. Aile	49.396	52.393	+6,1
C. Öğrenci	101.746	101.819	+0,1
D. Diğer	27.166	31.738	+16,8
E. İnsani	12.333	12.246	-0,7
Toplam	223.787	236.246	+5,4

Kaynak: Fransa İçişleri Bakanlığı

- **Oturum Kartı Düzenlemesi**

13 Şubat 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Karar gereğince, 18 Şubat 2019 tarihinden itibaren 90 gün ve üzeri süreli vize ile Fransa'ya gelenler ayrıca oturum kartı başvurusunda bulunmayacak olup vizeleri oturum kartı yerine de geçecektir.

- **İltica ve Göç Yasasına Yeni Düzenlemeler**

10 Eylül 2018 tarihinde kabul edilen "İltica ve Göç Kanunu" nda, 27.02.2019 tarihli ve 2019-141 sayılı kararname ile iltica taleplerinin başvuru süreçleri, oturum izinlerine ait harçların güncellenmesi, "iş arayan veya şirket kurma" amacı taşıyan geçici oturum izinlerinin elde edilmesi esnasında aranan diploma şartlarının güncellenmesi, reşit olmayan yabancıların dolaşımına ilişkin belgelerin düzenlenmesine ait şartların belirlenmesi gibi konularda 1 Mart 2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeni düzenlemeler getirilmiştir.

- **Kontrollü Göç**

Fransa Başbakanı Philippe 6 Kasım 2019 tarihinde Fransa'nın göç politikalarını şekillendirecek 20 maddelik yeni paketi kamuoyuyla paylaşarak, göç politikaları üzerindeki kontrolü yeniden sağlamayı hedeflediklerini belirtmiştir. Yeni düzenleme sınır dışı işlemlerinin hızlandırılması, sığınma başvuruları reddedilen kişilerin sağlık sisteminden yararlanabilecekleri sürenin kısaltılması, bazı mülteci kamplarının kapatılması gibi önlemler ile nitelikli iş gücünü ülkeye çekmek için bazı iş kollarına kota uygulanması gibi adımlar içermektedir. Yeni düzenleme ile Fransa'da kalmak için gerekli belgelere sahip olmayan göçmenler acil durumlar haricinde Fransa'da kaldıkları ilk üç ay boyunca resmi sağlık hizmetlerinden yararlanamayacaklardır. Sığınma başvuruları reddedilen kişiler ve oturma izni dolan yabancı uyruklu kişilerin de bu tarihten itibaren sağlık hizmetlerinden bir yıl yerine sadece altı ay boyunca yararlanmaları öngörülmektedir.

Bakanlıklararası Göç ve Uyum Komitesi tarafından hazırlanan 20 maddelik Raporda, Fransız ekonomisinin ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının yerel olarak ve makul sürede karşılanamadığı durumlarda, yerel işgücünde rekabet yaratmayacak şekilde işgücü göçüne başvurulacağı belirtilmektedir. Hükümet Fransa'da işsizliğin azaltılması için istihdam piyasasında köklü değişiklikler yapmıştır. 1 milyon vasıfsız işçiye ve okulu bırakan 1 milyon gence mesleki eğitim verilmesi ve işsizlik sigortasında yapılan değişiklikler istihdama erişimi teşvik edecektir. Ancak, şirketlerin işgücü ihtiyaçlarını karşılamakta yaşadığı zorluklar işgücü göçünü gündeme getirmektedir. 2019 yılında her iki işletmeden biri aradıkları vasıflarda işçi bulmakta zorluklarla karşılaştıklarını belirtmektedir. Bazı istihdam alanlarında, aranılan niteliklerde işçi bulma sorunu, şirketlerin sektördeki faaliyetlerini durdurmasına neden olmaktadır. Örneğin, arazi ölçüm mühendisi ve otomobil tamircileri işe alım gücünü çekilen iki meslek gurubudur. Bununla beraber, uygulanmakta olan işgücü göçü yöntemleri ihtiyaç duyulan meslekler listesinin ve seçme kriterlerin güncel olmaması, ekonomik verimlilik eksikliği ve sistemin karmaşıklığı nedeniyle 2017 yılında OECD raporlarında eleştirilmiştir. Bu itibarla Hükümet üç temel üzerine yeni bir strateji oluşturmuştur.

1. Ekonominin ihtiyaçlarının kısa ve orta vadede karşılanması: Faaliyet sektörüne göre her yıl Parlamentoda görüşüldükten sonra kotaların belirlenmesi.
2. İhtiyaç duyulan mesleklerde ekonominin uzun vadeli taleplerinin karşılanması.

3. Çalışma izni başvurusu prosedürlerinin sadeleştirilerek başvuruların daha hızlı sonuçlandırılması.

8.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

8.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Fransa’da vatandaşlarımız tarafından kurulan ve Başkonsolosluklarımıza bildirimde bulunan derneklerin sayıları aşağıda verilmiştir.

2019 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar/Federasyon/Konfederasyon	27
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	265
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	208
İşadamları Dernekleri	13
Spor Dernekleri	16
Diğerleri	39
Toplam	568

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluk Kayıtları

8.5.2.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

Fransa’da AB üyesi ülke vatandaşları dışındaki yabancıların yerel ve genel seçimlere katılma hakkı bulunmamaktadır. Fransız vatandaşı olan Türkler aynı konumdaki diğer yabancılar gibi bu hakkı kullanmaktadırlar. Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşları ise, ikamet ettikleri mahaldeki yerel seçimlere ve Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılabilmektedir. Fransa’da Türk kökenli parlamenter bulunmamaktadır. Buna karşılık, 23-30 Mart 2014 tarihlerinde düzenlenen yerel seçimler sonrasında, Vilayet Meclisi Üyesi, Belediye Başkan Yardımcısı, Belediye Meclis Üyesi, toplam 206 vatandaşımız olduğu tahmin edilmektedir.

9. HOLLANDA

9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

9.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Genel	Göçmen Kökenliler	Türk Kökenliler	Yalnızca Türk vatandaşı olanlar
Erkek	8.648.031	2.081.575	214.673	39.628
Kadın	8.759.554	2.139.130	202.191	37.336
Toplam	17.407.585	4.220.705	416.864	76.964

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.1.2. Bulunulan Ülkedeki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Yıllar	Hollanda Uyuşuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı (*)	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2019	2.828	409.877
2018	2.675	404.459
2017	2.947	400.367
2016	2.764	397.471
2015	2.824	396.555

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

(*) Hollanda vatandaşlığını, doğum haricindeki yollarla elde eden Türk vatandaşlarının sayısı

9.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-5	11.365	10.700	22.065
5-10	12.412	11.823	24.235
10-15	14.512	13.872	28.384
15-20	16.890	15.961	32.851
20-25	18.791	17.390	36.181
25-30	19.692	17.881	37.573
30-35	18.344	16.699	35.043
35-40	18.980	17.991	36.971
40-45	17.666	17.380	35.046
45-50	18.322	17.977	36.299
50-55	16.070	13.657	29.727
55-60	11.521	9.545	21.066
60-65	5.458	5.242	10.700
65-70	3.294	4.526	7.820
70-75	2.998	3.717	6.715
75-80	3.019	2.653	5.672
80-85	1.382	1.188	2.570
85-90	324	476	800
90-95	34	104	138
95+	3	18	21

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Eyalet	Türk kökenlilerin sayısı		
	Toplam	Erkek	Kadın
Groningen	4.824	2.494	2.330
Friesland	1.886	975	911
Drenthe	1.883	1.034	849
Overijssel	34.530	17.672	16.858
Flavoland	6.896	3.577	3.319
Gelderland	40.164	20.723	19.441
Utrecht	30.346	15.590	14.756
Noord-Holland	85.791	44.263	41.528
Zuid-Holland	135.820	69.811	66.009
Zeeland	3.243	1.661	1.582
Noord-Brabant	52.233	26.849	25.384
Limburg	12.261	6.428	5.833
Hollanda Toplamı	409.877	211.077	198.800

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.1.5. Türk Kökenlilerin Diğer Yabancılar ile Sayısal Mukayesesi

01.01.2019 tarihi itibarıyla

Ülkeler*	Sayı
Türkiye	409.877
Fas	402.492
Endonezya	358.773
Surinam	353.909
Almanya	351.552
Polonya	185.497
Belçika	119.769
Suriye	98.090
Birleşik Krallık	91.154
Çin	77.648
Toplam	2.038.884

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

(*) Yabancı sayısı en fazla ilk on ülke

9.1.6. Hollanda'ya Göç Eden ve Hollanda'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yıllar	Gelen	Ayrılan
2019	8.267	3.347
2018	6.809	3.551
2017	5.928	3.704
2016	4.154	3.801
2015	3.747	4.520

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Türk Kökenlilerin Sayısı

2019 yılı itibarıyla

	Doğan	Ölen	Evlenen
Hollanda geneli	3.603	1.203	Eşlerin ikisi de Türk kökenli: 594 Eşlerden biri Türkiye, diğeri Hollanda kökenli: 951

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.2. ÇALIŞMA HAYATI

9.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla çalışma hayatında uygulanan değişiklikler

Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı (SZW) Teftiş Kurulu

SZW Teftiş Kurulu, yetkilerine dair yasal mevzuatta yapılan değişiklik sayesinde, bundan böyle işe alım ve seçim süreçlerini de işgücü piyasasında ayrımcılığın önlenmesi yönünden denetleyebilecektir.

İş Konseyi Yasası (WOR)

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla İş Konseyi Yasası bakımından yürürlüğe girecek değişiklikler sonucunda, 100 ve üstünde işçi çalıştıran şirketlerde, ücretler ve ücret farklılıkları konusunda yılda en az bir kere toplantı yapılması zorunlu hale getirilmiştir. Söz konusu değişiklikle, şirketlerin anılan konulardaki farkındalıklarının ve şeffaflıklarının artırılması amaçlanmaktadır.

Doğum İzinleri

İlave Doğum İzni Yasası (WIEG) 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir. Bu sayede, haftada 5 gün çalışan ebeveynler, doğum için beş gün süreyle izin kullanabileceklerdir. Haftada 5 günden az çalışılması halinde ise çalışma günü kadar izin kullanılabilir.

Öte yandan, 1 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla, ebeveynlerin doğumu takip eden altı aylık süre zarfında 5 haftalık ilave doğum izni kullanmaları mümkün olacaktır. Böylece doğum izinlerinin süresinde önemli bir artış yapılması sağlanacaktır (2 günden azami 6 haftaya).

9.2.2. Sayısal Veriler

9.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları (x 1.000) (işçiler, kendi nam ve hesabına çalışanlar, işverenler ve aile işlerinde çalışanlar)

2019 yılı üç aylık dönemler (x 1.000)

1. Çeyrek	Toplam	Erkekler	Kadınlar
Hollanda Geneli	8.866	4.723	4.143
Göçmen Kökenli	1.928	1.015	913
Türk Kökenli	195	118	77
2. Çeyrek			
Hollanda Geneli	8.941	4.757	4.184
Göçmen Kökenli	1.927	1.012	915
Türk Kökenli	199	117	82
3. Çeyrek			
Hollanda Geneli	8.992	4.782	4.210
Göçmen Kökenli	1.955	1.036	919
Türk Kökenli	194	119	75
4. Çeyrek			
Hollanda Geneli	9.012	4.790	4.222
Göçmen Kökenli	1.948	1.026	922
Türk Kökenli	197	117	80

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.2.2.2. Çalışan Türklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (x 1.000)

2019 yılı geneli itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	18	16	34
25-35	28	22	51
35-45	33	23	54
45-55	29	16	45
55-65	10	2	12
65-75	<1	<1	<1
Toplam	118	79	196

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.2.2.3 Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı (x 1.000)

Hollanda’da işkollarına göre çalışan sayısına dair istatistikler bakımından, çalışanların kökenlerini dikkate alan bir veri bulunmamaktadır. Aşağıda yer verilen istatistikler Hollanda genelinde **ücretli olarak istihdam edilen** kişilerin tamamını kapsamaktadır.

2018 ve 2019 yılları itibarıyla

İşkolu (SIC 2008)	2018	2019
A-U: Tüm ekonomik faaliyetler	7.829	7.994
A: Tarım, ormancılık ve balıkçılık	103	105
B: Madencilik ve taş ocakları	8	8
B-E: Sanayi (inşaat hariç) ve enerji	811	829
C: İmalat	742	759
D: Enerji tedariki	27	27
E: Su tedariki ve atık yönetimi	34	35
F: İnşaat	310	321
G-I: Ticaret, nakliye, otel ve yiyecek hizmetleri	2.071	2.112
G: Toptan ve perakende satış	1.324	1.342
H: Nakliye ve depolama	368	375
I: Konaklama ve yiyecek-içecek hizmetleri	380	395
J: Bilgi ve iletişim	263	273
K Finans kurumları	201	202
L: Gayrimenkul alım-satım ve kiralama	63	64
M-N: Ticari hizmetler	1.557	1.567
M: Uzmanlık gerektiren diğer ticari hizmetler	546	562
N: Kiralama ve diğer ticari destek hizmetleri	1.012	1.005
O-Q: Kamu sektörü ve bakım hizmetleri	2.190	2.257
O: Kamu yönetimi ve hizmetleri	480	490
P: Eğitim	488	498
Q: Sağlık ve sosyal hizmetler	1.222	1.269
R-U: Kültür, eğlence ve diğer hizmetler	259	266
R: Kültür, spor ve eğlence	111	114
S: Diğer hizmetler	123	124
T: Hanehalkı faaliyetleri	26	27

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

2019 Yılı Geneli İtibarıyla Hollanda'daki Türk Kökenlilere İlişkin İşgücü İstatistikleri

İstihdam Durumu	Toplam (x 1.000)	Erkekler (x 1.000)	Kadınlar (x 1.000)
15-75 yaş arası nüfus	309	160	149
İşgücü	207	123	85
Çalışan nüfus	196	118	79
İşçi	163	91	72
<i>Daimî süreli iş akdi</i>	<i>104</i>	<i>61</i>	<i>44</i>
<i>Esnek istihdam</i>	<i>59</i>	<i>31</i>	<i>28</i>
Bağımsız çalışanlar	33	27	7
<i>İşveren olmadan bağımsız çalışanlar</i>	<i>23</i>	<i>19</i>	<i>5</i>
<i>İşveren olarak bağımsız çalışanlar</i>	<i>9</i>	<i>8</i>	<i>1</i>
<i>Aile işlerinde çalışanlar</i>	<i>1</i>	<i><1</i>	<i><1</i>
Yarı-zamanlı çalışanlar	88	30	58
Tam-zamanlı çalışanlar	108	88	21
İşsizler	11	5	6
İşsizlik oranı (%)	%5,4	%4,2	%7,1
İşgücüne dâhil olmayan nüfus	102	37	65
İşgücüne katılım (%)	%67,1	%76,9	%56,7

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türk Kökenlilerle İlgili Bilgiler (x 1.000)

2019 yılı geneli itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Aile işlerinde çalışan sayısı	<1	<1	1
İşveren olarak bağımsız çalışan sayısı	8	1	9
İşveren olmadan bağımsız çalışan sayısı	19	5	23
Toplam bağımsız çalışan sayısı	27	7	33

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.2.2.5. İşkoluna Göre Hollanda Genelinde Ortalama Ücretler

2019 yılı itibarıyla

İşkolu (SIC 2008)	Yıllık Ortalama Ücret (€)	Saatlik Ortalama Ücret (€)
A-U: Tüm ekonomik faaliyetler	47.400	27,8
A: Tarım, ormancılık ve balıkçılık	34.500	18,9
B: Madencilik ve taş ocakları	88.900	46,9
B-E: Sanayi (inşaat hariç) ve enerji	51.700	29,4
C: İmalat	50.800	29,0
D: Enerji tedariki	68.200	38,2
E: Su tedariki ve atık yönetimi	49.600	26,6
F: İnşaat	49.100	27,1
G-I: Ticaret, nakliye, otel ve yiyecek hizmetleri	40.700	23,1
G: Toptan ve perakende satış	41.000	23,5
H: Nakliye ve depolama	48.400	26,1
I: Konaklama ve yiyecek-içecek hizmetleri	28.800	16,9
J: Bilgi ve iletişim	64.200	36,4
K Finans kurumları	75.700	43,8
L: Gayrimenkul alım-satım ve kiralama	54.600	32,6
M-N: Ticari hizmetler	45.600	25,8
M: Uzmanlık gerektiren diğer ticari hizmetler	64.500	36,5
N: Kiralama ve diğer ticari destek hizmetleri	33.400	18,9
O-Q: Kamu sektörü ve bakım hizmetleri	48.000	30,6
O: Kamu yönetimi ve hizmetleri	54.500	33,4
P: Eğitim	50.700	32,4
Q: Sağlık ve sosyal hizmetler	43.800	28,4
R-U: Kültür, eğlence ve diğer hizmetler	42.800	25,4
R: Kültür, spor ve eğlence	42.500	25,1
S: Diğer hizmetler	43.600	26,0
T: Hanehalkı faaliyetleri	40.000	23,6

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

01/01/2019-30/06/2019 tarihleri arasında Hollanda'da uygulanan brüt aylık, haftalık ve günlük asgari ücretler (Avro)			
Yaş	Aylık	Haftalık	Günlük
22 ve üstü	1.615,80	372,90	74,58
21	1.373,45	316,95	63,39
20	1.131,05	261,05	52,21
19	888,70	205,10	41,02
18	767,50	177,15	35,43
17	638,25	147,30	29,46
16	557,45	128,65	25,73
15	484,75	111,85	22,37

Kaynak: Hollanda Hükümeti Resmi Sitesi (CBS), rijksoverheid.nl

01/07/2019-31/12/2019 tarihleri arasında Hollanda'da uygulanan brüt aylık, haftalık ve günlük asgari ücretler (Avro)			
Yaş	Aylık	Haftalık	Günlük
21 ve üstü	1.635,60	377,45	75,49
20	1.308,50	301,95	60,39
19	981,35	226,45	45,29
18	817,80	188,75	37,75
17	646,05	149,10	29,82
16	564,30	130,20	26,04
15	490,70	113,25	22,65

Kaynak: Hollanda Hükümeti Resmi Sitesi (CBS), rijksoverheid.nl

9.2.2.6. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile İlgili Sayısal Veriler

2019 yılında Hollanda’da toplam 26 iş uyuşmazlığı yaşanmış olup bunlardan toplam 318.700 işçi etkilenmiş, toplamda da 391.000 günlük iş kaybı yaşanmıştır. Son beş yılda Hollanda’da sendikali işçi sayılarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

	Toplam Üye	Erkekler	Kadınlar
2014	1.762.000	1.127.000	635.000
2015	1.734.400	1.094.300	640.100
2016	1.717.400	1.071.300	646.100
2017	1.702.700	1.048.600	654.100
2018	Veri yok	Veri yok	Veri Yok
2019	1.601.500	983.500	617.900

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.2.2.7. İşsiz Sayısı (x 1.000) ve İşsizlik Oranları

2019 yılı itibarıyla (15-75 yaş) (Sayı x 1.000)

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Hollanda Geneli	168	3,4	146	3,4	314	3,4
Göçmen Kökenli	65	5,9	59	6,0	123	6,0
Türk Kökenli	5	4,2	6	7,1	11	5,4

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.2.2.8. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (x 1.000)

2019 yılı itibarıyla (x 1.000)

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	2 (%8,8)	2 (%8,6)	3 (%8,7)
25-45	2 (%3,4)	3 (%7,1)	5 (%5,0)
45-75	1 (%3,3)	1 (%6,2)	2 (%4,1)
15-75	5 (%4,2)	6 (%7,1)	11 (%5,4)

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.3. SOSYAL GÜVENLİK

9.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla sosyal güvenlik alanında uygulamaya konan değişiklikler

Genel Yaşlılık Aylığı Yasası (AOW)

Hollanda’da 2018 yılı için 66 olan yaşlılık aylığı bağlanma yaşı, 2019 yılı ile beraber 66 yaş 4 aya yükseltilmiştir.

Çocuk-Bakım Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılmasına Yönelik Değişiklikler

“Kaliteli Çocuk Bakımı için İnovasyon Yasası” (IKK) uyarınca çocuk bakım hizmetlerinin kalitesinin artırılması amacıyla yapılan artış sayesinde günlük çocuk bakımı için ödenen saatlik ücret azami 8,02 Avroya çıkarılmıştır. Öte yandan, okul saatleri dışında çocuk bakımı için ödenen saatlik ücretin azami tutarı 6,89 Avroya indirilmiştir. 2019 yılı için çocuk bakıcılarına ödenen tutarlarda ayrıca bir düzenleme yapılmamış olmakla beraber, rutin yılbaşı güncellemesi ile saatlik azami tutar 6,15 Avro olmuştur.

Bununla birlikte, çocuk bakım ödeneği olarak ailelere ödenen miktarlar da yukarıda yer verilen artışı karşılayacak oranlarda artırılmıştır.

Diğer taraftan, pedagoji alanında çalışan kişiler günlük faaliyetlerinde pedagojik uzman koçluğu yapabileceklerdir. Söz konusu uzmanlar çalıştıkları birimlerde pedagojik programlar ve çalışma yöntemlerini de takip edebilecektir (Örneğin, çocuklara yeni becerilerin kazandırılmasında çalışanların izleyecekleri yollar hakkında).

Son olarak, pedagoji alanındaki bir çalışanın sorumlu olduğu 0-1 yaş arasındaki azami bebek sayısı dörtten üçe indirilmiştir. Bu sayede, bebek bakım hizmetlerine daha fazla zaman ayrılması ve daha fazla ilgi gösterilmesi hedeflenmektedir. Pedagoji alanında bir çalışanın sorumlu olduğu 7 yaş ve üstü çocuk sayısı ise 10’dan, 12’ye çıkarılmıştır.

İşyeri/İşkolu Emekli Sandıklarında Biriktirilen Tutarlar

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla işyeri/işkolu emekli sandıkları, hâlihazırdaki üyeleri için geçmiş dönemlerde başka sandıklarda biriktirilen toplam 2 ila 466 Avro tutarındaki birikimleri kendi sandıklarına aktaracaklardır. Bu durumdan, bilhassa sık iş ve sektör değiştiren çalışanların fayda sağlamaları beklenmektedir. Zira söz konusu küçük ölçekli tutarlar bundan öncesinde doğrudan üyelere ödenmekteydi ve bu sebeple çeşitli masraflar ve birikimlerin küçüklüğü nedeniyle çeşitli oranlarda kayıp söz konusu olmaktadır. Ayrıca bir sandıkta yapılan birikimin büyüklüğü ile artacak avantajların da söz konusu sandıklarda birikim yapanların gelirlerini olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir. Diğer taraftan, 2 Avrodan daha düşük miktardaki birikimler, söz konusu tutarlar için yapılacak masraflar düşünülerek iptal edilmiştir.

İşsizlik Ödeneği (WW)

1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla, işsizlik ödeneği alan kişilerin gönüllü işlerde çalışmalarına yönelik mevzuat gevşetilmiştir. Böylece, işsizlik ödeneğinden yararlanan kişiler, kar amacı gütmeyen kurumlar ve örgütlerde gönüllü çalışma imkânına kavuşmuşlardır.

9.3.2. Sosyal Sigortalar

9.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

2019 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık (AOW)	%17,90	-	-	%17,90
Geride Kalanlar (Dul/Yetim) (ANW)	%0,1	-	-	%0,1
İstisnai Sağlık Giderleri (WLZ)	%9,65	-	-	%9,65
Maluliyet (WAO/WIA)	-	%6,46	-	%6,46
Hastalık (ZVW)	-	%6,95	-	%6,95
İşsizlik (WW)	-	%3,60	-	%2,95
Çocuk Bakım Sigortası (AKW)	-	%0,50	-	%0,50

Kaynak: Hollanda Hükümeti resmi web sitesi, www.rijksoverheid.nl

9.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

2019 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı (Avro) (x 1.000.000)	
	Genel	Türk	Genel	Türk
Yaşlılık (AOW)	3.452.200	22.200	39.484	-
Yaşlılar için genel gelir desteği (AIO)	48.767	-	307	-
Maluliyet (WAO, WAJONG, WAZ, WIA, IVA, WGA)	818.600	-	-	-
Geride Kalanlar (ANW)	27.821	-	350	-
Genel çocuk yardımı (AKW)	1.892.387	-	3.628	-
İşsizlik (WW)	248.300	-	-	-
Sosyal Yardım (çalışma çağındakiler)	360.500	-	-	-

Kaynak: Hollanda Hükümeti resmi web sitesi, www.rijksoverheid.nl Hollanda Sosyal Güvenlik Kurumu (SVB), www.svb.nl

9.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2019 yılı itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı
Yaşlılık (AOW)	22.999

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

(2019 yılında Hollanda'da son 12 ayda en az bir iş kazası geçiren çalışanların toplam çalışan sayısına oranı)

2018 yılı itibarıyla

Yerli kökenliler	%3,2
Batılı yabancı kökenliler	%3,3
Batılı olmayan yabancı kökenliler (Türkler dâhil)	%3,7
Hollanda geneli	%3,3

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.3.3. Aile Yardımları

9.3.3.1 Çocuk Parası Miktarları

01.01.2019 tarihi itibarıyla

	Hollanda'daki Çocuklar İçin (Avro)
0-5 yaş	219,97
6-11 yaş	267,10
12-17 yaş	314,24

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik Kurumu (SVB – Sociale Verzekeringsbank) resmi web sitesi

01.07.2019 tarihi itibarıyla

	Hollanda'daki Çocuklar İçin (Avro)
0-5 yaş	221,49
6-11 yaş	268,95
12-17 yaş	316,41

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik Kurumu (SVB – Sociale Verzekeringsbank) resmi web sitesi

Not: Hollanda Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından Türkiye'de ikamet eden çocuklar için ödenen çocuk paraları 01.01.2015 tarihinde tek taraflı olarak durdurulmuştur. İkili sosyal güvenlik anlaşmasının 33 üncü maddesi ile düzenlenen konu, ilgili yurttaşlarımız tarafından mahkemeye (Hollanda mahkemeleri) taşınmış olup yasal sürecin vatandaşlarımız lehine sonuçlanması ile birlikte 01.01.2020 tarihi itibarıyla Hollanda'da çalışan Türk işçilerin Türkiye'de ikamet eden çocukları için çocuk paraları tekrar ödenmeye başlanacaktır.

9.3.4. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Hollanda’da emeklilik sistemi genel olarak 3 sütun üzerinde yükselmektedir. AOW birikimi birinci sütun olarak kabul edilmektedir. İkinci sütun ise kolektif emeklilik fonları olarak adlandırılan ve belirli bir endüstri kolu ya da firma üzerinden birikim yapılan sandıklardır. Söz konusu toplu veya özel emeklilik sandıkları, “pensioenfonds” emeklilik fonu veya sigorta şirketleri tarafından idare edilmektedir.

Firmalar, çalışanları adına aylık prim ödemesini bu emeklilik fonlarına yapmaktadır. Toplanan fonlarla yatırım yapılmakta ve yatırım gelirleri halihazırdaki emekliler ve gelecekteki masraflar için değerlendirilmektedir. Diğer taraftan emeklilik planları kişiden kişiye tercihlerine (erken emeklilik, kısa süreli yüksek meblağlı aylık, uzun dönemli düşük tutarlarda aylık vb.) bağlı olarak değişebilmektedir.

Her ne kadar emeklilik fonları bir firma veya endüstri koluna bağlı olsalar da bunların hukuken ve mali olarak bağımsız olmaları ve kâr amacı gütmeyen faaliyet göstermeleri kanuni bir zorunluluktur. Bu yolla, ilgili firmanın mali sorunlar yaşaması halinde emeklilik fonlarının bu durumdan etkilenmemeleri sağlanmıştır.

Kolektif emeklilik fonları genel olarak üç farklı yapıda örgütlenmiştir:

1. İşkolu emeklilik fonu; inşaat, kamu hizmetleri ve turizm otelcilik gibi bir endüstri kolunda (sektörde) çalışan tüm işçilerin bağlı olduğu fonlar,
2. Şirket emeklilik fonları; bir firmaya ait olan fonlar,
3. Doktorlar, mühendisler vb. gibi bağımsız çalışanlara yönelik fonlar.

Dayanışma kültürü, istikrar ve herkes için iyi bir emeklilik imkânının sağlanabilmesi amacıyla birçok sektör bakımından ikinci ayak emeklilik fonlarına katılım kanunen zorunlu tutulmuştur. Bu sayede, Hollanda’da çalışan insanların %90’ı yukarıda anılan emeklilik fonları aracılığıyla ikinci ayak emeklilik sistemine dâhil olmuş durumdadır.

Yurtdışına taşınan sigortalılar, emekli olmadan birikimlerini transfer edebilir ya da emekli olunca aylık alabilir. Bununla birlikte, yurtdışına taşınma durumlarında uygulanabilecek şartlar her emeklilik fonu bakımından farklılık göstermektedir.

Hollanda emeklilik sisteminin üçüncü ve son sütunu ise bireysel emeklilik ürünleri veya destekleyici birikimlerdir. Bu tipteki emeklilik ürünlerinden genel olarak kendi nam ve hesabına çalışanlar ile kolektif emeklilik fonu olmayan (ya da zorunlu tutulmayan) sektörlerde çalışanlar yararlanmaktadır. Bu ürünler sayesinde katılımcılar, hayat sigortası, ortaklık ve gayrimenkul yatırımı ve vergi iadesi gibi araçlarla bağımsız olarak emeklilik ürünleri ve yatırımları satın alabilmekte ve bunları istedikleri gibi yönetebilmektedir.

9.3.5. Sosyal Yardımlar (*)

2019 yılı Aralık ayı itibarıyla

Sosyal Yardımlar*	Genel	Batılı kökenli	Göçmen kökenli (Türkler dâhil)
Faydalanan Kişi Sayısı	414.620	39.360	212.200

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

(*) Gelir/varlık testine tabi olarak aile ya da bireye tanınan aylık asgari geçim yardımı

01.01.2019 Tarihi İtibarıyla Hollanda'da Uygulanmakta Olan Net Sosyal Yardım/Geçim Yardımı Miktarları (Avro)

21 yaşından büyük emeklilik yaşından küçük (Avro)	
Evli veya birlikte yaşayanlara ödenen toplam	
Aylık	1.391,82
Tatil Yardımı	73,25
Toplam	1.465,07
Yalnız yaşayanlar ve bekar ebeveynler	
Aylık	974,27
Tatil Yardımı	51,28
Toplam	1.025,55
Emeklilik dönemindekiler (Avro)	
Evli veya birlikte yaşayanlara ödenen toplam	
Aylık	1.485,29
Tatil Yardımı	78,17
Toplam	1.563,46
Yalnız yaşayanlar ve bekar ebeveynler	
Aylık	1.090,41
Tatil Yardımı	57,39
Toplam	1.147,80
Bakım tesislerinde kalanlar (Avro)	
Evli veya birlikte yaşayanlara ödenen toplam	
Aylık	479,84
Tatil Yardımı	25,25
Toplam	505,09
Yalnız yaşayanlar ve bekar ebeveynler	
Aylık	308,48
Tatil Yardımı	16,24
Toplam	324,72

Kaynak: Hollanda Hükümeti resmi web sitesi, www.rijksoverheid.nl

01.07.2019 Tarihi İtibarıyla Hollanda'da Uygulanmakta Olan Net Sosyal Yardım/Geçim Yardımı Miktarları (Avro)

21 yaşından büyük emeklilik yaşından küçük (Avro)	
Evli veya birlikte yaşayanlara ödenen toplam	
Aylık	1.398,43
Tatil Yardımı	73,60
Toplam	1.472,03
Yalnız yaşayanlar ve bekar ebeveynler	
Aylık	978,90
Tatil Yardımı	51,52
Toplam	1.030,42
Emeklilik dönemindekiler (Avro)	
Evli veya birlikte yaşayanlara ödenen toplam	
Aylık	1.494,50
Tatil Yardımı	78,66
Toplam	1.573,16
Yalnız yaşayanlar ve bekar ebeveynler	
Aylık	1.096,33
Tatil Yardımı	57,70
Toplam	1.154,03
Bakım tesislerinde kalanlar (Avro)	
Evli veya birlikte yaşayanlara ödenen toplam	
V	482,13
Tatil Yardımı	25,38
Toplam	507,51
Yalnız yaşayanlar ve bekar ebeveynler	
Aylık	309,97
Tatil Yardımı	16,31
Toplam	326,28

Kaynak: Hollanda Hükümeti resmi web sitesi, www.rijksoverheid.nl

Yukarıdaki tabloda miktarları verilen geçim yardımının hak edilebilmesi için azami gelir/mal varlığı sınırı evliler için 12.240,00 Avro, yalnız yaşayanlar için ise 6.120,00 Avrodur.

9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

9.4.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Genç Engelliler için Maluliyet Sigortası Yasası (WAJONG)

1 Ocak 2019 tarihinden itibaren, WAJONG'dan yararlanan kişilerin yaşam boyu öğrenme kredilerinden istifade etmeleri halinde mali kayıp yaşamalarının önüne geçilmiştir. Böylece, öğrenim hayatının ardından becerilerini artırmak amacıyla eğitim görmek isteyen WAJONG yararlanıcıları, almakta oldukları ödenek miktarlarında herhangi bir kesinti yapılmadan söz konusu krediyi kullanabileceklerdir.

9.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Genel	Göçmen kökenli	Türk kökenli
Okul Öncesi ve İlköğretim	1.440.428	382.081	39.339
Toplam Ortaöğretim	968.243	240.511	27.865
Ortaöğretim (Meslek-MBO)	506.570	140.936	21.225
Yüksekokul (Meslek-HBO)	452.690	122.500	12.481
Üniversite	294.712	107.345	5.004

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.4.1.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

(2018-2019 öğretim yılı itibarıyla VAVO programına (Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs – Sürekli Genel Yetişkin Eğitim Programı) devam eden kişi sayısı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim/Meslek Türü	Genel	Yabancı	Türk
VAVO	16.200	6.063	729

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.4.1.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Yüksek Öğrenim	17.767
Mesleki Yüksek Öğrenim (HBO)	12.815
Akademik Eğitim (WO)	5.004

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

9.5. GÖÇ VE UYUM

9.5.1. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

9.5.1.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Hollanda'daki yabancılar örgütlenme özgürlüğüne sahip bulunmaktadırlar. Nitekim vatandaşlarımızın sosyal, kültürel, dini, ekonomik ve politik ihtiyaçları doğrultusunda, Hollanda mevzuatına uygun olarak kurdukları derneklerin sayısı her geçen yıl artmakta ve bu dernekler üst kuruluşlar halinde de organize olmaktadır. Halen büyük çoğunluğu dini ve kültürel amaçlı olmak üzere 200'ü aşkın dernek ile bunların oluşturduğu federasyonlar bulunmaktadır. Bu dernekler Konsolosluklarımıza tescil ettirilmediği için kesin sayıları bilinmemektedir.

Hollanda'da bulunan yabancılarla ilgili politikalar oluşturulurken bu grupların görüşlerinin sağlıklı olarak alınabilmesi için azınlık gruplarına ait "Danışma Kurulları" faaliyete geçirilmiştir. 1985 yılında kurulan ve Hollanda düzeyinde örgütlenmiş 6 Türk federasyonu adına hareket eden "Hollanda'da Türkler için Danışma Kurulu"nun (IOT) diğer azınlık Danışma Kurullarıyla dayanışma içerisinde Hollanda Hükümetine resen veya talep üzerine görüş bildirdiği ve yabancılara ilişkin politika ve kararları kısmen de olsa etkilediği gözlenmektedir. IOT, üyesi olan 6 federasyon ile 200 civarında yerel derneği temsil etmektedir.

9.5.1.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

2019 yılı itibarıyla

	Türk kökenli temsilci sayısı	Son seçim yılı	Bir sonraki seçim yılı
Avrupa Parlamentosu	-	2014	2019
Senato (Birinci Meclis)	-	2015	2019
Temsilciler Meclisi (İkinci Meclis)	7	2017	2021
Eyalet Meclisleri	-	2019	2023
Belediye Meclisleri	129	2018	2022

10. İNGİLTERE

10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

10.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2011 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	27.573.376	3.629.827	50.130
Kadın	28.502.536	3.875.183	40.985
Toplam	56.075.912	7.505.010	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

Birleşik Krallık 'ta nüfus sayımı her 10 yılda bir yapılmakta olup, en son sayım 2011 yılı Mart ayında gerçekleştirilmiştir. Nüfus sayımı sonuçları, Birleşik Krallığı oluşturan dört ülkeden ikisi olan İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır. İngiltere ve Galler'in nüfusu toplam 56.075.912 olarak açıklanmıştır.

İskoçya için ayrı bir nüfus sayımı yapılmakta olup, açıklanan verilere göre nüfus 5.295.000'dir. Kuzey İrlanda'nın nüfusu ise 1.810.863 milyondur. Birleşik Krallık'ın toplam nüfusu 2011 yılı itibarıyla 63.181.775'tir.

Vatandaşlarımızın Sayısı

2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre, İngiltere ve Galler'de yaşayan Türkiye doğumluların sayısı 91.115'tir. Birleşik Krallık'ta yaşayan Türkiye doğumluların 89.484'ü İngiltere'de, 1.631'i Galler'de yaşamaktadır. Bu sayı Birleşik Krallığı oluşturan diğer ülkelere İskoçya'da 2.424, Kuzey İrlanda'da ise 377'dir. Bu rakamlar Birleşik Krallıkta yaşayan tüm vatandaşlarımızın sayısını değil, Türkiye doğumlu vatandaşlarımızın sayısını yansıtmaktadır.

İngiltere'de yaşayan Türk nüfusunun resmi rakamlarda belirtilenden çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. İngiliz Parlamentosu İçişleri Komitesi'nin Temmuz 2012'de yayımladığı 'Türkiye'nin Avrupa Birliğine Katılmasının Adalet ve İçişleri Alanına Yansımaları' başlıklı

raporda, İngiliz İçişleri Bakanlığı'nın İngiltere'deki Türk varlığına ilişkin tahminine yer verilmektedir. Buna göre İngiltere'de 150.000'i Türk vatandaşı, 300.000'i KKTC vatandaşı ve geri kalan kısmı da Bulgar ve Romen vatandaşlığına sahip Türkler olmak üzere toplam 500.000 kadar Türk kökenli kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

2019 yılı sonu itibarıyla Londra Başkonsolosluğuna kayıtlı 400.000'in üzerinde vatandaşımız bulunmaktadır. Söz konusu sayısal veri, kayıtlı tüm vatandaşlarımızın halen İngiltere'de ikamet ettiği anlamına gelmese de, İngiltere'deki nüfusumuzun resmi verilerin oldukça üzerinde olduğunu göstermektedir.

10.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	270	331	601
5-7	232	287	519
8-9	247	278	525
10-14	1.445	1.474	2.919
15	314	375	689
16-17	725	829	1.554
18-19	805	892	1.697
20-24	3.581	3.913	7.494
25-29	5.578	6.504	12.082
30-34	6.744	8.840	15.584
35-39	6.247	7.644	13.891
40-44	4.843	5.860	10.703
45-49	3.837	4.868	8.705
50-54	2.114	2.937	5.051
55-59	1.437	2.043	3.480
60-64	983	1.267	2.250
65-69	592	891	1.483
70-74	361	420	781
75-79	215	254	469
80-84	186	126	312
85 ve üstü	229	97	326
Toplam	40.985	50.130	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

10.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam	(%)
North East	784	270	1.054	1,1
North West	2.353	1.050	3.403	3,7
Yorkshire and the Humber	2.146	1.033	3.179	3,4
East Midlands	1.898	1.025	2.923	3,2
West Midlands	1.448	861	2.309	2,5
East	3.467	2.441	5.908	6,4
Londra	30.313	29.283	59.596	65,4
South East	4.489	3.327	7.816	8,5
South West	2.098	1.198	3.296	3,6
Wales (Galler)	1.134	497	1.631	1,7
Toplam	50.130	40.985	91.115	-

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

Vatandaşlarımızın yaklaşık %65,4'ü Londra'da bulunmakta, bunu % 8,5 ile South East (Güney Doğu) ve %6,4 ile East (Doğu) bölgeleri izlemekte, en az nüfusumuz ise North East (Kuzey Doğu) bölgesinde bulunmaktadır. Londra'da vatandaşlarımızın yoğunlaştığı ilk beş belediye sırasıyla Enfield (13.968), Haringey (10.096), Hackney (8.982), Islington (3.777) ve Waltham Forest (3.279)'dir.

10.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2011 yılı itibarıyla

Ülke	Erkek	Kadın	Toplam	Oran
Hindistan	352.524	341.624	694.148	% 1,2
Polonya	286.440	292.681	579.121	% 1,0
Pakistan	251.065	231.072	482.137	% 0,9
İrlanda Cumhuriyeti	183.772	223.585	407.357	% 0,7
Almanya	117.383	156.181	273.564	% 0,5
Bangladeş	111.314	100.186	211.500	% 0,4
Nijerya	98.135	93.048	191.183	% 0,3
Güney Afrika	92.908	98.115	191.023	% 0,3
ABD	82.742	94.443	177.185	% 0,3
Jamaika	71.483	88.612	160.095	% 0,3
Türkiye	50.130	40.985	91.115	% 0,2

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

2001 yılı sayımı ile kıyaslandığında İngiltere ve Galler'de nüfusun %7 oranında (3,7 milyon) arttığı, bu artışın %55'inin (2,1 milyon) ise göçten kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Etnisite açısından bakıldığında nüfusun çoğunluğunun beyazlardan (%86 – 48,2 milyon) oluştuğu, beyazların çoğunluğunu ise beyaz İngilizlerin (genel nüfusun %80'i – 45,1 milyon) teşkil ettiği görülmektedir.

2011 nüfus sayımına göre İngiltere ve Galler'de ikamet edenlerin %13'ünün (yaklaşık 7,5 milyon kişi) Birleşik Krallık dışında doğduğu anlaşılmıştır. Bu oran 2001 nüfus sayımında %9 (4,6 milyon) idi. Birleşik Krallık dışında doğanların geldikleri ilk on ülke arasında Hindistan, Polonya ve Pakistan ilk üç sırada yer almaktadır. 2004 yılında AB'ye katılımından sonra Polonya'dan Birleşik Krallığa gelenlerin sayısı 9 kat artarak bu ülkeyi ilk on ülke arasında ikinci sıraya yükseltmiştir. Londra etnik çeşitliliğin en yüksek olduğu bölge olarak öne çıkmaktadır. Londra'da Beyaz İngilizlerin oranının %45'te kaldığı, Londra nüfusunun %55'ini yabancıların oluşturduğu ortaya çıkmıştır.

10.1.5. İngiltere Vatandaşlığına Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibarıyla Sayısı

Yıl	2015	2016	2017	2018	2019
Sayı	1.606	2.254	1.737	1.922	1.989

Kaynak: <https://www.gov.uk/government/statistics/>

10.1.6. İngiltere'ye Gelen ve Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yolculardan İngiltere'ye Giriş Vizesi Verilen Vatandaşlarımızın Kategorilere Göre Sayısı

Yıl	İş	Öğrenim	Aile	Diğer	Toplam
2019	6.020	13.584	1.189	104.069	125.681

Kaynak: <https://www.gov.uk/government/statistics/>

İngiltere'den Sınır Dışı Edilen ve Gönüllü Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıllar	Sayı
2014	527
2015	652
2016	719
2017	565
2018	476
2019	509

Kaynak: <https://www.gov.uk/government/statistics/>

10.1.7. İngiltere Vatandaşlığına Geçen Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2018 yılı itibarıyla

Önceki Uyrak	2018
Hindistan	14.797
Pakistan	11.551
Polonya	9.206
Nijerya	8.898
Romanya	5.467
İtalya	5.355
Almanya	5.055
Jamaika	4.276
Fransa	4.103
Güney Afrika	3.660
Zimbabve	3.620
Bangladeş	3.552
Amerika Birleşik Devletleri	3.436
Gana	3.149
İran	3.096
Sri Lanka	3.032
Filipinler	2.663
Somali	2.651
Bulgaristan	2.568
İspanya	2.414
Çin	2.402
Macaristan	2.181
Avustralya	2.170
Türkiye	1.922
Portekiz	1.878
Yunanistan	1.828
Afganistan	1.752
Eritre	1.589
Rusya	1.492

Kaynak: <https://www.gov.uk/government/statistics/>

10.1.8. Doğan ve Ölen Vatandaşlarımızın Sayısı

2019 yılı itibarıyla

Doğan	Ölen	Evlenen
1314	169	251

Kaynak: T.C. Londra Başkonsolosluğu

10.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

10.2.1. Sayısal Veriler

10.2.1.1. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

2011 yılı itibarıyla

Ekonomik Aktivite	İngiltere’de doğanlar		İngiltere dışında doğanlar	
	Sayı (Bin)	Oran (%)	Sayı (Bin)	Oran (%)
Aktif - Toplam	23.170	60,0	4.236	61,3
Çalışan	21.690	56,2	3.914	56,6
İşsiz	1.480	3,8	322	4,7
Aktif Olmayan-Toplam	12.457	32,3	1.824	26,4
Emekli	8.845	22,9	869	12,6
Diğer	3.612	9,4	955	13,8
Toplam Öğrenci	2.959	7,7	850	12,3
Toplam	38.586	100	6.910	100

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler’i kapsamaktadır)

10.2.1.2. Vatandaşlarımız Arasında Ekonomik Aktivite Durumu

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Ekonomik bakımdan faal olanlar	35.379	15.399	50.778
İstihdam - Toplam	32.139	12.977	45.116
İşçi-toplam	21.295	10.019	31.314
İşçi-kısmi zamanlı	10.097	4.791	14.888
İşçi-tam zamanlı	11.198	5.228	16.426
Kendi namına çalışan-toplam	9.916	2.219	12.135
Kendi namına çalışan- kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Kendi namına çalışan- tam zamanlı	6.892	1.060	7.952
Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler	928	739	1.667
İşsiz-toplam	3.240	2.422	5.662
İşsiz (Tam zamanlı öğrenciler hariç)	2.910	2.043	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	330	379	709
Ekonomik bakımdan faal olmayanlar	12.006	23.078	35.084
Emekli	1.840	1.824	3.664
Öğrenci (Tam zamanlı öğrenciler dâhil)	3.337	3.962	7.299
Ev/aile bakan	1.108	9.468	10.576
Devamlı hasta ve iş göremez	2.791	3.150	5.941
Diğer	2.930	4.674	7.604

10.2.1.3. İstihdam Oranları

İngiltere dışında doğan diğer ülke vatandaşları ile Türkiye doğumluların ekonomik faaliyet durumlarına ilişkin istatistikler aşağıda verilmektedir:

2011 yılı itibarıyla

	Hindistan	Polonya	Pakistan	İrlanda	Almanya	Türkiye
Ekonomik bakımdan faal olanlar	409.263	433.154	231.861	186.250	172.372	50.778
İstihdam Toplam	378.583	413.185	203.045	176.017	161.305	45.116
İşçi Toplam	299.728	337.709	130.409	140.605	133.673	31.314
<i>İşçi-kısmi zamanlı</i>	<i>72.877</i>	<i>53.015</i>	<i>51.204</i>	<i>36.403</i>	<i>29.564</i>	<i>14.888</i>
<i>İşçi-tam zamanlı</i>	<i>226.851</i>	<i>284.694</i>	<i>79.205</i>	<i>104.202</i>	<i>104.109</i>	<i>16.426</i>
Kendi namına çalışan Toplam	58.190	63.516	61.074	32.337	20.758	12.135
<i>Kendi namına çalışan-kısmi zamanlı</i>	<i>16.455</i>	<i>22.125</i>	<i>26.664</i>	<i>8.381</i>	<i>6.912</i>	<i>4.183</i>
<i>Kendi namına çalışan-tam zamanlı</i>	<i>41.735</i>	<i>41.391</i>	<i>34.410</i>	<i>23.956</i>	<i>13.846</i>	<i>7.952</i>
Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler	20.665	11.960	11.562	3.075	6.874	1.667
İşsiz-toplam	30.680	19.969	28.816	10.233	11.067	5.662
İşsiz (Tam Zamanlı Öğrenciler Hariç)	23.335	17.402	23.585	9.451	9.172	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	7.345	2.567	5.231	782	1.895	709
Ekonomik bakımdan faal olmayanlar	247.599	79.662	222.862	212.050	75.699	35.084
Emekli	128.647	20.166	44.799	166.878	35.288	3.664
Öğrenci (tam zamanlı öğrenciler dâhil)	29.934	19.977	25.519	7.546	18.597	7.299
Ev/aile bakan	43.364	24.017	87.196	9.927	10.211	10.576
Devamlı hasta ve iş göremez	21.383	3.731	27.803	18.272	7.269	5.941
Diğerleri	24.271	11.771	37.545	9.427	4.334	7.604

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

10.2.1.4. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
16 - 17	113	87	200
18 - 19	298	228	526
20 - 21	636	401	1.037
22 - 24	1.720	1.033	2.753
25 - 29	5.376	2.564	7.940
30 - 34	7.796	3.216	11.012
35 - 39	6.658	2.767	9.425
40 - 44	4.960	2.161	7.121
45 - 49	3.802	1.529	5.331
50 - 54	2.032	771	2.803
55 - 59	1.184	375	1.559
60 - 64	497	162	659
65 - 69	200	49	249
70 - 74	52	14	66
75 ve üstü	55	42	97
16 yaşından büyük vatandaşlarımız	35.379	15.399	50.778

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

10.2.1.5. Çalışan Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Sayı
North East	613
North West	2.047
Yorkshire and the Humber	1.822
East Midlands	1.550
West Midlands	1.275
East	3.614
Londra	26.452
South East	4.765
South West	1.975
Wales (Galler)	1.003
Toplam	45.116

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

10.2.1.6. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Bağımsız Çalışan-Toplam	9.916	2.219	12.135
Bağımsız çalışan-kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Bağımsız çalışan-tam zamanlı	6.892	1.060	7.952

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

Çalışan vatandaşlarımızın toplam sayısının 45.116 olduğu dikkate alındığında, bağımsız çalışan vatandaşlarımızın oranının tüm çalışanların %26,8'ine tekabül ettiği, bir başka ifadeyle her 4 vatandaşımızdan 1'inin kendi nam ve hesabına çalıştığı görülmektedir.

1970'li ve 1980'li yıllarda İngiltere'de ağırlıklı olarak tekstil endüstrisinde çalışmakta olan vatandaşlarımızın, diğer Batı ülkelerinde olduğu gibi İngiltere'de de tekstil endüstrisinin çökmesiyle birlikte kendi namına çalışmaya yönelmiştir. Bu kapsamda daha çok gastronomi

alanında (restoran, lokanta, döner-kebab gibi yeme içme yerleri), kahvehane, süpermarket, taksi işletmesi gibi işyerleri işlettikleri, bunun yanı sıra Kuzey Londra’da Türkler tarafından işletilen hazır giyim, oto tamirhanesi, nalburiye ve kuyumcu gibi işyerleri de bulunduğu gözlemlenmektedir.

10.2.1.7. Genel, Yabancı ve Türk Nüfusun İşsizlik Sayıları

2011 yılı itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli	724.194	1.078.426	1.802.620
Yabancı	156.023	166.142	322.165
Türk	2.910	2.043	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler’i kapsamaktadır)

İngiltere’deki işsiz sayısı 2019 yılına %3,81 seviyelerinden girerken, son çeyrekte %3,76 seviyesinde yılı kapatmıştır. İşsiz sayısı 2019 yılının son çeyreğinde önceki yıla göre 73.000 kişi azalarak 1,29 milyon olarak kaydedilmiştir.

2011 nüfus sayımı verileri dikkate alındığında İngiltere’de yaşayan vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranının %9,7 olduğu görülmektedir. Erkekler arasında işsizlik oranı %5,7 (2.910 kişi), kadınlar arasındaki oran ise %4’tür (2.043 kişi).

10.2.1.8. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
16 - 17	7	8	15
18 - 19	47	30	77
20 - 21	91	71	162
22 - 24	244	175	419
25 - 29	487	324	811
30 - 34	564	379	943
35 - 39	460	360	820
40 - 44	333	295	628
45 - 49	328	241	569
50 - 54	169	110	279
55 - 59	121	41	162
60 - 64	48	7	55
65 - 69	6	0	6
70 - 74	1	0	1
75 ve üstü	4	2	6
Toplam	2.910	2.043	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

10.2.1.9. İşsiz Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Sayı
North East	89
North West	209
Yorkshire and the Humber	218
East Midlands	191
West Midlands	135
East	300
Londra	3.249
South East	345
South West	141
Wales (Galler)	76
Toplam	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

10.2.1.10. Asgari ve Ortalama Ücretler

Saatlik Asgari Ücretler (Sterlin)

06.04.2019 tarihi itibarıyla

	25 yaş ve üzeri	21-24 Yaş	18-20 Yaş	18 Yaş Altı
2018 (Nisan)	7,83	7,38	5,90	4,20
2019 (Nisan)	8,21	7,70	6,15	4,35

Saatlik Asgari Ücret (2009-2019)

Kaynak: <https://tradingeconomics.com/united-kingdom/minimum-wages>

10.3. SOSYAL GÜVENLİK

10.3.1. Sayısal Veriler

10.3.1.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

İngiltere’de işçi ve işverenlerden alınan primler sigorta kollarına göre ayrılmayıp, doğrudan Ulusal Sigorta Fonu’nda (National Insurance Fund) toplanmaktadır. Sigortalı kişiler tüm prime dayalı ödenekler için fona tek bir katkı payı ödemektedir. Anılan fon, yüksek işsizlik dönemlerinde olduğu gibi belli ödenekleri ödemekte yetersiz kalırsa, genel bütçeden transferler yapılmaktadır. Sosyal yardım ödenekleri dâhil prime dayalı olmayan ve vergilerden finanse edilen ödenekler ise bazı ihtiyaç gruplarına verilmektedir. Bu ödeneklerin verilmesinde, mağduriyet veya kaynakların düzeyi kıstas olarak alınmaktadır.

Ulusal Sigorta Fonu, İngiltere Bankasında olup, Parlamento müdahalesinin dışındadır. Daha önce Vergi Kurumu (Inland Revenue) tarafından yönetilen Fon, 1999 yılı Nisan ayından bu yana Hazine ve Gümrük İdaresi (HM Revenue and Customs) tarafından idare edilmektedir. Fon, esas olarak sosyal sigorta primleri ve yatırım gelirleri tarafından finanse edilmekte ve dağıtım yöntemine (pay-as-you-go) göre işletilmektedir. Sosyal sigorta prim oranları, primli ödenekleri finanse ederek sistemi sürdürebilecek oranlarda yıllık olarak belirlenmektedir. Fonun borçlanma yetkisi bulunmadığı için denk olması çok önemlidir. Fonun herhangi bir zamanda fazla vermesi halinde bu para yatırım için Ulusal Borç Komisyonerlerine (National Debt Commissioners) aktarılmaktadır.

Primli ödeneklerin tutarı ve ilgili idari masraflar, her yıl tamamen Ulusal Sigorta Fonundan karşılanır. Belli bir seviyenin üzerinde geliri olan çalışanların prim ödeme mükellefiyetleri vardır. Bu gelir, Nisan 2018 itibariyle haftada 155 Sterlin olarak belirlenmiştir. İşverenlerin ise, yine Nisan 2018 itibariyle, çalıştırdıkları işçilerin 155 Sterlinin üzerinde gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyeti bulunmaktadır. Kendi namına çalışanlar ise kazançlarına göre katkıda bulunurlar. Çalışmayanların isteğe bağlı prim (haftalık 13.90 Sterlin) ödemelerine imkân veren bir sistem mevcut olup hastalar ve işsizler için prim kredileri verilir, bir başka ifadeyle emekliliğe esas primler ödenmiş kabul edilir.

10.3.1.2. İşverene Bağlı Çalışanların Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2019 tarihi itibarıyla

Haftalık Kazanç (Sterlin)	Kazançların Yüzdesi (%)
< 118	Prim kesintisi yok
118-166	Prim kesintisi yok ancak ödenek hakkı var
166,01-962	Kazancın %12'si
> 962 (Üst kazanç limiti)	Tüm kazançların %2'si

Bir işverene bağlı çalışanların haftada 118 sterlinin altında gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyetleri bulunmamakla birlikte, haftada 118-166 Sterlin arasında gelir elde edenler ödeneğe hak kazanacak şekilde prim ödemiş sayılmaktadır.

10.3.1.3. İşverenlerin Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2019 tarihi itibarıyla

Haftalık Kazanç (Sterlin)	Kazançların Yüzdesi (%)
< 166	Prim kesintisi yok
166,01-962	%13,8
> 962	%13,8

Kendi namına çalışanlar ise, yıllık kazançlarının 6.365 Sterlinden fazla olması halinde, haftada 3 Sterlin tutarında sabit oranlı bir katkı payı ödemektedirler. Buna ilaveten, yıllık karları 8.632 Sterlin ile 50.000 Sterlin arasında olan kişiler % 9 oranında kazançla bağlı bir prim ile 50.000 Sterlinin üzerindeki her türlü karları için ilave bir % 2 primi ödemek zorundadırlar.

10.3.1.4. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik yardımı, 18-65 yaş arası aktif olarak iş arayan kişilere ödenmektedir. İngiltere'de prime veya gelire bağlı olmak üzere iki tür işsizlik ödeneği vardır. Her iki tür ödeneğe hak kazanabilmek için genel şartlar, kişinin 18 yaşının üzerinde, emeklilik yaşının (65) altında olması, aktif olarak iş arıyor olması veya ortalama olarak haftada 16 saatten az çalışıyor olması,

tam zamanlı olarak eğitim almıyor olmasıdır. 16-17 yaşında olanlara belli şartlarla kısa dönemli yardım sağlanabilmektedir.

Prime dayalı işsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için son iki yıl içinde yeterli prim ödenmiş olması gerekmektedir olup, bu yardım en fazla 182 gün ödenebilmektedir. 182 günden sonra kişi gelire dayalı işsizlik ödeneğine hak kazanabilmektedir.

İkinci tür olan gelire dayalı işsizlik ödeneği ise yeterli prim ödememiş, haftada 24 saatten az çalışan ve 16.000 Sterlinden fazla birikimi olmayan düşük gelirli kişilere verilebilmektedir. 2018 yılı itibarıyla ödenek miktarları aşağıda verilmektedir.

2019 yılı itibarıyla

Prime Dayalı İşsizlik Ödeneği	
Yaş	Haftalık Miktar (Sterlin)
16 - 24	57,90 (üst sınır)
25 ve üzeri	73,10 (üst sınır)

Gelire Dayalı İşsizlik Ödeneği	
Durum	Haftalık Miktar (Sterlin)
Bekâr (< 25 yaş)	57,90 (üst sınır)
Bekâr (≥ 25 yaş)	73,10 (üst sınır)
Çiftler (≥ 18 yaş)	114,85 (üst sınır)
Yalnız yaşayan anne/baba (≥ 18 yaş)	73,10 (üst sınır)
Yalnız yaşayan anne/baba (< 18 yaş altı)	57,90 (üst sınır)

10.3.1.5. Sosyal Güvenlik Ödenek ve Yardımları

Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Ödenekleri

Ödenek türü	Yardım Miktarı (Sterlin/Haftalık) Asgari-Azami 2019/2020
İşsizlik Yardımı (Jobseekers' Allowance)	57,90-114,85
İşgöremezlik Ödenekleri (Incapacity Benefits): <ul style="list-style-type: none">İstihdam ve Destek Ödeneği (Employment and Support Allowance):İşgöremezlik ödeneği (Incapacity Benefit):İleri derecede maluliyet ödeneği (Severe Disablement Allowance):	57,90-114,85 84,65-112,25 79,50
Maluliyet Yaşam Yardımı (Disability Living Allowance)	23,20 – 87,65
Genel Yardım Ödeneği (Universal Credit – Monthly)	251,77 – 1.108,04
Kişisel Bağımsız Yaşam Ödemesi (Personal Independence Payment)	23,20 – 87,65
İş Kazası Maluliyet Ödeneği (Industrial Injuries Disablement Benefit)	35,80 – 179,00
Bakım Yardımı (Attendance Allowance)	58,70 – 87,65
Bakıcı Yardımı (Carer's Allowance)	66,15
Gelir Destek Ödeneği (Income Support)	57,90-114,85
Kira Yardımı (Housing Benefit)	57,90-114,85
Kamu Temel Emeklilik Aylığı –Tam Maaş - Haftalık (State Basic Pension – Full Rate – Weekly)	168,60
Emeklilik Kredisi (Pension Credit)	167,25
Dulluk Yardımları (Kadın eş için)(Widow's Benefits) Dul Ana Ödeneği (Widowed Mother's Allowance) Dulluk Aylığı (Widow's Pension)	119,90 119,90
Ölüm Yardımları (kadın/erkek eş için) (Bereavement Benefits) Dulluk Ödeneği -Tek seferde ödenir-(Bereavement Payment) Dul Ebeveyn Ödeneği (Widowed Parent's Allowance) Dulluk Aylığı (Bereavement Allowance)	2.500-3.000 Sterlin 119,90 119,90
Dulluk Destek Ödeneği -Tek seferde ödenir-(Bereavement Support Payment) – 06/04/2017 sonrası	2.500-3.000 Sterlin
Analık Yardımı (Maternity Allowance)	148,68

Yasal Analık Ödeneği (Statutory Maternity Pay)	148,68
Yasal Babalık Ödeneği (Statutory Paternity Pay)	148,68
Yasal Evlat Edinme Ödeneği (Statutory Adoption Pay)	148,68
Yasal Hastalık Ödeneği (Statutory Sick Pay)	94,25

Tablonun değerlendirilmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Bir kişi aynı kategoride (örneğin maluliyet) birden fazla ödenekten yararlanabilmektedir. Bu nedenle ödeneklerden yararlananların toplamını vermek mümkün değildir.
- İngiltere’de ödeneklerin miktarını belirlemede kişinin medeni durumu, yaşı, çocukları olup olmadığı vb. çok sayıda faktör dikkate alınmakta, bu da ödenek miktarlarının yararlanan kişinin koşullarına göre büyük farklılıklar göstermesine neden olmaktadır. Bu nedenle, ödenek miktarları verilirken azami ve asgari miktarlar belirtilmiştir. Azami/asgari miktarlara ilaveten kişilerin mağduriyet durumuna göre çeşitli prim ilaveleri de yapılabilir.

10.3.2. Aile Yardımları (Çocuk Paraları)

Çocuk ödeneği (Child Benefit), en büyük çocuk için haftalık 20,70 Sterlin, diğer her bir çocuk için ise 13,70 Sterlindir. Genel Yardım Ödeneği (Universal Credit) kademeli olarak yerini almış olsa da, Çocuk Vergi Kredisi (Child Tax Credit) ise gelir düzeyi düşük çocuklu aileleri desteklemeye yönelik bir sosyal yardım olarak uygulanmaya devam etmektedir.

10.3.2.1. Çocuk Yardımı

Haftalık		
	Nisan 2018’den itibaren (Sterlin)	Nisan 2019’dan itibaren (Sterlin)
En büyük/Tek çocuk	20,70	20,70
Diğer çocuklar	13,70	13,70

Çocuk yardımı, en büyük çocuk için haftalık 20,70 Sterlin, sonraki her bir çocuk için 13,70 Sterlidir. Çocuk Vergi Kredisi (Child Tax Credit) ise gelir düzeyi düşük çocuklu aileleri desteklemeye yönelik bir sosyal yardımdır. Bir veya daha fazla sayıda çocuk sahibi olanlar gelir seviyelerine veya özürlü çocukları olup olmaması gibi faktörlere bağlı olarak (2019-2020 vergi yılı için) yıllık 545-3.355 Sterlin arasında değişen ödenekten yararlanabilmektedirler.

10.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

10.4.1. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

2011 nüfus sayımına göre, İngiltere’de Türkiye doğumlu nüfus içinde öğrencilerin sayısı 7.299’dur. Ancak Londra Eğitim Müşavirliği’nin tahminlerine göre İngiltere’de yaşayan zorunlu öğretim çağındaki (5-16 yaş) Türk öğrenci sayısı (Kıbrıslı Türkler dâhil) 30.000’den fazladır. Okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ve devam ettikleri okullara göre dağılımı itibarıyla istatistiki bilgiler bulunmamaktadır.

İngiliz okullarında verilen Türkçe dersleri iki grupta ele alınabilir: İlkokullarda “after-school club” adı altında, normal okul saatleri dışında, talep eden öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri verilmektedir. Orta dereceli okullarda ise çocukların ve okulun başarısını ölçmek üzere kullanılan GCSE sınavlarına hazırlık mahiyetinde Modern Yabancı Diller kategorisi altında ve müfredat içerisinde Türkçe dersi verilmektedir.

10.5. GÖÇ VE UYUM

10.5.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2019 yılı sonu itibarıyla İngiltere genelinde faaliyet göstermekte olan toplam Türk dernek sayısı İngiltere Başkonsolosluğu kayıtlarına göre 146'ya ulaşmıştır. Bunların 16'sı 2002 yılında oluşturulan "İngiltere Türk Dernekleri Federasyonu"nun üyesidir. Bir üst kuruluş, bir dini amaçlı dernek ve iki taraftar derneği dışında kalanlar sosyal ve kültürel amaçlı oluşumlardır.

11. İSVEÇ

11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

11.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2019 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı ülke doğumlu nüfus	Türkiye doğumlu nüfus	Türk vatandaşı olan nüfus
Erkek	5.195.814	1.017.044	28.533	8.105
Kadın	5.131.775	1.002.689	23.156	5.272
Toplam	10.327.589	2.019.733	51.689	13.377

Kaynak: <http://www.statistikdatabasen.scb.se>, İsveç İstatistik Kurumu

11.1.2. İsveç'teki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

Yıl	İsveç Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Toplam Sayısı	Türk Vatandaşlarımızın Toplam Sayısı
2019	915	13.377
2018	796	12.248
2017	1.488	11.072
2016	1.320	11.237
2015	1.182	11.663

Kaynak: <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

İsveç ile ülkemiz arasında vatandaşlarımızın çoklu vatandaşlığa sahip olmaları konusunda herhangi bir sorun bulunmamaktadır. İsveç Vatandaşlık Kanununda 2001 yılında yapılan bir değişiklikle “tek vatandaşlık” ilkesi terk edilmiştir. Bu çerçevede, İsveç vatandaşlığına geçmek isteyen vatandaşlarımızın izinli olarak vatandaşlığımızdan çıkma zorunluluğu ortadan kalkmıştır. Günümüzde vatandaşlarımızın büyük bir bölümünün, Türk vatandaşlığını da koruyarak İsveç vatandaşlığına sahip oldukları görülmektedir. Türk vatandaşlığından ayrılan kişiler için “Mavi Kart” düzenlenmeye devam olunmakla beraber, çifte vatandaşlık olanağı nedeniyle talep düşük düzeydedir.

11.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2019 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-14	1.412	1.210	2.622
15-24	1.769	1.341	3.110
25-34	5.009	3.737	8.746
35-44	6.870	5.113	11.983
45-54	5.870	5.156	11.026
55-64	4.619	3.834	8.453
65 -74	2.053	1.654	3.707
75+	931	1.111	2.042
Genel Toplam	28.533	23.156	51.689

Kaynak: www.scb.se

11.1.4. Türkiye Doğumlu Kişilerin Şehirlere Göre Dağılımı

2018 yılı itibarıyla

İl Merkezi	Erkek	Kadın	Toplam Sayı
Blekinge	103	67	170
Dalarnas	737	530	1.267
Gotlands	49	25	74
Gävleborgs	649	502	1.151
Hallands	410	292	702
Jämtlands	193	144	337
Jönköpings	475	416	891
Kalmar	189	132	321
Kronobergs	205	133	338
Norrbottnens	130	60	190
Skåne	2.929	2.179	5.108
Stockholms	12.631	10.931	23.562
Södermanlands	425	292	717
Uppsala	1.066	934	2.000
Värmlands	510	368	878
Västerbottens	153	101	254
Västernorrlands	234	153	387
Västmanlands	815	678	1.493
Västra Götalands	3.903	3.098	7.001
Örebro	843	732	1.575
Östergötlands	821	711	1.532
Toplam	27.470	22.478	49.948

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

11.1.5. İsveç'teki Türkiye Doğumlarının Diğer Yabancı Ülke Doğumlarıyla Sayısal Mukayesesi

2019 yılı itibarıyla

Ülkeler	Sayı
Suriye	191.530
Finlandiya	144.561
Irak	146.048
Polonya	93.722
İran	80.136
Somali	70.173
Yugoslavya	64.349
Bosna Hersek	60.012
Afganistan	58.780
Almanya	51.436
Türkiye	51.689

Kaynak: <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

11.1.6. İsveç'e Gelen ve İsveç'ten Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Gelen	Ayrılan
2019	2.418	545
2018	2.176	283
2017	1.549	291
2016	1.115	356
2015	1.228	773

Kaynak: <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

11.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2019	438	114	120

Kaynak: Büyükelçilik Konsolosluk Şubesi kayıtları

11.2. ÇALIŞMA HAYATI

11.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İsveç ILO'nun 189 sayılı Ev Hizmetlerinde Çalışanlar Sözleşmesini onaylamıştır

Hükümet 4 Nisan 2019 tarihinde Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 189 sayılı Ev Hizmetlerinde Çalışanlar Sözleşmesini onaylamıştır. İsveç sözleşmeyi onaylayan 28. üye ülke ve 8. Avrupa ülkesi olmuştur.

İsveç çalışma mevzuatında ev hizmetlerinde çalışanlara ilişkin yasal düzenleme 1970 tarihli Ev Hizmetleri Çalışanları Yasası ile yürürlüğe konulmuştur. Yasa, çalışanın işverenin evinde gerçekleştirdiği iş, çalışma saatleri, fazla çalışma ve iş sözleşmesine ilişkin hükümler içermektedir. Yasada ayrıca yaşlılar ve özel ihtiyaçları olan kişilere evde bakım sağlayan çalışanların çalışma saatlerini düzenleyen maddeler de bulunmaktadır.

2019'da yürürlüğe giren yasal düzenlemeler

- Sözleşme Zincirinde İşçi Ücretleri İçin İşverenin Sorumluluğuna İlişkin Yasa (2018:1472) (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/1/2019)
- 189 Sayılı Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş hakkında ILO Sözleşmesinin onaylanmasından kaynaklanan yasa değişiklikleri (yürürlüğe giriş tarihi: 1/03/2019)
- Toplu sözleşme kapsamındaki işyerlerinde ve hukuki ihtilaf hallerinde çalışma barışının sürdürülmesi için öngörülen genişletilmiş yasal zorunluluklara ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/8/2019)
- İşverenlerin “yeni başlangıç işleri” için destek almasını kolaylaştıran düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/8/2019)

2019 yılında ölümlü iş kazalarının sayısı artarken, hükümetin iş kazaları eylem planında tespit ettiği hedefler yakalanamamıştır

Çalışma Bakanı Ylva Johansson bu alanda denetimleri yürütmekten sorumlu kurum olan İşyeri Çalışma Ortamı Kurumuna (Arbetsmiljöverket) ilave kaynak ayrıldığını, yeni müfettiş alımı gerçekleştirildiğini ancak beklenen sonuçlara ulaşamadığını belirtmiştir.

İşyeri Çalışma Ortamı Kurumu'nun resmi web sitesinde (www.av.se) yer alan verilere göre 2016 yılında 37, 2017 yılında 44, 2018 yılında toplam 50 kişi ölümlü iş kazalarında hayatını kaybetmiştir. 2019 yılının Şubat ayı sonunda bu rakam 13'tür.

2016–2018 yıllarında gerçekleşen ölümlü iş kazaları;

- % 41 oranında araç kullanırken meydana gelen,
- % 20 oranında patlama ve çarpmadan meydana gelen,
- % 16 oranında düşmekten kaynaklanan,
- % 6 oranında hayvan veya insan kaynaklı saldırı ve şiddet sonucu yaşanan,
- % 5 oranında makinelerden kaynaklanan,
- % 5 oranında araç, makine ve alet kullanımından kaynaklanan,
- % 2 oranında araçtan,
- % 2 oranında elektrik ve patlamadan kaynaklanan kazalarda yaşanmıştır.

Danimarka, İsveç ve Norveç havayolu şirketi İskandinav Hava Yolları (SAS) pilotlarının grevi

Toplu sözleşme görüşmelerinin çıkmaza girmesi üzerine ülkedeki tüm pilotların %95'ini ve toplamda 1.409 kişiyi temsil eden SAS pilot grubu 26 Nisan'da Danimarka, İsveç ve Norveç'te greve gitme kararı almıştır. Grev kararının alınmasında ücret artışlarının yeterli bulunmaması, pilotların çalışma saatleri ve uçuş rotalarına ilişkin kendilerine zamanında bilgi verilmemesi, değişken çalışma saatleri ve hafta sonlarını da kapsayan uçuş programlarından şikâyetleri etkili olmuştur.

Grev kararının başlamasından itibaren 4.000'den fazla uçuş iptal edilmiş, bu durumdan 380.000 yolcu etkilenmiştir. Grevin şirkete olan maliyetinin günlük 60 – 80 milyon SEK olduğu tahmin edilmektedir.

Bir hafta süren grevin ardından %3,5 maaş artış oranı üzerinde mutabık kalınarak grev sonlandırılmış, grev sonrası Norveç'te 930 kabin görevlisinin işine son verilirken, İsveç ve Danimarka'da işten çıkarma (yasal mevzuat dolayısıyla) yaşanmamıştır.

2019 yılı istihdamda cinsiyet eşitliliği ölçeği

İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO)'nun 2019 yılı cinsiyet eşitliği ölçeğine göre, çalışma saatleri de göz önünde bulundurulduğunda mavi yakalı kadın çalışanlar için aylık ortalama ücret 21.000 SEK, erkek çalışanlar için aylık ortalama ücret 26.800 SEK olmuştur. Aynı yıl içinde beyaz yakalı kadınların aylık ortalama ücretleri 33.000 SEK iken erkek çalışanların aylık ücretleri 42.100 SEK'tir.

İşgücünde yer alan kadınların yarısı genellikle tam zamanlı iş bulamamaları nedeniyle, kamu sektöründe çalışan kadınların ise ¼'ü çocuk bakım izni kullanmaları dolayısıyla kısmi süreli (part-time) çalışmaktadırlar. Erkekler arasında kısmi süreli çalışma istisnai olup tüm erkek çalışanlar arasında kısmi süreli çalışma oranı %15, kamu çalışanları arasında ise %10'dur.

Rapora göre kadın çalışanların 1/3'ü sağlık koşulları bakımından risk teşkil eden işyerlerinde çalışmaktadır. Her 10 kadın çalışandan dördü ve her 10 çalışandan 6'sı ofis çalışma saatleri arasında çalışmakta olup, birçok kişi akşam, hafta sonları ya da gece saatlerinde çalışmak durumunda kalmaktadır. Çalışanların çoğunun çalışma saatlerini belirleme hakları bulunmamaktadır. Kamu sektöründe her 10 çalışandan 8'i gün içinde ve hafta içi çalışırken, çalışanların çoğu çalışma saatleri üzerinde söz hakkı sahibidir. Hafta içi ve gündüz çalışma saatleri dışında çalışmak zorunda olanlar iş ve aile sorumluluklarını bir arada yürütmekte zorluklarla karşılaşmaktadır, zira eğitim mevzuatı hafta içi çalışma saatlerinde çocuk bakım hizmeti öngörmektedir.

11.2.2. Sayısal Veriler

11.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2019 yılı itibarıyla

	Erkek (1000)	Kadın (1000)	Toplam (1000)
Genel (16 - 64 yaş arası)	2.576,1	2.350,9	4.927,0
Yabancı ülke doğumlular (16 - 64 yaş arası)	559,6	464,1	1.023,7

Kaynak: <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

11.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2018 yılı itibarıyla

Yaş grupları	Erkek	Kadın	Toplam sayı
16-25	1.096	591	1.687
26-50	11.583	7.443	19.026
51 -64	4.201	2.623	6.824
65+	350	98	448
Toplam	17.230	10.755	27.985

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

11.2.2.3. Bağımsız Çalışan Türkiye Doğumlu Kişilerin İşkoluna Göre Dağılımı

16 yaş üstü Türkiye doğumlu bağımsız çalışanların endüstri kollarına göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

2018 yılı itibarıyla

İşkolu	Genel Toplam
İdare ve destek hizmetleri	63
Tarım, orman ve balıkçılık	4
İnşaat	88
Eğitim kurumları	21
Sanat, eğlence ve rekreasyon kurumları	31
Mali kurumlar ve sigorta şirketleri	15
Otel ve restoranlar	2.515
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet kurumları	80
Bilgi ve iletişim şirketleri	46
İmalat sanayi	87
Diğer hizmet şirketleri	347
Profesyonel, bilimsel ve teknik şirketler	157
Gayrimenkul şirketleri	46
Motorlu araç ve motorsiklet tamiri ve ticareti	392
Taşıma ve depolama şirketleri	334
Su, atık su, atık arıtma tesisi	3
Bilinmeyen	244
Toplam	4.473

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

11.2.2.4. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

Kazanç getiren bir işte çalışan 16 yaş üstü Türkiye doğumluların çalıştıkları endüstri kollarına göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

2018 yılı itibarıyla

İşkolu	Genel Toplam
İdare ve destek hizmetleri	2.189
Tarım, orman ve balıkçılık	20
İnşaat	720
Eğitim kurumları	3.136
Elektrik, gaz ve termik santral	30
Sanat, eğlence ve rekreasyon kurumları	198
Sınırötesi örgüt ve kurumlar	8
Mali kurumlar ve sigorta şirketleri	203
Otel ve restoranlar	7.213
Ev hizmetlerinde çalışanlar	*
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet kurumları	3.877
Bilgi ve iletişim şirketleri	567
İmalat sanayi	1.799
Madencilik ve taş ocakları	*
Diğer hizmet şirketleri	776
Profesyonel, bilimsel ve teknik şirketler	768
Kamu kurumları ve savunma	833
Gayrimenkul şirketleri	288
Motorlu araç ve motorsiklet tamiri ve ticareti	2.699
Taşıma ve depolama şirketleri	2.200
Su, atık su, atık arıtma tesisi	69
Bilinmeyen	390
Toplam	27.983

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Kurumun notu: Gizlilik politikası gereği 3'ten az kişiden oluşan gruplar (*) ile gösterilmektedir.

11.2.2.5. Asgari* ve Ortalama Aylık Ücretler

2018 yılı itibarıyla

İşkolu	Ortalama Temel ücret (SEK)	Ortalama Aylık Ücret (SEK)
Balıkçılık, Tarım ve Ormancılık	27.500	28.200
İmalat sanayii	34.800	36.600
Madencilik ve Taş Ocakları	36.100	39.900
Bilim ve Teknoloji Şirketleri	42.200	42.800
Bilgi ve İletişim Şirketleri	44.200	45.100
Motorlu Taşıt Ticaret ve Tamir İşletmeleri	31.400	34.100
Mali Kurumlar ve Sigorta Şirketleri	49.400	51.700
Emlak Şirketleri	36.500	37.200
Su, Atık Su, Atık Arıtma Tesisi	32.700	33.800
Eğitim Kurumları	31.700	31.800
İnşaat	34.500	35.500
Elektrik, Gaz ve Termik Santral	41.100	42.600
Taşımacılık ve Depolama	29.800	31.300
Sanat, Eğlence ve Rekreasyon	29.100	29.800
Sağlık ve Sosyal Hizmetler Kurumları	29.700	31.800
Otel ve Restoranlar	24.900	26.100
Kamu Kurumları ve Savunma	36.400	37.000
İdari ve Destek Hizmetleri	28.900	30.100
Diğer Hizmetler	31.700	32.200
Tüm Endüstriler	33.200	34.600

Kaynak: www.statistikdatabasen.scb.se

*Ülkede belirlenmiş genel bir asgari ücret bulunmamakta; asgari ücret düzeyi, sektör veya endüstri düzeyinde yapılan toplu sözleşmeler ile belirlenmektedir.

11.2.2.6. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile ilgili Sayısal Veriler

İsveç Ulusal Arabuluculuk Bürosu'nun hazırladığı 2019 yıllık raporuna göre, 2019 yılında 683 toplu sözleşme imzalanmıştır.

Rakamlarla İsveç'te 2019 yılı İşgücü Piyasası

Ulusal Arabuluculuk Kurumuna kayıtlı toplu sözleşme sayısı	683
2019 yılında ücret ve istihdamın genel koşullarına ilişkin süresi dolup yeniden imzalanan toplu sözleşme sayısı	21
<i>Bu sözleşmelerin kapsamındaki çalışan sayısı</i>	130.000 kişi
Ekonominin tamamı için ortalama ücret (2018)	34.600 SEK
Kadın – Erkek ücretleri arasında açıklanamayan farklılık oranı (2018)	%10.7
Sendikalaşma Oranı (16 – 64 yaş arası tüm sektörlerde - 2018)	%68
Toplu sözleşme kapsamı (16 – 64 yaş arası tüm sektörlerde - 2018)	%90

Kaynak: İsveç Ulusal Arabuluculuk Bürosu 2019 yıllık raporu

11.2.2.7. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

İsveç'te işsizlik sigortası temel işsizlik sigortası ve gelir kaybı sigortasından oluşmaktadır. İşsizlik sigortasının yönetimi işsizlik fonları tarafından gerçekleştirilmektedir.

Gelire dayalı bir ödeme sağlayan ve gelir kaybını telafi etmeyi amaçlayan gönüllü sigorta, işveren katkıları ve üye aidatları ile finanse edilmektedir. Bu sigortadan yararlanmaya hak kazanmak için;

- En az 12 aydır bir işsizlik fonuna üye olmak,
- İşsiz kalmadan önceki 12 ay süresince (ayda en az 80 saat olmak üzere) en az 6 ay veya altı ay sürekli olarak (ayda en az 50 saat olmak üzere) en az 480 saat çalışmış olmak gerekir.

Çalışma koşulunu karşılayan ancak üyelik koşulunu karşılamayanlar, düz oranlı bir yardım olan ve işveren tarafından finanse edilen temel işsizlik sigortasından yararlanırlar. Temel işsizlik sigortasından yararlanmak için;

- işçinin herhangi bir fona üyeliğinin bulunmaması veya
- işsizlik fonuna üye olmakla birlikte gelire dayalı tazminatı alma koşullarını yerine getiremiyor olması gerekmektedir.

Her iki sigortadan yararlanmak için gereken genel koşullar ise;

- işsiz olmak,
- çalışabilecek durumda olmak,
- bir işi kabul etme serbestisi olmak,
- iş arayan olarak istihdam kurumuna kayıtlı olmak,
- uygun bir işi kabul etmeye istekli olmak,
- istihdam kurumunun kendisi için kişisel eylem planı hazırlamasına yardımcı olmak,
- aktif olarak uygun bir iş arıyor olmaktır.

İşsizlik sigortası, görevi suistimal nedeniyle işten çıkarılma veya makul bir neden olmadan işten ayrılma halinde belli bir süre için askıya alınır. Makul bir neden olmaksızın uygun bir işi kabul etmeye razı olmayan veya işi reddetmemekle birlikte, davranışları dolayısıyla kendisine o işin verilemeyeceği anlaşılan kişiye ödenen günlük ödenek ise belli bir süre için azaltılır.

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2019 yılı itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı (1000)	%	Sayı (1000)	%	Sayı (1000)	%
Genel (16 – 64 yaş arası)	187.5	6,8	174.1	6,9	361.6	6,8
Yabancı ülke doğumlular	94.9	14,5	90.6	16,3	185.5	15,3

Kaynak: www.statistikdatabasen.scb.se

11.3. SOSYAL GÜVENLİK

11.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

1. 2019'da yürürlüğe giren yasal düzenlemeler

- Sağlık ve Tıbbi Bakım Yasası (2017: 30), Hasta Yasası (2014: 821) ve Sağlık Bakım Tüzüğünde (2017: 80) sağlık bakım hizmetleri güvencesinin güçlendirilmesine yönelik değişiklik öngören yasal düzenleme. (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- Hastalık izni kullanılan günler için aylığa hak kazanma gün sayısı uygulaması yerine sağlık sigortasında zorunlu yasal indirim öngören yasal değişiklik. (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- 11 – 14 yaş arası çocuklara ödenen nafaka desteğinin miktarının artırılmasını öngören yasal düzenleme. (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- Eczacılık piyasasında kalite ve güvenlikle ilgili düzenleme (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- “Belli Fonksiyonel Bozuklukluları Bulunan Kişilere Destek ve Hizmet Sunumuna İlişkin Yasa” çerçevesinde yürütülen faaliyetler için gereken talep ve izin koşullarının genişletilmesine dair yasal düzenleme (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- Çocuk bakım ödeneği ve engelli bakım ödeneğini kaldırılarak yerlerine engelli çocuklar için yeni bakım ödeneği ve ek masraf yardımı verilmesine ilişkin yasal düzenleme (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- Bazı ölümlerin incelenmesine ilişkin sürecin genişletilerek daha etkili ve etkin hale getirilmesi için yasal düzenleme (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- Aile yardımı ödeneklerine ilişkin kuralların basitleştirilmesine yönelik yasal düzenleme (yürürlüğe giriş tarihi: 1/01/2019).
- Yerel yönetimlerin yaşlılara özel barınma merkezleri tesis etmelerine yönelik kurallara ilişkin yasal düzenleme (yürürlüğe giriş tarihi: 2/04/2019).
- İsveç Sosyal Güvenlik Kurumuna görevini kötüye kullanan dış hekimlerine karşı harekete geçmek için daha geniş yetki veren düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/05/2019).

- Farklı aile yapıları için de ebeveyn izni getiren ve ebeveyn iznine temel rezerv düzey belirlemeyi öngören düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/7/2019).
- Tıbbi bakım çalışanı adıyla yeni bir meslek kolu oluşturan düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/7/2019).
- Tütün ürünleri satmak için gerekli izinler ile restoranların açık alanlarında sigara içme yasağına ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/7/2019).
- Sosyal hizmetler çalışanlarının sahip olmaları gereken niteliklere ilişkin geçici hükümlerde değişiklik öngören düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/07/2019).
- Rahim ağzı kanseri taramasında ücretsiz smear testi yapılmasına ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/7/2019).
- Yenidoğan muayenesinde metabolik hastalıkların muayenesine daha fazla sayıda hastalık tetkikinin eklenmesine ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/7/2019).
- Alkol içeren dondurma ve diğer ürünlere ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/7/2019).
- 65 yaş üzeri kimselerin gelirlerinden alınan özel gelir vergisinin kaldırılmasına ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/7/2019).
- İşverenlerin istihdam ettikleri gençler için ödedikleri sosyal güvenlik katkı payının azaltılmasına ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/8/2019).
- Tek kişilik işyerinde çalışanlar için sosyal güvenlik katkı paylarının indirimli ödenmesine ilişkin düzenlemenin uzatılması (Yürürlüğe giriş tarihi: 1/08/2019).

2. Sosyal Güvenlik Kurumu Försäkringskassan'a yeni başkan atanmış ve Kurumun görevleri yeniden düzenlenmiştir

2 Mayıs 2019 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına Nils Öberg atanmıştır. Aynı tarihte Kurumla ilgili yeni bir yasal düzenleme yürürlüğe konulmuştur.

11.3.2. Sosyal Sigortalar

11.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları (%)

2019 itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı
Yaşlılık	%7	10.21
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)		0.60
İş Kazası/Meslek Hastalığı		0.20
Sağlık		3.55
Aile Sigortası		2.60
İşsizlik (işgücü Piyasası)		2.64
Genel İstihdam Vergisi		11.62
Toplam Prim Oranı		31.42

Kaynak: <https://www.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2019.8/1333.html>

11.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

2019 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek Miktarı (SEK)
Yaşlılık Aylığı*	2.232.768	329.657.643.000
Geçici ve Sürekli Maluliyet Aylığı	306.034	39.037.000.000
Dul Aylığı**	264.194	10.623.516.000
Yetim Aylığı**	29.453	889.703.000
İş Kazası/Meslek Hastalığı	28.951	2.677.000.000
Hastalık Yardımı	591.028	35.969.000.000
Hastalık veya Engellilik Halinde Ödenen Diğer Yardımlar (Diş bakım ödemeleri dâhil)	4.140.781	33.334.000.000
Aile Yardımları	2.345.434	55.826.000.000
Çocuk Ödeneği	1.557.639	33.175.000.000
İşsizlik ödeneği ***	237.888	14.317.860.158

Kaynak: *Social Insurance in Figures 2020*

* (2018 yılı rakamları) <https://www.pensionsmyndigheten.se/statistik-och-rapporter/statistik/statistik-for-alderspension>

** (2018 yılı rakamları) <https://www.pensionsmyndigheten.se/statistik-och-rapporter/statistik/statistik-for-efterlevandepension>

***www.iaf.se/statistikdatabasen/statistikdatabas/utbetalad-arbetsloshetsersattning/
www.iaf.se/statistikdatabasen/statistikdatabas/antal-personer-som-fatt-arbetsloshetsersattning/

11.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Ocak-Aralık 2018 arasında

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Aylık/Ödenek Miktarı (SEK)
Yaşlılık	446	25.492.476
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	91	1.952.897
Toplam	537	27.445.373

Kaynak: İsveç Emekli Aylıkları Kurumu (Pensionsmyndigheten)

11.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İsveç’te gelir getiren bir işte çalışan herkes iş kazasına karşı sigortalıdır. İş kazası terimi, işyerindeki bir kaza veya zarar veren bir etmenden kaynaklanan kaza anlamındadır. Meslek hastalığı ise, kimyasal madde, gürültü, titreşim gibi zararlı etkenlerden kaynaklanmış olabilir. Bu gibi hallerde İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu’nun yaptığı ödemeler, gelir kaybını telafi etmeye dönük ödemeler, dış tedavi masrafları, sınır ötesi sağlık bakımı ve rehabilitasyon dahil sağlık bakımı, bazı hallerde hastalık yardımı ve özel destek cihazlarının masraflarıdır. Geride kalanlara ödenen tazminat ve cenaze masrafları ise İsveç Emekli Aylıkları Kurumunca yönetilmektedir.

İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla daha önceki işini yapamaz hale gelenlere rehabilitasyon süreci boyunca tazminat ödenir.

İş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla çalışma kapasitesinde sürekli bir kayıp olması halinde, kişi bu kaza ya da hastalıktan dolayı gelirinde meydana gelen kaybı telafi edecek bir tazminata hak kazanır. Bu tazminat geçici ya da kalıcı olabilmekte ve miktarı bu kazaya uğranmamış olursa elde edilecek kazanç ile kaza sonrası elde edilmekte olan kazanç arasındaki farka göre hesaplanmaktadır. Kural olarak ödenecek tazminat tutarı taban fiyat tutarının 7,5 katını geçemez.

2019 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Genel	118.580	10.841	129.421

Kaynak: https://www.av.se/globalassets/filer/statistik/arbetsskador-2019/arbetsmiljostatistik-rapport-2020-01_arbetsskador-2019.pdf

11.3.2.5. Aile Yardımları

İsveç sosyal güvenlik sistemi kapsamında aileler ve bakmakla oldukları çocuklar için mali güvence yaratmak üzere ödenen çeşitli ödenek ve yardımlar bulunmaktadır.

Ebeveyn Yardımı

Doğum veya evlat edinme halinde ebeveynler her iki ebeveyn tarafından paylaşılmak üzere çocuğun doğumundan itibaren 480 günlük ya da 16 aylık ücretli ebeveyn izninden yararlanabilmektedirler. Bu izin ay, hafta, gün, hatta saat olarak bile çocuk 8 yaşına gelene ya da okulun ilk yılını tamamlayana kadar kullanılabilir.

1 Ocak 2016'dan geçerli olmak üzere ebeveynlerden yalnız biri tarafından kullanılıp, diğerine devredilemeyen izin süresi 60 günden 90 güne çıkarılmıştır. Bu kural 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren doğan ve aynı tarihten itibaren evlat edinilen çocukların ailelerine uygulanmaktadır. Amaç izin süresinin babalar tarafından kullanımını artırmak suretiyle kadınların istihdamdan kopmalarının ya da uzun süreli ayrı kalmalarının önlenmesidir.

İlk 390 günlük sürede yapılan ödeme gelire dayalı olarak yapılır ve bu sürede ebeveyn ücretinin yaklaşık %80'ini alır Çok düşük geliri olan ya da hiç geliri olmayan ebeveynler için günlük 250 İsveç Kronu minimum ödeme tutarı bulunmaktadır. Ödenen minimum tutar için sınır, hastalık yardımı alabilmek için yeterli gelirin %80'i ve 2019 yılı için azami tutar ise günlük 989 İsveç Kronudur.

2019 yılında ebeveyn yardımı kapsamında toplam 32,7 milyar İsveç Kronu ödenmiş olup bunun %65'i kadınlara ve %35'i erkeklere verilmiştir.

11.3.2.6. Çocuk Parası Miktarları

Çocuk Ödeneği

Çocuk ödeneği, “genel çocuk ödeneği”, “süresi uzatılmış çocuk ödeneği” ve “geniş aile desteğinden” oluşmaktadır. Genel çocuk ödeneği, 16 yaşına kadar (16 yaş dâhil) İsveç’te yaşayan çocuklar için ödenmektedir. Çocuğu zorunlu eğitime ya da özel (special) eğitime devam eden ailelere ”süresi uzatılmış çocuk ödeneği ” adıyla 16 yaştan sonra da ödenmeye devam edilir. İki ya da daha fazla çocuğu için çocuk ödeneği, süresi uzatılmış çocuk ödeneği, öğrenci ödeneği alan ebeveynlere geniş aile desteği ödeneği ödenir. Çocuk ödeneği kapsamında yapılan ödemeler vergiden muafır.

İsveç’te 1 Aralık 2019’da 0 - 16 yaş aralığında yaklaşık 1.004.000 kız ve 1.064.000 erkek çocuk bulunmaktadır. Yıl içinde çocuk ödeneği kapsamındaki ödemelerden 1,5 milyon ebeveyn yararlanmıştır. Ödenen toplam çocuk yardımı 33,2 milyar İsveç Kronu’dur.

2019 yılı itibarıyla (SEK)

Çocuk Sayısı	İsveç’te ikamet eden çocuklar için ödenen aylık çocuk parası miktarı	Geniş Aile Desteği Ödeneği	Aylık çocuk ödeneği ve geniş aile desteği toplamı	2019 yılında ortalama ödenen yıllık miktar
1	1.250	-	1.250	15.000
2	2.500	150	2.650	31.800
3	3.750	730	4.480	53.760
4	5.000	1.740	6.740	80.880

Kaynak: Social Insurance in Figures

11.3.2.7. Diğer Aile Yardımları

Çocuk Bakımı İçin Geçici Ebeveyn Yardımı

Çocuğu ya da çocuğunun bakıcısı bir hastalığa yakalanan ebeveyn, hasta çocuğuna bakmak için evde kalmak zorunda kaldığı 60 günlük süreye kadar geçici bir yardım almaya hak kazanır.

Bazı durumlarda bu 60 güne bir 60 gün daha eklenebildiği gibi, ciddi bir hastalığa yakalanan 16 yaş altı çocuğu olan ebeveynlerin her ikisine birden çocuklarına bakabilmeleri için sınırsız süreli yardım verilebilmektedir.

Yardım tam gün, yarım gün veya günün belli bir süresi için alınabilir ve miktarı hastalık yardımı alabilmek için yeterli gelirin %80'i kadardır.

2018 yılı içinde bu kapsamda 877.000 ebeveyne ödeme yapılmış olup, bunların %56'sı kadın ve %44'ü erkektir. Ödenen toplam miktar ise 6,4 milyar SEK'tir.

Doğum ve evlat edinme durumunda geçici ebeveyn yardımı

Bu yardımdan baba veya çocuğun ikinci ebeveyni doğumdan itibaren 10 gün, evlat edinme tarihinden itibaren ise 5 gün süreyle yararlanır. 2019 yılı içinde 87.000 kişi bu yardımdan faydalanmış olup, bunların %99'u erkek ve %1'i kadındır. Ödenen toplam miktar 867 milyon SEK'tir.

Çocuğun ölümü halinde geçici ebeveyn yardımı

Çocuğun ölümü halinde ebeveynler 90 gün içinde 10 gün süreyle bu yardımdan faydalanabilirler. 2019 yılında 800 ebeveynin yararlandığı bu yardım için ödenen toplam miktar 7 milyon SEK olmuştur.

Hamilelik Yardımı

İşverenin fiziksel performans gerektiren bir işte çalışan hamile kadını hamileliğin ilerleyen dönemlerinde kendisine uygun bir işe transfer edememesi halinde, hamileliğin son 2 ayında 50 güne kadar ödenebilen bir yardımdır. İşyeri Ortamı Yasası gereği hamilelikte yapılması yasak bir iş söz konusu ise, bu yasak süresince (tüm hamilelik süresi de olabilir) yardım ödemesi yapılır.

2019 yılı içinde hamilelik yardımından yararlananların sayısı 25.000 kadın olup ödenen miktar 607 milyon SEK'tir. Yardımı alanların yaş grubu 25 – 34 yaş aralığında olup, en fazla doğum da bu yaş aralığında gerçekleşmektedir.

Nafaka Desteği

Hala eğitimine devam eden çocuğu olan ebeveynler, çocukları 18 yaşına gelene kadar onların bakımlarından sorumludurlar. ocuk tek bir ebeveynle birlikte yaşıyorsa, diğer ebeveynin ocuk desteği ödemesi gerekir. Ancak ayrı yaşayan ebeveyn ödeme yapmıyorsa ya da nafaka desteği miktarından daha az ödeme yapıyorsa veya tek bir ebeveyn tarafından yurtdışından bir ocuk evlat edinildiyse, çocuğun babası resmi olarak tespit edilmedi ise Sosyal Güvenlik Kurumu aylık nafaka desteği ödemesi yapar.

2019 yılında yapılan yasal değişiklik ile 1 Ocak 2019'dan itibaren 11 yaşına kadar olan çocuklar için 1.573 SEK, 11 – 14 yaş arası çocuklar için 1.723 SEK, 15 yaşından itibaren ise 2.073 SEK olarak ödenecektir.

ocuk 18 yaşını doldurduktan sonra, eğitim hayatına devam ettiği, evlenmediği ve ebeveynlerinden biri ile veya velisi olan kişi ile birlikte yaşamaya devam ettiği sürece 21 yaşına kadar nafaka ödeneğinden yararlanmaya devam etmektedir. deme 18 yaşından itibaren doğrudan çocuğa yapılır.

2019 yılında 109.000 kişi nafaka desteği ödeneğinden yararlanmıştır. Toplam denen miktar 2,7 milyar SEK'tir. Nafaka yardımından yararlananların %85'i kadın, % 15'i erkektir.

Barınma deneği

Barınma deneği almak için, çocuklu aileler ile 18 – 29 yaş arasındaki çocuksuz gençler başvurabilir. deneğin miktarı evde yaşayan kişi sayısı, evin maliyeti, büyüklüğü ve hane halkının gelirine göre ödenir. Başvuru sahibi gelir testine tabidir. En fazla müteakip 12 ay süreyle ödenir.

Barınma deneğinden genellikle yalnız yaşayan ebeveynler ve özellikle de kadınlar yararlanmaktadır. 2019 yılında ödenekten %58'i yalnız yaşayan anneler, %12'si yalnız yaşayan babalar ve %31'i birlikte yaşayan ebeveyn çiftler olmak üzere 165.000 kişi yararlanmış olup toplam 4,6 milyar SEK deme yapılmıştır.

Engelli Ödeneği

Engelli olması nedeniyle günlük hayatında evde veya işyerinde yardıma ihtiyaç duyan ya da engeli nedeniyle ilave masraflara katlanmak zorunda olanlara ödenir. 2003 yılında engelli ödeneğini alma yaşı 16'dan 19'a çıkarılmıştır. 19 yaşına girilen yılın Temmuz ayından itibaren ödenir ve ödeneğe hak kazanmak için engellilik halinin 65 yaşından önce ortaya çıkmış olması gerekir.

Ödenek miktarı yardım ihtiyacı ve masraflarla orantılı olarak o yılın taban fiyat tutarının %36, %53 veya %69'u oranında ödenir. 2019 yılında bu seviyelere karşılık gelen aylık miktarlar sırasıyla 1.395, 2.054 ve 2.674 SEK'tir. Görme engeli ve ağır işitme kaybı olan engelliler, engellilik halinin 65 yaşından önce ortaya çıkmış olması koşuluyla engelli ödeneğini her zaman alırlar.

2019 yılında 31.000 kadın ve 27.000 erkek engelli ödeneğinden faydalanmıştır. Yıl içinde toplam 1,3 milyar ödeme yapılmıştır.

Emekli ve Hastalık Aylığı Alanlara Ek Barınma Ödeneği

İsveç'te ikamet eden, emekli aylığı ya da malul aylığı (sjukersättning/ aktivitetsersättning) alan ve düşük gelirli olan kişilere ödenir. Ek barınma ödeneği ve özel ek barınma ödeneğinden oluşur.

Ek barınma ödeneği, genel emekli aylığına ve hastalık yardımlarına ilaveten ödenir. Malullük ya da aktivite aylığı alanlara ödenen barınma ödeneği Sosyal Sigortalar Kurumu (Försäkringskassan); emeklilik aylığı, dul aylığı ve diğer yardımlardan yararlananlara ödenen barınma ödeneğini ise Emeklilik Kurumu (Pensionsmyndigheten) yönetir.

Ödenen miktar, evin maliyeti ve sigortalının geliri ve net mal varlığına göre belirlenir. Vergiden muaftır. 2019 yılında bekâr bir kişiye ödenen azami miktar aylık 5.000 SEK, evli kişiye ödenen azami miktar 2.500 SEK'tir.

Özel ek barınma ödeneği, ek barınma ödeneğine ilaveten ödenir. Bu ödeneği almak için makul miktarda barınma masrafı ödeniyor olması gerekir. 2019 yılında bekâr bir kişi için bu miktar

aylık azami 6.620 SEK iken, evli kişiler için bu miktar aylık azami 3.310 SEK'tir. 2019 yılında bekâr bir kişiye ödenen azami miktar aylık 5.758 SEK, evli kişiye ödenen azami miktar 4.691 SEK'tir.

Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar*

2019 itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlanan Sayısı	Ödenen Miktar (SEK)
Emekli ve Hastalık Aylığı Alanlara Ek Barınma Ödeneği	115.999	5,1 milyar
Engelli Ödeneği	58.056	1,3 milyar
Engelli Çocuklara Ödenen Bakım Ödeneği	46.300	3,4 milyar
Toplam	220.355	9,8 milyar

Kaynak: Social Insurance in Figures 2020 – Försäkringkassan (İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu)

** 2019 yılı taban fiyat tutarı: 9.688 SEK'tir.*

11.3.3. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

İşyeri Aylığı

Emeklilik sisteminin ikinci ayağını oluşturmaktadır. İşveren ile çalışan arasında ücret anlaşmalarında tespit edilen, yönetimi, fonu ve ödemeleri buna bağlı olarak belirlenen sistemdir. İşçi ve işveren arasında toplu sözleşmelere ya da bireysel iş sözleşmelerine dayalı emeklilik olarak da adlandırılan tamamlayıcı bir aylık sistemidir.

İsveç'te dört büyük işyeri emeklilik anlaşması bulunmaktadır. Çalışanın hangi anlaşma kapsamına dâhil olacağı çalıştığı sektöre ve doğduğu tarihe göre belirlenmektedir (belediye ve şehir konseyinde çalışanlar, kamu sektöründe çalışanlar, özel sektörde çalışanlar).

İşyeri emekli aylığında emekliliğe esas gelir alt ve üst sınırı bulunmaz. Anlaşmaların çoğunda emekli aylığı alma yaşı 55 olsa da, 55 yaşında bağlanan aylık oldukça düşük olmakta, yüksek aylık için 65 yaşını beklemek gerekmektedir. Bağımsız çalışanların işyeri emekliliği bulunmamaktadır.

İlave Emekli Aylığı

Garanti emekliliği İsveç'te ikamet eden ve çok az geliri olan ya da hiç geliri olmayan bireylere temel sosyal güvence sağlayan ilave emekli aylığıdır. Merkezi hükümet bütçesinin vergi gelirleri ile finanse edilir. 65 yaşından itibaren ödenen garanti aylığına hak kazanmak için 16 yaşından itibaren en az 3 yıl, aylığın tamamına hak kazanmak için ise 40 yıl İsveç'te ikamet etmiş olmak gerekmektedir. 40 yıldan az olan her bir yıl için aylık 1/40 oranında azaltılarak ödenmektedir. Yeni yapılan yasal düzenleme sonrası 2023'den itibaren garanti aylığına hak kazanma yaşı 66'ya çıkacaktır.

2019 yılında bekâr bir emeklinin alabileceği aylık en yüksek miktar 8.597 SEK, evli bir emeklinin alabileceği en yüksek miktar ise 7.690 SEK'tir. Kazançlarından dolayı bir emekli aylığına hak kazananların garanti aylıkları azaltılır.

ABAD tarafından alınan ve İsveç dışında ikamet edenlere garanti aylığı ödenmesini durduran hüküm üzerine 2020 yılı için geçici bir yasa yürürlüğe konularak AB, AEA ülkesi ya da İsviçre'de yaşayan garanti aylığı hak sahiplerinin aylık almaya devam etmeleri sağlanmıştır.

11.3.4. Sosyal Yardımlar

İsveç'te gelir/varlık testine göre tabi olarak aile ya da bireye yapılan aylık asgari geçim yardımı kapsamında, barınma ödeneği, emekliler için bakım desteği ve bakım desteğine ek telafi yardımı yapılmaktadır.

11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

11.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Öğrenci Sayısı
Kreş	521.885
Pedagojik Bakım	10.615
Okul Sonrası Aktivite Merkezi	493.137
Okul Öncesi Sınıfı	121.956
İlkokul	1.086.180
Engelliler için İlk ve Ortaokul	9.944
Özel Eğitim Okulu (Özel Eğitim İhtiyacı Duyan Çocuklara Yönelik)	699
Lise	355.004
Engelli Öğrenciler için Lise	5.920
Yetişkinler İçin Özel Eğitim Veren Okullar	3.525
Genel Toplam	2.608.865

Kaynak: www.skolverket.se

11.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

İsveç'te meslek eğitimi devlet, yerel yönetim, sosyal taraflar ve özel sektör işbirliği ile örgün eğitim sistemi içinde lise ve üstü düzeyde *öğrencilere*, yetişkin eğitimi şeklinde *işsizlere* ve istihdam piyasasına girmelerini sağlamak üzere dil ve adaptasyon eğitiminin bir parçası olarak ülkeye yeni gelen göçmenlere sunulmaktadır.

Örgün eğitim sistemi içinde ilk 9 yıllık zorunlu eğitimin ardından 3 yıllık lise ve üstü düzeyde mesleki eğitim programları mevcuttur.

Lise sonrası 3 yıllık Meslek Yüksek Okullarında ise meslek yüksek eğitimi, üniversiteler, yerel makamlar ve özel eğitim kurumları vermektedir. Öğrenci (ya da velisi/vasisi), işveren ve okul arasında bir anlaşma imzalanmaktadır. Meslek yüksek eğitimi okullarda örgün eğitim ya da çıraklık eğitimi şeklinde verilmektedir. Okullarda verilen eğitim, işgücü piyasasının

ihtiyaçları doğrultusunda ve işverenler ve iş dünyası ile yakın işbirliği ile şekillendirilmektedir. İşgücü piyasasındaki gelişmeler doğrultusunda programlar ve uzmanlık alanları değiştirilebilmektedir. İş dünyasının temsilcileri gerek okulların yönetim kurulunda yer alarak, gerek projelere katılarak, ders vererek ya da öğrencilere iş fırsatları sunarak eğitimde aktif rol almaktadır.

2018 yılında meslek lisesine devam eden öğrenci sayısı 54.400 olup bunların % 55'i kadın, %45'i erkektir.

11.4.3. Türklerin Eğitim Düzeyi

16-74 yaş arası Türkiye Doğumlu Nüfusun Eğitim Düzeyi Tablosu

2019 yılı itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
Temel Eğitim	3.398	4.412	7.810
Lise Eğitimi	4.344	4.831	9.175
3 Yıllık Kısa Süreli Yüksek Okul Eğitimi	3.503	2.985	6.488
3 Yıllık Uzun Süreli Yüksek Okul Eğitimi	7.772	7.339	15.111
Doktora Öğrencisi	636	778	1.414
Eğitim Seviyesi Bilgisi Bulunmayanlar	20.538	26.300	46.838

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu Eğitim Verileri

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__UF__UF0506/UtbMigInvLand/

Yukarıdaki tablo İsveç İstatistik Kurumu verilerinden alınmış olup, lise üstü eğitim alanlarla birlikte (vatandaşlık durumu, doğduğu ülke vb. den bağımsız) "Türkiye kökenli nüfusun" eğitim durumuna ilişkin bilgi sunmaktadır.

11.4.4. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Anne ve/veya babası yabancı olan çocukların evde günlük olarak konuşulan anadilde eğitim hakkı bulunmaktadır. Haftada bir saat olan anadil derslerini mahallen atanmış Türk öğretmenler vermektedir. Öğretmenler MEB kaynaklı kitaplar kullanabildikleri gibi kendi ders materyallerini kendileri de hazırlayabilmektedir.

Belli bir bölgede aynı ana dil dersini almak isteyen öğrenciler bir okulda toplanmakta ve anadil öğretmeni haftanın belli günlerinde bu okula gelerek ders yapmaktadır. Bu durum öğrencileri

hem fiziksel olarak zorlamakta hem de genel olarak ders saatlerinin sonuna alınan bu derlere öğrenciler yorgun gelmektedir.

Yalnızca Türkçe için değil tüm anadil dersleri için program bu şekilde yapıldığı için bunun değişmesi kısa vadede mümkün görünmemektedir.

Türkçe, modern diller kapsamında yabancı dil olarak yalnızca Göteborg şehrinde lise seviyesinde verilmektedir.

Temel eğitimde birinci sınıftan itibaren verilen din dersleri tüm dinler hakkında bilgi verip daha çok dinler tarihi biçiminde içeriktedir. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından gönderilen din görevlileri camilerde verdikleri Kuran kurslarının yanı sıra din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri vermektedir.

11.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

11.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2019 yılında yürürlüğe giren mevzuat değişikliği

İsveç'te ikamet izni alma imkânını sınırlandıran geçici yasanın süresinin uzatılmasına ilişkin düzenleme (Yürürlüğe giriş tarihi: 20/07/2019)

İsveç'te İslamofobi, yabancı düşmanlığı ve ırkçılığın yükselişi

İsveç'te İstihbarat Örgütü SÄPO tarafından da açıklandığı üzere, islamofobi, yabancı düşmanlığı ve ırkçılık yükselmektedir. Hükümet bu nedenle Ulusal Suçu Önleme Konseyini İslamofobik nefret suçlarını derinlemesine incelemekle görevlendirmiştir. Ayrımcılığın Önlenmesinden Sorumlu Bakan Åsa Lindhagen, İslamofobiyi daha iyi anlayarak nefret suçlarının önlenmesini sağlamak için daha etkin adım atmayı hedeflediklerini, geçtiğimiz yılın ülkedeki Müslümanlar için zorlu bir sosyal iklimde geçtiğini belirtmiştir. Bakan, İsveç'te nefret suçlarının %21'inin kamusal alanda, %18'i ise internet ortamında işlendiğine ve günlük hayatta nefret suçlarına özellikle göçmen kadınların maruz kaldığına dikkat çekmiş ve hükümetin ırkçılıkla mücadele için 10 milyon SEK ayırdığını ifade etmiştir.

İrkçilik ve yabancı düşmanlığı çerçevesinde gerçekleştirilen nefret suçları ile ilgili olarak Ulusal Suçu Önleme Konseyinin 2018 yılı raporu incelendiğinde nefret suçu niteliği taşıyan toplam 7.090 suç işlendiği görülmektedir. Bu rakam 2013 yılına oranla %29, 2016 yılına oranla %11 artış göstermiştir. Polis tarafından rapor edilen suçlar 2010-2013 yılları arasında sabit kalırken, 2015 yılından itibaren gözle görülür bir artış gözlenmektedir.

2016 yılından bu yana en fazla artış gösteren nefret suçları yabancı düşmanlığı/ırkçılık, anti-semitizm ve cinsel eğilimlere düşmanlık sebebiyle işlenen suçlar olmuştur. 2018 yılında işlenen nefret suçlarının %69'u yabancı düşmanlığı/ırkçılık, %8'i islamofobi, %4'ü anti semitik saikle işlenmiştir.

2018 yılında islamofobik saikle işlendiği rapor edilen suçların %6'sı, yani 36'sı şiddet suçları (saldırı, cinayet ve kamu çalışanına saldırı), %39'u, yani 218'i tehdit ve taciz, %10'u, yani 56'sı hakaret, %10'u, yani 58'i zarar verme/duvar yazısı, %32'si kışkırtma ve tahrik, 2 tanesi ayrımcılık ve %2'si, yani 12'si diğer suçlardır.

Aynı yıl yabancı düşmanlığı ve ırkçılık saikiyle işlendiği tespit edilen suçların %11'i (554'ü) şiddet suçları (saldırı, cinayet ve kamu çalışanına saldırı), %37'si (1.803'ü) tehdit ve taciz, %13'ü (633'ü) hakaret, %17'si (846'sı) zarar verme/duvar yazısı, %15'i (753'ü) kışkırtma ve tahrik, %1'i (60'i) ayrımcılık ve %4'ü (216'sı) diğer suçlardan oluşmaktadır.

Ayrımcılıkla ilgili rapor edilen suç sayısının çok düşük olmasının, ayrımcılığın somut ve kanıtlanabilmesi kolay bir suç olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yıllara Göre Rapor Edilen İslamofobik ve Irkçı Saldırıların Sayısı

Yıllar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018*
İslamofobik saldırılar	272	194	272	278	306	327	492	558	439	562
İrkçı saldırılar	4.224	4.116	3.786	3.936	3.979	3.999	4.314	4.765	4.609	4.865

Kaynak: www.brå.se

*2016 yılından itibaren istatistikler 2 yılda bir yayınlanmaktadır.

11.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

İsveç'te vatandaşlarımız tarafından 1977 yılında Stokholm'de kurulan "İsveç Türk İşçi Dernekleri Federasyonu" ve 2003 yılında Göteborg'da kurulan "İsveç Türk Federasyonu" adlı iki federasyon çatısı altında çeşitli dernekler faaliyet göstermekteydi. 2016 yılında yaşanan bir takım gelişmeler neticesinde her iki Federasyonun da faaliyetlerine son verilmiştir.

Bu iki Federasyonun çatısından ayrılan dernekler, Federasyon yetkilileri tarafından Müşavirliğimize verilen bilgiye göre, İsveç Türk İşçi Dernekleri Federasyonu'na bağlı olarak

çalışmalarını yürüten İsveç-Türk Kadın Federasyonu ve 1995 yılında genç vatandaşlarımız tarafından kurulan İsveç-Türk Gençlik Federasyonu çatısı altında toplanmaktadır.

11.5.3. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Aralık 2019 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Federasyon	7
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	14
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	67
İşadamları Dernekleri	-
Spor Dernekleri	3
Soydaş Federasyonları	3
Soydaş Dernekler	12
Toplam	106

Kaynak: T.C. Stokholm Büyükelçilği

11.5.4. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

İsveç'te 9 Eylül 2018 tarihinde genel ve yerel seçimler bir arada gerçekleştirilmiştir. Seçim sonuçlarına göre 349 sandalye sayılı Meclisteki (Riksdag) 8 siyasi partinin dağılımı aşağıdaki gibi olmuştur:

- Sosyal Demokratlar 100 sandalye (%28,26),
- İlimli Parti 70 sandalye (%19,84),
- İsveç Demokratları 62 sandalye (%17,53),
- Merkez Parti 31 sandalye (%8,61),
- Sol Parti 28 sandalye (%8,00),
- Hristiyan Demokratlar 22 sandalye (%6,32),
- Liberal Parti 20 sandalye (%5,49),
- Yeşiller 16 sandalye (%4,41).

Yeni hükümet 131 günlük müzakereler neticesinde 21 Ocak 2019 tarihinde Merkez Parti ve Liberal Partinin desteğini alan Sosyal Demokratlar ve Yeşiller tarafından kurulmuştur. Stefan Löfven ortaya çıkan siyasi çıkmaza son vererek ikinci Başbakanlık dönemine başlamıştır.

9 Eylül 2018 tarihinde İsveç'te gerçekleştirilen genel seçimler sonucunda seçilen ülkemiz kökenli Milletvekilleri aşağıda sunulmuştur:

Sosyal Demokrat Parti

1. İbrahim Baylan
2. Serkan Köse
3. Kadir Kasırga
4. Roza Güçlü Hedin
5. Sultan Kayhan
6. Emanuel Öz

Hristiyan Demokrat Parti

7. Robert Halef

Liberal Parti

8. Gülan Avcı

İsveç Demokratları Partisi

9. Sara Seppälä Ateş

12. İSVİÇRE

12.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

12.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2019 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk	Çifte Vatandaşlar	TOPLAM
Erkek	4.267.775	1.136.858	35.026	(*)	(*)
Kadın	4.336.130	1.010.148	31.269	(*)	(*)
Toplam	8.603.905	2.147.006	66. 295	61.537 (**)	127.832 (***)

Kaynaklar: Bern Büyükelçiliği Konsolosluk.net kayıtları,

<https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/bevoelkerung.assetdetail.7926998.html> (2019 /03)

<https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/bevoelkerung.assetdetail.4782734.html>

<https://www.pxweb.bfs.admin.ch/>

(*) İsviçre vatandaşlığına sahip Türk vatandaşlarının sayısal anlamda kadın/erkek olarak sınıflandırıldığı istatistiki bilgi bulunmamaktadır.

(**) 61.537 Çifte vatandaş sayısı 1991-2019 yılları arasındaki süreci kapsamaktadır. 1991 yılına kadar çifte vatandaşlığa geçmiş olanlar ile ilgili veri bulunmamaktadır. Türk vatandaşlarının İsviçre vatandaşlığına geçmeleri sonucunda çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımızın ayrıntılı demografik verilerini elde etmek mümkün olamamaktadır. Çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımız İsviçre istatistik verilerinde İsviçre vatandaşları arasında kayda alınmaktadır. Bu nedenle vatandaşlarımızı konu alan bazı istatistiklerdeki veriler sadece tek vatandaşlığa sahip Türk vatandaşlarını içermektedir.

(***) Türk vatandaşı, çifte vatandaş, 1991 yılı öncesinde çifte vatandaşlığa geçmiş bulunanlar, mülteci, kâğıtsız ve iltica başvurusunda bulunmuş kişi statülerindeki toplam vatandaş sayısınının 130/140.000 civarında olduğu değerlendirilmektedir.

İsviçre Federal İstatistik Dairesinin (BFS) vatandaşlarımızın sayısına ait son kesin verileri, 2019 yılı sonu itibarıyla 66.265 kişi olarak yayınlamıştır. 1991 den beri çifte vatandaşlığa geçmiş olanların sayısı ise 61.537 olup bu verilere göre İsviçre'de yaşayan vatandaşlarımızın sayısı toplam 127.802 civarındadır.

Diğer yandan, Konsolosluk Net üzerinden elde edilen çifte vatandaşlar dâhil vatandaş sayısı ise 176.135'tir. Konsolosluk yetkililerinden alınan bilgilere göre kayıtlardaki fazlalık özellikle Türkiye'ye dönüş yapan ancak bunu beyan etmeyenlerin sistemde hala İsviçre'de ikamet etmekte olduğu şeklinde gözükmesinden kaynaklanmaktadır.

Federal Göç Müsteşarlığı veri tabanında ise Türk göçmenlerin sayısı 66.431 olarak verilmektedir.

Bu farklı veriler değerlendirildiğinde, İsviçre’de yaşayan Türk vatandaşı, çifte vatandaş, 1991 yılı öncesinde çifte vatandaşlığa geçmiş bulunan vatandaşlarımız, mülteci-konumundakiler, kâğıtsız ve iltica başvurusunda bulunmuş, geçicici kabul konumundaki kişi statülerindeki toplam vatandaş sayısınının 130/140.000 civarında olduğu değerlendirilmektedir.

2019 Yılı Sonu İtibarıyla İsviçre Vatandaşlığına Geçenlerin Sayıları

Tabiyet	Vatandaşlığa Geçenlerin Toplamı	İsviçre'de İkamet Edenler	İsviçre Dışında İkamet Edenler	Vatandaşlığa Geçişler		
				Standart Vatandaşlık	Kolaylaştırılmış Vatandaşlık	Yeniden Vatandaşlığa Alınanlar
TOPLAM	42.050	39.946	2.104	33.975	7.874	201
TÜRKLER	1.803	1.795	8	1.527	274	2

Kaynak: Federal Göç Müsteşarlığı (SEM)

12.1.2 Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaşlarına Göre Dağılımı

2019 yılı sonu itibarıyla

İsviçre’deki Vatandaşlarımızın Yaşlarına Göre Dağılımı			
Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam*
0-5	2.161	2.125	4.286
6-15	3.664	3.553	7.217
16-17	617	632	1.249
18-64	26.880	22.941	49.821
65 ve üstü	2.513	2.718	5.231

Kaynak: Federal İstatistik Ofisi

(*)Bu rakamlar ülkede geçici, mevsimsel, farklı statü ve konumlarda ikamete sahip vatandaşlarımızı da içerdiğinden genel rakamlara oranla değişiklikler arz etmektedir.

Konsolosluk net ve Federal İstatistik Kurumu verileri çerçevesinde; T.C. Bern Büyükelçiliği tarafından derlenen İsviçre’de yaşayan vatandaşlarımızın yaşlarına göre dağılımını gösteren

yukarıdaki tablo incelendiğinde, buradaki Türk nüfusun genç ve işgücünü oluşturan bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

0-17 yaş grubu, vatandaşlarımızın toplam nüfusunun %18,8'ini, işgücünü oluşturan 18-64 yaş grubu %73,48'ini oluşturmaktadır.

65 yaşın üstündeki vatandaşlarımızın oranı ise sadece %7,71'dir. İsviçre vatandaşlığı bulunmayan Türk nüfusunun %30,86'sı İsviçre'de doğmuştur ve ikinci-üçüncü kuşak göçmenleri oluşturmaktadırlar. İsviçre'de yaşayan vatandaşlarımızın yaklaşık %52,85'ini erkekler oluşturmaktadır.

12.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

Vatandaşlarımızın yaklaşık %85'i İsviçre'nin Almanca, %10'u Fransızca, %5'i ise İtalyanca konuşulan kantonlarında yaşamaktadırlar. En fazla vatandaşımızın yaşadığı Kantonlar sırasıyla Zürih (12.968), Basel (11.601), Aargau (9.943), Bern (5.588), Solothurn (5.163) ve St. Gallen'dir (4.360).

Vatandaşlarımızın İkamet Belgesi Türlerine Göre Dağılımı

İkamet izinli Türk vatandaşları	68.172
Aşağıdaki kategorilerde yer almayan	831
(B) türü ikamet izni -1 yıl süreli	10.747
(C) türü ikamet izni-süresiz	56.002
(Ci) İş durumu bağlantılı ikamet izni	10
(F) geçici kabul	471
(L) mevsimlik ikamet izni	108
(N) iltica başvurusu yapmış olanlara verilen	424
Dokunulmazlığı olan diplomatlar	277
Dokunulmazlığı olmayan misyon çalışanları	133

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi (BFS) 2019

Geçici Ve Farklı İkamet İzni Olmaksızın Yapılan Sınıflandırma:

Oturma İzin Türü	Erkek	Kadın	Toplam
Kısa süreli ikamet izni (L) belgesi sahibi	62	43	105
"B" sınıfı oturma izni belgesi sahibi	6.119	5.639	11.758
"C" sınıfı oturma (yerleşme) izni belgesi sahibi	28.845	25.587	54.432
Toplam	35.026	31.269	66.295

Kaynak: Konsolosluk.net

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, İsviçre'deki vatandaşlarımızın çoğunluğunu uzun süreli (5 yıl) oturma iznine ya da yerleşim hakkına sahip "C" sınıfı ikamet belgesi sahibi vatandaşlarımız oluşturmaktadır.

EFTA ve 15 AB ülkesinin vatandaşlarının 5 yıl, diğer ülke vatandaşlarının ise 10 yıl İsviçre'de ikamet ettikten sonra hak kazanabildikleri "C" sınıfı ikamet (yerleşme) izni vatandaşlık alınmasından bir önceki adım olarak bilinmektedir.

12.1.4. İsviçre'deki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

2019 yılı sonu itibarıyla yayınlanan verilere göre, İsviçre'nin toplam nüfusu **8.603.905**'dir.

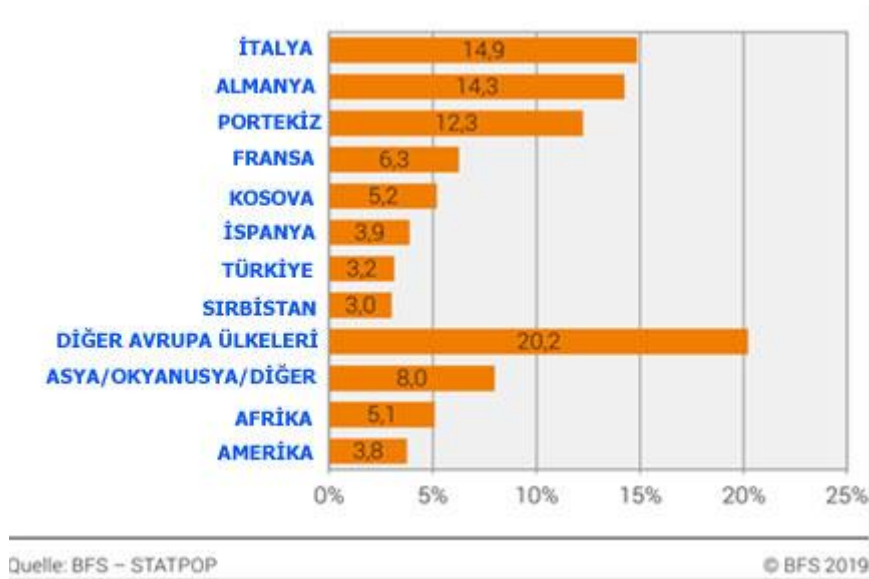
Bu ülkede mukim **2.147.006** yabancı nüfus içinde (İsviçre vatandaşlığı bulunmayan) Türkler, sayısal olarak İtalyan (323.683, %15,3), Alman (309.388, %14,7) Portekiz (262.926, %12,5), Fransız (139.646, %6,6), Kosovalı (113,800, %5,4) ve İspanyol (85.203, %4,0) vatandaşlarından sonra %3,2'lik oranla 7. sırayı almaktadır.

Yabancı nüfus ülke nüfusunun yaklaşık %25'ini teşkil etmektedir.

İsviçre'deki yabancı nüfusun çoğunluğu Avrupa kökenlidir. Bunlardan % 49'u 28 AB/EFTA ülkesi vatandaşdır.

- Bu arada, toplam İsviçre vatandaşlarının %11'ine tekabül eden 760.200 İsviçre vatandaşı da İsviçre dışında diğer ülkelerde ikamet etmektedir. Diğer bir deyiş ile her 5 İsviçreliden 1'i İsviçre dışında yaşamaktadır.

İsviçre'de İkamet Eden Yabancıların Tabiyetlerine Göre Oranları

Kaynak: <https://www.bfs.admin.ch>

Doğum Yerlerine Göre, İsviçre’de Nüfus Sistemine Kayıtlı Olanlar

Doğduğu ülke	Genel Toplam	İsviçreliler	Yabancılar
Ülke Nüfusu	8.544.500 (2020 yılında revize edilen rakam 8.603.000)	6.396.300 *	2.148.300*
İsviçre’de doğanlar	5.991.100	5.576.800	414.300
İsviçre dışında doğanlar	2.553.400	819.500	1.733.900

Kaynak: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/bevoelkerung/migration-integration/auslaendische-bevoelkerung.html>

(*)Bu rakamlar ülkede yaşamayan isviçrelileri de içerdiğinden genel istatistiki rakamlarından farklıdır.

12.1.5. İsviçre’ye Gelen ve Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Son 9 yıllık veriler değerlendirildiğinde söz konusu dönemde İsviçre’ye yerleşen ve İsviçre’den kesin dönüş yapan vatandaşlarımızın sayısının yaklaşık aynı oranlarda ilerleme gösterdiği, İsviçre’ye yerleşen vatandaşlarımızın sayısının ise aynı dönemde kesin dönüş yapanlara oranla fazla olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki listeye İsviçre’ye geçici olarak gelip dönen Türk vatandaşları ve İsviçre’de iltica yolu ile ikamet izni almış Türk vatandaşları dâhil değildir.

(2019 yılında İsviçre’ye iltica eden Türklerin sayısı: 1.287)

2019 yılı itibarıyla

İsviçre'den Türkiye'ye kesin dönüş yapan Türk vatandaşları		İsviçre'ye yerleşen Türk vatandaşları	
2011	1.137	2011	1.772
2012	1.422	2012	1.872
2013	1.447	2013	1.845
2014	1.348	2014	1.643
2015	1.265	2015	1.627
2016	1.150	2016	1.638
2017	1.163	2017	1.819
2018	1.187	2018	1.840
2019	1.194	2019	1.837

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi (BFS) 31/12/2019 <https://www.pxweb.bfs.admin.ch>

12.1.6. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı**2019 yılı itibarıyla**

Görev Bölgesi	Doğum	Ölüm	Evlenme
Bern	262	20	111
Zürih	866	185	393
Cenevre	279	25	75

Kaynak: T.C. Konsolosluk kayıtları

12.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

12.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İşgücü piyasası ve çalışma hayatından sorumlu İsviçre Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO) 10 Ocak 2020 tarihinde düzenlenen basın toplantısında 2019 yılı istihdam ve işsizlik sigortası ile ilgili yıllık değerlendirme raporunu kamuoyu ile paylaşmıştır.

Rapora göre 2019 yılı ortalama işsizlik oranı %2,3 olarak gerçekleşmiş olup ayrıca işsizlik oranındaki düşüklüğün olumlu bir yan etkisi olarak da 2019 yılı sonu itibarıyla işsizlik parası fonu eksi bakiye ve tüm borçlarından arınmıştır.

2019 yılında işsizlik ortalaması 106.932 olarak gerçekleşmiştir (2018 yılı ortalamasına kıyasla %9,5 daha az)

2019 Ocak ayında 123.962 olan işsiz sayısı Haziran ayında 97.222 ye düşmüş, böylece 2008 yılından sonra ilk kez işsizlerin sayısı 100 bin sınırının altında yer almıştır. İşsizlik 2019 Aralık ayı sonunda ise sezon etkileri kapsamında 117.277 olarak belirlenmiştir.

İşsiz olup iş arayan, çalıştığı halde yeni iş arayan ve istihdam pazarına yeniden katılmayı öngören kişi sayısı ise 181.798 olarak açıklanmıştır. Bu sayı bir önceki yıl ortalamasına nispeten %4,8 daha azdır.

15-24 yaş arası genç işsizlerin oranı ise bir önceki yıla kıyasla %0,3 oranında bir azalma ile %2,2 olarak gerçekleşirken aynı şekilde 50-64 yaş arası yaşlı çalışanlar arasındaki işsizlik oranı da bir yıl önceki işsizlik oranına kıyasla %0,2 lik azalma ile %2,2 dolayında seyretmiştir.

2019 yılında tahsil edilen işsizlik sigortası primleri tutarı 7,37 milyar Frank olmuş ve diğer cari işletme gelirleri ile işsizlik sigortası kurumunun yıllık gelir toplamı 8,05 milyar Frank'a ulaşmıştır. İşsizlik paraları ödemeleri ve diğer giderler 6,45 milyar Frank düzeyinde gerçekleşince kurum bütçesi 1,60 milyar Frank fazla vermiştir.

Hükümet 2019 yılında özellikle 50 yaş üzeri yaşlı işsizlerin işgücü piyasasına katılımlarını destekleyici bir dizi önlem almış ve bu önlemler başarılı sonuçlar vermiştir.

Gerek İşsizlik Sigortası ve gerekse kamusal iş ve işçi bulma kurumlarının modernizasyonuna devam edilmektedir. Gelecekte bu kurumların ikisi de istihdam ile ilgili hizmet ve işlemlerin tümünü internet üzerinden eş zamanlı olarak verecektir. Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO) bilgisayar bilişim ve dijital teknoloji alanlarında önemli yatırımlar yapmaktadır. Bu sayede işsizlik bildiriminden iş tekliflerini almaya, iş başvurularından diğer idari işlemlere kadar herşeyin otomatik bir işleyişe kavuşturulması öngörülmektedir.

Bu kapsamda, 2019 yılı hedeflerinin başında bilgi işlem sistemlerinin modernizasyonu, çevrim içi dijital işlem sistemlerinin ve çeşitliliğinin artırılarak yaygınlaştırılması, yerel iş ve işçi bulma kurumlarının (RAV) işlem süreçlerinin otomasyona bağlanması ile idari işlem yüklerinin azaltılarak asıl görevleri için daha fazla zamana sahip olmalarının sağlanması gelmektedir.

Mevzuat değişiklikleri

a) Neuchatel Kantonunda 19 Ocak 2019 tarihinde Kanton Meclisinde yapılan oylamada, babalık izinlerinin 20 gün olması hususundaki yasa teklifi 33 hayır oyuna karşılık 67 evet oyu ile kabul edilmiştir.

Buna göre eşleri doğum yapan erkekler 20 gün süre ile babalık doğum izni alabileceklerdir. (Cenevre ve Jura Kantonları da 20 günlük babalık izni hakkını 2018 yılında kabul etmişlerdi)

b) İsviçre Federal Hükümeti 01 Şubat 2019 tarihli kabine toplantısında ülkedeki özellikle terörist ya da aşırı ırkçı, yabancı düşmanı saldırılara hedef olabilecek azınlıkların güvenliklerinin sağlanması için yıllık 500 bin Frank tutarında bir ödenek ayrılmasına ilişkin bir yönetmeliği imzalamıştır.

c) 2019 Mart ayında Türkiye'den gelen yükseköğrenim, master ve doktora öğrencilerine de öğrenimlerini tamamlamalarının ardından İsviçre'de çalışma imkânı sağlanmıştır.

Bu konuda, Hür Demokrat Parti (FDP) milletvekili Marcel Dobler in 07 Mart 2017 tarihli ve 20 Eylül 2018 'de Ulusal Meclis ve 19 Mart 2019 tarihinde Kantonlar Meclisi tarafından kabul edilmiş olan önergesinin özeti:

Bu önerge ile Federal Konsey'den ikamet ve çalışma izinleri ile ilgili yönetmelik (VZAE) kapsamının genişletilerek kantonal üniversiteler ile Zürich EH ve Lozan EPFL gibi teknik yüksekokullarda eğitim görmüş, doktora ve mastırını tamamlamış yabancı öğrencilerin tümünün İsviçre'de, özellikle uzman kalifiye eleman açığı bulunan sektörlerde kolayca ve bürokratik engellerden arınmış şekilde istihdam edilebilmeleri için İsviçre'de kalabilmelerinin sağlanması öngörülmektedir.

Bu sayede eğitimleri pahalıya mal olan 3. ülkelerden gelme, İsviçre'den mezun genç uzmanların kontenjanların dolmuş olması gerekçesi ile mezuniyetlerinin ardından doğrudan istihdam edilememelerinin önüne geçilmiş olacaktır.

2010 yılında parlamenter inisiyatif ile tanımlanan, İsviçre üniversitelerinin yabancı mezunlarının İsviçre istihdam pazarı için uzman işgücü temini açısından önemli rol oynadığı ve burada eğitilmiş olmalarına rağmen İsviçre işgücü piyasasının onlardan yararlanamamasının amaca uygun olmadığı ciheti ile İsviçre Yabancılar yasasının (21. madde -3.fıkra) ilgili maddesi ile yüksek okul mezunlarının belirli koşullar altında iç istihdam önceliği kuralına takılmadan, kolaylaştırılmış ikamet/çalışma iznine sahip olabilmeleri mümkün kılınmıştır

d) İsviçre Federal Hükümeti 17 Nisan 2019 tarihli oturumunda, İngiltere'nin AB'den ayrılması (Brexit) durumunda yürürlüğe girmek üzere İngiltere ile İngiltere vatandaşlarının Brexit sonrası İsviçre istihdam pazarına erişim imkânı bulmalarını sağlamaya yönelik sınırlı süreli anlaşma yapılmasını kabul etmiştir. Bu anlaşma ile İsviçre firmalarının ihtiyaç duyduğu İngiliz vasıflı işgücünün kaybedilmemesi ve aynı zamanda da İsviçre vatandaşlarının İngiltere istihdam pazarına erişme kanallarının korunması hedeflenmektedir.

e) İsviçre Federal Hükümeti 10 Nisan 2019 tarihli bir kararname ile özel kategorideki devlet personelinin (askeri pilotlar, özel harekât vb. gibi) erken emeklilik koşullarında yeni bir düzenlemeyi yürürlüğe koymuştur. Eskiden bu kategorideki personel normal emeklilik yaşını beklemeden, işverenin köprü finansman desteği ile erken emekliye ayrılabilirken, yeni uygulama ile bu personel için de 64/65 yaş sınırı getirilmiş, ancak yine de erken emeklilik imkânından yararlanmak isteyenlerin çalışan işverenler tarafından ödenen mesleki tedbir /pansiyon kasa sigortasına ek prim yatırarak bu destek ile erken emeklilik tarihinden yasal emeklilik yaşına kadar olan süre için köprü yaşlılık aylığı alabilmelerine imkân sağlanmıştır.

f) İsviçre Federal Hükümeti 14 Haziran 2019 tarihinde yaptığı açıklamada referandum ile kabul edilen, yaşlılık ve geride kalanlar sigortasının finansmanına ilişkin vergi reformu yasasının (STAF) 01 Ocak 2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesinin kararlaştırıldığını duyurulmuştur.

g) Devlet Personel Kanunu'nda yapılması öngörülen tadilat maddeleri 01 Ocak 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Yapılan yenilenme hükümleri şu hususları içermektedir:

- Eğitim masraflarının geri ödenmesi,
- Eskiden 06:00-20:00 saatleri arası olan çalışma saatleri uygulamasının 06:00-22:00 olarak değiştirilmesi,
- Çalışanların kendi gereksinimlerine göre çalışma saatlerini esnek olarak ayarlayabilmeleri,
- Aile ve çalışma unsurlarının uyumluluklarını destekleyici önlemler ile iş ve özel yaşamda iyileştirmelerin sağlanmasına yönelik faaliyetlere ağırlık verilmesi.

h) İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı tarafından 11 Haziran 2019 tarihinde yapılan bir basın açıklamasında çocuk/reşit olmayan mültecilerin korunması ve yaşlarına uygun özenli muamelaye tabi tutulmalarını sağlamaya yönelik olarak bazı önlemler alındığı duyurulmuştur. Buna göre, söz konusu kişilere sosyal pedagoji uzmanları tarafından rehberlik ve rehabilitasyon hizmeti verilecektir. Açıklamada, Basel ve Zürich şehirlerinde bulunan iltica başvuru merkezlerinde pilot çalışma başlatıldığı belirtilmiştir.

i) Sosyal yardım alanların dedektiflik uygulamaları ile gizli gözlem altına alınması hususu 01 Ekim 2019 tarihinde yasallaşarak yürürlüğe girmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), daha önce aldığı bir kararla; hukuki dayanağı olmadığından ötürü dedektiflerin kişileri takip edemeyeceklerine hükmetmişti. Bunun sonucunda da gözetleme faaliyetleri durdurulmuştu. İsviçreli politikacılar daha sonra AİHM'nin bu kararına karşı yeni düzenlemeler talep etmişlerdi.

Yeni yasal düzenleme, görüntü ve ses kayıtlarına izin veriyor. GPS gibi takip cihazlarının kullanımı hâkim onayı ile mümkün olurken, gözetlenecek kişinin genel olarak erişilebilir bir yerde bulunması veya açık bir yerden görülebileceği bir ortamda olması öngörülüyor.

j) İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Dairesi (BSV) tarafından 22 Ekim 2019 tarihinde yapılan açıklamada, 2. sütun mesleki tedbir sigortası (BV-Pansiyon Kasa) nezdinde, 01 Ocak 2020 itibarıyla geride kalan hak sahipleri ve maluliyet aylık bağlama katsayısının %1,8 olarak hesaplanacağı duyurulmuştur.

k) İsviçre Federal Devlet kurumlarında çalışan personeli temsil eden sendikal kuruluşlar ile İsviçre Devlet Başkanı Ueli Maurer arasında 15 Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirilen toplantının ardından yapılan basın açıklamasında 2020 yılında devlet kamu personelinin aylıklarına % 1 oranında zam yapılacağı duyurulmuştur.

l) 11 Aralık 2019 tarihte İsviçre'nin İtalyanca konuşulan Ticcino (Tessin) Kantonu Kanton Parlamentosu tarafından Ocak 2020 tarihinden itibaren kanton sınırları içerisinde asgari ücret uygulanmasına ilişkin kanun teklifi 30 hayır oyuna karşı 45 evet oyu ile kabul edilmiştir.

(Ticcino/Tessin Kantonunda asgari ücret sistemine geçilmesi 2015 yılında halkoylaması ile kabul edilmiş, ancak günümüze kadar hayata geçirilmemişti.)

Yasa ile Kanton dâhilinde çalışanlar için asgari ücret 1 saat=20 İsviçre Frankı olarak belirlenmiştir.

İsviçre hukukunda yasa ile belirlenmiş, federal düzeyde geçerli olan, ülkedeki tüm işveren ve çalışanları kapsayan sabit bir asgari ücret belirleme sistemi yoktur. Ortalama ve asgari aylıklar değişik meslek gruplarına göre farklılık göstermekte ve baz alınan meblağlar meslek odaları tavsiyeleri, toplu sözleşmeler ve genel sosyo-ekonomik konjonktürün gelişiminin takip edilmesi yolu ile belirlenmektedir. Hâlihazırda 26 Kanton arasında sadece 3 kantonda asgari ücret uygulaması mevcuttur.

m) İsviçre Federal Devlet kurumlarında çalışan personeli temsil eden sendikal kuruluşlar ile İsviçre Devlet Başkanı Ueli Maurer arasında 15 Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirilen toplantının ardından yapılan basın açıklamasında 2020 yılında devlet kamu personelinin aylıklarına % 1 oranında zam yapılacağı duyurulmuştur.

12.2.2. Sayısal Veriler

12.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2019 yılı sonu itibarıyla toplam nüfusu 8.603.905 olan İsviçre'de (Erkek 4.267.775 / Kadın 4.336.02) 15-65 yaş arası aktif nüfus 5.646.000'dir. Çalışan nüfus 4.920.000 olup çalışan nüfusun ortalama %75'ini İsviçreli, %25'ini ise yabancılar oluşturmaktadır.

2019 yılı ortalaması itibarıyla İsviçre'deki genel işsiz sayısı 106.932, işsizlik oranı yıllık ortalaması ise %2,4 olarak gerçekleşmiştir.

2019 yıl ortalaması rakamları kapsamında İsviçreli işsizlerin sayısı 56.461, yabancı işsizlerin sayısı 57.932'dir. 31 Aralık 2019 itibarıyla İşçi Bulma Kurumu'na kayıtlı İşsiz Türk vatandaşlarının sayısı 1.947 olup sözkonusu kuruma kayıtlı vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranı ise (çifte vatandaşlar hariç) %5,7 civarındadır. (Yabancılar arası genel işsizlik oranı %4,6'dır.)

İsviçre'de istihdam pazarına dışarıdan (AB ülkeleri vatandaşları ağırlıklı) katılan genelde vasıflı işgücü potansiyeli, bu ülkede yaşayan ve yeterli mesleki eğitim almamış göçmen işçiler arasında işsizliğin artmasına neden olmaktadır.

Ülkede nitelikli işgücüne ihtiyaç duyulmakta olduğu gerçeğinin yanı sıra, İsviçre'de yaşayan göçmenlerin bir kısmı ve iltica başvurusu kabul edilerek ülkede oturma ve çalışma hakkına sahip olan mülteciler genel olarak temel eğitim, dil, ırk, kültür, sosyal dışlanma vb. nedenlerle genelde vasıfsız işçilik statüsünün ağırlıklı olduğu bir kesimi teşkil ettikleri gözlemlenmektedir.

Bu kesimin hem çalışma hayatına hem de topluma entegrasyonu istihdam politikalarında önemli bir yer tutmaktadır.

Federal İstatistik Dairesi BFS raporunda, önümüzdeki 30 yıl içerisinde İsviçre'de yaşayan emeklilerin sayısının şu anki mevcut sayıyı ikiye katlayacağı öngörülmektedir.

İstihdam projelerinin geleceğe yönelik planlanması kapsamında, 2045 yılı için olası nüfus artışlarına dair öngörüler şöyledir:

- 20 yaş altı nüfusun yüzde 14'lük bir artışla 1,9 milyona yükseleceği,

- 20-64 yaş arası nüfusun yüzde 9'luk bir artışla 5,6 milyona yükseleceği,
- 65 yaş üstü nüfusun ise yüzde 84'lük bir artışla 2,7 milyona yükseleceği tahmin edilmektedir.

Bu durumda 2045 yılında 10 milyon civarında bir çalışan nüfus potansiyeli söz konusu olacaktır.

İsviçre'nin Genel Aktif Çalışan Sayıları ve Oranları İle Türk Vatandaşlarının* Çalışma Durumlarını Gösteren Çizelge

		Toplam aktif nüfus (15 yaş ve üzeri)	Çalışan nüfus toplamı (15 yaş ve üzeri)	Toplam nüfusun aktif nüfusa oranı (15 yaş ve üzeri)	Toplam nüfus (15-64 yaşları arası)	Çalışan nüfus toplamı (15-64 yaşları arası)	Net aktif nüfus oranı (15-64 yaşları arası)
		Sayı	Sayı	Oran %	Sayı	Sayı	Oran %
Toplam (15 +) üzeri İsviçre nüfusu	(15 +) üzeri	6.981.381	4.612.897	66,1	5.540.607	4.505.684	81,3
Türk vat.*	Toplam	56.117	29.959	85,4	51.563	29.851	85,5
	Erkek	29.179	18.563	85,7	26.682	18.496	85,8
	Kadın	26.938	11.396	85,1	24.881	11.355	85,0
	15-24	6.782	3.419	85,8	6.782	3.419	85,8
	25-44	26.990	18.225	85,6	26.990	18.225	85,6
	45-64	17.791	8.207	85,1	17.791	8.207	85,1
	65 ve üzeri	4.554	X	X	4.554	X	X

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi (BFS) interaktif veri tabanı 2019 <https://www.pxweb.bfs.admin.ch/> / Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO)

(*) Çifte vatandaş statüsündeki T.C.vatandaşları hariç.

12.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın* Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

15-24	6.782	3.419	85,8	6.782	3.419	85,8
25-44	26.990	18.225	85,6	26.990	18.225	85,6
45-64	17.791	8.207	85,1	17.791	8.207	85,1
65 ve üzeri	4.554	X	X	4.554	X	X

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi (BFS) interaktif veri tabanı 2019 <https://www.pxweb.bfs.admin.ch/> / Kaynak Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO)

(*) Çifte vatandaş statüsündeki T.C.vatandaşları hariç.

12.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

01.09.2002 tarihinden beri bu başlık altında istatistikî veri yayımlanmamaktadır. Ancak genel gözlemlere göre çalışan vatandaşlarımızın işkollarına göre dağılımında, üretim, sağlık, hizmet, gıda ve ulaştırma-haberleşme sektörleri ilk sıraları teşkil etmektedir.

Meslek eğitilmiş işgücü ve az sayıda üst düzey tekniker ve yönetici miktarında olması gereken düzeyin altında kalınmakla beraber artış vardır. Özellikle İsviçre vatandaşlığına geçmiş ikinci ve üçüncü nesil Türk vatandaşlarının da devlet, bankacılık, sigorta-pazarlamacılık sektörleri ile akademik kariyere yöneldikleri görülmektedir.

12.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

T.C. Bern Büyükelçiliği Ekonomi Müşavirliği tarafından 2019 yılı sonunda Müşavirliğimize verilen bir araştırma sonucunda elde edilen veriler dikkate alındığında toplam olarak İsviçre’de 2.000 civarında farklı büyüklüklerde işyerinin olduğu görülmekte olup sektörler/iş kolları itibarıyla listesi aşağıda yer almaktadır.

İSVİÇRE'DE TÜRK İŞYERİ SAYISI					
Sıra	İştiğal Alanı	Sayı			
1	Auto tamir, galeri, yedek parça	117	27	Kredi, finans	11
2	Avukatlar	14	28	Kuaför, kuaför malzemesi	139
3	Ayakkabı, Anahtar	27	29	Kuru temizleme	10
4	Baklava, tatlı	6	30	Kuyumcu, saat	36
5	Baskı, reklam	18	31	Makine	4
6	Bilgisayar, internet	5	32	Market, bakkal	94
7	Kafe, bar	65	33	Mimar, mühendis	11
8	Danışmanlık	8	34	Mobilya, halı	20
9	Dernekler	67	35	Muhasebe hizmetleri	23
10	Diş hekimi, klinik	29	36	Otel, pansiyon	18
11	Doktor Muayenehanesi	60	37	Restoran, büfe	740
12	Döner imalatı	11	38	Sağlık	16
13	Düğün salonu	5	39	Seyahat acentesi	50
14	Eğitim, dersane	5	40	Sigorta	26
15	Elektrik, elektronik	11	41	Spor kulübü	10
16	Emlak	5	42	Sürücü kursu	11
17	Fırın	7	43	Taksi	17
18	Fotoğraf, video	12	44	Telekomünikasyon	17
19	Gastronomi	17	45	Temizlik malzemeleri	20
20	Gıda toptancısı	12	46	Tercümanlık	19
21	Güvenlik sistemi	3	47	Terzi	30
22	İçecek	10	48	Tekstil, giyim	35
23	İnşaat, inşaat malzemesi	73	49	Transport, nakliye	27
24	İhracat- ithalat	10	50	Turizm	3
25	Büfe	13			
26	Kozmetik, bakım	26			
				TOPLAM	2.023

Not: Bu listeye İsviçre'ye yabancı sermaye olarak yatırım yapma yolu ile konuşlanmış Türkiye orijinli firma sahipleri, finans kuruluşları dâhil değildir.

12.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2019 Yılı Sonu İtibarıyla İstihdam Ve İşsizlikle İlgili Genel Sayısal Bilgiler

a) İsviçre Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO) verilerine göre 2019 Aralık ayı sonu itibarıyla İş Bulma Kurumu'na kayıtlı işsizlerin sayısı 117.277 kişidir. Bir önceki aya göre 10.947 kişi daha fazladır.

Aralık ayı işsizlik oranı ise %2,5 olarak gerçekleşmiştir. Geçen yıl bu aya göre işsizlerin sayısında 2.384 kişilik azalma yaşanmıştır (- %2) .

b) 2019 yılı Aralık ayı döneminde 15 - 24 yaşları arasındaki gençler arasındaki işsiz sayısı 430 kişi azalarak 12.390 olmuştur.

c) 2019 yılı aralık ayında iş arayanların sayısı bir önceki aya kıyasla 10.528 kişilik bir artma sonucu 192.955 kişi olarak gerçekleşmiştir.

d) Bu ayda işsizlik bürolarına kayıtlı açık işyeri sayısı bir önceki aya oranla 2.448 azalarak 29.720 olmuştur.

e) İşsizlik Sigortası Kasalarının (RAV) ilk değerlendirmelerine göre, 2019 yılı Ekim ayı itibarıyla İşsizlik sigortasından (AL) işsizlik aylığı alma hakkı sona eren kişilerin sayısı 2.588 olarak açıklanmıştır.

f) 2019 yılı içerisinde işsizlik oranı yıllık ortalaması 2,4 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdam ve İşsizlikle İlgili Sayısal Veriler:**2019 yılı itibarıyla**

İşsizlik	Aralık	Değişim					
		Kasım	Aralık	Önceki ay		Önceki yıl	
	2019	2019	2018	Toplam	%	Toplam	%
İşsizlerin sayısı	117.277	106.330	119.661	10.947	10,3	-2.384	-2,0
İşsizlik oranı	2,5%	2,3%	2,6%	...	0,2	...	0,1
Genç işsizler	12.390	11.960	13.172	430	3,6	-782	-5,9
Genç işsizlerin oranı	2,4%	2,3%	2,5%	...	0,1	...	-0,12
50-64 yaş arası işsizler	33.139	29.819	33.089	3.320	11,1	50	-2
50-64 yaş arası işsizlik oranı	2,5%	2,2%	2,4%	...	0,3
Uzun süre işsizler	13.631	13.034	15.993	597	4,6	-2.362	-14,8
İş arayanların sayısı	192.955	182.427	197.950	10.528	5,8	-4.995	-2,5
Münhal iş /açık işyeri Sayısı	29.720	32.168	26.904	-2.448	-7,6	2.816	10,5

Kaynak Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO)

www.seco.admin.ch

12.2.2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Türk Vatandaşları (çifte vatandaşlar hariç)			Cinsiyet	Aylar	Ocak 2019	Şubat 2019	Mart 2019	Nisan 2019	Mayıs 2019	Haziran 2019
				Yaş Grupları	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı
TR	8239	239	Kadınlar	15-24	94	89	86	74	70	75
				25-49	549	540	530	506	494	468
				50-64	130	134	131	125	125	127
				Toplam	773	763	747	705	689	670
			Erkekler	15-24	149	148	139	127	117	113
				25-49	883	860	804	763	755	718
				50-64	245	230	226	224	206	198
				65 ve üzeri
				Toplam	1.279	1.238	1.169	1.114	1.078	1.029
			Toplam				2.052	2.001	1.916	1.819

Türk Vatandaşları (çifte vatandaşlar hariç)			Cinsiyet	Aylar	Temmuz 2019	Ağustos 2019	Eylül 2019	Ekim 2019	Kasım 2019	Aralık 2019
				Yaş Grup.	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı	İşsiz sayısı
T R	8239	239	Kadınlar	15-24	89	104	108	111	90	79
				25-49	463	452	458	472	467	500
				50-64	106	114	128	125	123	138
				Top.	658	670	694	708	680	717
			Erkekler	15-24	109	133	122	129	137	145
				25-49	681	690	691	688	754	835
				50-64	191	205	209	206	218	250
				65 ve üzeri
				Top.	982	1.028	1.022	1.023	1.110	1.230
			Toplam				1.640	1.698	1.716	1.731
Toplam				1.640	1.698	1.716	1.731	1.790	1.947	

Kaynak: Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO)

12.2.2.7. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Federal kapsamda, ülkedeki tüm işveren ve çalışanları kapsayan sabit bir asgari ücret belirleme sistemi bulunmayan İsviçre’de ortalama aylıklar değişik meslek gruplarına göre farklılık göstermekte ve baz alınan meblağlar meslek odaları tavsiyeleri, toplu iş sözleşmeleri ve genel sosyo-ekonomik konjonktürün gelişiminin takip edilmesi yolu ile referans mahiyetinde belirlenmektedir.

Asgari ücret uygulaması olmaksızın, çalışanların ücretlerinin belirlenmesinde genel olarak haftalık çalışma süresi 40 – 43 saat olarak esas alınmaktadır.

Net aylık ücretler, sosyal güvenlik kesintileri (sağlık sigortası hariç) ve vergiler dikkate alınarak, brüt ücretlerin ortalama % 25 oranında azaltılmasıyla hesap edilmektedir.

Sektörlere göre gelir dağılımı oranları merkezi yönetimin değil 26 kantonun herbirinin uhdesinde farklı değerlendirildiğinden sadece referans olarak gösterilebilmektedir.

	Sektörlere göre çalışanların yıllık ortalama brüt gelirleri (İsviçre Frankı)	Toplam	Erkekler	Kadınlar
Çalışanlar		81.000	85.200	71.500
	Yönetici kadroları	119.000	125.900	96.000
	Akademik meslekler	100.000	105.700	88.400
	Teknisyenler ve benzeri teknik ara personel	86.300	92.000	75.600
	Büro personeli ve satış/pazarlama elemanları	72.500	74.800	71.300
	Hizmet ve satış sektörü	62.100	71.200	55.600
	Tarımsal uzman işgücü	64.200	65.200	54.000
	El işi ustaları tamir ve montör personeli	71.500	72.700	56.800
	Fabrika teknik donanımları/iş makinaları operatörleri	70.200	71.500	55.100
	Vasıfsız/yardımcı işgücü	58.500	64.500	48.400
	Diğer	75.400	92.900	65.000
Çıracak ve Stajyerler		12.200	12.500	11.900
	1. çıraklık yılı	9.600	9.800	9.300
	2. çıraklık yılı	12.200	12.200	12.000
	3. ve 4. çıraklık yılları	15.700	15.600	16.200

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Kurumu (BFS) 25/06/2019 <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/>

İsviçre Zürich Kantonu tarafından her yıl yayınlanan ve ülke çapında referans alınan, iş kollarına göre ödenen asgari aylıkların detaylı olarak tanımlandığı 2019 yılı aylıklar kitabında yer alan, branşlara göre listelenmiş ortalama en düşük net aylık ücretlerin bir bölümü aşağıda verilmiştir (eğitim, vasıflılık, tecrübe ve yaş kriterleri kapsamında en düşük limitler).

Meslek Dalı	Saat ücreti (İsviçre Frankı)	Aylık ücret (İsviçre Frankı)	Haftalık çalışma saati
Tarım ve Hayvancılık	14,08	3.351	55
Orman işleri	20,60	3.786	42 1/2
Madencilik	20,90	3.712	41
Fırıncılık, unlu ürünler üretimi çalışanları	21,98	4.000	42
Satış-pazarlama elemanları	21,45	3.900	42
Tekstil, konfeksiyon üretim sanayi	20,35	3.700	42
Farmakoloji sanayi / laborant	25,40	4.400	40
İlkokul öğretmeni	73,88	6.592	Haftada 29 ders
Doktor	66,39	11.152	42
Diplomalı hemşire	31,05	5.217	42
Sosyal hizmet görevlisi	34,30	6.246	42
Müzişyen, tiyatro sanatçısı	-----	3.600	----
Taksi Şoförü	13,50	3.100	53
Kuaför	20,54	3.800	43
Çocuk bakıcısı (Au-pair)	9,90	1.505	35
Ev hizmetlisi	18,90	3.276	40
Diş teknisyeni	21,98	4.000	42
Otomobil tamircisi	21,90	3.901	42
Restoran&otel personeli	18,77	3.417	42
Bilgisayar programcısı	25,05	4.556	42
Banka personeli, portföy danışmanı	33,05	6.013	42
Mimar	25,75	4.632	41 1/2
Özel güvenlik elemanı	25,66	4.447	40
Kuaför	20,54	3.800	43
İnşaat işçisi	25,85	4.477	40 1/2
Kamyon/TIR şoförü	20,20	4.200	48
Sekreter/telefon çağrı merkezi çalışanları	22,93	4.173	42
İtfaiye memuru	29,48	4.952	42
Polis memuru	32,81	5.511	42
Terzi	20,35	3.700	42
Profesyonel (paralı) asker (Astsubay)	38,50	6.071	----
Tren makinisti	28,00	4.969	41
Fabrika elektrik/mekanik montör	23,15	4.209	42
Makina sanayii yardımcı işçi	24,10	3.850	40
Temizlik işçileri (bina, sokak, ulaşım.)	18,85	3.420	42

Kaynak: Zürich Kantonu Ekonomi ve Çalışma Dairesi'nin 2018 Yılı Aylık Ücretler Kitabı

26 Kanton arasında sadece 3 kantonda asgari ücret uygulaması mevcuttur.

	Haftalık çalışma saati	Saat ücreti (İsviçre Frankı)	Asgari ücret (İsviçre Frankı)
Neuchatel Kantonu	40	20,00	3.467
Jura Kantonu	42	19,25	3.500
Tessin Kantonu	42	19,25	3.500

Toplu Sözleşme İle Çalışan İşçiler İçin Sendikalar Tarafından Öngörülen Ortalama Asgari Saat Ücretleri:

Vasıfsız işçi İsviçre Frankı (İFR)	Saat ücreti: 24,10	Aylık ücret: 3.850	40 saat
Vasıflı kalifiye işçi	Saat ücreti: 25,95	Aylık ücret: 5.166	40 saat
Meslek eğitilmiş uzman personel	Saat ücreti: 38,45	Aylık ücret: 6.612	40 saat
Vardiya şefi, usta	Saat ücreti: 38,15	Aylık ücret: 6.663	40 saat
Yüksek eğitilmiş orta/üst kademe idari personel	Saat ücreti: 54,20	Aylık ücret: 6.663	40 saat

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Kurumu (BFS)

12.2.2.8. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Federal Ekonomi Müsteşarlığı tarafından 26 Kasım 2019 tarihinde yayınlanan verilere göre 2019 yılında federal düzeyde 44, kantonal düzeyde 26 olmak üzere toplam 70 toplu iş sözleşmesi gerçekleştirilmiş olup yıl içinde sendikalar/işverenler ve sosyal partnerler arasında imzalanan önemli toplu iş sözleşmesi anlaşmaları sayesinde efektif ücretlerde %0,5 ve asgari ücretlerde ise %0,8 oranlarında artış gerçekleştiği ifade edilmiştir.

Bu çerçevede, 2019 yılında toplu iş sözleşmesi şemsiyesi altındaki çalışan sayısı 1.780.898 olup TİS kapsamında ortalama %1,1 lik maaş artışına kavuşanların sayısı 613.044 olarak gerçekleşmiştir. 1.453.121 kişi ise asgari ücret ayarlamasından kaynaklanan %0,8 lik artıştan yararlanmıştı.

İsviçre Sendikalar Birliği'nin 13 Nisan 2018 tarihinde yayınlanan İsviçre sendikal istatistikleri isimli raporunda Birliğin üye Sendika ve toplam sendikalı sayıları ile kadın üyelerin oranları aşağıdaki tablo ile kamuoyuna duyurulmuştur.

2019 Yılında Yayınlanan, 2017 Yılı Sonu İtibarıyla İsviçre Sendikalar Birliğine Kayıtlı Sendikaların Üye Sayısı ve Kadın Üyelerin Oranları

Sendika	2017	2016	Kadınlar 2017	Kadınların oranı %
Unia	200.236	201.170	47.998	23,97
SEV	40.723	41.355	8.510	20,90
VPOD	34.252	34.747	19.060	55,65
syndicom	32.737	34.171	10.269	31,37
SIT	9.480	9.482	4.687	49,44
PVB	8.867	9.084	2.429	27,39
SBPV	7.919	7.875	2.639	33,32
AvenirSocial	3.418	3.381	2.406	70,39
SMPV	3.341	3.347	2.040	61,06
garaNto	3.316	3.322	448	13,51
SSM	3.000	3.047	1.222	40,73
Kapers	2.827	2.792	2.077	73,47
SMV	1690	1'717	668	39,53
SBKV	1129	1'146	629	55,71
Nautilus	695	918	20	2,88
New Wood	17	17	9	52,94
Toplam	35.3647	357.571	105.111	29,72

Kaynak: <https://www.sgb.ch/themen/gewerkschaftspolitik/schweiz/artikel/details/353647-mitglieder-ende-2018-zur-mitgliederentwicklung-des-sgb-im-vergangenen-jahr/> 13/5/2019

09/05/2019 tarihinde BFS tarafından Müşavirliğimize gönderilen son verilere göre 2017 sonu itibarıyla İsviçre'deki toplam sendikalı işçi sayısı 718.378 olmuştur. 2019 yılı ile ilgili veriler henüz yayınlanmamıştır.

2015	737.850
2016	729.960
2017	718.378

Kaynak: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/arbeit-erwerb/gesamtarbeitsvertraege-sozialpartnerschaft/gewerkschaften>

2018 yılı sonu itibarıyla yayınlanan en son verilere göre, ülkedeki en büyük 2 sendika konfederasyonundan SGB nin üye sayısı 343.806, Travail Suisse'nin üye sayısı 146.150 olup kalan 218.572 çalışan diğer 11 farklı sendikaya üyedir.

Grev Sayısı, Katılanlar ve Kayıp İş Günü Sayıları:

2018 yılı itibarıyla

Yıl	Grev sayısı	Grevlere katılan işçi sayısı	İş günü kayıpları toplamı
2016	8	2.181	1.004
2017	11	455	3.578
2018	8	16.647	20.318

Kaynak: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/arbeit-erwerb/gesamtarbeitsvertraege-sozialpartnerschaft/kollektive-arbeitsstreitigkeiten.html>

12.3. SOSYAL GÜVENLİK

12.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

a) İsviçre Federal Hükümeti yayınladığı bir genelge ile işsiz kişilerin zorunlu Mesleki Tedbir Sigortası için günlük işsizlik sigortası bedeli üzerinden kesilen %1,5 oranındaki primin %0,25 düzeyine indirildiğini açıklamıştır.

Bu sayede hem sigorta fonlarının, hem de işsizlerin üzerinden, yıllık 20 milyon Frank değerinde bir yükü kalkmış olacaktır. Yeni düzenleme 01 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

İsviçre Federal Hükümeti 2019 yılı için zorunlu Mesleki Tedbir Sigortası prim birikimlerine uygulanacak olan asgari faiz oranının %1 olarak uygulanmasına karar vermiştir.

b) Neuchatel Kantonunda 19 Ocak 2019 tarihinde Kanton Meclisinde yapılan oylamada, babalık izinlerinin 20 gün olması hususundaki yasa teklifi 33 hayır oyuna karşılık 67 evet oyu ile kabul edilmiştir. Buna göre eşleri doğum yapan erkekler 20 gün süre ile babalık doğum izni alabileceklerdir. Cenevre ve Jura Kantonları da 20 günlük babalık izni hakkını 2018 yılında kabul etmişlerdi.

c) İsviçre Federal İstatistik Kurumu (BFS) 15 Şubat 2019 tarihinde 2017 yılı sosyal yardım giderlerini içeren bir araştırma raporu yayınlamıştır. Rapora göre, 2017 yılı bütününde yapılan sosyal yardımlar bir önceki yıla göre %3,4 oranında bir artış göstererek 2,8 milyar Frank'a ulaşmıştır.

Sosyal yardım alanlar kapsamında kişi başına ortalama olarak ödenen yıllık sosyal yardım miktarı 10.000 Frank düzeyinde gerçekleşmiştir.

d) İsviçre İşsizlik Sigortası (ALV) tarafından 09 Nisan 2019 tarihinde yapılan açıklamada 2018 yılı bilançosu kamuoyuna sunulmuştur. Bilançoya göre sigorta bütçesi 1,17 milyar Frank fazla vermiştir.

118.103 kişiye işsizlik ödeneği ödenmiş ve yıl içerisinde 7,86 milyar Franklık prim geliri elde edilirken, ödenen işsizlik paraları toplamı 6,69 milyar Frank düzeyinde kalmıştır.

e) İsviçre Federal Hükümeti 10 Nisan 2019 tarihli bir kararname ile özel kategorideki devlet personelinin (askeri pilotlar, özel hareket vb.) erken emeklilik koşullarında yeni bir düzenlemeyi yürürlüğe koymuştur. Eskiden bu kategorideki personel normal emeklilik yaşını beklemeden, işverenin köprü finansman desteği ile erken emekliye ayrılabilirken, yeni uygulama ile bu personel için de 64/65 yaş sınırı getirilmiş, ancak yine de erken emeklilik imkanından yararlanmak isteyenlerin çalışan işverenler tarafından ödenen mesleki tedbir sigortasına ek prim yatırarak bu destek ile erken emeklilik tarihinden yasal emeklilik yaşına kadar olan süre için köprü yaşlılık aylığı alabilmelerine imkan sağlanmıştır.

İsviçre Federal Hükümeti birbirleri ile aralarında sermaye ilişkisi olan tüm sosyal sigorta kurumlarının 2018 yılına ait bilanço kalemlerinden ve karşılıklı ilişkiler ile ilgili kayıtların biraraya gelmesiyle düzenlenen konsolide bilançosunu onaylamıştır.

Konsolide bilanço 5,7 milyar Frank tutarında fazla vermiştir. Bir önceki yıla kıyasla 3,1 milyar Franklık bir düşüş yaşamıştır.

Konsolide Finansal Tablo (Milyar CHF)

	2017	2018	Fark %
Yıllık sonuç	8,8	5,7	-35,0
Federal idare (devlet)	3,5	4,5	28,1
Kurumlar	2,6	2,5	-4,4
Sosyal sigortalar	2,6	-1,3	-150,1
Bilanço toplamı	350,8	349,6	-0,3
Öz sermaye	66,2	70,2	6,1
Çalışan sayısı (%100)	163.423	161.455	-1,2

f) İsviçre Sosyal Güvenlik Kurumu (BSV) tarafından 14 Mayıs 2019 tarihinde yapılan bir açıklama ile Mesleki Tedbir Sigortası'nın (Pansiyon Kasa) 2018 yılı finansal verileri kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Açıklamaya göre, 2018 yılında Pansiyon Kasa finansal kaynak ve yatırımları istikrarını korumuştur. 2018 yılında kurumun hisse senedi yatırımlarında ise %2,8 oranında bir değer kaybı yaşanmıştır. Buna rağmen toplam kurum kapitali 5,1 milyar Frank düzeyini korumuştur.

g) Yaşlılık ve Geride kalan Hak Sahipleri Sigortası (AHV) ve Maluliyet Sigortası (IV) kapsamında maddi durumları asgari geçim standartlarının altında olan sigortalılara yapılan ek ödemeleri içeren yasa değişiklikler yapılmasını öngören Federal Hükümet değişiklik taslağını tartışılmak üzere 29 Mayıs 2019 tarihinde parlamentoya havale etmiştir. Değişikliklerin 2021 yılında yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

h) İsviçre Federal Hükümeti 14 Haziran 2019 tarihinde yaptığı açıklamada referandum ile kabul edilen yaşlılık ve geride kalanlar sigortasının finansmanına ilişkin vergi reformu yasasının (STAF) 01 Ocak 2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesinin kararlaştırıldığını duyurmuştur.

i) İsviçre Federal İstatistik Dairesi (BFS) 2019 yılı Sosyal Yardım Giderleri Öngörü Raporunu 05 Temmuz 2019 tarihinde kamuoyuna sunmuştur.

Raporda özellikle yaşlılık ve hastalık unsurlarının sosyal harcamaları önemli şekilde arttırdığı vurgulanmış, harcamaları arttıran diğer etkenler de uzun süreli işsizlik ve tek ebeveynli çocuklu ailelerin sayılarının artması olarak ifade edilmiştir. Ekonomideki ılımlı gelişmeye rağmen yoksunluk oranında artma saptandığı ama buna karşın sosyal yardım oranlarında bir değişim olmadığı belirtilen raporda 65 yaş üzeri nüfusun sayısındaki artışın beraberinde hastalık ve bakım giderlerinde de yükselmeye neden olduğuna işaret edilmiştir. İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Dairesi (BSV) tarafından 22 Ekim 2019 tarihinde yapılan açıklamada, 2. sütun mesleki tedbir sigortası (BV-Pansiyon Kasa) nezdinde, 01 Ocak 2020 itibarıyla geride kalan hak sahipleri ve maluliyet aylık bağlama katsayısının % 1,8 olarak hesaplanacağı duyurulmuştur.

12.3.2. SOSYAL SİGORTALAR

12.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Sosyal Güvenlik Siteminde Yer Alan Sigorta ve Diğer Hizmetler İçin Ödenecek Prim ve Katkı Payı Bedelleri

Sigorta ve Diğer Ödenekler	Primler	Kamusal Katkı Tutarları
YAŞLILIK VE GERİDE KALANLAR SİGORTASI (AHV)	ÇALIŞAN : %4,35 İŞVEREN : %4,35 SERBEST M. : %7,8 ÇALIŞMAYAN: Sosyal, geçim durumuna göre yıllık en az 392 CHF/en fazla 19.600 CHF	FEDERAL DEVLET: Yıllık harcamanın %19,55 i KDV: Yıllık KDV gelirlerinin %13,33' ü Kumarhanelerden alınan katkı payları
MALULİYET SİGORTASI (IV)	ÇALIŞAN : %0,7 İŞVEREN : %0,7 SERBEST M. : %1,4 Çalışmayan: Sosyal, geçim durumuna göre yıllık en az 65 CHF/en fazla 3.250 CHF	Federal Devlet: Konjonktürel duruma göre değişken bir pay olup sigortanın Yıllık harcamasının en fazla yarısı ve minimum %33,7 si KDV: Yıllık KDV gelirlerinin %4,99 u
HİZMET VE DOĞUM TAZMİNATLARI	ÇALIŞAN : %0,25 İŞVEREN : %0,25 SERBEST M. : %0,5 ÇALIŞMAYAN: Sosyal, geçim durumuna göre yıllık en az 23 CHF/en fazla 1.150 CHF	
TAMAMLAYICI ÖDENEKLER (EL)		Yıllık tamamlayıcı ödenekler tutarının 5/8 i Federal Devlet, 3/8 i Kantonlar tarafından karşılanır Hastalık ve engellilik giderleri Kantonlar tarafından karşılanır.
MESLEKİ İHTİYAT SİGORTASI (BVS)	Sigortayı uygulayan pansiyon kasa kurumunun koyduğu kurallara göre belirlenir. İşverenin katkı payı en az çalışaninki kadar olmalıdır.	
BİREYSEL EMEKLİLİK SİGORTASI	Prim bedeli sigortalının kendisi tarafından belirlenir.	Ödenen primin çalışanlar için yıllık 6.768 Frank'a kadar olan bölümü, serbest meslek çalışanları için en yükseği 33.840

		Frank olmak kaydı ile yıllık gelirin %20 lik kısmı gelir vergisinden düşülebilir.
AİLE YARDIMLARI	FEDERAL DÜZEYDE ÇALIŞAN : Yok İŞVEREN : %2 TARIM S. : YOK KANTONAL DÜZEYDE ÇALIŞAN: YOK- WALLİS KANTONU (hariç %3) İŞVEREN: Aylığın %0,1-%4 arası SERBEST MESLEK: Aylığın %0,1-%4 arası Matrah üst sınırı: 126.000	Bütçe açığının 2/3 ü Federal devlet, 1/3 ü Kantonlar tarafından karşılanır. Harcamaların 2/3 ü Federal Devlet, 1/3' ü kantonlara aittir. Çalışmayanların aile yardımları Kantonlar tarafından finanse edilir.
İŞSİZLİK SİGORTASI (AL)	Sigorta kapsamındaki aylık gelirin %2,2 si (Çalışan %1,1+İşveren %1,1) Aylık en üst matrah: 10.500.-	Federal Devlet İş ve işçi bulma faaliyetlerinin giderlerine prime havi toplam aylıklar bedelinin %0,159 u oranında katkıda bulunur. Devlet pazar koşulları ve harcamalar gerektirdiğinde hazine borçlanmasına gidebilir.
KAZALAR VE MESLEK HASTALIKLARI	<u>Mesleki Olmayan Kazalar</u> ÇALIŞAN: Değişken prim sistemi (çalışılan işyerinin koyduğu oran) İŞVEREN: Yok ÇALIŞMAYAN: (suva sigortası) %39,5 <u>Meslek Kazaları Ve Hastalıkları:</u> ÇALIŞAN: Yok İŞVEREN: Değişken prim sistemi (çalışılan işyerinin kaza riski durumuna oranla) Gelir üst matrahı: yıllık 126.000 Chf	

Kaynak: federal Sosyal Güvenlik Dairesi <http://www.bsv.admin.ch/>

<https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/informationen-fuer/versicherte/ahv.html#-402402662>

Yukarıda belirtilen sigortalar bireylere aylık, ek ödeme, tazminat ve aile (çocuk) yardımları şeklinde maddi ödemeler ya da hastalık ve kaza durumlarında masrafların karşılanması şeklinde imkânlar sağlamaktadır.

2019 Yılı İtibarıyla İsviçre Sosyal Güvenlik Sisteminin Kapsamı:

- Yaşlılık, geride kalanlar ve malüliyet sigortası (AHV / IV)
- Gelir kaybının tazmini (annelik/askerlik) sigortası (EO /MSE)
- Mesleki güvence sigortası (BV)
- Hastalık Sigortası (KV) (İsviçre’de sağlık sigortası özel, zorunlu ve bireyseldi)
- Kaza sigortaları (UVG) SUVA adlı kuruluşun görev ve sorumluluğundadır.
- Askerlik sürelerinde sosyal sigorta (silâh altındaki askerleri kapsayan sağlık, kaza, maddi hasar sigortası)
- Kantonal analık sigortası (MUV)
- İlave emekli aylığı (EL)
- İşsizlik sigortası (ALV)
- Aile yardımları (FZ)

İsviçre’de sosyal güvenlik sistemi 3 sütundan oluşmaktadır:

- Sosyal Sigortalar Kurumu (Yaşlılık, Geride kalanlar ve Maluliyet Sigortaları - AHV/IV)
- Mesleki Sorumluluk Sigortası (İşveren ve çalışan'ın prim katkıları ile) Pansiyon Kasa.
- Özel bireysel emeklilik sigortası

Genel Sağlık Sigortası özel sağlık sigorta şirketlerinin uhdesinde olup, zorunlu sağlık sigortasının çerçeve hükümleri Bakanlık tarafından belirlenmiştir.

Primler serbest piyasa koşullarında belirlenir.

İsviçre’de çalışan kişilerin aylıklarından Yaşlılık ve Geride Kalanlar (AHV), Maluliyet (IV) sigorta primlerinin kesilmesi zorunludur. Bazı durumlarda İsviçreli işveren için İsviçre dışında çalışan kişilerin aylıklarından da söz konusu primlerin kesilmesi söz konusudur.

Çalışan kişiler 17. yaşlarının sona ermesini takip eden ilk 01 Ocak tarihinden başlamak suretiyle prim ödeme zorunluluğundadır. Emeklilik yaşı gelmeden çalışmaya son verenlerin "çalışmayanlara mahsus" prim ödeme yükümlülüğü devam eder. Çalışmayan kişilerin sigorta

primi ödeme yükümlülükleri 20. yaşını bitirdikleri yılın 01 Ocak tarihinden itibaren başlar. Başka bir deyim ile kişiler fiilen çalışmasalar da sigortalılık statüleri emekli oldukları güne kadar devam eder.

Yasal emeklilik yaşına ulaştığı halde çalışmaya devam edenler de prim ödeme yükümlülüğüne sahiplerse de, prim indiriminden yararlanırlar. Erkekler için yasal yaşlılık sınırı 65, kadınlar için ise 64'tür. Prim bedeli işçi ve işveren tarafından yarı yarıya paylaşılarak ödenir.

Aylıktan kesilen toplam prim oranları:

- Yaşlılık ve Geride Kalanlar Sigortası (AHV) %8,70
- Maluliyet Sigortası (IV) %1,40
- İş kaybı Sigortası -Askerlik vb. (EO) %0,45

Bu meblağa İşsizlik Sigortası (AL) eklenir.

Serbest meslek sahibi kişiler ise 17. yaşlarının sona ermesini takip eden ilk 01 Ocak tarihinden başlamak suretiyle prim ödeme zorunluluğundadır. Emeklilik yasal yaş sınırı erkeklerde 65, kadınlarda ise 64 dür.

Primlerin toplamı serbest çalışan kişinin kendisi tarafından ödenir. Prim oranları aşağıda yer almaktadır:

- Yaşlılık ve Geride kalanlar Sigortası (AHV) %7,80
- Maluliyet Sigortası (IV) %1,40
- İş kaybı Sigortası -Askerlik vb.- (EO) %0,45
- Toplam : %9,65

12.3.2.2. Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

Yıllar İtibariyle Emeklilerin Sayısı

Yıl	Erkekler	Kadınlar	Toplam emekli sayısı	Ek aylık ödenek	Dul ve yetim aylıkları	Toplam
2015	1.026.100	1.213.800	2.239.800	57.300	177.700	2.474.800
2016	1.051.800	1.233.600	2.285.500	55.600	181.800	2.522.900
2017	1.074.700	1.250.200	2.324.800	54.100	186.300	2.565.300
2018	1.096.800	1.267.000	2.363.800	52.600	191.100	2.607.500
2019	1.119.800	1.283.900	2.403.800	51.400	196.100	2.651.300

Kaynak: BFS 2019 <https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/sozialversicherungen/ahv/statistik.html>

12.3.2.3. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneği alma çerçeve süresi her işsizlik durumu için 2 yıl olup işsizlik sigortasından teşvik yardımı almadan kendi işini kurup serbest çalışanlar, çocuk yetiştirenler ve Yaşlılık ve Ölüm Sigortası'ndan (AHV) yaşlılık aylığı alma yaşından 4 yıl öncesinden başvuranlar için çerçeve süre belirli şartlarda 2 yıl daha uzatılmaktadır.

İşsizlik tazminatı almaya hak kazanmak için aidat ödeme çerçeve süresi her işsizlik durumu için 2 yıl olup bu süre tazminat alma hakkının elde edildiği tarihten 2 yıl önce başlamaktadır.

İsviçre'de işsizlik parası aylık olarak değil günlük yevmiye olarak hesaplanır. Haftada 5 gün için (pazartesi-cuma) günlük yevmiye ödenir.

Bir ay içerisindeki çalışma günleri farklılık göstereceğinden aylık olarak ödenen günlük yevmiye tutarları aydan aya değişebilir. İşsizlik ödeneğinin miktarı AHV'ya matrah olan aylık

ücret bedeline göre belirlenir. Genel olarak son 6 aylık maaş ortalaması, şayet çalışanın lehine olacak ise son 1 yıllık aylık ortalaması esas alınır. Eğer çalışan kişi:

- Bakımından sorumlu olduğu çocukları varsa,
- AHV primine matrah olan aylık tutarı 3.796 Frank'ı geçmiyorsa,
- En az % 40 oranında malul ise ve bu orana mukabil maluliyet aylığı alıyorsa,

bu kişinin işsizlik ödeneği prime matrah olan aylık bedelinin %80'i olarak hesaplanır.

Diğer tüm vakalarda çalışanlar işsiz kalmaları durumunda prime matrah olan aylık tutarlarının %70'i oranında işsizlik ödeneği alırlar.

Yaşlılara ve kısmen malulen emekli olanlara 520 günlük işsizlik parası alma hakkını kolaylaştırmak için parlamento 2 yıllık süreyi 22 aya indirmiştir.

-İşsizlik Sigortası (AL) Ödemelerinden Yararlananların Sayısı

2019 Yılında Yayınlanan, 2018 Yılı Sonuna Kadar Olan Veriler:

AL	İşsizlik ödeneği alanlar (Erkek)	İşsizlik ödeneği alanlar (Kadın)	Toplam
2012	150.400	128.643	279.000
2013	162.900	133.300	296.200
2014	167.400	135.400	302.900
2015	176.700	140.200	316.900
2016	184.700	147.100	331.700
2017	182.900	147.600	350.507
2018	169.800	143.100	312.900

Kaynak: <https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/sozialversicherungen/alv/statistik.html> (2019)

İsviçre İşsizlik Sigortası (ALV) tarafından 09 Nisan 2019 tarihinde yapılan açıklamada 2018 yılı bilançosu kamuoyuna sunulmuştur. Bilançoya göre sigorta bütçesi 1,17 milyar Frank fazla vermiştir.

118.103 kişiye işsizlik ödeneği ödenmiş ve yıl içerisinde 7,86 milyar Franklık prim geliri elde edilirken, ödenen işsizlik paraları toplamı 6,69 milyar Frank düzeyinde kalmıştır.

Yaşlılık ve Geride Kalanlar (AHV) Ödemeleri

2019 yılı itibarıyla

Aylık türü	Asgari (CHF)	Azami (CHF)
Yaşlılık aylığı	1.185.-	2.370.-
Karı koca emeklilerin ikisine birden ödenen azami aylık		3.555
1941 yılından önce doğmuş kadınlara ödenen ek aylık	353.-	705.-
Kadın/erkek dul aylığı	940.-	1.880.-
Yetim ve çocuk aylığı	474.-	948.-
Aynı zamanda 2 çocuk aylığı ya da hem çocuk hem de yetim aylığı almaya hak kazanmış çocukların alabileceği azami aylık tutarı		1.422

Kaynaklar: <https://www.ahv-iv.ch/p/3.01.d.2020>

AHV Muhtaçlık Yardımı	Aylık (CHF)
Ağır muhtaçlık durumu	948
Orta derecede muhtaçlık durumu	593
Hafif muhtaçlık durumu	237

Kaynak: İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Kurumu (BVS)

https://www.bsv.admin.ch/dam/bsv/de/dokumente/themenuebergreifend/statistiken/SVS_DE_2019.pdf

Maluliyet aylığı (IV)

Arttırılmış Aylıklar	Tam (%70)	4/3 (%60)	4/2 (%50)	4/1 (%40)
(Aylık CHF)				
Maluliyet aylığı*	1.185 / 2.370	889 / 1.778	593 / 1.185	297 / 593
Çocuk aylığı*	474 / 948	356 / 711	237 / 474	119 / 237

*Asgari/Azami

-IV Muhtaçlık Yardımı

(Giyinmek, temizlenmek, yemek gibi eylemlerde sürekli olarak bir başka kişinin yardımına ihtiyacı olanlar)

Muhtaçlık	Bakım evinde	Kendi evinde
Aylık	CHF	CHF
Hafif	118	470
Orta	294	1.175
Ağır	470	1.880

IV Reşit Olmayan Çocuklar İçin Muhtaçlık Ödemesi

Muhtaçlık	Günlük (CHF)
Hafif	15.70
Orta	39.20
Ağır	62.70

Kaynak: İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Kurumu (BSV) 2019

AHV Ve IV İçin Tamamlayıcı Ek Ödemeler

Genel yaşamsal ihtiyaçlar için yıllık		CHF
Tek başına yaşayanlar		19.290
Evli çiftler		28.935
Yetimler ve AHV ya da IV'dan çocuk aylığı	1. ve 2. çocuğun her birine	10.080
	3. ve 4. çocuğun her birine	6.720
almaya hak kazanmış çocuklar	Sonraki her bir çocuk için	3.360

Kaynaklar: İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Kurumu (BSV) 2019

- 2019 yılında Maluliyet Sigortası (IV) hizmet ve aylıklarından yararlanan kişi sayısı toplam 431.000 kişidir. Bunlardan standart maluliyet aylığı bağlananların sayısı ise 247.200 kişi olup 178.290'ı İsviçre'de 68.910'u ise İsviçre dışına ödenmiştir.

12.3.2.4. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

İsviçre Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 2019 yılında yapılan ödemeler listesi:

Yaşlılık Aylıkları		Dul ve Yetim Aylıkları		Maluliyet Aylıkları		Toplam	
Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF
1.871	25.092.377	905	9.338.226	954	13.612.858	3.730	48.043.461

Bir kereliğe mahsus yaşlılık tazminatı ödemeleri		Bir kereliğe mahsus dul ve yetim tazminatı ödemeleri		Bir kereliğe mahsus maluliyet tazminatı ödemeleri		Toplam	
Adet	CHF	Adet	CHF	Adet	CHF	Adet	CHF
92	2.700.055	19	455.021	0	0	111	3.155.564

Kaynak: SAK İstatistik Birimi Cenevre 2019

12.3.2.5. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

İsviçre Kaza Sigortası Kurumu (SUVA) gerek mesleki kaza sigortası (BUVA) gerekse mesleki olmayan kazalara karşı sigortalama işlemlerini yerine getirir.

Ayrıca, İsviçre'de özel firmalarca yürütülen zorunlu sağlık sigortası kapsamında sigortalılar ekstra olarak iş ya da iş dışı kaza ve iş hastalığı sigortası yaptırabilirler.

SUVA 3 kategoride hizmet vermektedir

- Kazaların önlenmesi için yapılan faaliyetler,
- Sigortalama,
- Kaza sonrası bakım ve iyileştirme.

2019 yılı Haziran ayında yayınlanan, 2018 yılı sonuna kadar kaydedilen iş kazaları:

İş kazaları	2015	2016	2017	2018	
Sektörler	TOPLAM:	266.349	265.932	268.837	273.675
Tarım/orman/balıkçılık		5.034	4.821	4.914	4.715
Madencilik		588	481	557	509
İşlenmiş malzeme üretimi		44.092	41.988	41.750	42.391
Enerji		1.549	1.471	1.473	1.522
Su/atık su ve çöp		2.005	2.098	2.084	2.211
İnşaat		54.860	53.488	52.536	53.945
Motorlu Araç tamircileri		30.611	30.113	29.976	30.344
Taşıma ve depolama		14.368	14.240	14.690	15.415
Restoran/kafe bar		13.865	13.721	13.722	13.467
İletişim ve bilişim		1.962	1.844	1.886	1.864
Finans ve sigortacılık		4.316	4.320	3.817	2.403
Emlak		2.319	2.186	1563	1.472
Teknik/bilimsel faaliyetler		7.293	7.428	8.222	9.172
Ticari hizmetler		24.322	24.060	25.580	27.855
Kamu/savunma/sosyal güvenlik		17.195	16.961	15.503	17.907
Eğitim		4.513	4.539	4.527	4.485
Sağlık		25.490	27.757	28.249	29.577
Sanat		5.471	5.740	6.088	6.158
Diğer		4.332	4.225	4.269	4.759
Ev kazaları		774	784	820	860
Ülke dışı organizasyonlar		81	76	15	37
Sektörel kaydı olmayan vakalar		1.309	3.591	6.596	2.607

Kaynak: http://www.unfallstatistik.ch/d/neuza/neu_reg_faelle_2018.pdf

12.3.3. Aile Yardımları

Çocuk parası/aile yardımları Federal Aile Yardımları Yasası ile düzenlenmiştir (FamZG). Ailelerin çocuklarının bakımı için karşı karşıya kaldıkları giderlerin kısmen telafisi amaçlı olarak çalışanlar, serbest meslek sahipleri ve az gelirli serbest çalışanlar aile yardımı alma hakkına sahiptir.

Tarım sektöründe çalışan ailelere yapılacak çocuk yardımları ayrı bir yönetmelik ile düzenlenmiştir. Hangi çocuklar için aile yardımı alınabileceği hususu yasada şu şekilde açıklanmaktadır:

- Ebeveynleri evli olsun olmasın, ebeveynlerin öz çocukları ve evlat edinilmiş çocuklar,
- Üvey evlatlar (aile içinde yaşayıp bakımları üstlenilmiş olanlar),
- Resmi kurumlarca aileye bakımı ve eğitimi için teslim edilmiş çocuklar (çeşitli nedenler ile öz ailelerinden alınıp bakım ve koruma altına alınmış ve bu amaçla bakıcı ailelere teslim edilmiş çocuklar),
- Ailenin bakımını üstlendiği torunlar.

12.3.3.1. Çocuk Parası Miktarları

Kanton	Çocuk Parası 1	Eğitim Yapan Çocuklar İçin Çocuk Parası	Doğum Parası	Evlatlık Edinme Yardımı
	Çocuk Başına Ayda Ödenecek Tutar			
Federal Düzey 2	200/220	250/270		
Aile Yasası Kantonal 3	200	250	—	—
ZH4	200/250	250	—	—
BE5	230	290	—	—
LU6	200/2.106	250	1.000	1.000
UR	200	250	1.000	1.000
SZ	210	260	1.000	—
OW	200	250	—	—
NW	240	270	—	—
GL	200	250	—	—
ZG7	300	300/3.507	—	—
FR8	245/265	305/325	1.500	1.500
SO	200	250	—	—
BS	200	250	—	—
BL	200	250	—	—
SH	200	250	—	—
AR	200	250	—	—
AI	200	250	—	—
SG	200	250	—	—
GR	220	270	—	—
AG	200	250	—	—
TG	200	250	—	—
TI	200	250	—	—
VD9	230/370	300/440	1500	1.500
VS10	275/375	425/525	2.000/3.000	2.000/3.000
NE11	220/250	300/330	1200	1.200
GE12	300/400	400/500	2.000/3.000	2.000/3.000
JU	250	300	850	850

Kaynak: İsviçre Sosyal Güvenlik Kurumu veri bankası

<https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/sozialversicherungen/famz/statistik.html>

Açıklamalar:

- 1- Genel tablo. İsviçre’de Aile Yardımı, bizim mevzuatımızda ise çocuk yardımı olarak ifade edilmektedir
- 2-Tutarlar isviçre’nin tümü için geçerlidir. İlk tutar düzlük, ikinci tutar ise dağlık bölgelerde yaşayanlar içindir. Tarım sektöründe çalışan aillere bu tutara ek olarak ayda 100 Franklık fazladan ödeme yapılacaktır.
- 3-Verilen tutarlar kanuni minimum değerleri belirlemekte olup, Kantonlar münferiden daha yüksek tutarları ödemeyi üstlenebilirler.
- 4-İlk tutar 12 yaşa kadar/İkinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.
- 5-Kanton Aile Kasası FAK bazı durumlarda tutarları yükseltebilir, evlatlık ve doğum yardımı yapmayı öngörebilir.
- 6- İlk tutar 12 yaşa kadar/İkinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.
- 7- İlk tutar 18 yaşa kadar/İkinci tutar 18 yaş sonrası için geçerlidir.
- 8-İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.
- 9- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16 - 20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 300 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 440 Frank ödenecektir.
- 10-İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. yaş altı eğitim gören çocuklar 425 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 525 Frank ödenecektir.
- 11- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.
- 12-- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16 - 20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 400 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 500 Frank ödenecektir.

12.3.3.2. Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

2018 Yılında Yapılan Çocuk/Aile Yardımı Ödemeleri (CHF)

Yardımanın türü	Çalışanlar	Serbest çalışanlar	Çalışmayanlar	Toplam	Oran %
Çocuk yardımı	3.712.900.000	110.000.000	84.700.000	3.908.300.000	70,1
Eğitim yardımı	1.531.700.000	58.900.000	30.300.000	1.620.900.000	27,2
Doğum ve evlat edinme yardımı	39.500.000	1.000.000	2.100.000	42.000.000	0,3
Toplam	5.284.100.000	170.600.000	117.100.000	5.571.800.000	100

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Kurumu (BSV)

Türkiye’de Kalan Çocuklar İçin Çocuk Yardımları

➤ İsviçre dışında ikamet eden çocuklar için aile yardımları (çocuk parası) 01.01.2009 tarihinden itibaren AB ve İsviçre’nin de üyesi bulunduğu EFTA (Norveç, İzlanda, Liechtenstein) ülkelerinin vatandaşlarının çocuklarının İsviçre dışında, AB ve EFTA ülkelerinde ikamet etmeleri durumunda yapılmaktadır.

➤ Yukarıda anılan tarihte yürürlüğe giren Aile Yardımı Kanununun 4. maddesinin 3. paragrafında, Hükümet yurt dışında yaşayan çocukların çocuk yardımı taleplerini düzene koymakta olup aile yardımı ile ilgili yönetmelik (Madde7, paragraf 1) sadece, bu konuda hüküm içeren devletlerarası anlaşmaların yapıldığı ülkelerdeki çocuklara aile yardımı ödenmesini öngörmektedir.

➤ Bu durum ödemelerin temel olarak sadece AB ve EFTA ülkelerine yapılmasına yol açmakta olup İsviçre’de çalışan vatandaşlarımızın Türkiye’de ikamet eden çocuklarına çocuk/aile yardımı ödemeleri buna istinaden durdurulmuştur. Türkiye – İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’ne göre, sadece tarım iş kolunda çalışan Türk işçilerinin Türkiye’de bulunan çocukları için çocuk parası ödenmektedir.

12.3.3.3. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar (Sosyal Yardımlar)

Tamamlayıcı Sosyal Sigorta Ödemeleri (EL)

2019 yılında yayınlanan verilere göre 2018 yılında 322.780 kişi söz konusu yardımlardan faydalanmıştır.

➤ Yaşlılık ve maluliyet aylığı alan kişilerin gelirleri İsviçre Sosyal Yardım Konferansı (SKOS), verilerinde belirtilen yoksulluk sınırı rakamlarının altında ise, bu kişilere sosyal yardım ödemesi yapılmaz. Ancak aradaki fark Yaşlılık / Geride Kalanlar ve Maluliyet Kasası (AHV/IV) tarafından emekli aylıklarının tamamlayıcı bölümünü oluşturan ödeme (Ergänzungsleistung) adı altındaki tamamlayıcı ek ödenek ile ihtiyaç sahiplerine ödenir.

➤ Sosyal yardım olarak hak sahiplerine ödenen meblağlar bu kişilerin maddi durumlarının tekrar elvermesi durumunda geri talep edilebilir. Yaşlılık/Geride Kalanlar ve Maluliyet Kasası

(AHV/IV) tarafından yapılan tamamlayıcı ödemeler ise sosyal yardım kategorisine girmedikleri için geri talep edilmez.

➤ Yaşlılık, Geride Kalanlar (AHV) ve Maluliyet (IV) Sigortaları kapsamında uygulanan tamamlayıcı sosyal sigorta ödemeleri emekli aylığı tutarlarının asgari geçim endeksi rakamlarının altında kaldığı durumlarda aradaki açığı kapatırlar. Tamamlayıcı sosyal sigorta ödemesi yasal bir hak olup, bakım ya da sosyal yardım ödeneği değildir. Tamamlayıcı Sosyal Sigorta Ödemeleri (EL) AHV ve IV ile birlikte İsviçre devletinin sosyal alandaki temel unsurlarının içinde yer almaktadır. Tamamlayıcı sosyal sigorta ödemeleri Kantonlar tarafından uygulanır ve iki kategoriye ayrılırlar:

- * Yıllık olarak hesaplanıp tediyesi aylıklar halinde yapılan EL ödemeleri,
- * Hastalık ve engellilik durumlarının giderlerine yapılan katkılar.

Emeklilik yaşına gelen, malul olan, dul veya yetim olanlar İsviçre Sigorta Kurumu'na hiç sigorta primi ödemedikleri veya emekli olmasına yetecek sürede sigorta primi ödememiş oldukları için emekli olma hakkına sahip değiller ise belirlenen şartlara bağlı olarak “Tamamlayıcı sigorta ödemeleri- Ergänzungsleistungen” alabilmektedirler.

2019 yılı itibarıyla “Tamamlayıcı Sigorta Ödemeleri- Ergänzungsleistungen” ödenmesi için kabul edilen asgari yıllık harcama (gider) düzeyleri:

Ödemeler	Evde	Yaşlılar&Bakım evinde
Yaşlılık aylığı alan, çocuksuz, tekbaşına yaşayanlar	983	3.073
Maluliyet aylığı alan, çocuksuz, tekbaşına yaşayanlar	1.197	3.687
2017 yılından itibaren geçerli yıllık harcama sınırları	Yalnız yaşayanlar	Evliler
Yaşamsal gereksinimler	19.290	28.935
Azami brüt kira	13.200	15.000
Gelir muafiyeti	1.000	1.500
Varlık muafiyeti	37.500	60.000
İçinde oturan gayrimülk muafiyeti	112.500	112.500

Not:Kira ve kiraya bağlı yan giderler de harcama giderlerine dâhil edilmektedir. Kendisine ait bir evde oturmayanların kira yan giderler toplamı için sınır yıllık 1.680 CHF olarak belirlenmektedir.

“Tamamlayıcı sigorta ödemeleri- Ergänzungsleistungen için hastalık ve engellilik durumunda yıllık olarak sağlanabilecek ek ödeme miktarları:

Yalnız yaşayan için	25.000 CHF
Evli çiftler için	50.000 CHF
Yatılılar evinde kalanlar için	6.000 CHF

Kaynak: <https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/informationen-fuer/versicherte/el.html> 03/12/2019

12.3.3.4. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

İşyeri emeklilik aylığı zorunlu, toplu işten çıkarma durumlarında işveren tarafından projelendirilen sosyal dayanışma programı kapsamında özellikle ileri yaşta, normal emeklilik yaşı yaklaşmış çalışanlara bu süreç içerisinde köprü aylığı (şirket destekli erken emeklilik) denilen bir ödeme şeklinde tezahür edebilmektedir. Bu ödemeler çalışan kadın 64 /erkek 65 yaşına geldiğinde sona erer.

12.3.4. Sosyal Yardımlar

Sosyal yardım kişisel ihtiyaçlara göre yapılmaktadır. Yasa ile belirli bir miktar belirlenmemiştir. Sosyal yardım ödemeleri sosyal güvenlik kurumu tarafından değil, kantonlar ve belediyeler tarafından karşılanmaktadır.

Konfederasyon sadece iltica başvurusunda bulunanların sosyal yardım masraflarına iştirak etmektedir. Sosyal yardım kurallarını kantonların kendileri düzenledikleri için ilgili sosyal yardım yasası her kantonda farklıdır.

Ancak, İsviçre Sosyal Yardım Konferansı (SKOS), uygun bir sosyal yardımın tespiti ile ilgili yönerge yayınlamakta olup uygulamada genel olarak bu yönergelere kantonlarca referans ölçüler olarak riayet edilmektedir.

SKOS'un tespitlerine göre, 2017 yılında belirlenen ve 2019 yılı sonuna kadar geçerli olan, temel ihtiyaçlar için gerekli olduğu öngörülen miktarlar şöyledir:

1 kişi	986.- Frank
2 kişi	1.509.- Frank
3 kişi	1.834.- Frank
4 kişi	2.110.- Frank
5 kişi	2.386.- Frank
2 kişinin üzerinde herbir kişi için	+200.- Frank

www.skos.ch

Yukarıda belirtilen miktarlara ev kirası, ev yan giderleri (ısıtma vs.) ve temel hastalık sigortası masrafları dâhil değildir.

- Kişinin sosyal hayata entegrasyonu (örneğin: spor, kültürel aktiviteler, eğitim, ulaşım) için temel ihtiyaçlara %10 oranında ilave yapılmaktadır. Bölgeler arasında hayat standart farklılığına göre, yukarıda belirtilen yardım miktarları %5 oranında artırılabilenkte ya da azaltılabilmektedir.

12.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

12.4.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

a) 2019 Mart ayında Türkiye'den de gelen yükseköğrenim, master ve doktora öğrencilerinin de öğrenimlerini tamamlamalarının ardından İsviçre'de çalışma imkânı bulmalarını sağlayan düzenleme kabul edilmiştir.

Bu konuda, Hür Demokrat Parti (FDP) milletvekili Marcel Dobler'in 07 Mart 2017 tarihli ve 20 Eylül 2018 'de Ulusal Meclis ve 19 mart 2019 tarihinde Kantonlar Meclisi tarafından kabul edilmiş olan önergesinin özeti:

Bu önerge ile Federal Konsey'den ikamet ve çalışma izinleri ile ilgili yönetmelik /VZAE kapsamının genişletilerek kantonal üniversiteler ile Zürih EH ve Lozan EPFL gibi teknik yüksekokullarda eğitim görmüş, doktora ve mastırını tamamlamış yabancı öğrencilerin tümünün İsviçre'de, özellikle uzman kalifiye eleman açığı bulunan sektörlerde kolayca ve bürokratik engellerden arınmış şekilde istihdam edilebilmeleri için İsviçre'de kalabilmelerinin sağlanması öngörülmektedir.

Bu sayede eğitimleri pahalıya mal olan 3. ülkelerden gelme, İsviçre'den mezun genç uzmanların kontenjanların dolmuş olması gerekçesi ile mezuniyetlerinin ardından doğrudan istihdam edilememelerinin önüne geçilmiş olacaktır.

2010 yılında parlamenter inisiyatif ile tanımlanan, İsviçre üniversitelerinin yabancı mezunlarının İsviçre istihdam pazarı için uzman işgücü temini açısından önemli rol oynadığı ve burada eğitilmiş olmalarına rağmen İsviçre işgücü piyasasının onlardan yararlanamamasının amaca uygun olmadığı ciheti ile İsviçre Yabancılar yasasının (21. madde 3. fıkra) ilgili maddesi ile yüksek okul mezunlarının belirli koşullar altında iç istihdam önceliği kuralına takılmadan kolaylaştırılmış ikamet/çalışma iznine sahip olabilmeleri mümkün kılınmıştır

Diğer yandan her yıl İsviçre üniversite ve yüksekokullarında okumuş, 3. ülkelerden gelme 1.700 civarında master ve doktora mezunu ki bunların çoğu İsviçre'de uzman personel açığı olan sektörler ile ilgili alanlarda eğitim almışlardır, kontenjan uygulaması yüzünden İsviçre'yi terk etmek zorunda kalmaktadır.

İsviçre Ulusal Siyasi Politikalar Komisyonunun bu konuda yayınladığı raporda şu hususlara yer verilmiştir:

İsviçre yüksekokulları dünyanın en iyileri arasındadır.

Eğitim aynı zamanda İsviçre için çok önemli bir kaynaktır. Komisyonun görüşüne göre İsviçre'de öğrenim gören öğrenciler aldıkları bilgi ve eğitimi İsviçre işgücü piyasasına sunabilmelilerdir.

AB ve EFTA ülkeleri vatandaşları hâlihazırda kolaylaştırılmış muamele işlemleri kapsamında İsviçre'de kalabilmektedirler. Onlar için kontenjan ve iç istihdam önceliği kuralları gibi sınırlamalar yoktur. Onlar da sadece mezuniyetlerini takip eden 6 ay içerisinde söz konusu kolaylaştırılmış ikamet/çalışma hakkından yararlanabilmektedirler.

Komisyonun da onayladığı üzere, önerge ile özellikle uzman personel açığı olduğu belirlenmiş alanlardaki personel ihtiyacının karşılanabilmesi kapsamında 3. ülkelere gelme ve İsviçre'de öğrenim görüp mezun olmuş kişilere kontenjan uygulamasının kaldırılması talep edilmektedir.

İkamet ve çalışma izinleri ile ilgili yönetmelikte buna uygun bir değişiklik yapılması durumunda İsviçre ekonomisi özellikle MINT kapsamında (matematik/bilişim/fen bilimleri/teknik) ihtiyaç duyduğu uzman işgücü talebinin karşılanması konusunda desteklenmiş olacaktır.

İsviçre Federal Konsey hükümetinin bu konudaki görüşü ise şöyledir:

Federal Konsey önergenin, İsviçre'de yüksekokul ve üniversite eğitimi alarak mezun olmuş kişilerin özellikle uzman işgücü açığı bulunan sektörler için istihdam piyasasında önemli bir unsur olduğu yönündeki temel düşüncesi ile mutabıktır.

Yabancı işgücünün ülkede çalışma izni alması hususu yasada öngörülen dual izin sistemi çerçevesinde uygulanmaktadır. Bunlardan biri İsviçre'nin AB ve EFTA ülkeleri ile yapmış olduğu serbest dolaşıma yönelik ikili anlaşmalar gereği olarak AB ve EFTA ülkeleri vatandaşlarına yönelik ayrıcalıklı (öncelikli) izin sistemidir. 3. ülke vatandaşı uzman işgücüne ise sadece sınırlı ve tamamlayıcı kapsamda çalışma izni sağlanmaktadır.

Eğitimini İsviçre'de tamamlamış 3. ÷lke vatandaşları hali hazırda eğer iştigal konuları bilimsel ve ekonomik açıdan ÷lkenin çıkar ve menfaatleri için önem arz ediyor ise günümüzde de kolaylaştırılmış izin prosedüründen yararlanabilmektedirler. Bu durumda onlar için iç istihdam kaynaklarının önceliği koşulu uygulanmamaktadır.

Çalışma müsaadesi başvuruları kantonların uhdesindedir, onlar tarafından yürüt÷lmektedir.

3.÷lke vatandaşı Yüksekokul/Üniversite mezunları tarafından Federal Göç Müsteşarlığına (SEM) yılda yaklaşık 150-200 çalışma izni başvurusu yapılmaktadır. Şimdiye kadar kontenjan yetersizliği yüzünden SEM tarafından geriye çevrilen bir başvuru olmamıştır.

Buna ek olarak, Federal Konsey 2017 yılında bu kategoridekiler için kontenjan sınırını 1.000'e yükseltmiştir. Bu sayede ekonomik açıdan güçlü ve uzman işgücü talebi yüksek kantonlar üzerindeki baskı azaltılmıştır.

Böylece söz konusu kantonların 3. ÷lke vatandaşı uzman işgücü kaynaklarından daha yüksek oranda yararlanabilmeleri sağlanmıştır.

Bu nedenle Federal Konsey kontenjanlar konusunda yeni düzenlemelere gidilmesini gerekli görmemektedir.

b) İsviçre Ekonomi, Eğitim ve ARGE Bakanlığınca gençler arasında meslek seçimi, meslek eğitimi konusunda yaptırılan geniş kapsamlı bir çalışma 12 Haziran 2019 tarihinde kamuoyuna sunulmuştur.

Açıklamaya göre genç erkeklerin %55'i zorunlu temel eğitimin ardından meslek eğitimi seçerken, bu oran genç kızlar arasında %40 seviyesinde gerçekleşmektedir.

12.4.2. Sayısal Veriler

12.4.2.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

T.C. Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği tarafından 09 Haziran 2020 tarihinde Müşavirliğimize iletilen 2018/2019 sonu verileri:

2019 yılı itibarıyla

Türk Öğretmen Sayısı	30
Öğrenci Sayısı	2.020

Halihazırda İsviçre genelinde toplam 24 kantonda, 162 okulda Türkçe dersi verilmektedir.

2018 yılı itibarıyla

Okul Türü	Genel	İsviçreli	Yabancı	Türk
İlkokul 1-2	171.859	123.557	48.008	1.603
İlkokul 3-8	494.049	360.327	133.034	4.673
Ortaokul	247.472	185.401	61.671	2.255
Özel Eğitim	31.326	16.414	14.849	728
Lise	71.027	61.018	10.036	229

12.4.2.2. Meslek Eğitime Devam Edenlerin Sayısı

2018 yılı itibarıyla

Okul Türü	Genel	İsviçreli	Yabancı	Türk
Meslek Lisesi	29.024	24.155	4.861	153
Meslek Okulları (Çıraklık Eğitimi)	224.557	177.747	46.723	2.133
Meslek Yüksek Okulları	58.991	51.398	7.015	252
Diğer	40.716	21.131	19.154	465
Örgün+Meslek Genel Toplam	1.328,305	1.000.017	345.351	12.491

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

Taranan kaynaklar ve yapılan inceleme ve görüşmelerin ışığında İsviçre’de mesleki eğitimin özünü teşkil eden noktalar şöyle sıralanabilir:

- En yaşlısının bile an az dokuz yıllık mecburi temel eğitimden geçmiş bulunduğu İsviçre halkı çocuğunu ve kapasitesini tanıyabilmekte ve ona eğitimi konusunda yardımcı olabilmektedir.
- İsviçreli anne-babalar, çocuklarının istekli ve kabiliyetli oldukları alan ve düzeyde eğitilip iş sahibi olmalarını istemekte ve onların kapasitesini zorlamamaktadır.
- İsviçre eğitim sistemi ilkokuldan itibaren objektif bir ölçme ve değerlendirme ile çocuğun neyi bildiğini değil, neyi yapabildiğini ölçmekte, değerlendirme ve yönlendirmesini ona göre yapmaktadır.
- İsviçreli anne-babalar ilkokul eğitimi boyunca çocuğunu yakından takip edip değerlendirmelerden haberdar olduğu için 6. Sınıfın sonunda, çocuğunun özellikle mesleki eğitime yönlendirilmesi durumunda bunu onaylamaktadır. Okul konseyinin aldığı yönlendirme kararına karşı çıkıp şikâyetçi olan velilerin oranı sadece %2’dir.
- Yönlendirmede, varsa şikayeti inceleme ve karar verme mercii müfettişliktir. Müfettişliğin verdiği karar ise kesindir. Artık onu değiştirmek söz konusu değildir.

- İsviçre’de üniversite eğitimi alacak olan ve çağ nüfusunun %20’si civarında bulunan öğrenciler ilköğretimin 7. Sınıfının başında –istisnalar hariç- belli olmuş gibidir.
- İsviçre’de dokuz yıllık mecburi öğretimden sonra öğrencilerin %15’i sistemi terk etmekte, %20’si üniversiteye hazırlayan liselere kaydolmakta, %65’i de mesleki eğitime yönelmektedir.
- İsviçre’de mesleki eğitimin bel kemiği, öğrencinin haftada 3-4 gün çalıştığı, işyerindeki “çıraklık” eğitimidir.
- Mesleki eğitimde teorik eğitim genelde haftada 1 gün, nadiren de 2 gündür. Mesleki orta öğrenim boyunca alınan teorik eğitim 600 ila 1.200 saat arasındadır.
- İsviçre’de 3-4 yıllık mesleki eğitim sonucunda alınan “kapasite belgesi” gerek halkın ve gerekse işverenin gözünde çok kıymetli bir belgedir. Diğer bir deyimle “sanat altın bileziktir” atasözü İsviçre’de tam anlamı ile benimsenmiş ve anlamını bulmuştur.
- Yüzbinlerce çırığı çalıştıran, özellikle küçük ve orta boy işletmeler bu yolla çok ucuz bir iş gücü kazandığı için halinden memnundur. Onun için çırakların iş bulması zor değildir.
- Gerek meslek seçimi ve gerekse iş yeri bulmada yardım için her merkezde yönlendirme merkezleri hizmet vermektedir.
- İsviçrelilere göre mesleki eğitim direkt olarak ekonomilerini ilgilendirir ve bu nedenle de “Ekonomi Bakanlığı” tarafından yürütülür. Öyle ki, meslek okulu öğretmenleri dahi Ekonomi Bakanlığı tarafından yetiştirilir.
- İsviçre’deki mesleki eğitim ülkemizdeki çıraklık eğitiminin yaygın ve rasyonel bir şekilde uygulanmasıdır.

12.4.2.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Öğrenim Seviyesi	Öğrenci Sayısı
Yüksekokullar (Pedagoji Yüksekokulları dâhil)	277
Lisans	247
Master	204
Doktora	292
Diğer	82
Toplam	1.102

İsviçre geneli Türk öğrenci sayısı (yükseköğrenim dâhil): 13.593

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği tarafından yayınlanan veriler

12.4.2.4. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Türk Öğretmen Sayısı	30
Öğrenci Sayısı	1.867

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği tarafından yayınlanan veriler

Türkçe ve Türk Kültürü Derslerine Katılan Öğrenci Sayıları (sınıflara ve cinsiyete göre)

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Sınıflar	Kız	Erkek	Toplam
Anasınıfı	29	28	57
1	60	66	126
2	110	108	218
3	161	138	299
4	160	153	313
5	140	125	265
6	132	85	218
7	96	76	172
8	92	67	159
9	24	16	40
Genel Toplam	1.004	863	1.867

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği Mayıs 2019

12.5. GÖÇ VE UYUM

12.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İsviçre gerek ülkedeki refah ve yaşam standartlarının ehvenliği, gerekse çalışma ve sosyal faaliyet imkânlarının genişliği ve kişi başına düşen GSMH'nın yüksek olması gibi nedenlerle ekonomik amaçlı mülteciler ve nitelikli işgücü vasfındaki yabancılar için bir çekim merkezi niteliğine sahip bulunmaktadır. Ülke Schengen serbest dolaşım kapsamı içinde olduğundan, yurt dışından gelen nitelikli işgücünün yasal olarak çalıştırılması sorun teşkil etmemektedir. Buna göre; AB ve EFTA üyesi ülkelerin vatandaşları serbest dolaşım antlaşması gereğince, İsviçre sınırları içerisinde çalışma pazarına kolayca girebilmekte ve bürokratik engel ve zorluklarla karşılaşmaksızın istihdam edilmektedirler.

İsviçre bu nedenlerle, işgücü göçüne açık ve bir ölçüde kalifiye beyin göçü akımına maruz bir ülkedir. 2019 yılı itibarıyla ülkede ikamet etmekte olan göçmenlerin oranı %25 olup ayrıca İsviçre nüfusunun yaklaşık 1 milyondan fazla kısmını ise çifte vatandaşlık hakkına sahip yabancılar oluşturmaktadır. İsviçre'de sağlık ve bilişim gibi bazı sektörlerde yeterli sayıda kalifiye personel temin edilmesinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle bu ihtiyacı karşılayacak kriterlere sahip yabancıların (AB/EFTA) ülkeye göçlerini teşvik edici uygulamalar mevcuttur.

2017 yılında düzenlenen bir inisiyatif ile İsviçre halkının 2004 yılında reddettiği genç yabancıların vatandaşlığa alınmasının kolaylaştırılması konusu bir kez daha halk oyuna sunulmuş ve bu kez 12 Şubat 2018 tarihinde seçmenlerin % 60,4'ü göçmenlerin 25 yaşın altındaki, ülkeye uyum sağlamış genç neslinin kısa ve basit bir işlemle İsviçre vatandaşlığına alınmalarını öngören teklifi kabul etmiştir.

Gelişmeler:

a) İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı (SEM) tarafından 31 Ocak 2019 tarihinde yayınlanan "2018 Göç Raporu" belgesinde 2018 yılında 1.005 Türk vatandaşının İsviçre'ye iltica talebinde bulunduğu, 280 Türk vatandaşının iltica talebinin kabul edilerek mülteci statülerinin tanındığı, 45 Türk vatandaşına ise geçici kabul/koruma statüsünün verildiği bilgileri yer almıştır.

b) İsviçre Federal Hükümeti 01 Şubat 2019 tarihli kabine toplantısında ülkedeki özellikle terörist ya da aşırı ırkçı, yabancı düşmanı saldırılara hedef olabilecek azınlıkların güvenliklerinin sağlanması için yıllık 500 bin Frank tutarında bir ödenek ayrılmasına ilişkin bir yönetmeliği imzalamıştır.

c) İsviçre Federal Göç Komisyonu (EKM) tarafından 13 Mart 2019 tarihinde bir açıklama yapılarak 15 Şubat 2018 tarihinden beri yürürlükte olan kolaylaştırılmış vatandaşlığa geçiş süreci konusu ile ilgili durum değerlendirme raporu kamuoyuna sunulmuştur. Rapora göre 3. kuşak olarak nitelenen 25.000 genç arasından İsviçre vatandaşlığına geçme konusunda istekli olanların sayısı 3.000 olarak gerçekleşmiştir.

Bu kapsamda ilk yıl içerisinde 1.065 vatandaşlık başvurusu yapılmış ve 309 kişiye vatandaşlık verilmiştir.

d) İsviçre Federal Hükümeti 15 Mart 2019 tarihli oturumunun ardından yaptığı açıklamada, çarşaf, hicab tarzı yüzü saklayan giyim şeklinin federal düzeyde yasaklanmasına ilişkin halkoylamasının reddi yönünde görüş bildirmiştir.

Açıklamada bugüne kadar konu ile ilgili uygulamaların kantonlar tarafından yapıldığı, kişilerin kimliklerinin saptanması gerektiği durumlarda yüzlerini açmalarının yeterli olduğu, diğer yandan genel bir yasaklamanın başka sorunlar yaratabileceği vurgulanmıştır.

e) İsviçre Federal Hükümeti 15 Mayıs 2019 tarihinde imzaladığı kararname AB ile serbest dolaşım anlaşması kapsamında Romanya ve Bulgaristan vatandaşlarına uygulanan kontenjan sınırlamasını 31 Mayıs 2019 tarihinden itibaren geçerli olmak kaydı ile yürürlükten kaldırmıştır.

f) İsviçre Federal Hükümeti 07 Haziran 2019 tarihli kabine toplantısında düzenlenmesi gündemde olan " Kontrollü göç" inisiyatifinin reddedilmesi yönünde tavır alınması kararlaştırılmıştır. Hükümet söz konusu inisiyatifin AB ile olan serbest dolaşım anlaşması ilkeleri ile çatışacağı ve ayrıca İsviçre ile AB arasında yürürlükte olan ikili anlaşmaları da olumsuz yönde etkileyeceği şeklinde görüş bildirmiştir.

g) İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı tarafından 11 Haziran 2019 tarihinde yapılan bir basın açıklamasında çocuk/reşit olmayan mültecilerin korunması ve yaşlarına uygun özenli muamelaya tabi tutulmalarını sağlamaya yönelik olarak bazı önlemler alındığı duyurulmuştur. Buna göre, söz konusu kişilere sosyal pedagoji uzmanları tarafından rehberlik ve rehabilitasyon hizmeti verilecektir. Açıklamada, Basel ve Zürich şehirlerinde bulunan iltica başvuru merkezlerinde pilot çalışma başlatıldığı belirtilmiştir.

h) İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı tarafından 09 Eylül 2019 tarihinde yapılan basın açıklamasında geçtiğimiz yıl uygulamaya konulan yeni göç rejimi sayesinde yıllık 30 milyon Franklık tasarruf sağlandığı ve iltica başvurusu reddedilen mültecilerin geri iadelerinin hız kazandığı belirtilmiştir.

Eski dönemde yıllar alan başvuru değerlendirme süreci yeni rejimde birkaç ay içerisinde sonuçlandırılabilir. Eski dönemde yıllar alan başvuru değerlendirme süreci yeni rejimde birkaç ay içerisinde sonuçlandırılabilir.

i) İsviçre'de yayınlanan Podium dergisinde 2019 Aralık ayında İsviçre Federal Göç Müsteşarlığının (SEM) verilerine dayanılarak kaleme alınan haber metni :

"SEM verilerine göre 2019 yılının Ocak ve Kasım ayları arasında 131 bin kişi İsviçre'ye göç ederken, 73 bin kişi ise ülkeyi terk etti. Bu zaman aralığında İsviçre'ye gelenlerin neredeyse %70'i AB ve EFTA ülkeleri vatandaşlarından oluştu. İsviçre'ye göçün temel nedeni iş bulmak ve çalışmak. Bunu %30'luk oran ile aile birleşimi takip ediyor. Daha sonraki sıralamada ise, %9 ile eğitim yer alıyor. Ülkeye ilticacı olarak gelenlerin oranı ise %4,6'ya tekabül ediyor.

12.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

12.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

İsviçre'deki Türk dernek, federasyon, spor klübü gibi oluşumların sayısı 100 civarındadır.

Ayrıca 152 Türk okul aile birliği faaliyet göstermektedir.

İsviçre'deki Türk derneklerinin çatı federasyonu İTT (İsviçre Türk Toplumu) adı altında Zürich şehrinde konuşlanmıştır.

Derneklerin ağırlıklı faaliyet alanlarına göre dağılımı şöyledir:

Kültürel ve sosyal faaliyette bulunanlar	31	Yardımlaşma dernekleri	13
Dini hizmet verenler	48	Spor dernekleri	3
Kadın Dernekleri	5	Federasyon sayısı	1

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği

12.5.2.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

İsviçre’de yasal olarak ikamet eden yabancılar Federal Devlet Meclislerine (Ulusal Meclis ve Kantonlar Meclisi) seçme ve seçilme hakkına sahip değillerdir.

Yabancı nüfusa sadece mahalli düzeyle sınırlı siyasi katılım tanımakta, kanton düzeyinde ve federal düzeydeki siyasal katılım hakları sadece İsviçre vatandaşlarına hasredilmiş bulunmaktadır.

Ulusal ve Kanton Parlamentolarına seçilmiş çifte tabiiyete sahip vatandaşlarımızın genel nüfusa göre oranları çok düşüktür.

200 sandalyeli Ulusal Meclis ve 46 üyeli Kantonlar Meclisi'nden müteşekkil İsviçre Federal Parlamentosu'nun dört yılda bir düzenlenen olağan seçimleri 20 Ekim 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Mevcut sonuçlara göre, 2015 yılında yapılan seçimlerle Federal Parlamento'ya tarihte ilk kez seçilen ülkemiz kökenli kişi olan Ulusal Meclis üyesi Sibel Arslan'ın (Yeşiller, Basel), aldığı kişisel oylardan (yaklaşık 13 bin) ve kadın aday kontenjanının tanıdığı avantajlardan yararlanarak, bu seçimlerde de Ulusal Meclis'e seçilmiştir.

Ulusal Meclis seçimlerinde önde gelen siyasi partilerin elde ettikleri oy oranları ile anılan Meclis'te kazandıkları milletvekilliği sayılarına 2015 seçimleriyle karşılaştırmalı olarak yer veren bir tablo aşağıda sunulmaktadır.

Partiler	2019 Sonucu (%)	2015 Sonucu (%)	Kazanılan Milletvekili Sayısı (2019)	Milletvekili Sayısında Değişim
İsviçre Halk Partisi (SVP)	25,6	29,4	53	-12
Sosyal Demokrat Parti (SP)	16,8	18,8	39	-4
Hür Demokrat Parti (FDP)	15,1	16,4	29	-4
Hıristiyan Demokrat Parti (CVP)	11,4	11,6	25	-2
Yeşiller (GPS)	13,2	7,1	28	+17
Liberal Yeşiller (GLP)	7,8	4,6	16	+9
Muhafazakar Demokratik Parti (BDP)	2,4	4,1	3	-4

2019 yılı itibarıyla Ulusal Meclis, Kanton Meclisi ve Belediye Meclislerinde görev yapan çifte tabiyetli 49 Türk vatandaşının aşağıda yer alan listesi, Büyükelçiliğimizin 2018 kayıtları esas alınarak tespit edilmiştir.

İsim	Görevi	Partisi	Ülke	Eyalet	Göreve Başlama Tarihi
Sibel Arslan	Ulusal Meclis Üyesi	Yeşil Birlik Partisi	İsviçre	Basel Stadt	2015
Murat Julien Alder	Kanton Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Cenevre	2013
Mark Mustafa Oran	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2012
Pelin Kandemir Bordoli	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Ticino	2015
Nazan Walpoth	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Bern	2019
Aliye Gül	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Thurgau	2012
Mustafa Atıcı	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013

Gülşen Öztürk	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Seyit Erdoğan	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Edibe Gölgeli	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Sibel Arslan	Kanton Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Basel Stadt	2013
Talha Uğur Çamlıbel	Kanton Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Basel Stadt	2013
Murat Kaya	Kanton Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Aydın Elitok	Kanton Meclisi Üyesi	İsviçre Halk Partisi	İsviçre	Glarus	2014
Hasan Candan	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Luzern	2015
Ekin Yılmaz	Arbon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Thurgau	2015
Atakan Özçelebi	Arbon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Thurgau	2015
Ezgi Akyol	Zürih Belediye Meclisi Üyesi	Alternatif Liste	İsviçre	Zürih	2014
Acar Sait	Adliswil Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Tan Birleşik	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	İsviçre Halk Partisi	İsviçre	Zürih	2014
Hacı Pekerman	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Jeyan Sibel Günacan	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Mustafa Bozkurt	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Ali Özcan	Uster Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
İlkay Ergeneli	Lenzburg Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Aargau	2013
İhsan Kurt	Prilly Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2011
İsmail Ünal	Lozan Belediye Meclisi Üyesi	Sol Parti	İsviçre	Vaud	2011
David Ramazan Gün	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Bağımsız	İsviçre	Vaud	2011
Ufuk İkitope	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Vaud	2011
Mehmet Akkaya	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2011

Alain Avni Çelik	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Vaud	2011
Ekrem Yaman	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Bağımsız	İsviçre	Vaud	2011
Cemal Özcan	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Vaud	2011
Ali Korkmaz	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2011
Hasan Dinç	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Kırmızı Karınca Partisi	İsviçre	Vaud	2011
Ali Kılınç	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Kırmızı Karınca Partisi	İsviçre	Vaud	2011
Muharrem Temel	Lancy Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Cenevre	2015
Hasret Gökdemir Caroline	Onex Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Cenevre	2015
Sinan Kapancı	Veyrier Belediye Meclisi Üyesi	Birlikte Partisi	İsviçre	Cenevre	2015
Veronique Özazman	Plan les Ouates Belediye Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Cenevre	2015
Bayram Bozkurt	Cenevre Belediye Meclisi Yedek Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Cenevre	2015
Şahin Gazi	Cenevre Belediye Meclisi Yedek Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Cenevre	2015
Nihan Sakar	Vernier Belediye Meclisi Yedek Üyesi	Cenevre Vatandaşlar Hareketi	İsviçre	Cenevre	2015
Turan Henden	Monthey Belediye Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Valais	2013
Oğuzhan Can	La Chaux-de-Fonds Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Neuchatel	2012
Nurhan Çağlar	La Chaux-de-Fonds Belediye Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Neuchatel	2012
İnan Vurucu	La Chaux-de-Fonds Belediye Meclisi Üyesi	İşçi Partisi	İsviçre	Neuchatel	2012
Yasemin Çevik	Bern Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Bern	2012
Fuat Köçer	Bern Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Bern	2012

13. KAZAKİSTAN

13.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

13.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	9.034.134		
Kadın	9.597.645		
TOPLAM	18.631.779		Yaklaşık 12.000

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu, T.C. Astana Büyükelçiliği Kayıtları ve Astana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği Tahminleri

(*)Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

Kazakistan’da yaşayan yabancıların sayısına ilişkin kesin veri bulunmamakla birlikte, ülkede 12.000 civarında vatandaşımızın yaşadığı tahmin edilmektedir.

13.1.2. Kazakistan’daki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

Ahıska Türkleri

1944 yılında 60.000’den fazla Ahıska Türkü Gürcistan’ın Meshedya/Ahıska Bölgesinden Orta Asya içlerine sürgüne gönderilmiştir. Büyük çoğunluğu Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan’a sürgün edilen Ahıska Türkleri 1990’lı yılların başından itibaren değişik ülkelere dağılmışlardır.

Halen dünyanın çeşitli ülkelerine (Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Azerbaycan, Ukrayna, Gürcistan, Ukrayna, ABD ve Türkiye) dağılmış olarak yaşayan ve sayıları 550.000-600.000’e ulaşan Ahıska Türklerinden yaklaşık 200.000’i Kazakistan’da yaşamaktadır.

13.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

Nur-Sultan Büyükelçiliği ile Almatı ve Aktau Başkonsolosluklarının kayıtları ve Müşavirliğimiz tahminlerine göre Kazakistan'daki vatandaşlarımızın %45'i Almatı Başkonsolosluğumuz görev bölgesinde, %35'i Astana Büyükelçiliğimiz görev bölgesinde ve %20'si de Aktau Başkonsolosluğumuz görev bölgesinde yaşamaktadır.

13.1.4. Kazakistan'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

Kazakistan'da ikamet eden/çalışan yabancılara ilişkin spesifik veriler kamuoyu ile paylaşılmamakla birlikte, basın haberlerinden bilgi edinilmeye çalışılmaktadır.

20 Nisan 2018 tarihli haberde, Kazakistan'a uzak yurtdışından (Avrasya Ekonomik Birliği/AEB ve Bağımsız Devletler Topluluğu/BDT dışındaki üçüncü ülkelerden) en çok Çin ve Türk vatandaşlarının geldiği, resmi istatistiklere göre 2017 yılında ülkeye gelenlerin %90'dan fazlasının BDT ülkelerinden (Özbekistan, Rusya ve Kırgızistan) geldiği, ülkedeki uzak yurtdışından gelen göçmenlerin sayısının 620.000'e ulaştığı, bunlardan çoğunun Çin ve Türk vatandaşı olduğu kaydedilmektedir.

İçişleri Bakanlığı'nın verilerine göre, 2017 yılında yakın yurtdışından gelen göçmenlerin sayısının 2.300.000'e, uzak yurtdışından gelen göçmenlerin sayısının 178.000'e ulaştığı, 2017 yılında Kazakistan'da 83.000 Çin, 12.400 Türk vatandaşının ikamet ettiği bildirilmektedir.

Öte yandan, konuyla ilgili olarak basında çıkan 21.07.2019 tarihli basın haberinde,

- 2018 yılında Kazakistan'daki göç hizmetleri merkezleri aracılığıyla Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Tacikistan, Özbekistan ve Ukrayna vatandaşlarına 434.000'den fazla çalışma izni verildiği, yaklaşık 117.500 kişinin de çalışma izinlerinin yenilendiği,

- 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise yine aynı ülkelerden 160.937 kişiye çalışma izni verildiği, yaklaşık 32.313 kişinin de çalışma izinlerinin yenilendiği ifade edilmekte,
- Kazakistan'ın son yıllarda yabancı göçmenler için çok daha cazip hale geldiği, İçişleri Bakanlığı'na göre, son beşyıl içinde Decoding Global Talent 2018 sıralamasında ülkenin 129. sıradan 77. sıraya yükseldiği belirtilmektedir.

Önemli Not 1: 2019 yılı sonunda, bir önceki yılda olduğu gibi: AEB ve BDT Ülkelerinden gelen yaklaşık 420.000-430.000 kişiye (Kotaya tabi olmayan basit işlerde çalışmak üzere) çalışma izni verildiği değerlendirilmektedir.

Önemli Not 2: Bu sayıya, AEB ve BDT Ülkeleri dışından, üçüncü ülkelerden gelen ve sadece Kotaya tabi işlerde çalışabilen 19.137 yabancıya verilen çalışma izinleri dâhil değildir.

13.1.5. Kazakistan'a Gelen ve Kazakistan'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

13 Mart 2019 tarihli basın haberinde, 2018 yılında ülkeye 8.488.300 yabancıнын geldiği, bunlardan 99.300'ünün Türkiye'den geldiği ifade edilmektedir.

13.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Nur-Sultan Büyükelçiliği	Almatı Başkonsolosluğu	Aktau Başkonsolosluğu	TOPLAM
Doğan	40	112	20	172
Ölen	1	18	3	22
Türk-Türk Evliliği	-	-	-	-
Türk-Yabancı Evliliği	38	72	7	117

Kaynak: T.C. Nur-Sultan Büyükelçiliği ile T.C. Almatı Başkonsolosluğu ve T.C. Aktau Başkonsolosluğu Kayıtları

13.2. ÇALIŞMA HAYATI

13.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kazakistan'da Çalışma İzni Harçları

Kazakistan'da Ocak 2017 Tarihinden İtibaren Uygulanan, Sektörlere ve Kategorilere Göre Değişiklik Gösteren Yabancılar İçin Çalışma İzni Harçları Göstergesi (MRP)

	Sektörler	1. Kategori	2. Kategori	3. Kategori	4. Kategori
1	Ziraat	137	158	179	200
2	Madencilik	154	178	202	225
3	Üretim Sanayisi	154	178	202	225
4	Elektrik, gaz dağıtım	137	158	179	200
5	Su İşleri	137	158	179	200
6	İnşaat	171	198	224	250
7	Araç yedek parça ticareti	154	178	202	225
8	Taşımacılık ve depolama	137	158	179	200
9	Konaklama	137	158	179	200
10	İletişim	137	158	179	200
11	Sigorta	137	158	179	200
12	Gayrimenkul	137	158	179	200
13	Teknik faaliyetler	137	158	179	200
14	Danışmanlık	137	158	179	200
15	Zorunlu sosyal güvenlik	137	158	179	200
16	Eğitim	137	158	179	200
17	Sağlık ve sosyal	137	158	179	200
18	Sanat, eğlence ve	137	158	179	200
19	Diğer hizmetler	154	178	202	225
20	Ev hizmetleri	137	158	179	200
21	Organizasyon faaliyetleri	137	158	179	200

*1. Kategori: Üst düzey yöneticiler /kilit personel

2. Kategori: Merkez bürodaki ofiste görevli idareci ve teknik personel

3. Kategori: Şantiyede görevli teknik personel

4. Kategori: Vasıflı çalışanlar

Not 1: 2017 yılı için tespit edilen MRP (hesaplama endeksi) göstergesi 2.269 Tenge'dir.

En düşük harç miktarı 310.853 Tenge (137 x 2.269 Tenge)

En yüksek harç miktarı 567.250 Tenge (250 x 2.269 Tenge)

Not 2: 2018 yılı için tespit edilen MRP (hesaplama endeksi) göstergesi 2.405 Tenge'dir.

En düşük harç miktarı 329.485 Tenge (137 x 2.405 Tenge) / (yaklaşık 1.000 USD)

En yüksek harç miktarı 601.250 Tenge (250 x 2.405 Tenge) / (yaklaşık 1.800 USD)

Not 3: 2019 yılı için tespit edilen MRP (hesaplama endeksi) göstergesi 2.525 Tenge'dir.

En düşük miktarı 345.925 Tenge (137 x 2.525 Tenge) (Yaklaşık 920 USD)

En yüksek miktarı 631.250 Tenge (250 x 2.525 Tenge) (Yaklaşık 1.678 USD)

Not 4: 2020 yılı için tespit edilen MRP (hesaplama endeksi) göstergesi 2.651 Tenge'dir.

En düşük miktarı 363.187 Tenge (137 x 2.651 Tenge) (Yaklaşık 949 USD)

En yüksek miktarı 662.750 Tenge (250 x 2.651 Tenge) (Yaklaşık 1.732 USD)

Not: 1 USD = 382,59 Tenge (1 Ocak 2020)

2020 yılı içerisinde uygulanacak çalışma izni harçları göstergelerinde bir değişikliğe gidilmemekle birlikte, 2019 yılında 2.525 KZT olarak uygulanan aylık hesaplama/çarpan endeksinin 2020 yılı için 2.651 KZT olarak belirlenmesi nedeniyle harç miktarlarında artışlar meydana gelmektedir.

Şöyleki, 2020 yılında yabancılara verilen çalışma izinlerinden asgari 363.187 Tenge (yaklaşık 949 USD), azami 662.750 Tenge (yaklaşık 1.732 USD) harç alınması söz konusudur.

Ülkemizde 2020 yılında yabancılardan 1 yıl süreli çalışma izin belgesi için 932,90 TL (süre uzatımları da aynı miktarda harca tabidir) harç alınmaktadır.

Yabancı Çalışanlara İlişkin Veriler

Müşavirliğimizce Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı Çalışma, Sosyal Koruma ve Göç Komitesi Başkanı ile Kazakistan'daki çalışma izni harçları uygulaması ile çalışan vatandaşlarımızın sayısı hakkında yapılan görüşmelerde, yetkililerce aşağıda ifade olunan bilgiler verilmiştir.

1-Avrasya Ekonomik Topluluğu (AEB) Üyesi Ülkelerinin Vatandaşlarının Durumu

Avrasya Ekonomik Topluluğu üyesi ülke vatandaşları (Kazakistan, Rusya, Ermenistan, Kırgızistan ve Belarus) Kazakistan'da çalışma ve oturma izninden muaf olarak ve hiçbir harç ödemeksizin çalışabilmektedir. Bunun için, bir işveren ile iş sözleşmesi akdetmek ve sözleşmesiyle birlikte Göç (Migrasya) İdaresine kayıt yaptırmak yeterli olmaktadır.

2-Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Üyesi Ülke Vatandaşları İçin Uygulanan Kolaylaştırılmış Rejim

Bu kapsamda ülkeye gelen BDT üyesi ülke vatandaşları, cüzi bir harç (2019 için yıllık yaklaşık 150 Dolar) ödeyerek çiftliklerde, kendi evini yapan kişilerin yanında, pazarlarda, ev işlerinde (aşçı, terzi, çocuk ve hasta bakıcı v.b), (Yabancılar İçin Çalışma İzni Harçları Göstergesi'nde yer almayan işlerde) çalışabilmektedir.

Bunların, çalışma izni ücreti mahiyetinde ayda cüzi bir harç yatırmaları ve işverenle imzaladıkları iş sözleşmesiyle birlikte Göç İdaresine kayıt yaptırmaları yeterli olmaktadır.

Ülkede, bu durumda çalışanların sayısının 2019 yılsonu itibarıyla 420-430.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

3-Avrasya Ekonomik Topluluğu ile BDT Üyesi Ülkeler Dışında Kalan ve Diğer Ülkeler Olarak Adlandırılan Üçüncü Ülke Vatandaşlarına İlişkin Uygulama

1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla üçüncü ülke vatandaşlarından 300.000-500.000 Tenge arasında değişen miktarlarda çalışma vizesi harcı alınmasına başlanmıştır.

Daha önce uygulanan, bankaya teminat yatırılması ve 1 kişilik yabancı istihdamı için 10 Kazak vatandaşına mesleki eğitim verilmesi gibi şartlar uygulamadan kaldırılmış, Dünya Ticaret Örgütü üyesi ülke firmalarının Kazakistan'daki şube yada temsilciliklerinde çalıştırılan kendi vatandaşları (1.2.3. kategorideki yönetici, menajer ve uzmanlar) harç ödemekten muaf tutulmuşlardır.

1. ve 2. kategoride çalışanlar için uygulanan 3 yabancı çalıştırılması karşılığında 7 Kazak vatandaşı istihdam edilmesi ile 3. ve 4. kategoride çalışanlar için uygulanan 1 yabancı çalıştırılması karşılığında 9 Kazak vatandaşı istihdam edilmesi şartı yeni düzenlemede de mevcuttur.

Bu gruptakilere 2019 yılında (harç karşılığı) verilen çalışma izni sayısı 19.137 olup bunların yaklaşık %10'u (1.935 kişi) Türk vatandaşıdır.

Ancak, özel bir anlaşma kapsamında gerçekleştirilen işlerde yada özel kanunla düzenlenmiş yerlerde (Astana Hub Teknoloji Parkı, Nazarbayev Üniversitesi ek inşaatı, Astana Finans Merkezi, Abu Dabi Center Projesi, Özel Ekonomik Bölgeler v.b) çalıştırılanlar, çalışma izni harcından muaf tutulmakta olup bunların sayısı kesin olarak bilinmemekle birlikte, çalışma izni harcı ödenmeksizin bu kapsamda yasal olarak çalıştırılan Türk vatandaşlarının sayısının çalışma izni harcı ödeyenler kadar olabileceği değerlendirilmektedir.

Ülkede toplamda 4.000 civarında vatandaşımızın (çalışma izni harcına tabi olanlar ve olmayanlar dâhil) yasal olarak çalıştığı düşünülmektedir.

Kazakistan'da Uygulanan "2017-2021 / Etkin İstihdam ve Kitle Girişimciliğinin Geliştirilmesi Programı"nın İki Yıllık Uygulamasının Değerlendirmesi

Etkin İstihdam ve Kitle Girişimciliğinin Geliştirilmesi Programı 2017-2021

Kazakistan Hükümeti'nin 30 Aralık 2015 tarihli ve 1136 sayılı Kararı ile 29 Aralık 2016 tarihli ve 919 sayılı Kararı uyarınca, 2017-2021 yıllarını arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayın "Etkin İstihdam ve Kitle Girişimciliğinin Geliştirilmesi Programı" 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Programın amacı, nüfusun etkili bir şekilde istihdam edilmesini teşvik etmek ve vatandaşları girişimciliğe yönleltmektir.

Belirlenen Görevler / Hedefler

- İşgücü piyasasının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, teknik ve mesleki eğitim alan personele yeni eğitimler verilmesi
- İş piyasasında talep edilen meslekler ve beceriler üzerine çalışan kadroların kısa süreli mesleki eğitimine tabi tutulması
- Girişimcilik temellerine yönelik eğitim verilmesi
- Kırsal ve kentsel alanlarda mikro kredinin yaygınlaştırılması
- İşsizlerin ve serbest çalışanların istihdamında yardımcı olunması

- Emek kaynaklarının hareketliliğinin artırılması
- Boş kadro ve iş arayanlarla ilgili bilgilerin yer alacağı elektronik ortamda tek bir istihdam borsasının (elektronik portal) oluşturulması

2021 yılına kadar, Program'da belirtilen görevlerin uygulanmasıyla aşağıdaki hedef göstergeler elde edilecektir:

- İşsizlik oranının %4,8'i aşmaması (2016 yılının 4. çeyreği -% 4,9)
- İstihdama katılanlar arasında temel, orta ve genel eğitim görmeyenlerin oranının %20'ye düşürülmesi (2016 yılı %27)
- Aktif KOBİ'lerin sayısında %10 artış sağlanması

Programın Geliştirilmesi ve Uygulanmasından Sorumlu Devlet Organları

Kaynaklar ve finansmanın ulusal ve yerel bütçeden tahsis edilmesi kararlaştırılan Programdan sorumlu Bakanlıklar; Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Ulusal Ekonomi Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı olarak belirlenmiştir. Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'na Programın Genel Koordinatörlüğü görevi de verilmiştir.

2016 - 2019 Yılı IV. Çeyrek Karşılaştırmalı Verileri

	15 Yaş ve Üstü Nüfus			
	IV. çeyrek			2019 yılı IV. çeyrek
	2016	2017	2018	
İşgücü Sayısı (15 ve üstü yaştaki çalışmaya hazır nüfus)	8.963.600	8.980.600	9.151.600	9.214.800
15 yaş ve Üzeri Kişilerin Sayısına Göre İşgücüne Katılım Oranı %	70,1	69,8	70,4	70,2
İstihdama Katılanların Sayısı	8.522.300	8.541.300	8.709.700	8.773.400
İstihdama Katılım Oranı %:				
15 yaş ve Üzeri Kişilerin Toplam Sayısına Göre	66,6	66,4	67,0	66,8
İşgücü Sayısına Göre	95,1	95,1	95,2	95,2
Hizmet Akdiyle Çalışanlar	6.361.500	6.477.000	6.631.400	6.667.100
İstihdama Katılanların Sayısına Göre Oranı, %	74,6	75,8	76,1	-
Kendi Adına (Bağımsız) Çalışanların Sayısı	2.160.900	2.064.400	2.078.400	2.106.300
İstihdama Katılanların Sayısına Göre Oranı, %	25,4	24,2	23,9	-
İşsiz Sayısı	441.300	439.300	441.900	441.400
İşsizlik Oranı, %	4,9	4,9	4,8	4,8
15-28 Yaş Arası İşsizlerin Sayısı	91.600	86.000	78.500	81.900
Genç İşsizlik Oranı (15-24 Yaş), %	3,9	3,9	3,6	3,7
Genç İşsizlik Oranı (15-28 Yaş), %	4,2	4,1	3,6	3,9
Uzun Süreli İşsizlik Oranı, %	2,4	2,2	2,2	2,2

2016 yılı IV. çeyrek verileri ile 2017 yılı IV. çeyrek verilerini karşılaştırdığımızda;

İstihdama katılanların sayısının 2016 yılı IV. çeyreğinde 8.522.300 kişi, 2019 yılı IV. çeyreğinde 8.773.400 kişi olduğu, istihdama katılanların sayısında 251.100 kişilik bir artış olduğu,

Hizmet akdiyle çalışanların sayısının 2016 yılı IV. çeyreğinde 6.361.300 kişi, 2019 yılı IV. çeyreğinde 6.667.100 kişi olduğu ve 305.800 kişilik bir artış olduğu,

Bağımsız çalışanların sayısının 2016 yılı IV. çeyreğinde 2.160.900 kişi, 2019 yılı IV. çeyreğinde 2.106.300 kişi olduğu ve bu gruptakilerin sayısında 54.600 kişilik bir azalma olduğu,

2016 yılı IV. çeyrek verilerine kıyasla 2019 yılının IV çeyreğinde, işsiz sayısında 1000 kişilik bir artış olduğu ve 2016 yılı IV. çeyreğinde %4,9 olan işsiz sayısının 2019 yılında %4,8 olarak gerçekleştiği,

15-24 yaşta ki gençler arasında işsizlik oranının 2016 yılı IV. çeyreğinde %3,9, 2019 IV. çeyreğinde %3,7; 15-28 yaşta ki gençler arasında işsizlik oranının 2016 yılı IV. çeyreğinde %4,2, 2019 IV. çeyreğinde % 3,9 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Bununla birlikte, 2019 yılı sonu itibarıyla istihdama katılanlar arasında yüksek okul mezunu, yüksek okuldaki ayrılanlar ile mesleki eğitim veren okullarda eğitim görenlerin sayısı 7,2 milyon kişi olup bunların sayısı istihdama katılanların %82,5'ini oluşturmaktadır. Bu oran 2016 yılı sonunda yaklaşık %73 olmuştur.

Kazakistan çalışma ve istihdam verilerini incelediğimizde, üç yıllık süre sonunda (kendi nam ve hesabına çalışanlar hariç) hedefe yaklaşıldığı görülmektedir

Ancak, kendi nam ve hesabına çalışanların sayısının %10 artırılması hedefine yaklaşılmaması bir yana, bu gruptakilerin sayısında üç yıllık süreçte yaklaşık %2,5 oranında bir düşüş yaşanmıştır.

Bununla birlikte, boş kadro ve iş arayanlarla ilgili bilgilerin yer aldığı elektronik ortamda tek bir istihdam borsasının oluşturulması ana hedefine ulaşılmıştır. Sözkonusu Portala http://egov.kz/cms/en/articles/enbek_kz adresinden ulaşılabilir.

13.2.2. Sayısal Veriler

13.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2019 yılı IV. çeyreği verilerine göre, Kazakistan'da 15 yaş ve üstü kişilerin toplam sayısı 13.130.400 olup bu kişilerden çalışmaya hazır olanların sayısı (işgücü sayısı) 9.214.800'dür.

Bunlardan 8.773.400 kişi istihdama katılmış olup bu rakam 15 ve üstü yaştakilerin toplam sayısının %66,8'ini, toplam işgücü sayısının %95,2'sini oluşturmaktadır.

İstihdama katılan 8.773.400 kişinin 4.548.100'ü erkek, 4.225.300'ü kadındır.

2019 yılı IV. çeyrek verilerine göre, bir işveren yanında hizmet akdiyle çalışanların sayısı 6.667.100 kişi olup bir önceki yılın aynı dönemine göre 29.700 kişilik bir artış söz konusudur. Kendi adına çalışanların sayısı bir önceki yıla göre 27.900 kişi artarak 2.106.300 kişiye ulaşmıştır. Çalışanların çoğunluğu ticaret (% 16,3), tarım (% 13,4), sanayi (% 12,5) ve eğitim (% 12,7) alanlarında faaliyet göstermektedir.

Kazakistan'daki Türk İşgücü

1996 yılından 2019 yılı sonuna kadar Türkiye İş Kurumu kanalıyla Kazakistan'a gönderilen Türk işçilerinin sayısı 55.00 civarındadır.

Kazakistan'a Türkiye İş Kurumu aracılığıyla 2004 yılında 4.403, 2005 yılında 5.775, 2006 yılında 8.227, 2007 yılında 7.972 çalışmamız gönderilirken, bu sayı 2008 yılında 4.717'ye düşmüş, takip eden yıllarda tedricen azalarak 1.000'in altına inmiş, 2015 yılında da 1.374'e çıkmıştır. 2016 yılında bu sayı %58 gibi büyük bir oranda düşüşle 803'e gerilemiş, 2017 yılında 415 olmuştur. 2018 ve 2019 yıllarında da düşüş devam etmiştir. Düşüşün ana sebebi Kazakistan'ın yabancı çalışanlar için kota uygulaması yanında son yıllarda vatandaşlarımızın Türk firmalarının taşeronluklarını yapan ve yerel mevzuata tabi olarak kurulan küçük yerel işletmelerde istihdam edilmeleridir.

İşçi kotasının düşüklüğünün yanı sıra, yerel işçi çalıştırma zorunluluğu da işverenlerimiz açısından ek külfet yaratmaktadır. Hâlihazırda 1. ve 2. kategoride istihdam edilecek 3 yabancıya karşılık 7 Kazak vatandaşı, 3. ve 4. kategoride çalıştırılacak her bir yabancı personele karşılık 9 Kazak vatandaşı istihdam edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın internet sayfasında 2020 yılı Şubat ayında yer alan habere göre;

- 1 Şubat 2020 tarihi itibarıyla ülkede yerel yürütme organlarının izinleriyle (çalışma izni sahibi) 19.137 yabancı çalışanın işgücü faaliyetinde bulunduğu,
- Yabancı işgücü çalıştıran işveren sayısının 2.021 olduğu, bu işverenlerde 479.342 Kazakistan vatandaşının çalışmakta olduğu ve bu sayının toplam çalışanın %96'sına tekabül ettiği,
- Yabancı işgücünün büyük çoğunluğunun inşaat sektöründe (8.582 kişi, %45), madencilik sektöründe (2.248 kişi, %12), imalat sanayinde (1.586 kişi, %8), profesyonel, bilimsel ve teknik faaliyetlerde(1.397 kişi, %7) çalıştığı,
- Emek göçmenlerinin ana menşe ülkelerinin (ilk beş ülke)Çin (5.266 kişi, %28), Türkiye (1.935 kişi, %10), Hindistan (1.856 kişi, %10), İngiltere (1.434 kişi, %8) ve Özbekistan (965, %5) şeklinde sıralandığı ifade edilmektedir.

Kazakistan'da, 2019 yılında yaklaşık 4.000 (1.935'i harç karşılığı, kalanı harçsız) vatandaşımıza çalışma izni verildiği düşünülmektedir.

1 Şubat 2020 tarihi itibarıyla (Harç Karşılığı) Yabancılara Verilen Çalışma İzinleri

Ülke	İşgücü sayısı
Çin	5.266
Türkiye	1.935
Hindistan	1.856
İngiltere	1.434
Özbekistan	965
Diğer	7.681
Toplam	19.137

Kaynak: Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

Önemli Not: Avrasya Ekonomik Birliği'ne üye (Rusya, Belarus, Kırgızistan ve Ermenistan) ülke vatandaşları, (ayrıca BDT üyesi ülke vatandaşları kısmen) çalışma izninden muafır.

Ayrıca, özel bir anlaşma kapsamında gerçekleştirilen işlerde ya da özel kanunla düzenlenmiş yerlerde çalıştırılanlar çalışma izni harcından muafır. Bunların kaydı İçişleri Bakanlığınca tutulduğundan bu tür yerlerde çalışanların sayısı yukarıda açıklanan sayıya dâhil değildir.

13.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Kazakistan'da çalışan vatandaşlarımızın yaş gruplarına göre dağılımına ilişkin bir veri bulunmamaktadır. Ancak, çalışan vatandaşlarımızın %15'inin 24 yaş ve altında, %40'ının 25-34 yaş arasında, %25'inin 35-44 yaş arasında, %20'sinin de 45 yaş ve üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

13.2.2.3. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı

Kazakistan'da çalışan vatandaşlarımızın işkollarına göre dağılımına ilişkin ayrıntılı bir bilgi bulunmamakla birlikte, vatandaşlarımızın ağırlıklı olarak inşaat işleri, yapı malzemeleri imalatı ve ticareti, küçük ve büyük işletmeler, otel ve turizm işkolları, ticaret ve pazarlama ile finans ve hizmet sektörlerinde çalıştıkları bilinmektedir.

13.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türklerle İlgili Bilgiler

Kazakistan'da yaklaşık 1.900 vatandaşımız bağımsız olarak çalışmakta olup ağırlıklı olarak inşaat işleri, yapı malzemeleri imalatı ve ticareti, küçük ve büyük işletmeler, perakende, ticaret ve hizmet sektörlerinde faaliyet göstermektedirler.

13.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Asgari Ücret

2019 yılı başı itibarıyla % 50 oranında artırılarak anılan yıl içerisinde 42.500 Tenge olarak uygulanan asgari ücrette 2020 yılı için bir artış öngörülmemiş, 2020 yılı içerisinde de aylık asgari ücretin 42.500 Tenge olarak uygulanması kararlaştırılmıştır.

Ortalama Aylık Ücretler

Kazakistan İstatistik Kurumu verilerine göre, 2019 yılının IV. çeyreğinde bir çalışanın aylık nominal ücret ortalaması 203.883 Tenge (533 Dolar) olarak gerçekleşmiş olup en yüksek ücretlendirme;

- Madencilik sektöründe	428.269 Tenge (1.119 Dolar),
- Finans ve sigortacılık faaliyetlerinde	402.504 Tenge (1.052 Dolar),
- Mesleki. bilimsel faaliyetler (mühendislik)	373.357 Tenge (976 Dolar),
- Sanayi sektöründe	280.435 Tenge (733 Dolar)
olarak,	

en düşük ücretlendirme ise

- Tarım, ormancılık faaliyetlerinde	127.283 Tenge (333 Dolar)
- Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi	132.680Tenge (347 Dolar),
- Eğitim sektöründe	140.185 Tenge (366 Dolar),

olarak gerçekleşmiştir.

İşkollarına Göre Ortalama Aylık Ücretler (Tenge)

İşkollarına Göre Ortalama Aylık Ücretler – Tenge / 2019 Yılı				
İŞKOLU	2019 Yılı I. Çeyrek	2019 Yılı II. Çeyrek	2019 Yılı III. Çeyrek	2019 Yılı IV. Çeyrek
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	93.153	112.871	127.918	127.383
Sanayi	243.800	247.581	261.678	280.435
Madencilik ve taş ocakçılığı	401.061	387.260	417.975	428.269
İmalat	189.242	201.741	209.170	234.375
Elektrik, gaz, buhar ve iklimleme beslemesi	157.431	165.081	164.652	191.618
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	118.098	121.211	128.179	132.680
İnşaat	214.972	232.978	257.726	256.602
Toptan ve perakende satış; motorlu taşıt ve motosiklet tamiri	168.033	171.586	176.525	187.569
Taşıma ve depolama	218.197	218.743	237.822	248.645
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	145.917	153.454	157.394	174.761
Bilişim ve iletişim	252.959	274.853	248.909	277.989
Finans ve sigorta faaliyetleri	323.046	458.002	484.595	402.504
Gayrimenkul faaliyetleri	162.705	168.370	165.961	197.091
Mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler	296.327	315.112	334.142	373.357
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	207.012	211.086	222.921	226,721
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	134.087	149.391	162.877	183.675
Eğitim	109.940	136.591	122.111	140.185
İnsan sağlığı ve sosyal çalışma faaliyetleri	115.795	134.205	138.799	149.423
Sanat, eğlence ve dinlenme	128.686	150.097	152.984	163.059
Diğer hizmet faaliyetleri	205.729	214.075	211.681	222.678
Toplam	168.489	186.537	191.129	203.883

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

Bölgelere Göre Ortalama Ücretler

Bölgelere göre incelediğimizde, en yüksek ücret ortalamasının Atrau bölgesinde, en düşük ücret ortalamasının ise Türkistan bölgesinde gerçekleştiği görülmektedir.

2019 yılı IV. çeyrek verilerine göre aylık ortalama ücret, petrol bölgesinin merkezi durumundaki Atrau'da 334.227 Tenge (902 Dolar), Türkistan'da ise 138.124 Tenge (361 Dolar) olarak gerçekleşmiştir.

Kazakistan'daki üç büyük şehirdeki Ortalama Aylık Ücret (2019 yılı IV. çeyreğinde), Nur-Sultan (Astana)'da 308.135 Tenge (805 Dolar), Almatı'da 248.668Tenge (650 Dolar) ve Çimkent'te 152.569 Tenge (399 Dolar) olarak gerçekleşmiştir.

Bölgelere Göre Ortalama Aylık Ücretler – Tenge / 2019 Yılı				
	2019 Yılı I. Çeyrek	2019 Yılı II. Çeyrek	2019 Yılı III. Çeyrek	2019 Yılı IV. Çeyrek
Kazakistan Cumhuriyeti	168.489	186.537	191.129	203.883
Akmola	123.833	140.433	142.742	156.438
Aktöbe	140.628	156.927	160.912	169.884
Almatı	121.179	135.612	137.054	150.509
Atrau	322.674	325.005	361.546	345.227
Batı Kazakistan	160.212	181.616	191.348	201.945
Jambıl	112.275	126.498	127.819	139.977
Karaganda	157.338	169.112	172.884	189.450
Kostanay	129.217	144.777	146.502	161.622
Kızılorda	134.129	157.928	150.325	159.421
Mangistau	287.876	289.593	297.262	309.102
Pavlodar	145.845	157.271	161.082	177.402
Kuzey Kazakistan	113.282	130.291	137.585	141.049
Türkistan	108.970	128.088	122.759	138.124
Doğu Kazakistan	144.156	157.098	159.061	183.005
Nur-Sultan	233.466	287.677	308.071	308.135
Almatı	205.343	227.370	222.013	248.668
Çimkent	122.289	138.760	141.007	152.569

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

Not: 1 USD = 382,59 Tenge (1 Ocak 2020)

Dönemlere Göre Aylık Ortalama Ücret, Tenge (son 3 yıl)

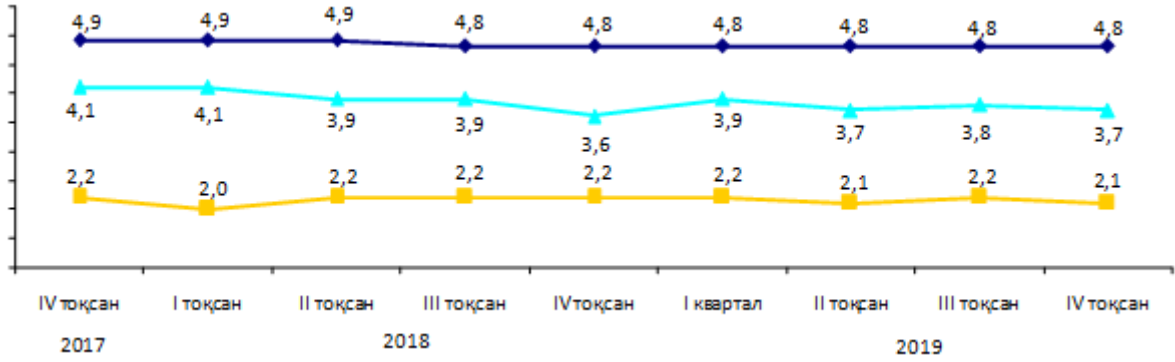
Yıl	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek
	2017	140.265	149.951	147.988
2018	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek
	152.442	162.751	161.783	176.050
2019	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek
	168.489	186.537	191.129	203.883

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

Not: 1 USD = 382,59 Tenge (1 Ocak 2020)

13.2.2.6. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

İşsizlik Durumu %

■ İşsizlik Düzeyi ■ Uzun Süreli İşsizlik Düzeyi ■ Genç İşsizlik Düzeyi (15-28)

Kazakistan İstatistik Kurumu'nun verilerine göre, 2019 yılının IV. çeyreğinde işsizlerin sayısı 441.400 kişi, işsizlik oranı %4,8 (2018 yılının IV. çeyreğinde de %4,8 idi) olarak gerçekleşmiştir. İşsizlerin 204.400'ü (%45,4) erkek, 241.100'ü (%55,6) kadındır.

İşsizler arasında 15-28 yaş arası gençlerin sayısı 81.100 (%18,4) dür. 15-28 yaş grubundaki gençler arasındaki işsizlik oranı ise %3,7'dir.

Kazakistan'ın İşgücü Piyasası Temel Göstergeleri

Kazakistan İstihdam Piyasasındaki Gelişmeler

Kazakistan İstatistik Kurumu'nca açıklanan çalışma hayatına ilişkin 2019 yılı IV. dönem verilerine göre, Kazakistan'da 15 ve üstü yaştakilerin toplam sayısı 13.130.400 kişi olup bu kişilerden çalışmaya hazır olanların sayısı (işgücü sayısı) 9.214.800'dür. Bu kişilerin 8.773.400'ü istihdama katılmıştır.

Kazakistan İstihdam Piyasası 2019Yılı IV. Çeyrek Verileri

	Toplam	Erkek	Kadın
İşgücü Sayısı (15 yaş ve üzeri çalışmaya hazır nüfus)	9.214.800	4.748.500	4.466.300
15 yaş ve Üzeri Kişilerin Sayısına Göre İşgücüne Katılım Oranı %	70,2	76,6	64,5
İstihdama Katılanların Sayısı	8.773.400	4.548.100	4.225.300
İstihdama Katılım Oranı %:			
15 yaş ve Üzeri Kişilerin Toplam Sayısına Göre	66,8	73,3	61,0
İşgücü Sayısına Göre	95,2	95,8	94,6
Hizmet Akdiyle Çalışanlar	6.667.100	3.455.000	3.212.100
Kendi Adına (Bağımsız) Çalışanlar	2.106.300	1.093.100	1.013.200
İşsiz Sayısı	441.400	200.400	241.000
İşsizlik Oranı, %	4,8	4,2	5,4
15-28yaş arası işsizlerin sayısı	81.100	38.400	42.700
Genç İşsizlik Oranı (15-28 Yaş), %	3,7	3,3	4,1
Uzun Süreli İşsizlik Oranı, %	2,1	1,6	2,8
İşgücü tanımına girmeyenlerin sayısı	3.915.600	1.454.300	2.461.300
15 yaş ve üzeri kişilerden işgücü tanımına girmeyenlerin oranı %	29,8	23,4	35,5

İstihdama katılan 8.773.400 kişinin 6.667.100'ü (%76) hizmet akdi ile bir işveren nezdinde çalışmaktadır. Diğer taraftan, yaklaşık 1.570.000 kişi bireysel girişimci olarak (işverenler, kendi işlerinde çalışanlar, üretim kooperatiflerinde çalışanlar, aile işletmelerinde ücretsiz çalışanlar) faaliyet yürütmekte, yaklaşık 540.000 kişi de bağımsız işçi olarak çalışmaktadır.

Çalışanların çoğunluğunu ticaret (%16,3), tarım (%13,4), sanayi (%12,5), eğitim (%12,7) gibi sektörlerde istihdam edilenler oluşturmaktadır.

İstihdama katılanlar içinde yüksek okul mezunu, yüksek okuldan ayrılanlar ile mesleki eğitim veren okullarda eğitim görenlerin sayısı 7,2 milyon kişi olup bunların sayısı istihdama katılanların %82,5'ini oluşturmaktadır. Bu gruptakileri cinsiyetlerine göre karşılaştırdığımızda kadınların oranının erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

İstihdama katılanların %64,6'sı (5,7 milyon kişi) 29-54 yaş grubundaki çalışanlardan oluşmaktadır.

13.3. SOSYAL GÜVENLİK

13.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişlikleri

Zorunlu Sağlık Sigortası Uygulamasına Geçildi

Kazakistan'da Zorunlu Sağlık Sigortası uygulaması 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla uygulamaya konulmuştur. 2016 yılında kurulan Zorunlu Sağlık Sigortası Fonuna, 2017 yılı Temmuz ayı itibarıyla işverenlerden %1 oranında sağlık sigortası primi kesilmeye başlanmıştır. İşverenlerden kesilen prim oranı 2018 yılı başı itibarıyla %1,5, 2020 Ocak ayından itibaren de %2'ye çıkarılmıştır.

Ayrıca, 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla, çalışanlardan %1 oranında zorunlu sağlık sigortası primi kesilmeye başlanmıştır.

Sosyal Yardım Alanların Gelirleri Yeniden İncelenecek

Kazakistan Başbakan Yardımcısı Berdibek Saparbayev, 23 Ağustos 2019 tarihinde Nursultan'da düzenlenen konferansta yaptığı açıklamada, ülkede sosyal yardım yapılan 70.000 ailenin aldıkları sosyal yardım miktarının revize edileceğini ifade etti.

Sosyal yardım yapılan bazı vatandaşların gerçek gelirlerini gizlediklerinin belirlendiğini ifade eden Saparbayev, gerçekte 200.000–300.000 Tenge kazanmalarına rağmen 40.000–60.000 Tenge kazancı olduğunu beyan eden 70.000 ailenin tespit edildiğini belirtti.

Başbakan Yardımcısı, bu yılın ilk yedi ayında Kazakistan'da 341 bin aileye / 1,8 milyon kişiye kamu fonlarından 103 milyar Tenge tutarında sosyal yardım yapıldığını bildirdi.

(Döviz Kuru: 1 Dolar= 386.04Tenge)

Kazakistan'da Koruyucu Aile Uygulaması

Kazakistan Çocuk Hakları Ombudsmanı Aruzhan Sain, ailesi olmadığı için devlet eğitim kurumlarına bırakılan çocukların bakımının bundan böyle koruyucu ailelere bırakılmasını önermiştir.

Aruzhan Sain 27 Eylül 2019 tarihinde Nur-Sultan'da düzenlediği basın toplantısında, Kazakistan'da halen 109 yetim sığınma evinde yaklaşık 5.000 çocuğun yaşadığını, bu kurumların (çocuk bakım evlerinin) kapatılmasını ve koruyucu ailelerle değiştirilmesini (koruyucu aile uygulamasına geçilmesini) ifade etmiştir.

Kazakistan'da her yıl yaklaşık 1.500 çocuğun ailesiz (aile gözetimi dışında) kaldığını, bir bakıcı ailenin yılda üç ila beş çocuğa ev sahipliği yapabileceğini dile getiren Sain, Kazakistan'ın 350 - 500'e kadar koruyucu aileye ihtiyaç bulunduğunu belirterek, bu konuda UNICEF ile birlikte çalışmayı düşündüklerini, şimdilik toplantılar düzenlediklerini ve profesyonel koruyucu aileleri eğitmelerine yardımcı olacak uluslararası uzmanları davet edeceklerini dile getirmiştir.

Kazakistan'da Engellilere İlişkin Yapılan Çalışmalar

- 2019 yılı Mayıs ayında Sosyal Hizmetler Bilgi Portalı Açılmıştır.
- Engelli hakları konusunda hukuki (ulusal, uluslararası) düzenlemeler yapılmıştır.
- Kazakistan Cumhuriyeti'nde engellilerin haklarının korunması ve yaşam kalitesinin yükseltilmesini teminen 2012-2018 yılları arasında üç aşamalı bir Eylem Planı Uygulanmıştır.
- Engelliler için devlet sosyal temel ödemeleri yapılmaktadır.

Ulusal Plan 2019-2023 Hazırlıkları

Konunun Evveliyatı / Konuya İlişkin Haberler

Engellilerin Yaşam Kalitesini İyileştirmek İçin Ulusal Plan Taslağı Hazırlanıyor

Kazakistan, Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanı Madina Abulkasumova 9 Ekim 2018 Salı günü Hükümet Toplantısında yaptığı konuşmada,

Bakanlıklarının, engellilerin yaşam kalitesinin artırılması ve hakların korunması amacıyla, BM Engelli Hakları Özel Raportörü CatalinaDevandas'ın tavsiyeleri doğrultusunda 2019-2023 yıllarını kapsayan bir Ulusal Plan hazırladıklarını belirterek,

- Ulusal Planın, engelliliğin önlenmesi, kapsayıcı eğitim, 2030 yılına kadar tüm engellilere erişim, istihdam ve ekonomik bağımsızlık, sosyal rehabilitasyonun verimliliği, sosyal hizmet sisteminin modernizasyonu ve engellilik hakkında farkındalık yaratmak gibi yedi temel unsurunun bulunduğunu vurgulamış, ayrıca,
- 2014 yılında 627.200 olan engelli sayısının % 7,5 artışla 2018 yılında 674.200'e yükseldiğini, erişkin nüfusta engelliliğin temel nedenlerinin kardiyovasküler hastalıklar, kanser ve yaralanmalar olduğunu,
- Halen, 147.000'den fazla çocuğun sınırlı eğitim fırsatları bulunduğunu, sadece 40.000'inin kapsayıcı eğitime erişebildiğini,
- Engelli vatandaşların kendi kendilerine yetebilmelerini sağlamak, topluma tam entegrasyonlarını yönelik uygun koşullar oluşturmak ve engellilere sağlanan haklarının ve verilen hizmetlerin) kalitesini artırmak için bir Ulusal Plan geliştirilmesinin önemine dikkat çekerek, bu Belgenin engelliliği önleme, geniş kapsamlı ve kapsayıcı eğitim sunma, tüm sosyal ve ulaştırma altyapısını özel ihtiyaçları olan insanlar için uyarlamaların yanı sıra işverenlerin ve işletmelerin engellilerin istihdamına aktif katılımını sağlayacak mekanizmaları da içermesi gerektiğini

ifade etmiştir.

Son Gelişmeler

Kazakistan'da Engellilerin Hakların Korunması ve Yaşam Kalitesinin Artırılması İçin Ulusal Plan Geliştiriliyor

Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığının İnternet Sitesinde 2019 Yılı Nisan ayında yer alan haberde, Kazakistan Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanı Berdibek Saparbayev'in yaptığı basın toplantısına atfen,

- Doğu Kazakistan bölgesinde engellilerin sosyal koruması konusunda yaptıkları Koordinasyon Konseyi toplantısında, engellilerin eğitim, sağlık hizmetleri, istihdam hizmetlerinin erişilebilirliği vb. her gün karşılaştıkları sorunların çözüme kavuşturulması yollarını tartıştıklarını dile getirdiği, 2025 yılına kadar engelli bireylerin haklarının korunması ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için bir Ulusal Plan geliştirilmesine yönelik yaklaşımlar geliştirildiğini,
- 2019'un 2. yarısından itibaren, bireysel ihtiyaçlara göre uyarlanmış teknik rehabilitasyon araçlarının engellilerin kendileri tarafından seçilmesine izin verileceği, bu araçları sağlamak için gereken süreyi azaltacak tedbirler alınacağını, ihtiyaca bağlı olarak, teknik rehabilitasyon araçlarının sağlanması için standartların gözden geçirileceğini,
- Engelli bireylerin memnuniyet seviyesini artıracak bir Sosyal Hizmetler Portalı'nın başlatılmasının planlandığını,
- Ayrıca, bu yıl ki "Enbek" devlet programı çerçevesinde, köylerde çok çocuklu ve engelli bireyler arasında girişimciliğin geliştirilmesine yönelik 5.000 kişiye mikro kredi sağlanacağını ifade ettiği belirtilmektedir.

13.3.2. Sayısal Veriler

13.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Kazakistan'da halen (genel olarak) Kazak çalışanların maaşlarından %10 oranında emeklilik (uzun vadeli) sigorta primi kesilmekte, (geçici süreli çalışma izni sahibi) yabancıların kapsam dışında tutulması nedeniyle bu kişilerin maaşlarından uzun vadeli sigorta primi kesilmemektedir.

Bu uygulamanın istisnası olarak, belirlenen şartları taşıyan yabancılara talepleri halinde 10 yıla kadar sürekli çalışma ve oturma hakkı tanınmakta ve kendilerine bu durumu tevsik eden Yaşam Belgesi (VidnaVitelstva kartı) verilmektedir. Bu belge sahibi yabancıların aylıklarından %10 oranında emeklilik sigorta primi kesilmekte, prim ödeyen yabancılara ülkelerine kesin dönüş yapacaklarında bu kesintiler toplu olarak geri ödenmektedir.

Ayrıca ülkedeki tüm çalışanlardan (yerli ve yabancı) 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla %9,5 oranında sosyal koruma amaçlı prim alınmakta olup bu primler işveren tarafından ödenmektedir.

13.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık / Ödenek Alanların Sayısı

	2017	2018	2019
Emekli aylığı alanların sayısı	2.147.900	2.192.549	2.227.707
Ortalama aylık miktarı, Tenge	50.850	54.387	57.622
En düşük emekli aylığı	31.245	33.745	38.636

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

Emekli Aylıkları

2019 yılı içerisinde ödenen emekli aylığı ortalaması 57.622 Tenge'dir. En yüksek emekli aylığı ortalaması Nur-Sultan Şehrinde (72.145Tenge), en düşük emekli aylığı ortalaması ise Türkistan Bölgesindedir (44.151Tenge).

Bölgeler	Bölgelere Göre Ortalama Emekli Aylıkları (Tenge)				
	2015	2016	2017	2018	2019
Kazakistan Ortalaması	38.933	42.476	50.850	54.387	57.622
Akmola	37.547	40.900	48.983	52.415	55.575
Aktöbe	37.711	41.187	49.358	52.669	55.852
Almatı	33.431	36.713	44.055	47.234	50.101
Atrau	38.229	41.783	50.040	53.506	56.682
Batı Kazakistan	36.834	40.126	48.068	51.376	54.386
Jambıl	34.340	37.568	45.166	48.397	51.327
Karaganda	41.760	45.432	54.265	57.972	61.383
Kostanay	38.685	42.148	50.505	54.108	57.394
Kızılorda	36.440	39.557	46.843	49.782	52.464
Mangıstau	38.946	42.540	50.682	53.870	56.755
Güney Kazakistan	32.377	35.142	41.984	-	
Pavlodar	40.515	44.014	52.627	56.295	59.579
Kuzey Kazakistan	37.287	40.640	48.710	52.216	55.395
Türkistan	-	-	-	41.683	44.151
Doğu Kazakistan	42.426	46.543	56.038	60.179	63.977
Nur-Sultan (Astana) Şehri	48.395	53.249	63.856	68.184	72.145
Almatı Şehri	47.026	51.165	61.003	65.200	68.982
Çimkent Şehri				51.462	54.316

13.3.2.3. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İş Kazası Geçirenlerin Sayısı (2019) : 1.257

İş Kazası Sonucu Ölenlerin Sayısı (2019) : 180

13.3.2.4. Aile Yardımları

İhtiyaç testi ve gelir testini yerine getiren, Kazakistan'da ikamet eden vatandaşlar, mülteciler, vatandaş olmayanlar ve uyruksuzlar, engelli kişiler, tam zamanlı öğrenciler ve stajyerler, 80 yaş ve üzeri kişiler ile 7 yaşından küçük çocuklar aile yardımlarına hak kazanmaktadır.

13.3.2.5. Çocuk Parası Miktarları

2019 yılı için (Tenge)

	Çocuk Doğum Yardımı	Çocuk Bakım Ücreti
1. çocuk için	95.950	14.544
2. çocuk için	95.950	17.196
3. çocuk için	95.950	19.822
4. ve sonraki her çocuk için	159.075	22.413

Kaynak: Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

**Sadece ülke içinde ödenmektedir.*

13.3.2.6. Sosyal Yardımlar

2019 yılında 787.092 kişiye sosyal yardım yapılmıştır.

Bölgeler	Bölgelere Göre Sosyal Yardım Alanların Sayısı				
	2015	2016	2017	2018	2019
Kazakistan Ortalaması	767.458	785.353	781.692	779.587	787.092
Akmola	32.861	32.857	32.477	32.012	31.808
Aktöbe	32.257	33.463	33.977	33.905	34391
Almatı	86.682	87.213	86.190	84.414	84.653
Atrau	25.862	26.690	26.620	27.060	27.475
Batı Kazakistan	27.404	27.299	26.588	26.414	26.402
Jambıl	53.568	55.329	55.051	54.763	55.272
Karaganda	70.330	71.458	70.749	70.223	69.897
Kostanay	34.933	35.069	34.077	33.052	32.819
Kızılorda	37.187	37.849	37.157	36.811	36.604
Mangıstau	146.227	27.862	28.874	29.705	31.228
Güney Kazakistan	26.125	152.001	152.839	-	
Pavlodar	30.770	30.771	30.106	30.076	30.039
Kuzey Kazakistan	29.095	28.620	27.319	26.684	26.014
Türkistan	-	-	-	108.644	109.809
Doğu Kazakistan	66.181	66.152	64.256	62.432	61.332
Nur-Sultan (Astana) Şehri	24.794	27.004	28.448	30.464	32.375
Almatı Şehri	43.182	45.716	46.964	49.007	51.346
Çimkent Şehri	-	-	-	43.921	45.628

Engelliler İçin Devlet Sosyal Temel Ödemeleri

Sosyal Yardımlar

2020-2022 Devlet Bütçesi Hakkındaki Kazakistan Cumhuriyeti yasa tasarısı, Hükümet oturumunda onaylanmış olup buna göre 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla,

- Devlet garantili en düşük emekli ödeneği 16.839 Tenge
- Asgari emekli maaşı 38.636 Tenge
- Para cezası, sosyal ödenek, vergi ve bütçeye tahsil edilecek diğer tutarların hesaplanmasında kullanılan MCI (MonthlyCalculation Index – Aylık Hesaplama Endeksi) 2.651 Tenge
- Sosyal ödeneklerin hesaplanmasında esas alınan asgari geçim tutarı/ücreti 31.183 Tenge

olarak belirlenmiştir.

2019 yılı başı itibarıyla %50 oranında artırılarak anılan yıl içerisinde 42.500 Tenge olarak uygulanan asgari ücrette 2020 yılı için bir artış öngörülmemiş, 2020 yılı içerisinde de aylık asgari ücretin 42.500 Tenge olarak uygulanması kararlaştırılmıştır.

1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla; aylık hesaplama endeksi ve asgari geçim tutarı/ücretinin yükseltilmesinden dolayı emekli maaşlarında %7 oranında artış kaydedilmiştir.

Çalışanın (eve ekmek getiren kişinin) sakatlık geçirdiği veya ölümü halinde Devlet Sosyal Sigorta Fonu'ndan verilecek sosyal ödenekler %5 oranında artmıştır.

Yine, yaşa göre verilen yardım, 1 ve 2 No'lu listeye göre verilen devlet yardımı, devlet özel yardımları, çocuk ve aile yardımlarında artışlar söz konusudur.

Yardımlara ilişkin ayrıntılar aşağıda sunulmaktadır.

Engelliler İçin Devlet Sosyal Temel Ödemeleri

Engellilik kategorisi	Engellilik grubu	01.01.2019 tarihinden itibaren ödenek miktarı Tenge	01.01.2020 tarihinden itibaren ödenek miktarı Tenge	Artış Tenge
Hastalıktan dolayı engelli hale düşenlerin yanı sıra kazaya uğrayan İçişleri Kurumlarının askeri çalışanları ve personeli	Grup 1	57.021	59.872	2.851
	Grup 2	45.438	47.710	2.272
	Grup 3	30.886	32.431	1.545
16 yaşından küçük engelli çocuklar		41.578	43.657	2.079
Çocukluktan beri engelli olanlar, 16-18 yaş grubu engelli çocuklar	Grup 1	57.021	59.872	2.851
	Grup 2	47.220	49.581	2.361
	Grup 3	35.638	37.420	1.782
Zorunlu askerlik yapanlar, nükleer kazaları tasfiyede görevlendirilen memurlar, ekolojik kazalardan dolayı engelli duruma düşenler	Grup 1	83.452	87.625	4.173
	Grup 2	71.276	74.840	3.564
	Grup 3	59.693	62.678	2.985
Görev yaparken engelli durumuna düşen askeri görevliler (zorunlu askerlik hariç)	Grup 1	102.162	107.270	5.108
	Grup 2	78.700	82.635	3.935
	Grup 3	59.693	62.678	2.985

Çalışanın Ölümü Halinde Devletin Temel Sosyal Yardımları

Ailenin engelli üyelerinin sayısı	01.01.2019 tarihinden itibaren ödenek miktarı / Tenge	01.01.2020 tarihinden itibaren ödenek miktarı Tenge	Artış Tenge
1 engelli aile üyesi için	25.541	26.818	1.277
2 engelli aile üyesi için	44.251	46.463	2.212
3 engelli aile üyesi için	54.942	57.589	2.747
4 engelli aile üyesi için	58.209	61.119	2.910
5 engelli aile üyesi için	60.287	63.302	3.015
6 ve üstü engelli aile üyesi için	62.663	65.797	3.134
Yetimlere (kişi başı)	35.044	36.796	1.752
Ailenin diğer üyelerine	16.037	16.839	802
Askeri personelin aile üyelerine	<i>Ailenin her engelli üyesi için sosyal yardım miktarı 0,25 oranında rtırılmaktadır. Ailenin tüm üyeleri için bu oran 2,56'sını geçemez.</i>	<i>Ailenin her engelli üyesi için sosyal yardım miktarı 0,25 oranında arttırılmaktadır. Ailenin tüm üyeleri için bu oran 2,56'sını geçemez.</i>	

Özel Devlet Yardımları

Ödenek kategorileri	01.01.2019 tarihinden itibaren ödenek miktarı / Tenge	01.01.2020 tarihinden itibaren ödenek miktarı Tenge	Artış Tenge
Sovyetler Birliği Kahramanları	350.041	367.509	17.468
Sosyalist Emek Kahramanları - İkinci Dünya Savaşı gazileri	188.492	197.898	9.406
İkinci Dünya Savaşı katılımcıları	40.400	42.416	2.016
İkinci Dünya Savaşı engellileri	40.400	42.416	2.016
Sosyalist Emek Kahramanları (İkinci Dünya Savaşı katılımcıları hariç)	24.240	25.450	1.210
İkinci Dünya Savaşı katılımcılarına eşit kişiler	15.630	16.410	780
İkinci Dünya Savaşı'nın engellilerine eşit kişiler	19.064	20.016	952
İkinci Dünya Savaşı şehitlerinin dulları	11.312	11.877	565
Şehit askerlerin ailesi	11.590	12.169	579
İkinci Dünya Savaşı'nda şehit olan engellilerin eşleri	6.464	6.787	323
İkinci Dünya Savaşı'nda sivil cephe çalışanları	5.379	5.647	268
1988-89 Çernobil Nükleer Kazasında radyasyonun imha edilmesi çalışmalarında görevlendirilen vatandaşlar	5.379	5.647	268
1 ve 2 grup engellileri	3.763	3.950	187
3 grup engellileri	1.616	1.697	81
18 yaş altı 4 ve üstü çocuk sahibi olan aileler	10.504		
Emekli ve engelli siyasi baskı kurbanları	2.702	2.837	135
Üstün hizmeti olan emekliler	2.702	2.837	135

Özel Devlet Yardımları (№ 1, № 2 listelerine göre çalışmalar)

Ödenek kategorileri	01.01.2019 tarihinden itibaren ödenek miktarı / Tenge	01.01.2020 tarihinden itibaren ödenek miktarı Tenge	Artış Tenge
1 Nolu listeye göre özel devlet yardımları	23.786	24.973	1.187
2 Nolu listeye göre özel devlet yardımları	21.160	22.216	1.056

Çocuklu Ailelere Devlet Yardımları

Ödenek kategorileri	01.01.2019 tarihinden itibaren ödenek miktarı Tenge	01.01.2020 tarihinden itibaren ödenek miktarı Tenge	Artış Tenge
İlk çocuğun bakımı için	14.544	15.270	726
İkinci çocuğun bakımı için	17.196	18.054	858
Üçüncü çocuğun bakımı için	19.822	20.811	989
Dördüncü çocuğun bakımı için	22.473	23.594	1.121
1, 2, 3 çocuğun doğumunda tek seferlik devlet yardımı	95.950	100.738	4.788
Dördüncü veya daha fazla çocuğun doğumunda tek seferlik devlet yardımı	159.075	167.013	7.938
«Altın ve KumisAlka» ödüllерinin sahibi olan çok çocuklu annelere	16.160	16.967	807
Engelli çocuk yetiştiren kişiler için aylık ödenek	41.578	43.657	2.079
Çocukluktan 1. Grup engelli olanların bakımı için aylık ödenek	41.578	43.657	2.079

Engellilere İlişkin Sayısal Veriler

Bölgelere Göre Engellilerin Sayısı						
	2011 Yılı		2015 Yılı		2019 Yılı	
	Tümü	18 yaşından küçükler	Tümü	18 yaşından küçükler	Tümü	18 yaşından küçükler
Kazakistan Cumhuriyeti	563.086	61.196	637.217	75.712	695.253	91.573
Akmola	26.298	2.314	28.221	2.585	29.059	2.885
Aktöbe	19.667	2.691	22.909	2.908	27.044	4.016
Almatı	62.919	7.060	69.968	8.396	68.775	8.757
Atrau	16.268	2.335	19.438	2.846	22.886	3.580
Doğu Kazakistan	54.730	4.248	57.073	4.760	56.543	5.463
Jambıl	36.021	4.084	41.377	5.330	45.880	6.511
Batı Kazakistan	23.547	2.965	24.201	2.545	24.401	2.750
Karaganda	56.994	4.624	63.102	4.884	67.763	5.291
Kızılorda	24.137	3.624	27.999	4.444	30.115	5.010
Kostanay	24.423	2.204	27.399	2.478	28.177	2.956
Mangıstau	15.215	2.498	20.703	3.626	27.715	5.831
Pavlodar	26.701	2.608	28.292	2.660	27.965	2.874
Güney Kazakistan	27.388	2.108	28.542	2.103	26.944	2.172
Türkistan	93.110	12.127	112.292	17.286	94.128	14.558
Çimkent					36.634	6.014
Almatı Şehri	41.063	3.865	45.436	5.237	53.706	6.968
Astana Şehri (Nursultan)	14.605	1.841	20.265	3.624	27.518	5.937

Kaynak: Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

Önemli Not: Hazırlıkları sürdürülen Ulusal Planın 7 temel unsurundan birisinin “**2030 yılına kadar tüm engellilere erişim sağlanması**” olduğu düşünüldüğünde, engellilerin gerçek sayısının yukarıda yer alan sayının çok üstünde olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer Veriler (2018)

- Engelli Çocuklar İçin Yatılı Okul Sayısı: 23
- Engelli Çocuklar İçin Yapılan Yatılı Okullarda Kalanların Sayısı: 2.110
- Yaşlı ve Engellilere Yönelik Tıbbi ve Sosyal Kurumlarda ve Psiko-Nörolojik Tıbbi ve Sosyal Kurumlarda Kalanların Sayısı: 19.748

13.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

13.4.1. Sayısal Veriler

13.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Genel
İlkokul – Ortaokul, Temel Eğitim (Lise)	3.175.900
Meslek Lisesi	504.742

Kazakistan Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nın verilerine göre, Kazakistan'da 2019-2020 eğitim öğretim yılında Kazakistan genelinde ilk, orta ve lise sınıflarına giden toplam öğrenci sayısı (mesleki ve teknik eğitim hariç) 3.175.900'dür. Kazakistan genelinde yeni eğitim öğretim yılında toplam 7.393 okulda eğitim verilmekte olup bu okullarda 387.755 öğretmen görev yapmaktadır.

13.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

Kolej olarak bilinen ve 10-12. sınıflar arasında mesleki eğitim veren meslek liselerinde 2019-2020 eğitim öğretim yılında 504.742 öğrenci öğrenim görmektedir. Meslek Liselerinde 36.881 öğretmen görev yapmaktadır.

13.4.3. Yüksek Okullara Devam Edenlerin Sayısı

2019-2020 eğitim öğretim yılı itibarıyla Kazakistan genelinde 125 yükseköğretim kurumunda 604.345 öğrenci öğrenim görmekte olup yükseköğretim kurumlarında 38.470 öğretim görevlisi görev yapmaktadır.

Kazakistan'da, bünyesinde "Türkoloji" bölümü bulunan 5 devlet üniversitesi bulunmaktadır.

13.4.4. Yüksek Öğrenime Devam Eden Kayıtlı Türk Öğrenci Sayısı

2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Lisans (Ahmet Yesevi Üniversitesi)	196
Lisans (Kazakistan'daki Diğer Üniversitelerde)	138
Yüksek Lisans	5
Doktora	5

Kaynak: Astana Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi 4 Mayıs 1992 tarihinde kurulmuştur. Sözkonusu üniversitenin merkezi Kazakistan'ın Türkistan şehrinde olup Almatı'da Avrasya Araştırma Enstitüsü bulunmaktadır. Üniversitede Ekonomi, Tarih ve Eğitim, Filoloji, Hukuk, Bilişim Teknolojileri ve Mühendislik, Tıp, Fen, Spor ve Sanat, Uzaktan Eğitim Fakülteleri, 1 yüksekokul, Türkoloji, Ekoloji, Avrasya Araştırma, Fen ve Sağlık Bilimleri Enstitüleri, Arkeoloji İlmî Araştırmalar, Hazırlık, Dil Öğretim, Türkiye Türkçesi ile Uzaktan Eğitim Programları ve Uygulama Merkezleri bulunmaktadır.

Anılan Üniversitede 2019-2020 eğitim öğretim yılında 196 Türk öğrenci eğitim görmektedir.

13.5. GÖÇ VE UYUM

13.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kazakistan'da Yabancı İşgücü Kotası Düşürüldü

Kazakistan'da "Yabancı İşgücü Kotası" uygulaması 1 Mart 2004 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Uygulamanın hukuki dayanağı 19 Haziran 2001 tarihli ve 836 sayılı Karar ile 17 Mart 2004 tarihli ve 322 sayılı karardır.

Uygulamanın amacı, ilerleyen zamanda yabancı personelin yerini alması gereken Kazakistan vatandaşlarının mesleki eğitimi ve işe alımı, uygun becerilere sahip olan Kazakistan vatandaşlarının yabancı personel ile değiştirilmesi, Kazakistan vatandaşları için daha fazla iş imkânlarının yaratılması vb. olarak ifade edilmiştir.

Uygulama gereği işveren, yabancı ülke vatandaşı ile iş sözleşmesini imzalamadan önce, kurallara uygun olarak, çalıştıracağı yabancı için Valilikten çalışma izni almak zorundadır.

Kazakistan'da yabancı işgücü istihdamında uygulanan Kota Hükümet tarafından her yıl yeniden belirlenmekte olup, 2020 yılı için belirlenen Yabancı İşgücü Kotası, Kazakistan Cumhuriyeti Hükümetinin 27.12.2019 tarihli ve 984 sayılı Kararıyla çalışabilir nüfusun %0,32'si olarak belirlenmiştir. 2020 yılı için belirlenen Yabancı İşgücü Kotasının bir önceki yıla göre %40 oranında azaltıldığı görülmektedir.

2019 yılında Yabancı İşgücü Kotası çalışabilir nüfusun %0,54'ü (48.794 kişi) olarak belirlenmişse de, ilgili makamlarca, anılan yılsonu itibarıyla 28.794 kişiye çalışma izni verildiği (daha sonra bu rakam 20.000 olarak tashih edilmiştir) açıklanmıştır. Açıklamadan, 2019 yılı için belirlenen Kotanın yaklaşık %60'ının kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Konuyla ilgili basında yer alan haberlerde, 2020 yılı için belirlenen Yabancı İşgücü Kotasında bir önceki yıla göre;

- Sektörler bazında; idari ve destek hizmetleri alanındaki faaliyetlerde yaklaşık %50, toptan ve perakende ticarete yaklaşık %48, inşaatta yaklaşık %45 ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerde yaklaşık %43 oranında,
- Büyük şehirler / Bölgeler bazında da; Nur-Sultan'da %48, Almatı'da %56, Batı Kazakistan bölgesinde %57 ve Atırau bölgesinde %41 oranında azaltmaya gidildiği belirtilmektedir.

Son 4 Yıla İlişkin Değerlendirme

2017-2020 yılları için belirlenen Yabancı İşgücü Kotası ve verilen çalışma izinlerinin sayısı aşağıdadır.

Kazakistan Cumhuriyeti sınırları dâhilinde çalışma faaliyetlerinde bulunulmasını teminen yabancı işgücünün çekilmesi için belirlenen Kota Çizelgesi (2017, 2018, 2019 ve 2020)				
Ekonomik faaliyet türü	İşgücüne oran, % 2017	İşgücüne oran, % 2018	İşgücüne oran, % 2019	İşgücüne oran, % 2020
İnşaat	0,3	0,2203	0,2142	0,1174
Madencilik ve taşocağı işletme	0,06	0,0379	0,0408	0,0284
İmalat sanayi	0,03	0,0274	0,0368	0,0302
Elektrik, gaz, buhar ve hava kliması	0,0002	0,0012	0,0005	0,0018
Su temini; kanalizasyon sistemi, atık toplama ve dağıtımını kontrolü	0,0004	0,0007	0,0004	0,0004
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	0,04	0,0266	0,0294	0,0217
Toptan ve perakende ticaret; otomobil ve motosiklet tamiri	0,01	0,0174	0,0167	0,0086
Ulaştırma ve depolama	0,006	0,0052	0,0087	0,0057
Konaklama ve yemek hizmetleri	0,006	0,0088	0,0118	0,0072
Enformasyon ve haberleşme	0,003	0,0049	0,0033	0,0025
Mali ve sigortacılık faaliyetler	0,003	0,0029	0,0019	0,0017
Gayrimenkullerle yapılan işlemler	0,0007	0,0020	0,0016	0,0008
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,01	0,0328	0,0478	0,0272
İdari ve destek hizmetleri alanındaki faaliyetler	0,007	0,0547	0,1068	0,528
Eğitim	0,004	0,0046	0,0028	0,0020
Sağlık ve sosyal hizmetler	0,002	0,0038	0,0029	0,0022
Sanat, eğlence ve rekreasyon	0,0006	0,0016	0,0008	0,0006
Diğer hizmet türlerinin verilmesi	0,08	0,0122	0,0104	0,0070
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	-	-	-	0,00001
TOPLAM	%0,6	%0,46	%0,54	%0,32

Yabancı İşgücü Kota Çizelgesinin incelenmesinden de görüleceği üzere,

- 2017 yılında yabancılar için çalışma kotası, çalışmaya hazır işgücünün %0,6'sı (53.900 kişi) olarak belirlenmiş olup anılan yılsonunda Kazakistan Çalışma ve Halkın Korunması Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, 2017 yılı içerisinde 22.371 yabancıya harç karşılığı çalışma izni verildiği bildirilmiştir.
- 2018 yılında yabancılar için çalışma kotası, çalışmaya hazır işgücünün %0,46'sı (41.500 kişi) olarak belirlenmiş olup ilgili Bakanlıktan yapılan açıklamada aynı yıl içinde 20.271 yabancıya harç karşılığı çalışma izni verildiği belirtilmiştir.
- 2019 yılında yabancılar için çalışma kotası, çalışmaya hazır işgücünün %0,54'ü (48.800 kişi) olarak belirlenmişse de Bakanlıktan yapılan açıklamada 2019 yılında Kazakistan'da 19.137 yabancıya harç karşılığı çalışma izni verildiği bildirilmiştir.
- 2020 yılında yabancılar için çalışma kotası, çalışmaya hazır işgücünün %0,32'si (29.292 kişi) olarak belirlenmiştir. Her ne kadar 2020 yılı için belirlenen yabancı işgücü kotası, bir önceki yıl verilen çalışma izinlerinin sayısına yakınsa da, ülkede faaliyet gösteren Türk firmalarını olumsuz yönde etkilemesi muhtemeldir.

Aslında 2020 yılı içerisinde kotalarda azaltmaya gidileceğinin ipuçları 2019 yılı ikinci yarısında Kazak yetkililerce yapılan açıklamalardan anlaşılmaktaydı. Şöyle ki;

- 2019 yılı Haziran ayında, Birleşik Arap Emirlikleri menşeli ALDAR kuruluşunun yatırımcısı olduğu, ana yükleniciliğini Arabtec CC Ltd (Arabtec) firmasının üstlendiği, Atrau'daki şantiyede çalışan Arap (yabancı) çalışanlara yerel çalışanlar tarafından yapılan saldırılar,
- 20 Temmuz 2019 tarihinde Birleşik Arap Emirlikleri menşeli ALDAR kuruluşunun yatırımcısı olduğu, ana yükleniciliğini Arabtec CC Ltd (Arabtec) firmasının üstlendiği, Nur-Sultan'daki Abu Dabi Center Projesinde çalışan vatandaşlarımız ile Kazak çalışanlar arasında yaşanan gerginlikler,
- 12 Ağustos 2019 tarihinde Jayrem şehrindeki Rönesans firması şantiyesinde çalışan vatandaşlarımıza anılan firmada çalışan yerel çalışanlar ve çevre sakinlerince yapılan ve pek

çok vatandaşımızın yaralanmasına neden olan, sosyal medya paylaşımları bahane edilerek yapılan saldırılar, yabancı çalışanlara yapılan kitlesel saldırılar olarak değerlendirilmemiş, Kazak çalışanlara daha az ücret ödenmesinden kaynaklanan olaylar olarak yorumlanmış ve işyerlerinde daha çok Kazak vatandaşı istihdam edilmesi gerektiği bu itibarla da yabancı çalışanlar için belirlenen kotaların azaltılacağı yönünde bazıları aşağıda sunulan açıklamalar yapılmıştır.

1- 27 Ağustos 2019 tarihinde basında yer alan “ Batı Kazakistan’da Yabancı İşgücü Kotası Azaltıldı” başlıklı haberde,

- Batı Kazakistan Eyalet Valisi Gali İskaliyev’in bölgede faaliyet gösteren yabancı şirketler için yabancı işgücü çalıştırma kotasının azaltıldığını bildirdiği,
- Eyalet Valisinin, Karachaganak Petroleum Operating B.V. yönetimi ile gerçekleştirdiği görüşmede, bölgenin en büyük işvereni ve vergi mükellefi olan KPO’nun eyalet ekonomisi için önemine vurgu yapmakla birlikte, şirketin yerel personel sayısının artırılmasına yönelik çalışmalarına rağmen halen bölgede 3. ve 4. Kategoride çalışan yabancı personelin çok olduğunu belirterek, Valilik tarafından 3. Kategoride yabancı işgücü kotasının azaltılması, 4. Kategoride yabancı işgücü çalıştırılmasının tamamen yasaklanmasına dair karar alındığını bildirdiği,
- Bölgede ASME standartlarına göre uzman eğitim merkezlerinin de bulunduğu dikkat çekerek mütteahhit şirketlerinin 3. ve 4. Kategoride yerel kadro yetiştirmeleri gerektiğinin altını çizdiği ifade edilmektedir.

2- 6 Eylül 2019 tarihinde basında yer alan “Kazakistan Çalışma Bakanlığı Yabancı İşgücü Kotasını Azaltacak” başlıklı haberde,

- Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanı Birzhan Nurymbetov’un yaptığı açıklamada, Bakanlığının yabancı işgücü çalıştırma kotasını azaltacağını bildirdiği,
- Yıl içinde, iş karşılığı ödenen ücretlerde çalışma ve yaşam koşullarındaki eşitsizlikten dolayı yaşanan olaylar dâhil, medyada sık sık yabancı işgücünü çalıştıran şirketlere ilişkin haberler yayınlandığını, bunun üzerine Baş Savcılık ile Devlet İş Teftiş Kurulu tarafından 63 şirketin

denetimine başlanıldığını, 38 şirketin denetiminin tamamlandığını, ücret ve çalışma şartları eşitsizliğine ilişkin 161 vakanın tespit edildiğini, denetimlerin ilk defa yapılmamakla birlikte, benzer vakaların hep yaşandığını,

- Bakanlığının iş yasalarının sıkılaştırılmasına ve işverenin sorumluluğunun arttırılmasına yönelik tedbirler alacağını, yabancı işgücü çalıştırma kotasının azaltılacağını, ayrıca, çalışma izni verme kurallarını da sıkılaştıracaklarını ifade ettiği belirtilmektedir.

3- Başbakan Yardımcısı Berdibek Saparbayev'in 25 Aralık 2019 tarihinde düzenlediği basın toplantısında yaptığı açıklamada,

- Kazak şirketlerin, (ileride) yabancıların yerli halkla değiştirilmesi şartıyla yabancı personel çalıştırabileceklerini,
- Yabancı personel istihdam eden şirketlerin bu çalışanlarını zamanla yerli işgücüyle değiştirmek zorunda kalacağını,
- 2020 yılı için yabancı işgücü kotasının 49.000'den 29.000 kişiye düşürüleceğini ve işverenlerin idari sorumluluğunun arttırılacağını hatırlattığı
- Buna ek olarak şirketlerle, istihdam ettikleri yabancı uzmanların zamanla Kazak çalışanlarla değiştirilmesi yönünde anlaşmalar yapmak istediklerini, istihdamına izin verilen 10 yabancı uzman yerine iki - üç yıl içinde 10 Kazak vatandaşının mesleki eğitimden geçirilerek yabancıların yerine istihdam edilmesini isteyeceklerini ifade ettiği belirtilmektedir.

Yerel basında Saparbayev'in ayrıca, Kazakistan için durumun yüzlerce, binlerce yabancı işgücü çekilen 1990'lardan artık farklı olduğunu, Kazak uzmanların yeterli (vasıflı) olduğunu, ancak yine de teknoloji ve dijitalleşme alanlarında kadro eksikliği hissedildiğini, Başsavcılıkla birlikte 95 işletmeye yönelik düzenlenen denetimler sonucunda (Kazak ve yabancı uyruklu çalışanlar arasında) 500 civarında ücret farklılığı durumu da dâhil olmak üzere 1.000'den fazla sayıda çalışma ve göç mevzuatı ihlalinin tespit edildiğini, toplam 100 milyon Tenge (yaklaşık 260 bin Dolar) tutarında 400 idari davanın açıldığını, 700'e yakın işçinin izin belgelerinin geri alındığını ve 500 yabancı işçinin ülkeden sınır dışı edildiğini ifade ettiği kaydedilmiştir.

Göç ve Uyum

Bu yıl 13.000'den Fazla Etnik Kazak, Kazakistan'a Göç Etti

5 Aralık 2019 tarihinde basında çıkan haberde, Kazakistan Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanı Birzhan Nurymbetov'un yaptığı açıklamada,

- 2019 yılı içerisinde, Kazakistan'a dönen 13.000'den fazla etnik Kazak için kalıcı konut arandığını ifade ettiği,
- Anavatana dönenlerin %46'sının Özbekistan, %34'ünün Çin'den, %7'sinin Moğolistan'dan, %7'sinin Türkmenistan'dan geldiğini dile getirdiği

belirtilmektedir.

Haberde, 1991 yılından bu yan 1.046.000 etnik Kazak'ın (307.300 aile) tarihi vatanlarına döndüğü bilgisine de yer verilmektedir.

Konunun Evveliyatı

Kazakistan Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı'ndan 4 Şubat 2019 tarihinde yapılan basın açıklamasında,

- Kazakistan'ın fazla nüfusa sahip güney bölgelerinden 1.858 ailenin (6.766 kişinin) ülkenin kuzey bölgelerinde işe yerleştirildiği,
- Proje kapsamında Türkistan (%36), Almatı (%28), Jambil (%15), Kızılorda (%13,5) ve Mangistau (%2.7) gibi güney bölgelerindeki ailelerin, Pavlodar (%31), Doğu Kazakistan (%27), Kuzey Kazakistan (%22) ve Kostanay (%16) bölgelerine taşındığı,
- Bu ailelere, aile üyesi başına 88.000 Tenge tutarında yeniden yerleştirme paketleri verildiği, önümüzdeki 12 ay içinde aylık 39.000 ila 76.000 Tenge kira ve hizmet bedeli ödeneceği,
- 2018'den başlayarak, en az beş kişi istihdam eden işverenlere, istihdam ettikleri her göçmen için 1.136.000 Tenge ödendiği bildirilmiştir.

13.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

13.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Almatı'da kurulan Türk-Kazak İşadamları Birliği (TÜKİB) 2016 yılı Temmuz ayında üye kabul etmeye başlamış olup 2020 yılı başı itibarıyla 64 üyesi bulunmaktadır. Birliğe kayıtlı Türk ve Kazak firmaları genel olarak inşaat, inşaat malzemeleri, perakende satış, konaklama ve yiyecek-içecek, iletişim, danışmanlık, tıbbi ilaç üretimi, finans vb. sektörlerde faaliyet göstermektedir.

Almatı'da Kurulu, 13 Kasım 2018 tarihinde tescili yaptırılan Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD)'ne 2020 yılı başı itibarıyla 69 şirket üyedir. Birliğe üye Türk ve Kazak firmaları genel olarak inşaat, inşaat malzemeleri, tekstil, halı, yiyecek-içecek, elektrik, mekanik ve hububat vb. işlerde faaliyet göstermektedir.

13.5.3. Türkiye Kaynaklı Yurtdışı Yatırım Ve Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Türk İşgücü İstihdamı

Ülkemizin Kazakistan'daki Yatırımları

Kazakistan, ülkemizin Orta Asya Türk Cumhuriyetleri içerisinde en fazla yatırımlarının bulunduğu ülkelerden birisidir. Kazakistan'da faaliyet gösteren 1.800'ü aşkın Türk sermayeli firmanın yatırım tutarı yaklaşık 3,4 milyar Dolar değerindedir. Mezkûr firmalarımızda yaklaşık 1.500-2000'i Türk, 15.000-20.000 yerel çalışana istihdam sağlanmaktadır.

Yatırımlarımızın sektörel dağılımına bakıldığında; 1 milyar dolarlık yatırımla gıda, içecek ve tütünürünleri ilk sırada gelmekte olup, bunu 600-700 milyon dolarlık yatırımla gayrimenkul faaliyetleri, 450 milyon dolarlık yatırımla madencilik ve 350-400 milyon dolarlık yatırımla "inşaat sektörü" takip etmektedir.

Kazakistan Genelinde 19 Bin Aktif Yabancı Şirket Bulunmaktadır

Kazakistan Ulusal Ekonomi Bakanlığı İstatistik Komitesi tarafından yapılan açıklamada, 1 Haziran 2019 tarihi itibarıyla Kazakistan'da;

- Yabancı sermaye iştirakiyle kurulan firma sayısının 18.900'a ulaştığı,
- Yabancı firmaların üçte birinin (6.740 firma) Ruslara ait olduğu,
- Türk şirketlerinin sayıca Rusya'dan sonra ikinci durumda olduğu, Türklere ait 1.824 şirketin faaliyet gösterdiği,
- Rus ve Türk şirketlerinin ardından, Özbek sermayesiyle kurulan 1.000, Çin sermayesiyle kurulan 1.000, Kırgız sermayesiyle kurulan 807, Hollanda sermayesiyle kurulan 695, Ukrayna sermayesiyle kurulan 657 ve Alman sermayesiyle kurulan 599 şirketin daha bulunduğu,
- Bölgeler bazında ise en çok yabancı şirketin Almatı'da bulunduğu, anılan şehirde 7.600, başkent Nur-Sultan'da 3.500, Karaganda'da 1.000, Atırau'da 755 yabancı sermaye ile kurulmuş firmanın faaliyet gösterdiği

ifade edilmektedir.

Kazakistan'a Doğrudan Yabancı Yatırımların %89'u 10 Ülkeden Geliyor, Türkiye 9. Sırada

30 Ekim 2019 tarihinde Kazakistan Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamada,

- 2019 yılının ilk yarısında, ülkedeki doğrudan yabancı yatırımların geçen yılın aynı dönemine göre %3,1 azalarak 12,1 milyar Dolar olarak gerçekleştiği,
- Dünya genelinde de doğrudan yabancı yatırımların miktarında azalmalar görüldüğü,
- OECD'nin verilerine göre, içinde bulunduğumuz yılın ilk yarısında dünya çapında yatırım miktarının %20 azalarak 572 milyar Dolara düştüğü,

- Bu yılın ilk altı ayında Kazakistan'daki doğrudan yatırımları 3,4 milyar dolara ulaşan Hollanda'nın ülkenin en büyük yatırımcı partneri olduğu, ikinci sıradaki ABD'nin yatırımlarının 3 milyar Dolar, üçüncü sırada bulunan İsviçre'nin yatırımlarının 1 milyar Dolar civarında olduğu,
- Aynı dönemde, Kazakistan'a en çok doğrudan yatırım yapan ilk 10 ülke arasında ayrıca, Çin (922,3 milyon Dolar), Rusya (632,5 milyon Dolar), Fransa (537,5 milyon Dolar), Belçika (516,8 milyon Dolar), İngiltere (336,5 milyon Dolar), Türkiye (275,1 milyon Dolar) ve Japonya'nın (214,3 milyon Dolar) yer aldığı

hususları ifade edilmiştir.

Kazak Ekonomisine 2019 Yılında Yaklaşık 25 Milyar Dolarlık Yabancı Yatırım Yapıldı

Cumhurbaşkanı Kasım-Jomart Tokayev'in katılımıyla 24 Ocak 2020 tarihinde gerçekleşen Hükümet toplantısında konuşan Başbakan Askar Mamin;

- 2019 yılında Kazakistan'a çekilen doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık 25 milyar doları bulduğunu,
- Bunun %58'inin madencilik, %14'ü nün imalat sanayii ve %12'sinin ticaret sektörüne yapılan yatırımlar olduğunu,
- KOBİ'lerin ekonomideki payının %29,5'e çıktığını,
- Ülkedeki iş yapma koşullarının geliştirilmesine yönelik uygulamalar sonucunda Kazakistan, Doing Business reytinginde 3 basamak yükselerek 25, Küresel Rekabet Gücü Endeksi'nde ise 4 basamak yükselerek 55. sırada yer aldığını

ifade etmiştir.

Kazakistan ABD’li Yatırımcıları Cezbediyor

7 Kasım 2019 tarihli haberde;

- Kazakistan’a en çok yatırım yapan ilk üç ülke arasına giren Amerika Birleşik Devletleri’nin bu yılın ilk yarısında Kazak ekonomisine yaptığı doğrudan yatırımların tutarının 3 milyar dolara ulaştığı,
- 2018 yılında bu rakamın 5,3 milyar dolar civarında olduğu,
- Son 10 yıl içinde ABD’nin Kazakistan’a 28 milyar Dolardan fazla yatırım yaptığı,
- Son yıllarda Kazakistan pazarına, Primus Power, Spancrete, Uber, Starbucks, McDonalds ve Netflix gibi Amerikan şirketlerinin giriş yaptığı,
- 2019 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla Kazakistan’da Amerikan menşeli 335’i küçük, 19’u orta ve 28’i büyük ölçekli işletmenin faaliyet gösterdiği ifade edilmektedir.

Yabancı Yatırımlar İçin Sektörler Belirlendi

Almatı’da 15 Kasım Milli Para Birimi Tenge Günü vesilesiyle düzenlenen “Kazakistan’ın Finans Piyasası ve Reel Ekonomi Sektörü” konulu Konferansta bir konuşma yapan Başbakan I.Yardımcısı ve Maliye Bakanı Alihan Smailov;

- Ekonomik büyüme hızını artırmak amacıyla yabancı yatırımların çekilmesi yönünde yoğun çalışmalar yürütüldüğünü,
- 24 milyar dolar olarak hesaplanan yıllık doğrudan yabancı yatırımların miktarının, 2025 yılına kadar 34 milyara dolar seviyesine çıkarmayı hedeflediklerini,
- Yabancı yatırımların öncelikle imalat, yakıt ve enerji, tarım, turizm, ulaştırma ve lojistik sektörlerine yönlendirileceğini

dile getirmiştir.

Kazakistan'ın Ülkemizdeki Yatırımları

Kazakistan Türkiye'ye gelen doğrudan yatırım girişlerinde 22. sıradadır. Kazakistan sermayeli yatırımların ülkemizdeki değeri 1 milyar Dolar seviyesindedir. Söz konusu değerin 610 milyon Doları 2007 yılında Bank Turanalem'in (BTA Bank) Şekerbank'ın hisselerinin %34'ünü almasından kaynaklanmaktadır.

Kazakistan'da Türk Müteahhitlik Sektörünün Durumu

Kazakistan, Türk müteahhitlik sektörünün geçmişten günümüze en fazla proje üstlendiği ülkelerden biridir. Ülkede Türk müteahhitlik firmalarınca bugüne kadar 24,6 milyar Doların üzerinde 490 proje gerçekleştirilmiştir.

Firmalarımız tarafından Kazakistan'da 2013 yılında 1,8 milyar Doların üzerinde 12 adet, 2014 yılında 2,5 milyar Dolar değerinde 24 adet, 2015 yılında 800 milyon Doların üzerinde 13 adet, 2016 yılında 25,5 milyon Dolar değerinde 2 adet, 2017 yılında 711 milyon Dolar değerinde 8 adet ve 2018 yılında 1,5 milyar Dolar değerinde 5 adet ve 2019 yılında 1,1 milyar Dolar değerinde 8 adet müteahhitlik projesi üstlenilmiştir.

14. KUVEYT

14.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

14.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Kuveytli	Yabancı	Türk
Erkek	3.004.291	700.742	2.303.549	6.400
Kadın	1.772.116	731.303	1.040.813	1.600
Toplam	4.776.407	1.432.045	3.344.362	8.000

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistikleri, Büyükelçilik Konsolosluk Şubesi Kayıtları ile Kuveyt Müşavirliği tahmini verileri.

14.1.2. Kuveyt'teki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

Yıllar (Son Beş Yıl)	Bulunulan Ülke Uyuşuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Bulunulan Ülke Uyuşuna Geçen Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı	Çifte Vatandaş Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2019	-	-	10	10
2018	-	10	10	10
2017	-	10	10	10
2016	-	10	10	10
2015	2	10	10	10

Kaynak: Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği gözlemleri

Not: Kuveyt Vatandaşlık Yasası çifte vatandaş olmayı kabul etmemektedir. Kuveyt vatandaşlığına, Kuveytli ile evli yalnız kadın yabancılar kabul edilmektedir.

14.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu*	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
0-15	221	-	171	-	392
16-25	1.100	-	500	-	1.600
26-50	4.879	-	779	10	5.668
51-64	190	-	135	-	325
65 +	10	-	5	-	15
Genel Toplam	6.400	-	1.590	10	8.000

Kaynak: Büyükelçilik Konsolosluk Şubesi Kayıtları ve Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahmini verileri.

14.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge /İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
Kuveyt Şehri	500	-	345	5	850
Havalli	1.500	-	695	5	2.200
Ahmedi	1.250	-	150	-	1.400
Fervaniye	2.400	-	250	-	2.650
Cahra	650	-	50	-	700
Mubarek el Kebir	100	-	100	-	200
Genel Toplam	6.400	-	1.590	10	8.000

Kaynak: Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahmini verileri.

14.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2019	42	5	14

Kaynak: Büyükelçilik Konsolosluk Şubesi Kayıtları

14.1.6. Kuveyt'teki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Ülkeler*	Sayı
Türkiye	8.000
Kuveytli	1.432.045
Hindistan	1.058.862
Mısır	696.082
Bangladeş	282.591
Filipinler	247.224
Suriye	160.601
S. Arabistan	130.410
Sri Lanka	108.935
Pakistan	105.942
Nepal	73.272
Diğer	472.443
Yabancı Toplam	4.776.407

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistikleri

14.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

14.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Mülki İdare Komisyonu'nun 2018 yılı son çeyreği istatistikleri, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların %46'sının yüksek vasıflı olduğunu ortaya koymuştur. Yüksek eğitilmiş işgücü sayısı 115.768'i Kuveytli olmak üzere toplam 164.568'dir. Eğitim düzeyine göre Kamu çalışan sayıları ve toplam çalışan sayısına oranı;

- Doktora derecesine sahip çalışanlar: 4.068'i Kuveytli olmak üzere toplam 5.685 oranı: %1,6,
- Yüksek lisans derecesine sahip çalışanlar: 7.572'si Kuveytli olmak üzere toplam 11.880, oranı %3,34,
- Üniversite mezunu çalışanlar: 39.701'i Kuveytli olmak üzere toplam 54.419, oranı %15,3,
- Lise mezunu çalışanlar: 62.066'si Kuveytli olmak üzere toplam 66.984, oranı %18,83,
- Ortaokul mezunu çalışanlar: 36.265'i Kuveytli olmak üzere toplam 37.154, oranı %10,45,
- İlkokul Mezunu çalışanlar: 2.882'si Kuveytli olmak üzere toplam 3.084, oranı %0,87,
- İlkokuldan düşük eğitilmiş çalışanlar: 4.681'i Kuveytli olmak üzere toplam 11.909, oranı %4,681'dir.

2018 yılı içerisinde 21.024 Kuveytlinin ilk defa kamuda istihdam edildiği, 8.836 Kuveytlinin de emekliye ayrıldığı duyurulmuştur.

Kuveyt İçişleri Bakanlığı, istihdamda yerleştirme politikası kapsamında 50 yabancı çalışanın işlerine son verildiğini açıklamıştır. Çalışanların, 3 aylık ihbar süresinin dolmasını müteakip işten alıkonulacağı da açıklamaya eklenmiştir.

Bakanlar Kurulu tüm kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan yabancı sayısının gelecek mali yıl (2019-2020) içinde düşürülmesini öngören karar almıştır. 1 Nisan itibarıyla uygulamaya geçilecek karar uyarınca kamu çalışanları içindeki Kuveytli oranının %90'ın üzerine çıkarılması hedeflenmektedir.

İşgücü Kurumu, İşgücü Koruma Müdürlüğü, Müdür Vekili Abdullah al Mutawtah, 2018 yılı içinde işverenlerce 20.000 yabancı çalışan hakkında kayıp kaçak şikâyet başvurusu yapıldığı, çalışanlarca da 16.626 oturum transferi, iş sonu tazminatı gibi iş anlaşmazlıkları konusunda başvuru yapıldığını açıklamıştır.

2018 yılı sonu itibarıyla Kuveyt'teki toplam işgücüne yeni 66.956 kişi eklenmiştir. İşgücü sayısı Kuveytli 8.562, ev işçileri 11.394, özel sektör çalışanı 47.000 olarak detaylandırılmaktadır.

Kuveytlileştirme politikaları sonucunda 2018 yılı Haziran – Aralık döneminde kamuda çalışan yabancı sayısı 987 kişi azalmış, kamuda çalışan Kuveytli sayısı 7.867 kişilik ve özel sektörde çalışan Kuveytli sayısı da 695 kişilik artış göstermiştir.

Kuveyt Sağlık Bakanlığınca sağlık sektörü çalışanlarından doktor, eczacı ve hemşirelerin lisans ücretlerine %100 zam yapılmıştır. Buna göre; doktorluk lisansı 50 KD'den 100 KD'ye, eczacı lisansı 25 KD'den 50 KD'ye ve hemşirelik lisansı 25 KD'den 50 KD'ye çıkartılmıştır.

Kuveyt Milli Meclisi İnsan Kaynakları Komitesi raportörü Milletvekili Mohammed Al Huwaila kamuda çalışan 3.100 yabancının geçen yıl, 2.500 yabancının da bu yıl görevlerine son verildiğini açıklamıştır.

Hâlihazırda fabrika, tarım ve hayvancılık iş kollarına ait yabancı çalışma izinleri başka bir iş koluna geçiş yapamamaktadır. Devlet kurumlarında çalışan yabancıların özel sektöre geçiş yapmaları içinse Mülki İdare Komisyonu'nun izni gerekmekte olup işlerine son verilen yabancıların özel sektörde çalışmalarına ve Kuveyt'te ikamet etmelerine izin verilmemektedir. İşlerine son verilen yabancı kamu çalışanlarının Kuveyt'ten ayrılacaklarını ispat edene kadar iş sonu alacakları ödenmemektedir.

Ekonomi İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Mariam Al Aqeel, son üç yıl içinde çalışma iznindeki meslek tanımı ile eğitim düzeyi birbiriyle uyumlu olmayan 20.000 yabancı çalışanın oturum izinlerinin iptal edildiğini duyurmuştur. Örneğin çalışma izninde meslek bölümünde müdür yazan bir yabancı çalışan şayet lisans mezunu değilse, müdür olarak oturum izni yenilenmemektedir.

Kuveyt İşgücü Kurumu her çeşit suiistimalin asgari düzeye indirilmesi ve vize ticaretinin engellenmesi amacıyla çalışma izinlerinde teknisyen ibaresi yazan yabancı çalışanlar için yeni kararlar aldığını duyurmuştur.

Kurumca çalışanın meslek ve eğitim durumunu değiştirmesi koşullara bağlanmıştır. Buna göre, meslek değiştirmek isteyen çalışanın ihtiyaç duyulan alanlarda usta öğretici olduğunu kurumca yapılacak sınavla ispatlaması gerekmektedir. Sınav ilk etapta teknisyen pozisyonları için yapılacak olup ileride kapsama başka meslek grupları da alınacaktır.

Yabancı çalışanların mesleğini değiştirmeyi istemesi halinde mevcut çalışma iznini iptal ettirip, ülkeyi terk ederek, eğitim durumuna uygun meslekle yeni bir çalışma izniyle Kuveyt'e gelmesi gerekmektedir.

Kuveyt Doğrudan Yatırım Ajansı (Kuwait Direct Investment Promotion Authority) Genel Müdürü Sheikh Meshal Al Jaber yayınladığı genelgeyle, yatırım yapan yabancı firmaların lisans ve teşviklerden yararlanabilmeleri için en az %30 Kuveytli istihdam etmesini şart koşturmuştur. Genelgeye göre yabancı firmalar; %30–35 arası Kuveytli istihdamında lisans alabilecek, %60–80 Kuveytli istihdamında lisans artı seçilen bir teşvikten, %85–100 arası Kuveytli istihdamında ise lisans ve tüm teşviklerden faydalanacaktır.

İşgücü Kurumu son üç yılda 65.521 ev işçisinin ev işlerinden ayrıldığını bu yılın başı itibarıyla yeni 69.282 ev işçisinin istihdam edildiğini duyurmuştur. İçişleri Bakanlığı, kadın ve erkek, ülkede kayıtlı 718.000 ev işçisinin bulunduğunu, geçen sene 648.000 olan bu sayının 6 ay içinde %9,6 arttığını açıklamıştır.

İstatistikler ev işçilerinin Kuveyt'teki yabancı istihdamının %34,1'ini oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

Sosyal Güvenlik, Sosyal Yardımlar ve Sosyal Hizmetler

Parlamento Engelli Komisyonu Başkanı Mubarek Al Hajraf, Komisyonun koşulsuz her engelli Kuveyt vatandaşına 10.000 KD yardım teklifinin kabul edildiğini duyurmuştur.

Sosyal Güvenlik Kurumu hâlihazırda emeklilerin 7 aylık maaşına denk tutarı 24 ay vadeli aylıktan %25 kesintiyle verilen kredinin, vade süresi uzatılarak aylıktan %10 kesintiyle verilmesi yönünde çalışma başlattığını açıklamıştır.

Kamuda personeli Kuveytlileştirme politikası kapsamında 290 yabancı öğretmenin işine son verilmiştir. Kamuda işine son verilen yabancıların tekrar Kuveyt'te özel sektörde çalışmasına izin verilmemekte, iş sonu alacakları ise Kuveyt'ten ayrılmalarını kanıtlamaları halinde verilmektedir.

“Al Qabas Daily” adlı gazetenin yapmış olduğu anket, Kuveytli mezunların %90'ının kamu sektöründe çalışmayı arzuladığını ortaya koymuştur. Kamu çalışma saatlerinin düşüklüğü ve ücretlerin özel sektöre oranla yüksekliği bu tercihe sebep olmaktadır.

Kuveyt İşgücü Kurumu 56.000 yabancıнын çalışma izninin Kuveyt'ten 6 aydan fazla ayrı kalmaları nedeniyle iptal edildiğini duyurmuştur. Yabancıların oturma izinleri 6 aydan fazla Kuveyt dışında kaldığında otomatik olarak iptal edilmektedir.

Kuveyt Maliye Bakanlığı 1995/79 Sayılı Kanunun kamu hizmetleri ve kamu işletmelerince verilen hizmetlerden alınacak ücretlerin, harçların artırılması ve vergi düzenlemesinin hayata geçirilmesi için çalışmalara başladığını açıklamıştır.

Vergi düzenlemesiyle özel sektörde Kuveytli istihdamının teşviki planlanmaktadır. Kuveytli istihdam edecek özel şirketlere vergi indirimini uygulanması ve teşvik verilmesiyle, 2021 yılına kadar 500.000 yabancı çalışanın ülkeden ayrılması amaçlanmaktadır.

Kuveyt Milli Meclisi'nde Milletvekili Abdullah Al Kandari tarafından verilen soru önergesi neticesinde İşgücü Kurumu, genç Kuveytli mezunlara önerilen 5.778 özel sektör iş imkânının

4.618'inin adaylarca reddedildiğini açıklamıştır. Açıklama Kuveytli genç mezunların %80'inin özel sektörde çalışmayı arzulamadığını ortaya çıkarmaktadır.

İşgücü Kurumu Ulusal İşgücü Bölümü Genel Müdür Vekili Sultan Al Sha'alani, Kuveytli gençlerin özel sektörde istihdamını teşvik etmek amacıyla 2020 yılından itibaren belli başlı sektörlerdeki Kuveytli çalıştırma kotasının %70'e kadar arttırılacağını açıklamıştır.

Al Sha'alani ayrıca Kuveytli çalıştırma kotasına uymayan şirket ve kurumlara yabancılara düzenledikleri her yeni çalışma izni başına 300 KD ceza verileceğini de açıklamalarına eklemiştir. Ceza 1868/2019 sayılı Karar'a binaen uygulanmaktadır.

14.2.2. Sayısal Veriler

14.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	2.174.848	756.307	2.931.155
Yabancı	1.968.215	553.821	2.522.036
Türk	6.108	850	6.958

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistiği 2019 Yılı Raporu, Büyükelçilik Konsolosluk şubesi Kayıtları ile Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahmini verileri.

14.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
16-25	1.000	150	1.150
26-50	4.858	600	5.458
51-64	245	98	343
65 +	5	2	7
Genel Toplam	6.108	850	6.958

Kaynak: Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahmini verileri

14.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışan Sayısı
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	-
Gıda sanayi	350
Madencilik ve taş ocakları	-
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç	-
Dokuma, hazır giyim ve deri	-
Ağaç ve kâğıt	-
İletişim	-
Basın, yayın ve gazetecilik	-
Banka, finans ve sigorta	-
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	-
Çimento, toprak ve cam	-
Metal	-
İnşaat	4.358
Enerji	-
Taşımacılık	50
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	-
Sağlık ve sosyal hizmetler	20
Konaklama ve eğlence işleri	-
Savunma ve güvenlik	-
Genel işler	2.180
Toplam	6.958

Kaynak: Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğinin gözlemleri

14.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Teknik olarak Kuveyt'te yabancıların bağımsız olarak işyeri açma izinleri bulunmamaktadır. Vatandaşlarımız Kuveytli bir işverenin yanında çalışmış gibi görünüp işverene belli bir aylık ücret ödemek suretiyle kendi işlerini yapmaktadırlar. Bu şekilde berber, oto tamircisi ve lokanta türünde yaklaşık 150-200 arasında vatandaşımız bağımsız olarak çalışmaktadır. İş hacimleri sınırlı olan bağımsız çalışan vatandaşlarımız ortalama 3 kişi istihdam etmektedir.

Bununla birlikte yabancılar Kuveyt'te firmalara en fazla %49 payla ortak olabilmektedir. Bu şekilde 3 vatandaşımızın yerel şirketlerde ortaklığı bulunmaktadır.

14.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Aylık Asgari Ücret	Asgari Saat Ücreti	Ortalama Aylık Ücret
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	-	-	-
Gıda sanayi	-	-	250
Madencilik ve taş ocakları	-	-	-
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç	75	-	250
Dokuma, hazır giyim ve deri	-	-	-
Ağaç ve kâğıt	-	-	-
İletişim	-	-	450
Basın, yayın ve gazetecilik	-	-	-
Banka, finans ve sigorta	-	-	-
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	-	-	-
Çimento, toprak ve cam	-	-	-
Metal	-	-	-
İnşaat	-	-	-
Enerji	-	-	-
Taşımacılık	-	-	150
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	-	-	-
Sağlık ve sosyal hizmetler	-	-	450
Konaklama ve eğlence işleri	-	-	-
Savunma ve güvenlik	-	-	-
Kamu Sektörü Kuveytli	Bekâr:250 Evli: 325	-	Erkek: 1.716 Kadın: 1.246
Kamu Sektörü Yabancı	90	-	Erkek: 637 Kadın: 623
Ev İşçileri	75	-	90
Genel işler	-	-	250
Toplam	815		6.112

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu, Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahmini verileri.

Para cinsi: Kuveyt Dinarı

14.2.2.6. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kuveytli	16.677	-	14.226	-	30.903	6,4
Yabancı	3.730	-	468	-	4.198	1,7
Türk	-	-	-	-	-	-

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistiği

Not: Yabancılar Kuveyt'te çalıştıkları sürece veya kadın eşler ile yetişkin olmayan çocuklar aile vizesiyle kalabildiklerinden, işsiz yabancılar yasadışı olarak nitelendirilmektedir. Vatandaşlarımız arasında neredeyse işsiz bulunmamaktadır.

14.2.2.7. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile İlgili Sayısal Veriler

Yasal olarak toplu iş sözleşmesi yapılmasına bir engel olmamasına rağmen, uygulamada pek karşılaşılmamaktadır.

14.3. SOSYAL GÜVENLİK

Ülkede sadece Kuveyt vatandaşları ile Körfez İşbirliği Konseyine üye ülke vatandaşları sosyal sigorta sistemi kapsamındadır.

Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerinde 01 Ocak 2006 tarihinden itibaren Ortak Sosyal Güvenlik Yasasının yürürlüğe girmesiyle tüm üye ülkelerde ordu mensupları dâhil olmak üzere kamu ve özel kesim çalışanları sosyal sigorta sistemi içerisinde yer almışlardır. Buna göre, yaşlılık, iş göremezlik ve ölüm sigorta kollarına ilişkin primlerin çalışılan ülkenin sigorta kurumuna; iş kazası ve meslek hastalıkları primlerinin ise vatandaşı olunan ülkenin sigorta kurumuna ödenmesi gerekmektedir.

Kuveyt sosyal sigorta mevzuatı uyarınca, yabancı çalışanlar (Körfez İşbirliği Konseyi vatandaşları hariç) uzun vadeli sigorta kolları kapsamı dışında tutulmuşlardır. Dolayısıyla, ücretlerinden herhangi bir kesinti yapılmamaktadır. Kuveyt'te, yabancılar sadece genel sağlık sigortası kapsamı içerisinde yer almaktadır.

14.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kuveyt Devleti sosyal yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaştırmasını teminen kamu ve özel sektörde kapsamlı bir gelir bilgi bankasının oluşturulacağını, alınan bilgilerin gizli tutulacağını duyurmuştur. Amaç ihtiyacı olmadığı halde sosyal yardım alanların engellenmesi olarak açıklanmıştır.

Sosyal yardımlar aylık asgari 559 KD ile maksimum 1.200 KD arasında hak sahiplerine verilmektedir. Dullara, boşanmış kadınlara, yaşlılara, ev hanımlarına, yetim kızlara, fiziksel engellilere, öğrenci ailelerine ve mahkûm ailelerine verilen sosyal yardımların verilmesinde aranan koşulların, ihtiyacı olmadığı halde yardım verilmesine yol açtığı ifade edilmektedir.

Sağlık Bakanlığı yayınladığı genelgeyle acil servis ücretlerini 5 Kuveyt Dinarı'ndan 10'a yükseltmiştir. Devlet hastanelerinden Kuveyt vatandaşları ücretsiz yararlanmaktadır.

450 Kuveytli kamu çalışanı erken emeklilik için başvurmuştur. 01 Ağustos öncesi emekli olmak isteyen çalışanların, bu tarihten sonra emekli olacaklara göre 30 KD daha fazla emekli maaşı alacak olmalarının bu kararı almalarına neden olduğu düşünülmektedir. 2018-2019 yılı istatistiklerine göre emekli sayısının 13.000'in üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Erken emeklilik şartlarına göre erkek çalışanlar için 30, kadın çalışanlar için ise 20 yıl hizmet süresini doldurmak aranmaktadır.

Parlamento Engelli Komisyonu Başkanı Mubarak Al Hajraf, Komisyon'un Kuveytli her kayıtlı engelliye 10.000 KD yardım yapılması teklifinin kabul edildiğini açıklamıştır.

Sağlık Bakanlığınca Kuveytli emeklilere imtiyaz sağlayan "Afia" kartın 2. versiyonunun 46 merkezde dağıtımına başlandığı duyurulmuştur. 2.versiyonla anlaşmalı özel sağlık kuruluşlarında ücretsiz tedavi kapsamına, yeni birçok hastalığın eklendiği bildirilmektedir.

Kuveyt Bayındırlık ve Konut Bakanı Dr. Jenan Ramadan, yapılan yeni değişiklikle boşanmış veya dul Kuveytli kadınlara 35.000 KD (Yaklaşık 115.000 USD) konut kredisi verileceğini duyurmuştur. Önceki uygulamada kredi miktarı 30.000 KD, kamu projelerinde ise 25.000 KD olarak uygulanmaktaydı.

Konut Yardım Kurumu boşanmış ve çocuğu bulunmayan erkeklerin konut yardım başvurularının iptalini düzenleyen bir iç genelge yayınlamıştır.

14.3.2. Sayısal Veriler

14.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık	%5	%10	%10 + %2 Askeri Personel : %32,5	%27 Askeri personel: %47,5
Maluliyet, Sağlık, Hastalık	%5	%10 + %1	%2,5	%18,5
Toplam Prim Oranı	%10	%21	%14,5 Askeri Personel: %35	%45,5 Askeri Personel: %66

Kaynak: Kuveyt Sosyal Sigortalar Kurumu (Public Institution For Social Security).

Not: Yabancılar, Sosyal Sigorta Kanunu kapsamı dışında tutulmaktadır.

14.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	
	Kuveytli	Türk
Emekli Aylığı Alanların Sayısı	127.241	-

Kaynak: Nüfus İdaresi Müdürlüğü İstatistiği

14.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Vatandaşlarımız Sosyal Güvenlik Kanunu kapsamı dışındadır. Bununla beraber Kuveyt’te yabancılara herhangi bir sosyal yardım veya emekli maaşı ödemesi yapılmamaktadır.

14.3.2.4. Çocuk Parası Miktarları

Kuveyt vatandaşlarına 2018 yılında çocuk başına aylık 50 Kuveyt Dinarı (KD), engelli her çocuk için aylık 75 KD çocuk parası ödenmektedir.

14.3.2.5. Diğer Aile Yardımları

Yalnız Kuveyt vatandaşlarını kapsamak üzere, kira, ulaşım yardımlarının yanı sıra, engelli yakınlarına nakdi yardım, engellilere şoför istihdam etmeleri için nakdi yardım, 18 yaşını geçen engelliler ile engellilerin anne ve eşlerine maaş bağlanması gibi destekler verilmektedir.

Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı yabancılarla evli 2.227 Kuveytli kadının toplam 13,3 milyon KD yardım aldığını, hâlihazırda bunlardan 1.373’üne 10,9 milyon KD ödeme yapıldığını, 854 kadının ise yardımlarının muhtelif sebeplerden kesildiğini açıklamıştır.

Konut Yardım Kurumu, yabancı erkeklerle evli Kuveytli kadınlara, dul ve boşanmış Kuveytli kadınlara 10.000 adet 500 milyon KD tutarında konut yapılmasının planlandığını duyurmuştur.

14.3.2.6. Sosyal Yardımlar

31.12.2019 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar	Kuveytli	Yabancı*	Türk*
Faydalanan Aile Sayısı	47.102	-	-
Yardım Miktarı	259 Milyon KD	-	-
Ortalama Aile Başı Ödeme	5.551 KD		

Kaynak: Merkezi İstatistik Kurumu Raporu (2018-2019).

*Yabancılar Sosyal Yardımlardan faydalanamamaktadır.

14.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

14.4.1. Sayısal Veriler

14.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Türk Öğrenci Sayısı
Kuveyt Türk Okulu:	
- Anasınıfı	22
- İlkokul	153
- Ortaokul	112
- Lise	48
Toplam	335

Kaynak: Kuveyt Türk Okulu

14.5. GÖÇ VE UYUM

14.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kuveyt İçişleri Bakanlığı Oturum İşleri Genel Müdürlüğü, yabancı çalışanların aileleri için ziyaretçi vizesi çıkarılmasını düzenleyen yeni bir yönetmelik yayınlamıştır.

Yeni şartlara göre aile üyeleri için ziyaretçi vizesi çıkarmak isteyen yabancı çalışanların asgari maaş tutarı 500 KD olarak saptanmıştır. Yeni yönetmeliğe göre kardeşler için ziyaretçi vizeleri 1 ay ile sınırlandırılmış, ayrıca ziyaretçi vizelerinde uzatma yapılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Oturum İşleri Genel Müdürlüğü Ocak 2019 dönem raporuna göre Kuveyt'te oturma yasasına muhalif (oturma izin süresi bitmiş) 109.721 yabancı bulunmaktadır. Kaçak durumdaki yabancıların oturma izin çeşitlerine göre dağılımı ve sayıları:

Ev işçileri, oturma madde no: 20, 14.216 erkek, 34.749 kadın olmak üzere toplam: 48.965,

Özel sektör çalışanları, oturma madde no: 18, 27.806 erkek, 1.618 kadın olmak üzere toplam: 29.424,

Geçici oturma iznine sahip olanlar, oturma madde no: 14, 15.536 erkek, 6.865 kadın olmak üzere toplam: 22.401,

Aile oturma izni sahipleri, oturma madde no: 22, 2.711 erkek, 4.676 kadın olmak üzere toplam: 7.387

Kamu çalışanları, oturma madde no: 915 erkek, 176 kadın olmak üzere toplam: 1.091 olarak açıklanmıştır.

İçişleri Bakanlığı Oturma İşleri Genel Müdürlüğü, 2017 yılından itibaren yabancı çalışanların, anne-baba, kayınvalide-kayınbaba ve kardeşlerine aile oturma vizesi çıkartırken talep edilmeye başlanılan 3.000 KD teminatlı özel sigorta yaptırma şartının, kaldırıldığını açıklamıştır.

Yabancı çalışanlar anılan akrabalarının oturma izinlerinin yenilenmesinde 50 KD zorunlu sağlık sigortasına ilaveten, 160 KD ile 250 KD arasında yıllık oturma masrafı da ödemektedirler.

Kuveyt Yabancılar Oturum Kanunu'nda yapılan değişlikle, yabancıların pasaportlarına oturum izinlerini gösteren etiket yapıştırılması uygulamasına son verilmiştir. Yabancıların Kuveyt'e girişlerinde ve çıkışlarında geçerli pasaportlarıyla birlikte Kuveyt kimlik kartlarını da ibraz etmeleri gerekmektedir.

Pasaportlarda bulunan eski tip oturum etiketleri geçerlilik sürelerinin sonuna kadar kullanılmaya devam edilecektir. Yeni düzenlenen Kuveyt kimlik kartlarında oturum süresinin bitim tarihi ile yabancıların pasaport numarası yer almakta olup kimlik kartında bilgisi bulunan pasaport haricinde bir pasaportla, Kuveyt'e giriş-çıkış yapılamayacağı bildirilmiştir.

Kuveyt'te oturum izni olup Kuveyt dışındayken kimlik kartlarını kaybedenler, bulunulan ülkedeki Kuveyt temsilciliğine başvurup oturum bilgilerini içeren sertifika alabileceklerdir. Kuveyt'e girişte bu sertifika kullanılacak olup ülkeye girdikten sonra kayıp kimlik için Kuveyt Nüfus İdaresine başvurup yeni kimlik almaları icap etmektedir.

Oturum izinleri çıkartılırken yapılması gereken zorunlu sağlık sigortası için ödeme, Kuveyt Sağlık Bakanlığı'nın web sitesinden on-line olarak yapılmaya başlanılmıştır. Uygulamayla uzun kuyrukların, zaman ve emek kaybının önüne geçilmiştir.

Kuveyt İçişleri Bakanlığı, Irak, Suriye, Yemen, İran, Afganistan ve Pakistan vatandaşlarına, İçişleri Bakanı Sheikh Khalid Al Jarrah Al Sabah'ın onayı olmadan vize verilmeyeceği yönünde talimat vermiştir.

Oturum İşleri Genel Müdürlüğü ticari lisans süresi 6 aydan az olan şirketlerdeki yabancı çalışanların, oturum izni yenileme işlemlerinin yapılmayacağını duyurmuştur.

Oturum izinlerinin pasaporta yapıştırılması uygulamasının sona ermesiyle kimlik kartları oturum izinlerinin yerine kullanılmakta, Kuveyt'e giriş-çıkışlarda pasaport ve kimlik kartının ibrazı gerekmektedir. Daha evvel ikamet izni pasaporta yapışık halde bulunduğu dikkat edilmeyen isim yanlışlıkları mevcut durumda çalışanların ülkeden çıkarken sorun yaşamasına sebep olacaktır. İsimlerin yanlış yazılması sıkça yaşandığından yabancıların yapılan yanlışlığı düzeltirmek için tekrar Nüfus idaresine başvurması ve yeniden 5 KD başvuru ücreti ödemeleri gerekmektedir. Aşırı kalabalık ve ikinci kez ücret alınması yoğun şikâyetlere sebep olmaktadır. Nüfus İdaresi Genel Müdürü Musaed Al Asousi yanlış isim yazımının önüne geçebilmek için

yabancıların on-line olarak isimlerini kontrol edip, kimlik kartı hazırlanmadan önce düzeltme başvurusu yapılmasına olanak sağlayan bir web başvuru sayfası çalışması içinde olduklarını açıklamıştır.

2019 yılında 4.500 yabancıнын oturum ve iş kanununa muhalefet ile küçük suçlardan dolayı sınır dışı edildiği açıklanmıştır.

Kuveyt Sağlık Bakanı Dr. Bassel Al Sabah, Bakanlığın özellikle Afrika ve Asya ülkelerinde Kuveyt'te çalışacak yabancı işçilerin sağlık kontrollerinin ülkelerinde yapılmasını teminen, yurt dışı sağlık merkezi sayılarının artırılmasının planlandığını duyurmuştur. Planlama, sahte sağlık raporu vakalarının işçilerin Kuveyt'e gelmeden önce önüne geçme gayesi gütmektedir. Sağlık raporlarına konu tahliller Kuveyt'e ulaşan işçiler için kontrol amaçlı tekrarlanmaktadır. Sağlık raporu olumsuz çıkan yabancıların oturum işlemleri yapılmamakta olup ülkeden çıkartılmaktadırlar.

Kabine, Demografik Yapıyı Düzenleme Komitesi, başta İçişleri Bakanlığı ve İşgücü Kurumu olmak üzere çeşitli kamu kurumlarıyla işbirliği içerisinde Kuveyt'in demografik yapısını dengeye koyma, vasıfsız işgücü sayısını düşürme ve vize ticaretini önleme amacıyla tavsiye kararları aldığı duyurmuştur. Anılan tavsiye kararları;

- Her bir ülke vatandaşları için nüfus kotası belirleme,
- 65 yaş üstü çalışanların lüzumlu meslekler haricinde oturum izinlerinin yenilenmemesi,
- 5 yıldan daha az çalışan yabancıların iş değiştirmelerinin yasaklanması, mevcut işyerinde çalışmak istemeyen yabancıнын sınır dışı edilmesi,
- Kamu kurumlarından özel sektöre geçişlerin yasaklanması, kamunun yurtdışından istihdam yerine yerel yerli yabancı işgücü kaynaklarından faydalanması,
- Vasıfsız işgücü sayısının azaltılması için oturum ücretlerinin yükseltilmesi,
- Yabancıların gelirlerinin vergilendirilmesi,
- Bekâr yabancı çalışanlar için ayrı yerleşim birimlerinin kurulması,
- Kanunlara muhalif yabancıları himaye eden veya çalıştıranlara ağır cezalar verilmesi olarak açıklanmıştır.

2 yaşından büyük çocukların ziyaretçi vizelerinin Kuveyt'te oturma iznine dönüşmeyeceği duyurulmuştur. Oturma izni için aile üyesinin ülkeyi terk edip aile birleşim vizesiyle tekrar Kuveyt'e giriş yapması gerekmektedir.

Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı Korgeneral Sheikh Khaled Al Jarrah yayınladığı genelgeyle yabancıların eş ve çocuklarına "sponsor" olabilmeleri için asgari maaş miktarının 450 Kd'den 500 KD'ye yükseltildiği açıklamıştır. Anılan tutarın çalışma izninde yazması şart koşulmuş olup yalnız babanın maaşı esas alınmaktadır. Eşlerin toplam geliri ise aile oturumu kapsamında değerlendirilmemektedir.

Oturum İşleri Genel Müdürlüğü aldığı kararla 12 ve üzeri yaştaki çocuklara oturma izni verilmeyeceğini, hali hazırda Kuveyt oturma izni bulunan 18 yaşını geçmiş erkek çocukların, yerel üniversitelerden birinde kayıtlı olmamaları halinde, oturma yenileme işlemlerinin gerçekleştirilmeyeceğini, 500 KD'ye yükseltilen aile birleşim vizesinden maaş şartını karşılaya bile vasıfsız işgücü tanımına giren meslek gruplarına haiz yabancıların faydalanamayacağını duyurmuştur.

Aile vizesinde maaş şartı aranmayacak meslek grupları ise şu şekilde sıralanmıştır: Danışmanlar, hukukçular, hakimler, savcılar, uzmanlar, devlet kurumlarındaki hukuk araştırmacıları, doktorlar, öğretim üyeleri, okul müdürleri ve yardımcıları, eğitim rehberleri ve öğretmenler, sosyal danışmanlar, laboratuvar teknisyenleri, finans danışmanları, hemşireler, sağlık görevlileri, tıbbi teknisyenler, gazeteciler, muhabirler, antrenörler ve spor kulübü oyuncularını, pilotlar ve uçuş görevlileri ile cenaze levazımatçıları.

Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı Sheikh Khalid Al Jarrah'ın imzasıyla yayınlanan 2019/957 Sayılı Karar'a binaen ziyaretçi vizelerinden Karar'la belirtilenlere sürekli oturma izni verilmesi uygulamasına geçilmiştir. Buna göre ziyaretçi vizesiyle Kuveyt'e giriş yapanlardan aşağıdaki kategoridekilerin sürekli oturma izni almalarına olanak verilmektedir:

- Kamu kurum ve kuruluşlarına ziyaret vizesiyle gelen üniversite veya teknik eğitim mezunu yabancılar,
- Ev işçileri ve benzerleri,
- Aile birleşimi için aile ziyaretçi vizesi veya turist vizesiyle gelenler,

- Geçerli oturma iznine sahip olanlardan Kuveyt'ten 6 aydan fazla süre ayrı kalıp tekrar ziyaretçi vizesiyle giriş yapanlar (Kuveyt'ten 6 aydan fazla ayrı kalan yabancıların oturma izinleri otomatik olarak iptal edilmektedir.),
- Kuveyt'e çalışma vizesiyle giriş yaparak oturma işlemlerine başlanılan ancak mecburi sebeple oturma işlemleri tamamlanmadan ülkeden ayrılan ve 1 ay içinde tekrar ziyaretçi vizesiyle giriş yapanlar.

Sayıların vizesi Bakanlığın uygun görmesi halinde sürekli oturma iznine dönüşebilecektir. Aile üyelerinin turist vizesi haricindeki turist vizesi ile özel sektör ziyaretçi vizesi kapsam dışında bırakılmıştır.

Kuveyt İşleri Bakanlığı, sınır dışı edilecek ev işçilerinin Bakanlıkça karşılanan bilet ücretlerinin işveren (Kefil) tarafından geri ödenmediği sürece, kefilin Bakanlık nezdinde hiçbir işlemin gerçekleştirilmeyeceğini duyurmuştur.

Oturma İşleri Genel Müdürlüğü yabancıların anne ve babalarına oturma izni alma uygulamasının sonlandırıldığını duyurmuştur. Diğer yandan yabancılar anne ve babalarına 1 aylık ziyaretçi vizesi alabilmektedirler.

Parlamento Sözcüsü Marzouq Al Ghanim öncülüğünde verilen Bedoun (Hiçbir ülke vatandaşına tabiiyeti olmayan yerleşikler) Yasa teklifine göre, önümüzdeki bir yıl içinde başka bir ülke vatandaşlığı elde edecek kimliksiz yerleşiklere 15 yıllık yenilenebilir oturma izni, kendi kendilerine kefil olma ve Kuveyt vatandaşlığına başvuru hakkı verilecektir. Anılan sürede başka bir ülke vatandaşlığı almayan yasadışı yerleşiklere ise oturma kanununa muhalif yabancılar uygulanan yaptırımlar hayata geçirilecektir.

14.5.2. Türkiye Kaynaklı Yurt Dışı Yatırım Ve Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Türk İşgücü İstihdamı

2019 yılı itibarıyla STFA: 5, KOLİN: 900, CENGİZ İNŞAAT: 300, LİMAK: 3.500, POLATYOL: 250 Türk çalışan istihdam etmektedir.

15. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

15.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

15.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfusu

Cinsiyet	Genel	Yabancı (T.C. Vatandaşları Hariç)	Türk
Erkek	150.483	8.062	47.841
Kadın	135.774	7.151	32.709
Toplam	286.257	15.213	80.550

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

Not: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan 2011 Genel Nüfus sayımı istatistik verileridir. 2011 yılından sonra KKTC'de nüfus sayımı yapılmamıştır. 2019 Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarına göre kurumsal olmayan sivil nüfus sayısı 357.216 kişidir.

15.1.2. KKTC'deki Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

2011 Nüfus Sayımı Sonuçları

Yıl	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanların Sayısı	Çifte Vatandaşların Sayısı	Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı
2011	80.550	38.085	118.635

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

15.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 Nüfus Sayımı Sonuçları

Yaş Grubu	Erkek		Kadın		TOPLAM
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
0-14	8.274	3.167	7.703	2.990	22.134
15-24	15.407	2.549	10.071	2.397	30.424
25 - 49	22.372	9.677	13.525	9.351	54.925
50 - 64	1.609	3.371	1.166	2.539	8.685
65+	179	992	244	1.052	2.467
Toplam	47.841	19.756	32.709	18.329	118.635

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

15.1.4. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 Nüfus Sayımı Sonuçları

	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
Lefkoşa	17.981	5.059	12.468	4.605	40.113
Gazimağusa	9.610	6.177	6.583	5.711	28.081
Girne	14.196	3.931	9.648	3.507	31.282
Güzelyurt	4.761	1.452	3.315	1.315	10.843
İskele	1.293	3.137	695	3.191	8.316
Toplam	47.841	19.756	32.709	18.329	118.635

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

15.1.5. KKTC'deki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

2011 Nüfus Sayımı Sonuçları

Ülkeler	Sayı
Türkiye	80.550
Birleşik Krallık	3.693
Türkmenistan	1.760
Nijerya	1.280
İran	1.152
Pakistan	1.075
Bulgaristan	920
Azerbaycan	835
Diğer	4.498
Yabancı Toplam	95.763

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

15.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2019	2.378	366	484

Kaynak: T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi

15.2. ÇALIŞMA HAYATI

Türkiye ile KKTC arasındaki çalışma hayatını düzenleyen çok sayıda anlaşma ve protokol imzalanmış ve yürürlüğe konulmuş; böylece iki ülke vatandaşlarının sağlık hizmetlerine erişimi, istihdamı, emeklilik işlemleri düzenlenmiştir. Bu anlaşma ve protokollerde günün koşullarına göre gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

15.2.1. Sayısal Veriler

2019 Hane Halkı İşgücü Anketine göre, toplam istihdam 138.438 kişi olarak gerçekleşmiştir. İstihdamdaki gelişmeyi açıklayan önemli bir gösterge olan istihdam oranı KKTC genelinde %48,1 olarak hesaplanmıştır. İstihdam oranı %51,6 ile en yüksek Lefkoşa'da, %32,1 ile en düşük Lefke'de gerçekleşmiştir.

15.2.1.1. Toplam Çalışan Sayıları

Bölge	KKTC Uyruklusu	T.C. Uyruklusu	3. Ülke Vatandaşı	Toplam
Lefkoşa	21.613	5.571	455	27.639
Girne	6.497	3.378	481	10.356
Gazimağusa	7.102	1.587	81	8.770
İskele	1.645	297	18	1.960
Güzelyurt	1.476	311	11	1.798
Lefke	578	98	4	680
Toplam	38.911	11.242	1.050	51.203

Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi

15.2.1.2 İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranı

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	5.036	5,3	4.281	8	9.317	6,3

15.2.1.3. Asgari Ücret

	Aylık Brüt Ücret(TL)
2019	3.150

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

15.3. SOSYAL GÜVENLİK

KKTC’de sosyal güvenlik ile ilgili hizmetler Sosyal Sigortalar Dairesi, Maliye Bakanlığı ve İhtiyat Sandığı olmak üzere üç farklı kurum tarafından sağlanmaktadır.

15.3.1. Sayısal Veriler

15.3.1.1. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Mart 2018 ve Mart 2019 aylarına ait aktif sigortalıların; 4(1)(Aday Kadrolu Memurlar), 4(2)(Hizmet Akdi ile çalışanlar), 4(3-4)(İşverenler); statülerine göre dağılımları şöyledir:

Yıllar	4(1)	4(2)	4(3-4)	Toplam
Mart 2018	43	42.633	8.527	51.203
Mart 2019	47	40.600	8.498	49.145

Sosyal Güvenlik Yasası kapsamında Mart 2018 ve Mart 2019 aylarına ait aktif sigortalıların; (D1 Aday kadrolu memurlar ile KKTC vatandaşı olanlar; D2 çalışma izinli çalışanlarla asaleti onaylanan kadrolu memurlar; H1 işveren olarak çalışanlar); statülerine göre dağılımları şöyledir:

Yıllar	D1	D2	H1	TOPLAM
Mart 2018	18.012	39.326	3.085	60.423
Mart 2019	19.187	41.165	3.554	63.906

Mart 2018 ve Mart 2019 aylarına ait aktif sigortalıların Prime Esas Kazanç ortalamaları (TL) şöyledir:

Yıllar	4(1)	4(2)	4(3-4)	Genel Ortalama	Asgari Ücret
Mart 2018	13.556	4.061	4.834	4.198	2.365
Mart 2019	18.762	5.423	6.490	5.621	3.150

Sosyal Güvenlik Yasası kapsamı altında Mart 2018 ve Mart 2019 aylarına ait aktif sigortalıların Prime Esas Kazanç ortalamaları (TL) şöyledir:

Yıllar	D(1)	D(2)	H(1)	Genel Ortalama	Asgari Ücret
Mart 2018	3.374	2.820	3.878	3.045	2.365
Mart 2019	4.483	3.766	5.264	4.069	3.150

15.3.1.2. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İş kazası, sürekli iş görmezlik ve ölüm vakalarından 2019 yılında 369 kişiye 7.069.884.- TL ödenmiştir. Sosyal Güvenlik Yasası kapsamı altında iş kazası, sürekli iş görmezlik ve ölüm vakalarından 2019 yılında 33 kişiye 291.862.- TL ödenmiştir.

2016 –2018 Yıllarında Meydana Gelen İş Kazalarının Faaliyet Sahalarına Göre Tablosu

Kod	Ekonomik Faaliyet Ana Grupları	2016			2017			01.01.2018-31.08.2018		
		İş Kazası Sayısı	Yaralı Sayısı	Ölü Sayısı	İş Kazası Sayısı	Yaralı Sayısı	Ölü Sayısı	İş Kazası Sayısı	Yaralı Sayısı	Ölü Sayısı
A	Tarım, Avcılık ve Ormancılık	7	6	1	5	5	-	1		1
B	Balıkçılık	1	1							
C	Madencilik ve Taş ocakçılığı	1	1		1	1				
D	İmalat	22	22		34	34		12	11	1
E	Elektrik, Gaz, Buhar Su Üretimi Dağıtımı	8	8		1	1				
F	İnşaat	25	20	5	30	28	2	19	19	
G	Toptan ve Perakente Ticaret, Motorlu Taşıt, Ev Eşyaları Tamiri	15	14	1	22	22		6	6	
H	Oteller ve Lokantalar	35	34	1	23	21	2	37	37	
I	Ulaştırma Depolama ve Haberleşme	8	8		14	14		4	4	

J	Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	2	2							
K	Gayrimenkul, Kiralama, İş Faaliyetleri	4	4		2	2		4	3	1
L	Kamu Yönetimi, Savunma, Sosyal Güvenlik	3	3		3	3		6	6	
M	Eğitim	2	2		4	4				
N	Sağlık İşleri Ve Sosyal Hizmetler									
O	Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	3	3		1	1		1	1	
P	Ev İçi Personel Çalıştıranlar	1	1		2	2				
Z	İlk Defa İş Arayanlar									
	GENEL TOPLAM	137	129	8	142	138	4	90	87	3

2016 –2018 Yıllarında Meydana Gelen İş Kazalarının İş Kazası Türüne Göre Tablosu

İş Kazası Türü	İş Kazası Sayısı	Yaralı Sayısı	Ölü Sayısı	İş Kazası Sayısı	Yaralı Sayısı	Ölü Sayısı	İş Kazası Sayısı	Yaralı Sayısı	Ölü Sayısı
Düşen Cismin Çarpması	15	14	1	17	17		6	6	
Trafik Kazası	20	19	1	16	16		23	21	2
Yüksek Yerden Düşme	23	20	3	26	25	1	15	15	
Sabit Cisimlerin Üzerine Vurma	4	4		4	4		2	2	
Aşırı Isıya, Elektrığe, Kimyasal Maddeye Kesici Alete Temas	12	12		9	9		11	11	
Cisimlerin Arasına Kısıtılma	13	12	1	18	18		6	5	1
Aynı Seviyeden Yere Düşme	7	7		23	22	1	12	12	
Fazla Güç Harcanması	1	1		8	8		5	5	
Hareketli Cismin Çarpması	24	23	1	17	17		10	10	
Kayma ve Çökmeler									
Darp									
Doğal Nedenler (İşyerinde Ölü Bulundu)	1		1						

Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi.

15.3.1.3. Sosyal Hizmetler

1. Yuva ve Yurtlar

Lefkoşa Çocuk Yuvasına, 0-12 yaş arası çeşitli nedenlerle aileleri tarafından terkedilen veya bakılamayan çocuklar yerleştirilmektedir. Lefkoşa Çocuk Yuvasında Eylül 2018 – Eylül 2019 tarihleri arasında 53 çocuk barındırılmıştır.

SOS yarı-bağımsız yaşam evlerinde kız /erkek olmak üzere toplam 22 genç bulunmaktadır. SOS Çocuk Köyü'nde 54 çocuk, Gençlik evlerinde 23 genç toplam 99 çocuk barındırılmaktadır.

Yuvada koruma altına alınan çocukların tüm gereksinimleri devlet tarafından karşılanmaktadır. SOS Çocuk Köyü ve Gençlik Evlerinde barındırılan çocuklara asgari ücretin %100 oranında katkı yapılmaktadır.

2. Evlatlık ve Evlat Edinme

Eylül 2018 – Eylül 2019 tarihleri arasında toplam 7 aile evlât edinmek için müracaat etmiştir. Bu aileler için dosya düzenlenerek TC Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na gönderilmiştir. 7 aileye belirli süre sonunda evlâtlık verilmek üzere çocuk yerleştirilmiş olup aileler hakkında düzenli rapor hazırlanmaktadır.

3. Koruyucu Aileler

Koruyucu aile hizmeti, kurum bakımı hizmetlerinde olduğu gibi çocuğun ailesinin yerine geçerek ebeveynlik rolünün hemen hemen bütün yönleriyle üstlenilmesini içeren bir hizmet türüdür. Eylül 2018–Eylül 2019 içerisinde 20 aile koruyucu aile kapsamında bulunmakta olup 21 çocuk bu koruyucu ailelerin yanlarında barındırılmaktadır.

4. Gençlik Aile Destek ve Eğitim Merkezi

Gençlik Aile Destek ve Eğitim Merkezi; çocukların ve gençlerin riskli davranışlarda bulunmalarını, suça itilmelerini önlemek, boşanmış ebeveynlere ve çocuklarına psikolojik

destek sağlamak, aile kurumunu bilinçlendirmek ve güçlendirmek, çocuk ihmal ve istismarını önlemek amacıyla kurulmuştur.

Eylül 2018-Eylül 2019 Arasında Gençlik Aile Destek ve Eğitim Merkezinden Destek Alan Bireylere Ait Veriler

Tanıtıcı Özellikler	Sayı	Yüzde
YAŞ		
0-9	13	6,95
10-12	20	10,69
13-18	23	12,29
19-25	9	4,81
26-35	17	9,09
35 ve üzeri	106	56,68
Başvuru Nedeni		
Boşanma	46	24,59
Aile Sorunu	64	34,22
Psikolojik Sorun	22	11,76
Genç Suçlu	7	3,74
Riskli Davranış	30	16,04
Şiddet	18	9,62
Taciz	0	0
Koruyucu Aile	0	0
Toplam	375	100

Kaynak: KKTC Sosyal Hizmetler Dairesi

5. Engelliler

31.12.2019 tarihi itibarıyla engelli sayısı 5.969'dur.

Belgeli Engellilerin Genel Görünümü

	2015	2016	2017	2018	2019
Nakdi Yardım Alan Engelli Sayısı	4.179	4.257	4.534	4.702	4.837
Nakdi Yardım Almayan Engelli Sayısı (Yasa Kapsamına Girmeyen)	996	1.039	1.073	1.101	1.071
Nakdi Yardım Alan ve Çalışan Engelli Sayısı	38	46	49	59	61
TOPLAM	5.213	5.342	4.656	5.862	5.969

Kaynak: KKTC Çalışma Dairesi

Çalışma İsteğiyle Bekleyen Engelliler

	2016	2017	2018	01.01.2019- 30.09.2019
Çalışma İsteğiyle Bekleyen Engelliler	643	660	716	684

Kaynak: KKTC Sosyal Hizmetler Dairesi

6. Sosyal Yardımlar

60 yaşın üstünde olup çalışacak gücü olmayan ve herhangi bir yerden geliri bulunmayanlar, 60 yaşın altında olup hastalığını sağlık kurulu raporu ile belgelendiren muhtaç kişilere devlet tarafından sosyal yardım yapılmaktadır. Ayrıca 55 yaşında olan dul veya hiç evlenmemiş kadınlara da bu yardım yapılmaktadır.

Sivil toplum örgütleri ve hayırsever vatandaşlar aracılığıyla yoksul veya engelli çocukları olan ailelere gıda yardımı yapılmaktadır. Ayrıca Vakıflar İdaresi tarafından da sosyal yardım yapılmaktadır.

Sosyal Yardım Miktarı ve Faydalanan Kişi Sayısı

2019 yılı itibarıyla

Faydalanan Kişi Sayısı	3.590
Yardım Miktarı (TL)	70.713.965

Kaynak: KKTC Sosyal Hizmetler Dairesi

15.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

15.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

15.4.1.1. Okul Öncesi, İlkokul, Ortaokulda Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı

2019 Eğitim-Öğretim Yılı

UYRUĞU	ÖĞRENCİ SAYISI
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	26.720
Türkiye Cumhuriyeti	10.733
Diğer Ülke	2.681
TOPLAM	40.134

Kaynak: KKTC Milli Eğitim Bakanlığı

15.4.1.2. Lisede Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

UYRUĞU	ÖĞRENCİ SAYISI
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	9.343
Türkiye Cumhuriyeti	2.936
Diğer Ülke	778
Toplam	13.057

Kaynak: KKTC Milli Eğitim Bakanlığı

15.4.1.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Öğrenci Sayısı

2018/2019 Eğitim-Öğretim Yılı

Üniversite Adı	KKTC Vatandaşı	Türk Vatandaşı	3.Ülke Vatandaşı	TOPLAM
Yakın Doğu Üniversitesi	3.263	13.416	10.659	27.338
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	1.205	7.141	10.136	18.482
Akdeniz Karpaz Üniversitesi	230	16	540	786
Kıbrıs Amerikan Üniversitesi	48	128	33	209
Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniv.	89	951	3	10.43
Doğu Akdeniz Üniversitesi	3.581	6.721	6.590	16.892
İTÜ-KKK	1	429	11	441
Girne Amerikan Üniversitesi	1.937	7.595	8.070	17.602
Kıbrıs İlim Üniversitesi	81	714	380	1.175
Girne Üniversitesi	116	1.667	261	2.044
Uluslararası Fınal Üniversitesi	150	748	650	1.548
Lefke Avrupa Üniversitesi	980	7.908	2.930	11.818
ODTÜ-KKK	173	2.277	550	3.000
Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bil. Üniversitesi	64	559	58	681
Ada Kent Üniversitesi	39	332	101	472
Rauf Denktaş Üniversitesi	57	-	249	306
Kıbrıs Batı Üniversitesi	1	-	218	219
Arkın Yaratıcı Sanatlar ve Tasarım Üniversitesi	23	-	16	39
Atatürk Öğretmen Akademisi	158	-	-	158
Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi	12	-	251	263
On Beş Kasım Kıbrıs Üniversitesi	12	-	-	12
Avrupa Liderlik Üniversitesi	-	-	130	130
Toplam	12.220	50.602	41.836	104.658

Kaynak: T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

16. TÜRKMENİSTAN

16.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

16.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

18.8.2017 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	-	-	3.139
Kadın	-	-	326
Toplam	-	-	3.465

Kaynak: Türkmenistan Dışişleri Bakanlığı

* Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

Yüzölçümü 488.100 km² olan Türkmenistan, Kuzeyinde Kazakistan ve Özbekistan, doğusunda Afganistan, güneyinde İran, batısında ise Hazar Denizi ile çevrili bir ülkedir.

Türkmenistan'ın nüfusunun, Millî İstatistik Enstitüsü'ne göre 6,7 milyon (2006); BM'ye göre ise 5.852,000 milyon (2017) olduğu tahmin edilmektedir. *Türkmenistan, dünyanın en kapalı ülkelerinden biri olarak, yirmi yıldır yapılan hiç bir nüfus sayım sonucunu resmi olarak yayımlamamıştır. Türkmenistan İstatistik Kurumu tarafından 2007 yılından itibaren resmi olarak hiçbir istatistik yayımlanmamıştır.* 17 Haziran 2010 tarihli Türkmenistan Devlet Başkanlığı kararı ile son nüfus sayımı 2012 Aralık ayında gerçekleştirilmiştir. Sayım sonuçlarının Temmuz 2013'te açıklanacağı bildirilmiş, ancak Türkmenistan yönetimi politik ve ekonomik nedenlerden dolayı nüfus sayısını ve etnik dağılım durumunu bugüne kadar açıklamamıştır. Ancak gayri resmi verilere göre Türkmenistan'ın nüfusu 4,8 milyondur.

BM tahmini verilerine göre nüfus durumu aşağıdaki gibidir;

- Kadın nüfus: %50,7
- Erkek nüfus: %49,3
- Nüfus yoğunluğu: km²'ye 10,2 kişi
- Kent nüfusu: %48,2 (2007 verisi)

- Kırsal bölge nüfusu: %51,8 (2007 verisi)
- Nüfus artış oranı: %1,3
- Bebek ölüm oranı: 1.000 doğumda 50,5
- Ortalama yaşam süresi: 68,9 (kadın) / 60,6 (erkek)
- Etnik Gruplar: Türkmen : %94; Özbek : %2; Rus : %1,8; Kazak : %1; Diğer : %1,2
- Konuşulan diğer diller: Rusça, Özbekçe, Kazakça.

Hazar Denizi kıyısında yer alan Balkan Vilayeti, 139.300 km² yüzölçümü ile Türkmenistan topraklarının yaklaşık %28,4'üne sahip en büyük vilayet olmasına rağmen ülkenin toplam nüfusunun yaklaşık %8'ini barındırmaktadır. Ülke nüfusunun diğer vilayetlerdeki yaklaşık dağılımı ise Ahal Vilayeti %15, Daşoğuz Vilayeti %22, Lebap Vilayeti %21, Mari Vilayeti %34 şeklindedir.

16.1.2. Türkmenistan'daki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

2019 yılı itibarıyla

Yıllar (Son Beş Yıl)	Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı*	Çifte Vatandaş Sayısı**	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı*
2019	10	-	3.465
2018	20	-	3.465
2017	12	-	3.465
2016	-	-	-
2015	42	-	10.495

Kaynak: T.C. Aşkabat Büyükelçiliği

* Türkmenistan Dışişleri Bakanlığı

** Türkmenistan çifte vatandaşlığı kabul etmemektedir

16.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

18.8.2017 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.*	Türk Vat.	Çifte Vat.*	
0-15	50	-	50	-	100
16-25	10	-	10	-	20
26-50	3.000	-	250	-	3.250
51-64	80	-	15	-	95
65 +	-	-	-	-	-
Genel Toplam	3140	-	325	-	3.465

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri

* Türkmenistan çifte vatandaşlığı kabul etmemektedir

16.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

18.8.2017 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.*	Türk Vat.	Çifte Vat.*	
Ahal (Aşkabat dâhil)	1.500	-	250	-	1.755
Mary	500	-	20	-	520
Balkan	1.000	-	75	-	1.075
Lebap	100	-	15	-	115
Genel Toplam	3.100	-	365	-	3.465

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri

* Türkmenistan çifte vatandaşlığı kabul etmemektedir.

16.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen*
2019	14	3	15

Kaynak: T.C. Aşkabat Büyükelçiliği, Konsolosluk kayıtları

*Türk-Türk evlenme sayısı 0, Türk-Yabancı evlenme sayısı 15

16.2. ÇALIŞMA HAYATI

16.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Asgari ücret 2019 yılı için 790 Manat olarak belirlenmiştir. Ücretler ve sosyal yardım ödemeleri, ekonomik göstergelerden bağımsız olarak Devlet Başkanı kararı ile her yıl yüzde 10 oranında arttırılmaktadır.

16.2.2. Sayısal Veriler

Türkmenistan Dışişleri Bakanlığı'nın 18 Kasım 2013 tarihli Türk vatandaşlarının bilgilerini içeren resmi yazısında 10.328 Türk vatandaşının Türkmenistan'da yaşadığı belirtilmiş, 18 Ağustos 2017 tarihli resmi yazısında ise bu sayının 3.465 kişi olduğu bildirilmiştir. Türk vatandaşlarına ilişkin sayısal verilere ilişkin 2018 ve 2019 yılı içerisinde Büyükelçiliğimizce verilen Notalara herhangi bir cevap verilmediğinden resmi verilere ulaşmak mümkün olamamıştır. Ancak, vatandaşlarımızın sayısındaki düşüşün 2018 ve 2019 yıllarında artarak devam ettiği ve 2.000'li rakamlara düşmüş olabileceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte Türk vatandaşlarının sayısı, Türkmenistan'da faaliyet gösteren Türk şirketlerinin iş durumuna ve taşeron kullanımına bağlı olarak aylara göre değişiklik gösterebilmektedir.

16.2.2.1. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyete Göre Dağılımı

18.8.2017 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Türk	3.000	100	3.100

Kaynak: Türkmenistan'da konuya ilişkin veri yayınlanmamaktadır. Türk çalışanlara ilişkin rakamlar T.C. Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminlerine dayanmaktadır.

16.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

18.8.2017 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu*	Erkek	Kadın	Toplam
16-25	50	10	60
26-50	2.500	90	2.590
51-64	450	-	450
65 +	-	-	-
Genel Toplam	3.000	100	3.100

Kaynak: Veri yayınlanmamaktadır. Rakamlar T.C. Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminlerine dayanmaktadır.

16.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2017 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışan Sayısı
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	--
Gıda sanayi	100
Madencilik ve taş ocakları	--
Petrol, kimya, lastik, plastik ve ilaç	--
Dokuma, hazır giyim ve deri	200
Ağaç ve kâğıt	10
İletişim	--
Basın, yayın ve gazetecilik	--
Banka, finans ve sigorta	--
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	75
Çimento, toprak ve cam	--
Metal	--
İnşaat	2500
Enerji	100
Taşımacılık	--
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	--
Sağlık ve sosyal hizmetler	15
Konaklama ve eğlence işleri	--
Savunma ve güvenlik	--
Genel işler	100
Toplam	3.100

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri

16.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Bağımsız çalışan Türk vatandaşlarına ilişkin resmi bir veri yayımlanmamaktadır. Bununla birlikte, küçük ve orta ölçekli hizmet sektöründe (mobilya, market, otomobil tamirhanesi, lokanta, kuaför vb.) faaliyet gösteren bazı işyerlerinin, bürokratik engeller nedeniyle Türk vatandaşları tarafından işletilmesine veya ortaklık kurulmasına rağmen, Türkmen vatandaşları üzerinden tescil ettirildiği görülmektedir.

16.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2017 yılında 650 Manat olan asgari ücret, 2018 yılında 715 Manat, 2019 yılında ise 790 Manat olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, Türkmenistan'da ortalama ücretler 1.500-2.000 Manat civarındadır. Vasıflı personel ücretleri ise 3.500 Manat'a kadar çıkmaktadır. Ülkede devletin belirlediği resmi kur geçeli olup (1 USD=3.5 Manat) dövizin serbest piyasada alım ve satımı yasaktır. Bununla birlikte, 2019 yılı içerisinde USD'nin karaborsada ortalama 15 ila 20 Manat arasında işlem görmesi nedeniyle asgari ücretin 50 USD, ortalama ücretlerin ise 100 USD olduğunu söylemek mümkündür.

31.12.2019 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Aylık Asgari Ücret*	Asgari Saat Ücreti*	Ortalama Aylık Ücret*
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	790	-	1.500
Gıda sanayi	790	-	1.500
Madencilik ve taş ocakları	790	-	2.000
Petrol, kimya, lastik, plastik ve ilaç	790	-	2.000
Dokuma, hazır giyim ve deri	790	-	1.500
Ağaç ve kâğıt	790	-	1.700
İletişim	790	-	1.700
Basın, yayın ve gazetecilik	790	-	1.700
Banka, finans ve sigorta	790	-	2.000
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	790	-	1.500
Çimento, toprak ve cam	790	-	1.700
Metal	790	-	1.700
İnşaat	790	-	2.000
Enerji	770	-	2.000
Taşımacılık	790	-	1.700
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	790	-	2.000
Sağlık ve sosyal hizmetler	790	-	2.000
Konaklama ve eğlence işleri	790	-	1.500
Savunma ve güvenlik	790	-	2.000
Genel işler	790	-	1.500

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği (Ortalama ücretler tahminidir)

* Net ücretler.

16.2.2.6. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Türkmenistan’da istihdamla ilgili herhangi bir veri yayımlanmamaktadır. Bu nedenle istihdam oranı, işgücüne katılım oranı ve işsizlik oranlarına ulaşmak mümkün olmamıştır. Bununla birlikte, çalışma vizesi olmadan ülkeye giriş yapmak ve çalışma vizesi uzatılmayanların ülkede kalması mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle, Türkmenistan’da bulunan yabancı uyruklu kişilerin işsiz kalması söz konusu değildir. Bu kapsamda, işsiz kalan vatandaşımız da bulunmamaktadır.

16.3. SOSYAL GÜVENLİK

16.3.1. Sayısal Veriler

16.3.1.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Çalışanın maaşından her ay, yüzde 20 sosyal güvenlik primi, yüzde 10 gelir vergisi ve yüzde 2 çevre vergisi kesilmektedir. Bunun dışında yüzde 3,5 oranında hastalık, analık ve iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası bulunmaktadır. Sosyal güvenlik primi ile hastalık, analık ve iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası priminin tamamı işverenin sorumluluğundadır. Gelir vergisi ve çevre vergisi ise çalışan tarafından ödenmektedir.

2019 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık/Malullük/Ölüm	-	%20	-	%20
İş Kazası/Meslek Hastalığı/ Analık/Hastalık	-	%3,5	-	%3,5
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)	-	-	-	-
Gelir Vergisi	%10		-	%10
Çevre Vergisi	%2	-	-	%2
Aile Yardımları/Çocuk Parası	-	-	-	-
İşsizlik	-	-	-	-
Bakım	-	-	-	-
Toplam Prim Oranı	%12	%23,5		%35,5

Kaynak: Türkmenistan Emeklilik Sigortası Hakkında Kanun.

16.3.1.2. Aile Yardımları

17 Temmuz 1998 tarihinde onaylanan Devlet Yardım Paraları Hakkındaki Kanun uyarınca aşağıda belirtilen yardım paraları ödenmektedir.

- Hamilelik ve doğum yapma durumlarında

- Çocuk bakımı durumlarında
- Geçici iş kaybı durumunda
- Engellilik durumunda (çalışma gücünün kısmen veya tamamen yitirilmesi)
- Aile reisinin vefat etmesi durumunda
- Sosyal yardım parası

Türkmenistan Bakanlar Kurulu, yukarıda belirtilen yardım para türlerini değiştirme yetkisine sahiptir. Yardım parası vergilendirmeye tabi değildir.

Yardım paralarının finansal kaynakları: Devlet sosyal sigorta gelirleri, şirketlerin, kurumların, müesseselerin kendi gelirlerinden ve Türkmenistan Devlet Bütçesinden ibarettir. Asgari yardım para miktarı her takvim yılı için belirlenmektedir.

Türkmenistan Devlet Başkanı, ülkede sağlık hizmetleri ve ilaçların halkın belirli kısmına imtiyazlı şartlarda sağlanması konusunda bir karar yayımlamıştır. Söz konusu kararla, vatandaşların hangi grubuna ve hangi hastalara ilaçların ve sağlık hizmetlerinin ücretsiz veya yüzde elli indirimle sunulacağı liste halinde belirlenmiştir.

16.3.2. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Türkmenistan’da zorunlu emeklilik sigortası dışında, yürürlükte olan bir çeşit emeklilik sistemi de “Birikimli Emeklilik” sistemidir. 1 Ağustos 1998 tarihinde yürürlüğe giren bu sistem, 17 Temmuz 1998 yılında çıkarılan Türkmenistan’ın Emeklilik Hakkındaki Kanunu ile düzenlenmiştir. Gönüllü emeklilik sigortası da denilen bu sistem, sosyal yardım birimleri ile vatandaş arasında yapılan sözleşmeye dayanmaktadır.

Birikimli emeklilik sisteminden, çalışanlar ve özel girişimciler anlaşma yapmak suretiyle yararlanabilmektedir. Ordu içindeki en üst ve alt kademedeki askerler, esnaf ve sanatkârlar, tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar ve serbest meslek olarak fikri sanatlarla uğraşanlar gönüllü ödemeli sistemden yararlanabilmektedirler.

Eğitimi olmayan vatandaşlar, tüzel kişiler, götürü olarak çalışanlar veya kendi işini yürütenler ve sürekli bir geliri olmayanlar, Türkmenistan'ın gelecek yılının ortalama maaşının en az yüzde ikisi oranında gönüllü emeklilik katkı payını ödeyerek bu sistemden yararlanabilmektedir. Kişisel hesaplara yatırılan emeklilik katkı payının muhasebesi, sosyal sigorta birimleri tarafından yapılmaktadır.

Birikimli sistemin temel ilkesini; sigortalı vatandaşların kişisel hesaplarında tutulan emeklilik birikimlerinin muhasebesi ve yatırımlarının ve birikimlerden kazanılan yatırım gelirlerinin kişisel hesaplara aktarılması oluşturmaktadır.

Fondan emeklilik aylığı almak için emeklilik sigortası sözleşmesinin bir nüshasını ibraz etmek gerekmektedir. Kişisel hesaplar hakkındaki her türlü bilgi sosyal yardım kurumlarında kayıt altında tutulmaktadır. Emeklilik fonunun miktarı, emeklilik fon miktarının vatandaşın emekli olduktan sonra ortalama yaşam süresinin ay sayısına bölünmek suretiyle bulunur. Vatandaşın emekli olduktan sonraki yaşam süresi, Türkmenistan Devlet İstatistik Kurumu tarafından belirlenmektedir.

Kişisel emeklilik hesaplarında bulunan emeklilik birikimlerinin miktarına, yüzde 2,5'tan az olmamak kaydıyla, emeklilik birikimlerinin yatırımlarından alınan gerçek gelir miktarından ayrılan yıllık yatırım geliri yatırılmaktadır.

Sigortalı şahıslara, emeklilik birikim fonu belgesi verilmektedir. Bu belge ile sigortalı şahıs yılda bir defa sosyal yardım biriminden kişisel hesabındaki emeklilik birikimi miktarı ve yatırılan yatırım geliri hakkında bilgi alabilmekte; aynı zamanda kişisel hesaplardaki giderleri de inceleyebilmektedir.

Birikimli emekliliğin bir diğer özelliği, emeklilik maaşı bağlanan kişilerin emeklilik primlerinin mirasçılarına kalabilmesidir. Bu sayede emeklilik yaşına gelen bir kişi bu birikimini istediği şekilde kullanabilmektedir. Emeklilik yaşı gelmemiş olan kişilerin, bu birikimini başka yerlerde

kullanmasına ise izin verilmemektedir. Bu da, sigortalıların emeklilik birikimlerinin korunmasını ve emekli yaşı geldiğinde emeklilik maaşı almasını garanti etmektedir. Gönüllü emeklilik sistemine ödenen miktar ne kadar yüksek olursa, emeklilik birikiminin miktarı da o kadar yüksek olacaktır.

Sigortalı kişilerin emeklilik birikimleri hakkındaki bilgiler kişisel veridir ve diğer kişilere açık değildir. Türkmenistan sosyal yardım birimleri, bu bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür.

16.3.3. Sosyal Yardımlar

17.7.1998 tarihli “Devlet Yardım Paraları Hakkındaki Kanuna” göre aşağıda belirtilen durumlarda sosyal yardım ödemeleri yapılmaktadır:

- Hamilelik ve doğum,
- Çocuk bakımı,
- Geçici iş kaybı,
- Engellilik (kısmen veya tamamen çalışma kabiliyetinin kaybı),
- Aile besleyicisinin (reisinin) vefatı.

16.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

16.4.1. Sayısal Veriler

Türkmenistan'da zorunlu temel eğitim, 2013 yılında alınan kararla 12 yıla çıkartılmıştır. 12 yıllık eğitimi tamamlayanlar üniversitelere gitme hakkını kazanmaktadır. Hâlihazırda, Türkmenistan'da 1.852 mektep (ilk-orta-lise), 1.053 kreş, 24 yüksek eğitim kurumu, 42 meslek lisesi bulunmaktadır. Ülkede çeşitli dallarda 70 mesleki okul mevcuttur ve bu okullara lise mezunları kabul edilmektedir. Süreleri 1 ve 2 yıl olarak değişen meslek okulları ücretlidir. Meslek okullarından mezun olanlar yüksekokullara devam edebilmektedirler.

Türk özel teşebbüsü tarafından kurulan Uluslararası Türkmen-Türk Üniversitesi, Türkmen makamlarının Şubat 2016 tarihinde almış olduğu kararla Türkmen-Japon Teknoloji Üniversitesine dönüştürülmüş ve bu karar doğrultusunda Uluslararası Türkmen-Türk Üniversitesi Ağustos 2016 ayında kapatılmıştır. Söz konusu üniversite ile birlikte ülkede altı üniversite, yüksekokul düzeyinde 13 enstitü ve 3 akademi ile bir devlet konservatuvarı bulunmaktadır. Lisans eğitim süresi 5 yıl, tıp fakültelerinde eğitim süresi ise 6 yıldır. Ayrıca, Türkmenistan Bilimler Akademisi bünyesinde 10 eğitim-araştırma enstitüsü faaliyet göstermektedir. Bu kurumlarda fizik, matematik, kimya, jeoloji, teknik bilimler, tıp, biyoloji, ziraat ve sosyal bilimler alanlarında araştırmalar gerçekleştirilmektedir. Bilimler Akademisi, üniversitelerin, bakanlıkların ve kamu kuruluşlarının araştırma enstitüleri tarafından yürütülen araştırmaların koordinasyon merkezi olarak hizmet etmektedir.

Türkmenistan'da, ilk, orta ve lise eğitimi yapılan "Ortak Türkmen-Türk Okulu" dışında Türkçe eğitim veren Türk okulu bulunmamaktadır. T.C. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan Türkmen-Türk Okulu, Türkmenistan ile Türkiye arasındaki Hükümetlerarası ve Bakanlıklararası anlaşma uyarınca 1992 yılında açılmıştır.

Türkmenistan bağımsızlığını elde ettikten sonra ilan edilen "Yeni Eğitim Politikası" çerçevesinde Türkmen gençleri yurt dışında eğitim görme hakkını elde etmişlerdir. Nitekim 1993-2015 yılları arasında 33.000 civarında Türkmen genci, Türkiye, Rusya, Belarus, Ukrayna,

Romanya, Malezya, Çin, Hindistan ve İran gibi ülkelerde yükseköğrenimlerini tamamlayıp ülkelerine dönmüşlerdir.

Türkmenistan yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarının örgün eğitim veren bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin diplomasını tanımaktadır. Türkmenistan'daki okuma yazma oranı yüzde 97 civarındadır.

Türkmenistan'ın, Türkiye'de 15-20 bin, Rusya'da 10-15 bin (Tataristan'da 1.500), Ukrayna'da 12 bin, Belarus'ta 8-10 bin, Çin'de ise 2 bine yakın öğrencisi olduğu tahmin edilmektedir.

16.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı*

2019/2020 Eğitim-Öğretim Yılı

Okul Türü	Genel	Yabancı	Türk
Anasınıfı	28	2	26
İlkokul	77	3	74
Ortaokul	257	179	78
Lise	129	76	53
Genel Toplam	491	260	231

Kaynak: Eğitim Müşavirliği

**Aşkabat Ortak Türkmen-Türk Okulu verileri*

16.5. GÖÇ VE UYUM

16.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Çalıştırma iznini vize veren kurum vermektedir. Çalışma belgesi için 6 aylık 110 USD, davetiye (vize) için 25 USD, pasaporta vizeyi yapıştırmak için 325 USD ve ülkeye girişte ayakbaşı parası olarak 10 USD ödenmektedir.

16.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Türkmenistan'da gerek işçi gerekse işveren konumunda bulunan vatandaşlarımızın herhangi bir örgütlenme faaliyeti bulunmamaktadır. Yasal bir engel bulunmamakla birlikte, uygulamada sivil toplum örgütlenmeleri veya sendikal örgütlenme faaliyetlerine rastlanmamaktadır.

16.5.3. Türkiye Kaynaklı Yurt Dışı Yatırım Ve Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Türk İşgücü İstihdamı

Türk şirketleri bugüne kadar Türkmenistan'da 48,3 milyar Dolar değerinde 1.022 projeyi hayata geçirmişlerdir. Bu nedenle, Türkmenistan'daki en kalabalık yabancı grubunu oluşturan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu ülkede faaliyet gösteren Türk firmalarında çalışmaktadır.

Bununla birlikte, 2000'li yılların başında 600'den fazla Türk şirketinin kayıtlı olduğu ve 150'sinin faal olduğu, ancak son yıllarda bu sayının giderek azaldığı, nitekim halen ülkede kayıtlı 131 Türk şirketinden 40'ının faal olarak iş yapmaya devam ettiği tahmin edilmektedir. 2016 yılının başından itibaren Türkmen yönetimi tarafından ülkede çeşitli maksatlarla bulunan yabancı uyruklulara oturma ve çalışma izni verme konusunda büyük zorluklar çıkarılmaktadır. Bununla bağlantılı olarak, halen ülkede bulunan Türk vatandaşlarına çoğu zaman oturma izni verilmediği, çalışma vize süresi dolanların ise çalışma süresinin uzatılmadığı görülmektedir.

Dolayısıyla Türkmenistan’da çalışan vatandaşlarımızın sayısında hızlı bir şekilde bir azalmanın olduğu gözlenmektedir. Bu kapsamda, Türk inşaat firmalarına 2019 yılında önceki yıllara oranla verilen ihalelerin azlığı sebebiyle, 2013 yılında onbinin üzerinde olan Türk işçi sayısının 1.500-2.000 bin civarına düştüğü tahmin edilmektedir.

2019 yılında Türkmenistan'a olan ihracatımız, bir önceki yıla göre %59,4 oranındaki bir artışla yaklaşık 745 Milyon ABD Dolarını bulmuştur. Bununla birlikte, 2019 yılında Türkmenistan’dan yaptığımız ithalat, bu ülkeden TÜPRAŞ tarafından ham petrol ithal edilmeye başlanması ile birlikte bir önceki yıla göre %130,2 oranında artarak yaklaşık 601 Milyon ABD Dolarına ulaşmıştır. Türkiye'nin en çok ihraç ettiği ürünler geleneksel olarak, inşaat malzemeleri, gıda ve temizlik ürünleri, ilaç ve akü iken en çok ithal ettiğimiz ürünler, ham petrol, iplik, ham bez, gübre, ham deri ve plastik hammaddesi olmuştur.

8. Türk İhraç Ürünleri Fuarı 21-23 Şubat 2017 tarihleri arasında, 9. Türk İhraç Ürünleri Fuarı ise 15-17 Aralık 2018 tarihleri arasında Aşkabat’ta gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında düzenlenmesi planlanan 10. Türk İhraç Ürünleri Fuarı gerçekleştirilememiştir. Daha önceki yıllarda 65 (2017) ve 50 (2018) firmanın katıldığı dikkate alındığında, ülkedeki ithalat talebinin azalması ve bankaların para transferinde gecikmeler olması nedeniyle, fuarlara olan firma taleplerinin azalmaya başladığı görülmektedir. Mevcut ekonomik sıkıntıların devam etmesi durumunda, önümüzdeki yıllarda bahse konu fuara katılım talebinin daha da azalacağı değerlendirilmektedir.

II. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER

17. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)

ILO'nun Kuruluşu, Amacı ve ILO'ya Üye Ülkeler

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) sosyal adaletin sağlanması yoluyla dünyada kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi amacıyla 1919 yılında Versay Barış Antlaşması ile kurulmuştur. Kuruluşundan itibaren Milletler Cemiyeti bünyesinde faaliyette bulunan ILO, 2. Dünya Savaşı yıllarında Milletler Cemiyeti'nin ortadan kalkmış olmasına rağmen varlığını sürdürmüştür. 1944 yılında toplanan Uluslararası Çalışma Konferansı'nda kabul edilen ve ILO ana sözleşmesine eklenen "Philadelphia Bildirisi" ile ILO'nun amaçları ve çalışma konuları yeniden ve daha güçlü biçimde teyit edilerek, özellikle ücretlilerin durumunu yakından etkileyen ekonomik sorunlara eğilimi benimsenmiştir. ILO, 1946 yılında Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile imzaladığı bir anlaşma ile yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi konusunda çaba gösteren BM'nin ilk uzmanlık kuruluşu olarak hizmet vermeye devam etmiştir.

Evrensel ve sürekli bir barışın ancak sosyal adalet temeli üzerinde oluşturulabileceği temel ilkesinden hareketle tam istihdama ulaşılması, yaşam standartlarının yükseltilmesi, işçilerin kendilerine en uygun işlerde çalıştırılması, mesleki eğitim imkânlarının sağlanması, kalkınmanın nimetlerinden herkesin eşit şekilde yararlanmasını sağlamaya yönelik politikaların uygulanması, çalışanların yaşam ve sağlığının korunması, örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının tanınması ve sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması gibi amaçları bulunan ILO, tüm faaliyetlerini işçi, işveren ve Hükümet temsilcilerinden oluşan "üçlü yapı" ilkesine dayalı olarak yürütmekte ve bu özelliği ile diğer uluslararası kuruluşlardan farklılık göstermektedir.

ILO'ya üye 187 ülke bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilatına üye olan ülkeler, ILO ana sözleşmesinden doğan yükümlülükleri kabul ettiklerini bildirmeleri halinde Teşkilata üye olabilmektedirler. BM'ye üye olmayan bir ülke ise, ancak ILO Genel Konferansı kararıyla üyeliğe alınmaktadır. Üyelikten çekilme ise ILO Genel Müdürü'ne yapılacak bir bildirimle mümkün olabilmektedir.

ILO faaliyetleri son yıllarda dört stratejik hedefe yönelmiştir:

- Çalışmaya ilişkin temel ilke ve standartların teşviki ve uygulanması,
- Kadın ve erkeklere saygın istihdam ve gelir elde etmede daha büyük fırsatlar yaratılması,
- Herkese yönelik sosyal korumanın kapsam ve etkinliğinin geliştirilmesi,
- Üçlü yapı ve sosyal diyalogun güçlendirilmesi.

ILO'nun Yapısı ve Organları

Merkezi Cenevre'de bulunan ILO, her yıl Haziran ayında yapılan ve karar organı niteliği taşıyan **Uluslararası Çalışma Konferansı**, yürütme organı niteliğindeki **Yönetim Kurulu** ve Teşkilatın sekretarya hizmetlerini yürüten **Uluslararası Çalışma Bürosu**'ndan oluşmaktadır. Uluslararası Çalışma Bürosu'nun başında bir Genel Direktör bulunmaktadır. Bu göreve 2012 yılında Guy RYDER (İngiltere) beş yıllığına seçilmiştir (2012-2017). Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Yönetim Kurulu, Guy RYDER'ı kuruluşun Genel Direktörü olarak, 2017 yılı Ekim ayından başlamak üzere ikinci bir beş yıllık dönem için yeniden seçmiştir.

Uluslararası Çalışma Konferansı, her bir üye ülkenin 2 Hükümet, 1 işçi ve 1 işveren temsilcisinden oluşmaktadır. Bu temsilcilere Konferans gündemindeki konulara göre teknik danışmanlar da refakat etmektedir. Uluslararası Çalışma Konferansı, çalışma yaşamıyla ilgili güncel sorunları tartışmakta, Sözleşme ve Tavsiye Kararlarından oluşan uluslararası çalışma standartlarını tespit etmekte, bu standartların üye ülkelerde uygulanmasını denetlemekte, üye ülkelerin katkılarıyla finanse edilen iki yıllık ILO Bütçesini kabul etmekte, iki yıllık ILO faaliyet programını belirlemekte ve her üç yılda bir Yönetim Kurulu üyelerini seçmektedir. Konferans çalışmaları, oluşturulan Komiteler eliyle yürütülmektedir.

Yönetim Kurulu, ILO'nun yürütme organıdır. Teşkilatın bütün faaliyetlerinde belirleyici bir role sahip olan Yönetim Kurulu, Konferans gibi üçlü yapıya sahiptir. Yönetim Kurulu, yılda üç kez toplanmakta ve 28 Hükümet, 14 işçi ve 14 işveren olmak üzere toplam 56 üyeden oluşmaktadır.

Ayrıca ILO, belli başlı endüstri alanlarını kapsayan üçlü yapıda sektörel ve teknik komiteler oluşturmakta, bölgesel ve teknik konferanslar düzenlemektedir.

ILO'nun taşra teşkilatı ise bölge, alan, şube ofislerinden ve çok yönlü uzmanlık gruplarından oluşmaktadır. Bilindiği gibi, ülkemizde faaliyet gösteren ILO Alan Ofisi (1998 yılında mektup teatisi yoluyla) Şube Ofisi haline dönüştürülmüştür. Bu ofis Avrupa Bölge Ofisine bağlıdır. ILO bünyesinde ayrıca bir İdare Mahkemesi, Araştırma Merkezi ve İtalya'nın Torino şehrinde faaliyet gösteren Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

ILO'nun Standart Tesisi ve Denetim İşlevleri

ILO'nun temel amacı, asgari ve evrensel uluslararası standartlar belirlenmesi suretiyle üye ülkelerdeki çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesidir. Bu standartlar Uluslararası Çalışma Sözleşmeleri ve Tavsiye Kararları şeklinde oluşmaktadır. ILO'nun kuruluşundan bugüne kadar 189 Sözleşme, 6 Protokol ve 205 Tavsiye Kararı kabul edilmiştir. Sözleşmeler, usulünce onaylanması halinde onaylayan ülke için bağlayıcı hale gelmektedir. Tavsiye Kararları için ise onaylama söz konusu olmayıp, bu metinlerde yer alan ilkeler yol gösterici veya Sözleşmeyi tamamlayıcı niteliktedir.

Üye ülkelerin onaylamış oldukları Sözleşmeleri ne ölçüde uyguladıklarını izlemek üzere kapsamlı ve etkin bir denetim mekanizması oluşturulmuştur. Şikâyetlere ve raporlara dayanan iki tür denetim usulü bulunmaktadır.

Üye ülkelerin onayladıkları sözleşmelerle ilgili olarak ulusal mevzuat ve uygulamaları hakkında belirli aralıklarla ILO'ya gönderdikleri raporlara dayanan denetim sistemine göre, bu raporlar öncelikle Uzmanlar Komitesi tarafından incelenmekte ve belirlenen aykırılıklar bir rapor halinde Konferansa sunulmaktadır. Konferansta oluşturulan Aplikasyon Komitesi ise bu raporda yer alan ülkelere bir kısmını Komitede sözlü savunma yapmaya davet etmektedir. Aplikasyon Komitesi'nde söz konusu ülkenin yaptığı savunma ve bunu izleyen tartışmalar ile Komite kararı Konferans raporu içinde yayınlanmaktadır. Ciddi aykırılıkların tespit edilmesi halinde ise ilgili ülkelerdeki duruma "özel paragraf" içinde dikkat çekilmektedir.

Şikâyetlere dayanan denetim usulüne göre, şikâyet konusu, ilgili olduğu sözleşmeye göre ya Sendikal Özgürlükler Komitesi'nde incelenmekte ya da Yönetim Kurulu'nda oluşturulan üçlü yapıda özel bir komitede ele alınmaktadır.

ILO ile Ülkemiz Arasındaki İlişkiler

Türkiye'nin ILO ile ilişkileri 1927 yılına kadar dayanmaktadır. Ülkemiz, o yıllarda, Milletler Cemiyeti'nin üyesi olmadığı için ILO çalışmalarına gözlemci statüsüyle katılmış, 1932 yılında Milletler Cemiyeti'ne üye olduğunda ILO'nun da üyeliğini kazanmıştır.

Ülkemiz, ILO Yönetim Kurulu'nda 1948-51, 1954-57 ve 1996-99, 2014-17 dönemlerinde "Asil Üye", 1975-78, 1987-90 ve 2002-2005 dönemlerinde ise "Yardımcı Üye" sıfatıyla yer almış ve kurul çalışmalarına katılmıştır. Ülkemiz 2017-2020 dönemi için yardımcı üye olarak ILO Yönetim Kurulu'na yeniden seçilmiştir.

Türkiye, aralarında temel çalışma haklarına ilişkin 8 sözleşmenin de bulunduğu uluslararası çalışma sözleşmelerinden 59'unu onaylayarak ulusal mevzuatına katmıştır. Bu sözleşmelerden 55'i yürürlüktedir.

Bakanlığımız - ILO İlişkileri

Bakanlığımız onayladığımız her sözleşmeye ilişkin olarak ILO'ya düzenli aralıklarla ulusal uygulama raporları göndermektedir. Bu sözleşmelerden herhangi biriyle ilgili olarak ülkemizin Aplikasyon (Uygulama) Komitesi'ne alınması olasılığı göz önünde bulundurularak konferans öncesinde de hazırlık yapılmaktadır. Ülkemiz aleyhine ILO'ya yapılan şikâyetlere ilişkin hükümet görüşümüz de Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanmaktadır.

Ülkemizin onaylamış olduğu Uluslararası Çalışma Sözleşmelerinin ülkemizde uygulanmasına ilişkin ulusal raporlar, Uzmanlar Komitesi'nin bu sözleşmelere ilişkin gözlem ve doğrudan taleplerinin tercümelerinin yapılmasını takiben Bakanlık birimleri, Bakanlık dışı ilgili kurum ve kuruluşlar ile işveren ve çalışan örgütlerine gönderildikten sonra derlenen bilgi ve belgeler

değerlendirilmek suretiyle, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde hazırlanarak ILO'ya gönderilmektedir. Ayrıca, bu raporların birer örnekleri de ILO Anasözleşmesi uyarınca işveren ve çalışan (işçi ve kamu görevlileri) sendikaları konfederasyonlarına gönderilmektedir.

2019 yılında aşağıda belirtilen 25 ILO sözleşmesi hakkında uygulama raporu gönderilmiştir:

Sözleşme No	Sözleşme Adı
14	Haftalık Dinlenme (Sanayi) Sözleşmesi
26	Asgari Ücret Belirleme Yöntemi Sözleşmesi
29	Zorla Çalıştırma Sözleşmesi
42	İşçinin Tazmini (Meslek Hastalıkları) Sözleşmesi (Revize)
45	Yeraltı İşleri (Kadınlar) Sözleşmesi
81	İş Teftişi Sözleşmesi
87	Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin Sözleşme
95	Ücretlerin Korunması Sözleşmesi
98	Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkına Dair Sözleşme
99	Asgari Ücret Tespit Mekanizması (Tarım) Sözleşmesi
102	Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi
105	Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi
115	Radyasyondan Korunma Sözleşmesi
118	Muamele Eşitliği (Sosyal Güvenlik) Sözleşmesi
119	Makinaların Korunma Tertibatı ile Teçhizi Sözleşmesi
127	Azami Ağırlık Sözleşmesi
135	İşçi Temsilcileri Sözleşmesi
138	Asgari Yaş Sözleşmesi
153	Karayolları Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin Sözleşme
155	İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme
161	Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleşme
167	İnşaat İşlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi
176	Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi
182	En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi
187	İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi

ILO Anayasasının 19. maddesi gereğince ülkelerin onaylamadıkları sözleşmeler ile tavsiye kararlarına ilişkin olarak da rapor gönderme yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu çerçevede, 2019 yılında 177 sayılı Evden Çalışma Sözleşmesi ile 168 sayılı Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdama İlişkin (Engelli Kişiler) Tavsiye Kararı, 169 sayılı İstihdam Politikası (Ek Hükümler) Tavsiye Kararı, 184 sayılı Evden Çalışmaya İlişkin Tavsiye Kararı, 198 sayılı İstihdam İlişkisi Hakkında Tavsiye Kararı, 204 sayılı Kayıtdışından Kayıtlı Ekonomiye Geçişe İlişkin Tavsiye Kararı hakkında uygulama raporu hazırlanarak ILO'ya gönderilmiştir.

Yukarıda belirtilen raporlar dışında, ILO'nun gelecek yıllarda yapılacak genel konferanslarının gündemlerinde yer alan maddelerle ilgili ILO'dan gelen "Sualname"lere de cevaplar verilmektedir.

108. Uluslararası Çalışma Konferansı

108. Uluslararası Çalışma Konferansı, ILO üyesi ülkelerin işçi, işveren ve hükümet temsilcilerinin katılımıyla, 100. Yıl Girişimi olan "İşin Geleceği" ile ilgili pek çok tartışma ve etkinliği kapsayan hususları ele almak ve Konferans programında yer alan teknik komitelerin gündemindeki konuları tartışarak sonuçlandırmak üzere 10-21 Haziran 2019 tarihleri arasında Cenevre'de gerçekleşmiştir.

Konferans gündeminde aşağıdaki hususlar yer almıştır:

- ILO Yönetim Kurulu Başkanı'nın ve ILO Genel Müdürü'nün raporları (Genel Müdürün raporu "İşlerin Geleceği" konusuna odaklanmıştır),
- 2020-21 dönemi program ve bütçe teklifi ile diğer hususlar,
- Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının uygulanmasına ilişkin bilgi ve raporlar,
- ILO'nun 100. Yıl Sonuç Belgesi,
- Çalışma hayatında kadınlar ve erkeklere yönelik şiddet ve taciz (Standart tesisi amacıyla ikili görüşme usulü uyarınca ikinci görüşme yapılmıştır),
- Muhtelif 100. Yıl İnisiyatifleri dâhil İşin Geleceği konusuyla ilgili tartışma ve etkinlikler.

Konferans Başkanlığına, Büyükelçi Jean-Jacques Elmiger (İsviçre), Başkan Yardımcılıklarına ise Hükümet kesiminden Margarida Rosa Da Silva Izata (Angola), işveren kesiminden Jacqueline Mugo (Kenya) ve işçi kesiminden Plamen Dimitrov (Bulgaristan) seçilmiştir.

Konferansın Üst Düzey Oturumuna Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay katılmışlardır. Konferans'ta ülkemiz Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Zehra Zümrüt Selçuk başkanlığında hükümet, işveren ve işçi temsilcilerinden oluşan geniş bir heyetle temsil edilmiştir.

10 Haziran 2019 tarihinde gerçekleşmiş olan yüksek düzeyli açılış bölümünde, Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay Genel Kurul'a hitap etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız ikili görüşmeler sonrasında, 11 Haziran tarihinde Cenevre'den ayrılmışlardır.

Konferansa katılan ülkemiz heyetine başkanlık eden Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Selçuk, ILO'nun 108. Uluslararası Çalışma Konferansı Genel Kurulu'na 13 Haziran 2019 sabah oturumunda hitap etmiştir. Sayın Bakanımız ILO Çalışma Konferansı sırasında Katar, Malta, Nepal, Singapur, Fas ve Filistin'li mevkidaşlarıyla ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

108. Uluslararası Çalışma Konferansı esnasında faaliyet yürüten Komitelerden;

Finans Komitesinde, ILO'ya 2020-2021 dönemi için öngörülen bütçe teklifi görüşülmüştür. BM Genel Kurulu çerçevesinde, 2020-2021 yılı için ülkemizin katkı payı; ILO bütçesinin %1,372'sine tekabül etmek üzere 5.423,742 İsviçre Frangı olarak tespit edilmiştir.

Standartların Uygulanması (Aplikasyon) Komitesinde, işçi ve işveren gruplarınca 24 ülke seçilmiş olup her ülke, o ülkeye ilişkin bir gözlem çerçevesinde Aplikasyon Komitesinde bilgi vermeye davet edilmiştir. Ülkemiz 87 sayılı Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi çerçevesinde komite gündemine alınmış ve konu, 12 Haziran tarihindeki oturumda görüşülmüştür. Standartların Uygulanması Komitesinde, Cezayir ve Kazakistan'ın 87 sayılı Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi

bağlamında yükümlülüklerini yerine getirmediği yönündeki şikâyetlerin görüşüldüğü oturumlarda, Bakanlığımız heyeti tarafından söz konusu ülkeleri destekleyici mahiyette açıklamalarda bulunulmuştur

Yüzüncü Yıl ile ilgili belgeyi görüşmek üzere oluşturulan **Genel Komite** tarafından hazırlanan metin Genel Kurul tarafından oylanarak ILO 100. Yıl Deklarasyonu adı ile kabul edilmiştir. ILO bağlamında önümüzdeki yıllarda yürütülecek faaliyetler açısından oldukça önemli bir referans metin olarak görülen 100. Yıl Deklarasyonu'na https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/108/media-centre/news/WCMS_711366/lang--en/index.htm internet adresinden erişilebilmektedir.

Çalışma Hayatında Şiddet ve Taciz konusunda bir önceki (107.) Konferansta hazırlıkları yapılmış olan metnin görüşüldüğü Komite tarafından yürütülen çalışmalar sonrasında, işyerlerinde şiddet ve tacizle mücadele edilmesi hususunda temel ilkeleri belirleyen Sözleşme (Convention No. 190) ve buna eşlik eden Tavsiye Kararı (No. 206) kabul edilmiştir. Söz konusu belgelerin metinlerine <https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/108/committees/violence-harassment/lang--en/index.htm> internet adresinden erişilebilmektedir.

108. ILO Genel Konferansında kabul edilen "Çalışma Dünyasında Şiddet ve Tacizin Önlenmesi" 190 sayılı Sözleşmesi ile 206 Sayılı Tavsiye Kararı (2019) hakkında, ILO Anayasasınının 19. Maddesinde öngörülen süreç kapsamında, Sayın Bakanımız Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından ülkemiz için Anayasamızın 90. Maddesi gereği Yetkili Mekan olan Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurulu'nda 12 Aralık 2019 tarihinde bilgilendirilme yapılmıştır. Bu bilgilendirmeye ilişkin olarak hazırlanan bir rapor ILO'ya gönderilmiştir.

Her yıl, hükümet, işveren ve işçi grubunu temsilen seçilen birer delegeden oluşturulan **Yetki Belgeleri Komitesi** gündeminde 2018 yılı Türkiye'de çalışan delegesinin belirlenmesiyle ilgili uygulanan usul hakkında şikâyet bulunmakta iken, bu yıl herhangi bir şikâyet söz konusu olmamıştır.

ILO Yönetim Kurulu Toplantıları

ILO Yönetim Kurulu 335. Oturumu

ILO Yönetim Kurulu'nun 335. Oturumu 14- 28 Mart 2019 tarihleri arasında Cenevre'de gerçekleştirilmiştir.

ILO Yönetim Kurulu 335. Oturumu Gündemi Yönetim Kurulu toplantısında Uluslararası Çalışma Bürosu tarafından; Kurumsal İşleyiş (INS), Politika Geliştirme (POL), Yasal Konular ve Uluslararası Çalışma Standartları (LILS), Program, Finans ve Yönetim (PFA) hakkında temel çalışma konuları ışığında gündeme ilişkin olarak hazırlanan belgeler, Yönetim Kurulu asil ve yardımcı üyelerinin değerlendirme ve önerilerine sunulmuştur.

ILO Yönetim Kurulu 336. Oturumu

ILO Yönetim Kurulu'nun 336. Oturumu, 108. ILO Konferansını takiben 22 Haziran 2019 tarihinde Cenevre'de gerçekleştirilmiştir.

2019-2020 dönemi için Lesoto'nun BM Nezdindeki Daimi Temsilcisi Büyükelçi Refiloe Litjobo Yönetim Kurulu başkanlığına, işveren grubunu temsilen bir önceki dönemde de aynı görevi yürütmüş olan Mthunzi Mdwaba (Güney Afrika) ve işçi grubunu temsilen ise Catelene Passchier (Hollanda) başkan yardımcılıklarına seçilmişlerdir.

Uluslararası Çalışma Konferansını takiben gerçekleştirilen Yönetim Kurulu toplantısında ILO bütçesi, 108. Uluslararası Çalışma Konferansında ortaya çıkan, acil dikkat gerektiren konular, Sendikal Özgürlükler Komitesi'nin 389 sayılı raporunun kabul edilmesi ve yine aynı Komitenin 390 sayılı raporunun 29. Paragrafında Belarus Cumhuriyeti Hükümeti tarafından soruşturma komisyonunun tavsiyelerini uygulamasıyla ilgili alınan önlemlerin kabul edilmesi, ILO Genel Müdürünün Raporu, daimi kurul ve toplantıların yapısı ve gündemleri görüşülmüştür.

ILO Yönetim Kurulu 337. Oturumu

ILO Yönetim Kurulu'nun 337. Oturumu 24 Ekim-7 Kasım 2019 tarihleri arasında Cenevre'de gerçekleştirilmiştir.

ILO Yönetim Kurulu 337. Oturumu Gündemi Yönetim Kurulu toplantısında Uluslararası Çalışma Bürosu tarafından; Kurumsal İşleyiş (INS), Politika Geliştirme (POL), Yasal Konular ve Uluslararası Çalışma Standartları (LILS), Program, Finans ve Yönetim (PFA) hakkında temel çalışma konuları ışığında gündeme ilişkin olarak hazırlanan belgeler, Yönetim Kurulu asil ve yedek üyelerinin değerlendirme ve önerilerine sunulmuştur.

18. AVRUPA KONSEYİ (AK)

Avrupa Konseyi'nin Kuruluşu, Amacı ve Avrupa Konseyi'ne Üye Ülkeler

Avrupa Konseyi'nin (AK) oluşturulması fikri, 2. Dünya Savaşı'ndan maddi ve manevi büyük kayıplarla çıkan Avrupa'da, bir daha aynı trajedinin yaşanmasını engellemek amacıyla ortaya atılmış, Avrupa'da gerginliğin ve çatışmanın yerini güven ve işbirliğinin alması hedeflenmiştir.

5 Mayıs 1949 tarihinde 10 ülke (Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg ve Norveç) Avrupa Konseyi'ni kuran Londra Antlaşması'nı imzalamışlardır. AK'nin belkemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmıştır. Merkezi Strazburg'da bulunan Avrupa Konseyi'ne üye 47 ülke bulunmaktadır.

Avrupa Konseyi'nin amaçları, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasi ilkelerini korumak ve güçlendirmek, ırkçılık, hoşgörüsüzlük ve yabancı düşmanlığı, sosyal dışlanma, uyuşturucu madde, çevre sorunlarına çözüm aramak ve Avrupa kültürel benliğinin oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunmak olarak özetlenebilir. AK, savunma konuları dışında toplumun karşılaştığı tüm temel sorunlar ile ilgilenmektedir. Çalışma alanları arasında insan hakları, sosyal haklar, hukuk alanında işbirliği, medya, eğitim, kültür, spor, gençlik, sağlık, yerel yönetimler, bölgesel planlama, çevre, aile ve sosyal güvenlik de bulunmaktadır.

AK'nin yukarıda belirtilen alanlardaki çalışmaları, genellikle sözleşme ya da protokol hazırlanması ile gerçekleşmektedir. 2019 yılı sonu itibarıyla AK tarafından hazırlanmış olan toplam 225 Sözleşme/Protokol bulunmaktadır. Türkiye söz konusu sözleşmelerin 30 tanesini imzalamış, 121 tanesini onaylamıştır. AK Sözleşme ve Protokolleri, üye ülkelerin mevzuatlarının uyumlaştırılmasını, bu suretle Avrupa düzeyinde ortak normlar ve ortak bir hukuk düzeni oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Avrupa Konseyi'nin Yapısı ve Organları

Avrupa Konseyi'nin temel organları, karar organı olan Bakanlar Komitesi, danışma organı olan Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, yerel yönetimlerin geliştirilmesini amaçlayan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ve uluslararası yargı organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'dir.

Bakanlar Komitesi: Bakanlar Komitesi, 47 üye ülkenin Dışişleri Bakanlarından veya Strazburg'daki Daimi Temsilcilerinden oluşur. Bakanlar düzeyinde yılda bir kez toplanmakta, Daimi Temsilciler ise her hafta bir araya gelmektedir. Komite'de, bütçe, yeni üye alımı ve teşkilatın politika ve faaliyetlerinin ana hatları karara bağlanmaktadır. Kararlar, üye devletlere tavsiyeler ve onaylayan devletler için bağlayıcı nitelik taşıyan sözleşmeler veya anlaşmalar şeklinde olmaktadır.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM): Konseyin tartışma forumunu ve itici gücünü oluşturmaktadır. AKPM, üye ülkelerin parlamentolarından, parlamentolarındaki güç dengesini yansıtacak şekilde seçilen 324 asil, 324 yedek üyeden oluşmaktadır. Her üye devlete ayrılan parlamenter sayısı, söz konusu ülkenin nüfusuyla orantılı olup ülkemizden de 18 asil, 18 yedek üye AKPM çalışmalarına katılmaktadır.

AKPM'de, "Sosyalistler, Demokratlar ve Yeşiller Grubu (SOC)", "Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP/CD)", "Avrupa için Liberal ve Demokratlar İttifakı (ALDE)", "Avrupa Muhafazakârlar Grubu ve Demokratik İttifak (EC/DA)" ve "Avrupa Birleşik Sol Grubu (UEL)" olmak üzere beş siyasi grup mevcuttur. AKPM'de hiçbir partiye üye olmayan üyeler, ayrıca AKPM'nin çeşitli konularda oluşturulmuş komisyonları da bulunmaktadır.

AKPM Genel Kurulu yılda dört kez Ocak, Nisan, Haziran ve Ekim aylarında birer hafta süreyle toplanmaktadır. AKPM'nin çeşitli komisyonlarında oluşturulan raporlar Genel Kurul'a sunulmaktadır. Raporların işlem bölümleri, bir başka deyişle karar, Bakanlar Komitesine yönelik tavsiye kararları ya da yönergeler tartışılarak oylanmaktadır.

Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi: Kongre, Avrupa Konseyi prensiplerinin yerel yönetimler düzeyinde de geliştirilmesi, yerel ve bölgesel yönetimlerin güçlendirilmesi, bu yapılanmaların hukuki ve idari açıdan incelenmesi ve aralarındaki sınır ötesi işbirliğinin artırılması amacıyla oluşturulmuştur. Bölgesel Meclis ve Yerel Meclis olmak üzere iki alt organı bulunmaktadır.

Sekretarya: Konsey'in yukarıda sayılan diğer organlara hizmet veren bir Sekretaryası vardır. Başkanlığını beş yıllık bir süre için Parlamenterler Meclisi tarafından seçilen Genel Sekreter yürütmektedir. Marija Pejčinović Burić, 2019 yılında 268 geçerli oyun 159'unu alarak Genel Sekreter seçilmiştir. Daha önce Hırvatistan Dışişleri Bakanı olarak da görev yapan Buric, 2024 yılına kadar görev yapacaktır. Sekretaryada her üye ülkeden memur bulunmakta olup her üye ülkenin bulunduracağı memur sayısı Konsey bütçesine yaptığı katkıya paralel olarak belirlenmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM): Avrupa Konseyi'ne bağlı olarak 1959 yılında kurulmuş uluslararası bir mahkemedir. Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ek Protokolleriyle güvence altına alınmış olan temel hakların çiğnenmesi durumunda bireylerin, birey gruplarının, tüzel kişiliklerin ve diğer devletlerin, belirli kurallar dâhilinde başvurabileceği bir yargı merciidir. Fransa'nın Strazburg şehrinde bulunmaktadır.

AVRUPA KONSEYİ İLE İLİŞKİLER

Avrupa Konseyi, ülkemizin 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'yla kurduğu ilk kurumsal bağı temsil etmektedir. Türkiye Avrupa Konseyi'ne, kuruluşundan üç ay sonra, Yunanistan ve İzlanda ile birlikte Ağustos 1949'da davet edilmiş, 13 Nisan 1950 tarihinde üye olmuş ve örgütün kurucu üyeleri arasında sayılmıştır.

Avrupa Konseyi çalışmaları çerçevesinde ülkemiz açısından önem taşıyan sözleşme ve faaliyetler aşağıda belirtilmiştir:

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)

AİHS, Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanmış, 4 Kasım 1950 tarihinde aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 15 ülke tarafından imzalanmış ve 3 Eylül 1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, temel insan hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmasını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Türkiye, 1953'te yürürlüğe giren Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) denetim sürecine ilişkin bireysel başvuru hakkını 1987'de ve AİHM'nin zorunlu yargı yetkisini 1990'da kabul etmiştir.

Öte yandan, Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Sözleşmesinin ihlaline ilişkin olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2019 yılı içerisinde toplam 884 davayı karara bağlamıştır. Karara bağlanan bu davalardan 113 tanesi Türkiye ile ilgili davalardır.

Avrupa Sosyal Şartı ve Revize Sosyal Şart

Avrupa Sosyal Şartı (ASŞ), özellikle ekonomik ve sosyal alanlarda insan haklarının güvence altına alınmasını amaçlayan temel bir insan hakları sözleşmesidir.

Avrupa Sosyal Şartı 18 Ekim 1961 tarihinde imzaya açılmış ve 26 Şubat 1965 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz tarafından 18 Ekim 1961 tarihinde imzalanan, 24 Kasım 1989 tarihinde onaylanan Şart, 24 Aralık 1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin insan hakları alanında kabul ettiği en önemli iki temel belgeden birini oluşturmaktadır. Birincisi 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi olup, medeni ve siyasi hakları düzenlemektedir. İkincisini oluşturan Avrupa Sosyal Şartı ise çalışma, sosyal güvenlik, sosyal refah, sağlık ve bunlarla ilgili diğer alanlarındaki temel insan haklarına ilişkin hükümleri içermektedir.

5 Kasım 1990 tarihinde Roma'da düzenlenen İnsan Hakları Bakanlar Konferansı'nda alınan karar doğrultusunda, bir yandan kişisel, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak insan haklarının bütünlüğünü korumak, diğer yandan, Avrupa Sosyal Şartına yeni bir güç kazandırmak üzere, Şartın kabulünden sonra meydana gelen sosyal değişiklikler de alınarak,

Şart güncellenmiş ve 1988 tarihli Katma Protokolde yer alan haklar ile bir takım yeni hakları ihtiva eden yeni bir Sosyal Şart hazırlanmıştır. 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nın yerine geçen Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 3 Mayıs 1996 tarihinde imzaya açılmış ve 1 Temmuz 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı tek bir metin halinde 1961 tarihli Şart ile garanti altına alınan haklarla birlikte, 1988 tarihli Ek Protokol'ün içerdiği 4 hakkı (20 – 23. maddeler) ve bunlara ilaveten 8 yeni hakkı (24 – 31. maddeler) ihtiva etmektedir.

Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı 31 madde ve 98 fıkradan oluşmaktadır. Şartın 31 maddesinden 9'u temel (çekirdek) maddelerdir (1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 ve 20). Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 1961 tarihli Sosyal Şart'a göre iki yeni temel madde daha içermektedir (7. ve 20. maddeler). Bir ülkenin Sosyal Şartı onaylayabilmesi için 9'u çekirdek madde olmak üzere toplam 16 madde ve 63 fıkrayı kabul etmesi gerekmektedir.

Ülkemiz tarafından 6 Ekim 2004 tarihinde imzalanan ve 27 Haziran 2007 tarihinde onaylanan Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, ülkemiz açısından 1 Ağustos 2007 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ancak anılan Revize Şart'ın aşağıda yer alan maddeleri, sosyo-ekonomik şartlar ve mevzuatımızdaki düzenlemeler dikkate alınarak onaylanmamıştır:

- 2. maddesinin (Adil Çalışma Koşulları Hakkı), "en az dört haftalık ücretli yıllık izin sağlamayı" öngören 3. fıkrası,
- 4. maddesinin (Adil Bir Ücret Hakkı), "Çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı" öngören 1. fıkrası,
- İşçi/memur ayırımı yapmaksızın tüm çalışanlar ile işverenlerin ulusal ve uluslararası örgütler kurma ve bu örgütlere üye olma özgürlüğünü öngören 5. maddesi (Örgütlenme Hakkı)
- Tüm çalışanlar ile işverenlerin toplu pazarlık hakkını düzenleyen 6. maddesi (Toplu Pazarlık Hakkı)

Avrupa Sosyal Şartı'nın öngördüğü denetim sistemi çerçevesinde Bakanlığımızca Şart'ın onayladığımız madde ve fıkralarının ülkemizde uygulanmasına ilişkin rapor hazırlanmakta ve hazırlanan ulusal raporlar Avrupa Konseyi'ne sunulmaktadır.

Avrupa Sosyal Şartı 31 maddeden oluşmaktadır ve maddeler 4 gruba ayrılmıştır. 2014 yılından bu yana, her yıl bir tematik gruba ilişkin rapor verilmekte ve ara dönemde, ek bilgi talep edilen maddeler hakkında ek rapor hazırlanmaktadır. 5 yılda bir, kabul edilmemiş olan maddeler hakkında bir gözden geçirme toplantısı düzenlenmekte ya da rapor hazırlanmaktadır.

Ülkemiz, 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nı temel ve temel olmayan maddelerinin uygulanmasına ilişkin olarak onaylamış bulunduğu 1989 yılından 2008 yılına kadar Avrupa Konseyi'ne 14 Ulusal Rapor sunmuştur. Revize Şart'ın uygulanmasına ilişkin olarak 2008 tarihinden 2019 yılı sonuna kadar 11 Ulusal Rapor hazırlanıp sunulmuştur.

2019 yılında “İstihdam, Eğitim ve Fırsat Eşitliği” başlıklı tematik grup kapsamında Şart'ın aşağıda belirtilen maddeleri ile ilgili rapor hazırlanmıştır:

- Madde 1: Çalışma Hakkı,
- Madde 9: Mesleğe Yöneltilme Hakkı,
- Madde 10: Mesleki Eğitim Hakkı,
- Madde 15: Özürlülerin Toplumsal Yaşamda Bağımsız Olma, Sosyal Bütünleşme ve Katılma Hakkı,
- Madde 18: Diğer Akit Tarafların Ülkelerinde Gelir Getirici Bir İş Edinme Hakkı,
- Madde 20: İstihdam ve Meslek Konularında Cinsiyete Dayalı Ayrım Yapılmaksızın Fırsat Eşitliği ve Eşit Muamele Görme Hakkı,
- Madde 24: İş Akdinin Sona Erdiği Durumlarda Korunma Hakkı,
- Madde 25: İşverenlerin İflası Halinde Çalışanların Haklarının Korunması Hakkı

Avrupa Sosyal Şartı üye ülkelerinin temsilcilerinden oluşan Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümet Komitesi'nin (ASHK) 139. ve 140. Toplantıları 13-17 Mayıs 2019 ve 16-20 Eylül 2019 tarihlerinde yapılmıştır.

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu

1964 tarihli ‘‘Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu’’, tüm Avrupa Konseyi yesi devletlerde sosyal güvenlik sistemlerinin en iyi seviyeye getirilmesini hedefleyen ve tıbbi yardım, hastalık yardımları, işsizlik yardımları, yaşlılık yardımları, analık yardımları gibi alanlarda sosyal güvenlik kapsamı konusunda normlar ve ye devletlerin temin etmesi gereken asgari koruma düzeylerini tayin eden bir sözleşmedir. Yine, 1964 tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Protokolü, Kod’da belirtilen sosyal güvenlik haklarının kapsam ve miktarını yükseltmektedir. Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu, lkemiz tarafından 13 Mayıs 1964 tarihinde imzalanmış, 21 Eylül 1978 tarih ve 2170 sayılı Kanunla Kodun Aile Yardımlarına ilişkin VII. ve İşsizlik Yardımlarına ilişkin IV. bölümleri dışında kalan bölümlerinin onaylanması uygun bulunmuş, sözleşme 8 Mart 1981 tarihinde yrrlge girmiştir.

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu’nun 76. maddesi uyarınca her yıl ulusal zet rapor hazırlanmakta, beş yıldı bir ayrıntılı rapor sunulmaktadır. Ayrıca, ülkelerin taraf olmadıkları maddelere ilişkin iki yılda bir ulusal mevzuat ve uygulamalar hakkında rapor hazırlanmaktadır. 38. lke Raporumuz 2019 yılında Avrupa Konseyi’ne gönderilmiştir.

Bakanlığımız - Avrupa Konseyi İlişkileri

Genel olarak, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı’nın, Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu’nun uygulanmasına dair dönemsel raporlar hazırlanmakta, sunulan raporlarının sözlü savunmaları yapılmakta, Avrupa Konseyi sözleşmelerinin Bakanlığımız görev ve ilgi alanı itibarıyla onaylanabilirlikleri incelenerek uygun görülenlerin onay sürecine katkıda bulunmaktadır. Avrupa Konseyi’nin Bakanlığımız ilgi alanına giren Komitelerinin çalışmalarına katkı verilmekte, ülkemizi temsilen Komitelere katılım sağlanmaktadır.

19. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI (OECD)

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), demokratik yapılara ve piyasa ekonomisine sahip 36 ülkenin küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve yönetim sorunlarını çözmek ve bu sürecin fırsatlarından faydalanmak üzere müştereken çalıştıkları bir forumdur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'yı yeniden imar etmek amacıyla yapılan yardımların eşgüdümünü sağlamak amacıyla 1948 yılında oluşturulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın (OEEC) görevini tamamlaması ertesinde, 14 Aralık 1960 tarihinde Paris'te imzalanan anlaşma ile kurulmuştur. Anlaşma 30 Eylül 1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

OECD'nin amacı ülke hükümetlerine mali istikrarı korumada destek olmak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, istihdam artışını ve yüksek yaşam standartlarını sağlamada yardım etmek, böylece dünya ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlamaktır.

OECD'ye 2019 yılı itibarıyla 36 ülke üyedir. Türkiye, OECD'nin 20 kurucu üyesinden biri olup diğer kurucu ülkeler şunlardır: ABD, Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Danimarka, Fransa, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Kanada, Lüksemburg, Norveç, Portekiz ve Yunanistan. OECD'ye sonradan katılan ülkeler ise şunlardır: Japonya (1964), Finlandiya (1969), Avustralya (1971), Yeni Zelanda (1973), Meksika (1994), Çek Cumhuriyeti (1995), Macaristan (1996), Polonya (1996), Kore Cumhuriyeti (1996), Slovakya (2000) Şili, Slovenya, İsrail ve Estonya(2010), Letonya (2016), Litvanya (2018). Kolombiya'nın OECD'nin 37. üye ülkesi olması beklenmektedir.

OECD ekonomik gelişme ve refahın sağlanması amacıyla kamu politikalarının hemen her alanında teknik çalışmalar yürütmektedir. Makroekonomik politikalar başta olmak üzere; ticaret, tarım, vergi, finans, rekabet, eğitim, sağlık, çevre, sanayi, teknoloji, yeşil büyüme, sürdürülebilir kalkınma, istihdam, sosyal güvenlik ve uluslararası göç gibi hükümetlerin politika oluşturdukları çok geniş bir sahada faaliyet göstermektedir. Teşkilatın temel hedefi, bahse konu alanlarda üyelerini en güncel veri ve analizler ışığında en iyi politika seçenekleriyle donatmak, bu kapsamda küresel sorunlar için de gerekli çözümleri üretmektir.

OECD'nin Yapısı ve Organları

OECD'nin başlıca organları Konsey, Komiteler ve Sekretarya'dır.

Konsey: Yönetim ve karar organıdır. Konsey her üye ülkeden birer temsilci ile Avrupa Komisyonu temsilcisinden oluşmaktadır. Düzenli olarak Daimi Temsilciler düzeyinde toplanır. Genel Sekreter Konseyin başkanıdır. Konsey, Genel Sekreterliğin tavsiyelerini karara bağlamaktadır. Konsey yılda bir kez önemli konuları tartışmak için ve OECD çalışmalarının önceliklerini belirlemek üzere Bakanlar düzeyinde toplanmaktadır. Konsey'de kararlar oybirliği ile alınmaktadır.

Komiteler: 36 ülkenin temsilcileri, fikir alışverişinde bulunmak ve ekonomi, ticaret, bilim, istihdam, eğitim ve mali piyasalar gibi önemli politika alanlarındaki gelişmeleri incelemek için uzmanlaşmış komitelerde bir araya gelmektedir. Halen Örgüt bünyesinde 300'den fazla komite, çalışma grubu ve uzmanlar grubu bulunmaktadır. Üye ülkelerin yanı sıra davet edildikleri veya talepkâr oldukları takdirde üye olmayan ülkeler ve uluslararası örgütler de gözlemci veya katılımcı statüsüyle toplantılarda yer alabilmektedir.

Sekretarya: Yaklaşık 3.300 OECD görevlisi Paris'te komitelerin faaliyetlerine destek olmak için çalışmaktadır. Direktörlüklerde görevli ekonomist, hukukçu, bilim adamı, politika analisti, sosyolog, istatistikçi, iletişim uzmanı ve farklı meslekten uzmanlar, araştırma ve incelemeleri gerçekleştirmektedir. Sekretaryanın başkanlığını Genel Sekreter deruhte etmekte ve kendisine iki Genel Sekreter Yardımcısı destek vermektedir. Genel Sekreter ulusal temsilcilerle Sekretarya arasındaki temel bağı sağlayan Konseye de başkanlık etmektedir. Halen görevde olan Genel Sekreter, Angel GURRIA'dır.

2019 Yılında Hazırlanan/Katkı Sunulan OECD Rapor, Anket ve Veri Tabloları

- OECD-EDRC 2020 Yılı Türkiye İnceleme Raporu
- OECD 2019 Vergi-Yardım Modeli Türkiye Modülü
- OECD Göç ve Entegrasyondan Sorumlu Bakanlar Toplantısı Bakanlar Bildirgesi

- OECD Ülkelerinde Toplu Pazarlık İşçilerin Sesi ve İş Kalitesi ile Toplu Pazarlık hakkındaki Rapora Katkı
- Dengeli Zihin Sağlığı, Beceriler ve İş Politikasının Geliştirilmesinde Mevcut Ülke Deneyimi Hakkında OECD Anketi
- OECD-EDRC Güney Afrika İncelemesi
- İstihdam Koruma Hukuki düzenlemeleri göstergelerinin güncellenmesi
- OECD- Uygun Maliyetli Konutlar Anketi
- OECD Bölgeler Veri Tabanı
- Çeşitlilik Projesi Anket Formu
- OECD Yeni Çalışma Modelleri

Bakanlığımız ile OECD İlişkileri

OECD'nin Bakanlığımız görev alanına giren konularda yürüttüğü çalışmalar yakından izlenerek düzenlenen toplantılara katılım sağlanmakta, ülkemiz mevzuatı ve uygulamaları ile diğer ilgili konularda istenilen bilgi, belge ve görüşler hazırlanarak OECD'ye iletilmektedir.

Bakanlığımız OECD bünyesinde görev yapan ihtisas komitelerinden “İstihdam, İşgücü ve Sosyal İşler Komitesi (ELSA)”nin ulusal düzeyde eşgüdümünden sorumludur. Komite, işgücü piyasası politikalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi, sosyal ve sağlık politikalarında yeni yönelimlerin belirlenmesi ve uluslararası göçün emek piyasasına etkileri gibi sosyal politikalarından sorumlu olup bu alanda çalışmalar yapmaktadır. Komiteye bağlı olarak görev yapan üç çalışma grubu ve bir program bulunmaktadır. Bunlar; Göç Çalışma Grubu, İstihdam Çalışma Grubu, Sosyal Politika Çalışma Grubu'dur. ELSA Komitesi bünyesinde gerçekleştirilen toplantılara Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarından katılım sağlanmakta olup gerekli raporlamaların yapılması, soru ve anket formlarının doldurulması Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bakanlığımız ayrıca KOSGEB'in ulusal eşgüdüm sorumluluğunda olan “Yerel Ekonominin ve İstihdamın Geliştirilmesi Görev Gücü (LEED)”, MEB'in sorumluluğunda olan “Eğitim Politikaları Komitesi” Sağlık Bakanlığı'nın ulusal eşgüdüm sorumluluğunda olan “Sağlık Komitesi”, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ulusal eşgüdüm sorumluluğunda olan “Çevre Komitesi”nde ilgili kurumlar arasında yer almaktadır.

2019 Yılında Katılım Sağlanan OECD Toplantıları

ELSA Komitesi'nin 134. Toplantısı 3-4 Nisan 2019 tarihlerinde Paris/Fransa'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Ocak 2020'de gerçekleştirilmesi öngörülen Göç ve Entegrasyondan Sorumlu Bakanlar Toplantısı ile Yüksek Düzeyli Politika Forumuna ait düzenlemeler/belgeler görüşülmüş, ELSAC'ın görev alanına giren OECD Konsey Tavsiye Kararlarının ("Yaşlanma ve İstihdam Politikaları" (Ageing and Employment Policies) ve "Akıl Sağlığı, Yetenekler ve İş Politikası" (Integrated Mental Health, Skills and Work Policy)) gözden geçirilmesi ve bir rapor düzenlenmesi kararlaştırılmış, ELSAC İletişim Stratejilerine Yönelik Eylem Planı Hazırlanması için çalışmalar başlatılmış, ELSAC'ın görev ve yetkilerinin gözden geçirilmiştir. Toplantıda ayrıca Finlandiya tarafından, temel gelir seviyesine yönelik yapılan çalışmaları hakkında, Arjantin tarafından İş Politikaları konusunda ve uzman akademik çevreler tarafından ekonomik performans artırılmasına yönelik iş politikaları alanında sunumlar yapılmıştır.

ELSA Komitesi'nin 135. Toplantısı 17-18 Ekim 2019 tarihlerinde Paris/Fransa'da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Toplantıda 16-17 Ocak 2020 tarihlerinde düzenlenecek Göç ve Entegrasyondan Sorumlu Bakanlar Toplantısı sonucunda ortaya çıkacak Bakanlar Bildirgesi tartışılmış, ELSAC İş ve Bütçe Programı ve ELSAC'ın görev yönergesinin değiştirilmesine ilişkin belgeler görüşülmüş, 2021 yılında "İstihdam ve İş" Konusunda bir Bakanlar Toplantısı yapılması konusunda mutabık kalınmış, OECD bünyesindeki "konutlaşma" (housing) yatay projesi, Global deal" başlıklı ortaklık projesi, OECD Yetenek Merkezi faaliyetleri hakkında Sekreteryaya tarafından bilgi paylaşılmış, birtakım OECD raporlarına ilişkin görüş/değerlendirmeler alınmıştır. Toplantıda ayrıca OECD'ye yakın bir zamanda üye olması beklenen Kolombiya'nın Çalışma İlişkileri ve Teftiş Bakanı Alicia Arango Kolombiya işgücü piyasası ve uyguladıkları politikalara ilişkin bir sunum yapmıştır.

20. G20 PLATFORMU

Kuruluşu, Yapısı ve Amacı

Küresel ekonomik ve mali istikrarın sağlanması ve teşvik edilmesi için gayri resmi bir tartışma ve görüş alışverişi ortamı olan G20 (20'ler Grubu), 25 Eylül 1999 tarihinde gerçekleştirilen (o zamanki adıyla) G8 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarının Washington Toplantısı'nda resmen ilan edilmiştir.

Dünya ekonomisinin %85'ini, uluslararası ticaretin %75'ini ve nüfusunun 2/3'ünü, küresel yatırımların %80'ini temsil etmekte olan G20, farklı kıtalardan gelişmiş ve yükselen ekonomileri aynı platformda bir araya getiren, kapsayıcı yapısıyla uluslararası ekonomik düzlemde profili giderek yükselen bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır. G20'ye üye ülkeler ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'dir. Avrupa Birliği de bu forumun üyesidir. Dönem başkanı olan üye, tercih ettiği farklı ülkeleri de toplantılara davet edebilmektedir. İspanya, G-20 üyesi olmamasına rağmen, G-20 Zirveleri ile diğer toplantılara "daimi konuk üye" statüsünde iştirak etmektedir. 2019 yılında Japonya tarafından davet edilen ülkeler Şili, Mısır, Hollanda, Senegal, Singapur, Tayland ve Vietnam olmuştur.

G20 çalışmaları iki temel kanal üzerinden yürütülmektedir. İlk kanal ülkelerin ilgili Bakanları, Müsteşarları ve Merkez Bankası Başkan/Başkan Yardımcılarının oluşturduğu "Finans Kanalı", ikinci kanal ise, genellikle Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin oluşturduğu "Şerpa Kanalı"dır. 2017 yılına kadar Şerpa kanalı faaliyetleri Dışişleri Bakanlığımız tarafından yürütülmüş, 2017 yılında Türkiye Şerpa Kanalı koordinasyonu (mülga) Hazine Müsteşarlığı'na devredilmiştir. Hali hazırda Şerpa yönetimi faaliyetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından koordine edilmektedir. Ayrıca tartışılan gündem maddelerine bağlı olarak gerek "Finans" gerekse "Şerpa" kanallarında teknik düzeyde çalışma grupları kurulmuştur. Bakanlığımız bu çerçevede kurulmuş olan İstihdam Çalışma Grubu faaliyetlerinin ulusal koordinasyonunu sürdürmektedir.

Daimi bir sekreteryası bulunmayan G20'nin yönetiminde bir önceki, mevcut ve müteakip dönem başkanı ülkeden oluşan üçlü yapı (troyka) önemli bir role sahiptir. Troyka, G20 gündeminin devamlılığını sağlamaktadır.

2019 yılında troykada Arjantin, Japonya ve Suudi Arabistan yer almıştır. 1 Aralık 2018 itibarıyla G20 Dönem Başkanlığını Arjantin'den devralan Japonya, faaliyetlerini 1 Aralık 2019 tarihine kadar sürdürmüş ve bu tarihten sonra Başkanlığı Suudi Arabistan'a devretmiştir.

G20'nin dışı açılma çabalarının bir parçası olarak, 2010 yılından beri üye ülkelerin özel sektör temsilcileri (B20), 2013 yılından beri işçi temsilcileri (L20), düşünce kuruluşları (T20), sivil toplum kuruluşları (C20) ve gençlik kuruluşları (Y20) ile 2015 yılında kadın kuruluşları (W20) G-20 bünyesindeki pek çok toplantıya katılım sağlamışlardır. Almanya Dönem Başkanlığı tarafından ilk kez 2017 yılında S20 (Bilim 20) grubu oluşturulmuştur.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı ve İstihdam Çalışma Grubu (İÇG)

Küresel ekonomik krizin istihdama etkilerinin kalıcı hale gelmesi ve istihdamın ekonomiye olumlu katkıları nedeniyle 2009 yılında ABD'de düzenlenen Pittsburgh Liderler Zirvesi'nde Çalışma ve İstihdam Bakanları'nın da düzenli olarak bir araya gelmesi ve çalışmalarını liderlere sunması kararı alınmıştır.

İlk defa ABD'nin ev sahipliğinde 2010 yılında Vaşington'da bir araya gelen G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları, daha sonra 2011'de Paris'te, 2012'de Guadalajara'da, 2013'te Moskova'da, 2014'te Melbourne'de, 2015'de Ankara'da, 2016'da Pekin'de, 2017'de Bad Neuenahr'da, 2018'de Mendoza'da, 2019 yılında ise Matsuyama'da toplanmıştır.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları toplantılarında görüşülecek konuları teknik düzeyde çalışan ve tartışan İstihdam Görev Gücü'nün kurulması ise 2011 yılında Paris'te düzenlenen Çalışma ve İstihdam Bakanları toplantısında tavsiye edilmiş, Liderlerin de Cannes Zirvesi'nde uygun bulmasıyla Görev Gücü çalışmalarına başlamıştır. 2014 yılında Avustralya Dönem Başkanlığı sırasında İstihdam Görev Gücünün yapısal bir dönüşümle daha da kurumsallaşarak, İstihdam Çalışma Grubuna dönüştürülmesi kararı alınmıştır. İÇG 2015 yılında kurularak Görev Tanımı hazırlanmış ve Bakanlığımız koordinasyonunda faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır.

G20 İstihdam Çalışma Grubu (İÇG) 2019 Yılı Öncelikleri

2019 yılında Dönem Başkanlığını yürüten Japonya, istihdam önceliklerini “Demografik değişim, cinsiyet eşitliği ve yeni çalışma biçimleri” olarak belirlemiştir. 1-2 Eylül 2019 tarihlerinde Matsuyama şehrinde gerçekleştirilen Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı sonunda kabul edilen Bakanlar Bildirgesinin ana başlığı ise “İnsan Merkezli İşin Geleceğini Şekillendirmek” olmuştur. “Demografik Değişime Uyum Sağlamak; Daha Uzun Çalışma Yaşamı; Yaşlanan Toplumlarda Yeni İş Fırsatları; Yaşlı Bakım Hizmetlerinin Geleceği; Cinsiyet Eşitliği; Yeni Çalışma Biçimleri” ise 2019 Matsuyama Bildirgesinin alt başlıklarını oluşturmuştur.

Japonya Dönem Başkanlığı süresince Genel Müdürlüğümüzce katkı sağlanan G20 toplantıları aşağıdaki takvime göre gerçekleştirilmiştir.

- 25-27 Şubat 2019: Birinci İÇG Toplantısı / Tokyo
- 22-24 Nisan 2019: İkinci İÇG Toplantısı / Tokyo
- 24-25 Haziran 2019: Üçüncü İÇG Toplantısı / Cenevre
- 29-31 Ağustos 2019: Dördüncü İÇG Toplantısı / Matsuyama
- 1-2 Eylül 2019: İstihdam ve Çalışma Bakanları Toplantısı / Matsuyama

Bakanlar toplantısı süresince Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK, Tayland Çalışma Bakanı Sayın Chatu Mongol SONAKUL, Endonezya Çalışma Bakanı Muhammed Hanif DHAKIRI, AB Komiseri Sayın Marianne TYSSSEN, İngiltere İstihdam Bakanı Sayın Mims DAVIES, Senegal Çalışma, Sosyal Diyalog ve Kurumlarla İlişkiler Bakanı Sayın Samba SY ve ISSA Başkanı Sayın Prof. Joachim BREUER ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Matsuyama toplantısı sırasında ayrıca Endonezya Çalışma Bakanlığı ve Bakanlığımız arasında İstihdam Alanında Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Öte yandan ABD ile eş-başkanlığını yürütmekte olduğumuz G20 İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanları Ağı çalışmaları kapsamında 5'inci Uzmanlar Toplantısı 4-5 Aralık 2019'da Qingdao/Çin'de gerçekleştirilmiş olup eş-başkan sıfatıyla toplantıya katılım sağlanmıştır.

G20 İstihdam Planı Ülke Öz Değerlendirme Raporu ile Brisbane %25-2025 taahhüdüne ilişkin İzleme Raporu hazırlanarak, Japonya Dönem Başkanlığı ile paylaşılmıştır. Öte yandan Liderler, Sherpa ve Kalkınma Çalışma Grubu toplantıları öncesinde mevcut doküman ve raporlara katkı verilmiş, bilgi ve konuşma notları hazırlanarak ilgili Bakanlıklar ile paylaşılmıştır.

23 Ekim 2019 tarihinde Cenevre’de gayri resmi bir İstihdam Çalışma Grubu toplantısı yapılmış ve G20 Dönem Başkanlığını Aralık ayında devralacak olan Suudi Arabistan istihdam önceliklerini açıklamıştır. 2020 yılı G20 istihdam kanalı öncelikleri, “Gençlerin İş Hayatına Geçişini Kolaylaştırma; Değişen İş Koşullarına Göre Sosyal Korumanın Uyumlaştırılması; Politika Oluşturma Bağlamında, Dönüşüm Geçiren İşgücü Piyasasında Davranışsal Anlayışın Araştırılması” şeklinde belirlenmiştir.

2019 Yılında Hazırlanan G20 Raporları

- G20 İstihdam Planı Ülke Öz Değerlendirme Raporu (G20 Employment Plans Turkey Self-Reporting)
- Brisbane %25-2025 Taahhüdüne İlişkin İzleme Raporu (Monitoring Progress On The Brisbane Gender Target And The Job Quality)

21. İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI

İslam İşbirliği Teşkilatı'na İlişkin Genel Bilgiler

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) ilk adı İslam Konferansı Örgütü olarak, 21 Ağustos 1969 tarihinde İsrail'in işgali altında bulunan Kudüs'teki Mescid-i Aksa'nın yakılmasının İslam dünyasında uyandırdığı tepki üzerine, 22–25 Eylül 1969 tarihlerinde Rabat'ta ilk kez düzenlenen İslam Zirve Konferansında alınan bir kararla kurulmuştur. Örgütün ismi 2011 Haziran ayında Astana'da düzenlenen 38. Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısı'nda İslam İşbirliği Teşkilatı olarak değiştirilmiştir.

1970 Mart ayında Cidde'de gerçekleştirilen Birinci İslam Dışişleri Bakanları Konferansında Genel Sekreterliğin oluşturulmasına ve Sekretaryanın Kudüs'ün kurtarılmasına kadar Cidde'de faaliyet göstermesine karar verilmiş ve bir Genel Sekreter atanmıştır. 57 üyesi bulunan İİT'ye ülkemiz kurucu üye sıfatıyla katılmıştır.

Teşkilatın Amaçları:

- İslam Dünyasının hak ve çıkarlarını korumak, üye devletlerarasında işbirliği ve dayanışmayı güçlendirmek,
- Irk ayrımını, fark gözetmeyi bertaraf etmeye ve sömürgeciliğin her şeklini ortadan kaldırmaya gayret etmek,
- Adalet üzerine kurulu uluslararası barış ve güvenliği desteklemek için gerekli tedbirleri almak,
- Kutsal yerlerin korunması için sarf edilen gayretleri ve Filistin halkının mücadelesi için sağlanan desteği koordine etmek, haklarını tekrar kazanması ve topraklarını kurtarması için Filistin halkına yardım etmek,
- Bütün Müslüman milletlerin onur, bağımsızlık ve ulusal haklarını korumak amacıyla verdikleri mücadeleyi desteklemektir.

Teşkilatın İşleyişi ve Yapısı

İİT Zirve Toplantıları

Teşkilatın en üst düzeyde karar alma organı olan Zirve toplantıları her üç yılda bir, Devlet ve Hükümet Başkanları seviyesinde düzenlenmektedir. İhtiyaç duyulduğunda, olağanüstü zirve toplantısı da yapılabilmektedir. Üye ülkeler zirve toplantılarına coğrafi gruplar (Arap, Asya ve Afrika) esasında dönüşümlü olarak ev sahipliği yapmaktadır. Bu kural diğer İİT toplantıları için de geçerlidir. Kuruluşundan bugüne kadar çeşitli üye ülkelerin ev sahipliğinde 13 Zirve, 6 Olağanüstü Zirve toplantısı düzenlenmiştir. Olağanüstü son zirve 13 Aralık 2017 tarihinde İstanbul'da, 13. Zirve toplantısı, 14-15 Nisan 2016 tarihlerinde “Adalet ve Barış için Birlik ve Dayanışma” temasıyla İstanbul'da gerçekleştirilmiş ve ülkemiz İİT Zirve Dönem Başkanlığını üstlenmiştir.

Dışişleri Bakanları Konseyi (DBK) Toplantıları

Her yıl bir üye ülkede düzenlenmektedir. 1976 yılında 7. İslam Dışişleri Bakanları Konferansı (DBK), 1991 yılında 12. DBK ve 2004 yılında 31. DBK İstanbul'da gerçekleştirilmiş ve ülkemiz üç kez DBK Dönem Başkanlığı yapmıştır. 44. DBK toplantısı ise 2017 yılında Fildişi Sahili Cumhuriyeti'nin başkenti Abidjan'da düzenlenmiştir.

Genel Sekreterler

İİT Genel Sekreterliği'ni Suudi Arabistanlı Yousef bin Ahmad Al-Othaimeen yürütmektedir. Bu görevi 1 Ocak 2005 tarihinden 2014 yılı başına kadar (iki dönem) Prof. Dr. Sayın Ekmeleddin İhsanoğlu yürütmüş olup İhsanoğlu bu görevi üstlenen ilk Türk vatandaşdır. Suudi Arabistanlı eski Bakan Dr. İyad Medeni 12. Zirve Toplantısında yeni Genel Sekreter olarak tayin edilmiş, 2014 yılı başında görevi devralmıştır. 31 Ekim 2016 tarihinde Dr. İyad Medeni'nin görevinden istifa etmesinin ardından 17 Kasım 2016 tarihinde Mekke'de yapılan İİT Dışişleri Bakanlarının Olağanüstü Toplantısında İİT Genel Sekreterliğine Suudi Arabistan'ın adayı Yousef Ahmad Al-Othaimeen oybirliğiyle seçilmiştir.

İİT Şartı

1972 yılında Rabat'ta yapılan üçüncü İslam Dışişleri Bakanları Konferansında kabul edilen İKÖ Şartının yerine 14 Mart 2008'de Dakar'da yapılan 11. İKÖ Zirvesi'nde kabul edilen yeni Şart, Örgütün temel kurucu belgesidir. Şart, Örgütün amaçlarını, prensiplerini beyan eder, üyelik, gözlemcilik, organlar, uyuşmazlıkların barışçıl çözümü, bütçe ve maliye ile işleyiş kurallarını belirler.

1972 tarihli eski Şartı değiştiren ve yerine geçen yeni Şart, Örgütün reformu yolunda en önemli dönüm noktası oluşturmuştur. Yeni Şart, Örgütün 1972 yılından bu yana geçen zamanda uluslararası alanda meydana gelen köklü değişiklikler sonucunda ortaya çıkan yeni ortamda İslam ülkeleri arasında çağdaş ihtiyaçlara uygun işbirliği ve faaliyetler için gerekli yasal zemini ve organları oluşturmaktadır.

İİT'de Reform ve 10 Yıllık Eylem Planı

2016-2025 yıllarını kapsayacak yeni 10 Yıllık Eylem Programına 13. İslam Zirvesi'nde son şekli verilmiştir. Program; siyasi irade, dayanışma ve ortak İslam hareketi, ılımlılık ve İslam'ın hoşgörü anlayışı, İslam hukuku, İslam Fıkıh Akademisi, terörizmle mücadele, İslamofobi ile mücadele, insan hakları ve iyi yönetim, Filistin ve işgal edilmiş Arap toprakları, çatışmaların önlenmesi ve çözümü, barışın tesisi, ekonomik işbirliği, İslam Kalkınma Bankasının desteklenmesi, doğal afetler karşısında sosyal dayanışma, Afrika'da yoksullukla mücadele, yükseköğretim, bilim ve teknoloji, İslam dünyasında kadın, genç ve çocuk hakları ve aile, üye ülkeler arasında kültürel değişim başlıkları altında detaylandırılan kapsamlı bir yol haritasıdır.

İİT Çalışma Bakanları Toplantıları

Her iki senede bir toplanan İİT'ye üye ülkelerin Çalışma Bakanları, Çalışma hayatına ve işgücü piyasalarına ilişkin işbirliği alanlarını genişletmek ve İİT içi işbirliğini derinleştirmek amacıyla toplanmaktadır. İİT I. Çalışma Bakanları Toplantısı ülkemiz ev sahipliğinde, 19.Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi esnasında, 10 Eylül 2011 tarihinde İstanbul'da

gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Toplantıya, İİT üyesi ülkenin 15 Çalışma Bakanı katılmış olup Bakanlığımız toplantıya ev sahipliği yapmış ve II. Toplantının Azerbaycan'ın teklifi üzerine Bakü'de düzenleneceği kararlaştırılmıştır. İİT II. Çalışma Bakanları Toplantısı 23-26 Nisan 2013 tarihlerinde Bakü'de düzenlenmiştir. İİT III. Çalışma Bakanları Toplantısı ise 28-30 Ekim 2015 tarihleri arasında Endonezya'nın başkenti Jakarta'da gerçekleştirilmiştir. İİT IV. Çalışma Bakanları Toplantısı ise 21-22 Şubat 2018 tarihlerinde Suudi Arabistan'ın Cidde şehrinde gerçekleştirilmiştir. Bakanlık olarak toplantıya geniş ve etkin bir katılım sağlanmıştır.

İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC)

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) 8. Dışişleri Bakanları Toplantısı çerçevesinde 1977 yılının Mayıs ayında Trablus'ta İslam İşbirliği Teşkilatı'na (İİT) bağlı bir kuruluş olarak kurulmasına karar verilen İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC), 1 Haziran 1978 tarihinde Ankara'da faaliyetlerine başlamıştır.

SESRIC'in sorumluluk alanına giren başlıca üç konu bulunmaktadır:

- Üye ülkelerle ilgili sosyo-ekonomik istatistiklerin yine üye ülkelerin kullanımı için toplanması, derlenmesi, düzenlenmesi ve yayınlanması,
- Üye ülkeler arasındaki işbirliklerinin geliştirmesine yardımcı olmak amacıyla üye ülkelerdeki sosyal ve ekonomik gelişmelerin araştırılıp, değerlendirilmesi ve raporlanması,
- Üye ülkelerin ihtiyaçları ve İslam İşbirliği Teşkilatı'nın genel amaçları doğrultusunda seçili alanlarda eğitim programları organize edilmesi.

SESRIC'in Kamu İstihdam Hizmetleri Kapasite Geliştirme Programı çerçevesinde Endonezya Cumhuriyeti İşgücü Bakanlığında 8 yetkili ile Türkiye'ye bir çalışma ziyareti gerçekleştirmişlerdir. Çalışma Ziyaretinin Bakanlığımıza ilişkin bölümlerinde heyete verilecek olan seminerlerin koordinasyonu gerçekleştirilerek, Genel Müdürlüğümüzce de bir sunum yapılmıştır. Heyete Çalışma ziyaretinin Bakanlığımıza ilişkin bölümlerinde 18-19 Eylül 2019 tarihlerinde Genel Müdürlüğümüz uzmanları eşlik etmişlerdir.

İslam İşbirliği Teşkilatı Birinci Sosyal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansı

İslam İşbirliği Teşkilatı Sosyal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansı, 5-6 Mayıs 2018 tarihlerinde Dakka’da düzenlenen Dışişleri Bakanları Konseyi (DBK) 45. Toplantısında kabul edilen 4/45-CUL-G sayılı karar çerçevesinde kurulmuştur. Söz konusu toplantıda aile ve evlilik, çocuklar, yaşlı ve engellilere ilişkin üç Bakanlar Konferansının birleştirilmesiyle oluşturulan Sosyal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansının ilk toplantısının, 2019 yılında Türkiye’nin ev sahipliğinde düzenlenmesi öngörülmüş ve bu karar doğrultusunda söz konusu toplantı İstanbul’da 7-9 Aralık 2019 tarihlerinde, İİT Aile Konseyi'nin Kurulması, Çocukların Korunması, Mülteci Çocukların Desteklenmesi için Ortak Eylem, Yaşlıların Korunması ve Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Siyasi Hayata Katılımlarının Teşvik Edilmesi, Özel Yardıma Muhtaç Kişilerin Toplum Katılımının Desteklenmesi ve Aile Sosyal Destek Merkezlerinin Kurulması gündemiyle gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu Konferansa Genel Müdürlüğümüzden Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı Daire Başkanı ve geniş bir Uzman kadrosu ile aktif katılım sağlanmıştır. Toplantıda “İİT Üye Ülkelerinde Sosyal Kalkınma Çok Maddeli Kararı (No: 1/1)”, “Mülteciler için Ulusal Sosyal ve Aile Yardım Merkezlerinin Teşvik Edilmesi Kararı (No: 2/1)”, “İİT Evlilik ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi Stratejisi” ve “İİT Yaşlıların Refahı Stratejisi” kabul edilmiştir. Sosyal Kalkınma alanında üyeler arasında işbirliğini destekleyen İstanbul Deklarasyonu üzerinde tam mutabakat sağlanmıştır.

ALLY for Future: Genç Müslüman Kadınlar Liderlik Programı

İlki 2017’de başkanlığını Esra ALBAYRAK’ın yürüttüğü İİT Kadın Danışma Konseyi’nin katkılarıyla, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ev sahipliğinde hayata geçirilen, "ALLY for Future: Genç Müslüman Kadınlar Liderlik Programı", İİT Üyesi ülkelerin genç ve liderlik potansiyeli olan kadınlarının ufuklarını genişletmeyi ve dayanışma ağı oluşturmayı amaçlıyor. Söz konusu toplantıların ikincisi 13-20 Aralık 2019 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN’ın eşi Sayın Emine ERDOĞAN ve İİT Kadın Danışma Konseyinin katkılarıyla gerçekleştirilen "ALLY for Future:

Genç Müslüman Kadınlar Liderlik Programı" toplantısına Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır.

AKDENİZ İÇİN BİRLİK (AİB)

Akdeniz için Birlik (AİB) 13 Temmuz 2008 tarihinde kurulmuştur; Akdeniz’de işbirliğinin güçlendirilmesini amaçlayan hükümetlerarası bölgesel bir örgüttür. AİB, siyasi diyalog ve ekonomiden, sosyal ve kültürel alanlara uzanan geniş bir yelpazeyi kapsayan bir işbirliği platformudur. Bölgesel, alt bölgesel ve sınırötesi projeler yoluyla Akdeniz’de işbirliğinin artırılmasına katkı yapacak bir oluşum olarak tasarlanmıştır. 43 üye ülke bulunmaktadır. Türkiye AİB’ye kurulduğu 2008 yılından bu yana üyedir. (28 AB üyesi ile Türkiye, İsrail, Bosna-Hersek, Arnavutluk, Monako, Karadağ, Cezayir, Mısır, Ürdün, Lübnan, Moritanya, Fas, Filistin, Suriye ve Tunus). Suriye 1 Aralık 2011 tarihi itibariyle üyeliğini askıya almıştır. Libya’nın gözlemci statüsü bulunmaktadır.

Birliğin Sekreteryası 2010 yılında faaliyete geçmiştir ve Barselona’da bulunmaktadır. AİB Genel Sekreterliğini Haziran 2018’den bu yana Mısır uyruklu Nasser Kamal yürütmektedir.

Bakanlığımız Akdeniz için Birlik (AİB) İstihdam ve İşgücü Üst Düzey Çalışma Grubu toplantılarına katılım sağlamaktadır. AİM İstihdam ve İşgücü Üst Düzey Çalışma Grubu Dokuzuncu Toplantısı 05 Aralık 2019’da Avrupa Komisyonu ve Ürdün Haşimi Krallığı’nın eş başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, 2-3 Nisan 2019 tarihlerinde Portekiz’de gerçekleştirilen İstihdam Bakanları Cascais Bildirgesinde yer alan dört öncelik, “iyi istihdam yaratma ve girişimciliği destekleme”, “kamu ve özel paydaşları ortaklıklar ve sinerjiler yaratmak için harekete geçirme”, “potansiyel olarak savunmasız ve dezavantajlı grupları entegre etmek için kapsayıcı işgücü piyasaları oluşturma” ve “değişen eğitim dünyasında kaliteli eğitim sistemlerine ve eğitim, beceri ve istihdam edilebilirliğe yatırım yapmak”, katılımcılara aktarılmış ve bu konulara ilişkin katılımcılar önerilerini paylaşmıştır. Toplantıya üye ülke temsilcilerinin yanısıra ILO, OECD, UNESCO, Avrupa Komisyonu, Avrupa Eğitim Fonu (ETF) ve GIZ (Alman Uluslararası İşbirliği Topluluğu) temsilcileri de katılmıştır.

III. ANLAŞMALAR

22. ULUSLARARASI ANLAŞMALAR

Uluslararası anlaşmalar, bir devlet ile başka bir devlet veya uluslararası kuruluş arasındaki birtakım ilişkileri düzenlemek için imzalanan hukuki belgelerdir. 22 Mayıs 1969 tarihli Viyana Anlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nde anlaşmalar şu şekilde tanımlanmıştır: “*‘anlaşma’; ister tek bir belgede, isterse iki veya daha fazla ilgili belgede yer alsın ve (kendine) mahsus ismi ne olursa olsun, Devletlerarasında yazılı şekilde akdedilmiş ve milletlerarası hukuka tabi olan milletlerarası anlaşma (mutabakat) demektir*”.

Uluslararası anlaşmalar devletler arasındaki münasebetleri düzenlemekle kalmamakta, ayrıca anlaşmaya taraf olan devletlerin iç hukuklarına da sirayet etmektedir. Anayasamızın 90 ıncı maddesinin beşinci fıkrasında “*usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir*” hükmü yer almaktadır. Söz konusu anayasa hükmü ile uluslararası anlaşmalara kanun gücü kazandırılmaktadır. Ayrıca aynı fıkranın devamında yer alan “*Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır*” hükmü ile de bu anlaşmaların temel hak ve özgürlüklere ilişkin olması halinde söz konusu anlaşmaların normlar hiyerarşisindeki yeri, kanunların üzerine çıkarılmaktadır. Ayrıca Anlaşmalar Hukuku Sözleşmesinin 27 nci maddesinde yer alan “*Bir taraf, bir andlaşmayı icra etmeme gerekçesi olarak iç hukukunun hükümlerine başvuramaz*” şeklindeki hüküm çerçevesinde de uluslararası hukukta anlaşmalar, kanunlara hatta anayasalara göre bir öncelik kazanmaktadır.

Uluslararası alanda akdedilen herhangi bir belgenin, Ülkemiz bakımından kanun gücünde olabilmesi için usulüne uygun olarak yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Ülkemiz bakımından bu usul, Anayasa'nın 90 ıncı maddesinde izah edilmiştir. Bu çerçevede, bir anlaşmanın kanun hükmünde olabilmesi için söz konusu belgenin Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından “onaylanmasının uygun bulunması” ve Cumhurbaşkanı tarafından “onaylanması” gerekmektedir. Ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar ile süresi bir yılı aşmakla birlikte bir milletlerarası anlaşmaya dayanan uygulama anlaşmaları ve kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari anlaşmaların Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması kâfidir. Bu tür anlaşmaların TBMM

tarafından “onaylamanın uygun bulunmasına” ihtiyaç bulunmamaktadır. Ancak, eğer bir anlaşma iç hukukumuzda yer alan bir kanunda değişiklik öngörüyor ise, bu anlaşmanın usulüne uygun olarak yürürlüğe girebilmesi için mutlak suretle TBMM’nin “onaylamayı uygun bulması” gerekmektedir.

Uluslararası anlaşmalar, anlaşmaya taraf olan devlet veya uluslararası kuruluş sayısına bağlı olarak ikiye ayrılmaktadır. Bir uluslararası anlaşma, iki devlet veya uluslararası kuruluş arasında akdedilmiş ise bu anlaşma iki taraflı uluslararası anlaşma olarak anılmaktadır. Bir uluslararası anlaşma, ikiden daha fazla sayıda devlet veya uluslararası kuruluş arasında akdedilmiş ise bu anlaşmalar, çok taraflı anlaşmalar olarak anılmaktadır.

Uluslararası hukukta ayrıca, ilgili belgeyi imzalayan makamların devletlerini bağlamamakla birlikte, taraf makamlar arasındaki belirli bir takım konulardaki davranışların nasıl olacağını bildiren ve bu makamlar arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik metinler de mevcuttur. Bu tür metinlerin bir devlet kurumu ile başka bir devlet muhatap kurumu veya uluslararası kuruluş arasında imzalanması da mümkündür. Bunların en önemli özelliği, siyasi ve etik anlamda hüküm ifade eden bir takım davranış biçimlerini öngörmeleri dışında hukuksal herhangi bir yükümlülük içermemeleridir. Taraflar arasında içerik itibarıyla hak ve yükümlülük doğurmayan ve iki devlet muhatap makamları arasında imzalanan bu metinler, uluslararası anlaşma niteliğinde değerlendirilmemektedir.

Ülkemiz Bakanlıkları ile Kamu Kurum ve Kuruluşları da, yabancı ülkelerdeki muhataplarıyla veya uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirmek amacıyla, kanun gücünde olmayan uluslararası metinler imzalayabilmektedir. Uluslararası ilişkilerde bu metinlere, genel olarak centilmenler anlaşması, protokol, anlaşma, sözleşme, mutabakat zaptı, niyet beyanı, vb. isimler verilebilmektedir.

Geçmişten günümüze Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanına giren konularda Ülkemizin taraf olduğu pek çok uluslararası anlaşma bulunmaktadır. Bu anlaşmaların bir kısmı da, Birleşmiş Milletler (BM), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Avrupa Konseyi (AK) gibi uluslararası kuruluşlara üye devletlerin taraf olduğu çok taraflı anlaşmalar olmakla birlikte, bir kısmı ise diğer ülkelerle imzalanmış sosyal güvenlik, işgücü ve işbirliği anlaşmalarıdır. Ayrıca

Bakanlığımız ile diğer ülkelerdeki muhatap bakanlıklar arasındaki ilişkileri düzenlemek ve işbirliğini geliştirmek amacıyla uluslararası anlaşma niteliği taşımayan pek çok bakanlıklar arası işbirliği anlaşması (mutabakat zaptı, niyet beyanı vb.) da bulunmaktadır.

Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanı dikkate alındığında, Ülkemizin veya Bakanlığımızın taraf olduğu anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili işlemler, birden fazla Bakanlığımızın merkez teşkilatı birimleri ve/veya bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların görev alanına girebilmektedir. Bu durum, söz konusu anlaşmaların akdedilmesiyle ilgili olarak yapılması gereken işlemlerin Bakanlığımız ilgili hizmet birimleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşları arasında koordinasyon içinde yürütülmesini gerektirmektedir. Söz konusu koordinasyon görevi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 75 inci maddesi ile Genel Müdürlüğümüze verilmiştir.

Anılan koordinasyon görevi çerçevesinde, Bakanlığımız hizmet birimleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşları arasındaki koordinasyonun sağlanması ve Bakanlığımız görev alanına giren konularda Ülkemizin taraf olduğu ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile Bakanlığımızın taraf olduğu anlaşmaların akdedilmesi sürecinde gerekli işlemler Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, akdedilmesiyle ilgili işlemler diğer Bakanlıklar tarafından yürütülmekle birlikte Bakanlığımız görev alanına giren konularda da bazı maddeler içeren anlaşmalar da bulunmaktadır. Bu tür anlaşmaların müzakerelerinin yürütülmesi aşamasında Bakanlığımız görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu anlaşmalarda Bakanlığımız görev alanına giren konulardaki maddelere ilişkin olarak Bakanlığımız ilgili merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlarının görüşlerinin de dikkate alınarak Bakanlığımız görüşünün oluşturulması işlemleri de yine Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir.

Bu bölümde, 2019 yılı sonu itibariyle Bakanlığımız görev alanına giren konularda Ülkemizin taraf olduğu ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile Bakanlığımızın taraf olduğu anlaşmalara yer verilmiştir.

22.1. ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR

Çok taraflı anlaşmalar; imzacı ülkelerin sayısının ikiden fazla olduğu ve/veya uluslararası bir örgütün çatısı altında çok sayıda devletin taraf olduğu belgelerdir. Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanındaki çok taraflı anlaşmalar; çalışma hayatı ve sosyal güvenlik ile ailelerin kadınların, çocukların, yaşlıların ve engellilerin korunmasına ve güçlendirilmesine yönelik anlaşmalar olacak şekilde sayılabilir.

Bu bölümde Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanına giren konularda Ülkemizin Birleşmiş Milletler (BM), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Avrupa Konseyi (AK)'ye üyeliği kapsamında taraf olduğu çok taraflı uluslararası anlaşmalara yer verilmiştir. 2019 yılı sonu itibariyle Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanında Ülkemizin taraf olduğu ve yürürlükte bulunan 84 adet çok taraflı uluslararası anlaşma mevcuttur.

22.1.1. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (BM)'E ÜYELİK KAPSAMINDA İMZALANAN SÖZLEŞMELER

1945 yılında kurulan BM, dünyada güvenliğin korunması, barışın sağlanması ve temel hak ve özgürlüklerin kodifiye edilmesi önemli rol oynamaktadır. Ülkemiz, kurulduğu günden bugüne kadar BM'nin temel hak ve özgürlüklere dair sözleşmelere taraf olmuş ve taraf olmaya devam etmektedir. Ülkemizin taraf olduğu sözleşmelerden 12 tanesi Bakanlığımız görev ve yetki alanı içerisinde yer almaktadır.

Tablo-1: BM'ye Üyelik Kapsamında İmzalanan Sözleşmeler

No	Sözleşme Adı	Uluslararası Belgenin Kabul Tarihi	Türkiye İmza/Onay Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme	16.12.1966	15.08.2000	23.09.2003
2	Birleşmiş Milletler Medenî ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme	19.12.1966	15.08.2000	23.09.2003
3	Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi	19.12.1979	11.06.1985	19.01.1986
4	Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme	20.11.1989	14.09.1990	04.05.1995
5	Birleşmiş Milletler Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme	18.12.1990	13.01.1999	27.09.2004
6	Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 'ye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol	25.05.2000	08.09.2000	19.09.2002
7	Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Dâhil Olmaları Konusundaki İhtiyari Protokol	25.05.2000	16.10.2003	04.06.2004
8	Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesine İlişkin İhtiyari Protokol	08.09.2000	30.07.2002	29.01.2003
9	Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol	03.02.2004	01.03.2006	24.11.2006
10	Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme	13.12.2006	03.12.2008	28.10.2009
11	Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol	13.12.2006	03.12.2008	26.01.2015
12	Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokol	24.09.2012	09.03.2017	26.03.2018

22.1.1.1. ILO SÖZLEŞMELERİ

Ülkemizin 1932 yılından bu yana üyesi olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), dünyada çalışma standartlarının belirlenmesinde en yetkin uluslararası kuruluş olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma standartları, ILO Sözleşmeleri veya ILO Tavsiye Kararları şeklinde hayat bulmaktadır. 100 yıllık tarihinde ILO tarafından 2019 yılı sonuna kadar 190 Sözleşme ve 206 Tavsiye Kararı kabul edilmiştir.

Ülkemiz; 8 temel sözleşmenin tamamı, 4 yönetim sözleşmesinin (öncelikli) 3'ü ve 178 teknik sözleşmenin 48'i olmak üzere, toplam 59 ILO sözleşmesine taraf olmuştur. Ülkemizin taraf olduğu bu 59 sözleşmeden 4'ü, Uluslararası Çalışma Konferansı tarafından veya diğer ILO sözleşmeleri vasıtasıyla feshedilmiştir. Bu çerçevede, Ülkemizin taraf olduğu ve halen yürürlükte bulunan 55 ILO sözleşmesi bulunmaktadır.

Tablo-2: Türkiye Tarafından Onaylanan ILO Sözleşmeleri

No	Sözleşmenin Adı	ILO Kabul Tarihi	Resmi Gazete Yayımlı Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	2 No'lu İşsizlik Sözleşmesi	28.11.1919	18.02.1950	14.07.1950
2	11 No'lu Örgütlenme Özgürlüğü (Tarım) Sözleşmesi	25.10.1921	28.10.1960	29.03.1961
3	14 No'lu Haftalık Dinlenme (Sanayi) Sözleşmesi	17.11.1921	16.02.1946	27.12.1946
4	26 No'lu Asgari Ücret Belirleme Yöntemi Sözleşmesi	16.06.1928	03.07.1973	29.01.1975
5	29 No'lu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi*	28.06.1930	27.01.1998	30.10.1998
6	42 No'lu İşçinin Tazmini (Meslek Hastalıkları) Sözleşmesi (Revize)	21.06.1934	16.02.1946	27.12.1946
7	45 No'lu Yeraltı İşleri (Kadınlar) Sözleşmesi	21.06.1935	23.06.1937	21.04.1938
8	53 No'lu Ticaret Gemilerinde Çalışan Kaptanlar ve Gemi Zabıtlarının Meslekî Yeterliliklerinin Asgari İcaplarına İlişkin Sözleşme	24.10.1936	01.07.2003	22.04.2005
9	55 No'lu Gemi Adamlarının Hastalanması, Yaralanması ya da Ölümü Halinde Armatörün Sorumluluğuna İlişkin Sözleşme	24.10.1936	22.07.2003	17.03.2005
10	68 No'lu Gemilerde Mürettebat İçin İaşe ve Yemek Hizmetlerine İlişkin Sözleşme	27.06.1946	22.07.2003	17.03.2005
11	69 No'lu Gemi Aşçıları Mesleki Ehliyet Diplomalarına İlişkin Sözleşme	27.06.1946	22.07.2003	17.03.2005
12	73 No'lu Gemi Adamlarının Sağlık Muayenesine İlişkin Sözleşme	29.06.1946	01.07.2003	17.03.2005
13	77 No'lu Gençlerin Tıbbi Muayenesi (Sanayi) Sözleşmesi	09.10.1946	18.08.1983	02.11.1984
14	80 No'lu Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi	09.10.1946	28.05.1949	13.07.1949
15	81 No'lu İş Teftişi Sözleşmesi**	11.07.1947	22.12.1950	05.03.1951
16	87 No'lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi*	09.07.1948	22.12.1992	12.07.1993
17	88 No'lu İş ve İşçi Bulma Servisi Kurulması Sözleşmesi	09.07.1948	07.12.1949	14.07.1950

18	92 No'lu Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin Sözleşme	18.06.1949	01.07.2003	17.03.2005
19	94 No'lu Çalışma Şartları (Kamu Sözleşmeleri) Sözleşmesi	29.06.1949	21.12.1960	29.03.1961
20	95 No'lu Ücretlerin Korunması Sözleşmesi	01.07.1949	28.10.1960	29.03.1961
21	96 No'lu Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi (Revize)	01.07.1949	14.08.1951	23.01.1952
22	98 No'lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi*	01.07.1949	14.08.1951	23.01.1952
23	99 No'lu Asgari Ücret Tespit Mekanizması (Tarım) Sözleşmesi	28.06.1951	09.05.1969	23.06.1970
24	100 No'lu Eşit Ücret Sözleşmesi*	29.06.1951	22.12.1966	19.07.1967
25	102 No'lu Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi	28.06.1952	10.08.1971	29.01.1975
26	105 No'lu Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi*	25.06.1957	21.12.1960	29.03.1961
27	108 No'lu Gemi Adamları Ulusal Kimlik Katlarına İlişkin Sözleşme	13.05.1958	22.07.2003	07.02.2005
28	111 No'lu Ayırmacılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi*	25.06.1958	22.12.1966	19.07.1967
29	115 No'lu Radyasyondan Korunma Sözleşmesi	22.06.1960	23.03.1968	15.11.1968
30	116 No'lu Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi	26.06.1961	13.05.1967	02.11.1968
31	118 No'lu Muamele Eşitliği (Sosyal Güvenlik) Sözleşmesi	28.06.1962	10.08.1971	25.06.1974
32	119 No'lu Makinaların Korunma Tertibatı ile Teçhizi Sözleşmesi	25.06.1963	02.06.1967	13.11.1967
33	122 No'lu İstihdam Politikası Sözleşmesi**	09.07.1964	20.11.1976	13.12.1977
34	123 No'lu Asgari Yaş (Yeraltı İşleri) Sözleşmesi	22.06.1965	21.05.1991	08.12.1992
35	127 No'lu Azami Ağırlık Sözleşmesi	28.06.1967	07.12.1972	13.11.1975
36	133 No'lu Mürettebatın Gemide Barındırılmasına İlişkin Sözleşme (İlave Hükümler)	30.10.1970	09.10.2003	17.03.2005
37	134 No'lu İş Kazalarının Önlenmesine (Gemi Adamları) İlişkin Sözleşme	30.10.1970	22.07.2003	17.03.2005
38	135 No'lu İşçi Temsilcileri Sözleşmesi	23.06.1971	11.12.1992	12.07.1993
39	138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi*	26.06.1973	27.01.1998	30.10.1998
40	142 No'lu İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sözleşmesi	23.06.1975	12.12.1992	12.07.1993
41	144 No'lu Üçlü Danışma (Uluslararası Çalışma Standartları) Sözleşmesi**	21.06.1976	12.12.1992	12.07.1993
42	146 No'lu Gemi Adamlarının Yıllık Ücretli İznine İlişkin Sözleşme	29.10.1976	22.07.2003	28.07.2005
43	151 No'lu Çalışma İlişkileri (Kamu Hizmeti) Sözleşmesi	27.06.1978	11.12.1992	12.07.1993
44	152 No'lu Liman İşlerinde Sağlık ve Güvenliğe İlişkin Sözleşme	25.06.1979	22.07.2003	17.03.2005

45	153 No'lu Karayolları Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin Sözleşme	27.06.1979	22.07.2003	17.03.2005
46	155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme	22.06.1981	13.01.2004	22.04.2005
47	158 No'lu Hizmet İlişkinine Son Verilmesi Sözleşmesi	22.06.1982	18.06.1994	04.01.1995
48	159 No'lu Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam (Engelliler) Sözleşmesi	20.06.1983	10.07.1999	26.06.2000
49	161 No'lu Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleşme	25.06.1985	13.01.2004	22.04.2005
50	164 No'lu Gemi Adamlarının Sağlığının Korunması ve Tıbbi Bakımına İlişkin Sözleşme	08.10.1987	22.07.2003	17.03.2005
51	166 No'lu Gemi Adamlarının Ülkelerine Geri Gönderilmesine İlişkin Sözleşme	09.10.1987	22.07.2003	17.03.2005
52	167 No'lu İnşaat İşlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi, 1988	20.06.1988	29.11.2014	23.03.2015
53	176 No'lu Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi	22.06.1995	12.12.2014	23.03.2015
54	182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi*	17.06.1999	03.02.2001	02.08.2001
55	187 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi	15.06.2006	29.05.2013	16.01.2014

* Temel ILO Sözleşmeleri

** Yönetişim Sözleşmeleri (Öncelikli)

22.1.1.2. AVRUPA KONSEYİ (AK) SÖZLEŞMELERİ

Ülkemizin de kurucuları arasında yer aldığı 1949 yılında kurulan Avrupa Konseyi, bugün 47 üye devletten oluşmaktadır. Söz konusu devletlerin 28'i aynı zamanda Avrupa Birliği (AB) üyesidir. Avrupa Konseyi'ne üye olabilmek için Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ilgili devletlerce imzalanması şartı aranmaktadır.

Raporun bu bölümünde, ülkemizin AK'a üyeliği kapsamında onaylamış olduğu ve Bakanlığımızın görev ve yetkisi kapsamına giren sözleşmelere yer verilmiştir. 2019 yılı sonu itibarıyla AK'a üyelik kapsamında onaylanan AK sözleşmelerinin sayısı 17'dir.

Tablo-3: Avrupa Konseyi'ne Üyelik Kapsamında Onaylanan Sözleşmeler

No	Anlaşma Adı	Avrupa Konseyi Kabul Tarihi	Türkiye İmza/Onay Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	Tıbbî ve Sosyal Yardıma Dair Avrupa Sözleşmesi	11.12.1953	02.12.1976	01.01.1977
2	Tıbbî ve Sosyal Yardıma Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol	11.12.1953	02.12.1976	01.01.1977
3	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedelere İlişkin Sosyal Güvenlik Planlarına Dair Geçici Avrupa Sözleşmesi	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
4	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedelere İlişkin Sosyal Güvenlik Planlarına Dair Geçici Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
5	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedeler İçin Planlardan Başkaları İçin Sosyal Güvenliğe Dair Avrupa Geçici Sözleşmesi	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
6	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedeler İçin Planlardan Başkaları İçin Sosyal Güvenliğe Dair Geçici Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
7	Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu	16.04.1964	07.03.1980	08.03.1981
8	Küçüklerin Vatana İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi	28.05.1970	02.12.1976	28.07.2015
9	Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	14.12.1972	02.12.1976	1.03.1977
10	Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ne Ek Anlaşma	14.12.1972	02.12.1976	1.03.1977
11	Göçmen İşçilerin Hukuki Statüsüne Dair Avrupa Sözleşmesi	24.11.1977	19.05.1981	01.05.1983
12	Çocukların Muhafaza Altına Alınmasına İlişkin Kararların İnfazı ve Tanınmasına ve Çocukların Muhafaza Altına Alınmasının Telafisine Dair Avrupa Sözleşmesi	20.05.1980	08.02.2000	01.06.2000
13	Çocuk Haklarının Kullanımına Dair Avrupa Sözleşmesi	25.01.1996	10.06.2002	01.10.2002
14	Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı	03.05.1996	27.06.2007	01.08.2007
15	Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesi	15.05.2003	23.01.2012	01.05.2012

16	Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi)	25.10.2007	07.12.2011	01.04.2012
17	Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)	11.05.2011	24.11.2011	01.08.2014

Tablo-3'te 9 uncu sırada yer alan Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesini 13 ülke imzalamıştır. Ancak bu ülkelerden sadece 8'inde bu Sözleşme hâlihazırda yürürlüktedir. Ülkemiz ile bu Sözleşmenin yürürlükte olduğu ve iki ülke arasında bir sosyal güvenlik anlaşması bulunmayan ülkeler arasındaki iki ülke sigortalılarının sosyal güvenlik alanındaki iş ve işlemleri bu Sözleşme hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Aşağıdaki tabloda söz konusu Sözleşmeye taraf ülke bilgilerine yer verilmiştir. Bu ülkelerden İspanya ve Portekiz ile Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi kapsamında vatandaşlarımız yardımlardan yararlanmaktadır.

Tablo-4: Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ni İmzalayan Devletler

No	Ülke	İmza Tarihi	Onay Tarihi	Yürürlük Tarihi
1	Türkiye	14.12.1972	02.12.1976	01.03.1977
2	Avusturya	14.12.1972	10.06.1975	01.03.1977
3	Fransa	14.12.1972		
4	İtalya	14.12.1972	11.01.1990	12.04.1990
5	Lüksemburg	14.12.1972	13.11.1975	01.03.1977
6	Hollanda	05.11.1975	08.02.1977	09.05.1977
7	Belçika	26.11.1976	21.01.1986	22.04.1986
8	Yunanistan	21.04.1977		
9	Portekiz	24.11.1977	18.03.1983	19.06.1983
10	İrlanda	23.02.1979		
11	İspanya	12.11.1984	24.01.1986	25.04.1986
12	Moldova	22.05.2002		
13	Çekya	21.06.2002		

22.2. İKİ TARAFLI ANLAŞMALAR

Bakanlığımızın görev alanına giren konularda Ülkemiz adına tek bir ülke ile akdedilmiş uluslararası belgeler bu kısımda tasnif edilmiştir. Bakanlığımızın görev alanına giren konularda Ülkemiz adına taraf olunan iki taraflı uluslararası anlaşmaları; sosyal güvenlik, işgücü ve işbirliği anlaşmalarından oluşmaktadır.

Bu bölümde, 2019 yılı sonu itibarıyla Ülkemizin taraf olduğu ikili sosyal güvenlik, işgücü ve istihdam anlaşmalarına yer verilmiştir. Ayrıca, Bakanlığımız ile yabancı devletlerin muhatap Bakanlıkları veya uluslararası kuruluşlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığımızın taraf olduğu işbirliği anlaşmalarına da bu bölümde yer verilmiştir.

22.2.1. SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI

Sosyal güvenlik anlaşmaları, taraf ülke vatandaşlarının ve çalışanlarının veya iki tarafa tabi hizmeti bulunan sigortalıların, duruma göre üçüncü ülke vatandaşlarının sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunması ve güvence altına alınabilmesi amacıyla akdedilen anlaşmalardır.

Ülkemizin taraf olduğu Sosyal güvenlik anlaşmalarının kapsamı, ülkeden ülkeye farklılıklar arz etmektedir. Bu bakımdan söz konusu anlaşmanın kapsamına göre değişmekle birlikte sosyal güvenlik anlaşmaları yürürlüğe girdiğinde vatandaşlarımıza aşağıdaki haklardan bazıları sağlanmaktadır:

- ✓ Her iki akit taraf mevzuatına tabi olanların sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görmeleri sağlanır.
- ✓ Tarafların mevzuatlarında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için, akit taraf devletlerde geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün hale gelir.
- ✓ Bir akit taraf sigortalısının geçici olarak diğer akit tarafta çalışması sırasında hangi taraf sosyal güvenlik mevzuatına tabi olacağı belirlenir. Böylece aynı çalışmadan dolayı mükerrer sigortalılık önlenir. Ayrıca diplomatik misyon mensupları ve devlet hizmeti

görmek üzere diğer akit taraf ülkesinde bulunanların tabi olacağı sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin hükümler çerçevesinde yine mükerrer sigortalılık önlenir.

- ✓ Aylık veya gelir almakta iken diğer akit taraf ülkesinde ikamet edenlerin aylık ve/veya gelirlerinin yeni ikamet yerinde de ödenmesine imkân sağlanır.
- ✓ Her iki akit taraf sigortalılarının geçici iş göremezlik hallerinde sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün olur.
- ✓ Maluliyet aylığı alan ve diğer tarafta ikamet edenlerin tıbbi kontrolleri, aylığı veren akit taraf adına ikamet yerinin bulunduğu diğer akit taraf sosyal güvenlik kuruluşu tarafından da yapılması mümkün hale gelir.
- ✓ Bir akit taraf sigortalılarının ve aile fertlerinin diğer ülkede bulunmaları halinde ihtiyaç duydukları sağlık yardımlarının sigortalı bulunulan akit taraf adına ikamet edilen veya bulunulan diğer akit tarafta da sağlanmasına imkân getirilir.

Sosyal güvenlik anlaşmalarının uygulama esaslarını belirlemek amacıyla sosyal güvenlik anlaşması imzalanan ülkelerle ayrıca sosyal güvenlik idari anlaşması da imzalanmaktadır. Sosyal güvenlik idari anlaşmaları, sosyal güvenlik anlaşmalarının uygulaması ve pratik olarak hayata geçirilmesi için imzalanan uluslararası anlaşmalardır. Sosyal güvenlik anlaşması kapsamındaki hak ve menfaatleri sağlayacak olan irtibat kurumlarının belirlenmesi, anlaşma kapsamında yer alan hak ve yükümlülüklerin nasıl kullanılacağına dair usul ve esasların tespit edilmesi ve irtibat kurumları arasındaki özel iletişim aracı olan formların (formüllerler) belirlenmesi, bu anlaşmaların başlıca özellikleri arasında yer almaktadır.

Sosyal güvenlik anlaşmaları ile idari anlaşmalar, yürürlük durumlarına göre Tablo-5 ve Tablo-6'da tasnif edilmiştir. Tablo-5, yürürlükte bulunan sosyal güvenlik anlaşmaları ile idari anlaşmaları gösterirken Tablo-6, imzalanmış; ancak ülkelerin iç onay süreçlerini tamamlayamaması nedeniyle henüz yürürlüğe girmemiş sosyal güvenlik anlaşmalarını göstermektedir. Tablo-7'de ise imzalanmış olmasına rağmen muhtelif sebeplerden dolayı yürürlüğe girememiş anlaşmalara yer verilmiştir. 2019 yılı sonu itibari ile imzalanmış bulunan toplam sosyal güvenlik anlaşma sayısı, 35'tir. Bunların 30 tanesi yürürlükte.

Tablo-5: Yürürlükte Bulunan Sosyal Güvenlik Anlaşmaları ve İdari Anlaşmalar

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi
1	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Yapılan Sözleşme	30.04.1964	01.11.1965
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına Dair Anlaşma	02.11.1984	01.04.1987
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tadili Hakkında Ek Sözleşme	28.05.1969	01.08.1972
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Arasında 25 Ekim 1974 Tarihinde Bonn'da İmzalanmış Bulunan 30 Nisan 1964 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ni Değiştiren Ara Sözleşme	25.10.1974	01.05.1975
		28 Mayıs 1969 Tarihli Tadil Anlaşması ile 25 Ekim 1974 Tarihli Ara Anlaşma Metnindeki 30 Nisan 1964 Tarihli Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesine İlişkin Ek Sözleşme	02.11.1984	01.04.1987
		Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasındaki 30 Nisan 1964 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanması (ile ilgili 2 Kasım 1984 tarihli ekli İdari Anlaşma)	02.11.1984	01.04.1987
2	Arnavutluk	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavut Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	15.07.1998	01.02.2005
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Genel İdari Anlaşma	15.07.1998	01.02.2005
3	Avusturya*	Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Anlaşma	28.10.1999	01.12.2000

		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Mevcut Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanması Hakkında Anlaşma	15.11.2000	01.12.2000
4	Azerbaycan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	17.07.1998	09.08.2001
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma	06.05.2004	09.08.2001
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 17 Temmuz 1998 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin Revizyonu ile İlgili Ek Sözleşme	18.09.2006	14.12.2001
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 6 Mayıs 2004 Tarihinde Bakü'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma'nın Revizyonu İle İlgili Ek İdari Anlaşma	18.09.2006	14.12.2001
5	Belçika*	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	11.04.2014	01.09.2018
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	02.03.2016	01.09.2018
6	Bosna-Hersek	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	27.05.2003	01.09.2004
		Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	27.05.2003	01.09.2004
7	Çekya	Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	02.10.2003	01.01.2005
		Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	30.06.2004	30.06.2004

8	Danimarka*	Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	13.12.1999	01.12.2003
		Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Aktedilmiş Olan 13/12/1999 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulama Şekline Dair İdari Anlaşma	13.12.1999	01.12.2003
9	Fransa	Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Genel Sözleşme	20.01.1972	01.08.1973
		Türkiye ile Fransa Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda 20 Ocak 1972 Tarihli Genel Sözleşmenin Uygulama Şekillerine Dair Genel İdarî Anlaşma	16.05.1973	01.08.1973
		Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanmış Bulunan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 37 nci Maddesinin Son Paragrafının Sözleşme Metninden Çıkarılmasına İlişkin Sözleşme	10.09.1976	
		20 Ocak 1972 Tarihli Türkiye - Fransa Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesinin Uygulama Usullerine Dair 16 Mayıs 1973 Tarihli Genel İdari Anlaşmanın Uygulanmasında Kullanılacak Formüller Örneklerini Tespit Eden 16 Mayıs 1973 Tarih, 1 Sayılı ve 22 Eylül 1978 Tarih, 2 Sayılı Ek idari Anlaşmaları Değiştiren 3 Nolu Ek idari Anlaşma	10.06.1983	
		Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında 20 Ocak 1972 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesine Ek Sözleşme	03.02.1984	
		22 Eylül 1978 Tarihli Ek İdari Anlaşma ile 20 Ocak 1972 Tarihli Türkiye - Fransa Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesinin Uygulama Şekline Dair 16 Mayıs 1973 Tarihli Genel İdari Anlaşmayı Değiştiren 4 Numaralı Ek İdari Anlaşma	28.09.1984	

		Türkiye Cumhuriyeti İle Fransa Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda 20 Ocak 1972 Tarihinde İmzalanan Genel Sözleşmeye Ek Sözleşme - II	17.04.1990	
10	Gürcistan	Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	11.12.1998	20.11.2003
		Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	11.11.1998	20.11.2003
11	Hırvatistan	Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	12.06.2006	01.06.2012
		Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	12.06.2006	01.06.2012
12	Hollanda **	Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	05.04.1966	01.02.1968
		Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında 5 Nisan 1966 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulama Şekilleri Hakkında İdarî Anlaşma	14.06.1967	01.02.1968
		Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasındaki 5 Nisan 1966 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tadilini Amaçlayan Sözleşme	04.09.1980	01.05.1983
		14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 ncı Maddeleri Uyarınca, 5 Nisan 1966 Tarihli Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında İmzalanan Anlaşma	06.01.2000	
		14 Aralık 1972 tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 ve 26 ncı Maddelerine Uygun olarak, Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında 5	06.01.2000	

		Nisan 1966 Tarihinde Düzenlenen Hollanda-Türkiye Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan ve “Hakların Meşruluğunu İlgilendiren” Ek Anlaşma		
		14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 ncı Maddeleri Uyarınca, 5 Nisan 1966 Tarihli Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasındaki Anlaşmanın Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	07.01.2000	
13	İngiltere**	Türkiye Cumhuriyeti ile İngiltere Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Sözleşme	09.09.1959	01.06.1961
		Türk-İngiliz Sosyal Sigorta Sözleşmesinin Tatbikatına Müteallik Anlaşma	09.09.1959	01.06.1961
14	İsveç	Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	30.06.1978	01.05.1981
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tatbikatı ile İlgili İdari Anlaşma	30.06.1978	01.05.1981
		Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşma	03.06.1997	
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasındaki 30/6/1978 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Uygulanmasına İlişkin Ek İdari Anlaşma	18.10.2002	
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşme	26.08.2004	01.08.2012
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30.06.1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşmenin Uygulanmasına İlişkin Ek İdari Anlaşma	17.05.2013	

15	İsviçre	Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Sözleşme	01.05.1969	01.01.1972
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Arasında 1 Mayıs 1969 Tarihinde Akdedilen Sosyal Güvenlik Sözleşme sının Uygulama Şekilleri Hakkında İdari Anlaşma	14.01.1970	01.01.1972
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Sözleşme	25.05.1979	
16	İtalya	Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	08.05.2012	01.08.2015
17	Kanada	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	19.06.1998	01.01.2005
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında 19 Haziran 1998 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Düzenleme	19.06.1998	01.01.2005
18	Karadağ	Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	15.03.2012	01.12.2015
		Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	18.05.2015	01.12.2015
19	Kebek	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kebek Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Mutabakat	21.11.2000	01.01.2005
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kebek Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlikle İlgili Mutabakatın Uygulanmasına İlişkin İdari Düzenleme	21.11.2000	01.01.2005
20	KKTC**	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	09.03.1987	01.12.1988
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	09.03.1987	01.12.1988

		Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İlgili Ek Anlaşma	08.01.1998	
21	Kore Cum.	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Kore Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	01.08.2012	01.06.2015
		Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Kore Cumhuriyeti Hükûmeti arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Düzenleme	24.06.2013	01.06.2015
22	Libya*	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Cemahiriyesi Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	13.09.1984	01.09.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Cumhuriyeti Arasında İmzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına Dair İdari Anlaşma	09.08.1985	01.09.1985
23	Lüksemburg	Türkiye Cumhuriyeti ile Lüksemburg Büyük Dükalığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	20.11.2003	01.06.2006
		Türkiye Cumhuriyeti ile Lüksemburg Büyük Dükalığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulama Usullerine İlişkin İdari Anlaşma	08.12.2004	01.06.2006
24	Macaristan	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Macaristan Hükûmeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	24.02.2015	01.04.2018
		Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Macaristan Hükûmeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	24.02.2015	01.04.2018
25	Makedonya	Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	06.07.1998	01.07.2000
		Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	21.08.1998	01.07.2000
26	Norveç	Türkiye Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	20.07.1978	01.06.1981

		Türkiye ile Norveç Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	05.02.1981	01.06.1981
27	Romanya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	06.07.1999	01.03.2003
		Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Arasında 6 Temmuz 1999 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	30.05.2003	01.03.2003
28	Sırbistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	26.10.2009	01.12.2013
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına Yönelik İdari Anlaşma	26.10.2009	01.12.2013
29	Slovakya	Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	25.01.2007	01.07.2013
		Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	25.01.2007	01.07.2013
30	<u>Tunus</u>	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	28.05.2013	01.04.2018

* Söz konusu ülkeler ile yapılan anlaşmalar yenilenmiş olup yenilenen anlaşmalar yürürlüğe girmiştir.

** Söz konusu ülkeler ile yapılan anlaşmalar yenilenmiş olup onay süreçleri devam etmektedir.

2019 yılı sonu itibariyle Ülkemizin taraf olduğu 30 sosyal güvenlik anlaşması bulunmaktadır. Bununla birlikte, bu dönemde Ülkemiz adına imzalanmış ancak henüz ülkelerin iç onay süreçlerini tamamlayamamış olması nedeniyle yürürlüğe girmemiş 7 sosyal güvenlik anlaşması bulunmaktadır. Bu anlaşmalara ait bilgilere Tablo-6'da yer verilmiştir.

Tablo-6: İmzalanmış Ancak Yürürlüğe Girmemiş Güvenlik Anlaşmaları ve İdari Anlaşmalar

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi
1	İngiltere*	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	20.12.1999
2	Hollanda*	14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 ncı Maddeleri Uyarınca, 5 Nisan 1966 Tarihli Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında Anlaşmaya Ek Anlaşma	16.04.2009
3	İran	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	16.04.2016
4	KKTC	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	23.02.2017
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	23.02.2017
5	Moldova	Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	05.05.2017
		Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	05.05.2017
6	Polonya	Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşma	17.10.2017
		Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına Yönelik İdari Anlaşma	17.10.2017
7	Moğolistan	Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	07.03.2018
		Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	07.03.2018
8	Kırgızistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	09.04.2018
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	09.04.2018

* Ülkelerin iç onay süreçleri sırasında akit taraflardan herhangi birinin anlaşmayı onaylamaktan imtina etmesi nedeniyle Anlaşma, kadük kalmıştır.

22.2.2. İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM ANLAŞMALARI

İşgücü anlaşmaları, ülkeler arasındaki istihdam ilişkilerinin düzenlenmesi amacıyla akdedilen uluslararası anlaşmalardır. Özellikle ülkemiz işgücünün yabancı ülkelerde ve yabancıların Ülkemizde çalışma usul ve esaslarının ana çerçevesini belirleyen metinlerdir.

Ülkemiz ile işgücü anlaşması imzalanan ülkeler arasında işgücü göçü bu anlaşmalar esas alınarak ve bu anlaşmalarda belirlenen kurallar çerçevesinde gerçekleşmektedir.

İstisna Akdi (Eser Sözleşmesi) borçlar hukukumuzda “*yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşmedir*” şeklinde tanımlanmaktadır. İstisna Akdi, müteahhitlik sözleşmelerinin hukuki dayanağı olup her türlü iş üstlenmelerini bu kapsamda değerlendirmek mümkündür.

Ülkemiz işverenleri (müteahhitler), Ülkemizde olduğu gibi diğer ülkelerde de iş taahhüdünde bulunmaktadırlar. İşverenlerinin (müteahhitlerinin) Ülkemizde istihdam ettikleri işçilerini Almanya Federal Cumhuriyeti’nde üstlendikleri işlerde çalışmak üzere söz konusu ülkeye götürmelerinde kolaylık sağlanması gayesiyle “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşma” akdedilmiştir. Kısaca İstisna Akdi olarak anılan bu anlaşma kapsamında Türkiye’den geçici olarak Almanya’ya götürülecek Türk işçilere, ikamet ve çalışma vizelerinin verilmesinde kolaylık sağlanmaktadır. Ayrıca Almanya’da çalıştırılabilecek Türk işçi sayısı ile ilgili olarak getirilen yıllık kotalar özel olarak belirlenmektedir.

2019 yılı itibari ile işgücü ve istihdam alanlarında ülkemiz tarafından imzalanan anlaşma sayısı 14’tür.

Tablo-7: İşgücü/İstisna Akdi Anlaşmaları

No	Ülke	Anlaşma adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi
1	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşçilerinin Almanya'da İşe Yerleştirilmelerine Dair Anlaşma	30.10.1961	01.09.1961
2	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşma	18.11.1991	18.11.1991
3	Avustralya	Türklerin Avustralya'da İkamet ve Çalışmaları Hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avustralya Milletler Topluluğu Hükümeti Arasında Anlaşma	05.10.1967	05.10.1967
4	Avusturya	Avusturya'ya Türk işgücü celbi ve Türk işçilerinin Avusturya'da istihdamına dair Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında Anlaşma	15.05.1964	15.05.1964
5	Azerbaycan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Karşılıklı İstihdamına Dair Anlaşma	13.11.2013	18.06.2014
6	Belçika	Türkiye ile Belçika Arasında Türk İşçilerinin Belçika'da İstihdamına dair Anlaşma	16.07.1964	16.07.1964
7	Fransa	Türkiye ile Fransa Arasında İşgücü Andlaşması	08.04.1965	08.04.1965
8	Fransa	Türkiye'ye ve Fransa'ya Stajyer Kabulüne Dair Anlaşma	22.12.1950	
9	Hollanda	Türk İşçilerinin Toplanması, Holânda'ya Yollanması ve Orada işe Yerleştirilmesi hakkında Türkiye Cumhuriyeti ile Holânda Kırallığı arasında Anlaşma	19.08.1964	19.08.1964

10	Katar	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Temsil Edilen Türkiye Cumhuriyeti ile Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığınca Temsil Edilen Katar Devleti Arasında İşgücü İstihdamının Tanzimine Dair Anlaşma	01.04.1986	20.12.1990
		Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Temsil Edilen Türkiye Cumhuriyeti ile Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığınca Temsil Edilen Katar Devleti Arasında 1 Nisan 1986 Tarihinde İmzalanan İşgücü İstihdamının Tanzimine Dair Anlaşmaya Ek Protokol	17.08.2009	26.07.2010
11	KKTC	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında İşgücü Anlaşması	23.02.2017	(onay aşamasında)
12	Kuveyt	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuveyt Devleti Hükûmeti Arasında İşgücü Değişimi Hakkında Anlaşma	30.03.2008	13.04.2010
13	Libya	Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Cumhuriyeti Arasında İşgücü Anlaşması	05.01.1975	13.05.1975
14	Ürdün	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Haşimi Ürdün Krallığı Hükûmeti Arasında İşgücü Anlaşması	08.07.1982	12.10.1982

22.2.3. İŞBİRLİĞİ ANLAŞMALARI

İşbirliği anlaşmaları, genel olarak Bakanlığımız ile Ülkemizin iyi ilişkiler içerisinde olduğu ülkelerin ilgili Bakanlıkları arasında uzman değişimine, tecrübe, iyi uygulama örnekleri, bilgi ve belge paylaşılmasına ve çalışma ziyaretleri, konferanslar, eğitim programları gibi ortak organizasyonların yapılması yoluyla ülkeler arasındaki işbirliğinin pekişmesi ve ilişkilerin geliştirilmesine imkân sağlayan metinlerdir. Bununla birlikte uzman değişimi, tecrübe ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılması işbirliği şekillerinin dışında diğer Ülkelerle istihdam alanındaki bazı konularda işbirliği yapılmasını öngören işbirliği anlaşmaları da bulunmaktadır.

Bakanlığımız ile yabancı ülke bakanlıkları arasında çalışma, istihdam, sosyal güvenlik, ailenin ve kadının güçlendirilmesi, sosyal hizmetler gibi alanlarda hâlihazırda yürürlükte olan birçok işbirliği mutabakat zaptı bulunmaktadır. Bu anlaşmaların bir kısmı, uluslararası anlaşma şeklinde Ülkemiz adına akdedilmiş olmakla birlikte bir kısmı, bakanlıklar arası niyet beyanı şeklinde Bakanlığımız adına akdedilmiştir.

Bu bölümde Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanına giren konularda Ülkemizin veya Bakanlığımızın taraf olduğu işbirliği anlaşmalarına yer verilmiştir. 2019 yılı sonu itibariyle Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanında imzalanmış 65 işbirliği anlaşması bulunmaktadır. Bu anlaşmalardan 13 tanesi 2019 yılında imzalanmıştır.

Tablo-8: İşbirliği Anlaşmaları

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi	İmzalayan Bakanlık
1	Afganistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, İstihdam ve Sosyal İşler Alanlarında İşbirliği Anlaşması	09.12.2019	(onay aşamasında)	AÇSHB
2	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Almanya Federal Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Çalışma ve Sosyal Politika Alanında İşbirliğine Dair Ortak İrade Beyanı	18.01.2007	18.01.2007	ÇSGB
3	Arnavutluk	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Arnavutluk Cumhuriyeti Çalışma, Sosyal İşler ve Kadın Bakanlığı Arasında Sosyal Güvenlik ve İşbirliği Protokolü	12.03.1998	12.03.1998	ÇSGB
4	Avusturya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ve Avusturya Cumhuriyeti Federal Çalışma Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanı Rudolf Hundstorfer Arasında İmzalanan Sonuç Bildirgesi	13.12.2012	13.12.2012	ASPB
		T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ile Avusturya Cumhuriyeti Federal Ekonomi, Aile ve Gençlik Bakanı Reinhold Mitterlehner ile Arasında Yapılan Görüşmenin Sonuçları	14.12.2012	14.12.2012	ASPB
5	Azerbaycan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	13.11.2013	11.06.2014	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Aile, Kadın ve Çocuk	25.10.2011	26.03.2015	ASPB

		Politikaları Alanında İşbirliği Protokolü			
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	05.05.1997	04.07.1997	ÇSGB
6	Bahreyn	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bahreyn Krallığı Çalışma Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptı	29.09.2010	31.05.2011	ÇSGB
7	Bulgaristan	Bulgaristan Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliğinin Güçlendirilmesine İlişkin Niyet Mektubu	11.09.2006	11.09.2006	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bulgaristan Emekli Aylıklarının Türkiye'de Ödenmesine İlişkin Anlaşma	4.11.1998	01.03.1999	ÇSGB
8	Burkina Faso	Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Burkina Faso Kadın, Ulusal Dayanışma ve Aile Bakanlığı Arasında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı	13.03.2019	13.03.2019	AÇSHB
9	Çad	Türkiye Cumhuriyeti Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çad Cumhuriyeti Kadın, Çocuk ve Milli Dayanışma Bakanlığı Arasındaki İşbirliğini Geliştirmeye Yönelik Mutabakat Zaptı	09.12.2019	09.12.2019	AÇSHB
10	Endonezya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptı	29.06.2010	28.09.2017	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti Sosyal İşler Bakanlığı arasında Sosyal Refaha İlişkin Mutabakat Zaptı	22.07.2019	22.07.2019	AÇSHB

		Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumu ile Endonezya Cumhuriyeti Sağlık Sosyal Güvenlik Kurumu Arasında Sağlık Sigortası Sistemi Alanında İşbirliği Üzerine Mutabakat Zaptı	22.07.2019	22.07.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti Kadının Güçlendirilmesi ve Çocuğun Korunması Bakanlığı Arasında Kadın ve Çocuk Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	23.07.2019	23.07.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti İşgücü Bakanlığı Arasında Çalışma Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	01.09.2019	01.09.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Sosyal Refah İşbirliği Konusunda Niyet Beyanı	26.12.2013	26.12.2013	ASPB
11	Filistin	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Sosyal Politika Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı	09.12.2019	(onay aşamasında)	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kadının Güçlendirilmesi Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı	24.11.2018	(onay aşamasında)	AÇSHB
12	Finlandiya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Finlandiya Cumhuriyeti Ekonomi ve İstihdam Bakanlığı Arasında Kadın Girişimciliği ve İstihdamının Geliştirilmesi Alanında İşbirliği Niyet Beyanı	11.04.2011	11.04.2011	ASPB
13	Gambiya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Gambiya Cumhuriyeti Kadın İşleri Bakanlığı ile İşbirliğini Geliştirmeye Yönelik Niyet Beyanı	12.09.2017	12.09.2017	ASPB

14	Gürcistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Gürcistan Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Çalışma ve İstihdam Bakanlığı Arasında Sosyal Güvenlik Alanında Karşılıklı Yardımlaşma ve İşbirliği Protokolü	29.09.1998	29.09.1998	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Gürcistan Hükûmeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	19.07.2016	05.01.2017	ÇSGB
15	İran	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptı	23.06.2010	29.09.2019	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Kadın ve Aile İşleri Cumhurbaşkanı Yardımcılığı Arasında Kadın ve Aile Faaliyetleri Alanında Niyet Beyanı	7.04.2015	7.04.2015	ASPB
16	Karadağ	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Karadağ Hükûmeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	15.03.2012	22.12.2014	ÇSGB
17	Kazakistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı Arasında Ortak İşbirliği Anlaşması	19.10.2000	19.10.2000	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kazakistan'da Kazak İnşaat İşçileri İçin Eğitim Merkezi Kurulmasına İlişkin İşbirliği Anlaşması	24.12.2010	05.07.2011	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile Kazakistan Cumhuriyeti Çalışma Nüfusun	04.03.2019	04.03.2019	AÇSHB

		Sosyal Korunması Bakanlığı, İş Güvenliği İlimi Araştırmalar Enstitüsü Arasında İş Sağlığı ve Güvenliği Alanında Karşılıklı İşbirliği Mutabakat Zaptı			
18	Kırgızistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kırgız Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı Arasında Ortak İşbirliği Anlaşması	09.03.2005	09.03.2005	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kırgız Cumhuriyeti Sosyal Fonu Arasında Ortak İşbirliği Anlaşması	09.03.2005	09.03.2005	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İle Kırgız Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	01.09.2018	01.09.2018	AÇSHB
19	KKTC	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma İskân ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolü	30.06.1999	28.03.2000	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliğini Geliştirmeye Yönelik Mutabakat Zaptı	27.10.2017	27.10.2017	ASPB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında Genel Sağlık Sigortası Alanında Mutabakat Zaptı	09.12.2019	09.12.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımlaşma Alanında İşbirliğine İlişkin Protokol	17.01.1998	24.02.1998	ÇSGB

		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında K.K.T.C.'nde Bulunan Türk Vatandaşlarının İkamet, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Haklarını Düzenlemeye İlişkin Protokol	12.10.2004	05.12.2004	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	23.08.2016	07.11.2018	ÇSGB
20	Kongo	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Kongo Cumhuriyeti Kadının Güçlendirilmesi ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı Arasında Kadının Statüsünün ve Cinsiyetlerin Entegrasyonunun Geliştirilmesi Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	14.06.2013	14.06.2013	ASPB
21	Macaristan	Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Macaristan İnsan Kaynakları Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	07.11.2010	07.11.2019	AÇSHB
22	Makedonya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	05.09.2013	13.02.2014	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Makedonya Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Arasında Sosyal Politika Alanında İşbirliği Niyet Beyanı	2015	2015	ASPB
23	Malta	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Malta Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Dayanışma Bakanlığı Arasında İşbirliği Hakkında Niyet Beyanı	17.02.2017	17.02.2017	ASPB
24	Mısır	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti	17.11.2012	12.06.2013	ÇSGB

		Arasında Çalışma ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması			
25	Moğolistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Moğolistan Sosyal Refah ve Çalışma Bakanlığı ile Ortak İşbirliği Anlaşması	09.09.2005	09.09.2005	ÇSGB
26	Moritanya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Sosyal İşler Çocuk ve Aile Bakanlığı Arasında Sosyal Politika Alanında Niyet Beyanı	25.12.2011	25.12.2011	ASPB
27	Özbekistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma	30.04.2018	(onay aşamasında)	ÇSGB
28	Romanya	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Romanya Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı Arasında Ortak İşbirliği Protokolü	06.07.1999	04.05.2000	ÇSGB
29	Rusya	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Rusya Federasyonu Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı	01.12.2014	01.12.2014	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Rusya Federasyonu Çalışma Ve Sosyal Koruma Bakanlığı Arasında Sosyal Politika, Kadın Ve Aile Hakları Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı	03.04.2018	03.04.2018	ASPB
30	S. Arabistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Çalışma Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	29.09.2016	21.08.2017	ÇSGB
31	Sırbistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sırbistan Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı Arasında İşbirliği Anlaşması	23.09.2010	15.02.2011	ÇSGB

		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sırbistan Cumhuriyeti Çalışma, İstihdam, Gaziler ve Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Aile ve Sosyal Koruma Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	07.10.2019	07.10.2019	AÇSHB
32	Slovakya	İstihdam ve Sosyal Politika Alanında Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Slovakya Cumhuriyeti Çalışma, Sosyal İşler ve Aile Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolü	17.03.1997	17.03.1997	ÇSGB
33	Somali	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, İstihdam ve İşgücünün Gelişimi Alanlarında Mutabakat Zaptı	03.06.2016	(onay aşamasında)	ÇSGB
34	Suriye	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Sosyal İşler ve Çalışma Bakanlığı Arasında İşbirliği Anlaşması	15.01.2009	28.12.2010	ÇSGB
35	Tacikistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Tacikistan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Koruması Bakanlığı ile Ortak İşbirliği Anlaşması	11.10.2002	11.10.2002	ÇSGB
36	Tunus	Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kadının, Ailenin ve Çocukların Statülerinin Geliştirilmesi Üzerine İşbirliği Protokolü	11.01.2008	19.10.2011	ASPB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Tunus Cumhuriyeti Sosyal İşler Bakanlığı Arasındaki İşbirliği Hakkında Niyet Beyanı	06.06.2013	06.06.2013	ASPB
37	Türkmenistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	3.03.2015	23.07.2015	ÇSGB

38	Uganda	Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Uganda Cumhuriyeti Toplumsal Cinsiyet, Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	09.12.2019	09.12.2019	AÇSHB
39	Ürdün	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	27.03.2016	(onay aşamasında)	ÇSGB
40	Yunanistan	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Yunan Cumhuriyeti Kalkınma, Rekabetçilik, Altyapı ve Ağlar Bakanlığı Arasında Kadın Girişimlerinin Desteklenmesiyle Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamın Desteklenmesi Konusunda İşbirliği Üzerine Niyet Beyanı	04.04.2013	04.04.2013	ASPB

AÇSHB: Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

ASPB: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

ÇSGB: Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Tablo-8.1: Bakanlığımız Görev Alanına Giren Konularda İmzalamış Olan İşbirliği Anlaşmalarının Ülkeler ve Bakanlıklar Bazında Dağılımı

SIRA NO	ÜLKE	ASPB	ÇSGB	AÇSHB	TOPLAM
1	Afganistan			1	1
2	Almanya		1		1
3	Arnavutluk		1		1
4	Avusturya	2			2
5	Azerbaycan	1	2		3
6	Bahreyn		1		1
7	Bulgaristan		2		2
8	Burkina Faso			1	1
9	Çad			1	1
10	Endonezya	1	1	4	6
11	Filistin			2	2
12	Finlandiya	1			1
13	Gambiya	1			1
14	Gürcistan		2		2
15	İran	1	1		2
16	Karadağ		1		1
17	Kazakistan		2	1	3
18	Kırgızistan		2	1	3
19	KKTC	1	4	1	6
20	Kongo	1			1
21	Macaristan			1	1
22	Makedonya	1	1		2
23	Malta	1			1
24	Mısır		1		1
25	Moğolistan		1		1
26	Moritanya	1			1

27	Özbekistan		1		1
28	Romanya		1		1
29	Rusya	1	1		2
30	S. Arabistan		1		1
31	Sırbistan		1	1	2
32	Slovakya		1		1
33	Somali		1		1
34	Suriye		1		1
35	Tacikistan		1		1
36	Tunus	2			2
37	Türkmenistan		1		1
38	Uganda			1	1
39	Ürdün		1		1
40	Yunanistan	1			1
	TOPLAM	16	34	15	65

23.YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN ULUSLARARASI ANLAŞMALAR

Bu kısımda; zaman içerisinde yeni bir anlaşma yapma arzusuyla veya siyasi sebeplerden dolayı feshedilen, yürürlükten kaldırılan veya uygulaması sona erdirilen anlaşmalara yer almaktadır. Bu anlaşmalar ileriye dönük olarak hukuk dünyasından kaldırılmıştır.

23.1. MÜLGA ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR

Tablo-9: Mülga Çok Taraflı Anlaşmalar

No	Sözleşmenin Adı	Uluslararası Belgenin Kabul Tarihi	Resmi Gazete Yayım Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	15 No'lu Asgari Yaş (Trimciler ve Ateşçiler) Sözleşmesi ¹	25.10.1921	02.06.1959	29.09.1959
2	34 No'lu Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi ²	08.06.1933	16.02.1946	27.12.1946
3	58 No'lu Asgari Yaş (Deniz) Sözleşmesi (Revize) ³	22.10.1936	02.06.1959	29.09.1959
4	59 No'lu Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesi (Revize) ³	03.06.1937	12.12.1992	12.07.1993
5	Avrupa Sosyal Şartı ⁴	18.10.1961	24.11.1989	24.12.1989

¹ Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 106. oturumunda feshedilmiştir.

² 22.01.1953 tarihinde 96 No'lu Sözleşme'nin kabul edilmesiyle feshedilmiştir.

³ 30.10.1999 tarihinde 138 No'lu Sözleşme'nin kabul edilmesiyle feshedilmiştir.

⁴ Ülkemiz bakımından Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın 01.08.2007 yürürlüğe girmesiyle uygulaması sona ermiştir.

23.2. MÜLGA İKİ TARAFLI ANLAŞMALAR

Tablo-10: Mülga Sosyal Güvenlik Anlaşmaları

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi	Fesih/İlga Tarihi
1	Avusturya	Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	12.10.1966	01.10.1969	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında 12/10/1966 Tarihinde İmzalanmış Bulunan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Tatbikatına ait İdarî Anlaşma	03.02.1967	01.10.1969	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti İle Avusturya Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Tatbikatına Ait Anlaşma	24.02.1977	01.04.1977	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının idarî tatbikatına dair 3 Şubat 1967 tarihli Anlaşmaya Ek Anlaşma	28.06.1973	01.10.1969	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Avusturya Cumhuriyeti Arasında 12 Ekim 1966 Tarihli Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Ek Anlaşma	06.08.1974		01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasındaki 12 Ekim 1966 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesine İlişkin ikinci Ek Anlaşma	30.11.1979		01.04.1985

		Türkiye Cumhuriyeti İle Avusturya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	02.12.1982	01.04.1985	01.02.1996
2	Belçika	Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Genel Sözleşme	04.07.1966	01.05.1968	01.09.2018
		Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesinin Uygulama Şekillerine Dair İdarî Anlaşma	04.07.1966	01.05.1968	01.09.2018
3	Danimarka	Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşme	22.01.1976	01.02.1978	01.12.2003
		Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Akdedilmiş Olan 22 Ocak 1978 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanma Şekline Dair İdari Anlaşma	24.01.1984	01.02.1978	01.12.2003
4	Libya	Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	20.03.1976	01.10.1976	01.09.1985

Tablo-11: Mülga İşgücü Anlaşmaları

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi	Fesih/İlga Tarihi
1	İsveç	Türkiye - İsveç İşgücü Anlaşması	10.03.1967	10.03.1967	1983

24. KAPSAM BAKIMINDAN SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI

Sosyal Güvenlik Anlaşmaları, genel itibariyle Kısa Vadeli Sigorta Kolları (KVSK), Uzun Vadeli Sigorta Kolları (UVSK) ve Genel Sağlık Sigortası (GSS) sigorta kollarını kapsam altına almaktadır. Kısa Vadeli Sigorta Kolları; hastalık, analık ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortalarında oluşurken; Uzun Vadeli Sigorta Kolları ise malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından oluşmaktadır. Genel Sağlık Sigortası kimi zaman hastalık sigortasının içine dâhil edilmiş iken son zamanlarda yapılan anlaşmalarda münferit olarak kapsama alınmıştır.

Ülkemizin imzalamış olduğu Sosyal Güvenlik Anlaşmalarındaki sigorta kolları ülkeler ile olan siyasi ilişkiler, ilgili ülkede yaşayan vatandaşlarımızın sayısı ve ilgili sigorta kolunun muhatap ülkede mevcut olup olmama durumuna göre değişiklik arz etmektedir. Bu çerçevede, ülkemizin taraf olduğu ve yürürlükte olan sosyal güvenlik anlaşmalarının kapsadıkları sigorta kollarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo-13'te yer alan 4/1-a, 4/1-b ve 4/1-c ifadeleri, kişilerin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4 üncü maddesinde hangi sigortalılık statüsünde sigortalı olacaklarını göstermektedir. Bu bakımdan söz konusu ifadeler, 5510 Sayılı Kanunda kapsam bakımından tanımlandıkları madde fıkra ve bentleri ifade etmektedir. Buna göre "4/1-a", hizmet akdine tabi olarak çalışan kişilerin tabi oldukları sigortalılık statüsünü; "4/1-b", şirket ortakları veya esnaflar gibi kendi nam ve hesabına çalışanların tabi oldukları sigortalılık statüsünü ve "4/1-c" ise kamu görevlilerinin tabi oldukları sigortalılık statüsünü göstermektedir.

Tablo-14: Sosyal Güvenlik Anlaşmalarının Kapsamı

Ülke	KAPSAM		KAPSAM (GSS)			KAPSAM (UVSK)		
	MYÖ (Uzun Vade)	GSS (Kısa Vade)	4/1-a	4/1-b	4/1-c	4/1-a	4/1-b	4/1-c
İngiltere	Evet	-	-	-	-	√	-	-
Almanya	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Hollanda	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Belçika	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Avusturya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
İsviçre	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Fransa	Evet	Evet	√	-	-	√	-	-
Danimarka	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Libya *	Evet	Evet	√	-	-	√	-	-
İsveç	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Norveç	Evet	-	-	-	-	√	√	√
KKTC	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Kanada	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Makedonya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Arnavutluk	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Azerbaycan	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Gürcistan	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Romanya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Kebek	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Bosna-Hersek	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Çekya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Lüksemburg	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Hırvatistan	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√

Slovakya	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Sırbistan	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
İtalya	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Kore Cumhuriyeti	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Karadağ	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Tunus	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Macaristan	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
İran	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Moldova	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Polonya	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Moğolistan	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Kırgızistan	Evet	-	-	-	-	√	√	√
İspanya**	Evet	-	-	-	-	√	√	-
Portekiz**	Evet	-	-	-	-	√	√	-

*Söz konusu anlaşmada, sigorta kollarına dair kapsamdan daha ziyade çalışanların tabi olacağı ülke ve prim transferi konuları belirlenmiştir.

** Söz konusu ülkelerde çalışmış olan vatandaşlarımız Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi kapsamında yardımlardan yararlanabilmektedir.

IV. DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI BİRİMLERİMİZİN İLETİŞİM BİLGİLERİ

1. DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Adres: Emek Mahallesi, 17. Cadde No:13 Pk: 06520 Çankaya / ANKARA

Tel: (312) 296 60 00 (Santral) Faks: (312) 215 23 12

E-posta: disiliskiler@ailevecalisma.gov.tr

2. YURT DIŞI BİRİMLER

2.1. ALMANYA

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğı

Adres: Tiergartenstr 19-21 19785 Berlin -F.ALMANYA

Tel: 0049/30/278 96 850 Faks: 0049/30/278 96 855

E-posta: berlinmus@ailevecalisma.gov.tr

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataőeliğı

Adres: Heerstr. 21, 14052 Berlin -F.ALMANYA

Tel: 0049/30/341 53 95 Faks: 0049/30/342 42 04

E-posta: berlinats@ailevecalisma.gov.tr

Düsseldorf Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataőeliğı

Adres: Willstätterstr. 9, 40549 Düsseldorf -F. ALMANYA

Tel: 0049/211/53818853

E-posta: dusseldorf@ailevecalisma.gov.tr

Essen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Am Zehnthof 55, 45307 Essen -F. ALMANYA

Tel: 0049/201/ 842 16 33-34 Faks: 0049/201/78 47 79

E-posta: essen@ailevecalisma.gov.tr

Frankfurt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Kennedyallee 115-117, 60596 Frankfurt Am Main -F.ALMANYA

Tel: 0049/69/77 88 41 Faks: 0049/69/77 80 41

E-posta: frankfurt@ailevecalisma.gov.tr

Hamburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Mittelweg 13, Stock 3, 20148 Hamburg -F. ALMANYA

Tel: 0049/40/448 09 366 Faks: 0049/40/448 09 355

E-posta: hamburg@ailevecalisma.gov.tr

Hannover Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: An der Christuskirche 3, 30167 Hannover -F. ALMANYA

Tel: 0049/511/363 25 09 Faks: 0049/511/300 81 04

E-posta: hannover@ailevecalisma.gov.tr

Karlsruhe Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Rintheimerstr. 82, 76131, Karlsruhe -F. ALMANYA

Tel: 0049/721/85 77 87 Faks: 0049/721/84 719

E-posta: karlsruhe@ailevecalisma.gov.tr

Köln Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Luxemburger Str. 285, 50354 Hürth -F. ALMANYA

Tel: 0049/2233/97 96 90 Faks: 0049/2233/76732

E-posta: koln@ailevecalisma.gov.tr

Mainz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: An der Karlsschanze 7, 55131 Mainz -F. ALMANYA

Tel: 0049/613/132 94 832 Faks: 0049/613/148 03 365

E-posta: mainz@ailevcalisma.gov.tr

Münih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Goethe Str. 5, Stock 3, 80336 München -F. ALMANYA

Tel: 0049/89/550 28 848 Faks: 0049/89/550 288 49

E-posta: munih@ailevcalisma.gov.tr

Münster Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Lotharinger Str. 25-27, 48157 Münster -F. ALMANYA

Tel: 0049/251/414 70 52 Faks: 0049/251/287 99 201

E-posta: munster@ailevcalisma.gov.tr

Nürnberg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Regensburgerstr. 69, 90478 Nürnberg -F. ALMANYA

Tel: 0049/911/26 01 66 Faks: 0049/911/409 92 93

E-posta: nurnberg@ailevcalisma.gov.tr

Stuttgart Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Kernerplatz 7, 70182 Stuttgart -F. ALMANYA

Tel: 0049/711/166 67 510 Faks: 0049/711/887 86 299

E-posta: stuttgart@ailevcalisma.gov.tr

2.2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Vaşington Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 2525 Massachusetts AVF Nw Washington, DC 20008 -ABD

Tel: 001/202/ 612 67 96

E-posta: vasington@ailevcalisma.gov.tr

2.3. AVUSTRALYA

Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Level 8, 24 Albert Road (P.O.Box 323), South Melbourne, Vic.3205-AVUSTRALYA

Tel: 0061/3/968 22 184 Faks: 0061/3/968 22 184

E-posta: melburn@ailevcalisma.gov.tr

2.4. AVUSTURYA

Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Hietzinger Hauptstr. 29, A 1130 Viyana –AVUSTURYA

Tel: 0043/1/876 07 51 Faks: 0043/1/876 18 30

E-posta: viyana@ailevcalisma.gov.tr

Bregenz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Senderstr 10, 6960 Wolfurt –AVUSTURYA

Tel: 0043/5574/62518 Faks: 0043/5574/62518

E-posta: bregenz@ailevcalisma.gov.tr

Salzburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Strubergasse 9, A-5020 Salzburg –AVUSTURYA

Tel: 0043/662/42 41 16 Faks: 0043/662/42 41 16

E-posta: salzburg@ailevcalisma.gov.tr

2.5. AZERBAYCAN

Bakü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Samed Vurgun Küçesi No: 134 Pk: AZ 1022 Bakü –AZERBAYCAN

Tel: 0099/412/449 95 03 Faks: 0099/412/449 95 04

E-posta: baku@ailevcalisma.gov.tr

2.6. BELÇİKA

Brüksel Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 4, Rue Montoyer, 1000 Bruxelles -BELÇİKA

Tel: 0032/2/513 31 28-32 28 Faks: 0032/2/513 31 28

E-posta: bruksel@ailevcalisma.gov.tr

Avrupa Birliği (AB) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Avenue des Arts, 36-38 1000 Brükselles –BELÇİKA

Tel: 0032/2/289 62 98 Faks: 0032/2/511 04 50

E-posta: abmus@ailevcalisma.gov.tr

2.7. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Embassies Area, W59-02 /1, No:34, P.O.Box:3204, Abu Dhabi –UAE

Tel: 00971/2/441 32 11; 00971/2/410 99 15 Faks: 00971/ 2/ 441 33 12

E-posta: abudabi@ailevcalisma.gov.tr

2.8. CEZAYİR

Cezayir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Ambassade de Turquie á Alger, 21, Villa Dar El-Quard, Chm. de la Rochelle, Blvd.

Col. Bougara Alger-16000 -CEZAYİR

Tel: 00213/21/230 004/60 Faks: 00213/21/ 23 01 12

E-posta: cezayir@ailevecalisma.gov.tr

2.9. DANİMARKA

Kopenhag Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Vestagervej 16, DK 2100 Kopenhavn –DANİMARKA

Tel: 0045/39/101 461-205500/200 Faks: 0045/39/201017

E-mail: kopenhag@ailevecalisma.gov.tr

2.10. FRANSA

Paris Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 44, Rue de Sevres, 92100 Boulogne -Billancourt –FRANSA

Tel: 0033/1/46 99 02 67 Faks: 0033/1/41 31 40 76

E-posta: paris@ailevecalisma.gov.tr

Strazburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: 3, Rue Auguste Lamey, 67000 Strasbourg –FRANSA

Tel: 0033-3-88 /37 14 27 Faks: 0033/3/957 19 47 48

E-posta: strazburg@ailevecalisma.gov.tr

Lyon Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: 87, Rue De Seze, 69006 Lyon –FRANSA

Tel: 0033/4/782 63 003-728 39 857 Faks: 0033/4/782 63 003

E-posta: lyon@ailevecalisma.gov.tr

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 9, Rue Alfred Dehodencq 75016 Paris –FRANSA

Tel: 0033/1/42 88 98 45 Faks: 0033/1/45 27 28 24

E-posta: ocdmus@ailevecalisma.gov.tr

2.11. HOLLANDA

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Jan Evertstraat 15, 2514 BS Den-Haag –HOLLANDA

Tel: 0031/70/362 02 82-361 76 81 Faks: 0031/70/362 01 17

E-mail: lahey@ailevecalisma.gov.tr

Rotterdam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Westblaak 2, 3012 KK Rotterdam –HOLLANDA

Tel: 0031/10/414 40 52 Faks: 0031/10/414 40 52

E-posta: rotterdam@ailevecalisma.gov.tr

Deventer Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Keizerstraat 8, 7411 HG Deventer –HOLLANDA

Tel: 0031/570/619 554 Faks: 0031/570/61 95 54

E-posta: deventer@ailevecalisma.gov.tr

2.12. İNGİLTERE

Londra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Rutland Lodge, Knightsbridge SW7 1BW Londra -İNGİLTERE

Tel: 0044/20/758 15 988 Faks: 0044/20/759 169 11

E-posta: londra@ailevcalisma.gov.tr

2.13. İSVEÇ

Stokholm Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Dag Hammerskjölds Vag 20, 11527 Stokholm –İSVEÇ

Tel: 0046/8/450 51 03 Faks: 0046/8/663 55 14

E-posta: stokholm@ailevcalisma.gov.tr

2.14. İSVİÇRE

Bern Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Lombachweg 33, CH-3006 Bern -İSVİÇRE

Tel: 0041/31/351 06 29 Faks: 0041 (0)31/352 88 19

E-posta: bern@ailevcalisma.gov.tr

Zürih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Weinbergstr. 65, CH-8006 Zürich –İSVİÇRE

Tel: 0041/44/363 93 13 Faks: 0041/44/363 02 47 (iptal edilmiş)

E-posta: zurih@ailevcalisma.gov.tr

BM Cenevre Ofisi (ILO) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 28 B. Chemin du Petit Saconnex, 1209 Geneve -İSVİÇRE

Tel: 0041/22/918 50 82-09 76Faks: 0041/22/733 27 97

E-posta: cenevre@ailevcalisma.gov.tr

2.15. KANADA

Ottava Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 10 Lower Spadina, Suite 300, Toronto, ON M5V 2Z2 -KANADA

Tel: 001/416/ 5464466 Faks: 001/416/ 5464465

E-posta : ottava@ailevcalisma.gov.tr

2.16. KATAR

Doha Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Al-Katifiya Zone 66 Al Rabwa Street 310 Diplomatic Arca Dafna P.O.Box: 1977

Doha –KATAR

Tel: 00974/449 51 317Faks: 00974/ 449 51 320

E-posta: doha@ailevcalisma.gov.tr

2.17. KAZAKİSTAN

Nur-Sultan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Tashenov St. 3, 010002 Astana -KAZAKİSTAN

Tel: 0077/172/70 46 66 Faks: 0077/172/425 605

E-posta: nursultan@ailevcalisma.gov.tr

2.18. KUVEYT

Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Block: 5 Yemen Street Plot No: I6 Al Adres: P.O.Box: 20627, Safat 13067 -KUVEYT

Tel: 00965/222 77 413 Faks: 00965/252 30 49

E-posta: kuveyt@ailevcalisma.gov.tr

2.19. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

Lefkoşa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Bedrettin Demirel Cad. Lefkoşa -K.K.T.C.

Tel: 0392/600 31 19 Faks: 0392/227 37 17

E-posta: lefkosa@ailevcalisma.gov.tr

2.20. RUSYA

Moskova Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 7 Rostovski Peureulok 12 115127 Moskova –RUSYA

Tel: 007/926 797 64 34 Faks: 007/495/956 55 97

E-posta: moskova@ailevcalisma.gov.tr

2.21. S.ARABİSTAN

Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: P.O.Box: 94 390, Riyadh 11693 -S. ARABİSTAN

Tel: 00966/11/488 79 54 Faks: 00966/11/488 79 54

E-posta: riyad@ailevcalisma.gov.tr

Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: P.O.Box 70, Jeddah 21411-S. ARABİSTAN

Tel: 00966/12/665 48 73 Faks: 00966/12/ 665 22 80

E-posta: cidde@ailevcalisma.gov.tr

2.22. TÜRKMENİSTAN

Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Göroğlu Köçesi No: 9 Ashgabat –TÜRKMENİSTAN

Tel: 0099/312/ 37 91 69 Faks: 0099/312/ 94 23 26

E-posta: askabat@ailevcalisma.gov.tr